

W. Faithorne sculp.

M. VERVS AVRELIVS ANTONINVS
IMPERATOR ET PHILOSOPHVS.

W. Pallmer. A. C.

ΜΑΡΚΟΥ
ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΕΑΤΟΝ,

ΒΙΒΛΙΑ β'.

MARCI
ANTONINI

IMPERATORIS,

De rebus suis, sive de eis quæ ad se pertinere censebat,

LIBRI XII.

Locis haud Paucis Repurgati, Suppleti, Restituti:

VERSIONE insuper LATINA NOVA;
Lectiōibus item variis, Locisq; parallelis ad Marginem adjectis:

AC

COMMENTARIO PERPETUO

EXPLICATI atque ILLUSTRATI.

Studio Operaque

THOMÆ GATAKERI, Londinatis.

Huic Secundæ Editioni accessere

Annotationes Selectiores A. DACERII

LATINITATE DONATÆ,

NEC NON

MARCI ANTONINI VITA,

Passim aucta, & Idoneis Scriptorum Veterum Testimoniis firmata;
à G. STANHOPE, Coll. Reg. apud Cantabr. quondam Socio.

L O N D I N I: Impensis Edw. Millingtoni, in Vico vulgò dicto Little Britain.
Veneunt apud Bibliopolas Londin. & utriusque Academiae. 1697.

Honoratissimo Illustrissimoque Domino,
J O A N N I
Domino **S O M M E R S,**
Baroni de EVESHAM,
Summo *ANGLIÆ* CANCELLARIO,
Sacrae Majestati Regiæ à Sanctioribus Consiliis.

UOD sibi solent præsidii quærere, qui Magnorum
Nominum umbone tecti Invidiæ extra jactum se si-
stunt; Id, Illustrissime Domine, ut mihi comparem,
hujus Incepti suadet ratio. Præsertim cum is sum,
qui non Malevolorum tantum lividos, sed accuratos etiam Eruditorum
oculos jure merito reformidem. Et sane limatum in paucis Judicium,
atque exquisita Amplitudinis Vestrae Sapientia suspensum me & soli-
citem haberet nimis, nisi Optimis quibusque & verè Magnis id esse fa-
miliare animo succurreret, à Divino quo propius absunt fastigio, cultus
demereri eos debito studentibus tanto ut se præstent æquiores. Hæc igitur

DEDICATIO.

postquam audentiozem fecisset cogitatio, cum Munusculi aliquod digni de proprio minimè suppeteret penu, ad illorum Artificium confugere non sum veritus, qui à Vicinis opulentioribus ea sumunt mutuo, quibus & Officio fieri satis, & inopia sublevari possit sua.

Habeas itaque, Vir Illustrissime, animoque quo semper es in Literatos prono, excipias oro obtestorque lucubrationes, non tam Nostras quidem, quam D'Acerianas. Nam & alienam arrogare laudem mihi non est in-egrum; Et luculentior inde affulsit spes, Officii hoc quaecumque excusatius apud Te futurum, quod Viri nomen præ se ferat, de Literis quidem humanioribus jampridem bene, de M. verò Antonino nunc tandem optimè meriti. Quamquam & ipsi D'Acerio nonnihil (ut spero) accessit incrementi. Qui jam Latinus nostrâ prodiens operâ Beneficii fructum sui diffundit longè pluribus percipiendum; Et Gatakero in societatem adscitus nihil quod in hoc Opere desideretur amplius reliquit; Tum etiam Testimoniis firmatus, Veterum Scrutator & Interpres tum fidei tum diligentia spectatissimæ jam omnibus factus est palam. Quod quidem quo constaret magis, per omnem Marci vitam ab ipsis potius hauriendum fontibus, & Authorum vestigiis, imò & verbis ut plurimum insistendum duxi.

Sed nec D'Acerio innixus uni ad Virum plurimis honorandum nominibus accedo. Hem etenim Regium, cui nostri famulatus est uterque, Advenam! Quem etiam benignissimo excipiendum hospitio indoles & Illius

DEDICATIO.

& Vestra fiducia facit plurimum. Id verò temere factum nequis suspicetur, quòd Imperator Philosophans cum ejusmodi Viro consuescere gestiat, animo secum recolat velim, in Amicitia quantum possit Morum & Ingenii Similitudo. Quod enim mihi de Te vel inaudienti, vel de longinquo tantum suspicienti interdum obigit, id mirum nò Familiaribus & Necessariis tuis frequens & quotidianum credere est fas; Virum nempe gravissimis districtum negotiis horas tamen subcisiyas in Literas impendentem bonas, Magnatem Amicis nihilominus comem & in loco suavem, Consiliarium arduis regni rebus perspicaci prospicientem solertiâ, Cancellarium jus dicendo indefessum, Causas perorantium Auditorem patientissimum, Judicem integerrimum diu noctuque cognoscentem, ut suum quod est cuique quantum primum tribuatur; Hæc, inquam, atque alia qui conspiciantur similia, quidnò Marcum videantur Aurelium in Musæo, Foro, Curiâ, videre denno redivivum?

Qui utique jam es, esse precor pergas diu, Serenissimæ Majestati, sive Suis præstò Adjutor idoneus, sive peregrè profecta Prorex vigilantissimus; Æqui Verique tum Indagator sagacissimus, tum acerrimus explorati Vindex; Nequitie Malleus, & vaftris Legum cauponatoribus hostis inexorabilis; Sanctissimum injuriâ vexatis Asylum; Miseris & egenis solatium & levamen; Virtuti & Literaturæ ingens & Præsidium & Ornamentum. Faxit denique Optimus Maximus, ut Deo & Ecclesiæ, Regi & Regno, Tuis atque Omnibus ita Te fidum, utilem, charum præbeas, ut (quod omnium est instar,

DEDICATIO.

instar, & pro Ordinis nostri ratione obnixè præ ceteris efflagitandum) quos pompâ & honoribus anteis, Virtutum pariter splendore præluces, amplissima tanti muneris præclare gesti præmia in Illo tandem reportes Die.

Nec id pigebit dicere, Antonini tum Philosophiam, tum Exemplum momenti aliquantulum ad hoc conferre posse. Quippe quo nemo unquam hominum Imperii aut onus expertus est gravius, aut curas expedivit felicius, aut pericula & casus lubricos tulit constantius, aut fortune blandientis lenocinia contempsit fortius. Hujus equidem dum singula expendere, miro me sensi Sanctoque perfusum gaudio. Quod in aliorum etiam animos ita demum credidi facilius illapsurum, si Libellum Vestro prius Patrocinio commendatum exhiberem. Hoc autem consilio qui plurimis prodesse studet, si Tibi saltem Uni gratum acceptumque fecerit, id verò seriâ triumphabit

Illustrissimæ Amplitudini Tuæ

Devotissimus

GEO. STANHOPE.

M. AURELII ANTONINI Philosophi

VITA;

A B

A. D'ACERIO.

E T

Aliis Authoribus excerpta, & Veterum Testimoniis firmata.

Amdudum erant res Romanæ varias fortunæ vices expertæ, ex quo in unius ditionem redactæ fuissent, Triumvirorum scilicet, post Julium interfectum, Neronis & Domitiani crudelitatem, insolentiam & tyrannidem calamitatibus funestis gravissimisque injuriis infamem perpessæ; Justitiæ verò, Clementiæ, & Pietatis fructibus amplissimis jucundissimisque auctæ & resectæ optimorum Principum beneficio, imperantibus Augusto, Vespasiano, Trajano, Adriano, & Antonino Pio. Sive igitur virtutem, sive vitia spectes, dixeris Civitatem hanc, in rerum statu tam diverso, exempla utriusque indolis ob oculos habuisse consummatissima. Sed Is qui regnantium & seriem, & ingenia ita comparat Deus, prout vel infortuniis rempublicam atterere, vel infractam & lapsam erigere sibi visum fuerit, perfectam virtutis imaginem Marco demùm Aurelio reservabat exhibendam; Præ cuius radiantis fulgore quicquid antehac Cæsarum habitum est illustre, tanquam umbra, aut crepusculum Soli, huic Virtutis laude & admiratione, facile locum cessit. Ut verbo omnia Sapientiam hujus Principis ita videtur divinum composuisse consilium, ut calamitatibus istis, quæ illum regnantem manebant funestissima, par is esset unus; qui omnium ferè quorquor uspiam regnârunt, unus esse potuit par. Nunquam etenim imperio Romano tot simul, & tam atroces incubuerant procellæ, ab omni ferè plagâ co-ortæ, quibus non fractum tantum, sed & submersum deletumque periisset funditus, absq; illo fuisset gubernatore. His igitur qui perlegendis operam impendunt, id unum monitos velim, ne callida Politicorum consilia, ne technas aulæ solennes, & structos dolos, ac simulationes hominum insolentium involutas, ne denuo artes, (quas vocant) regnum administrandi callidè in hoc sperent Principe. Sapuit is quidem, sed sapientiâ illi longè diversissimâ. Imperatorem nempe depingimus, sed Imperatorem philosophantem, Principem morum simplicitate, veritate, pietate, modestiâ, & candore, & omni vitæ sanctitate ornatissimum. Regem, qui sibi imperare primo, & nequid velle, præterquam quod & justitia velleret, & recta suaderet ratio, & edidit, & omnium habuit primum.

Lib. 9. § 24.

* 2

In

*Jul. Capitol.
Eutrop. Dion.*

In M. Aurelii originem recurrentibus, vix alia per Italiam subire potest animum familia, aut majorum stemmate perinde longo, aut pari virorum splendore, & claritate stirpis, insignis. A Numâ liquidem pater ejus Annii Verus sanguinem traxit, à Proavo satus est Prætor, & Patricio, Avo ter Consule, & urbi Præfecto. Pater in Prætura decessit, relictis liberis tantum duobus, Annia Cornificia, & Annio Vero, qui postea M. Aurelius est dictus. Cujus Amita Annia Galeria Faustina, Antonino Pio Imperatori juncta est connubio. Hoc tantum de M. Aurelii origine paternâ posteris innotuit. Mater Domitia Calvilla à Rege Salentinorum stirpem duxit, Calvisii Tulli bis Consulis filia, Avus etiam maternus Cælius Severus bis Consul, & Præfectus urbi. * Natus est Marcus Romæ Sext. Calendas Maias in monte Cælii, Proavo ejus * materno iterum Consule, cujus & ipsi indium est nomen Cælius Severus. * Adhuc ei postea nomen Verissimî, ob amorem & studium veritatis, quo is flagrabat maximo, ab Adriano impositum. Togâ verò indutus virili, paternum resumpsit nomen, & Annii Verus audit iterum, donec in Aureliam veniret gentem.

* Malemio ei nomen erat. Dissonni filio a quo Da. summiura appellatio inter Romanas gentes displixit. Calaub. in Capitol.

2 Capitol.

3 Dio.

4 Ibid.

5 Lib. 1. § 4.

6 Sest. 5.

7 L. 1. § 10.

8 Sacerdoti Capitol.

9 Herodes erat in Anti.

10 L. 1. § 11.

11 Capitol.

12 L. 1. § 9.

13 L. 1. § 7.

14 L. 1. § 15.

15 L. 1. § 13.

16 Capitol.

17 L. 1. § 13.

18 Capitol.

19 L. 1. § 13.

20 Capitol.

21 L. 1. § 13.

22 Capitol.

23 L. 1. § 13.

24 Capitol.

25 L. 1. § 13.

26 Capitol.

27 L. 1. § 13.

28 Capitol.

29 L. 1. § 13.

30 Capitol.

31 L. 1. § 13.

32 Capitol.

33 L. 1. § 13.

34 Capitol.

35 L. 1. § 13.

36 Capitol.

37 L. 1. § 13.

38 Capitol.

39 L. 1. § 13.

40 Capitol.

41 L. 1. § 13.

42 Capitol.

43 L. 1. § 13.

44 Capitol.

45 L. 1. § 13.

46 Capitol.

47 L. 1. § 13.

48 Capitol.

49 L. 1. § 13.

50 Capitol.

51 L. 1. § 13.

52 Capitol.

53 L. 1. § 13.

54 Capitol.

55 L. 1. § 13.

56 Capitol.

57 L. 1. § 13.

58 Capitol.

59 L. 1. § 13.

60 Capitol.

61 L. 1. § 13.

62 Capitol.

63 L. 1. § 13.

64 Capitol.

65 L. 1. § 13.

66 Capitol.

67 L. 1. § 13.

68 Capitol.

69 L. 1. § 13.

70 Capitol.

71 L. 1. § 13.

72 Capitol.

73 L. 1. § 13.

74 Capitol.

75 L. 1. § 13.

76 Capitol.

77 L. 1. § 13.

78 Capitol.

79 L. 1. § 13.

80 Capitol.

81 L. 1. § 13.

82 Capitol.

83 L. 1. § 13.

84 Capitol.

85 L. 1. § 13.

86 Capitol.

87 L. 1. § 13.

88 Capitol.

89 L. 1. § 13.

90 Capitol.

91 L. 1. § 13.

92 Capitol.

93 L. 1. § 13.

94 Capitol.

95 L. 1. § 13.

96 Capitol.

97 L. 1. § 13.

98 Capitol.

99 L. 1. § 13.

100 Capitol.

101 L. 1. § 13.

102 Capitol.

103 L. 1. § 13.

104 Capitol.

105 L. 1. § 13.

106 Capitol.

107 L. 1. § 13.

108 Capitol.

109 L. 1. § 13.

110 Capitol.

111 L. 1. § 13.

112 Capitol.

113 L. 1. § 13.

114 Capitol.

115 L. 1. § 13.

116 Capitol.

117 L. 1. § 13.

118 Capitol.

119 L. 1. § 13.

120 Capitol.

121 L. 1. § 13.

122 Capitol.

123 L. 1. § 13.

124 Capitol.

125 L. 1. § 13.

126 Capitol.

127 L. 1. § 13.

128 Capitol.

129 L. 1. § 13.

130 Capitol.

131 L. 1. § 13.

132 Capitol.

133 L. 1. § 13.

134 Capitol.

135 L. 1. § 13.

136 Capitol.

137 L. 1. § 13.

138 Capitol.

139 L. 1. § 13.

140 Capitol.

141 L. 1. § 13.

142 Capitol.

143 L. 1. § 13.

144 Capitol.

145 L. 1. § 13.

146 Capitol.

147 L. 1. § 13.

148 Capitol.

149 L. 1. § 13.

150 Capitol.

151 L. 1. § 13.

152 Capitol.

153 L. 1. § 13.

154 Capitol.

155 L. 1. § 13.

156 Capitol.

157 L. 1. § 13.

158 Capitol.

159 L. 1. § 13.

160 Capitol.

161 L. 1. § 13.

162 Capitol.

163 L. 1. § 13.

164 Capitol.

165 L. 1. § 13.

166 Capitol.

167 L. 1. § 13.

168 Capitol.

169 L. 1. § 13.

170 Capitol.

171 L. 1. § 13.

172 Capitol.

173 L. 1. § 13.

174 Capitol.

175 L. 1. § 13.

176 Capitol.

177 L. 1. § 13.

178 Capitol.

179 L. 1. § 13.

180 Capitol.

181 L. 1. § 13.

182 Capitol.

183 L. 1. § 13.

184 Capitol.

185 L. 1. § 13.

186 Capitol.

187 L. 1. § 13.

188 Capitol.

189 L. 1. § 13.

190 Capitol.

191 L. 1. § 13.

192 Capitol.

193 L. 1. § 13.

194 Capitol.

195 L. 1. § 13.

196 Capitol.

197 L. 1. § 13.

198 Capitol.

199 L. 1. § 13.

200 Capitol.

201 L. 1. § 13.

202 Capitol.

203 L. 1. § 13.

204 Capitol.

205 L. 1. § 13.

206 Capitol.

207 L. 1. § 13.

208 Capitol.

209 L. 1. § 13.

210 Capitol.

211 L. 1. § 13.

212 Capitol.

213 L. 1. § 13.

214 Capitol.

215 L. 1. § 13.

216 Capitol.

217 L. 1. § 13.

218 Capitol.

219 L. 1. § 13.

220 Capitol.

221 L. 1. § 13.

222 Capitol.

223 L. 1. § 13.

224 Capitol.

225 L. 1. § 13.

226 Capitol.

227 L. 1. § 13.

228 Capitol.

229 L. 1. § 13.

230 Capitol.

231 L. 1. § 13.

232 Capitol.

233 L. 1. § 13.

234 Capitol.

235 L. 1. § 13.

236 Capitol.

237 L. 1. § 13.

238 Capitol.

239 L. 1. § 13.

240 Capitol.

241 L. 1. § 13.

242 Capitol.

243 L. 1. § 13.

244 Capitol.

245 L. 1. § 13.

246 Capitol.

247 L. 1. § 13.

248 Capitol.

249 L. 1. § 13.

250 Capitol.

251 L. 1. § 13.

252 Capitol.

253 L. 1. § 13.

254 Capitol.

255 L. 1. § 13.

256 Capitol.

Dio.

Apros etiam venarum ibat, & cum ferocissimis sæpe conflixerat, ut laudem omnium idcirco & admirationem mereretur; & hæc quidem, dum adhuc vires superessent integræ, nec corpus nimio curarum & studiorum afficeretur impendio. Sed animum studio veritatis intentum ab istis omnibus facile abduxit Philosophia. Cujus desiderio, ab infantia usque primâ, tam vehementi ardebat, ut habitum Stoicorum duodenarius assumpserit. Nec habitum tantum, sed & omnem disciplinæ illi, quæ præ cæteris corpus trahebatur duriter, familiarem tolerantiam; adeo ut & humi, & in pallio cubare sustineret; ut intrato saltem pellibus lectulo decumberet, matris precibus & consilio, inductus quidem, sed ægrè; ut obsequium Filii, non animi molliem agnoscat. Et is quidem videtur à natura comparatus, qui itam demum Philosophiam restitueret, virtutis integerrimæ & sapientiæ custodem fidelissimam. Tanta enim, à puero usque, animi erat gravitas & constantia, ut vulum nec gaudio unquam præstiterit nec mœrore immutatum: sed idem semper color, eadem semper serena frons. Quæ tamen ab eo, ut amicus comem minus aut commodum redderet, aberat plurimum; Serium quidem experti sunt, quibuscum erat consuetudo, sed nec aulicæ nec diffidens; gravis enim erat sine tristitia, sapiens & frugi sine contumaciâ, suis indulgens & placendi studiosus, sine assentatione & sordido nimis obsequio.

Cejonium Commodum adoptaverat valetudinis parum firmæ Adrianus, cujus non multo postea morte abrepti desiderio quod animum ægrum levaret, simul & imperio Romano, quantum poterat optimè, de successore consularet, in Marcum Aurelium oculos animumque conjecit. Sed cum is ætate erat tanto munere inidonea, utpote qui ad decimum octavum nondum pertigisset annum, Antoninum cognomine Pium interea loci adscitum voluit. Eâ tamen lege, ut Marcum is Aurelium, & Lucium Commodum, Verum proxime mortui filium, sibi successores adoptaret. Marcus igitur Aurelius decimum octavum jam nuper ingressus annum, à Pio, sed Adriano superstiti, est adoptatus: eodem forè quo adoptatus est die, visus est in somnio humeros eburneos habere; quos, an oneri ferendo satis essent apti, expertus, solito reperit fortiores. Insignem sanè & calamitatis rempublicam prægravaturæ, & viri imperium suâ unius moderatione atque prudentiâ sustentantis imaginem.

Nuncium de adoptione apportatum, non hilares aut in letitiam effusus (quod solet) excepit; sed animo potius tristi & deterrito. Quod cum familiares & domestici demirarentur, quid molesti esset adeo in adoptione regiâ fuscitantibus de gravissimis imperii malis eum verba fecisse, & quibus illud difficultatibus & incommodis urgeatur, suscipi explicasse perhibent.

Adoptatus itaque, & in domum Adrianam traductus, necnon Aurelii nomine insignitus, paucis post diebus, Quæstor est designatus. Etatis nempe gratiam fecerat Senatus, Adriano referente. Quod etiam amoris & benevolentie indicium omnium extremum ab illo imperatore acceptum tulit Marcus, priusquam Baias morbi ergo concederet; ubi quum nihil profecisset, aquâ non ita multo post periit interire. Huic Marcus Aurelius iusta magnificè explevit, gladiatorum etiam munere in honoris gratiam edito.

Post excessum Adriani sponsalia statim dissolvit Pius, quibus L. Cejonii Commodi filia Marco conjuncta erat; suam ut duceret filiam Faustina. Lucio quidem illa Vero desponsata erat, sed cum is ætate esset adhuc nuptiis impari, Marcum sibi generum maluit Antoninum. Quem etiam & Quæstorem ante tempus designavit, & ad Consulatum & Quæstorem provexit; & Cæsaris appellatione donavit, & Severum turmis equitum creavit; & edenti cum collegis ludos Sevirales adfedit, & aulico saltigio renitentem ornavit; & in collegia Sacerdotum jubente Senatu recepit.

Marco interea loci, qui se non tam auctum quam oneratum tantis honoribus senserat, utpote minime exoptatis, sed ingratius potius acceptis, id molestiæ haud paulum faciebat, quod patris actibus & consiliis necessarîo interesse teneretur; ad regendum scilicet statum hoc demum pacto formandus. Ex quo factum est, quod magis impeditum haberent & curis occupatum publica Imperii negotia, Philosophiæ ut amor & studium ingens eò accenderet animum

animum vehementius. Ab hac itaque perquam ægrè avulsus, morem sibi gessit quantum potuit plurimum, nec otii vel tantillum subtraxit, quin & studiis impenderet, & lucro deputaret.

Huic etiam Philosophiæ amoris fovendo, Imperator ipse Pius haud parum contulisse censendus. Nam & suo edoctum exemplo stimulabat, & Apollonium Chalcedenum, Philosophum tunc temporis inter Stoicos celeberrimum, ab Athenis usque; accersendum curaverat; Cujus à præceptis & consuetudine quantum Princeps adolescens enolumentum cepit ab Antonino ipso fas est Lectorem in sequentibus discere. Iste verò Philosophus quis esset; & qualis tiam, qui hominis stultitiam riserit, Imperator, vel ex illo scitu est facile: Quod cum nempe cum Pius ab Antoninâ ad Tiberianam domum in quâ habitabat, vocasset, ut Marcus illi traderetur præceptis illic instituendus; respondit ille, *Non magistri esse ad discipulum, sed discipuli esse potius ad magistrum accedere.* Quo nuntio accepto, risit cum Imperator, *Facilius nimirum* (inquiens) *Apollonio fuit, à Chalcede Romam venire, quam à dmo sua in Palatium;* nec morem hominis moratus Marcum ad illum milit erudiendum Domi.

Ad id ferè tempus Marci Educator diem vitæ extremum confecerat, quod eximio pietatis indicio locum præbuit. Is nempe gravi mœrore, & viri desiderio perculsus, insolentia morum constantiâ & animo casibus immoto excidere sustinuit, ut etiam in lachrymas effusus ploraret mortuum; Quod cum Aulici nē facere perseveraret prohiberent, ostentationem pietatis criminantes, & Philosopho & Cæsare indignam: *Permittere* (inquit Imperator) *illi ut homo sit, neque enim vel Philosophia, vel Imperium tollit affectus.*

Faustina duxit uxorem, secundo, ex quo factus est iterum Consul, anno. Eximie quidem formæ, sed ingenii defultorii nimis foeminam, & ad amores proni magis, quam vel honestam oportuit, vel conjugem Philosophi. Matris ad exemplum mores composuit suos; nec quidquam in animo erat prius, quam si formæ captos illecebris sui posset amore incendere. Ex illo filiam suscepit unam, primo statim à nuptiis anno; quo etiam & Tribunitiâ auctus est potestate, & imperio Proconsulari, quod non nisi Imperatoris Majestati Romæ deferri solium accepimus.

His etiam & illum adjecit maximum honoris cumulum, quem olim Augusto ut assentaretur excogitaverat, Senatus. Inventum verò Posteris, nē sibi in adulandis Imperatoribus majores antecellerent, omnem præter modum amplificatum dederant. Quicquid rerum in Senatu ageretur, non nisi ipso Consule qui cæui præsidebat referente decretum est: Consules autem, quod magis Augusto obsequerentur, ab hoc jure recesserunt ultro; & id prærogativæ solenni quâdam lege Imperatori decreverunt, ut ipsi semel in unoquoque die ad Senatum referre liceret: Quicquid nempe illi vitum est unum, ut illis acceptum haberet. Juris quidem vinculis semel laxatis, dictu est difficile, quod tandem obsequii & injuriæ evaserint, aut quis ad servitutem festinantibus, poni possit modus. Quod & in hac re factum vidimus. Jus enim Relationis unicæ tantum Augusto concessum, in secundæ tum postea, tertiæ, quartæ, necnon & quintæ (nam & illam jam Marco indusserat Senatus) demum exceverat. Quibus ita Imperatori concessis, frustra sit Senatus necesse est; Quantum enim Patribus decernendum erat reliqui, cum nihil ad hos pertineret prorsus, donec Imperator quotidie quinque quicquid sibi visum est petere, tulisset prius?

Quod verò, aliis commissum, exitio esse posset, id potestatis, non suo, sed republicæ bono transmittit Marcus; Libertatem potius tuendam, & populi felicitatem eò sanctam magis & præ omnibus aliis antiquiorem habendam ratus, quod ipsi plus in illam licuisset, Et is sanè, quæ à populo ad principem emanarant commoda, non insolentia ergo putabat & tyrannidis affectandæ donata, sed, quod ille ad repentinos casus paratior majora posuit, studio ut vehementiori ad salutem & utilitatem publicam conferre se debere omnia; & lætæ fidei, nī faciat, obstrictum crimine, sentiret. Ita quæ suapte quidem naturâ certissimum in exitium cecidissent reipublicæ, Marco imperante in malorum remedium conversa sunt.

M. ANTONINI Vita.

Nec minus exultatione usus est modestè, quam apud Antoninum adeptus erat maximam; siquidem is nunquam sine eo quinquam facile promoverit, quod eò quidem consultius voluit, quoniam illius commendationem minimè vulgarem omnes intellexerant, utpote apud quem neminem gratiosum esse constitit, qui non & idem vir probus, & ad munus obeundum apprime esset idoneus. Animum autem adeò non efferebat tanta potentia, ut quanto plus potuit, eò studiosius Pio obsequeretur. Eandem prorsus in omnibus reverentiam, qualem patri suo privatorum quilibet, exhibuit; per viginti & tres annos in Pii domo ita versatus, ut ejus quotidie amor cresceret, nec præter duas noctes per tot annos, ab eo mansit diversis vicibus.

Sedulitas ista, & obsequii amorisque certissima indicia, Antoninum jure prohibuerunt optimo, itis ne aurem aut animum insufurrantibus accommodaret, qui id agebant, ut tantæ tamque ingenue virtutis suspicionem illi haud levem incuterent. Ulque adeò ne simplicissimæ quidem & minimè fucata virtuti qui criminari student nusquam desunt; cum nec Marcus ipse à culpa, consista saltem, vacaret. Præ cæteris autem quod fecisse perhibetur Valerius Omulus minimè reticendum arbitror. Is Imperatori comes inter deambulandum adfuit, ubi Lucillam (matrem Marci) in viridario venerantem simulacrum Apollinis vidisset; ita Pio insufurravit, *Quid illam censes nunc Deum tanto rogare studio? ut diem nempe tuum claudas, & filius imperet.* Sed ea tamen erat Imperatoris fiducia, ea Marci probitas, & in principatu modestia, ut quod tyranni suffusum animo & matrem poterat & filium in ultimum capitis discrimen adegisse, tantà effatum malevolentia adeò non odio Pii subjecit, ut nihil omnino apud eum valeret. Integra igitur permansit, & sanctissima principum amicitia, non nisi morte alterutrius dirimenda. Quæ Antonino hujusmodi contigisse narratur. Loris febre commotus quum gravari se, & finem instare vitæ videret, vocatis amicis & præfectis, ut successorem Imperii, (nec L. Veri interim mentione habitâ) Marcum omnibus commendavit atque firmavit: statimque signo *Æquinitatis* tribuno dato, (id nempe subindicans, quod talem sibi Imperii successorem relinquenti, nihil erat quod ultra desiderandum restaret) Fortunam auream, quæ publicæ felicitatis omen in Imperatorum cubiculo poni solebat, ad Marci cubiculum transire iussit.

Post excessum Divi Pii, à Senatu coactus regimen in se publicum suscepit, cujus tamen id primum potestatis indicium esse voluit, ut fratrem sibi in imperio quod illi soli detulerat senatus designaret participem; quem igitur & Cæsarem & Augustum dixit, indultâ simul Tribunitiâ potestate, & Proconsulatus etiam honore delato. Ex eo pariter coeperunt rempublicam regere, & tunc primum Romanum imperium duos Augustos habere cepit. Spectaculum eò magis & insperatum, & planè mirum, isti præsertim urbi, cui ingenti adeò civium & sanguinis dispendio unicum eligendi Dominum copia haud ita pridem, (nec semel quidem) steterat.

Eo ipso die, Antonini nomen Marcus & ipse recepit, & imperii consorti addidit, siquæ suam Lucillam illi despondit. Lætitiam ob hanc conjunctionem quò magis animis concepit facerent palam, pueros & puellas novorum nominum frumentariæ perceptioni ascribi præceperunt. Actis igitur quæ agenda fuerant in senatu, pariter castra prætoria petiverunt, & vicena millia nummum singulis ob participatum imperium militibus promiserunt, & cæteris pro rata. Adriani autem sepulchro corpus Patris intulerunt magnifico exequiarum officio, & Justitio mox indicto, ad ritus in imperatoribus consecrandis receptos, ordinem funeris expediendum curavere. Qui quidem qualis fuerit, lectori haud molestum fore credimus, ex sequentibus advertere.

Ceream imprimis imaginem Imperatori quantum potuit defuncto simillimam, singendam iusserunt, eamque in regie vestibulo proponendam, supra eburneum lectum, maximum atque sublimem, vestibus instrum aureis. Et quidem imago illa ad ægroti speciem pallida recubuit. Circa lectum verò utrinque magnam dici partem confederunt, à levâ quidem senatus omnis vestibus atris amictus; à dextrâ verò matronæ, quas virorum aut parentum dignitas honestabat, quarum nulla vel aurum gestans, vel ornata monili-

M. ANTONINI Vita.

bus conspecta est, sed vestibus albis exilibus induræ moerentium speciem præbuerunt: Hæc ita per septem dies fecerunt continuos, medicis ad lectum quotidie accedentibus, inspectumque velut ægrum deterius se habere, subinde pronuntiantibus.

Dein ubi jam extremum obiisse diem renunciatum esset, lectum humeris extulerunt equestris & senatorii ordinis nobilissimi ac lectissimi juvenes, perque viam sacram in vetus forum detulerunt, ubi magistratus Romani deponere imperium consueverant. Utrunque autem gradus quidem, ad icalarum similitudinem extructi sunt, in quibus, alterâ ex parte positus est è nobilissimis atque patriciis, puerorum chorus; alterâ, feminarum illustrium, hymnos in defunctum pæanalque canentium, verendo & lugubri admodum carmine emodulatos.

His ita peractis, lectum rursus extulerunt extrâ urbem, in campum Martium humeris gestantes; ubi, quâ campus pater latissimus, suggestus est quidam, specie quadrangulâ in pyramidis formam gradibus assurgens & magna lignorum vi compactus. Is quidem cubiculi figuram nactus, interior totus est aridis fomitibus opplerus, extrâ autem intextis auro stragulis, atque eburneis signis, variisque picturis exornatus. Secundus verò gradus, minusculus quidem, sed formâ & ornatu priori persimilis, portis janisque patentibus. Tertiis item & Quartus semper inferiore contractior; ac deinceps alii, donec ad extremum, eumque brevissimum omnium, perventum fuerit. Lecto igitur in secundum tabernaculum sublato, aromata & suffimenta omnis generis, fructus, herbæque succosque omnes odoratos acervatim huc effuderunt loci; quippe neque gens est, neque civitas, neque qui honore ullo aut dignitate præcellat, quin certatim pro se quisque suprema illa munera principis honori deferant.

Ubi verò ingens aromatum acervus aggestus est, ac locus omnis expletus, tum circa ædificium illud obequiarum est universis equestris ordinis, certâ quidem lege ac recursum, motu * Pyrrichio numeroque in orbem decurrentibus. Currus item simili circumacti ordine, inlessi purpuratis rectoribus, personas induti, quæ ducum omnium Romanorum Principumque illustrium imagines referebant.

Hæc ubi celebrata sunt, Augusti duo, face manibus captrâ, eam tabernaculo admove-runt; tum cæteri omnes undique ignem subjecerunt; cunctaque illico fomitibus illis aridis & odoribus referta, igni valido correpta flammis emicuerunt. Mox ab extremo minimoque omnium tabernaculo, tanquam è fastigio quodam simul cum subiecto igni ascendit in ætherem aquila, quæ in cælum credita est ipsam defuncti principis animam deferre: Qui jam ex illo inter Deos relatus, eodem cum cæteris numinibus cultu & honore habitus est Divus Antoninus Pius.

His ritè peractis, imperatores laudavere uterque pro rostris patrem, flaminemque ei ex affinis, & sodales ex amicissimis Aurelianos creavere; postremò verò ludos in honorem defuncti gladiatorios, fenebre munus dederunt.

A Patre statim consecrato, literæ unaque supplices ad Marcum frequentes delatæ sunt, à Gentilium Sacerdotibus, Philosophis, & Provinciarum Præsidibus conscriptæ, id unum prolixè orantes, Christianos ut ipsis liceret supplicii exagitare; quos ab impetu & furore hostium vesano Adriani Piusque clementia jamdudum præstiterat incolumes. Imperator, qui nec Patri, nec Avo virtutis & clementiæ priorem cessit gloriam; nec aliud maluit magis, quam ut ad eorum exemplar rerum componeret administrationem; cæcam hominum amentiam improbens totus, rogatum abnuvit. Quos autem maximo locorum intervallo distinctos præsentis tutelæ non potuit, ut auctoritate tamen à nefariis malevolorum inceptis propugnaret, literas ad Commune Asiæ, quod tum Ephesi convenerat, admiratione dignas dedit: Quas cum Eusebius nobis integras servaverit, nos non pigebit hic loci exhibere;

Capitol. in
Pia 7.

Capitol. 6.

Capitol. in
Pia 12.
in Marc. 7.

Ann. C. 161.
Euseb.
Capitol. in
Marc. 7.
in Vero 4.

Capitol.
Vide Salm.
in Notis.

Vid. Hiero-
dian. de Se-
veri funere.

* De Pyrr.
chio motu.
vid. Athe-
næum. l. 1. p.
p. 630. &
Euseb. in
Notis.

Capitol. 3.
in Pia 12.

Comitatus splendore obsequium, & reverentiam conciliaret; seu denique (quod Marci sapientia, ingenii humani probe gnare haud videtur ab simile) nimiam juvenis licentiam veritus, ut frano quodam coecreret; dum quicquid suaverit libido, reprimeret pudor, & quem sui continuerat adhuc consuetudo, ut necessariorum & minorum tum postea perinde contineret. Sed quod illi praesertim in animo erat, coniciendum forsitan. Id unum certo scimus; Consilia haec incassum recidisse omnia: Verus diu dissimulando desensus, & personam abijcendi nactus copiam, amicos, quos Marcus itineris adiunxerat comites, neglectui extemplo habere coepit. A fratris itaque conspectu simul sese abstraxerat, (quem dum versaretur una, Magistri illum loco veneratum diximus) sublato metu: vel clam rati fore omnia, vel excusso iugo an fierent palam non jam solliciti, impetu recurrerebatur majori, & facile obsequenter, imò fortius impellentem experta est natura. Legiones itaque Romanas ex improviso casus fugatilique, & Syriam jam à Romano desiccantem obsequio, insuper habuit; Id unum agens, ut vitæ liberiori indulgeret; Et infamiam Reipublice parvam existimans, nisi, qui istam tamen deleret maculam missus, adeo non abstergeret, ut graviorem inureret, & Sibi & Civitati: Laxatis itaque libidini & intemperantiae habenis, adulteriis etiam & juvenutis amoribus infamatus, in morbum incidit Canulii: Gravem adeo, ut ad extremum vitae discrimen penè devenit esset. Vix itaque Romanus reversus erat Marcus, quin Verum apud Canulum graviter agrotare acciperet; Quibus auditis, ab itinere quantumvis recens, proficiscitur denuò, & recta ad eum videndum contendit. Pietatis tamen etiam dum se timeret memorata in Senatu suscepit prius, quae posteaquam Romam rediit, auditi Veri transmutatione, statim reddidit.

Capitol.

Verus autem ad sanitatem quidem restitutus, sed morbo tamen nihilo sapientior, aut moribus sanior, in omnem iterum se luxum lasciviamque effudit. Ini inere nullum non locum vitis infamem reddidit; sed ubi primam in Syriam venit, in deliciis apud Antiochiam & Daphnem vivere non erubuit. Locus iste, (in quo omnia ad amantem composita sunt, Caeli aerisque temperamentum maximum, Solis & Naturae & Arte luxuriae accommodum, Arbores umbriferae, florum gratia, aquarum & fontium copia) molliumque diffuentibus gratissimas atque his adeo usurpatus, ut infamis esset plane, nec citra Turpitudinis notam honestis frequentandus. Nemo autem & urbem, quae totum terrarum orbem nequitia & libidinum superabat maculis, Verus nequiores praestitit, & vitis inficit exquisitis magis, & eo usque vel Antiochie & Daphne ignotis.

Capitol. in
Vero 7.

Dion. Lib. 71.

Sed dum ipse se Luxuriae torum dedit, Duces Parthicum bellum confecerunt; Artaxata Statius Priscus subegit cepitque. Vologesium Cassius, & Martius Verus in fugam coniecerunt. Quo pulso, & Seleucia deinde captâ, Babylonem & Ctesiphontem incendio vastabant, & magnificam Vologesi Regiam aequabant solo. Copiis tamen in hostem victoribus, quaeque ad hominum quinquies mille per quadriennium profligaverant, hostis multo gravior revertentes manebat. Cum inedia siquidem & aegritudine illis adhuc erat dimicandum; quibus adeo victi sunt caesique, ut illorum, quos Belli fortuna superstitibus reliquerat, enectis fame & morbo plerisque, vix partem dimidiam reducem videret Imperator; Cassius autem de suis perexiguam quidem partem in Syriam reportaret. Quae tamen adeo Verum non commovebant, ut, tanquam res & felicitissime lussent, & Ipso duce gestae, ob hanc victoriam insipientior factus, animum extulerit. Gloriam itaque vel inde sibi accessisse incrementum existimans Armenicus & Parthicus appellari sustinuit. Titulos nimirum suscepit non alio debito nomine, nisi quod in media libidinum illuvie, dum omnes turpitudine & vitio facile exsuperaret, Victor idcirco nuncupari meruisset.

Capitol. in
Vero 4.

Marcus interim Antonino, qui Fraternalis Libidinis nefas videri saltem voluit, praesertim curae, ut animum a molliti turpi, & dissoluta vivendi ratione abstraheret. Quocirca ab amoribus illicitis avulsam iri ratus, si nuptiae quamprimum committeretur, hanc continet suam Lucillam eximiae formae virginem, Verum nuptiarum, licet non missi in Syriam deducendam. Proficiscentem vero Ipse Brundisium usque profectus est. Ferunt quidem à Româ profectum esse, ad Verum usque statim deducendum, sed rediisse Romam à Brundisio, ne illorum malevolentiae locum daret, qui semo

gere non sunt veriti, Marcum gloriae fraternalis invidentem, finiti velle belli gloriam sibi vindicare, atque idcirco in Syriam iter instituire. Frigidæ sane istud Ambitionis nimis; quæque in hominem Philosophum neutiquam cadat; alienæ ut interveniat gloriae, qui non minimum in eo laudis ponit, ut sit Contemptor suæ.

Filiam itaque tibi navigio vidisset impostam, Brundisium reliquit; Litteris prius ad Proconsules & Provinciarum, per quas eundum esset, Praesides datis, ne quis Filiae iter facienti occurreret; sed à pompâ potius & tumultu Principibus peregris abstantibus, nuptiis praesertim, solenni abstinerent. Cum ex tantâ (inquit) hominum frequentia id unum efficeretur, ut complens sub pedibus conculecentur.

Verus autem, Marcum ipsum Filiam ad se usque deducere ratus, veritus ne libidines & scelera quibus Antiochiam nobilitaverat, resciscere posset, si ipsum accederet vini Theatrum tam infame; occurrendum illi censuit, & Ephesi potius spontam excipendum. Quo facto, statim post celebrata nuptiarum solennia cum Imperatrice Antiochiam iterum concessit. Quæ quidem, cum vel Locis, vel Mariti nequam contacta labe, adeo se ad ejus mores, & ingenium composuit, ut per omnem flagitiosissimam famulosissimæque vitæ consuetudinem, & Veri potes Consorem, & Faustine Filiam agnosceret.

Capitol. in
Vero 7.

Confecto denum bello, post Regem Armeniis praefectum, & Parthos in potestatem redactos, rediit Verus. Invitus tamen, quantumvis ad triumphum, quod Syriam, tantum suum regnum, relinqueret. Cum Fratre igitur pariter triumphavit. Victoris tamen reditus parum abiit, quin functi magis Imperio Romano facti fuisset, quam hostis cuiuslibet ingruentis impetus. Siquidem in omnes, per quas rediit, provincias Romanasque, suum secum detulit. Et nata fertur pestilentia in Babylone, ubi de templo Apollinis direpto, ex arcu aurea, quam in adyto quodam concluso miles forte inciderat, spiritus pestilens evasit, ab ipsis Persarum finibus ad Rhenum & Gallias cuncta contagis poluens & mortibus. Videtur autem longè vero similis, labem istam ab iis ortum traxisse morbis, quibus agri reduxit exercitus reliquias Cassius, à Parthis pulsis subactisque in Syriam reversus.

Ann. Corp.
167, 168.Capitol. in
Vero 8.Ammian.
M. 24. 1.

Post Veri reditum Patris Patriæ nomen ambobus decretum est, quum se Marcus absente Fratre erga omnes Senatores atque homines moderatissime gessisset. Corona præterea Civica oblata est ambobus, petisque Lucius, ut secum Marcus triumpharet. Perit præterea, ut filii Marci Caesares appellarentur. Sed Marcus tantâ fuit moderatione, ut quamvis proligato bello uterque Parthicus appellatus esset, & quum simul etiam triumphasset; post mortem tamen fratris, Lucium tantum Parthicum, Germanicum se vocaret, quod sibi bello proprio pepererat.

Capitol. in
Vero 10.

Namque, ut res plerumque sunt humanæ, istius Victoris gaudia & triumphos non lues tantum dira, sed & belli rursus ingruentis horror contaminavit. Siquidem eodem serè tempore Germani, qui trans Rhenum incolunt, venere usque in Italiam, agros devastarunt, & nullo prohibente, Romanis maxima ac gravissima incommoda attulerunt. Pertinax, (qui & postea Imperator factus est,) Virtutis spectatae admodum vir, nonnullis tamen invitæ (ut solet cæteris nimis antecellens) (cui nec sua præclare gesta, nec Amicorum opes antehac efficere poterant, nisi ut copiis quibusdam auxiliaribus præstaretur) jam tandem eam apud Imperatorem existimationem est adeptus, ut omni, quam, iniecerant malevoli, amota suspiciene, is denum unâ cum Pompeiano ejus amicissimo dux huic Barbarorum inundationi opponendæ deligeretur. Ambos itaque Legatos constituit suos, & Belli hujus Gloriam participes voluit Marcus. Pertinax, (quem quanti Imperatoris existimatio, & tanta in eo collocata fiducia ducenda esset, minime fecellit) id sedulo enixus est, ut ne quid Marum Legati poneret. Multis itaque tum fortitudinis, tum prudentiae, tum Amicitiae & Gratiudinis in Principem fidelissimæ indicis, compertum Antonino praestitit, & rebus Reipublice periclitantibus, & Disciplinæ bellicæ, quàm opportunus is esset & idoneus adjutor. Hostes, ubi ventum erat ad pugnam, magno adortus est impetu; non minus quidem ad pugnandum paratos; & fortiter diu, subioque Marte utrinque dimicatum est. Sed cæsi sunt tandem Germani, & (quod in illâ

victoria

victoriâ minimè reticendum.) Inter Barbarorum Cadavera corpora mulierum (ea erat & Conjugum in Matris, & Matrum in Filios pietas) armata, & cum suis simul trucidata, reperta sunt.

Id. Proelium quidem hoc pacto confectum est maximum; Quo tamen nec adeo se passus est offerri Marcus, ut Militibus postea pecuniâ rogantibus stipendium adaugere sustinuerit; Respondit nimirum id efflagitantibus pro victoriâ reportatâ prœmii; Siquid plus quàm esset constitutum acciperent, id ex sanguine parentum ipsorum propinquorumque exactum iri; cuius & sibi apud Deum, Principum illum iudicem unum, reddendam esse rationem. Adeo enim temperans & continens erat in Imperio, ut ne quid periculo commotus, cum tot tantâque bella gereret, faceret contra quàm fas esset, Assentationis aut Timoris causâ.

Ibid. Partâ deinde Victoriâ, Imperator quintè renunciatus est; & Germanicus audiit; cum antea, ob illas quas Verus peperisset, ad quatuor usque vices Imperatorio Nomine fuisset insignitus. Pridie quàm manus cum Germanis conferrent, exploratorem prope Castra captum in ejus Tentorium milites deducebant. Quem cum interrogare voluisset, is nihil motus respondit; Præ frigore vehementi loqui nequeo; siquid igitur ex me scire vobis est animus, vestem inprimis jube, siqua suppetit, ut algenti circundent. Non aegre tulit Hominis confidentiam; & vestimento, cuius indigebat, indutum dimisit Marcus.

Ibid. Nec id silentio prætermittendum, quod miles quidam, cum esset noctu in Danubii custodia, audiret; trans flumen clamorem Romanorum, qui fortè in hostium manus inciderant; statim, ut erat, tranavit, & cum liberasset captos, eadem secum in castra reduxit viâ.

Capit. 13. Anno proximè sequenti, exortum est anceps magis, & periculosius multo, illis quæ dudum profligaverat, bellis. In hoc uno tempestivum, quod finito jam Orientali, diu Romanorum ducum qui aderant arte suspensio, id tandem agi posset. Marcomanni siquidem & Quadi, Gentes bellicosissimæ, arma capiebant. Et hostes ferocissimè metum ingentem incusserant; & grassans indies pestilentia, quæ omnia cadaveribus compleverat; ut vix mortuis domi terra condendis, nedum hosti potentissimo essent propullando, Romani. Imperator solus non desperavit, & propriâ virtute inactus, & Divinâ frater in arduis præsentia. Numini igitur (ut potuit) placando primam is operam dedit. Tantus enim Terror hujus Belli fuit, ut urbem omni genere lustraverit; Læsternia per septem dies Romano ritu celebraverit; tum, ne quid Diis deesse posset festendis, peregrinos etiam acciverit Sacerdotes, ut illorum etiam ritus impleret. Quinetiam, quod nobis mirum esse debeat magis, Isidis etiam sacra, ab Augusto usque Imperante proscripta & eliminata, restituit denuo. Nec Deam adorare dubitavit Marcus, cuius sanum, Tiberio regnante, dirutum, & æquatum est solo; Statua in Tiberim præcipitata, Sacerdotes autem obruncati fuerant. Victimarum autem vis ingens adeo ad gratiam Deorum conciliandam causa est, ut Irrisoribus (quorum neque privato ullo neque publico infortunio repressa est unquam Audacia) locum dederit haud inicetè Superstitionem perstringendi; Id maximopere metuendum dicentibus, ne si Marcus forte reverteretur Victor, nihil per totum Imperium superesset amplius, quod Diis immolare posset pecoris, ubi gratiæ demum essent rependendæ.

Capit. in Vero 9. Hæc itaque Pietatis specie diu retardatus, tandem cum fratre Vero profectus est; quem nec sine se ad bellum mittere, nec in urbe dimittere luxuriæ causâ, sustinuit. Sed secum traxit invitum. Paludati itaque ambo Imperatores urbe egressi, ad Aquileiam rectâ contendunt. Nec mora, in hostes, qui castra haud procul erant metati, impetum fecerunt; exuerunt castris; & ingentem Barbarorum Stragem ediderunt. In hæc pugna Furius Victorinus prefectus Prætorio cum exercitus parte, & Juventute delectâ interiit: Sed neque ob hostes fugatos cæloque Securitas, nec ob suos amissos dolor Imperatoribus obstiteret, quod minus instarent Victis; quos ad id usque sapius proterendo redegerunt perturbationis, ut in partes scinderentur contrarias. Reges ergo plerique, quos defectionis jam radebat suæ, cum populis suis se retraxerunt. Tumultus illi auctores interemerunt, & Legatis ad Imperatorem missis, veniam sibi & pacem supplices postulârunt. Et Lucius quidam

dem, quoniam Urbanas desiderabat voluptates, isto contentus obsequio, condonandum illis censebat, & Romam, ubi poterant primum, redeundum. Nec enim, ut res se tunc habebant Romanæ, quid magni sperandum esse amplius; Hostem ad desperationem adige e, id esse & sibi consilere pessimè, & suam, quæ celari debuit potius, debilitatem facere palam; Id satis, inquit, & Imperatore dignius, ut ex illorum terrore & ignorantia quæstum faciamus; nec tam vindictæ, quàm receptui aperiâmus viam. Ita quidem urgebat Verus, non tam rem ipsam perpendens, quàm militiæ tædio motus; Cui contrâ Marcus, Nihil Barbaris esse fidendum, fictam suspicari se fugam; cæteraque quæ metus & perturbationis præ se ferebant speciem idcirco simulata, ne tanti apparatus mole premerentur. Veritus itaque, ne si fictam pœnitentiam sibi profecisse sentientes, aliquid molirentur novi, consultius id esse dixit, ut ne illis fractas disjectasque copias recolligendi daretur spatium; sed opus ut abfolvant, & animo jam & viribus inclinatos pergant prosternere, ne vel inimicorum redintegretur, vel Romanorum, morbo grassante vergens in deterius, vix victis quidem par esset, Exercitus. Suos itaque in hostem promovendos statuit.

Denique transiens Alpibus longius processerunt; cum hostibus Lepidis felici prædio *Capit. 14.* conflixerunt; Quibus tandem dissipatis prorsus depulsiisque, citrà magnum suorum dispendium reversi sunt; compositis prius, quæ ad munimen Italie atque Illyrici pertinebant omnia. Hieme jam ingravescente, Aquileiam redierunt, Anni tempestatem itineri commodam expectandi & illuc commorandi animo; sed cum in illâ quoque urbe sevirer pestis, Romam cum parvâ manu aufugere coacti sunt. Illud posteaquam ingressi sunt iter, sedens cum fratre in vehiculo Lucius, non longè ab Altino, subito morbo quem Apoplexiam vocant correptus est. Depositus ergo à vehiculo, & detracto sanguine, ad Altinum perductus est; illic quum triduo mutus vixisset, periit. Corpus ejus Romam deportatum supremis profectus est honoribus Marcus; Adriani id sepulchro illatum, in quo & Cæsar pater ejus Naturalis erat sepultus. Marcus autem, cuius adhuc in vivis vitia celaverat, quum ei vehementissimè displicerent, eundem inortuum Divum appellare non est gravatus; sacris etiam plurimis honorare, & eodem quo Pium diximus ritu cultum voluit; quin & Flaminem insuper, & Antoninianos sodales, ceterosque, qui Divis habentur honores Vero dedicavit.

Nec id mihi mirum esse fateor, quod ferunt nonnulli, Marcum fratris mortem tulisse, minus quàm solent plerique familiariter. Quidni etiam inde vel gaudii aliquantulum percipere, & Viri eximia Virtute & Sapientiâ, & Amore, quo subditos est profectus, dixerim dignissimum? Qui tamen longe absum, ut idem illud quod ab aliquo Scriptorum prædicatur, crediderim: Imperatorem nempe dum gratias in Senatu ageret, id gaudii testatum fuisse palam. Quod quidem à Marco perquam alienum, & fide nequam dignum arbitror. Is nempe asserere est ausus, Imperatorem inter perorandum in Senatu submovisse, Parthicum bellum, abique suis esset consiliis, inauspicatè fuisse cessurum; enarrasse vero, se nunc demum quasi à Principio acturum esse Rempublicam, amoto fratre remissiori, cum non esset amplius Imperii socium habiturus, luxu & inertia dissuulentem. Antoninum ignoret prorsus oportet, qui hæc sibi persuasa habeat: Non ista hominis Ingenium, non mores tulerunt; Modestiam & Verecundiam facta ejus sapiunt, Dicta etiam spirant omnia: Longe is aliter de Vero in primo ad seipsum libello; longe denique ista ab Orationis tunc temporis habitæ consilio. Quam cum idcirco institueret, quod, illo Referente, Verum Divis decreverant accensendum; Veri laudibus & Virtuti vel tantillum ut detraberet, ab Incepto nimium quantum abhorruisse quis non videt? Hocce nimirum effinxerunt fabulæ, quos Marci Virtutes urebant male, ut terriori adhuc esset in subsidiis; quam spargere nonnulli non sunt veriti. Illum nempe de consilio ipsius è vitâ tollendi à Vero inito edoctum, fratrem priusquam insidias ipsi intructas perageret, vel veneno sustulisse, vel certè per medicum Posidippum, qui ei sanguinem dicitur intemptivè emisisse. Hoc quidem, quantumvis Veri & cogitata & facta mererentur, de Marco tamen nefas est putari. Sed hominum usque adeo, nedum Principum est nemo, quem non

Capit. in Marc. & Vero.

gravis perstringat fama. Quæ quidem injuria cæteris æquiori est animo sustinenda, eam etiam tantum posset malevolorum rumor, ut Marcus ipse in illiusmodi sermonem venerit.

Sed quam Imperatoris effecit virtus fabulam ut purgatam totam & confutatam respuerent Scriptores, Faultine infamia non est perinde amolita. Verus nempe & Socrum incestasse dicitur, & ejus extinctus dolo; propterea quod consuetudinem, quam cum Matre habuerat, filia prodidisset. Sed ista præ cæteris invaluit Sententia, quæ Uxori ejus flagitium mortis assignat, idcirco quod Fabie sorori indulserat Verus, Hujus potentiam, cum uxor Lucii ferre posset minus, quam Viri contemptum (quippe quæ se efferebat insolentia culpe minime dispari, nec jura cognationis violasse contenta ferocius lesam & impotentis impeteret,) de Viro supplicium sumere maluit. Sororem nempe saltu tumidam, ita demum mentis impune laturam existimans, si omni destituta præsidio, ab illo deruberet saltigio; Et cum nihil jam ei superesset quod Vero acceptum tulerat, præter unam Culpe noxam & infamiam, non ultra metuendum, ne Privata & Famola, Imperatoris se tum Filie, tum Viduæ posthac æquare auderet.

Honoribus supremis Vero persolutis, & ipso in Deorum censum adscripto, ne rabem feralem magis, quam quæ jam tantum grassata est, in Aula & Urbe spargerent, qui Veri vitii in Syria famulati erant Liberti; id egit Marcus ut hos amoveret procul. In quo tamen faciendo, ne memorie fratris impingeret maculam, specie honoris abiciendos curavit. Munera itaque & Dignitates impertitus est, istis quidem in commodum & honorem cedentia, reverà autem ut exularent honestius; Eclecto uno retento, cui magis fidebat; Deo ita volente, ut hic demum à Patre Pientissimo, quid sit futurum, (ut sunt humanæ mentes) nescio; tanquam ad Filii, hominum quotquot usquam unquam fuerunt nequissimi, necem reservaretur.

Ethnicorum jam furor, belli (ut solet) licentiâ expergefactus, Imperatoris rescriptum supra memoratum insuper habuit, & partim infortunis, (quæ solenne illis erat Christianis adscribere omnia) exagitatus; partim nihil non inter arma ausus, qui in provinciis agebant Româ diffitis Chriticolas denuo vexare cepit. D. Polycarpum Episcopum Smyrnensem illorum rabies primam immolaverat victimam; cujus rogo subiectus ignis, multos accendit. In Gallis præsertim atque Asiâ Martyrum complures Fidei testimonium præstiterunt, & Persecutio vehementissimè flagravir. Non desunt, qui Antoninum persecutoribus animos addidisse autem. Galliarum siquidem Præfidi, quid de Christianorum nonnullis in carcerem conjectis factum vellet consulenti, rescripserit; qui fassi fuerint, illos supplicio Capitis mulcandos, cæteros autem continuo liberandos. Quod tamen non ita intellexerim, ac si id habuisset in animo, quocunque se professi sint Christianos concessim capite truncandos, sed qui Criminum, quorum insinularentur, se reos agnoscerent; & deferentium criminationes suo demum firmarent testimonio. Præfides etenim & Legati, cum id agerent præsertim, ut Christianos eradicarent funditus, nec aliter in illos favere possent, nisi Imperatori scriptulum & suspicionem injicerent, rechas struere, falsas nocturne calumnias, atrocissima quævis flagitia audacter obicere, servos nempe vel mercede sceleris conductos, vel metu minisque coactos adhibere testes, in mediis cruciatibus quicquid isti effluerint, Imperatori pro veris & idoneis reatibus indicibus exponere: Ita demum vel extortam habebant vel iussuram prorsus, quæ in nostros intentabant mala, intelligendi potestatem. Quin & Facultatem falso concessam, & verbis, ut solent insinuosæ formulæ, latioribus paulò conceptam, ita sunt interpretati, ut sub eorum præsidio fræna furori & malevolentiæ laxare possent impune. Quod si ita factum fuerit, cur id Antonino veritatur visio, mihi minimè omnium constat. Nec enim quisquam est Principum, cujus Legati, Duces, Magistratus, potestate sibi concessa non abutuntur; & quæ jure optimo indulta est agendi sive imperandi copia, in injurias impendunt autoritate munitas. Abiit tamen, quæ Viri omnium pessimi moluntur, inferuntque, Imperatorum ut jussu facta, aut his denique deputanda arbitremur. Cogites velim, Lector, Tempus, Locum & similia; Cogites itidem indolem Marci egregiam, & mores sanctissimos; quâ fuerit is Benevolentia,

volentia. Justitia, Animi Magnitudine & Constantia; His nimirum perspectis perpenis, haud simile, ni fallor, videbitur vero, illum sceleri & Savitiae Christianos insequenrium jus fuisse daturum, quorum haud ita pridem majorum exempla secutum atrocitatem eundem cohibuisse constat. Nedium tum demum dedisse, cum Imperium teneret solus, Imperium tam lue quam bello tantum non subditis spoliatum exhaurisque. Illa denique Persecutio illius jussu insensibilis, videbitur, qui Antoninum sanguinis Sanctissimi reatu implicatum eunt, qui tandem cum illis converire possit, *Amnam omnem non nisi invitam veritate privari, nec idcirco dignos esse odio, à rectis evanescentes, sed quorum potius miserescere nos debet.* Sed nè diutius rei tam apertæ immorer, vel id unum mihi satis est indicio, quam unum à Christianos mulcando male abhorruerit Marcus, quod Urbs Romæ cadibus aliis infamis, Illo tamen regnante, nè ullius quidem Martyris sanguine contaminata est.

Atque hæc quidem D'Acerius, ut Marcum ab omni suspitione liberet persecutionis illo Imperante incalescentis plurimum: Aliis haud perinde forsan erit persuasum, se vitiam in propositis tantam, clam illo, aut sub alio quovis prætextu, gliscere adeo protulisse. Nec hinc opinio videtur vel Marci lene ingenium, vel publica Bellis moribus accepta Calamitas officere: Siquidem quod quisque eximie magis est indolis, eo magis est ad Pietatem in Deum pronus; Ipse vero Pietatis in Deum affectus, si erroribus impetis hostes superstitionis lux tollendos crediderit, adeo non ingenii mansuetudine coercetur, ut, humanitate in furorem versa, alieno potissimum sanguine litare studeat. Ab ipso novimus Servatore notatos, qui cum suos trucidarent, oblationem se Deo offerre arbitrantur. Quo minus nobis esse possit mirum, si in mediis infortuniis, & extremis Republicæ angustis, in Christianos impetum facerent maxime. Id enim & Populi erat infamia, & Sacerdotum Ethnicorum allutæ, five peltis populum esset depasta, five Bella motusque cicerentur, five res alicunde publicæ cessissent male, ut Christianis ita deputata essent omnia. Marci quidem nomini inurere maculam neutiquam est meum; Sed, ut quoddam res est dicam, Baronii titulus totus improbare nequeo, qui de metu & superstitione Imperatoris Bellum Marcornanicum auspicatur, ita scripsit. *At si uti motus est, iis temporibus quærebantur à Diis responsa; eadem si non vera, saltem conficta omnia pariter in necem Christianorum conspiciuntur; & quasi prætextu placandum Numinum, illorum hostes esse tollendos respondisse, Par est existimare. Quamobrem qui inter Christianos erant omnium spectatissimi, eos ad necem petendos ante alios Imperatorum consilium fuisse videtur. Quapropter sanctus Polycarpus, &c.*

Fateor quidem quod atrocius tunc temporis tractarentur Christiani, nonnullis à Vero impulso visum; D'Acerium etiam de Marco Imperante solo præsertim locutum, quem etiam Melitensem ideo illam Legionem conscripsisse, ut, dum peregrinos ritus omnes impleret, nequa sibi gens hominum deficeret, quorum precibus Numen exquireretur præfens & propitium, non desunt qui strenuè satis asserant. Hæc, quo inter se convenient pacto, Lectori judicandum relinquo. Id nimis liquidò constat, sevitiam Ethnicorum, Marco imperante, adeo incruentis, Martyrum complures sanguinem effudisse, Christianos etiam multis in locis, adeo mulctatos male, ut tunc temporis ex illis una incubuerit, quæ inter Decem acerbissimas Persecutiones numerari mereretur? Neque iab Antonino alienum prorsus aut insperandum puto, gratias siquidem is habere Diogneto maximas, quod animum ejus adversus superstitiones vanas præstiterat munium, quibus, qui morem loquendi Ethnicis utilissimum norant, quin Fides Christiana, Marco iudice, accenseri debuerit, vix illis dubio erit locus. Sed de his fortean plus satis.

Ethnam suam Lucillam iustis tempore nondum decurso, grandævo equitis Romani filio Claudio Pompeiano dedit Marcus, non satis quidem nobili, sed egregie tamen virtutis Viro, & quæ summus posset honores promereri. Fides illi innumerata, Probitas, Fortitudo, Gravitas verè prisca, Usus, & (quæ vel optimè merentibus non semper contingit) magna apud omnes Existimatio. Hæc adeo commendatum apud Marcum habuerunt,

runt, ut tali virtute præditum Magnatibus opulentissimis anteferre non dubitaverit. Quippe qui Generum non pro opibus aut prosapia claritate, sed ex merito & virtute propria expendendum æstimandumque consuit. Lucilla autem, quæ & Augusta esset & Augustæ filia, longe aliter sentit. Has itaque Nuptias, & Faustina, & ipsa quæ dabatur, invitæ habuerunt. Sed Antonino tamen id erat curæ, ut Filie prioris fastigii jura conservarentur integra; Viro etiam bis Consule facto; quæ cum tam Matri quam Filie solatio cesserunt, nec defuit & illud rem æquius ferendi argumentum, quod Licentiæ & libidini adhuc supereretur loci: Nullo itaque dispendio suo, privati licet conjux, pro Imperatrice etiam dum est habita; solutionis autem vitæ appetentior, cum non tam Marito quam Servo se junctam existimaret, effrenatius ingenio obtemperari posse rata, commodè satis grantum Matre, & ita filia digna.

Capitol. 17.

Id unum agebat Marcus ut Filiam Vari Boni committeret tutelæ, quo facto ad Bellum Marcomanicum proficiscitur. Ita nempe gens, Quadis, Sarmatis, Vandalis etiam firmo junctis hædere, cum aliis etiam finitimis; & acrius instabant, & copias multas magis quam antea reformidandas in aciem produxerant. Omnia metus plena; nec enim vel Hannibal, vel Cimbrī olim graviores Romæ incusserant terrorem. Bellum igitur quantum nullā unquam memoriā fuit, tūc virtute tum etiam felicitate transiit; ita tamen ut in primis congressibus hoste multo minor discederet. Huic etenim bello, illud accensendum existimo, quod tūc Romanum exercitum, tūc Aquileian urbem in extremum discrimen adduxerat prælium. Rem omnem ut erat Lucianus ordine exposuit; nos breviori paulo compendio summam ejus exhibebimus.

Lucian in
Æstusianis.

Alexander Impotior, cujus Vitam & Res gestas Lucianus pro suo lepore depinxit, tantam erat tunc temporis existimationem adeptus, ut etiam Dei ferè haberetur loco. Is Imperatori, (quæ erat audacia) oraculum venditare non est veritus, hisce versiculis concepit.

*Gurgitibus fluvii surgentis ab imbribus Isth
Immissis: duos Cybeles edico ministros;
Monte feras alitas; tum quantum alit Indicus æv
Florum atque barbarum benevolentium; maxime futura est,
Et Victoria, Pax & amabilis, & Decus ingens.*

Baron. ad
Ann. Chr.
171.

Antoninus, sive religione commotus, sive ut ex animi ardore, quo milites hoc vaticinio fratres incendi senserat, ut aliquid percipere posset commodi, tentandum saltem decrevit. Missis igitur in fluvium Leonibus, herbis etiam, Aromatis, & ingenti florum vi; Feras quidem Barbari fustibus facillè arcebant, & simulac in hostium regionem enatisissent, istius maxime strages consecuta est; viginti quinque millibus simul extinctis. Copiis vero disiectis fugatisque Barbari ad Aquileiæ usque portas à tergo instabant. & absque Imperatoris esset egregiæ animi virtute ac solertia, qui suos aegre tandem in agmen denuo coegit, Urbs ipsa capta atque direpta ab hostibus fuisset. Romanis animos adiecit pumulis deinde prostratos præliis, arcebant; id sibi summæ rati fore infamie, si non omni Pannoniæ de integro vindicatâ, damnum & dedecus ita refarcirent.

Ann. Chr.
170, 171.
quintusdam
168.

Ita Dion.
Sæc. 2, 26.
non Sacerdote
quodam cui
nomen Ildor-
us: D'Acqui-
gi.

Mauri, id tempus defectionem meditantibus opportuni nati, dum funestum adeo cum Marcomannis bellum Imperatorem haberet occupatissimum, mala multa & gravissima Hispaniæ intulerunt. Ad hæc motus latronum in Ægypto, qui Bucoli, quasi pastores Boum dicuntur, factus est; ceteris etiam Ægyptiis à Sacerdote quodam, & * Isidoro ad Bucolorum esse Romanoque Centurioni aurum pro viris suis daturas; eum nimia credulitate capum, ubi ad illos accederat, dolose interfecerunt, ceteris etiam qui in præsidio erant unâ Militibus trucidatis. Id etiam, rebus adhuc feliciter gestis inflati, immanitatis adjecerunt; quod, quodam è Captivis mactato, in viscibus ejus fumantibus conjura-

verunt

verunt denuo, quæ etiam, ut solenniori se ad defectionem obstringerent Sacramento, postea comederunt. Par erat Ducis fortitudini successus. Isidorus enim omnibus ætatis suæ antecellit. Et eo usque prosperum grassatum est scelus, ut Romanos in Ægypto sapius prostermerent; nec abesset multum, quin ipsam cepissent Alexandriam. Cælius itaque Dux à Syriâ adversum eos missus, qui cum propter desperationem & multitudinem aperte prælio congreri non fuerit ausus, quo tumultuantes opprimere posset, iniit consilium. Discordiâ is, & seditione inter ipsos clam concitata, ut à se ipsi diitrahentur, & in obsequium redirent, citrà suorum dispendium, quod viribus non poterat, dolo atque arte effecit.

Idem fere Mauros in Hispaniâ rebellantes manebat exitus; agros vastantium partem plerumque interemerunt Legati, ceteros repulerunt, disjeceruntque.

Ipse interea loci Marcus rem non minus gessit feliciter: Is à septentrione rebelles assiduis laboribus præliisque fatigavit, repressit, confecit, quasque ipsi visum est leges imponere, in iis acquiescere coegit. Quibus demum peractis, ad Romam reversus Decennalia celebravit, votis pro more majorum factis, persolutisque quæ ad Deorum cultum pertinerent omnilas.

Nec minus ille pacis quam belli strenuus, & suis utilis. Siquidem, dum in tranquillo essent res Romanæ, ab illo pariter sanis sunt auctæ legibus; & Administratio Politica in melius restituta est. Inter hæc liberales causas ita munivit, ut quasi quique stirpe prognatus fuerit, indicis firmare certissimis in promptu esset. Primus nempe iussit, apud præfectos ararii Saturni unumquemque Civium natos liberos profiteri: Per provincias item Tabulariorum publicorum usum instituit, apud quos idem de originibus fieret, quod Romæ apud præfectos ararii: Ut si forte aliquis in Provinciâ natus causam liberalem diceret, testationes inde petere, illi esset in proclivi; atque hanc totam legem de Assertionibus firmavit.

Nec vulgare id Beneficium huic rerum acceptum populus, quod is discretè vetuit, ne de statu defunctorum post quinquennium quaereretur. Ne quod autem maleficium negotiumve impunitate vel morâ elaberetur, diebus festis, qui maximo populi impendio agebantur frequentissimi, Augusti secutus exemplum detraxit, & judicarios addidit; Ita ut ducentos jam triginta dies quotannis, rebus agendis litibusque disceptandis constitueret. Unde non illud tantum perceptum est Commodi, ut in jure dicundo, maturius dirimerentur controversiæ; sed & litigandi magnâ ex parte demptæ sunt occasiones, cum id sæpius otiosis & genio indulgentibus contingere soleat, qui rerum suarum negligentiores facti, (ut procax & lascivum est hominum male feriantium ingenium) alienis injuriam inferre comparationes sese præbent.

Pupillorum curam habuit, & Prætores primus Tutelarem fecit: Quum enim Tutelares res antehac à Consulibus poscerentur, quibus de singulis dijudicare per otium minimè licuit; jam Huic id unum dedit negotii, ut summâ quâ potuit diligentia coram ipso de Tutoribus tractaretur. De Curatoribus verò, cum antè non nisi ex lege Latoriâ, vel propter lasciviam, vel propter dementiam darentur, ita statuit, ut omnes adulti Curatores acciperent non redditis causis.

Id illi erat in primis Curæ, ut à nuptiis lege veritis arceret subditos, quos arctissima jam sanguinis conjunctura propinquitas eos in matrimonium ne coire pateretur. Nobilis itaque femina cujusdam avunculo suo jamdudum locatæ (Flavia ea erat Tertilla) nuptias diremit, ita tamen ut liberi inde concepti pro legitimis haberentur. Marci & Lucii nomina præ se fert Rescriptum, per liberum quendam missum, quod hic sane locum nanciscatur minimè indignum. Hem igitur tibi, Lector!

Movemur & temporis diuturnitate, quo ignara juris in matrimonio avunculi tui fuisti; Digest. Lib. 23, tit. 11. & quod ab Avia tua collata es: & numero liberorum vestro: idcircoque cum hæc omnia in unum concurrunt, confirmamus statum liberorum vestrorum in eo matrimonio quod estis, quod ante annos quadraginta contractum est, perinde atque si legitime concepti fuissetis.

Cavir

Capit. 11. Cavit sumptibus publicis, Gladiatoria spectacula omnifariam temperavit; ludis posuit modum, ne vel illis intenti nimium in levitatem delaberentur suorum animi; vel vanis & irritis impensis ad ista adornanda factis, aut res privatorum in posterum profunderetur familiaris, aut inimicitiae & similitudines (quod sepe jam erat factum) inter optimates intercederent gravissimae. Scenicas etiam is donationis temperavit.

Id. 12. Vias urbis atque iterum diligentissime curavit. Leges de mensuriis & auctionibus tulit. Leges etiam addidit de vicissimâ hereditatum; quam extranei, ad quos sine hereditates sine Legata devenerant, publico persolvere tenebantur; cui tamen à * Trajano aliquantum olim detractum est oneri. De Bonis etiam maternis, & illorum pro parte maternâ successione, leges scripsit.

Id. Dig. ff. de iur. i. tit. 9. de sum. iur. lib. 1. tit. 19. Jamdudum legibus cautum fuerat, Senatores qui Romae Magistratus & dignitates ambirent peregrini, Urbem atque Italiam pro patriâ quod deinceps haberent sua, ut tertiam patrimonii partem in ea quæ solo continerentur, conferrent. Quod Antoninus, cum gravissimum censeret, ut ad Quartam tantum in Italiâ possidendam obstringerentur, decrevit.

Capit. 10. Senatui honoribus quibus potuit maximis auxit; multis Cognitionibus, & maximè ad se pertinentibus, Judicem dedit; ita etiam ut ab illo ne liceret provocare. Multis Senatoribus vel pauperibus sine crimine, dignitates Tribunalis, Aediliciasque concessit; Nec quinquam in ordinem legit, nisi quem & illi comprobassent prius suffragiis, & ipse bene scisset. Hoc quoque contulit, ut quoties de eorum capite esset Judicandum, secretò pertractaret, atque ita in publicum prodiret; nec pateretur Equites Romanos talibus interesse causis. Semper autem quum potuit, interfuit Senatui, etiam si nihil esset referendum, si Romæ fuit; Si verò aliquid referre veluit, etiam de Campaniâ ipse venit. Curatores multis Civitatibus, quo laudis Senatorias tenderet dignitates, à Senatu dedit. Id. quod Augustus olim, arbitrat, Principem nempe Optimates & Magistratus honoribus & dignitatibus cumulando, suam ipsius Majestatem & Reverentiam, quæ nonnulli iustitiæ fundamentis innititur, sanctam & munitam magis eadem operâ præstare.

Id. Capit. 12. Nec tamen qui tantum in Senatum impendit curæ, ceteros neglecti habuit; cum Omnis & Status, & Conditio sollicitum illum & sibi utilem experiretur. Inter cetera si quidem Pietatis ejus hæc quoque moderatio prædicanda est: Quod nec Gladiatoribus concessit acuto ferro dimicare, sed obrutis gladiis, & teretibus tantum; Et Funambulis culcitra subijci jussit; unde etiam diuturna ut rete illis præcenderetur invaluit consuetudo.

Id. 13. Leges sepeliendi Sepulchrorumque Peste etiam grassante, asperissimas sanxit; Tantraque clementia fuit, ut & sumptu publico vulgaria funera juberet offerri. Ad condonandum verò quàm esset facilis vel ex illo satis pater indicio, hic loci neutiquam reticendo. Planus quidam, cum diripiendæ urbis occasionem cum quibusdam consiliis requireret; De Caprifici arbore in campo Martio concionabundus, ignem de coelo lapsum, finemque mundi affore dixerat; Si ipse lapsus ex arbore in Ciconiam verteretur. Piebs Religionis vanæ, ut semper, credula, nuntio attonita, summâ cum reverentiâ vatem exceperat; ad Caprificum turba convenerat ingens; Consilii interim Urbem incolis vacuam planè & desertam, cum sceleris opportunum nacti essent tempus, pro arbitrio diripientibus.

* Quæ de hæc Lex Plinius in Pompeiis paucis adnotanda censui. Non, inquit, sua per Latium in Civitate, seu beneficiis præcipi venissent nisi suis cognationis jura impetrassent, alienisq. habebantur, quibus continenti fuerunt. Ea maxime Lex, cum veritatem in gravissimam iniuriam; Civitasque Romana iniur erat, & discordie, & iracundie, quæ charissima jura, salva ipsorum pietate distrahatur. Inveniebantur tamen, quibus tantus amor patrie nonnulli infusus, ut Romanam Civitatem non quæ jura modo, verum etiam ipsorum damno sine compensari putarent. Sed his inveniæ dædantur gratia colligere, à quibus Civitatem non recipiunt, quum Civitatem adijcerentur, cum ne vestigia darent. Idemque commendatorem in patris Lex, si modo reditus esset in Patriâ præstare, rati ingrederi, & implere, ut sine ulla in honorem non perirent, non sine placido quodam sanctissimæ necessitudinis velut intercedente vigila fuisse, nullumque tunc reliqui, quod tunc in Civitate fuerat extantem. Histories etc.

Veterator interea loci statuto tempore decidit, Ciconiam è sinu pronus emisit; seipsam verò turbæ extemplo immiscens. Spectatores fessellit. Populus prodigio obtupefactus Cæ. *Id.* los ardentes sperare, flammam jam æthere erumpentes fingere sibi, Komam mox (ut videbatur) interitum amens repetere, omnia denique strepitu atque tumultu implere. De quibus Marcus tandem factus certior, Impostorem exquirendum curat, perductum ad se interrogat, technam denique confesso veniam pollicetur, & dedit, & tum Hominis astutiam, tum Populi Credulitatem cum penitus perspexisset, animo vultuque quo is erat constanti, ægrè tamen à risu sibi temperavit.

Mores Matronarum composuit dissuantes, & Juvenum nobilium. Suâ interim hos *Capit. 13* emendari quantum interesset, plane inscius. Conjugis siquidem Faustinae Virum omnino fessillisse libidinem. Literæ ejus mox subdendæ evincunt satis. Nec mihi videtur vero simile, Marcum, si illam rescivisset demum, ad dissimulanda potius flagitia, quàm idoneis cohibenda, & quantum poterat modenda remediis, se fuisse comparaturum. Ab illo siquidem ingenio indulgentia turpis adeo & vituperio omnium digna, abhorret maximè; præsertim cum nec otiosus esset in hac causâ dolor, Legibus vindictam & supplicium nequaquam aspernandum isti etiam in privatis impudicitia exponendum decernentibus. Non me fugit quidem quod apud Historiæ Scriptorem quendam occurrit. Marcum *Id. 19.* nempe, quum de Faustina ei diceretur, ut repudiaret saltem si non occideret, dixisse, Si uxorem dimittimus, reddamus & dotem; quod etiam & plerisque fidem fecisse, & vehementer placuisse, satis scio.

Sententiæ pervulgatæ, & diu consensu & calculis fere omnium receptæ, privatarum opponere suam, quàm anceps sit atque audax facinus, me neutiquam later. Sed cum Unius tantum qui rem se in suscepit referendam, suspicione non immeritâ laborare fides, cum is præsertim sit, cujus nec perspicacis ingenii, nec diligentia in rebus exquirendæ laudem unquam meruerint scripta; Responsum Marci istud, singulari eoque non magni nominis testimonio suffultum apud plerosque locum obtinuisse, non tam rei, quod vero sit similis; quàm Lectorum incogitantia, quibus Scriptorum probitati nimium consilis narrata temerè excipere solenne est, deputandum existimo. Mihi quidem videtur, Imperio quantumvis in dorem accepto, Antoninum tamen ad excusationem frigidam adeo confugere neutiquam sustinuisse; sed potius Dignitatem Regiam tam sordido & illiberali emptione pretio, apud Philosophum & Probum fordescere debuisset. Sed longe aberat ut illam à Socero acciperet Dotem; Ad imperium nimirum destinatus, ne ullâ quidem hujus conjugis ratione habitâ: Statim nempe ab ipso adhuc puero in Familiam & Hereditatem *Capit. 4.* regiam adscito, desponsata est ei L. Cejonii Commodi filia ex Adriani voluntate. Quorsum igitur in re minime probabili, aut Viri moribus congruâ, Authori tantum deferatur, quem sibi planè contrarium, & rationes labefactantem suas, in eadem Marci vitâ deprehendere est?

Nec multum apud me valet, quod mimi in scenâ, præsentem Antonino, dixisse perhibentur: Si nimirum, Tertullum, quem Marcus prandentem cum Uxore deprehenderat, perstringentes, stupidum induxerant maritum adulteri uxoris nomen à servo quærentem, cuius ter respondit, Tullus; Et quum ille adhuc stupidus quæreret, respondit iterum servus, *Capit. 16.* Jam dixi, Ter, Tullus dicitur. Quid enim obstitit, quod minus alteri cuivis id censeretur tribuendum Marcus, nullus equidem intelligo.

Vehicula dudum antehac in urbem ingredi, aut equis in Civitatibus sederi prohibuerat *Capit. 17.* Adrianus; idem etiam interpositis venit pœnis Antoninus. Nec enim ista vulgo usurpanda sustinuit, quæ Cæsar & Augustus solenni triumphorum pompæ reservata, aut tantum, cum Imperator ipse maximè suspiciendus prodiret, solebant conscendere.

Principes, & suo & Reipublicæ pessimo; indignos & immerentes ad nœnæ & Magistratus evohere, rectè judicans; id sibi præcipuè dedit negotii, ut nonnulli probis & virtutis spectatæ viris ad ista emergere liceret. Nec itaque renuere illis rogantibus unquam præ pudore pigeat, quarum si concessisset, pudere debuisset. Quam autem quendam Veterasimum famæ detestandæ honorem petentem moneret, ut se ab Opinionibus *Capit. 18.* populi

populi vindicaret; & ille contra respondisset, Multos qui secum in arenâ pugnant, se Praetores videre: Patienter tulit Marcus cavillantem; id agens unicum ita ab isto edoctus, ut nê talibus in posterum convitiis esset locus.

Siquis rem utilem faceret, eum sine invidia collaudabat; eoque homine ad eam rem utebatur: Dicebat enim *Forti non posse, ut homines aliqui tales efficiat, quales habere vellet; ita vero qui sint, prout aliquis eorum proficere Reipublice possit, utendum esse.* Ex iactantia & virtute unâ hominum quemque aestimabat; ceteris, quæ honorem & gratiam conciliare solent, potthabitis omnibus. Amicos nemo unquam principum libentius locupletavit: Horum alios ad dignitates summas eiecit; alios, quorum vivendi ratio numerata a militum publica, donis cumulavit; aut Stipendiis auxit: In vitæ scilicet splendorem & honores repudiantis solatium. Ita tamen ut nequid publicæ in istos collocaretur pecuniæ, qui tuis etiam Studiis non tantumdem Civitati rependerent. Pium nempe fectus, qui Salutis subtraxit otiosis, *Nihil esse dicens sordidius, imo crudelius, quàm si Reipublicæ ut arderent, qui nihil in eam suo labore conferrent.* Illius opem nunquam inane suam poposcere, quorum is egestatem lætus, & tanquam sibi benefaciens ipsi, sublevar; prolixas insuper idcirco Diis habens gratias, quòd, quotiescunque animus fuit hanc ex alieno commodo voluptatem percipere, nunquam ei non suppetere, unde animo gratificaretur suo.

Crimina mos erat illi punire, minore quàm legibus plecti solent supplicio. Causas, Capitales præsertim hominum honestorum, ipse cognovit, & quidem summâ aequitate; ita ut Praetorem reprehenderet, qui citò reorum Causas audierat, iuberetque illura iterum cognoscere: Dignitatis eorum interesse dicens, ut ab eo audirentur, qui pro populo iudicaret. Alium quoque Praetorem, dum pessimè egerat, non abdicare se Præturâ iussit, sed Collegæ jurisdictionem mandavit. Per omnia denique moderatissimus, in hominibus deterrendis à malo; invitandis ad bona; remunerandis copia, indulgentia liberandis; fecitque ex malis bonos, ex bonis optimos.

Eorum quæ facere amant Principes, nihil non magnum quid aliis momenti confert, & optimo vel pessimo exemplo admittitur. Vehemens utique, quo animum ad Philosophiam adjuvaret Marcus studio, parum id absuit, quin Romanos maxime urgeret incommodis. Siquidem tanta subito Philosophorum excreverat leges, quæ habitum & speciem Virtutis & Sapientiæ veræ expertem arripere, quanta non privatis tantum esset oneri, sed ipsam etiam vexaret rempublicam. Remedium is confectum adhibuit morbo, stipendiis & privilegiis protinus subtrahitis; ut inane nomen iactantibus nihil inde crescere posset commodi. Quo facto, aperto statim patuit indicio, inter Titulum & Rem ipsam, Philosophiæ Virtutes, & Commoditates ambientes, quantum intercesset discriminis. Ita demum Viri verè boni & Sapientes suis adhuc prærogativis, nullo malo publico, gaudebant; expulsi interim & depulsi, (quod æquum erat) nomen illud sanctissimum sibi temere arrogantibus.

Sapius dicebat, non decere Imperatorem propere quicquam & transcursum agere: Cum vel in minimis negligentia, rebus in quibus vertuntur maxima maculam non raro inurat; & Principem gravissimum probro afficiat. Idcirco maxime, quòd si in levibus prætermisisset deprehenderetur, in ceteris calamitiam effugere non posset. Advocatis, ubi jus redderet, liberam dicendi veniam, & quos vellent aequè modios dari iussit. Summæ enim & temeritatis esse & insciæ, siquis Causis, priusquam quales sint constare possit, dicendis modum ponat præstiturum. Perorantes siquidem expectare ad iustitiam cum maxime pertinet; cuius officio sit satius, si multa superflua & inutilia veniam adipiscantur, quàm si vel unico necessario non detur Copia. In Causis itaq; omnibus examinandis & diligenter cognoscendis longior esse paulò, ut undecunque vel in levissimis, jus investigaret; nec enim in iure reddendo, leve quid esse posse existimabat. In gravioribus autem & momentosis statuinandis, etiam decem aliquando & duodecim dies abstinere non est gravatus. Interdum etiam & nocturno cognovit; quin & Comitibus ad noctem usq; frequenter intererat, neque unquam recessit de Curia, nisi Consul dixisset, *Nihil vos moramur, Patres*

Conscripti.

Conscripti. Quæ omnia & laude & admiratione tanto digniora, quòd is valetudine usque adeò infirmâ erat, ut non modò frigus initio sufferre non posset; sed etiam modico Dis. cibo, idque etiam noctu, semper uteretur; Nihil enim capiebat interdum præter Theriacum, quòd erat infirmo stomacho atque pectore. Sibi tamen minime omnium pepercit, nec eum vel salutis ratio prohibere potuit, quò minus, quæ debita credidit Subditis, perolveret; & ista omnia & obiret & expleret munera, quibus se, quippe qui tum Legillator, tum Rex omnium præstantissimus, sanctissime obstrictum atque devinctum sentiret.

Grande nimirum credebatur nefas, & summæ impietatis postulandum, si vel tantillum temporis in rebus nihili contereret. Quoties igitur populari vitæ obsequendi gratiâ, iudis *Capitel. 1.* aut spectaculis interfuit, erat illi consuetudo, ut legeret, aut audiret aliquid, aut denique subscriberet. Idem in itinere fecit, & in castris. Quodque ceteri temporis animo solent oblectando, aut laborem fallendo impendere; Is adeò non ibat perditum, ut secum tum demum versaretur per quàm familiariter; meditando, submonendo quid factu opus, quæ jam fecerint rationem exigendo: Huic siquidem curæ ut nunquam non suo viveret compendio, Opusculum planè mirandum retulimus acceptam. Ad calcem siquidem Libri primi & secundi notata, Carnunti hunc, Illum verò Quadis compositum docent: Bello interim omnium infestissimo clementissimoque Regem nihilominus sollicitum habente. Pleraque etiam ejusdem notæ alia Annius sapientiæ feracissimus, & horarum administrator frugi produxit: quæ temporum injuriâ perierunt. Et illa quidem interivisse omnia minus esset iniquo ferendum animo; Si Commentarios saltem, in quibus vitam omnem morèque depinxerat suos, & quos tanquam Archetypum ad quem se Filii componeret, reliquit, in tanti dispendii solatium, meliora servassent auspicia.

Salutem & Gloriam Reipublicæ in eo verti potissimum ratus, ut sanis omnia maturarentur Consiliis; semper ille cum Optimatibus non solum Bellicas res, sed etiam Civiles, priusquam faceret aliquid, contulit; Sapientissimis nempe ex omni Civium statu delectis. Nec id, ut soler ferè, ostentationis causâ factum, aut inani laudis affectandæ studio; sed alienam potius ut investigaret sententiam quàm ambitiosè ut vendicaret suam. Præcipuum nempe in ore illi fuit: *Æquius est ut tot & talium amicorum consilium sequar, quàm ut tot & tales amici meam minus voluntatem sequantur.* Ad istam autem retutandam quæ animos præpediri solenne est opinionem: Aliorum nempe iudicio cedere, laudibus hoc esse detrahare sui; id sibi, nobisque præcepti dedit, & verissimi. & maximi hac in re momenti: *Homines, scilicet, arbitrio proinde libero uti, aliorum obsequiosos consilio, ac à seipsis excogitata tantum & animi proprii studia inter agendum adhibentes.*

Fidem datam fallere summa illi Religio erat. Itis itaque quò minus Politicorum figmentis, veritatis interim dispendio, morem gereret, qui Principem regnandi peritum à pacto omni & promissione liberum autumant, ex quo illi non pepigisse expediret magis; & suo id insculptum animo, & alienis infigendum penitus reliquit, Principibus verò præsertim sanctissime observandum, *Nihil unquam in pretio pro utili habeas, quod eò te adigat, Lib. 3. 6. 7.* ut fidem falas.

Provincias ex Proconsularibus Consulares, aut ex Consularibus Proconsulares, aut Prætorias, pro Belli & Reipublicæ necessitate fecit. Quas utique Senatus Populusque Romanus pro suis vindicabat, cum illis quæ Imperatoris habebantur propriæ saepe permixtavit. Nec id temere factum. Ita enim, quod monuit olim Augustus, à quibus nihil erat metuendum, illas commisit populo; in quibus autem illi fiduciæ erat parum, itas in se, per Præfides & Legatos, hoc demum pacto suscepit coercendas.

Famæ erat lux curiosissimus, & requirens ad verum quid quicque de se diceret, non eo ut licentiam malevolorum comprimeret consilio, sed animo emendandi quæ bene reprehensa viderentur; non, ut laudantium sese efficeret eucronis, sed ut ad satigium virtutis, iam demum pergendo, tandem evaderet. Et is quidem, quia datus ex Philotophiæ institutione vixit, ad utilitatem labores, & ad omnem vitam graviter carpebat; sed male loquentium dictis, vel literis vel sermone respondebat; vel ut se omni exingere culpa, vel ut illis falsi arguere, & ad rectum perducere posset.

Falsis

Capit. 11. "Falsis delationibus notam apposuit; Delationes quibus flicus augetur contempnit, cui etiam in Causis Compendii nunquam iudicans iuvit: Curatoribus Regionum et viarum potestatem dedit, ut vel punirent, vel ad profectum urbi puniendos mitterent, eos qui ultra vestigalia quicquam ab aliquo exegissent. Cum populo denique non aliter egit, quam est actum sub Civitate libera.

Magnifica quæ ceteris Imperatoribus perquam grata erant Nomina, sibi desata Marcus per verecundiam recusavit. Idem sibi & aras extructas noluit, Virtutis esse unius Homines Diis consociare existimans, populi vero adulationes, & officiosa Senatûs decreta nihil ad id adiumento esse posse. Quicumque autem bene regnaverit, illi Totum terrarum orbem Templi, Sacerdotum probos priusque universos, vice defungi ceras.

Id unum interea loci agebant Marcomanni, ut ficto lactatum obsequio amoverent procul Imperatorem; viribus per ejus absentiam receptis, armis denud, ubi primum idoneum nacti essent tempus, ferociore aduersus Victorem insurrecturi. Copiis igitur adauctis, metum Romanis haud mediocrem incusserant, ea propter præsertim, quod Gentes omnes ab Illyrici limite Galliam usque, belli sibi socias adunxissent. Hosti tam formidando accessit & illud infortunii, quod peltis etiam dum læviret maxime, quæ magnam militum partem dudum absumperat, nec Marco, unde Legionibus tam mox quam prælio confectis supplementa conscriberet, facile erat excogitari. Adhuc, ararium ad hoc bellum jam omne exhaustum difficili adeo rerum ambage implicuerat, ut quæ antehac Reipublicæ incubuerant mala, levia præ præsentibus videntur omnia; Ad extrema igitur devenit esse existimantibus, & quo se possent expedire pacto prorsus ignavis, in unâ Imperatoris Prudentiâ spei erat reliquum.

Militibus is igitur conscribendis operam impendit quantam potuit maximam, & urgente rerum necessitate, Gladiatores armavit, Latrones etiam Dalmatiae, Dardaniæque, necnon & servos stipendia facere coegit, quod etiam olim Bello factum Punico accepimus. Deforme quidem id, & famosum nimis visum est auxilium, sed rebus desperatis nihil asperandum esse medelar, rectè existimavit. Id forsitan magis demerere, quod Populus tanto terrore percitus, tot tantisque simul attritus infortunii, quo tamen res essent loco, aut parùm cogitans, aut præ voluptatibus & spectaculis (ut vulgi fert ingenium) nihil curans, pacem & Victoriæ tanti emptam noluerit. Passim igitur audire erat Gladiatoria repositæ munera, vituperia etiam per vicos & gravissima in Imperatorem iactata Convicia; Philosophi nempe studiosi, & ipsi severe paulo, illos etiam jam laudis & spectaculi spoliatos, ut vel ingratis fierent Philosophi, coacturum. Nihil ille querimonias, aut contumeliosas moratus obmurmurationes, utpote quem vulgi mores minime omnium fefellerint. Nec abs re istos arbitror hariatatos, qui his in hæ causâ læcessum injuriis, id nobis Apophthegmatis verè aurei excogitasse existimant, quod ad Lib. *Tōv eis lauriv.* iv. § 16. occurrit: *Intra decimum diem Deus illis ipsis videberis, quibus nunc pro Belli habebis, si ad decreta rationisque cultum te reverteris.*

Cæterum gravius longè de Fisco opibus exhausto restabat, cui haud perinde erat in promptu medelam adhibere incommodo. Quod potuit tamen, Nervam & Trajanum secutus duces, in tantâ pecuniæ inopiâ Bona Imperialia, & Suppellectilia pretiosissima, verum decrevit secum exponenda. Provincialibus extrâ ordinem aliquid imperare, (quod per paucos esse solet regnantibus, durâ præsertim premente Ararii angustia) tumina erat illi Religio. Sed quoniam Privatis Ornamenta adeo magnifica, nedum Majestatis Imperatoris propria gerere, aut illis vii frui nefas esset; cautum est inprimis lege, ut viri clari eodem quo & ipse uterentur cultu, vel miniliteriis similibus convivia exhiberent, quæ & alio quovis Suppellectili ut auctis esse liceret. Pocula itaque Aurea, Chrysellina, & Myrrhina, vasa etiam regia, Vestem Uxoriam Sericam & Auratam, Gemmasque quas in repositorio Sanctiore Adriani repererat multas, satis habuit vendere; quàm Belli Commencium ratione aliquâ novâ, & Legibus ignotâ, Subditis extorquere. Per duos quidem menses Auctio celebrata est in foro Trajani; nec frustra illud fuit consilium. Genti enim Romanæ (quo in Reges esse animo omnes ferè solent Populi) quibus, Bello quod sua perinde

atque illius interesset gerendo, aut unde optimi Principis extremis rerum impeditarum angustis subveniri posset, nihil suppetebat argenti; tanta erat in promptu Ornamentis emendis pecuniæ vis; ut in Ararium continuò redigeretur, quantum Marco reliquias belli Marcomannici ex sententiâ persequenti suffecerit. Postea idem potestatem Emptoribus dedit, ut si quis vellet emptâ reddere, atque aurum recipere, sciret licere. Nec molestus ulli fuit, qui vel non reddidit emptâ, vel reddidit.

Sub ipsis protectionis diebus filium natu minorem, Nomine Verum Cæsarem, Septen- nem amisit; Tubere sub aure (præ Medicorum nimirum imperitiâ) intempestivè exsecto. Fortis & æquo tulit animo, Jovis Optimi Maximi qui tunc erant ludos luctu interpellatos publico noluit, Medicos est ipse consolatus, & præmiis (quantumvis infelicis Operæ) ornavit: Ut statim tantummodò filio mortuo decernerentur jussit, & Imago aurea Circensibus per pompam ferenda, & ut Salaria Carmini nomen ejus infereretur. Posthæc consolationibus tanto dignis viro vacans, publicis actibus se reddidit, Deorum sacra ritè peregit, & votis pro more factis hosti profectus est obviam.

Capit. 12. Genarum ad intendam exst. Sed in ista interpretatione discrepantia, ut ipse V. Accitii vestigia possideret, munus & septuaginta postulat.

Bellum ita demum & integro orditus est, & diuturnum, & anceps, & operosum, præ ceteris quibus implicatus est omnibus. In Carnunto stativa habuit, Copias ponti navigiis confecto impositas Istrum trajecit; ipse Dux viæ in hostem profectus est. Plurimis prior factus proeliis villas & domicilia vastavit incendio; Multos conjuratorum principes, quos victoriæ tam præcipitis incesserat formido, veniam poscentes in gratiam & amicitiam recepit.

Fausta tamen inuentis belli auspiciis, parum absuit, quin ingens luctu & dedecore contaminasset calamitas. Dum enim propter fluvium quandam opportuna forte militibus exploraret vada, qui & suis objectus moram faceret, & Barbarorum præsidio aggeris ad instar oppositus est; tantum ex improvviso lapidum imbrem effuderunt ab hoste iustiores, ut absque Militum esset Clypeis, qui vim ingruentis procellæ, Imperatorem tedulo circumfusi, arcebant, obrutus illic cecidisset loci. Romani verò, ut & Dacis in summum adaucti discrimen de hoste sumerent supplicium, & se adeo non periculis demerere, ut inde audaciores factos potius ostenderent, fluvium magno impetu transeant, & in hostem extemplo tantâ vi irruunt, quantam cum Barbari sustinendo non essent, ingentem ediderunt stragem. Postquam à dimicando utrinque cessatum erat, Pugne locum revisit Imperator, non ille quidem partâ victoriâ offerendi sese, aut oculos cæle & sanguine depascendi animo; sed (ut erat ingenio omnium humanissimo) quod miseris illachrymaret interemptis; tum si quid faucibus opis aut medelæ superesset loci, ut vitæ saltem reliquias curaret levandas. Grati denique animi ob prolium feliciter pugnatum indicio, victimas prius immolandas jussit, quàm illinc loci cum exercitu progressus esset.

Quadi, quod ipsa res erat, Hostes insecuturos esse existimantes, sagittarios cum turmis equitum expeditissimis, qui illis in Subsidiis subitarent, & viam Romanorum exiperent, in locorum angustis collocaverant. Hi præcitantium ad tempus exhibere Speciem, & aditu venientes prohibere. Callidi nimis, ut quos rerum eventus incantes fecerat istius, opportunitatem nanciscerentur opprimendi locum. Nec Spes homines fidelis, siquidem Romani, ardentes quàm par erat, in Sagittarios impetu temerario effundebant sese; qui pedem (prout antea inter ipsos convenerat) referentes, præcipiti quam dolo simulabant sagâ insequentes eò perduxerunt, ut montibus tandem aridis prærupitque tenerere interciperent. Et hi quidem, quanto premerentur periculo nescii, conferti fortiter pugnant, omnia virtutis sue pervia nulli dubitantes. Ibi verò prolium interim discesserant; nec enim id suo moliri periculo visum est, quod locus ipse & mora mox essent calamitas. Romanos, quos temperandi à cæde consilium quid sibi vellent omnino laudat, Cæsar tandem solus, vires exhaustas, vulnereum dolens, & suis impetibus, morte quàm alio ei ut propè, & quibus cuperentur hostium insidiis, edocuerunt. & & quidam in istis parit. nec in istis, superesse

locum, nec pugna; Id unum restare, ut moribundos vel Aidor, & Sitis; vel gladius hostilis conficeret. Quum itaque in tantas difficultates incidissent, quibus nec fuit ipsis potuit nec desperatio mederi, Antoninus illorum vicem magis quam suam dolens, eos obsequitare, hortari, solari, rem facere divinam, ut Numine saltem pacato animos suis erigeret. Sed incassum omnia, cum vel ab ipsa spe jam decidissent. Occupatos itaque loci angustiis, & Solis ardore diu vexatos, penitusque exhaustos, hostes jam ad pugnam se parabant, ut victimarum instar mactarent. Illis neque in virtute, neque fortuna, neque Diis suis amplius erat fiducia; sed tanquam gladio praebentibus cervicem, nihil nisi Ejulatus, & Gemitus per omnem aciem. Cum subito rebus desperatissimis, in ipso interfectionis articulo, auxilium maturaret Deus. Nubes enim derepente ita coacta sunt, ut ipsi tenebras offunderent Soli, & Imber aquae maximus in exercitum delaberetur. Misera interim hominum spectra, quae pedibus se aegre sustinuerant, animis ab aqua decedente paululum resumptis, quam largiore alibi locorum effundi credebant, gradum quantum poterant promovebant, ut loca à Sociis relicta maturius occuparent; hi itaque in caelum suspicientes universi, imbrem non ore tantum, sed & scutis & galeis subjectis exceperunt, inde etiam & forpille affatim, & equis ad bibendum dedisse perhibentur.

Dio.

Romani igitur, dum in eo essent toti ut ardentem sitim extinguerent, nec locum tenere, nec ordines servare, nec mandatis obsequi; quorum de tumultu ut commodi aliquantum perciperent Barbari, magno undique impetu ingruerant. Hi vero gravia cum damna propterea acceperunt, quod adeo in bibendo occupati essent, urgentibus tamen hostibus, & bibisse simul & pugnasse dicuntur, compluresque saucios sanguinem insulum in galeas fama est cum aqua simul absorbuisse.

Dio.

Sed vel ita tandem ad vitam restitutis parum profecisset demissa caelo pluvia, nisi & vehemens grando, & complura fulmina simul in hostes & numero longe plures & viribus potiores cecidissent. Videre utique erat in eodem loco aquam ignemque simul de caelo cadere, atque ob eam causam humectari alios & sitim levare, exui autem alios & flammis opem humanam ludentibus interire. Nec defuit, qui Ignem aut non attigisse prorsus Romanos audent, aut si quos forte attigisset, continuè extinctum; Imbrem itidem Barbaros minime irrigasse, sed eos haud secus ac oleum inflammasse potius, ut etiam aquam missi fieri requirent, dum pluvia perfunderentur. Quin & partem sibi vulnera ultro immixisse, quod ignem saltem sanguine restingerent; partem vero multo maximam ad Romanos confugisse, quasi apud illos tantummodo Aqua salutis esset. Quorum Marcus, quia erat animi clementia, misertus est maxime; Milites autem, apud quos plus accepta contumeliae potuit pudor, quam periculi vel sui recordatio vel alieni Misericordia, quicquid inimicorum se ausum est opponere neci tradiderunt, Caeteris vel Bello captis, vel in fugam concessis.

Joh. Luvic. in Hist. Galat. 2.

S. 6.

Cassiod. 29.

Et de hoc quidem Exercitu stupendis planè modis ab interfectione liberato, plurima (ut solet) & longe inter se diversa tradidit Fama. Arnuphii quendam perhibent nonnulli, qui cum Marco erat, Magum Egyptium, demonas quibusdam artibus Magicis Aereos invocavisse, ac per eos pluviam extirasse. Nec id nobis mirum esse debet, si inter tot tantae Superstitioe Ethnicorum deliramenta, id vehementi ageretur Studio, ut Romae servatae honos & remedia periculi spem omnem exasperantis illorum Religionis figmentis, & Numinibus falso creditis, accepta refererentur. Cujus tamen vel levissimae Suspicioni id unum eliminanda est satis, quod de se Marcus in *Primo ad Seipsum* Libello posteris mandavit: *Quid is unquam, scilicet, rebus inanis impendit studium, neve eis fidem adhiberet, quae à Prestigiatoribus & Magis de Incantationibus, deque demonibus averruncandis, autique ejusmodi imposturis dicuntur.*

Precibus Alii unius Imperatoris, de Virtute ejus & Pietate, quae reverà erant laudatissima, honorificè sentientes, id tribuere Miraculi nulli dubitant; Ipsum enim, manibus in caelum sublatis, cum jam de se satique pene actum esset omnibus, ita ferè inelaminate: *Domine Deus, Vita Auctor & Origo, Te supplicem opem petco; manibus ad te sublatis, ut alieno sanguine paris!*

Ethnici verò, ut suae Religioni eventus tam eximii tanque mirandi gloriam arrogent, dum tantam impendunt operam; id saltem nobis Veri de suis relinquunt excusandum mendacis; ut ab operose disceptantibus unde facta fuerit, quin facta fuerit omnino res ipsa, disceptationi nihil superesset loci. Quamquam nec ab inimicis Veritati petenda sunt idonea Facti testimonia; cum & certissimis, quae sera potest vel habere vel sperare posteritas, id traditum sit nobis & compertum monumentis. Nec igitur verendum, ne aut credulitatis temeraria arguamur, aut rei Christianae studiosi nimis fabulosis sustentandam fuleris anxii curemus. Non istis indiget Fides nostra adminiculis; non ii sumus Christiani qui veri ergò falsa fingere sustineamus. Sed ut nec falsi simus nec creduli, manet tamen huic Narrationi solidum suum & idoneum veritatis fundamentum. Quid enim illis reponendum contra excogitabis, quae eadem fere aetate Authores scriptis mandarunt, Dionem interim mendacii perculantes? Quod nempe Marcus, quum Legionem unam haberet ex militibus Melitenis (è Cappadocia sunt isti) qui omnes Christum colebant ad eum Praefectus Praetorianorum venit, nescientem in illo proelio quid consilii caperet, timentemque toti exercitui. Ei hic fertur dixisse, Nihil esse quod ii qui Christiani nominantur precibus impetrare non possint, esseque Legionem integram in exercitu hominum hujus generis. Opportunum itaque id fore oppidò, si quam aliunde sperare non potuit Salutem, an ipsorum danda sit precibus, experiretur. Marcum hanc re cognita à iis convocatis petiisse, ut Deo suo preces funderent supplices. Quod quum fecissent, Deum eos exaudivisse subito, & hostes fulmine dum percuteret, Romanos autem recrearet pluvia, se unum esse & verum Deum illo testatum indicio, cui venti & fulgura obtemperant soli, & Patres illorum ad extrema usque discriminum adactos miris eripere modis olim erat solenne.

Sed nec id etiam iis qui mente sunt sanà ambigendum, quin literis ad Senatum scriptis rei ut erat historiam retexerit Marcus, Christianos collaudaverit, nequid in illos atrocius admitteretur, ne quis impune Religionis ergò postularer, quin sanctissimè inhibuerit, Quae omnia certis satis indicis esse possunt, opem coelitus demissam horum precibus eum acceptam retulisse. Has sapientius apud Veteres memoratas constat, nec literas essent Imperatorias crepare ausi, Tertullianus, alique ejusdem ferè temporis Scriptores, temere, aut nisi iis qui jam tum superstites essent notissimas. Id nempe Procaecitatis fuisset nimis ferenda, id causam Christianam adeo non coram persequutoribus dicentis, ut labem potius esset inurentis, & Scapulam Senatūque quo potissimum ad saevitiam & rabiem incenderet pacto, sedulo excogitantis.

Sed nec iis assentior tamen, qui Justinii Apologiae ad calcem adjectam ipsissimam opinantur Marci Epistolam. Ita nimirum ad Senatum data est, hominum coetum Superstitionibus imbutorum, qui istius testimonii honorem Christianis invadebant maxime: Nec illos non omnem moturos lapidem sperare fas est, quò minus id intemperatum posteris mandaretur, quod vim & potentiam Deorum suorum irritam, Christianos autem voti competes factos, & ipsorum Deum etiam in extremis omnium facile potentem predicaret. Spiritui igitur Mendacii & Invidiae tribuendum, quod perierit Epistola Christianis in honorem sempiternum cessura. Perisse siquidem nullus dubito, cum nedum Eusebio Historiam scribenti genuina superessent Antonini literae, ab illo nimirum (si secus fuisset) integre operis ut solet filo intertexenda. Ista tamen ad Justinum Epistolà ne se fraudatum conqueratur Lector, adjiciendam (hic loci) curavimus.

Marcus isthic tam infamis loci minime commorandum ratus, eâ ipsâ nocte diem partentisum sequuta, castra movit; & spatia nactus commoda vallo sepfit. Militibus deinde corpora curandi per dies aliquot indulta est copia; quibus exactis, de hostibus certior per Speculatores factus, adhibitis ad consilium Praelectis, quam illi insitebant viam in sequendum decrevit. Castra propter fluvium metatos invenit, Pagis utrinque positis, qui exercitus extrema clauderent. Flumen Copia trajecerunt, Funditoribus & Sagittariis quantumvis obnitentibus; ripam deinde simul adversam attingissent, magnam in Barbaros vim fecerunt. Et irruentem quidem illi aciem exceperunt, sed, ubi fortissimos quosque, & ad pugnam acerrimos primus iste prostravisset impetus, ceteri virtute parum sibi loco postea cesserunt. Cædes ibi secuta est atrocissima, Campi omnes cadaveribus pleni; furor enim Militis ægrè admodum cohibuit tandem Imperator; cui familiare id est, ut quamvis laboribus pene confectus, de victo tamen hoste dum fumit Supplicium, ut vires refici credat suas. Ingens hominum multitudo capta est, & Regibus etiam conjunctis nonnulli, cum liberis etiam & uxoribus, ferro vincti ad Antoninum deducti sunt.

Viñ. Sub. rip.
ad Calcem. l. 1.

Hæc partâ victoriâ exercitum Imperator ad Granum flumen admovit, (quod Quados à Sarmatis, Jazygum gente omnium quotquot Barbararum sunt bellicosissima, diuternat;) & ut in promptu esset illi trajiciendo jussit. Ab isto non longe & alterum aberat, spatium autem fluminibus interjectum occupaverat omne Sarmatarum acies. Legio Fulminatrix prima castris educta, pontem navigiis junctum conscendit, Sarmatas progredientes repellere conatos detrudit, quorum plerisque vel trucidatis, vel in torrentem præcipitatis, in fluminis secundi ripâ Aquilis defixit. Dum hæc agerentur reliquis trajecit exercitus; qui cum omnis ripam ulteriorem conscendisset, Antoninus Diis sacra facere exemplo, castrorum ambitum delineare, vallo denique & muniendis Castris incumbere. Tantis obstupescit & tam inopinatis progressibus, legatos confestim mittant Barbari; sed conditionibus ab Antonino reprobatis, Classicum canendum, & aciem illico in prociectu habendam jussit. Alterum itaque annum Legio Fulminans transiit prima, & in equitatum Jazygum tanto sese effudit impetu, ut protinus in fugam conversus & profligatus fuerit omnis. Agri itaque profligatis his exemplo vastantur, præda reportata est amplissima, tam pecoris quam hominum vi magnâ capta. Regionum circumjacentium incolæ se Marco protinus dedunt, pacem orantes; Obsides ille fidei firmandæ traditos admisit; & Principes, pro more Barbaris usitato, concilia in locis variis atque desertis habere, cum ab his accepisset; maturandum censuit, & gradu tam concitato produxit copias, ut inopinatos opprimeret. Isti adventu tam improvilo, quique nuntios & famam ipsam antevererat, attoniti, stupore magis quam terrore perciti, ad genua ejus provoluti veniam obtestantur. His itaque in castra ablegatis, ipse cum copiarum delectu progressus est ultra, Exercitum inter sylvam & paludem arundine consistam castrametatum, ut temporis & loci tulerit ratio, adorturus. Acriter utrinque est dimicatum; Romani præsertim tanto sunt furore accensi, ut fractis Sarmata: um copiis, occisis plerisque, numero Captivorum ingenti, agro atque oppidis flammâ ferroque devastatis nondum contenti, aufugientes facibus accensis exquirent, qui noctu se in sylvam & paludosas latebras receperant. At Antoninus ut se tunc temporis gesserit reticere summum jure nefas haberetur, cum omni id & victoriâ & Trophæo sit virtutis monumentum perennius. Is sylvam est ingressus, ut exploratos qui ibi laterent fugitivos furori militum subduceret, & non tam rogantibus condonandi, quam ut rogati clementiam ejus experiri sustinerent, impetrandi animo. "Usque adeo laum ipsius ingenium moreque graphicè depinxit, dum qui aliis prodest, eadem eum operâ sibi præsertim benefacere monuit.

Lib. VII. 13.
Lib. XI. 6.
ad 12.

Hostem tot tantisque cladibus atque infortuniis attritum nondum suæ Ditionis fecerat; pulsi Sarmata fugatque proelium tamen redintegrant, nec nisi jussu demum victoriâ finis huic imponi bello potuit. Hanc autem de Barbaris reportare omnium erat difficillimum, quibus exercitum omnem discrimini objicere non est moris; sed ita potius decertare, ut victis etiam ampla satis, ad hostem vel repellendum vel laceßendum, superesset semper copia- rum Subsidia. Anni igitur jam in hyemem deurgentis incommoda, ut quantum posset,

fuit

suis amitteret, quo tempestivum bellum confici posset nihil non tentavit. Legatos itaque, non tam pacis conlequendæ, quam temporis terendi gratiâ missos, insuper habuit; In abdita penetrare certus, ut subsidii, in quibus fiducia iis erat plurimum, simul deturbatis, direptisque opam reconditarum præsidii, ad rei perveniri exitum posset. Quod tamen anceps eo erat magis & alex plenum, quoniam & via longa erat, & loci aditu difficiles, & Milites à Barbarorum quotidianis irruptionibus vexarentur, & lentè progrediendum esset, ne præ nimia festinatione incauti vel cæcis opprimerentur insidiis, vel regione parum perspectâ, aut loco parum commodo, ad arma deventum esset. Sed istis se demum difficultatibus emesit Antoninus. Ad castra nempe Sarmatarum admovit copias, inter Sylvam spatiosam, & Istrum gelu strigentem posita. Hic, habitâ prius deliberatione, quo potissimum pacto munitos aggrediretur, exercitum in aciem produxit. Fecerunt idem & Barbari. Classico protinus audito spicula Romani in hostes contoquent, qui firmo pede ingruentium impetum exceperunt. Ancipiti diu cruentoque decertatum est prælio; donec Romanos tandem se parum profecisse ægrè ferentes, & obnixu tam præfacto in furorem versò, & ira stimulet & pudor. Ictus itaque ingeminant, & Equitatum tandem loco pulsum ad ripas Istri profligant. Jam Flumen Hostes congelatum petunt, pedites Romani nihil sibi metuantes periculi, ubi Salutem sperabant Barbari, insecuti simul; eò promptiores, quòd quos jam terrâ vicerant, Aquâ denuò vincendi desiderio flagrant. Hic enim perinde, imò acrius & vehementius, quam in continente erat, pugnatum est. Jazyges, quum Romanos se pone sequi intelligerent, sperarentque facile se posse eos conficere, quòd glacie essent insueti, Imperum jam impune sustineri posse putaverunt. Ergo Romanos alii à fronte adoriuntur, alii à lateribus Equites irruunt, quòd eorum equi in hujusmodi glacie currere tutò didicerant. Et sanè concussa est impietione ferocissimâ acies Imperitoria, effractaque esset penitus, ni novum sibi Scutorum usum in locò excogitasset: Siquidem malè tractati animos tandem relumunt, conversi adversusque facti hostibus magna pars secuta deponunt, atque quò minùs cadant, pedem in iis alterum firmant. Hoc pacto eorum impetum primò sustinent, arripitque alii frans, alii Scutis & contis eos ad se pertrahunt; Hinc implicati simul, & manus conferentes, Sessores equis dejiciunt. Nam Barbari, quòd leviter erant armati, Romanis qui gravioris erant armaturæ resistere minùs poterant. Ex quo factum est, ut pauci admodum de multis vel in sylvarum latibula aufugerent, vel in Castra munitionibus instructa, se reciperent. Imperator, de fugitivis parum sollicitus, quos & timor imbelles reddiderat, & rerum inopia brevè retraheret, arces & propugnacula continuò adortus est. Nec prohibere poterat vel loci opportunitas vel obstinatus propugnantium furor, quin is tandem potiretur, & ab extremo hoc in quo fiducia erat omnis posita, perfugio Barbaros depelleret.

His ita compositis, Copias Antoninus in hiberna misit, Syrmio ipse usus est, oppido ad belli subsidia & fomenta propter propinquitatem idoneo. Dum ibi ageret per Demonstratum & Praxagoram delatus est apud illum Herodes, Horum Criminationem, & istius defensionem sibi cognoscendam sumpsit; Herodem isti tyrannidis & insolentiae postulabant, necnon & Intimam, quæ illi cum Vero intercesserat consuetudinem insimulabant & celeberrimam amicitiam, Criminis participem insinuantes Vero afficti, & conjuratum simul in Marci vitam veneno tollendam. Herodes autem Insidias ab ipsis, Athenienses nempe in Regem excitantibus, sibi instructas esse dicebat. Herodis adversarios fovebant stimulantque Quintilii, qui cum Græciæ præessent, magnam exultationem adepti sunt, Attico vero insens, Exitium ejus omnibus quibus poterant modis moliebantur. Quintilios siquidem is, cum magnis à Rege honoribus affectos videret, Equidem, inquit, Jovem Homericum reprehendo, quod Troianos adeò diligit. Momordit nimirum Viros Troade oriundos, & inveteratas peperit Simulatas; Nec tanti quos voluit perstringere, quanti sibi constitit Athori, hæc Sententia. Quintiliis enim adjuti Demonstratus & Praxagoras, qui absque illorum esset ope parum potuissent, apud Imperatorem pollebant plurimum, & magnas Herodi molestias faceßebant.

Is est qui
Marcum &
Vernum insi-
tuit Rhoen
& celeberrima
Herodes
Attico sus-
cipit mercedem

vid. Philostr.
in Vita Hero-
di.

Aures illis facillimas praebebant & Marcus & Augusta etiam, & causam saepius dicentes tam prono excipiebant studio, ut nullus dubitaret Herodes, quin Atheniensium causam ut faveret magis, Conjugis & Filiae, (quibus gratiosum se praestiterat Demonstratus) precibus commotus Antoninus, animum induxisset suum. Herodes autem, tum ob equitatem inimicis Imperatorem indignabundus, tum ob arumnam, quam ob geminas puellas sibi charissimas, (quas filiolas nuncupare solitus erat) fulgure simul noctu interfecit conceperat, amens animi factus, ad Regis praeatorium manè accessit. Mortis utique cupidus, nec mentis compos. In Imperatorem acriter, & nudā linguā his vocibus invecus est. *Haec scilicet affert mihi Lucii Commercium, quem Tu ad me discipulum & hospitem misisti; unde jus dicis, Muliercule, & Puellula trienni me concedens.* Ibi cum Praefectus Praetorio, mortem minitatus, manum ei esset injecturus, Antoninus ne faceret interdixisse, quin & nec Supercilia contraxisse fertur, nec oculos torfisse; sed tantum ad Athenienses conversus *Causam ut dicerent suam iussisse, tamen si Herodes non permitteret.* Ibi verò Demonstratum audiens in multis doluit, cum verò Herodem inculcabat, *beatos illos qui in grassante moriebantur, praedicantem, ita concussus est corde, ut in apertas lachrymas adactus fuerit.* Jam verò cum Atheniensium Apologia libertorum etiam Herodis accusationem contineret, in istos iram convertit Marcus, castigatione tamen, pro more atque ingenio, quam fieri potuit moderatā usus. Puellarum autem, quas modò memoravimus, patri peremit, & supplicium in solidum remisit; satis superque Illi esse liberorum iacturam asfirmans. Quae omnia quam Philosophicè sint à Marco peracta, Lectorem nemo non videt.

Ascribunt porro exilium Herodi, cum nec exilium ipsi indictum sit, neque proflus sustinuerit. Sed in eo hallucinati sunt, quod cum diu Orici in Epiro commoratus esset, cum è Pannonia reverteretur morbo correptus, relegatum illuc putarent. Sed falsi arguuntur vel ex ipsius Marci testimonio. Cum enim is ad Imperatorem scripsisset, an insensu esset sibi facturus periculum, non tam defensionis, quam expostulationis prae se speciem ferebant Literae. *Atenim mirari se aiebat, quid tandem de illo fuerit tempore superiori factum cum ita crebro scriberet, ut tres aliquando Tabellarii una eademque die ad se ab illo accederent.* Nec minus Sententiam istam convellunt, quae Marcus deinde ad Herodem rescripsisse perhibetur. Is nempe, cum de Belli prius hibernis verba fecisset, & Mulierem deslervisset recens ipsi mortuam, adjunctis etiam quibusdam de corpulculi tunc temporis agrè affecti imbecillitate; Ita pridem exorlus, *Salvus mihi sis, amice Herode; Te verò, inquit, & valere ex animo precor, ac de me ut tibi benevolo ita cogitare cupio. Neque te injuriā affectum existimare, si deprehenfis quibusdam delinquentibus, animadversione in eos usus sum, quam fieri potuit aequā. Propter illa quidem ne mihi succenseas. Quod si quā te in re dolore affecerim, aut tibi sim molestus, exposceas velim à me penas, in Templo Minervae Atheniensis, in Mysteriis Ioviorum. Namque in votis habui, etiam quando bellum ingravesceret maximè, Sacris initiari. Utinam id fiat etiam Te sacrorum antistite.* Adeo benigna fuit Marci Oratio, ab ista nimis, quā principes quos exilio multaverant alloqui solent, abhorrens plurimum.

Marcus vere primo exercitum ex hibernis eduxit, quod Barbaris novas sibi copias adiscendi spatium interciperet. Danubio itaque trajecto, multis hostem proeliis attritum, Spe tandem omni tantā virtute, vigilantia, Industria simul & Sapientia ducem debellandi praecisa prorsus amissa, Legatos qui pacem orarent mittere, & obsidibus datis fidem firmare coegit. Hoc illi jam restabat unum, ut Barbarorum Legatis responsa daret, & Reges finitimorum fidem & societatem pollicitos, ad se accedentes exciperet. Sarmatarum quidem qualis adhuc esset Rex vel ex eo paruit, quod centum millia Captivorum reuorum plerumque partem Imperator in Britanniam misit.

Ceterum Marcus populos, qui cum illo per Legatos agebant, non omnes iisdem conditionibus admittebat; sed prout quilibet eorum digni erant, sive animo ad obsequium procoercendos constringendosque censebat. Vultu quidem Marcomanniam provinciam, voluit etiam Sarmatiam facere; & fecisset, nisi Avidius Cassius rebellasset sub eodem in Oriente,

Oriente, qui Imperatorem se appellavit. Illius igitur in Syria novas res tentantis & Marcum vehementer commovit nuntius, & Sarmatis addidit animos. Barbari itaque de libertate semper tuenda quam de fide solliciti, tempus se nactus opportunum oppido rati, quo aliquantum hinc elicerent sibi commodi, Marcum, ut è conventis jam pactis quadam remitteret, complura denuò concederet, pacem denique novis nixam legibus ut contra sententiam animi sui pangeret, premente jam rerum temporisque angustia, cogebant. Hinc est factum arbitror, quod ne quidem Senatui conditiones perscripserit, quibus in gratiam cum eis rediisset, quemadmodum aliqui facere consueverat.

Imperii quidem arripiendi sibi consilium nemo hominum erat qui ad ineundum Cassio magis esset idoneus, nam & viri Mores & exilimatio exitum quem vellet huic prae ceteris spondere videbantur. Militibus is inprimis charus, & ob victorias in Armeniā, Arabiā, & Aegypto reportatas, summo habitus honore: Virtute bellicā eximius, in hostes ferox, animi audax & inconcussus, moribus variis & ad libitum confectis; Avidus vini, & tamen idem abstinentis & inedia patiens. Veneris cupidus & castitatis amator; Alieni appetens, sui profusus; Nonnunquam trux & asper, aliquando mitis & lenis; saepe religiosus, aliās contemptor sacrorum; ingenium vero ad dolos & simulationem natum adeo usu comparaverat, ut & naturā quibus urgebatur vitii velum obtenderet, & quas non habuit Virtutes, earum ut speciem prae se ferret egregiam.

Disciplinae Militaris tenacissimus fuit, & qui se Marium dici vellet; nec enim si quid in imperium peccatum esset, vel minimis ad ignoscendum exorabilem se praebuit. Milites, qui provincialibus aliquid per vim tulissent, in illis ipsis locis in quibus peccaverant, Morte multavit. Is quum exercitum adversus Germanos duceret, & inscio ipso manus auxiliaria, centurionibus suis auctoribus, tria millia Sarmatarum negligentius agentium in Danubii ripis occidissent, & cum praeda ingenti ad eum rediissent; Sperantibus centurionibus premium, quod perparvā manu tantum hostium, segnitibus agentibus tribunis & ignorantibus, occidissent; rapi eos iussit & in crucem tolli, sevilique supplicio affici. Dicens evenire potuisse, ut essent insidiae, ac periret Romani imperii reverentia. Ingens ob id Exempli tam atrocis visi exorta est in Exercitu seditio. Quā Cassius adeo non perterritus est, ut nudus campestri solo tectus processerit, torvoque milites vultu intuitus, *Percutite, inquit, Me si audetis, & corrupta disciplina facinus adicite.* Tunc conquiscentibus cunctis meruit timeri, quia non timuit. Quae res tantum disciplinae Romanis addidit, tantum terroris Barbaris injectit; ut exercitum imperii observantissimum, quique etiam Victores si temerè vicissent supplicio affecit, inexpugnabilem rati, pacem continuò supplices pererent.

Hic etiam primus Desertoribus aliis manus excidit, aliis crura incidit & poplites; ut vivens miserabiliter & criminosus majus exemplum quam occisus ederet. Idem praeter Lardum, & Buccellatum, atque Acetum militem in expeditione portare prohibuit. Arma militum septimā die semper relexit, vestimenta etiam, & calceamenta, & ocreas; Exercitum etiam septimi diei fuit omnium, ut & Sagittas mitterent, & armis luderent. Dicebat enim, Miserum esse, quum exercebantur Athletae, Venatores, & Gladiatores, non exerceri Milites: Quibus minor esset futurus labor, si consuetus esset. Luxum & Delicias omnes de castris submovit, iussitque reos hyemem sub pellibus agere, nisi corrigerent suos mores; & egissent, nisi honestius vixissent. Severitas ista Antoninum perpulit, legiones dum Verus ageret in Syria mollitie discinctas, ut huic potissimum Duci, qui collapsam restitueret disciplinam, mandaret. De quo extat Epistola Divi Marci ad Praefectum suum talis.

Avidio Cassio legiones Syriacas dedi, disfluente luxuria, & Daphnicis moribus agentes, quas totas excaudantes se reperisse Caelonius Vellianus scripsit. Et puto me non errasse, si quidem & Tu noverum habeas Cassium, hominem Cassianae severitatis & disciplinae. Neque enim Milites regi possunt nisi veteri disciplina. Scis enim Versum à bono Poeta dictum & omnibus frequentatum.

Moribus antiquis stat res Romana, Virisque. *Emmius.*

Tu tantum fac adjut legionibus abunde commectus, quos, si bene Avidium novi, scio non perituros. Praefecti

Præfetti ad Marcum responsio, quibus fuerit moribus, quaque existimatione Cassius Iululentis adhuc docebit. Hem itaque!

Reclē consilii, mi Domine, quod Cassium præfeciſſi Syriacis Legionibus. Nihil enim tam expedit, quam homo severior Græcæ militibus. Ille sanè omnes exaltationes, omnes flores de capite, collo & sinu militis excutiet. Annona militaris omnis parata est, neque quæquam deest sub bene Duce: Non enim multum aut queritur, aut impenditur.

Ille tamen Cassius tantæ morum severitate, quod magis mirere, natione erat Syrus, cui pater Heliodorus ille, qui propter multam artis Rhetoricæ peritiâ, Adriano olim a Scriptis secretis, ad Egypti deinde præfecturam pervenerat.

Quæ verò stirpem hominibus novis mutare nequit Fortuna, ut quæ sint reverà oriundæ dissimulare satagent, expenimero facit. Cassius utique, ut se ad magnitudinem eveclum, & apud Imperatorem multum pollentem senserat, ab illo demum Cassio oriundus videri voluit, qui in Caium Julium conspiravit. Arrogatæ sibi prolapæ Causam juvabat maxime nominis similitudo; quæ vel per se satis nonnunquam habetur divitibus & imperatoris in nobilium censum adrogandis. Deinde verò, quod istiusmodi ferè ingeniis usu venire solet, ut quibus se jactant majoribus, ad illorum mores se summo componant studio, ne à suis degeneri præditus animo videretur, odisse Cassius Principatum cepit, nec ferre poterat Imperatorum nomen; dicebatque nihil esse gravius nomine Imperii, quod non posset à republica tolli, nisi per alterum, eodem nomine insignitum. Id etiam sibi dedit negotii, ut illius instar Rempublicam & libertatem de integro restitueret; in ore siquidem isthoc illi frequentissimum, Tantum Di favent bonis partibus, reddent Cassiani reipublicæ principatum. Auxit Imperatoris Majestatis odium Animus Gloriæ avidissimus, & modum servare nescius, eo confidentior, quod Auguriis & Vaticiniis nescio quibus de futurâ ejus magnitudine inniteretur. Quæ omnia jam tum adolescentem ad id perpulerant amentia, ut etiam Pio principatum tentaret extorquere; Sed per patrem Heliodorum, virum Sanctum & gravem, affectionem tyrannidis repressam, & impunem idcirco celatam referunt; quod animum & mores tum procaciores, ætate & sapientiâ ad maturitatem perductâ, correctum in spes magna subesser. Et iri quidem superstiti adhuc Patri satis est obsequutus, sed illo demum extincto, ingenium (ut solent quæ vi magnâ cohibentur,) tanto prorupit impetu, quantum vel iste adeo dissimulandi peritus aggreddamodum, ut ne omnibus fieret palam, efficere potuit. Vero id olim suboluisse, cum in Syriam copias educeret, satis est notum; qui occasionem Viri dependendi oblatam gravis, cujus Virtutis & rerum præclarè gestarum laudes illum urebant male: Antoninum ad ejus exitium pertrahere, his demum literis enixus est.

Avidius Cassius avidus est Imperii, quantum & mihi videtur, & jam inde sub tuo meo Patre tuo innotevit, quem velim observari jubeas. Omnia ei nostra displicent; Opes non mediocres parat; Literas nostras videt. Te Philosophum Anicula, Mæ Luxuriosum Morinem, vocat. Vide quid agendum sit: Ego hominem non odi: Sed vide ne Tibi & Liberis tuis non bene consulatur; quum tales inter præcinctos habeas, quales milites libenter audiam, libenter odiant.

Suspicionem hanc levem nimis arbitratus, & Veri animum, seu tantò duci æmulum, seu tacitâ quidam similitudine agrum potius quam Imperatoriam, & non nostri temporis. Nam

Epistolam tuam legi, & sollicitam potius quam Imperatoriam, & non nostri temporis. Nam si ei divinitus debetur Imperium, non poterimus interficere, etiam si velimus. Scis enim præavi tui dictum, Successorem suum nullus occidit: Sin minus; ipse sponte sine nostri crudelitæ fatales laqueos incidit. Adde, quod non possumus reum facere, quem nullus accusat, & ut ipse dicis, Milites amant. Deinde in causis Majestatis hæc natura est, ut videantur vincti pati etiam quibus probatur. Scis enim ipse quid Avus tuus Adrianus dixerit, Misera Conditio Imperatorum quibus de affectatâ tyrannide nisi occisis non potest credi. Ejus autem exemplum ponere, quum Domitiani, qui hoc primus dixisse fertur, malui. Tyrannorum enim etiam Bona dicta non habent tantum auctoritatis quantum debent. Sibi ergo habeat suos mores Cassius, maxime quum bonus dux sit, & severus, & fortis & Reipublicæ necessarius. Nam quid

quod dicis, liberis meis cavendum esse morte illius, planè Liberi mei pereant, si magis amari merebitur Avidius quam illi; & si Reipublice expedit Cassium vivere quam Liberos Marci.

Certiorum postea Marcum res ipsa fecit, Verum de Cassii consiliis & ingenio nequam hallucinationum; & Ipsum potius virtute mactum suâ, & Cassii severitate productum, æquius paulò judicasse. Sed ita ferè fert sincera morum sanctimonia, à quibus ipsa abhorret plurimum, ea ab aliis admittit credere facinora, ut ne temere animum inducere possit suum.

Cogitata vero perficere, ob impensum illum, quo Antoninum subditi ejus persecuti sunt amore atque studio, Cassio haud ita erat in proclivi. Nec, quas apud Syros & Egyptios adeptus est opes, quicquam illi profecissent, nisi morte Antonini falsò creditâ adjunctæ. Alii igitur dicunt, eminentia hujus morte Cassium Imperatorem se appellasse, quum Divum Marcum appellasset. Deceptum alii à Faustina, quæ quum Virum suum imbecillum & annis infractum videret, ut jam de illius valetudine spei nil esset reliquum; Commodum autem adolescentem adhuc, & regio muneri ineptum cogitaret; Sibi etiam metuens, ne si principatus ad alium deveniret, privatam vitam agere cogeretur, simul etiam ut filios nueri posset; huic secretò persuasisse, ut se compararet, ut & Ipsâ pariter & Imperio potiretur. Sed mihi vero haud videtur simile, Faustina imprudentem ita rationes iniisse; nec multis opus est ut sententiam falsi arguamus, cui satis est convellendæ vel unum Cassii ingenium. Eum nempe, utut se cetera habuerint, pervulgasse id nuntii constar, Marcum diem obiisse suum; non sine mæroris gravissimi capropter concepti specie; Exercitum etiam Pannoniæ tunc temporis agentem, cui Commodus regno immaturus videbatur, ipsum designasse Imperatorem, adjecit. Et quanquam non ita multò post verum rescivit, tamen quod semel motum fecerat, de sententia non decedendum sibi, sed imperium potius armis firmandum, putavit. Præfictis igitur Exercitui, quorum in amicitia & virtute illi fiduciæ erat plurimum, quicquid in illud fastigii contendenti obicem opponere potuit, aut conciliandum aut debellandum suscepit. Et brevi quidem temporis spatio omnia quæ intra Taurum erant, sui juris fecit.

Sub idem fere tempus Epistolam ad filium, seu generum ejus Druncianum, qui tum Alexandriæ præfidebat conscripsit; in quâ & consilii rationem omnem enarrasse, & aliqualem facti purgationem instituisse videtur. Illa vero qualis fuerit, dijudicabit Lector, Ita enim se habet.

Misera Respublica, quæ istos divitiarum cupidos & divites patitur misera. Marcus homo sane optimus, qui dum clemens dici cupit eos patitur vivere, quorum ipse non probat vitam. Ubi L. Cassius, cujus nos frustra tentat nomen? Ubi Marcus ille Caro Censorius? Ubi omnis disciplina Majerum, quæ olim quidam intercedit, nunc verò queritur? Marcus Antoninus philosophatur & querit de Clementiâ, & de Amicitia, de Honestâ & Justa, nec sentit pro Republicâ. Vides multis opus esse gladiis, multis Elogiis, ut in antiquum statum publica forma reddatur. Ego verò istis præsidibus provinciarum — Ego Proconsules, an Ego Præsides patem, qui ob hoc sibi à Senatu & ab Antonino p. v. uncias datas credunt, ut luxurientur, ut divites fiant? Audisti Præfictum Prætoris nostri Philosophi, ante triduum quàm fover, mendicem & pauperem, sed subito divitem factum. Unde queso, nisi de visceribus Reipublicæ, & Provincialium fortunis? Sine sane divites, sine locupletes, ærarium publicum reficiunt. Tantum Di favent bonis partibus: Reddent Cassiani Reipub. principatum.

Ad ita quisquis animum adverterat, Cassium de occupando imperio Marco quantumvis superstitie cogitasse, nec per mortui ejus nuntium ituisse quod is nova molireretur, facillè existimaturum constat. Quod ut obiter moneretur haud abs re censui.

Martius Verus Antonini Legatus victoriarum à Cassio olim in Armenia reportatarum partem sibi jure vindicare posset minime contemnendam. Is jam Cappadociam obtinens, ad Marcum milit primus, qui Cassium ab illo defecisse nuntiarent. Ille Commodus

modò

Signatas mihi literas Calpurnius dedit, ad quas rescribam si tardaveris; per Cassium senem Spadonem hominem (ut scis) fidelem; cui verbo mandabo quid uxor Avidii Cassii, & filii, & gener de te jacta dicantur.

Cassium nequitiam fecellit, magna & audacia facinora moram non pati, aditum igitur quod sibi faciliorem in Italiam aperire posset, Graciam ad suas partes pertrahere summo obnixus est studio. Herodis nuper memorati facundia & exultatio quantum apud illam gentem possent probè gnarus; nihil inexpertum reliquit, quo sibi eum adjungeret. Sed ita demum se quo vellet perventurum sperabat, similitate, quam is in Antoninum diu conceperat, denud expergefacta. Exitum habuerunt consilia ab Authoris mente longè diversum. Herodes enim, qui ne literas quidem perlegere sustinuit, responsum breve perquam, sed mordacem satis & ita dignum causâ retulisse perhibetur, unico tantum verbo vecordiam hominis exprobrans.

Herodes Cassio Malv. Insan.

Multos etiam alios Cassius expertus est frustra, nec enim civitatem ex potentioribus ullam ab officio dimovere, aut sceleris sibi participes devincire, præterquam qui vel ære alieno, vel criminibus & vitis obstricti suis, nisi à rebus perturbatis quod sperarent, non habuerunt. Hinc factum, ut, qui unice olim à suis dilectus est auctoritate (ut solet quoties minus rectè cedunt consilia) infirmata, & amore in odium atque contemptum verso, hostem illum tollendum Milites primi meditarentur. Ita tandem Imperator, non tam factus quam sibi visus, Menses tres cum sex diebus ex quo defecerat, interemptus est. Antoninus enim Centurio in iter pedibus facientem irruit, & cervicem de improviso vulneravit; Quod tamen cum non esset mortiferum vulnus, is equo concitato facinus imperfectum reliquit, sed brevi absolvit Decurio quidam, & capite Ducem truncavit. Capite ad Antoninum in Formiano agentem delato, is non elatus est; sed ad Faustianam iterum rescriptit. Quæ verò & qualia subdita perdocebit Epistola.

Tu quidem mea Faustina religiosè pro marito, & pro nostris liberis agis. Nam relegi Epistolam tuam in Formiano, quâ me hortaris, ut in Avidii consocios vindicem. Ego vero & ejus Liberis parcam, & Genero, & Uxori, & ad Senatum scribam, ne aut proscriptio gravior sit, aut pena crudelior. Non enim quicquam est quod Imperatorem Romanum melius commendat gentibus, quam Clementia. Hæc Casarem Deum fecit, hæc Augustum consecravit, hæc Patrem tuum in primis Pii nomine ornavit. Denique, si ex mea sententiâ de bello judicatum esset, nec Avidius esset occisus. Esto igitur secunda.

Dii me tuerentur. Diis pietas mea

Cordi est. Horat.

Pompeianum nostrum in annum sequentem Consulem dixi.

Tanta Imperatoris Clementia ab aliis illi erat laudi, ab aliis vitio ducta. Cum autem quidam diceret reprehendendum Antoninum, quod tam mitis esset in hostem suum, ejusque liberos & affectus, atque omnes quos consocios tyrannidis reperisset, addente illo, Quid si Cassius vicisset? dixisse Marcus dicitur, Non sic Deos colimus, nec sic vivimus, ut ille nos vinceret. Enumeravit deinde omnes Principes, qui occisi essent, habuisse causas quibus mererentur occidi; nec quenquam faciliè Bonum, vel victum à Tyranno vel occisum dicens. Meruisse Neronem, debuisse Caligulam, Othonem & Vitellium nec imperare valuisse. De Galba etiam paria sentiebat, quum diceret, In Imperatore avaritiam esse acerbissimum malum. Denique non Augustum, non Trajanum, non Adrianum, non Parentem suum Pium à rebellibus potuisse superari; quum & multi fuerint, & ipsi vel invitati, vel insciti, extincti. Præclara quidem illa, & quæ in Virtutis præsidio quantum sibi erat fiducia satis ostendant; sed quæ quantumvis in istis exemplis verissima, longe tamen absunt, ut in omnibus & semper fuerint. Quocirca ita cum bonis actum iri principibus sperare æquius est, quam nunquam non agi asserere. Ad Senatum verò qualem posthac orationem miserit, interest scire.

Haberis igitur P. C. pro gratulatione victoriæ generum meum Consulem, Pompeianum dico: Cujus ætas olim remuneranda fuerit Consulatus nisi viri fortes intervenissent, quibus

bus reddi debuit, quod à Republicâ debebatur. Nunc quod ad defensionem Cassianam perinet, Vos oro atque obsecro. P. C. ut consurâ vestrâ depositâ, meam pietatem clementiamque servetis, imò vestram: Neque quenquam ullum Senatus occidat. Nemo Senatorum puniatur, nullius fundatur viri Nobilis Sanguis; deportati redeant, proscripti bona recipiant. Utinam possem multos etiam ab Inferis excitare. Non enim unquam placet in Imperatore vindicta sui doloris; quæ etsi justior fuerit, acrior videtur. Quare filiis Avidii Cassii, & Genero, & Uxori veniam dabit. Et quid dico Veniam, cum illi nihil fecerint? Vivant igitur securi, scientes sub Marco se vivere. Vivant in patrimonio parentum pro parte donato. Auro, argento, vestibus fruuntur. Sint divites, sint securi, sint vagi & liberi, & per ora omnium ubique populorum circumferant Mea, circumferant Vestrâ pietatis exemplum. Nec magna hæc est P. C. clementia, veniam proscriptorum Liberis & Conjugibus dari. Ego verò à vobis peto ut consocios Senatorii Ordinis & Equestris, à cede, à proscriptione, à timore, ab infamia, ab invidia, & postremo ab omni vindictæ injuriâ. Deis quoque hoc meis temporibus, ut in Causâ Tyrannidis, qui in Tumultu cecidit, probetur occisus.

Hanc ejus clementiam Senatus acclamationibus & Benedictionibus prosequutus est, Antonine pie, Dii te servant. Antonine clemens Dii te servant: Antonine clemens Dii te servant: Tu noluisse quod licebat, nos fecimus quod decebat. Fac securi sint Liberi tui. Bonum imperium nulla vis ledit. Præsentiam tuam regamus. * Philosophiæ tuæ Patientiæ tuæ, Doctrinæ tuæ; Nobilitati tuæ; Innocentiæ tuæ. Vincis inimicos, Hæses exsuperas. Dii te tuerentur, &c.

Marcus interea loci Cassii caput humandum curavit, & mortem ejus doluit palam. Quo facto iter institutum progressus est ut Copias descitentes in officio contineret, & Orientales reduceret. Ab Egypto exorsus, Ignovit Civitatibus quæ Cassio confederant; & quum multa Alexandrini in Cassium dixissent fausta, tamen omnibus ignovit, & filiam suam, in paternæ benevolentiae pignus, apud eos reliquit.

Postquam ad Pelusium appulisset, sacra Serapidis ibi celebrata comperit, confluentem illuc undique ingenti hominum turba. Quantum inde excreverit licentiæ & libidinis, & quam famulos fuerit Numinis hujusce cultus, à pluribus jam notatum non opus est ut enarrem. Marcus itaque de populi querimoniis parum sollicitus, qui Cultum Deorum immutatum iniquo semper ferunt animo, Feras abrogavit, pompam consuetam exegit, populum à Sacris faciendis arcendum iussit, & solos deinceps Sacerdotes rituum consocios permisit. Ubique locorum venerat, Tempia, Scholas, & conventus publicos ingressus, populum edocebat, in consuetudinem & colloquium excipiebat; Nodos Philosophiæ, & quaestiuiculas abstrusos discutiebat, enucleabat; nullam non relictis & egregiis Sapientiæ veltigiis, & maximâ sui apud omnes, optimos præsertim & eruditissimos, admiratione.

Ubi primum deventum erat Syriam, Cassii literas omnes in suppellectili inventas conficidit, & in ignem conjecit; nec perlectas voluit, ne cogeretur quenquam invitatus odisse. Ferunt nonnulli, Martium Verum antea in Syriam præmissum, (quam etiam in virtutis & fidei præmium regendam obtinuerat) sponte prius suâ abolevisse; id Marco gratum inprimis fore autumantem. Quodd si forte ob eam is causam succederet, longe ferò melius se unum pro multis interire. Exemplum Charitatis & Benevolentiae insigne sanè & in paucis exitum; in Ethnico, nedum in Aulico, præ mirâ paucitate planè itependat.

Sub hujus anni exitum Antoninus Octavum Imperator renuntiatus est, quod ex Nummis nobis colligere est, qui Titulum Imperator VIII. cum Anno Tribunitiæ potestatis XXIX. simul exhibent.

Faustina uxorem suam inter hoc itineris in radicibus montis Tauri, exanimatam subito morbo amisit; cujus Mortem vehementer luxit. Senatus itaque animum ejus Faustinae consiliis in Cassiani sceleris consocios insensibilissimum factum exitimans, nec in illo dolore, quem ex illius interitu conceperat, opportuno magis solatio uti posse, quam si Cassio qui

Phil. Str. in
vita Herodis.

Dio.
Vileat. in
Cassio 7.

Vileat. in
Cassio 11.

Capitol. 24.

Vileat. in
Cassio 9.

Vileat. in
Cassio 12.

Capitol. 25.
26.

Capitol. 26.

Dio.

Capitol. 27.
Dio.

qui tulissent opem huic agritudini devoti morte afficerentur, gravius in illos per adulationem & obsequium statuere cepit. Vitium uique addidit non privatis tantum, sed publicis solenne munus est, & augustissimis Conciliis, ut sanguinem & eadem præ Principi Studio parvi pendat; & sedulo nimis officio impulsit, quod nec fieri debuit, nec fasces placere, maturent utro. Id nunc à Senatu factum, qui Marci Orationem aut negligenter, aut ad speciem tantum confectam arbitrati, cum uique adeo perulit, literas ut rescriberet denud, quæ vindictam de seditionis sumptum minime omnium sibi gratam et firmarent; Ab illius mente abesse plurimum ut quicquam vel suo, vel illorum decore capite damneretur. Quinetiam ad extremum addidit; *Si id à vobis non impetrabo, ad matrem ipse ibo celsior.*

Reipublicæ i. e. ut saluti in posterum & tranquillitati consulere, Constituit. nemo in ea, unde ortus esset gente aut provinciâ, rerum potiretur. Cassius etenim cum in Syria patriâ sui imperium haberet, hoc frenus patrocinio res novas molitus fuerat.

Cassii filios quod atiner, Mecianus natu maximus, cui erat commissa Alexandria, quicquid conferat spe participatus Cassio, invito atque ignorante Antonino, eo ipso quo pater in Syria perit die, à suis interceptus est. Deportatus est Heliodorus, Alii vero liberum exilium acceperunt: cum Bonorum parte. Alexandria Filia, & Druncianus gener, libram evagandi ubi velint potestatem habuerunt. Jura illis integra servata sunt; vixeruntque, non quasi Tyranni pignora, sed quasi Senatorii Ordinis in summâ securitate. Nam & illi etiam in lite obijci fortunam propriæ vetuit domus; damnatis aliquibus quod in eos putantes fuissent.

Senatus interim, cujus in rebelles plectendo acerbitas Imperatori displicebat manum honoribus Faustine delatis gratiam sibi conciliare possent, tentandum censuit. Adeo itaque illi decreta Auream etiam Faustine statuam in sella collocavit, quam quoties Marcus spectaret, in primâ Theatri sede, unde superstes ipsa spectare consueverat, ponendam jussit; eique ut omnes præstantissimæ fœminæ assiderent. Quinetiam adulationis studentes majoribus ignota, Marco & Faustine decrevit statuas argenteas in Templo Veneris collocari; aramque extruere, in qua virgines omnes quæ nuberent in Urbe, una cum sponsis sacrificarent.

Laudata eadem ab Antonino, quam etiam Divam à Senatu appellatam publicè gratulatus est; Novas autem ipse Puellas, Faustianas in honorem uxoris mortuæ ut totatis etiam Antoninianas in Pii memoriam, instituit. Fecit & Coleniam vicum in quo obiit, & ad ea illi exu uxit, sed hæc postea (sato tam impudico numine digno) Helio Gabalo dedicata est, monito hominis omnium quotquot uspiam fuerunt impurissimo.

Orientalibus rebus ordinatis, Romam redire decreverat Antoninus. Smyrnæ aliquemque commoratus est, ubi quoniam de Aristide multa acceperat, ne in magna salutantium turba despectus ipsi vir fuisset veritus, familiares nunquid is adesset Interrogabat. Hoc enim illi semper erat solenne, quavis virtute aut præstantiâ ceteris prælucentes, honore & studio prosequi palam. Quod cum Aristidi non factum suspicaretur, male id se habere, Quintilis qui Græciæ ut supradictum est præerat, edicit, ne vir egregiæ inter suos famæ neglectus habebitur se indignaretur. Hi verò, neque ipsos cum conspexissent asseruerunt; alioqui enim minime fuisset prætermittendos, quod minus commendarent. Crastino vero die relictum Aristidem deducentes comitem. Tum allocutus ipsum Imperator, *Quare, inquit, Te se vidimus? Subjecit Aristides; Theorematis O Rex heri incumbebam, atqui mens occupata ab eo quod querit egre admodum se suspensam fert.* Exhilaratus Imperator viri insolentiam simplicissimè, *At quando, inquit, audiam te?* Cui Aristides contra pari animi fiducia, *Hodie si libet propone, & cras audies, non enim ex his famus, qui quicquid in buccam venerit temere evomunt, sed in his qui accersit loqui instituta.* Licet autem, O Rex, notos etiam & Familiares interesse Auscultationi. Licet, inquit Marcus, Concedatur etiam (addidit Aristides) ipsis exclamare & plaudere quantum valent, nulli Thy presentis ratione habitâ. Hoc, inquit Imperator subridens, in Te puto est. Polero igitur de laudes Urbis Smyrnæ, felici admodum facundia ornatas coram Antonino deprædicavit; quæ quidem ad nos usque permansit Oratio,

Smyrna

Smyrnâ Athenas concessit, quodque diu illi in votis fuerat, Cereris sacris initiatus est, quâ non sanctior apud Ethnicos, aut solennior erat Religio. Hujus utique Templum ingressos, summa morum innocentia & nullis sibi sceleris confisos, oportuit. Quin at Examene accuratius instituto opus erat, nec nisi qui Sacerdoti, ejus erat de singulorum statu dijudicare, se comprobarent, adeundi copiam mos erat clargiri. Quod magis hæc ad vitæ integerrimæ famam affectabat viam Antoninus, ut virtutem tam luculento testimonio cohonestatam, & sæculo præsentem & posteris commendaret.

Magnos itaque honores Atheniensibus tribuit; Doctores etiam in eorum urbe, annuâ mercede conductos constituit, qui omnis generis Scientiam excolerent. Donis etiam auxit munificentissimis, prærogativas etiam & immunitates plurimas amplissimasque illis indulgit. Revertens ad Italianam navigio tempestatem gravissimam passus est. Brundisii togam & ipse sumpsit, & milites togatos esse jussit; nec unquam, eo imperante, Romæ, aut in Italiâ sagati prodierunt milites.

Romam ut venit, omnia gaudio & acclamationibus plena; Ipse autem, quam annos octo peregrinatum abfuisse, Populo octo aureos vitium largitus est. Quicquid etiam vel fisco, vel aerario publico debebant, ab annis sex ad quadraginta, abique sexdecim annis Adriani, omnibus remisit: jussitque Syngraphas omnes de ære isto scriptas in foro comburi. Commodum, quem puerum adhuc Cæsarem appellaverat, togâ virili induit, Collegam in Tribunitiâ potestatem junxit, cum eo triumphavit una, Consulem in annum sequentem designavit; quem ut cohonestaret magis, ad Consulatum triumphalem in Circo pedes ipse cucurrit. Exinde Lavinium profectus est, ut in illo se receptu Philosophiæ totum impenderet, quam Matrem sæpe suam, Aulam verò Novæ appellare, familiæ illi erat. Sententia Platonis semper in ore illius fuit, *Florere Civitates, si Philosophi imperarent, aut Imperatores philosopharentur.* Cum tamen populum victorem & otiosum spectaculis gaudere, & prudentis esse nosset, labores & dura belli ludis & pompâ lenire; cum ut animos hujusmodi oblectamentis occupatos, à novis & Reipublicæ noxiis abstraheret leniendis, Congiarium, & magnifica in primis spectacula donavit. Ipse quidem sumptu ab his ingenio alienissimus, popularibus tamen suos temperare mores, ubi usus esset, nequaquam dedignatus.

Roma interea, dum Imperatore tandem præsentem, dum gaudiis atque otio laboribus ejus & periculis parto frueretur, tristissimo percussa est nuntio, Smyrnæ nempe incendio penè absumptam, & terræ motu graviter conqussatam, ut pars ædificiorum multo maxima solo æquata, incolas etiam plerisque ruinis & ruderibus obrutos simul improvisâ morte opprimeret. Orationem ad Antoninum scripsit Aristides, miro planè artificio, in quâ calamitosæ urbis infortunia adeo deploravit, ut sæpe ingemuerit is inter lectitandum, tandem verò etiam in lachrymas effusus, urbem confestim instaurandam Senatori mandaret; Pecuniam reficientibus largitus est amplissimam, ut ne pristina quidem desiderari magnificentia, aut suo periisse dispendio, potior ex ruinis reditiva, videretur. Æream civis Statuam in foro Smyrnenfi Aristidi erexerunt; grati ob urbem restitutam animi indicium; cum illas impulsu anuenerit restorationi Marcus. Honorem sane exemplo carentem! nec nisi fastis & virtutis studiosis proprium temporibus, in quibus Monumentum perenne vel Regi largitate dignum, Oratoris sacundia mereri potuit. Sed Antoninus beneficium, non tam contulit in Smyrnenes, quam officio pridem devinctus rependit. Illi siquidem, dum Parthicum gereretur bellum, Atidium Cornelianum Syriæ tunc temporis præfectum, fugatum sauciūque, fusaque ejus copias, benignissimo exceperant hospitio. Cornelianum vulneribus confectum iustis prosequi erant exquisiti; Milites autem non humaniter tantum, sed etiam certatim curabant. Aræ, Sumptus, Vestimenta largâ suppeditabant manu, Venusinæ olim post infamiam & Cladem Cannensem benevolentia amuli. Sed nec his opus erat Antonino ad benignitatem & munificentiam excitando; cum aliis præterea Civitatibus, non Italis tantum, sed peregrinis etiam largitus esset; Carthagini scilicet, Ephesio, Nicomediæ pari concussis infortunio.

Smyrna

Sumptus spectaculorum ingentes, munera populo crebro donata, pecuniæ vis immensa in urbes incendio & terræmotibus labefactas erogata; Debita Romanis & Vestigia dimissa, exhausto etiam tunc temporis arario, Viri indolem atque ingenium adeo prædicant; ut illiberalitatis purgationem nefas sit instituere. Frugi equidem Principem & agnoscimus & collaudamus; qui Pii exemplo edoctus res filii curaret sedulo; largum tamen & profusum, siquem unquam alium, ubi aut Populo ex usu fuerat, aut Romani nominis interesset. Cogitavit nempe, & perspectum penitus habuit Vir Sapientissimus, tum tantum cum res agitur publica, sumptibus ponere modum Principi minime decere; Avaritiam verò in necessariis, & tempestivo rei gerendæ articulo, malum esse omnium longè acerbissimum. Subditos, dicere solebat, tributa lubentiori persolvere animo, qui Principem in publicis magnificum, in domesticis parcissimum perspexerint: Ab opibus probè gnaros & copiam & felicitatem suam proficisci omnem; nec ab Imperatore egeno bene rem geri posse. Nec tamen est, quod Antoninum miremur injuriâ notatum; cum illa sola collaudare munera sit populo solenne, quæ perperam & temerè conferuntur: quæ verò regni commoditates suadent, & recta moderatur ratio, ea parsimonie insinulare. Rerum nempe, & quid ex usu sit prorsus ignari, quantum inter dandum & profundendum intersit, dijudicare nequeunt; Data verò non ex ipsâ re, aut accipientis merito, sed ex avido suo & insatiabili ingenio æstimant. Id satis constat, Antoninum præ cæteris qui Romæ imperitârunt beneficentissimum se præstitisse; Is utique ædem primus omnium extruxit in honorem Dææ Beneficiorum patronæ; quæ forsân virtutum unica Beneficentiam dico, apud Romanos divinos honores nondum erat acta. Sed ab Illo præsertim illius Numinis cultum institutum oportuit, qui per omnem vitæ consuetudinem, & dona temperare, & virtutem excolere, & decorum in omnibus servare, & quæ temerè dantes utrinque urgent vitia declinare novit; dandi peritissimus & scientiâ & usu factus. Antoninum hoc anno exeunte Imperatorem Romæ nonò renunciatum Nummi compertum dabunt; illud enim anno Tribunitiæ potestatis trigésimo primo factum docent.

Capitulum in fine.

Fabia, quam, Veri quantumvis sororem, cum illo tamen turpissimè consuevisse jam supra memoravimus, ne minor videretur Imperii libido, quam morum Impudicitia, enixa est maxime, ut, Faustina mortuâ, in Marci matrimonium coiret. Is infamiae suæ conjugis tamen nescius, at quid feminæ Fabia esset probè gnarus, sin minus, nec animo ad alteras nuptias propenso, rethnas ejus irritas dedit omnes. Fertur quidem ille Concubinam sibi acquisivisse, ne tot liberis superinduceret novercam: sed fertur tantum, & si animus me fallit, temerè. Id minime omnium me fallit, rumores non rectè semper refutatum iri, ex eo quod istiusmodi facta à dictis abhorreant plurimum: Sermonibus enim cum vitæ consuetudine nimium quantum inter se sepe sepius disconvenit. Et hominum quidem id vulgo familiare novimus, sed de Antonino tale quid cogitare nefas. In ejus nimirum scriptis hominis ingenium & mores legere est: ut non tam aliis quam sibi præcepta dignoscas: Hujus itaque famam injuriâ hæc inultam labe vel inde æquum est credere, quod in primo *Ad Seipsum* Libello, Gratias Diis adeo habuerit prolixas, ob seipsum adolescentem apud Avi concubinam non diutius enutritum. Quo itaque se puerum non contaminarum exemplo seriò gratulatus est, eundem suis itud demum liberis ætate jam grandiorum objecisse, ego equidem ut credam, animum haud facile induxerim.

§ 17.

Dio.

Sed nec Pax, nec Romæ commemoratio diuturna fuit. Triennio enim postea Scythæ, adscitis etiam à Septentrionalibus auxiliis, arma sumplerunt denuò; Legatos adorti nihil tale mercentes, nec sibi aut provinciae tuendis pares. Res igitur perturbata cum Imperatoris & præsentiam, & ingentem ex improvviso belli apparatus postularent, tum denique Marcus primò pecuniam à Senatu petivit. Erat quidem illa in principis Potestate, sed quod licebat, noluit tamen. Argentum is nempe cæteraque omnia esse Senatûs Populique Romani existimavit. Nos enim, inquit, Senatum allocutus, usque adeo nihil habemus proprium, ut etiam vestras edes habitemus.

Filio deinde suo Brutii Præsentis, Viri consularis, filiam junxit, nuptiis celebratis exemplo privatorum. Deinde hæcæ cruentæ in Bellonæ templo Ritum pro more perfecit. Ritus iste apud Veteres, tunc tantum, cum Bellum in Regiones transmarinas procul transferrent, est usus. Marcus itaque peregrè profecturus hastam arripit in templo repositam, & supra columnam in Circo Flaminio oppositam, agrum hostium verius contorsit.

Romani Imperatori jam senio & laboribus infracto, novis etiam belli cuncti obviam periculis mercentes; tum etiam optimo Principe, & tam egregiâ quæ in hoc uno superstes visa est sapientiâ privatum iri se veriti, ad aedes ejus confluerunt frequentes; animo & moribus instituendis ab illo præcipienda avidè accepturi. Hoc illis nimirum in votis erat, tum ob insignem Viri Reverentiam, tum si sibi Diî accensendum eum decernerent, ut Virtutis Viam, quam præceunt illo & exempli facem præferente pridem insisterant, præceptorum olim memores pergerent porro tenere. Antoninus, voluptate ex animis ita affectis perceptâ haud medicari, rogatis annuit lubens; nec per Triduum integrum Scientiæ Moralisquisitiones exponere, difficultates expedire, bene vivendi regulas in breve redactas compendium, & memoriæ facile commissas excogitare, atque impertire gravatus est.

Profectus deinde incunte Mense Augusto, Filio etiam Commodo itineris socio, Coopiis Paternum præfecit, eumque ad prælium cum hoste committendum mittit. Exercitus Hostilis partem multo maximam in illâ pugna confecerunt Romani, postquam à primo mane usque ad Vesperum, obfirmato utrinque animo, & ancipiti diu Marte esset dimicatum. Quâ demum partâ victoriâ Antoninum Imperatorem decimò lætus renu-
ciavit exercitus.

Quas in annorum horum extremâ Antonini expeditione is res præclare gesserit, ex illâ tantum scire est quam Imperio Romano ascrebant gloriam. Singulas autem oratione posse persequi inter optata nobis referendum est; cum nemo superstit Authorum, qui in se suscepit enarrandas. Id unum constat, bellum contra Scythas durum perinde & grave, ac olim vel Parthicum fuerat, vel Marcomannicum. Plerosque fidei suspectæ duces Scytharum regem ob clandestina cum hoste consilia, aut inita, aut saltem iniri credita, capite truncasse; Marcum cum illis sepius cruento admodum & obfirmato prælio manum conflixisse; exercitum ejus hoste potiorum, tanti ducis exemplo factum; qui animi solertiâ planè incredibili omnia inter pugnandum disponebat, suorum quantumvis senex agmen ducebat, pericula nulla deterrebat; Sed hostem ubi multis attritum proeliis, arcibus extructis, & præsiidiis per omnem regionem dispositis, per biennium coercuisset; Terriam jam expeditionem suscepturus; incunte mente Martii, Viennæ Austriorum, vel ut alii Syrmii, gravissimo correptus est Morbo, quo etiam paucos intra dies absumpsit interiit.

Ferunt quidem nonnulli Medicos, quò Commodo gratificarentur magis, mortem ejus maturasse: Quod si verum est, (& Dio sanè verissimum esse præstat.) quàm suis id erat rebus opportunum, quod is in ore habuisset frequentissimum perhibetur? *Quàm multa sunt ob quæ à nobis liberari desiderant haud pauci? Illi ipsi elatum me optant, pro quibus tam multa exantlavi, supplicavi, procuravi: Illi inquam ipsi elatum me optant, tanquam qui levamen forsân hinc aliquod sperent.* Et is quidem suo tum præsertim præcepto, quod ibidem memoratum habes, obsequitus est. *Nec propterea tamen minus illis propitius discedas, sed moris tui tenax, amicus, benevolus, mitis.* Ab eodem utique Dione acceptimus, Marcum morti proximum Commodum militibus commendasse, (noluit enim videri, quod sibi ab illo allata est credere) Tribuno etiam Militum Tesseram postulanti, *Abi ad Orientem,* respondisse, *Ego enim jam ad Occasum commeo.* Quod eo creditu est proclivius, quod Antoninum conitet, quâ erat mirâ animi in suos benevolentia, propinquorum vitia dissimulare solitum.

Sed tenera adhuc Commodi ætas, quæ nondum indolis adeo turpis atque immanis indicia dederat, ignominiam & culpam hanc injuriâ illi inultam ut credam facit. Præsertim, quum non nisi mortuo patre in vitia delapsum narret Herodianus. Mores sanè cruenti

Herodian. 70
Commod. 7.

cruenti, quibus se omnibus brevi reddidit infestum, ut hujus etiam parricidii reum exiti-
marent, plerosque poterant inducere; ut nequid sit facinoris aut flagitii, quo non ipse se
contaminasse putaretur. Nec insolens est iis omnibus facilem adhibere fidem, quæ et si
pridem, & illis forsitan insciis vel facta, vel confecta, extremo tamen vitæ actu Principes
in se admitti potuisse ostendunt. "Hæc quidem D'Acerius pro suo etiam in malos acqui-
ori ingenio: cuius affectum & mores benevolos non laudare nequeo: Sed id tamen mo-
nendum duxi, Herodiani testimonium à Capitolino perquam esse diversum; qui & An-
toninum perhibet moribundum *Sententiam de filio eandem quam Philippus de Alexandro*
ostendisse, quum de illo male sentiret; (sensu nempe longe alio, Imperium Romanum Com-
modi vitis & profusæ libidini minime suffecturum) quin & minime se agere mortem ferre,
cum filium superstitem relinqueret, qualem verò docent sequentia, Nam jam Commo-
dum turpem se & cruentum ostentabat. Et mox tum postea. Fertur illum mori voluisse
cum filium talem videret futurum, qualis existeret post ejus mortem; nō, ut ipse dicebat,
similis Neroni, Caligule, & Domitiano esset.

Statim ex quo percutus erat morbo, salus ejus deplorata est. In illum tum demum
scopulum impingens, ubi naufragium faciunt pars hominum maxima; qualis revera es-
set, & quantum potuerit Virtus & Sapientia inimicis animi sensibus insculpta, omnibus o-
stendit. Pectus tamen etiam constantissimi Viri diversæ scindebant curæ. Quicquid di-
vinæ visum est voluntati, æquo ille & modesto, quod Philosophum decuit, animo tulit:
Populus tamen, quem Imperatori inprimis charum oportuit, quid tandem ipso vitæ fun-
cto fieret, cogitare acerbum; & anxio timore plenum. Diem quam morte clausit extre-
mum agebat moellus; Multa adeo, quibus animiangebatur, revolvendi subibant mentem,
Terrebat nempe ingenium adolescentium à rectâ honestæque disciplinâ ad luxum volupta-
tisque facili delabens; nec hominem minime imperitum fugit multorum memoria Princi-
pum, qui Juvenis imperium suscepissent; qui vitis & adulteratione victi, voluptatibus tan-
tum studebant, & imperio grave dedecus intlegebant. Sollicitabant etiam animum recen-
tiora Neronis & Domitiani Exempla, qui nihil sibi ad extremam crudelitatem reliqui se-
cerant. Filio itaque timebat suo, ne lubricum nactus locum ab instituto descileret;
bonis artibus, studiisque (quibus tanto curarum & laboris impendio ætas ejus tenera fu-
isset imbuta,) relicto, ebrietati sese & crapulæ dederet; Virtutis etiam, justitiæ, & in
patriam Charitatis obrutis feminibus & extinctis, pro Patre Patriæ Tyrannum ageret.
Terrebat præterea Germaniæ vicina gens, quam nondum planè subjecerat; sed partim in
societatem adsciverat, alios autem armis belloque edomuerat; quibus, quantumvis metu
principis in præsens contineantur, mos est tamen quamlibet levibus momentis ad arma re-
sumenda facillimè impelli. Quare dubitabat, ne despecta mox filii ætate, & regnandi im-
peritiâ, conjurati iterum vindictam quaerent, & infamiam victoriarum à se reportati-
rum delendam. His igitur Curarum fluctibus æstuans, amicos propinquosque omnes,
quotquot aderant, convocari jubet. Qui postquam conveniunt, constituto in eorum
conspectu adolescente filio, paululumque se, ut potuit, è grabbato sublevans, hujusmodi
habuit orationem.

Marci Imperatoris Oratio
pro Commodo.

Dolere vos atque angere cum ita me affe-
rum contemplantini, minime miran-
dum. Quippe humanum est humanis casu-
bus ingemiscere: multoqu magis misericor-
diam provocant, que oculis usurpamus. Cæ-
terum per cultiaris vultus nostra ratio est.
Nam de mei erga vos animi conscientia, mi-

Δημοτορία τῷ βασιλεὺς Μάρκου
πρὸς Κομμόδῳ.

Αχθεῖται καὶ ὑμεῖς, ἐφ' οἷς ὁρᾷτε με δια-
κείμενον, θαυμάζοντες ἔσθ' ἐν. φύσει τε γὰρ πρὸς
ἀνθρώπων ἡλικίαν, ἐν ταῖς ἡμῶν οὐρανῶν συμ-
φοραῖς: τὰ τε δεινὰ καὶ ὅσα πρὸς πόντον, ἀκλόν
σευλαῖται μέγιστα. ἐμοὶ δὲ πρὸς πόντον καὶ ὅσα
χρὴν παρ' ὑμῶν οἶσμαι ἐκ γὰρ ἂν αὐτὸς διακί-
μαι πρὸς ὑμᾶς, ἀμολοῖαι εὐνοίαν ἐκτός ἡ
πρὸς

πρὸς. νῦν ὅμως εὐχόμενος, ἐμοὶ τε αἰδέομαι,
καὶ μάτρω πρὸς ὑμᾶς πρὸς χεῖρας πάλιν τε
καὶ πάλιν κατεθέσθαι ὑμῶν τε παρὰ ὑμᾶς κα-
ταθέσθαι ὅτι πρὸς ἂν ἐπὶ χεῖρας, ἐκ ἀμνημο-
νήτε. ὁρᾷτε δὲ μοι πάλιν, ὅτι αὐτὸς ἀνεγέρ-
σασθε, ἀρπὶ τῆς μερῶν ἡλικίας ὁπλοῦντα,
καὶ δεύοντες ὡς περὶ χεῖρας καὶ ἄλλα, ἥτις κα-
ταρτισμένων καὶ ποὶ φερόμενος καὶ ἀτελής τῆς
ἡλικίας δεινῶν ἐμπειρίας, εἰ πάντα ὁπλοῦντα
σευλαῖται. ὁρᾷτε δὲ ἂν αὐτὸς ὑμῶν ἀνδρῶν
νῦν ἐμῶν, παρὲς πολλοὶ σπείροντες τε, καὶ τὰ
ἀεὶ συμβεβηκυῖες.

Οὕτε γὰρ χρημάτων πλῆθος ἔδεν αὐταρκῆς
πρὸς πενήντης ἀκροῖαν, ὅτε δευφύων φου-
ρὰ ἔκταν ὑμῶν τὸν ἀρχοντα, εἰ καὶ σευλα-
ρῶν ἡ καὶ ἀποκόων εὐνοία. μάτρω ὅτι ἐκείνοι εἰς
ἀρχῆς μὴ καὶ ἀκινδύνως ἦλθον, ὅσοι καὶ φόβον
ἔχουσιν, πῶς δὲ τῆς αὐτῆς χρηστότητος
πρὸς ἡμῶν ἀρχῶν ὑμῶν ἐνέστασαν. ὅτι οἱ
ἔχοντες ἀνέκτους δεινῶν, ἀλλ' οἱ καὶ περὶ
ἀποκόων, ἀνυπόστοι, καὶ ἐξω κολακίας πρὸς
αὐτῶν δεινῶν τε καὶ παρὰ τῶν διαλέκτων, ἔδεν
ποτε ἀρρωδίσαν, καὶ μὴ βίβ' ὑμῶν ὅτι τέ-
τα ἀχθεῖται καὶ πάλιν ὑμῶν τε, καὶ ὅσον ἐ-
πὶ τῶν ἐπὶ τῶν αὐτῶν, ὑμῶν τε ὅσον ἐπὶ τῶν
καὶ συμβεβηκυῖες αὐτῶν, καὶ ἂν ἀκέραια πρὸς
ἀπομνηστικῶν, ὑμῶν τε αὐτῶν καὶ πᾶν ἀείνον
ἀπομνηστικῶν βασιλεία, τῶν τε ἐμῶν καὶ κα-
ταθέσθαι τὰ ὑμῶν, ὅτι τε μόνος αἰδίου αὐτῶν
πρὸς τῶν διαλέκτων.

tuam spero à vobis quasi meo jure benevolen-
tiam. Nunc autem illud accidit, cum & mi-
hi sit judicium faciendum, frustrano vobis
honorem tam diu habuerim, studiumque emne-
meum libens detulerim: & vobis speranda
gratia ostendendum, non esse eo unum que acce-
peritis immemores. Videtis finem, quem ip-
sinet eduxistis, primas nunc adolescentie me-
tas ingredientem, quasque in sal, atque in
fluclum vite gubernatoribus indigenem: ne-
rerum imperitiâ de recto quasi cursu ablatas,
malis artibus impingat. Esse igitur vos illi
pro me uno multi parentes, excolendo scilicet,
atque optima suggerendo.

Neque enim ut pecunia vis tyrannidis lu-
xuriam explere, aut stipendia satellitum ag-
mina tueri principem possunt, nisi illi ip-
si quos reges, animum imperanti benevolentiam-
que accommodant. Quippe si demum diu tu-
ioque imperant, qui non metum ex crudelita-
te, sed amorem ex bonitate civium suorum a-
nimis instillant. Neque enim quos ferrove
necessitas coegit, sed quos obtemperare sua
quemque voluntas adigit, si sunt in agendo,
patiendoque à suspitione omni, assentioneque
vacui: nunquamque imperia detrectant, nisi
violenter contumelioseque sint habiti. Est
autem difficile, in maximâ licentiâ moderari
sibi, quasque franos imponere cupiditatibus.
Quod si bene vivendi aut res illi fueritis, &
quæ nunc coram audit, identidem admoneri-
tis, unâ operâ & ipsum vobis reliquisque om-
nibus optimum principem reddetis, & me-
moriâ nostrâ demeribimini quam scilicet
immortalem hac una ratione poteritis efficere.

Talia dicentem Marcum ita repente animus defecit, ut statim conticesceret, ac languore
nimio Supinus, in lectulum relaberetur. Quum itaque diem unum duntaxat & noctem
supervixisset, fato est functus: sic ut magnum sui desiderium ejus ætatis mortalibus,
posteris verò etiam virtutis memoriâ reliquerit sempiternam.

Postquam illius mortem fama vulgavit, incredibilis repente exercitum ipsum, plebem,
atque Italiam adeo omnem ludus occupavit. Nullus unquam terrorem intulit. Imperii Gloriam & Felicitatem in-
tegram cum Antonino interisse unâ diceret; quem omnes certatim unâ voce, alii Pa-
etiam Probum, Continentem, Sapientem, Moderatum Principem, Virtutis denique con-
summatissimæ Exemplar vocitabant; quodque vix alibi usquam factum accepimus,
tor in laudes ejus conspirantium ne quisquam sanè aut falsus aut nimius habebatur.

Capit. 18. Senatus Populusque, etiam priusquam funus conderetur, non divis locis, sed in una sede propitium Deum dixit. Et parum sanè fuit, quod illi & Aurca poneretur in eade Julii Statua, & honores divinos omnis ætas, omnis sexus, omnis conditio ac dignitas dedit, nisi quodd etiam sacrilegus iudicatus est, si quis ejus imaginem in sua domo non habuit, qui per fortunam vel habere potuit, vel debuit. Denique in multis domibus M. Antonini Statuas moris erat inter Deos penates consistere.

An. Christ. 160. Dio. Capit. Sexagesimum primum egisse narrat. Dio lvi. annis, mensis x. diebus xxii. natum exultasse.

Ita demum conquievit omnium, qui Romæ unquam principatum tenuerunt, optimus, maximusque Marcus, Diis vitæ & morte conjunctus, cum annum ætatis quinquagesimum nonum nondum exegisset. Annos novem Fratrem habuit imperii participem; decem regnavit solus. Quem variis exagitatum fortune, & plurima præclare prosperèque gerentem, idcirco tamen præsertim felicem ducere fas est, quod immane Filii ingenium, & flagitia (quibus is humano generi & pestem & probrum breve præstitit) nefanda, parum adhuc perpexisset.

PRÆ-

PRÆLOQUIUM,

IN QUO

De Disciplina Stoica, cum Sectis aliis, Peripatetica, & Academica Vetere, Epicurea verò præcipuè collata; deque eorum, qui hanc secuti sunt, quæ supersunt, Senecæ, Epicteti, Marci nostri cumprimis, scriptis differitur: Operisque hujus totius ratio atque institutum exponitur.

Stoicam Disciplinam, præ cæteris Philosophorum priscorum Sectis ad dogma Christianum proximè accessisse, è nostris qui censuerint, non desunt. Et Josephus quidem Judæus, ubi vite sue rationem denarrat, de *Phariseorum*; quam apud suos ἀρεσὴν ἀρετῆς εἶπεν fuisse ¹ Paulus pronunciat, quamque horum uterque, & Josephus & Paulus, aliquando sectatus fuerat; ² ἡ Φαρισαίων, inquit, ἀρετὴς ὡς πλείους ἐστὶ τῇ ἡμῶν Ἑλλήνων Στωικῇ διανομῇ. *Phariseorum Secta ei est affinis, quæ Græcis Stoica nuncupatur.* Hieronymus verò noster verbis planè disertis; ³ *Stoici, inquit, nostro dogmati in plerisque concordant.* Et in multis quidem convenire, ambigi non potest, si quis instituti utriusque ἀρετῆς ἀρετῶν regulas legè: que secum invicem contulerit: in pluribus etiam, opinor, quàm Secta alia ulla; quum nulla, credo, comperta sit, quæ pietatis ac virtutis studium exercitiūque aut pluris faciat, aut altius evehat, aut fortius spiret, aut acrius urgeat, aut penitiūs inculcet, aut enixiūs provehat.

Hoc quo clariūs elucescat, de Sectis eminentioribus quibusdam cum ista collatis videbitur. Atq; hæc mitto Pythagoræ, ⁴ mysticam an magicam dixerim, disciplinam, cujus rudera duntaxat & λείψανα disjecta jam supersunt. Aureum enim carmen, quod hujus nomine prostat, ejusdem esse notæ censent eruditi cum Phocylidæ *Monitorio*; supposititium utrumq;. Sed nec in ullo numero habendam exi-

¹ Paul. apud Lucam, Act. 26. 5.

² Joseph. in Vita sua de Bella Judæic. libris subjunxit.

³ In Esaiam Comment. cap. 11.

⁴ Videatur Pythagoræ Vita, apud Laert. 1.8. & ab Jamblico conscripta, cap. 13, 14, 23, 24. necnon Jamblichi vita, apud Eunap. in Vit. Sophist.

P R Æ L O Q U I U M.

etiam perpetrata *χαρσαρηνία*; (quos ⁶ à *Stoicis tunica tantum distare*. haud ritè pronuntiassè videtur Satyricus, quam illi ⁷ obcenitates istiusmodi, fordētq; etiam, ⁸ tanquam à natura humana alienas, sint averfati :) aut Academicè etiam Novæ *ἀνθρώπων φύσις*, quæ cum sensibus tam externis quàm & internis fidem omnino detrahat, ⁹ mentisque pariter atque corporis oculos penitus remittat, hominem nec rationis particeps esse animal patitur.

Anabrot. Cam-
mald. Inter-
pretem, non
est nigrum,
quoniam II. Ste-
phan. prateric-
rit.
6 Juvenal. Sat.
13.
7 Proinde Ze-
no αὐτῶν
αὐτοῦ τῶν κρι-
κῶν ἀναγορεύ-
ει, à Cratete
defecit. Laert.
I. 7.
8 Τὸ καλεῖσθαι
παύσαι ἐν τῇ
φύσει τῶ ἀνθρώ-
που καλεῖται
εἰς εἴ τι ἀλλοί-
ωσι τὸ πρὸς τὸ
καλὸν χρῆσθαι.
Epietetus. differe.
l. 4. & per to-
tum cap. 11.
quod his ver-
bis clauditur,
Πάντα ἐν ὁπῷ
ἀπὸ πινος ἀνθρώ-
που γίνονται·
αὐτὸ δ' ἐστὶν ἐ-
στὶ μὴ ἀν-
θρώπου εἶναι.
Naturā homo mundum & elegans animal est.

Natura homo mundum & elegans animal est. Senec. epist. 92. ⁹ Epicet. differt. l. 1. c. 5. & l. 2. c. 20. & Senec. ad Lucil. ep. 88. ¹⁰ Cicer. Academ. l. 1. ¹¹ Muscan, Mathematicam, Medicam non adjicio, nomen priscis illis ignotum; quæ de his scriptis discimus ex Laertii laterculo: sed nec Metaphysicam, quia miraculorum est potius, quam humanum. Averroes in Proem. Physic. ¹² Talen esse unum hominem phia prope singulari. Cicer. Academ. lib. 4. ¹³ Aristoteles, excepto Platone, Philosophorum princeps. Cicer. lib. 1. ¹⁴ Aristoteles, excepto Platone, Philosophorum princeps. Cicer. lib. 1. ¹⁵ Sophistas è Platone intelligimus hisos à Socrate. Cicer. de finib. lib. 2. ¹⁶ Idem Tusulan. lib. affirmatur; & dum in utramque partem multa differuntur, de omnibus queritur, nihil certi dicitur. Cicer. Academ. lib. 1.

statuatur

P R Æ L O Q U I U M.

statuatur nihil occurrat, in quo pedem figat, nec jam animi pendens, opinatione dubitationeque omni depositâ, firmus consistat, ac securus acquiescat, vix aut nè vix quidem tandem deprehendere queat.

Aristotelem itaque feligemus, qui in eis, quæ ad mores formando, vitæque rationem ritè instituendam pertinent, (de his enim jam agimus) reliquorum nomine sententiam ferat. Is post Platonem, cum agmine utroque dicto, in tres classes *Bona* dispescit universa, *animi, corporis, & quæ extra horum utrumque* consistunt, vitæ hujus adminicula. Quamvis autem *animi bona præstantissima* esse censeat, & *per se* maximè esse *expetenda* concedat; tanti tamen posteriora duo *ista* facit, tantumque¹⁷ ad sortem beatam constituendam momenti viriumque eis tribuit, ut¹⁸ virum virtute licèt universâ instructum, sed alteris illis orbatum ac destitutum, *beatorum* numero eximat, profertim¹⁹ si in adversa graviora, calamitatèque insigniores inciderit; *ista* siquidem, ubi incurnaverint, *beatitudinem*, quanquam,²⁰ *mutatu* *haud facilem*,²¹ *intercidere* tamen, *abrumpere & corrumpere* prorsus.

At Stoici, aded nihil hanc in partem efficacis corporeis externis-
que istis permittebant, ut præ animi illis nec in bono²² malorumve
censu collocanda censerent; sed pro rebus mediis prorsus haberent,
quæ in neutram partem momenti multum conferrent: cùm ²² nihil
bonum statuerent, nisi quod pium, justum, humanum, honestum foret;
nihil malum, nisi quod impium, injustum, inhumanum, inhonestum exi-
steret. Proinde miserum esse insipientem, iniquum, improbum, impium
quemque, quantumcunque, quæ aliis habentur, bonis, corporeis ex-
terisque instructus suffultusque vitam exegerit; ²³ beatum contra bonum
piumque quemlibet, quantumcunque malis, quæ cæteris reputantur,
obstrictus divexatusque ævum transegerit. Hunc denique solum sapere,
verè liberum esse, sui compotem, numini charum, cujus sub tutela curâ-
que, cùm perpetim agat, solum posse ²⁴ securum malique omnis metu

ἐνδοκίμονα εἶδ'. Arist. Eth. Mag. l. 2. c. 8. ¹⁹ Οὐ μακρίενθ' γὰρ ἀν Πεισιμαχίῃς πύλαις πεπαισται. Arist. Eth. Nicom. l. 1. c. 10. Οἱ δὲ τετραχύμους καὶ τρεῖς δυσχύμους μετὰ πύλινοντα ἐνδοκίμονα εἶδ' ὁράοντες, ἐὰν ἢ ἀζάμους, ἔδδεν λέγεται. Idem Mag. l. 6. c. 13. ²⁰ Οὐκ εὐπεισιδοῦσιν. ²¹ Ὀλίγει καὶ λυμινέειν τὸ μακρίενθ'. Idem idem Eth. Nicom. l. 1. c. 10. ²² Τῶν ὄντων, τὸ μὲν ἀγαθὸν εἶδ'. τὰ δὲ κακά, τὸ δὲ ἐδότερ. ἀγαθὸν καὶ τὸ μὲν ἀγαθὸν κακὰ δὲ τὸ ἐναντία. ἔδδεται γὰρ, ἂ μὴτε ὀφείλει, μὴτε βλάπτει. εἶδ' ἡμῶν, ὑγείας, ἡδονῶν, κάλλος, ἰσχύς, πάθος, δόξα, λυμινία. Laert. l. 7. Zenon. Μόνον τὸ καλὸν ἀγαθόν, οἷδεν ἢ βαρύνει ὅς φιλοσοφία. Clemens Alex. Strom. l. 5. Mox post nonnulla ejusdem nota interjecta, ταῦτα θρυλάσθην οἱ Στωικοί. Unum bonum est, quod bonestum est: cetera falsa & adulterina bona sunt. Sen. Epist. 71. Nihil est bonum nisi quod honestum est. Id. Ep. 120. Sed & Ambros. noit. idem Scripturam afferere, Offic. l. 2. c. 3. Modica, sive indifferentia vocantur, quae nec bona, nec mala, morbum, dolorem, paupertatem, exilium, mortem. Sen. ep. 82. Virtus ad vitam beatam per se ipsa facit est. [Hac praedito] adiace cœcitatem, debilitatem, dolores continuos & graves, non fit miser, Quem tam mala mala in miserram vitam non transfurunt, nec ea bona quidam educunt. Sen. epist. 91. ²³ Διὰ τὸ γὰρ ὁμοειδὲς εἶναι τὸ εἶδ' ἡμεῶν ἐν δὲ θανάτῳ; ἀλλὰ περὶ μὴ τὸν καίτοι συσφύγμα ἰκνῆν παρῆεν ἐν ἀδελφείᾳ διατρίβον, καὶ ἀδελφονειότης, καὶ ἀδελφότης ἐστὶ ὁπῶν τὸν τὸν ἑαυτὸν ἔχειν ποικιλίῳ καὶ πατέρα καὶ κηδεύοντα, ὅς ἡμᾶς ὁμοειδῆσται ἡμῶν καὶ ὁρῶν. Epictet. differt. l. 1. c. 9.

377771872779.

²¹ *Εν τῷ δια-
νέειν δὲ ἀλη-
θές, ὅτι ἐκ ἐστὶ
ἀνδρὶ ἀγαθῷ
καὶ δὲν ἔτε
ἀντι, ἔτε τε
ἀδύναμι, ἔτε
ἀμείλιτον, ὅσο
Θεὸς τὰ τέτων
περιγυμνα.*
Socrat. apud
Plat. in *Apol.*
Pro certissimo
habeatur quod
diffusus sum.
Nec cuiquam
bono quicquam
nisi evenire
potest, nec vivo
nec mortuo, nec
inquam res co-
rum à Deo ne-
gligentur. Cic.
ex Plat. *Ti-
scal.* l. 1. & E-
pictet. *differt.*
l. 3. c. 26. ec-
quid hac,
quàm quæ So-
lomon Pa-
roon. l. 33. &
Paulus Rom.
8. 28.
²² *Ἀγὼ δὲ μὲν
Ζεὺς, καὶ σὺ
γ' ἡ περὶ οὐ-
ρανὸν ὅπου ποθ'
ὕμνῳ εἰμι δια-
πλάγνυμι. ὅ-
ς ἐστι μακάριος
ἀνθρώπων.* Cle-
antes. *ἐπὶ
πρωτοῦ εὐκτερον
παύτα.* Epi-
ctet. *enchir.*
c. 52. *differt.*
l. 3. c. 22. Duc-
me parens, cel-
stique dominator
poli, Quocumque
placuit: nul-
la parendi mora
est; Assum impiger. Sen. *epist.* 107.
²³ August. *de Civit. Dei.* lib. 9. c. 4.
²⁴ Cicer. *de finib.* lib. 3.
²⁵ Cicer. *de nat. Deorum.* lib. 1.
²⁶ Cicer. *de finib.* lib. 3.
²⁷ Cicer. *de finib.* lib. 3.
²⁸ Cicer. *de finib.* lib. 3.
²⁹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
³⁰ Cicer. *de finib.* lib. 3.
³¹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
³² Cicer. *de finib.* lib. 3.
³³ Cicer. *de finib.* lib. 3.
³⁴ Cicer. *de finib.* lib. 3.
³⁵ Cicer. *de finib.* lib. 3.
³⁶ Cicer. *de finib.* lib. 3.
³⁷ Cicer. *de finib.* lib. 3.
³⁸ Cicer. *de finib.* lib. 3.
³⁹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁴⁰ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁴¹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁴² Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁴³ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁴⁴ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁴⁵ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁴⁶ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁴⁷ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁴⁸ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁴⁹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁵⁰ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁵¹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁵² Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁵³ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁵⁴ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁵⁵ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁵⁶ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁵⁷ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁵⁸ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁵⁹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁶⁰ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁶¹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁶² Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁶³ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁶⁴ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁶⁵ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁶⁶ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁶⁷ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁶⁸ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁶⁹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁷⁰ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁷¹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁷² Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁷³ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁷⁴ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁷⁵ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁷⁶ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁷⁷ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁷⁸ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁷⁹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁸⁰ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁸¹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁸² Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁸³ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁸⁴ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁸⁵ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁸⁶ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁸⁷ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁸⁸ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁸⁹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁹⁰ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁹¹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁹² Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁹³ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁹⁴ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁹⁵ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁹⁶ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁹⁷ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁹⁸ Cicer. *de finib.* lib. 3.
⁹⁹ Cicer. *de finib.* lib. 3.
¹⁰⁰ Cicer. *de finib.* lib. 3.

immunem degere, utpote ²⁵ cui mali nihil aut viventi aut morienti ob-
tingere permissurus is sit, ²⁶ cui ipse regendum se totum permiserit: nec
posse itaque fieri, ut vel sorte beatâ unquam excidat, vel in calamitates
nullas ejusmodi incidat, quæ beatitudinem incidendo miserum faciant. Et
hæc quidem fuere Stoicorum dogmata, in quibus quatenus tam Pe-
ripateticos, quàm & Academicos veteres transcendebant, eò ad re-
gulam populo Christiano præscriptam illis utrisque propiùs utique
acceserunt.

Etiamsi autem concedere nequeam, quod post ²⁷ Antiochum ²⁸ Ci-
cero, post Ciceronem ²⁹ Augustinus, ab istis illos vocabulis tantum
discrepantes rebus interim convenisse, cum hoc apud ³⁰ Ciceronem Ca-
to nervosè ac luculenter satis refellere videatur; nolim tamen diffi-
teri, quod Orator celeberrimus ille, ³¹ honestum saltem inter hos cer-
tamen fuisse, cum omnis esset de Virtutis dignitate contentio; hoc tan-
tum interesset, quod partes primas alteri, alteri totas integrasque Vir-
tuti concederent. Caterum Epicuri hortulos cum Zenonis porticu,
Voluptatis Magistros cum Virtutis patronis, molles cum rigidis, dis-
cinctos & disolutos cum altè cinctis, arcè strictis committi & in
certamen descendere, ³² indignissimum planè videtur, & à ratione
omni alienum non immeritò habeatur. Nec defuere tamen illud
qui tentarent: idque, quod mirum magis minùsque ferendum, ex
eis etiam, qui Stoicis nomen dederant, horum saltem in classe lo-
cum ambiebant. Sed quid in hunc sensum proferatur, audiamus,
ab eo qui Stoicus ipse haberi volebat.

³³ Non est, inquit, quod putes magnum, in quo dissidemus. Exiguum
scilicet spatiolum interjectum fuerat, quod utrosque à se invicem
disperceret, cum Virtuti illi totum deferrent, Voluptatem isti pro he-
no vel summo, vel solo etiam haberent.

Sed, ³⁴ Quam, inquit, virtuti legem dicimus, illi dicit voluptati. At
Stoici Virtuti legem non dicunt, à virtutis norma legem accipiunt ipsi.
Nec si eadem suis quæ & illi in nonnullis præcipiunt, ideo non longè
à se invicem divisi existunt. Equis Medicum à Philosopho non distare
multum dixerit? Eadem tamen suis in victu vitæque communi præci-
piunt isti, præscribunt illi. Medicorum principem & parentem audi-
amus. ³⁵ Πόνοι, inquit, σίκα, ποτὶ, ὕπνοι, ἀφροδισία πάντα μέτετα. Li-
bores, esca, portiones, somni, venerea; moderata sunt omnia. Ecquid aliud
est; Assum impiger. Sen. *epist.* 107. ³⁶ Cicer. *de Deorum nat.* lib. 1. ³⁷ Cicer. *de finibus.* lib. 4.
³⁸ August. *de Civit. Dei.* lib. 9. c. 4. ³⁹ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁴⁰ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁴¹ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁴² Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁴³ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁴⁴ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁴⁵ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁴⁶ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁴⁷ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁴⁸ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁴⁹ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁵⁰ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁵¹ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁵² Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁵³ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁵⁴ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁵⁵ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁵⁶ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁵⁷ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁵⁸ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁵⁹ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁶⁰ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁶¹ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁶² Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁶³ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁶⁴ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁶⁵ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁶⁶ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁶⁷ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁶⁸ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁶⁹ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁷⁰ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁷¹ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁷² Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁷³ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁷⁴ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁷⁵ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁷⁶ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁷⁷ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁷⁸ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁷⁹ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁸⁰ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁸¹ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁸² Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁸³ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁸⁴ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁸⁵ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁸⁶ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁸⁷ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁸⁸ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁸⁹ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁹⁰ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁹¹ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁹² Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁹³ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁹⁴ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁹⁵ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁹⁶ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁹⁷ Cicer. *de finibus.* lib. 3.
⁹⁸ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ⁹⁹ Cicer. *de finibus.* lib. 3. ¹⁰⁰ Cicer. *de finibus.* lib. 3.

Philosophus, sive Stoicus, sive Epicureus etiam, sive alius quilibet?
sed aliis planè rationibus, & diversis prorsus, singuli. ³⁹ Finem
aiunt, dare appellationem, & in re ethica formæ rationem habere. Istic
ergò vere usurpatur, quod diverbio vulgari dicitur,

⁴⁰ Χωρὶς τὰ Μουσῶν & Φρυγῶν ὁλοκαῖα.

Fines Misorum sunt Phrygumque diffiti.

nec secus ⁴¹ Medici & Philosophici, Epicurei & Stoici fines sunt divisi.
Medicus siquidem valetudini prospicit, ne in morbum mutet; Epi-
cureus voluptati, nè in dolorem vertat; Stoicus virtuti, nè à tramite
istius vel tantillum declinando, in vitium protinus prouatur. To-
to denique, quod aiunt, cœlo à se invicem sunt diffiti, quorum al-
teri Virtutem, tanquam Reginam legitimam, Principem justam, cui
cetera concedant omnia, in fastigio summo collocant; Voluptatem
huic vix in famulitium etiam admittunt, quæ vel ad pedes subser-
viat, vel à tergo subsequatur; alteri Virtuti de Principatu dejectæ
Voluptatem substituunt, ⁴² cui in folio regali sedenti, ancillulæ in-
star, astet illa, hoc duntaxat officium suum ducens, Dominam in au-
rem admonere, caveat, ne quid perficiat, à quo dolor aliquis oriatur.

Sed, ⁴³ sancta, inquit, & recta præcipit Epicurus; imò rigida & tri-
stia, fortia etiam, si propiùs accesseris.

Et propiùs igitur accedamus, quò penitiùs & accuratiùs introspi-
ciamus. idque eò lubentiùs, quia ⁴⁴ multos monet Orator hac offu-
ciâ allectos Epicureas partes sequi, quia recta & honesta ipsum plu-
rimùm facere putant.

Sancta ergò scilicet præcipit is, cui ⁴⁵ numen rerum humanarum
curam nullam planè gerit. cui ⁴⁶ ὁ Θεὸς, ἔτε αὐτὸς ἔχει, ἔτε
ἄλλοις παρέχει. ⁴⁷ negotii quicquam Deus nec ipse habet, nec alteri
exhibet. quod impii illi olim facibus suis immergi infixique Judæi,
⁴⁸ Deus nec beneficio nec malificio quencumque est affecturus; ⁴⁹ nec pro-
pitius esse, nec irasci cuiquam potest. qui denique, uti gloriantur
asseclæ ipsius, ⁵⁰ primus adversus numen caliste oculos attollere est au-
sus, ⁵¹ omnemque funditus (quantum in ipso fuerat) religionem
fussulit.

Recta verò ab eis quænam, aut quorsum quis expectet? qui
⁵² amicitiam, fidem, justitiam, virtutem ullam, nisi ⁵³ proprii vel emolu-
menti, vel oblectamenti intuitu, nec colant, nec colendam censeant; (cum
ipse uterque utramque, & voluptatem efficiant pleniorum. Idem ibid.

⁵⁴ Epicur. apud Laert. lib. 10.

⁵⁵ Lucret. de rer. nat. lib. 1.

⁵⁶ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁵⁷ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁵⁸ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁵⁹ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁶⁰ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁶¹ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁶² Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁶³ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁶⁴ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁶⁵ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁶⁶ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁶⁷ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁶⁸ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁶⁹ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁷⁰ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁷¹ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁷² Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁷³ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁷⁴ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁷⁵ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁷⁶ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁷⁷ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁷⁸ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁷⁹ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁸⁰ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁸¹ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁸² Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁸³ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁸⁴ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁸⁵ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁸⁶ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁸⁷ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁸⁸ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁸⁹ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁹⁰ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁹¹ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁹² Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁹³ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁹⁴ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁹⁵ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁹⁶ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁹⁷ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁹⁸ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁹⁹ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

¹⁰⁰ Cicer. de nat. Deorum, lib. 1.

⁵¹ Nē iustitiam quidem recte quis dixerit per se ipsam optabilem; sed quia iustitiam auctoritatem affert. Idem ib. ⁵² Nihil horum per se bonum, suique causa expetendum existiment; qui honestum ipsam inanem sine re subiecta sonum, nec tam solidum, quam splendidum nomen pronunciant; quin ⁵³ nec flagitio, facinore, scelere illo, quod voluptatem conciliet, lucellumve pariat, propter se abstinendum statuunt, (cū ⁵⁴ huiusmodi nihil ex se malum reputent) nisi supplicii, damni, mali alicujus inscutori metu coercantur; nec à numine hec (à quo iram vindictamve ob istiusmodi quicquam, vel expectare, vel formidare vanitatis & superstitionis nomine, non damnant tantum, verum etiam derident) sed ⁵⁵ ab hominum conscientia, qui ab iniqua & scelera perpetrantibus panas exigere, ac vindictam sumere, siue pro autoritate publica, siue pro viribus privatis valent; hos autem ⁵⁷ latendi fiducia nulla possit esse, quia metus nunquam haberi.

Sed pergamus, & rigida ac tristitia ista Epicurea videamus, ut ⁵⁸ imperitorum scil. errore sublato, ex horum patrono intelligamus, ea que voluptuaria, delicata, mollis habetur disciplina, quam gravis, quam comitens, quam severa sit. ⁵⁹ Epicurus ergo ipse τὸς ἀκολάτους & ἀσώτους castigat & damnat, qui voluptatis specie objecta allecti, presentium deliciarum blanditiis delinuti, cupiditateque enormi corrupti & occaecati, luxuriis ac libidinibus stringendos se temere tradunt, nec quid perire eventurum sit, quos mortos, quos dolores excepturi sint, provident.

Verum quo fundamento istos reprehendat, extrema hæc satis li- quidò produnt. ⁶⁰ Luxuriam utique severus iste, per se, aut propter se reprehendendam non putat: siquidem ⁶¹ Voluptas omnis, inquit, bonum est: (ita nec turpissima re ulla perceptam excludit) Et, ⁶² si ea, inquit, que sunt luxuriosis efficientia voluptatum, liberarent eos Deorum & mortalis & doloris metu, docerentque, qui essent fines cupiditatum, nihil esset eorum quod reprehenderem, cū undique complerentur voluptatibus, nec haberent ulla ex parte aut dolens aut ægrum, aut malum. Ita nec luxuriosos ob eam causam reprehendit, quia luxuriosè vivunt; prebat potius ac collaudat, quia voluptatibus omni ex parte complentur; modò cetera cavcant, quorum primum quidem & præcipuum est, ut omnem numinis è mentibus metum excutiant. Quà ergò ratione castigat afortos istos damnatque Epicurus? quia utique ⁶³ Voluptates, quas immo- dicè sectantur isti, Voluptatem ipsam multis modis conturbant &

ob eam causam reprehendit, quia luxuriosè vivunt; prebat potius ac collaudat, quia voluptatibus omni ex parte complentur; modò cetera cavcant, quorum primum quidem & præcipuum est, ut omnem numinis è mentibus metum excutiant. Quà ergò ratione castigat afortos istos damnatque Epicurus? quia utique ⁶³ Voluptates, quas immo- dicè sectantur isti, Voluptatem ipsam multis modis conturbant &

corrumpunt, dum illis procurandis & prosequendis, ⁶⁴ in mortis graves, in damna, in dedecora incurrunt, sæpe etiam legum iudiciorumque pa- nis obligantur. Hæc scil. rigida, hæc severa, hæc tristitia sunt, quæ suis præcipit Epicurus. Voluptatibus vel fœdissimis, vel obscenissimis indulgeant, totòque se dedant, concedit; caveant duntaxat, nè usum an abusu immodico, vel morbum contrahant, vel facultates profundant, vel infamiam attrahant, vel legibus indicta in se arceant supplicia.

Sed temperantes, sobrii, bonæque frugis fuisse referuntur, ex eis qui Voluptatis tamen patroni ac magistri extiterunt, cūque pro honore summo habuerunt. ⁶⁵ Gloriatur utique Epicurus ipse, asse non toto se pasci; Metrodorum, qui nondum tantum profecerit, toto. ⁶⁶ diffuere se corpusculi voluptate proficitur, aqua & pane vescentem, epulasque sumptu magno comparatas despiciere ac despuere: ⁶⁷ aquam & potentiam si habuerit, Jovi ipsi de felicitate controversiam facturum: ⁶⁸ summam enim ista voluptatem exhibere, ubi indigentia affectus ea quis sumserit, ⁶⁹ nec minorem voluptatem ex victu tenuissimo, & contentissimis escis & potionibus percipi, quam ex rebus ad epulandum exquisitissimis, ubi quicquid dolorem creat, eis sublatum fuerit.

Et Eudoxo quidem, qui Epicuro prior, de Voluptate huic gemina tenuisse & tradidisse videtur, ⁷⁰ temperantia & sobrietatis in victu insignioris testimonium perhibet Aristoteles luculentum. quæ etiam ⁷¹ vitæ ratione fidem dogmati suo est ampliorem consecutus; utpote qui ⁷² non affectu vitioso, aut partium studio, sed iudicio incorrupto ⁷³ & veritatis vi victus ⁷⁴ de principatu pro voluptate sententiam tulisset. de Epicuro vero ambigi non immerito potest; quem Timochares narrat, non assem nec totum, sed ⁷⁵ minam integram in victum diurnum quotidie impendere solitum, idque ⁷⁶ ipsum alibi de se esse professum. Aliud itaque fuisse videtur, quod ex usu communi, aliud quod per exercitium peculia- re facitabat. ⁷⁷ Certos utique habebat dies, quibus malignè famem extin- gueret, visurus an aliquid deesset ex plena & consummata voluptate, vel quantum deesset, & an dignum quod quis magno labore pensaret, siue, quibus tanquam ⁷⁸ ad palum exerceretur, nè imparatum fortuna depre- henderet, & ⁷⁹ ut contra injurias fortune inter ejusdem beneficia firmaretur. Hoc per intervalla fecisse videtur, quod Eudoxus forsan jugiter. Vi-

⁶⁹ Idem apud Ciceron. de finib. lib. 2. Oī λιπὸι χροὶ ἰσὺ πολυτελεῖ διατῇ τῷ ἡδονῷ περιέ- ρουσι, ὅταν ἄπαν τὸ ἀλγὺν ἔχουσιν. apud Laert. lib. 10. ⁷⁰ Διατεταγμένως ἐδίδκει σάφρων εἶναι. Arist. Ethic. lib. 10. cap. 1. ⁷¹ Ἐπεὶ δὲ οὐδὲ οἱ λόγιοι. δια τῷ τῷ ἡδονῷ ἀρετῇ. Ibid. ⁷² Οὐχὲν εἰς αἰσθη- τὴς ἡδονῆς. ⁷³ Οὕτως ἔχον καὶ ἀλλοθεν. Ibid. ⁷⁴ Σωμνηροῦται καὶ οὐδὲν ἀρετῆς τῇ ἡδονῇ. Ibid. lib. 1. cap. 12. ⁷⁵ Μὴν ἀναλίσκων πνεύματος εἰς τὴν τῇ τῇ τῇ. Laert. lib. 10. ⁷⁶ In Epist. ad L. ontium meretriculam, & ad discipline siue observantiam Mitylenæis philisophos. ⁷⁷ Senec. epist. 13. ex Epist. ad Polyæm epist. ⁷⁸ Idem ibid. ⁷⁹ Ibid.

Etum autem tenuem simplicemque qua de causa lauriori ac multiplici
perpetim usurpata præsertim, præferendam existimet rationes ab ip-
so proditas habemus. Et primo quidem loco, ¹⁰ non ob luxum ipsum
aut intemperantiam, ¹¹ quam nec propter se fugiendam, uti ¹² nec in-
perantiam propter se expetendam, desiniam; sed ob molestias gratas,
que inde provenire possint. Quia nimirum ex largiore ac lauriori
victu iugiter habito, ingentes in re familiari excitantur tempestates,
quibus, dum epulandi modus nullus adhibetur, facultates funditus
exhauriuntur, & patrimonium integra, quasi ¹³ pile in modum concelsum,
¹⁴ ovi sorbilis instar, ita penitus deglutuntur, ut rerum omnium ege-
stas summa prorinus consequatur. Sed nec in re familiari tantummo-
do tam gravia illinc emergunt, sed & in corpore ipso, ¹⁵ quod est
illis boni malique omnis, quia voluptatis & doloris, uti mox videbitur,
sedes præcipua. ¹⁶ Consequuntur enim, inquit, magni dolores eos, qui volu-
ptatem ratione sequi nesciunt: dum ¹⁷ que desiderantibus alimenta erant,
onera fiunt plenis; ¹⁸ multosque mortos multa faciunt fercula; & ¹⁹ mis-
rabilius ex crudelitatis quam ex fame nascitur marces; ex denique cra-
pulam ebrietatemque sequuntur ²⁰ capitis vertigines, oculorum suffu-
siones, cerebri assuantis verminationes, artuum resolutiones, corporis
totius affectus molestissimi, ²¹ quos si vel præsentiscerent homines,
vel prævisos haberent, negat ille apud Comicum Græcum, futurum,
ut luxui vinolentiaque, aut toties, aut tantopere indulgerent. Adhuc
prospectum hac ratione volebant, cum ipse, tum & ipsius affecta, ut
²² cum in ipsa securitate animus ad difficilia se præparasset, nunquam ex-
pavescerent, quod sæpius experti, prius didicerant, minusque molestè id præ-
ferrent, si necessitas incidere, cui ante assueverant. Porro ut experiunde
addiscerent, ²³ quam exiguum nature satisfaciatur, quantumque ex istis vo-
luptatis percipi possit, ²⁴ ubi indigentia affectus quis sumserit ea. Denique
ut ²⁵ ex victu lauriori voluptas plenior accresceret, cum ²⁶ voluptas usus
rarior commendare atque ²⁷ intendere sit natus; frequentior autem, &
continuuus magis multo sensum contra obrundere atque hebetare
confueverit, ac proinde assiduam esse delicatioris usurpationem
summus quam ollectamentum amplius habere pronunciant. ²⁸ Aciores
Aciores vero est tunc pueriam & senectutem, uti videtur, uti videtur, uti videtur.
Et in eandem mentem Clearchus Corinthius, & tunc videtur, uti videtur, uti videtur.
Alii vero tunc pueriam, uti videtur, uti videtur, uti videtur.
Habet utrumque Athenæus in D. præfatione, hoc l. i. illud l. 15. ²⁹ Sen. epist. l. i. c. 1.
tunc pueriam, uti videtur, uti videtur, uti videtur.
apud, Stob. sup. ³⁰ Torq. apud Cicer. de finib. l. i. ³¹ Epic. apud Senec. & Laert. ibid. ³² Epicu-
re, uti videtur, uti videtur, uti videtur.
Democrit. apud Stob. tom. 2. tit. 1. ³³ Tunc videtur, uti videtur, uti videtur.
Alexis Annæus, live Dapnion, uti videtur, uti videtur, uti videtur.
multis intermissione libertatis, quam retente. Cic. off. l. 2.

utique ad res placidas intermissas revertimur: esuque ¹ lenocinium ² Senec. de l. i.
est antecedens esurics, ut liberationis muneris metus. ³ Cibi itaque con-
dimentum famem Socrates dicebat, potionis sitim. quemadmodum au-
tem ille ⁴ ad cenam v. sportinam famem se obsonare aiebat amulador: ⁵ Cic. Tuscul.
Epicurus itidem ⁶ ad epulas infecuturas appetitum vehementiorem, ⁷ si-
nem malignius extinguendo, aucupabatur, quod amplior ex lautitiis ha-
beretur voluptas. Ceterum ad virtutem veram, laudemque iuram
nihil habet momenti, quicquid non honesti causâ, sed vel lubentia
ampliori conciliandæ, vel molestiæ majori amoliendæ suscipitur.

Ita rigida, severa, tristia vidimus; fortia videmus. Fortis, inquit,
est Epicurus, & fortia loquitur: ⁸ fortis, licet manuleatus; fortis, sed
stola indutus. Ecqua re fortis? Quia non prudenter tantum, sed &
fortiter agit. Etiam si enim ⁹ Voluptatem omnem in se bonum, dolorem
omnem in se malum censcat; ¹⁰ bono tamen quandoque tanquam malo uti-
tur, & malo vicissim tanquam bono; ¹¹ prout expedire vel non expedire
visum fuerit. ¹² siquidem & voluptatibus quibusdam quandoque se abstinat,
ob molestias, quas admisse essent paritura; ¹³ & labores doloresque gravio-
res etiam ac diuturnos nonnunquam sponte lubensque sustinet, quod volupta-
tem inde ampliorem deinceps consequatur: (¹⁴ istius enim consequenda
gratiâ universa & patrare & perpeti disertè proficetur) quod non
prudenter duntaxat, sed & fortis est.

Verum non est illico fortis pronunciandus, quicumque asperi aut
adversi quicquam subire sustinuerit. Alioqui fortes amantes cum
¹⁵ Nasone prædicemus, vel amantes etiam; quorum illi libidinis æstro
perciti, nihil non laboriosum sustinent ultronei; illi per mentis erro-
rem arrepti abreptique, in nihil non periculi plenum ¹⁶ citra formidi-
nem ullam prorunt. Fortis fuerit ¹⁷ Mutium agens maiesticus, qui
nicâ præsentem molestiâ, in focum ardentem manum ultrò inamittit.
Fortes fuerint, qui ¹⁸ vite tedio, quam vite genere inquietam sibi fecer-
int ipsi, ad mortem confugiunt; adversus quos ¹⁹ Epicurus ipse pronun-
ciat: fortius facturi, censente Epigrammatario, si ²⁰ refugerit ille, ²¹ lu-
stinerent isti. Fortes contra, qui ²² vite cupidine nimia, cruciatibus &
tormenti nihil subire ac perpeti recusent, ²³ non tam quod vitam ulterius
protollant, quam quod mortem diutius protrahant. Fortis fuerit Maccenas,

utique. ²⁴ Καὶ πολλὰς ἀλγυθίας ἡδονῶν κρείττης νομίζουσι ἐπειδὴν μέζον ἡμῶν ἡδονὴν παρεκλαδίζονται πολλὰν ἔχοντες
ἐπομένους τὰς ἀλγυθίας. Id. ib. ²⁵ Τότε γὰρ ἔχοντες ἀπαντα ἀποτίνομεν. Id. ib. ²⁶ τὴν αὐτὴν ἀλγυθίαν. ²⁷ Μέντε
λαρβί, mortem non metuant. Sen. ep. 36. ²⁸ In matutinis imper spectatus arona Mutius, imposuit qui sua merceda fecit,
si patiens fortisque tibi duravisse videtur, abheretane pectora pl. bis habet. Martialis. l. i. ep. 25. ²⁹ Senec. ep. 2. ³⁰
Idem ib. ³¹ Nam cum dicatur, tunc præsentem molestiâ, Ure manum, plus est dicere, Non facio. Martialis. l. i. ep. 25.
sup. ³² Rebus in angustiis facile est continere vitam: Fortiter ille facit, qui in illo esse potest. Id. l. i. ep. 25. ³³ Op-
tat ultima mulorum, & que poti gravissimum est, vite longioris mercede. Sen. ep. 101. ³⁴ Οὐδὲν, & ἵνα παρὰ
τὴν πεινῶν, Plur. de ser. num. vindict. Quid huius vivere est? diu mori. Sen. ep. 101.

P R Æ L O Q U I U M.

¹ *de omnibus laudandum & celebrandum;* ² *huic uni in omni negotio*
³ *simpliciter obsequendum,* ⁴ *ab ipso, quicquid obtulerit, animo prompto*
⁵ *libenti excipiendum atque amplexandum;* ⁶ *nihil melius,* ⁷ *nihil conuen-*
⁸ *entius,* ⁹ *nihil conducibilius,* ¹⁰ *nihil opportunius aut tempestivius, quam ut*
¹¹ *quicquid exisset, quod ipse voverit, existimandum;* ¹² *quocumque duci-*
¹³ *visum fuerit,* ¹⁴ *citra tergiversationem aut murmuracionem, sponte sequen-*
¹⁵ *dum;* ¹⁶ *locum stationemque, quemcumque is assignaverit, strenue tuendum,*
¹⁷ *etiam si mortem millies oppetere oporteret.*

Hæc de Numine Stoici, & erga Numen affectu: de Homine quid,
 & officiis adversus congenerem sibi præstandis?
 Hunc & ¹¹ cordius diligere, & ¹² curare, ¹³ & sustinere, ¹⁴ & injuriarū
 omni (ut quæ ¹⁵ impietatis etiam notam inurral) abstinere, & ¹⁶ beneficen-
 tiâ prosequi, ¹⁷ nec sibi soli genitum censere se, aut vivere, sed ¹⁸ in com-
 mune bonum ac beneficium ¹⁹ cunctis, pro facultate virilisque, semet exhibe-
 bere; ²⁰ re ipsâ, reique bene gestæ conscientia, (²¹ nec hac etiam ipsâ quæ
 dantenus reputatâ) citra ²² testem, aut ²³ mercedis spem, ²⁴ commodore præ-
 prii intuitum, contentum agere, ²⁵ à beneficio uno præstito ad aliud transire,

ἀποτελειναι. Ταῦτα, inquit, τίς ἔξαρκεί λόγος ὁμοίως αὐτὰ ἐπαινεῖν, ἢ ᾗδεσθαι; εἰ δὲ νῦν εἰργάζω, ἄλλο
 ἔδει ἡμᾶς ποιεῖν καὶ κοινὴν τῇ πόλει, ἢ μόνον τὸ εἶός, καὶ εὐνομεῖν, καὶ ἐπεξεργάζεσθαι τὰς χάριτας; καὶ εἰ δὲ καὶ σκεπτικῶς
 τίς ἀρετῆς καὶ εὐδαιμονίας, ἄλλαν τὴν ὕμνον τὸν εἰς τὸν θεόν; Μέγας ὁ θεός, ὅτι μὴ μόνον παρέχει ὅραμα τῶν ταῦτα, ἢ
 αὐτὴν τὴν γλῶσσαν οὐκ ἀποδίδει. Μέγας ὁ θεός, ὅτι χρεῖστας ἀνθρώπων, ὅτι κατὰ πόσιν, ὅτι καὶ αἰνῶν, ὅτι αὐτὸς ὁ αἰὼν ἀειδιότιμος
 καὶ ἀκατάσβεστος ἀγαπᾷ. ταῦτα ἐφ' ἑκείνου εὐνομεῖν, ἔδει καὶ τὸν μέγιστον καὶ θεοτάτον τὸν ὕμνον ἐπαινεῖν, ὅτι τὴν
 ἀνθρωπίνην ἔλκεται τὴν περικυκλομένην τέττων, καὶ ὁδὸν χρυσίδα. *Idem lib. 2. c. 22. & 23. Equum sequuntur duo gemina, homine Chris-
 tiano quovis non indigna; Christum modò donatur, non dū differt.* Ἐργὸν ἔχω πνεῦμα ὑποβιβάζον, καὶ
 σπείσωναι δέ, καὶ τὸν θεόν, Epictet. differt. l. 4. c. 12. Ἐμὼν σεαυτὸν τῇ κλειστοῖ σωματικῇ, παρέχον σωματικῶς
 οἷός ποτε σωματικῶς βλάπτει. Marc. l. 4. § 34. Ἀρεσκόμεθα τοῖς ἐκ ἡμῶν ὅλων ἀπορροιαῖς. Idem
 lib. 2. § 5. ἀσπάζομαι τὸν ὅλον τῆς φύσεως τὸ συμβαίνοντα πάντα. Idem lib. 2. § 1. Ἀπλὸς μὲν ἐστὶν ὁ θεός,
 καὶ ὁ θεός δέλεει. Epictet. l. 2. c. 17. Προσκατατέταχται μετὰ τὸν ὁρμὴν τὸ θεῶν, ὁ ἐκείνου δέλεει, καὶ ἐκείνου
 δὲ ἐκείνου δὲ δέλεει, καὶ τὸ δέλει. Idem l. 2. c. 22. καὶ 23. καὶ 24. καὶ 25. καὶ 26. καὶ 27. καὶ 28. καὶ 29. καὶ 30. καὶ 31. καὶ 32. καὶ 33. καὶ 34. καὶ 35. καὶ 36. καὶ 37. καὶ 38. καὶ 39. καὶ 40. καὶ 41. καὶ 42. καὶ 43. καὶ 44. καὶ 45. καὶ 46. καὶ 47. καὶ 48. καὶ 49. καὶ 50. καὶ 51. καὶ 52. καὶ 53. καὶ 54. καὶ 55. καὶ 56. καὶ 57. καὶ 58. καὶ 59. καὶ 60. καὶ 61. καὶ 62. καὶ 63. καὶ 64. καὶ 65. καὶ 66. καὶ 67. καὶ 68. καὶ 69. καὶ 70. καὶ 71. καὶ 72. καὶ 73. καὶ 74. καὶ 75. καὶ 76. καὶ 77. καὶ 78. καὶ 79. καὶ 80. καὶ 81. καὶ 82. καὶ 83. καὶ 84. καὶ 85. καὶ 86. καὶ 87. καὶ 88. καὶ 89. καὶ 90. καὶ 91. καὶ 92. καὶ 93. καὶ 94. καὶ 95. καὶ 96. καὶ 97. καὶ 98. καὶ 99. καὶ 100. καὶ 101. καὶ 102. καὶ 103. καὶ 104. καὶ 105. καὶ 106. καὶ 107. καὶ 108. καὶ 109. καὶ 110. καὶ 111. καὶ 112. καὶ 113. καὶ 114. καὶ 115. καὶ 116. καὶ 117. καὶ 118. καὶ 119. καὶ 120. καὶ 121. καὶ 122. καὶ 123. καὶ 124. καὶ 125. καὶ 126. καὶ 127. καὶ 128. καὶ 129. καὶ 130. καὶ 131. καὶ 132. καὶ 133. καὶ 134. καὶ 135. καὶ 136. καὶ 137. καὶ 138. καὶ 139. καὶ 140. καὶ 141. καὶ 142. καὶ 143. καὶ 144. καὶ 145. καὶ 146. καὶ 147. καὶ 148. καὶ 149. καὶ 150. καὶ 151. καὶ 152. καὶ 153. καὶ 154. καὶ 155. καὶ 156. καὶ 157. καὶ 158. καὶ 159. καὶ 160. καὶ 161. καὶ 162. καὶ 163. καὶ 164. καὶ 165. καὶ 166. καὶ 167. καὶ 168. καὶ 169. καὶ 170. καὶ 171. καὶ 172. καὶ 173. καὶ 174. καὶ 175. καὶ 176. καὶ 177. καὶ 178. καὶ 179. καὶ 180. καὶ 181. καὶ 182. καὶ 183. καὶ 184. καὶ 185. καὶ 186. καὶ 187. καὶ 188. καὶ 189. καὶ 190. καὶ 191. καὶ 192. καὶ 193. καὶ 194. καὶ 195. καὶ 196. καὶ 197. καὶ 198. καὶ 199. καὶ 200. καὶ 201. καὶ 202. καὶ 203. καὶ 204. καὶ 205. καὶ 206. καὶ 207. καὶ 208. καὶ 209. καὶ 210. καὶ 211. καὶ 212. καὶ 213. καὶ 214. καὶ 215. καὶ 216. καὶ 217. καὶ 218. καὶ 219. καὶ 220. καὶ 221. καὶ 222. καὶ 223. καὶ 224. καὶ 225. καὶ 226. καὶ 227. καὶ 228. καὶ 229. καὶ 230. καὶ 231. καὶ 232. καὶ 233. καὶ 234. καὶ 235. καὶ 236. καὶ 237. καὶ 238. καὶ 239. καὶ 240. καὶ 241. καὶ 242. καὶ 243. καὶ 244. καὶ 245. καὶ 246. καὶ 247. καὶ 248. καὶ 249. καὶ 250. καὶ 251. καὶ 252. καὶ 253. καὶ 254. καὶ 255. καὶ 256. καὶ 257. καὶ 258. καὶ 259. καὶ 260. καὶ 261. καὶ 262. καὶ 263. καὶ 264. καὶ 265. καὶ 266. καὶ 267. καὶ 268. καὶ 269. καὶ 270. καὶ 271. καὶ 272. καὶ 273. καὶ 274. καὶ 275. καὶ 276. καὶ 277. καὶ 278. καὶ 279. καὶ 280. καὶ 281. καὶ 282. καὶ 283. καὶ 284. καὶ 285. καὶ 286. καὶ 287. καὶ 288. καὶ 289. καὶ 290. καὶ 291. καὶ 292. καὶ 293. καὶ 294. καὶ 295. καὶ 296. καὶ 297. καὶ 298. καὶ 299. καὶ 300. καὶ 301. καὶ 302. καὶ 303. καὶ 304. καὶ 305. καὶ 306. καὶ 307. καὶ 308. καὶ 309. καὶ 310. καὶ 311. καὶ 312. καὶ 313. καὶ 314. καὶ 315. καὶ 316. καὶ 317. καὶ 318. καὶ 319. καὶ 320. καὶ 321. καὶ 322. καὶ 323. καὶ 324. καὶ 325. καὶ 326. καὶ 327. καὶ 328. καὶ 329. καὶ 330. καὶ 331. καὶ 332. καὶ 333. καὶ 334. καὶ 335. καὶ 336. καὶ 337. καὶ 338. καὶ 339. καὶ 340. καὶ 341. καὶ 342. καὶ 343. καὶ 344. καὶ 345. καὶ 346. καὶ 347. καὶ 348. καὶ 349. καὶ 350. καὶ 351. καὶ 352. καὶ 353. καὶ 354. καὶ 355. καὶ 356. καὶ 357. καὶ 358. καὶ 359. καὶ 360. καὶ 361. καὶ 362. καὶ 363. καὶ 364. καὶ 365. καὶ 366. καὶ 367. καὶ 368. καὶ 369. καὶ 370. καὶ 371. καὶ 372. καὶ 373. καὶ 374. καὶ 375. καὶ 376. καὶ 377. καὶ 378. καὶ 379. καὶ 380. καὶ 381. καὶ 382. καὶ 383. καὶ 384. καὶ 385. καὶ 386. καὶ 387. καὶ 388. καὶ 389. καὶ 390. καὶ 391. καὶ 392. καὶ 393. καὶ 394. καὶ 395. καὶ 396. καὶ 397. καὶ 398. καὶ 399. καὶ 400. καὶ 401. καὶ 402. καὶ 403. καὶ 404. καὶ 405. καὶ 406. καὶ 407. καὶ 408. καὶ 409. καὶ 410. καὶ 411. καὶ 412. καὶ 413. καὶ 414. καὶ 415. καὶ 416. καὶ 417. καὶ 418. καὶ 419. καὶ 420. καὶ

P R Æ L O Q U Y U M.

¹ nec unquam benefaciendo defetisci; ² sed vitæ telam, tanquam vivendi fructus hic sit, benefactis sibi invicem continenter annexis ita totam pertexere, ³ ut nusquam interveniat ⁴ hiatus ullus vel minimus; ⁵ beneficii loco, quod benefecerit habentem; ⁶ sibiq; profuisse existimantem, si alii cuiquam usui esse potuerit; ⁷ nec extra se proinde quicquam vel laudis humane vel lucelli, aut aucupantem aut expetentem. Adhæc ⁸ nihil mentis cultu antiquius, ⁹ nihil honesti studio potius aut pretiosius habere: ¹⁰ ab eo denique, quod officii sui esse norit, ¹¹ nullâ vel vitæ, nedum alijs rei cuiuspiam, cupidine abducendum, nullâ mortis, cruciatusve ullius, nedum damni aut detrimenti, formidine abigendum, se permittere.

Hæc Stoicorum sunt decreta & præcepta, & ipsorum principiis quidem planè congruentia, *sancta, recta, severa, fortia; pietatem, caritatem, humanitatem, magnanimitatem* inspirantia: quibus priora illa, quæ sunt saltem verè Epicurea, nihil sapiunt, nihil sonant minùs.

Sed adversus Stoici nominis professores objiciuntur, *raritas, hypocrisis, defectio, defectus.* de singulis videbitur.

Ac primo quidem loco *rarietas* sub animadversionem venit. Pauciores utiq; omni ævo reperiri, qui disciplinam hanc sunt amplexati, quàm qui ad sectas alias sese applicuerint. Et hæc revera in parte triumphant splendide, atq; elserunt sese Epicurei, qui ¹² Epicurum tot amicos & sectatores nactum glorianitur, ut *nec urbes integræ eos capere possent*. agnoscitq; qui in Torquato Epicurum oppugnat Cicero, ¹³ *populum, qui vim maximum, auctoritatem minimam habet, cum Epicuro facere.*

Nec reverà quicquam iflic mirandum occurrit. Notum eſt Stratonis
Phyſici illud, ¹⁴ *Plures eſſe qui lavari, quàm qui ungi velint.* hoc eſt, ad
thermas plures itare quàm ad palæſtras. ¹⁵ *Semite utique arctiori atque
aſteriori pauciores inſiſtunt; latiore & leviori confertim inceditur.* ¹⁶ *Mul-
titudine numerum habet; pondus non habet.* Calculi ubiq; numeroſiores
ſunt quàm gemmulae. Diverbium vetus eſt, ¹⁷ *Plures mali.* ¹⁸ *Turba
peſſimi indicium eſt.* ¹⁹ *eximia, raritate commendat natura.* ²⁰ *nec unquam*

¹⁰ τὸ καὶ δόξα αὐτῷ πεποιμένοι, ἢ τὸ ἀμοιβῆς τυχεῖν; *Ibid.* ¹¹ Τὸ ἐν σοὶ κέρησον πῦρ, τὸ πῦρ
¹² μόνον, καὶ ὑφ' οὗ σὺ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέλκῃς. *Idem lib. 5. § 21.* Πρὸς τὸν μόνον εἶναι ἀρετῆς,
¹³ οὗτος *Stoicorum* *Idem l. 2. § 13.* ¹⁴ Μηδὲν κρείττον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ εἶναι δικαιοσύνης,
¹⁵ φροσύνης, ἀνδρείας, &c. τέτων πᾶντα πάντα μικροτέρα καὶ ἐυτελέστερα. *Idem l. 5. § 21.*
¹⁶ πάλαι ποτὶ, τὸ καὶ τῷ Ἰωάννῃ *Christophoro* *Idem l. 3. § 16.* ¹⁷ Ἐν
¹⁸ κατὰ τὸν πῶτα τὰ ἄλλα μετὰ τὴν ἀρετὴν. *Idem lib. 5. § 22.* ¹⁹ Ὅπως ἀνθρώπων, ἢ λόγων, εἶναι
²⁰ εὖτο ἀμειψόμενα. *Idem l. 7. § 15.* ²¹ Μνημονεύει, ὅτι ἀγαθὸν σὺ εἶναι δεῖ, καὶ πᾶς ἀνθρώπος εὖτος ἀμειψόμενα
²² εὖτο ἀμειψόμενα. *Idem l. 8. § 4.* ²³ Μηδὲν κινῆσαι τοιοῦτον ζῆλον ἢ ζῆλον ἢ τιμᾶν ἀνδρῶν,
²⁴ καὶ οὐδὲν, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλο. *Idem l. 5. § 21.* ²⁵ ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλο. *Idem l. 5. § 21.*
²⁶ *Idem ex Plat. apol. l. 7. § 44.* ²⁷ Φίλοι παύσαι τὸ πᾶν ὡς καὶ ἀνθρώπων ὅλους μετρίως.
²⁸ *Cicer. de fin. l. 2.* ²⁹ Πλείους εἶναι τοὺς λέοντας ἢ τοὺς ἀλκυόνας βασιλεῖς. *Idem l. 13. l. 13.*
³⁰ *Idem l. 13. l. 13.* ³¹ *Idem l. 13. l. 13.* ³² *Idem l. 13. l. 13.* ³³ *Idem l. 13. l. 13.* ³⁴ *Idem l. 13. l. 13.* ³⁵ *Idem l. 13. l. 13.* ³⁶ *Idem l. 13. l. 13.* ³⁷ *Idem l. 13. l. 13.* ³⁸ *Idem l. 13. l. 13.* ³⁹ *Idem l. 13. l. 13.* ⁴⁰ *Idem l. 13. l. 13.* ⁴¹ *Idem l. 13. l. 13.* ⁴² *Idem l. 13. l. 13.* ⁴³ *Idem l. 13. l. 13.* ⁴⁴ *Idem l. 13. l. 13.* ⁴⁵ *Idem l. 13. l. 13.* ⁴⁶ *Idem l. 13. l. 13.* ⁴⁷ *Idem l. 13. l. 13.* ⁴⁸ *Idem l. 13. l. 13.* ⁴⁹ *Idem l. 13. l. 13.* ⁵⁰ *Idem l. 13. l. 13.* ⁵¹ *Idem l. 13. l. 13.* ⁵² *Idem l. 13. l. 13.* ⁵³ *Idem l. 13. l. 13.* ⁵⁴ *Idem l. 13. l. 13.* ⁵⁵ *Idem l. 13. l. 13.* ⁵⁶ *Idem l. 13. l. 13.* ⁵⁷ *Idem l. 13. l. 13.* ⁵⁸ *Idem l. 13. l. 13.* ⁵⁹ *Idem l. 13. l. 13.* ⁶⁰ *Idem l. 13. l. 13.* ⁶¹ *Idem l. 13. l. 13.* ⁶² *Idem l. 13. l. 13.* ⁶³ *Idem l. 13. l. 13.* ⁶⁴ *Idem l. 13. l. 13.* ⁶⁵ *Idem l. 13. l. 13.* ⁶⁶ *Idem l. 13. l. 13.* ⁶⁷ *Idem l. 13. l. 13.* ⁶⁸ *Idem l. 13. l. 13.* ⁶⁹ *Idem l. 13. l. 13.* ⁷⁰ *Idem l. 13. l. 13.* ⁷¹ *Idem l. 13. l. 13.* ⁷² *Idem l. 13. l. 13.* ⁷³ *Idem l. 13. l. 13.* ⁷⁴ *Idem l. 13. l. 13.* ⁷⁵ *Idem l. 13. l. 13.* ⁷⁶ *Idem l. 13. l. 13.* ⁷⁷ *Idem l. 13. l. 13.* ⁷⁸ *Idem l. 13. l. 13.* ⁷⁹ *Idem l. 13. l. 13.* ⁸⁰ *Idem l. 13. l. 13.* ⁸¹ *Idem l. 13. l. 13.* ⁸² *Idem l. 13. l. 13.* ⁸³ *Idem l. 13. l. 13.* ⁸⁴ *Idem l. 13. l. 13.* ⁸⁵ *Idem l. 13. l. 13.* ⁸⁶ *Idem l. 13. l. 13.* ⁸⁷ *Idem l. 13. l. 13.* ⁸⁸ *Idem l. 13. l. 13.* ⁸⁹ *Idem l. 13. l. 13.* ⁹⁰ *Idem l. 13. l. 13.* ⁹¹ *Idem l. 13. l. 13.* ⁹² *Idem l. 13. l. 13.* ⁹³ *Idem l. 13. l. 13.* ⁹⁴ *Idem l. 13. l. 13.* ⁹⁵ *Idem l. 13. l. 13.* ⁹⁶ *Idem l. 13. l. 13.* ⁹⁷ *Idem l. 13. l. 13.* ⁹⁸ *Idem l. 13. l. 13.* ⁹⁹ *Idem l. 13. l. 13.* ¹⁰⁰ *Idem l. 13. l. 13.*

¹ Εὐκλεῖς δὲ ἀν- cum rebus humanis tam feliciter est actum, ut meliora pluribus placerent.
² ἄνθρωποι, Verum sicut in disciplinam hanc se pauciores dedere; ita ab ea
³ οὐδὲν ἄλλο, dem hac ad alias, Epicuream præsertim, complures desciverunt,
⁴ τῶν. Laert. l. 8. cum ab aliis ad hanc rari deprehendantur transiisse.
⁵ Varro de re Nec hoc certè quam illud mirum magis. Celebre fati est Arcesi-
⁶ rustic. l. 2. c. 7. lai illud, qui percunctanti, cur à sectis aliis ad Epicureos tam fre-
⁷ & l. 2. c. 9. quentes deficerent, non contrà vicissim ab his ad illos, respondit,
⁸ καὶ μάλα γὰρ Quia ¹ viris Galli sunt, non autem à Gallis viri. Gallorum nomine non
⁹ τὸν ἑστῶτα καὶ gentem aliquam, sed Cybeles mystas, qui testâ Samiâ refecti, virili-
¹⁰ πάντας ἀγείρει, tatem exuebant, volens intelligi. nos nostris familiari magis dictione
¹¹ ἡρώδης δὲ οὕτω dicere, Quia ² è gallis capi sunt, non è capis vicissim galli. Nec gna-
¹² ἀρετῶν ἵκεν rum minùs, quod Calistoni meretriculæ Socrates, glorianti Philoso-
¹³ ἐλάττωται. ὁρῶντα pho præferendam se, ipsum enim suorum neminem ad se pellicere
¹⁴ ἢ ἁνορέας ὁ ἀ- posse, cum ipsa illius sectatores plerosq; ad se, si id vellet, traducere
¹⁵ ἴδους τοῖς πολ- valeret; ³ Probabile admodum esse quod dicat: ipsam enim ad declivia ho-
¹⁶ λοῖς. Ael. hist. mines deorsum propellere, cum ipse contrà ad ardua sursum impellat. Ad
¹⁷ Var. l. 3. c. 32. voluptatem utique proclivis est via; ad virtutem ⁴ acclivis semita.
¹⁸ Prov. 15. 24. cum autem ingenium humanum ex vitio innato sit sponte suâ propen-
¹⁹ Terent. sum ac ⁵ proclive à labore ad libidinem, ecquid mirum complures, iti-
²⁰ Andr. l. 1. neris tædio devictos, hac desertâ, ad illam transcurrere.
²¹ In Vitium Sed ex eis etiam qui in disciplinâ hujus professione perstiterunt,
²² ἐκ τῆς, de se- extitisse haud paucos, qui à dogmate, quod mordicè tamen tene-
²³ Eris, Micellò, bant, & enixè interim tuebantur, vitæ rationem diversam & aversam
²⁴ alibi. planè instituerint; titulo habitûq; duntaxat speciem Stoicam præfe-
²⁵ καὶ δὲ ἀρετῆς ὑμ- rentes, cum ex studio vitæq; instituto Epicurei, aut aliud quid po-
²⁶ ἄν διαφέρουν, tius quàm Stoici jure censerentur, adversus Stoicos, post ⁶ Lucianum,
²⁷ τὸν ἀποδοῦναι, qui hoc nomine sectam hanc passim infectatur, ab aliis pariter intor-
²⁸ ἀγῶνας δὲ Diog. queritur.
²⁹ Laert. l. 6. Nec est scil. hac nova nuperve nata, sed antiqua querimonia; in
³⁰ ὁμοῖον π. secta unaquaq; repertos, ⁷ citharis, ⁸ lyris, ⁹ tubis, lituis compares, quæ
³¹ παρὰ τῶν λυ- eorum utique, quæ aliis modulantur, canunt, crepant, personant, ¹⁰ nihil
³² οὐκ ἀλλοῦ φησὶ quicquam audiunt, percipiuntve ipse. Et in aliis sectis, non Stoicâ solâ,
³³ οὐκ ἀλλοῦ φησὶ compertum est deprehensos, quod ex Pacuvio Macedo, homines ig-
³⁴ Dio Pruf. ναυὰ operâ, & philosophâ sententiâ; sive, quod ex Epicteto Favorinus,
³⁵ orat. 8. Verbis tenuis Philosophos, factis procul. Quin & inter nominis Chri-
³⁶ μήτε ἀκούει, stiani professores, quod Scriptores quoque sacros & confessos & con-
³⁷ μήτε ἀδύει, questos legimus, comparuere, qui ¹³ Numinis notitiam, quam dictis
³⁸ Laert. l. 6. iactitabant, factis abdicarent; qui ¹⁴ pietatis, cuius larvam gerebant,
³⁹ Gallus Noë. iactitabant, factis abdicarent; qui ¹⁴ pietatis, cuius larvam gerebant,
⁴⁰ Attic. l. 12. c. 8. ¹⁵ Ἄνδ. τὸ πρῶτον, μέλει οὐ λέγειν. Idem. l. 7. c. 19. ¹⁶ Ὅσον ὁμολογῶν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀγνῶ-
⁴¹ Paul. ad Tit. l. 1. 6. ¹⁷ Ἐργὸς μὲν ἔστιν ἐκείνου, τὸν δὲ δύναμιν αὐτοῦ οὐκ ἔγνωκεν, Id. ad Tit. ep. 2. 3. 5.

vim virtutemque abnuerent, qui ¹ gratiam divinam in lasciviam verte-
² rent; qui ² libertatem Christianam nequitia improbitatisque velamentum
³ facerent; ³ libertatemque aliis pollicerentur, cum in corruptele servitio
⁴ agerent ipsi. nec ex horum tamen moribus de religione Christiana
⁵ sententiam ferre, æquum fuerit, quum politiæ Christianæ isti, nec
⁶ viva, nec vera, nedum sana, aut integra membra jure censeantur,
⁷ sed φῦμαλα potiùs mera ⁴ & ἀποσμήματα, ut cum Marco nostro loquar,
⁸ five ⁵ vomica & carcinomata, ut de suis Augustus. Haud est incele-
⁹ bre Cratetis illud, ⁶ In malo Punico etiam probo, granum putre aliquod;
⁷ Varronis itidem, ⁷ Nec in segete bona nullum spicum nequam reperiri.
⁸ In agro Dominico quoque ⁸ zizania sterilesque non succrescunt tan-
⁹ tummodo, sed ⁹ dominantur etiam aliquando avenæ: ex quibus ta-
¹⁰ men de segete tota judicari iniquissimum fuerit.
¹¹ Quod denique præscribitur, insigniores etiam plerosque non per
¹² omnia decretis præceptisque suis consentanea præstitisse, sed à
¹³ norma regulæque, quam fixerant ipsi, in nonnullis declinasse.
¹⁴ Ecquem, quæso, mihi dabis, ex eis etiam qui sunt γῆστοι Χριστιανοί,
¹⁵ qui ab ea, quam profitetur, vitæ instituendæ ratione non quandoq;
¹⁶ declinet. Ex eis inter hos fuerat, ¹⁰ qui columnæ & existimabantur &
¹⁷ revera existebant, cujus ingenua vox illa, ¹¹ In multis offendimus om-
¹⁸ nes; sive impingimus universi. ad quæ verba ¹² Beda noster, Non, Offen-
¹⁹ ditis, dixit; sed, Offendimus, inquit; & In multis præmisit; Omnes,
²⁰ subjunxit. Ex eisdem & qui illud, ¹³ Si dixerimus, quod peccatum non
²¹ habemus, decipimus nos, (dum ¹⁴ peccantium utique numero excipimus)
²² nec penes nos est veritas. ¹⁵ Nec, habuimus, (inquit Augustinus) Sed,
²³ habemus, dixit; ne de vita præterita, (quæ per ignorantiam variâsque
²⁴ indè enatas cupiditates tota exacta est) dictum quis suspicetur. Ex apo-
²⁵ stolis ipsis, qui Christum proximè accefferant, quique lateri ejusdem
²⁶ comites individui adhaeserant, ut reliquos mittam, nec de proditore
²⁷ quicquam dicam, ¹⁶ primi & ¹⁷ novissimi, agmen qui ducit, & qui clau-
²⁸ dit, utriusque etiam firmati jam, ¹⁸ nævi aliqui in tabulis sacris pro-
²⁹ diti extant: ut apud externos quosvis disciplinæ etiam severissimæ pro-
³⁰ fessores, sectæque exactissimæ sectatores, à dogmate aliena nonnun-
³¹ quam deprehendi, minùs mirum videri debeat. Oraculi vicem meri-
³² to sibi vindicat Æschyli illud,
³³ Ἀμειράνεις ἔ & σοφὸς σοφώτερος.
³⁴ Sapiente qui plus sapiat, est cum labitur.
³⁵ Πολλὰ παύομεν ἄσπιλεις. Jacob. 3. 1. ³⁶ Beda in Jac. epist. ³⁷ Ἐάν τις πῶς, ὅτι ἀποστῇ ἐκ ἐξουρίας, εὐαν-
³⁸ τὸς πᾶσι δὲ. Joan. ep. 1. c. 1. v. 8. ³⁸ De Phariseo Luc. 18. 15. Bern. de grad. humil. & superb. Dion.
³⁹ in se singulariter exultat, aliis arroganter insultat, & se solum decipit, quem solum excipit, dum alios damnat.
⁴⁰ Aug. in 1 Joan. ³⁹ Matt. 10. 2. ⁴⁰ 1 Cor. 4. 9. ⁴¹ Gal. 2. 11. Act. 15. 39. ⁴² Stob. tom. 2. tit. 3.

Non dicant, Stoici certè præceptis decretisque suis, non tam quid ipsi valerent, aut affectu jam essent, quàm ad quid contenderent, modisque omnibus elaborandum atque enitendum censèrent, designatum volebant, quod & idem de se² Apostolus liberè ingenuèque proficitur.

Veruntamen ex eis qui sectæ hujus in disciplinam seriò seduloque sese dederunt, per singulas quasque fere artes reperti sunt, qui fide dignorum Scriptorum suffragiis consensu confono attestantibus, ita dogmata sua factis consentaneis consignata, decretaque vitæ instituta a quabili fere comprobata exhibuerint, ut nominis etiam Christiani professoribus plerisque pudorem incutere, ruborem suffundere meritò queat. In his fuere; post Zenonem, cui testimonium dat insignis Atheniensium psephisma, quo³ virtutis ac temperantiae nomine, eò quod + vitâ suâ eis quæ differebat congruente cunctis in exemplum expostitâ, ad optima quæque quosque incitaret, ⁵ imagine arcæ, coronâ aurâ donatâ, sepulcrum sumptu publico extruendum, ⁷ pilâque duas, quarum utriusque testimonium istud incideretur, erigendas, decernitur: post hunc, inquam, aliisque qui in Schola hac eidem successerint, emicuisse viri magni, disciplinâ istâ imbuti, virtutis masculæ imagines vivæ vivacisque conditionis eminentioris ratione, Scriptorum nobilium calamis celebrati. (ut Philosophiam disertè professos præteream) Cato Uticensis, Thraseas Patus, Helvidius Priscus, & Marcus cum primis Antoninus, qui ista commentandi occasionem nobis præbuit.

Verum à disciplina ipsa, ad eos, qui eam scriptis suis illustrarunt, hos præsertim quos reliquos habemus, transcamus. Ex eis præcipui fuerant Zeno & Chrysippus: quorum alter Stoam primus condidit; unde & Straboni, ⁸ οὗτος Στωικῆς ἀρχῆς ἀρχηγός & Galeno, ⁹ οὗτος πατὴρ ἡμετέρας τῆς Στωικῆς ἀρχῆς: sectæ Stoicæ totius princeps paterque; & Balbo apud Ciceronem, ¹⁰ Stoicorum pater, dicitur. alter eandem adeo strenuè feliciterque ¹¹ suffulxit, ut de eo dictum fuerit.

¹² Εἰ μὴ γὰρ ὡς Χρύσιππος, ἔκ τινος Στόα.

Chrysippus nō fuisset, nec Stoa foret.

Et complura quidem uterque reliquit scripta: alter iste ¹³ usque ad septingenta quinque συγγραμμάτων, sive ¹⁴ opuscula: cū ¹⁵ Epicuri πολυγραφία mularetur, ¹⁶ quem tamen affectum negant; cū ¹⁷ ad volumina ter centena usque; iste pertigerit, quorum quodlibet utique συγγραμμάτων complura complectebatur: alioqui Chrysippum πολυγραφία non æquasset, nedum Scriptorum numerositate antecessisset. Cæ-

terum par scripta utriusque fatum sunt experta. nec Zenonis siquidem, nec Chrysippi, quin nec seculi prisce illius è Stoa cujusquam scriptum ullum integrum ad tempora nostra perennavit. Superfunt fragmenta duntaxat, ἀποσπασμὰ, apud Plutarchum, ¹ qui passim exagitat; Galenum, ² qui plerumque oppugnat; Laetium, ³ qui simpliciter recitat; Ciceronem, ⁴ qui in partem utramque disceptat. Ceterioris ævi superant ex eis qui disciplinam hanc sunt affectati, quorum dissertationes commentationesque ad manus nostras pervenerunt, Seneca, Epictetus, & Marcus noster iste.

Ætatis ratione Senecæ locum primum tribuo: quem dignitate tam æstimationeque verâ è duobus illis alterutri posthabendum existimem. ⁵ Habet ille revera multa eximia, utilia, fortia, sublimia; & arguta, subtiliaque complura; estque dignus admodum, qui non ab humanioris literaturæ tantum, sed à Theologiæ etiam studiosis, sedulo quidem, sed judicio atque examine justo adhibito, legatur. Verum non est unius ejusdemque ubique coloris; nec per omnia constat sibi. Neque verò vitam attingo; quam Cassius tamen arrodit, ⁶ tanquam à dogmate præceptionibusque quam maxime dissentaneam: de scriptis ago. In his, ⁷ quàm scèdè Claudio, dum apud superos, ex mente etiam Neronianâ, ⁸ morabatur; nec huic duntaxat, sed & in gratiam illius, ejusdem mancipio, ⁹ licentiæ intolerande masligiæ, Polybio, adulari? quem tamen è vivis exemptum, ¹⁰ dictione Sarricâ & sarcasticâ, vernilitatis pragnate, acerbissimè proscidit, & publicè subannandum propinavit. De animæ corpore excedentis statu, quàm repugnantia statuit? dum τῇ ψυχῇ δυνάμει, nunc ¹¹ in sedes cœlestes integram subvehit, nunc ¹² in flatum halitūve merum dispergit, tædæque instar, materiâ, quâ alebatur, absumptâ, deficientis prorsus extinguit. Epicurum est ubi accusat, increpat, deprimat, damnat, ut ¹³ degeneris & humillimæ mentis, apud quem voluptas imperat hominem, ¹⁴ voluptatis Magistrum ipsum, scholam, ¹⁵ voluptatis officinam, nuncupat. Est contrâ, ubi (quo Lucilio suo forsitan hujus affectu, quem ¹⁶ Virorum optimi titulo subinde cohonestat, gratum faciat) eundem non excusat tantum, ut qui ¹⁷ immeritus male audiat & infamis sit; sed comprobatur etiam & collaudat, ut qui ¹⁸ sancta & recta præcipiat, & si propius accesseris, tristitia. Denique quod in ¹⁹ Chry-

bium hunc defixos refert Dio Cass. l. 60. ¹⁰ In ἀποκοκινώσει. ¹¹ Ad Lucil. ep. 102. ad Polyb. cor. fol. c. 23. ad Marc. consol. c. 25. ad Helv. c. 17. ¹² Ad Lucil. ep. 74. cū morti proximus videretur. ¹³ Ad Lucil. ep. 2. ¹⁴ Epist. 13. ¹⁵ Epist. 9. ¹⁶ Epist. 13. & 21. & 48. & quæst. natur. præfac. l. 1. ¹⁷ De vit. beat. c. 13. ¹⁸ Ibid. ¹⁹ Chrysippi acumen nimis tenuè retunditur, & in se sæpè replicatur: etiam cum agere aliqui d videretur, pangit, non perferat. Sen. de ben. l. 1. c. 4. Chrys. penes quem subtile acumen est, totum librum suum his ineptis egit. Ibid. c. 3.

Pyppo & Zenone non semel reprehendit, contraque id² quod ipse præcipit, ingenii acumini nimpere indulgens, ad subtilitates rei vacuas non raro delabitur, & argutiolis leviuſculis, frigidis etiam ineptisque aliquoties ludit. Neque tamen hæc, quæ, nec primus, nec solus, dixi, sed me priores, eruditione & iudicio cum primis pollentes, ita sumi velim, quasi à Senecæ lectione (quem tyronibus studioſis de Scriptoribus eligendis legendisque consultus, inter alios commendare conſueverim) abstentum quenquam, atque abſterritum, aut quò de viri tanti (quem eruditi quique indolis ingeniique acerrimi nomine ſuſpiciunt, imitandum etiam propoſuiſſe ſibi videntur haud pauci) magnitudine juſtâ quicquam detractum eam: ſed quò oſtendam, à virilitate illa Stoicis peculiariter ab ipſo etiam adſcriptâ (quam Chryſippus quoque ſubtilitate nimia enervâſſe, eidem ipſi cum aliis inculatur,) deſciſſiſſe; nec duobus illis alteris (Epiſtetum & Marcum dico) aut ſcripto, aut facto etiam, parem ſeſe præſtitiffe: qui in ſorte diſerſa, vel adverſâ etiam quàm maximè, in ſervitii gradu inſimo alter, ſummo alter in imperii faſtigio, poſiti; diſciplina hæc quanti ſit, quantumque in ſtatu quovis poſſit, tum præceptionibus ſanctiſſimis virtutis genus omne ſpirantibus, tum & vitæ formæ ad decreta ſua accuratè compoſitâ, uberimè demonſtrârunt. Et noſter quidem (prout & Epiſtetus eo prior, cujus ex commentariis profeciſſe ſe proſtitetur) ſui per omnia ſimilis, ſeriuſque ac ſerius (quod ille poſcit, licet ipſe non ſervaverit) ubique deprehenditur.

Denique, ut ad illud revertar, quod in pagina liminari ex Hieronymo monueram, ad diſciplinam noſtram quod horum utriusque ſcriptis monitiſque propius accedat, in exterorum priſcorum, quæ hodie extant, monumentis, nihil reperiri, fidenter pronunciari poſſe exiſtiſſe.

Iniquiùs tamen illi, nescio, qui apud Gellium (An Agellium, quod Lipſ. mavult) Noſſe Attic. l. 12. c. 2. Res atque ſententiæ, aut incepto inanique impetu, aut ut levi & quaſi dicaci argutiâ, &c. Moderatiùs Erafmus, præfat. ad Sen. Habent nonnihil veri, quæ doctiſſimi ſcriptores de illo pronunciârunt, ſubinde laudat in Græculos, & interdum abſque cauſa. Naſonem aliquoties attingit, quod indulſerit ingenio ſuo. at magis ipſe ipſum, quod in Seneca cum primis laudatur, corruptum eſt. Inſectatur mores hominum liberè ſaſſeque; ſed non ſemper in loco; interdum immodicè; tum aliquoties affectatius, uſque modis, ut non ita multum abſit à ſcurrilitate. quædam vitia ſic deſcribit, dum inſectatur, ut videatur ridere potius quàm odiſſe, atque docere magis quàm deſectur. quædam ubique pluriſimis videtur jocularum offectator, etiam in rebus maximè ſeriis, in quibus optatim illum aliquanto longius abſeſſe ab ineptia, obſcuritate, vitiisque ſcurrilitatis. Hæc inter alia Erafmus. mitto enim ea, quæ cum Marci patris ſint, Lucio filio, nomine communi deceptus, aſcribit. Lipſius denique ipſe, qui adverſus priores duos illos Senecam defendere ſatagit, in iudicio ſuper Senecam, ejulque ſcript. Ego Senecam univerſe admiratione magis quàm laude proſequendum arbitror. in parvius aliquid eſſe, quod cenſeas, aut cui ſucceſſeas, non nego. Sanè decet interdu, aut à ſe mutat: ut in ſociis aut diſtis, quàm ineptus alibi, ſive affectatus eſt? in laudibus, vituperiis, ſit ut modo? &c.

Quod apud Gellium cenſores rigidi atque importuni illi, Cuius libros attingere nullum præſtios Stoicorum vel maxime. Herodes apud Gell. l. 1. c. 2. Philoſophorum maximus, Favorinus ibid. l. 17. c. 19. Mem.

mem. Certè quæcunque Dominus ipſe Chriſtus in concionibus collationibusque ſuis Hiſtorix Evangelicæ inſertis intextiſque, de¹ mali cogitatione etiam abſtinenda, de² affectibus vitioſis ſupprimendis, Matth. 13. de³ ſermone otioſo non inſuper habendo, de⁴ animo cumprimis exco-¹⁹ lendo, & ad imaginem divinam eſſingendo, de⁶ beneficientia ſimpliciſſi-²² me exhibenda, de⁷ injuriis æquanimitè ferendis, de⁸ admonitione & in-³ crepatione cum moderatione cautioneque accurata exercendis, de⁹ rebus³⁶ quibuſlibet, adeoque vitâ ipſâ, ubi res ratioque poſcit, nihili habendis, de⁴ aliis denique pleriſque¹⁰ pietatis, ¹¹ caritatis, ¹² æquitatis, ¹³ humanita-⁵ tis officiis ¹⁴ quam exquisitiſſimè obendis exequendiſque, præcepta dedit; apud noſtrum hunc eadem, perinde acſi illa leſtitâſſet ipſe, in diſſer-⁶ tationum commentationumque harum congerie inſperſa paſſim, nec⁷ ſine vehementia & vivacitate inſigni, quæ in præcordia ipſa penitiùs⁸ penetret, atque in animo infixos altiùs relinquat aculeos, inculcata⁹ ſubinde, Lector quivis ſedulus advertet, ingenuus agnoſcet.

Sed iſta forſitan dixerit quis, quorſum aliunde, ab extero præfer-¹¹ tim, eoque fidei Chriſtianæ adverſo, petantur? quum è pagina ſa-³⁹ cra, in qua proſtant, poſſit promtiùs haberi, & à Magiſtri ipſius ore¹² profecta, cum imperii autoritate potiore præcipiantur, tum & obſe-¹³ quii neceſſitate arctiore percipiantur.

Cui ego præſcriptioni poſſim verbulo occurrere; pari utique ra-¹⁴ tione rejici poſſe omnes in univerſum ab eruditis piſque concinnatas¹⁹ Inſtrumenti ſacroſancti utriusque; enarrationes: ut eodem tandem de-²⁰ veniatur, quo proceſſerant apud nos haud ita pridem, par ferè ge-²¹ minum, cerebri certè parùm ſani uterque; quorum alter præter pagi-²² nam ſacram nihil aut legebat, aut leſtitandum cenſebat; alter, poſt-²³ quam Anachoretæ cujuſpiam inſtar, cum ſuis domi ſux ſe concluſe-²⁴ rat, librorum (quam pro hominis privati forte cenſuque; amplam ſatis ha-²⁵ bebat) ſupelleſtilem omnem, Bibliis ſacris exceptis, foco accenſo, ſlam-²⁶ mis abſumendam tradidit; neuter ſanè, aut fundo juſto, aut exem-²⁷ plo bono, & quod imitatione ſuâ dignum ſobrius quis ſanulque; ſentiat.

Verum enimvero ratione non unâ utilis eſſe poterit noſtri hujus²⁸ in his, cum animadverſione ſeria conjuncta, lectio ſedula.

Primò, quod quæ in Sermonibus Dominicis (quorum Capita præcipua duntaxat, *αὐτοῦ* plerumque apud Scriptores ſacros ex-²⁹ tant delibata & digeſta) ſummatim ferè propoſita habemus, iſtic³⁰ latiùs diducta, fuſius explicata, magnâ argumentorum inſignium³¹ varietate firmata, illuſtrata, ingeſta, inculcata, ad vitæ uſum com-³² mune accommodata habeantur. quod ut eſt ſcriptis aliis cum iſto³³ commune, ita in hoc genere haud paucis iſtud præcellit.

Tum

PRÆLOQUIUM.

Tum nec illud levis est momenti, quod dogmatis Christiani æquitas rationi etiam ipsi consentanea deprehenditur, dum ab ipsis etiam extraneis & adversariis comprobata & collaudata demonstratur.

¹ Grave est, ponderisq; non exigui (ut Isidorus Aegyptius) *testimonium ab inimicis profectum*. Et, (quod Dio Prusæus) ² *Encomium ab eis, qui non suscipiunt, & suspiciunt tamen, palam est illius, sive personæ, sive disciplinæ, laudem esse præstantissimam*. Non nesciebat hoc Apostolus, cum ab ³ exteriorum inscriptionibus scriptisque, ei quod asserbat & promulgabat, dogmati asserendo, testimonia advocabat. Nec parum idcirco præcepti documentique Dominici æquitati ac ⁴ *rationalitati* (si ita loqui licuerit) apud quosvis vindicandæ formandæq; conduxerit, quod ab homine extero, nec nomini Christiano favente (cum nec mysterii nostri gnarus esset, nec fidei rationes assequeretur) tanta tamen cum vehementia, argumentisq; tam validis, commendata ac confirmata habuerimus. ⁵ *Quis non intelligat, (inquit gravis Autor) bonam eos habuisse causam, qui eam apud medios iudices obtinere potuerunt?* quid eam dixerit quis, quæ apud averfos & adversos etiam, ubi ⁶ hostes ipsi iudices confident, obtineat?

Adhæc divina in istis relucet & providentia & benignitas, quod in homine à se dilapso imaginem sui non intercideret omnino & aboleri prorsus passus est, sed scintillulas quasdam asservavit reliquas; quas & disciplinis variis excitavit, & ad miraculum usque evexit: partim, quod societati humanæ conservandæ ac continendæ prospiceretur; ne effrati prorsus homines, belluarum ritu, in exitium mutuum proderent universi; quum ⁸ *absque disciplina nulla homine trulentior aut immanior sit bellua*: partim, quod Numini ⁹ *dignoscendo*, ¹⁰ & indagando, his adminiculis adjuti, posset operam dare: quæ si vel contentim, vel neglectim haberent, ¹¹ *ἀναπολόγητοι* planè haberentur. Verum est proculdubio Claravallensis illud, ¹² *Imaginem divinam uri posse, exuri non posse*. ¹³ *Imaginem* certè animæ rationali primitus impressam funditus eradere, ¹⁴ *faciem* in mente hominis cœlitus accensam penitus extinguere, nec vitiositas humana, nec malignitas diabolica valere: tertium quiddam, ¹⁵ *flummas gehennales* adiecit ille) quam inter ruinas & incendia defectionem primitivam consecuta, in generis humani commodum, suorumque beneficium servatam confortamque volebat bonitas divina.

Quin nec divinæ erga nos misericordiæ gratiæque planè gratuite testimonium monumentumque luculentum minus in istis oculis

nostris

PRÆLOQUIUM.

nostris obversatur; cum ¹ eis, apud quos dotes tam eximiae, tam admiratione penè omni superiores, se produnt, præteritis, nobis, nobis, inquam, ² in tenebris, umbræq; ferali ac letifera cum illis pariter confidentibus, imò in vitiorum cœno altius longè demersis, fœdius contaminatis, tenacius etiam ac pertinacius infixis, lumen illud salutiferum, ³ *Sermonis* sui sacri *Spiritusque* sancti ope operaq; usus, ⁴ effulgere procuraverit; ⁵ quo prævio ac prælucente, per ⁶ seculi tenebricosi hujus caliginem plusquam Cimmeriam, aut ⁷ *Aegyptiam* etiam, veritatis supernæ, vitæq; verè sic dictæ, inter diverticula tam frequentia, à recto utrinq; abducentia, tramitem & invenire, & inventum ad itineris exitum usq; tenere possemus; & absq; quo per obliquas & tortuosas mundi hujus nequissimi ac perturbatissimi semitas, sine luce, sine duce temere palantes, in exitu æterni voraginem horrendam præcipientes tandem prolaberemur. Subit me certè subinde (itè ista dum lego, affectum me sentio, & ingenuè agnosco) non stupor duntaxat, sed horror etiam, cum arcani divini admiratione vehementissima conjunctus, seriò apud me reputantem, quàm longè in multis ab eo absim, quod de se Vir iste, veri ad salutem perducantis trinitis ignarus, de se profitetur, nec quin verè & ingenuè, ambigi posse videtur. Ut proinde & Marco & Epicteto altius assurgens, *Hymnum* ⁷ illius vel *maximo* majorem ac præstantiorem decantare jugiter debeam; ⁸ *Magnus*, ⁹ *divesq; misericordiâ Deus, qui me miserum*, ¹⁰ *cum gente humana universâ collapsum* ¹¹ *& perditum, sed cum paucis è turba reliqua* ¹² *selectum*, ¹³ *massâ secretum*, ¹⁴ *mibi restituit*, ¹⁵ *sibi reconciliavit*, ¹⁶ *Filium misit*, ¹⁷ *qui redimeret*; ¹⁸ *Spiritum immisit*, ¹⁹ *qui refingeret*, ²⁰ *culpam omnino omnem remisit*, quo ²¹ *supplicio culpa debito omni eriperet*, & *supplicii subeundi* ²² *metum durum eximeret*, ²³ *inquitia servitio liberum emisit*, quo ²⁴ *in famulitium suum adscisceret*, & ²⁵ *in filiorum suorum numerum cooptaret*, ²⁶ *gratiam spiritualem impræsentiarum donavit*, ²⁷ *gloriam cœlestem deinceps* ²⁸ *donaturum repromisit*.

Est in his denique, quod ad altiora enitendi, nomen Christianum professis, calcar acerrimum subjiat, cum à fide ac familia ea exteros in tam celsa evasisse adverterint; ac pudore meritò fuffundat, quod in imis adhuc subselliis subsistant hæreantq; cum adminiculis fortioribus firmioribûsq; tam amplis ad ea consequenda instructi sint, & adjutari, nî nolint ipsi, possint. Certè plus posse naturæ jam collapsæ reliquas vires, disciplinæ secularis accedentibus auxiliis, quàm gratiæ divinæ animis cœlitus illapsæ, cujus operi etiam promovendo eadem illa pariter inserviunt, pro dedecore insigni non immeritò habeatur; estque quod probro eos, qui hujus particeps

c

¹ Σειμήν ὁ δὲ ἰσίδωρος περὶ τῆς ἐκείνου ἀποστολῆς. ² 1. 2. epist. 228. ³ 1. 3. epist. 335. ⁴ Τὸ πρῶτον ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν ἐνδείξεων καὶ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκτελούμενων. ⁵ Διογ. ἰστορ. 51. ⁶ Αἰ. 17. 23. ⁷ Διογ. ἰστορ. 12. 1. ⁸ Αἰ. 12. § 31. ⁹ Αὐγ. ἐπ. 17. ¹⁰ Δευτ. 32. 31. ¹¹ Μηνεὺν ἀποστολῆς ἐκείνου ἀποστολῆς. ¹² Πολύβ. ἱστ. 1. 1. & legat. 122. ¹³ Οὐκ ἀνθρώπος περὶ τοῦ μὲν τῶν ἀνθρώπων ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν γινώσκων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀνθρώπων κακῶν γινώσκων. ¹⁴ Πλάτ. τὸ γινώσκον τὸ δὲ. ¹⁵ Ρομ. 1. 19. & v. 21. ¹⁶ Εἰς ἀγ. γ. ἀνακαταστάσεως αὐτῶν καὶ ἐνδοξασθαι. ¹⁷ Αἰ. 17. 27. ¹⁸ Ρομ. 1. 20. ¹⁹ Βερν. in miz. inc. serm. 1. ²⁰ Gen. 1. 27. & 9. 6. ²¹ Prov. 20. 27. ²² Ρομ. 2. 15. ²³ Ιω. 1. 18. ²⁴ Ιω. 1. 18. ²⁵ Ρομ. 8. 15. ²⁶ Ρομ. 8. 15. ²⁷ Ρομ. 8. 15. ²⁸ Ρομ. 8. 15.

¹ Matth. 11. 25, 26. ² Esai. 9. 2. ³ Luc. 1. 79. ⁴ Esai. 59. 21. ⁵ 2 Cor. 4. 6. ⁶ Luc. 1. 79. ⁷ Ephes. 6. 12. ⁸ Exod. 10. 22, 23. ⁹ Epicteti Hymnum habes, supra ad marginem ex differt. 1. 1. c. 16. ¹⁰ Psal. 145. 8, 9. ¹¹ Eph. 2. 4. ¹² Rom. 3. 19, 23. ¹³ Matth. 18. 11. ¹⁴ Matth. 20. ¹⁵ 16. & 22. 14. ¹⁶ Rom. 9. 21. ¹⁷ Eph. 2. 5. ¹⁸ Col. 1. 21. ¹⁹ Gal. 4. 4. ²⁰ Apoc. 5. 9. ²¹ Ezek. 36. 27. ²² Joann. 3. 5. ²³ 2 Cor. 3. 18. ²⁴ Col. 2. 13. ²⁵ Rom. 8. 1. ²⁶ Gal. 3. 13. ²⁷ 1 Thess. 1. 10. ²⁸ Rom. 8. 15. ²⁹ Heb. 2. 15. ³⁰ Rom. 6. 22. ³¹ Eph. 2. 19. ³² Rom. 8. 14, 15. ³³ Gal. 4. 6. ³⁴ Joan. 1. 18. ³⁵ Rom. 8. 18, 30. ³⁶ Rom. 6. 23. ³⁷ Χειρὸν δαπάνης. ³⁸ Tertul.

ticipes se ferunt, jure merito afficiat, cum hoc ipso nomine, nomini, quod profitentur, Christiano ¹ opprobrio esse se senserint, quod à nomine alienis hac in parte inferiores comperiuntur. Grande quippiam & insigne visus est, sibi saltem, protulisse, qui adversus mortis metum dissertatiunculam clausit monitu illo; ² *Nec infantes, nec pueros, nec mente lapsos, timere mortem: & esse turpissimum, si eam securitatem nobis ratio non præstat, ad quam stultitia perducit.* futile revera & frivolum est. Pari siquidem ratione Epicurus probaverit, *Turpissimum esse, aut Numinis offensam subvereri, aut sceleris conscientiam formidare; cum neutrum hoc timeant, vel infantes, vel amentes, vel futui; eamque nobis securitatem non præstare sapientiam, ad quam inscitia & desipientia perducit.* ³ Fatui scilicet laminam candentem contrectare non metuant; ⁴ infantuli facis accensæ flammæ manum admoveere non formidant. num turpissimum ideo horum alterutrum scientem prudentem timendo refugere, quia neutrum neutri illi timeant? Verum turpe est revera, dedecus, opprobria, damna, exilia, vulnera, tormenta, mortem ipsam, morteq; ipsâ peiores gravioresq; mortis moras, pro veritate divina, fide Christiana, asserenda, conscientia integra & intacta custodienda, nî deficere & delinquere velimus interminata atque intentata; si defugere maluerimus, aut detrectare, nec mente promptâ, animo propenso alacriter constanteq; subire ac perpeti; cum hæc omnia pro pietate fidèq; conservandâ, homines ethnici, & fortiter libenterq; sustinenda definierint, & ipsi strenuè sustinuerint. turpe est præcepta documentaq; Dominica, ⁵ *de sui ipsius abnegatione, deq; suorum omnium, bonorum, opum, facultatum, necessitudinum, affe-* *ctuum, vitaq; adeò ipsius abdicatione* gravia, molesta, dura, difficilia, tristitia, rigida, iniqua conquerendo ducere homines Christianos; cum à religione Christianâ alieni quoque, argumentis etiam validissimis adjectis, hæc eadem pie, justa, æqua, rationi rectæ consentanea, naturæque humanæ congruentia censuerint; nec eam nobis magnanimitatem aut æquanimitem præstare fidem veram, ad quam ratio illos, recta quidem, nec renata tamen & recocta adhuc, perduxerit. Insignis igitur Scriptorum istiusmodi usus, apud Christianos etiam, nomine non uno, vel ista quæ diximus, vel istis paria, seriò perpendenti, liquidò comperietur.

Illud interim observatu non indignum fuerit, aliâ ratione Epicæti, aliâ Marci monumenta fuisse ad nos transmissa. Epicæti siquidem ⁷ ab ore differens excepta, Arriani operâ sunt scripto tradita, eisdem ipsis, quantum assequi poterat, quibus ille differebat verbis. quo modo à Domino Christo, dum in terris inter mortales agebat, habiti

habiti sermones, (cùm ¹ nihil ipse scripsisset) ² ab audientibus memoriter conservati, Evangelistarum calamo, sed Spiritu Sancto assistente, & linguâ quidem aliâ, Græcâ utique, cùm is Syriacâ usus fuerit, sunt evulgati. Id quod tam de Enchiridio, quàm de *Dissertationum* libris, ex *Epistola* ejusdem ad *Masgalenum*, cui scriptum illud deducabat Arrianus, licet jam perierit, constare testatur. qui eam vidit, Simplicius. At Marci *dissertationes & commentatiunculas* istas, ex ipsius *Adversariis* desumpta liquet. quo modo Regis Sapientissimi *Parasii* autographis fuisse descriptam, docet *Cap. 25.* præfixum lemma. In more namq; habebat Vir iste summus, studiis philosophicis, sive dômî, sive militiæ agebat, intentus, quæ inter meditandum succurrebant, chartis, quas ad hos usus jugiter præstò habebat, illinere: nullâ rerum ipsarum serie continuâ constanter observatâ; sed pro locorum temporumque, quibus vel ab ipso concipiebantur, vel aliunde in mentem memoriâq; se ingesserant, ratione digesta. patet hoc ex locis alicubi, quibus scripserat, nominatim designatis; cujusmodi sunt *libris*, vel *primo & secundo* adnexa, vel *secundo* potius *tertiòque* (ut ego reor) præfixa lemmata, de quibus suo loco ³ differuimus. Indè ⁴ natum est, ut neque sibi invicem cohaereant pleraque (quanquam *Libri* *ber primus* uno quasi filo perpetuo torus pertexitur) eadèmq; sæpius iterata reperiantur, prout mentem sæpius pulsabant: nec succinctè tantum, sed succisè quoque repræsentata reperiantur complura; (prout in Ciceronis ad *Atticum* aliòsq; *Epistolis*, Græca, formularumque usitatarum haud pauca) quod ad rei ipsius notæ satîs ac familiaris memoriâ reficandam & reficiendam suffecerat, cùm ad usum privatum maximè destinarentur. quin & *ἀνέπαργε*, & quasi abruptè inchoata nonnulla. quod & de Serpente ad Evam dictione prima prout à Mose refertur, opinantur ⁵ Interpretes quidam eruditi. Indè aliis obscuriora multa, & de dictionis vel sensu vel scopo divinationes incertæ; cùm vel quæ adnotantis mens, vel quæ adnotandi occasio fuerit, conjicere difficile admodum existat. sed & de locis variis, quasi vel mutilatis vel depravatis suspiciones frustra conceptæ, de lectione quasi non sincera & genuina vel integra sollicitationes admixtæ, immutationes tentatæ; cùm non aliter se habeant, quàm ab Autoris ipsius calamo primitus prodierint. Verum de istis, in *Commentario*, prout occasio dabitur, amplius videbitur.

Atque hæc quidem suffecerint, cùm de *Stoica disciplina* ipsa, tum & de eis hanc amplexis & secutis, quorum ad nos scripta pervenire; Marco præsertim nostro, cujus impræsentiarum denuo edendi con-

¹ Christiani in opprobrium & contumeliam Christi. Salvian. de provid. lib. 4.

² Senec. ep. 36.

³ Fatui mentio fit in Legend.

⁴ Pontific. apud Discipul. de

⁵ Tempor. quifer- ra. candentis

massam sine latione contrectavit im-

prudens. Cre-

dat qui volet.

⁶ Ind. Joan. Chrysol. de

statu orat. 4.

ait, eos qui mortem me-

ruunt, pecca-

tum non me-

tuunt, τῆς θανάτου φόβον ἀποβέβηκεν.

puerulis com-

pures, qui lar-

vam timent, lucernam non

timent.

⁷ Matt. 16. 2.

⁸ Luc. 9. 23.

⁹ Luc. 14. 26, 33.

¹⁰ Ὁσπερ ἡμεῖς αὐτὸν λέγοντες, ταῦτα αὐτὸς ἐπεφθέγγετο αὐτοῖς ὀνύμασιν, ὡς ὅταν τε λόγος ἡμεῶν ὁ λόγος ᾗ.

¹ Fictitiæ sunt enim literæ a-mæbæe Agba-ri ad Christum, Christi ad Agba-ram, quomoda-m & Senec. ad Pau-lum, quarum meminere ta-men Euseb. hist. Eccl. l. 1. c. 13. & Hier. in Script. Eccl. catalog.

² Καὶ δὲ παρὰ τὸν ἰμὴν ἐστὶν ἀπὸ ἀρχῆς αὐτῶν τῶν καὶ ὑμῶν τῶν ἡμεῶν. Luc. prefat. Evang.

³ Cui adje-ctum velim, ex perpetuo dictionis contextu, tot temporum variorum res singulas complexo, domi potius per otium, quàm militiæ sub pellibus agenti Libræ primum confectum conferiprimumq; videri. ⁴ De hoc videri poterunt Tremellius & Junius; sed imprimis Pifscator.

silium institutumque paucis expositum ubi dederim, in limine Lectorem non sum diutius detenturus. Anni itaque ultra quadraginta jam excesserunt, ex quo, dum apud Juris nostratis Professores ac studiosos in Hospitio Lincolnensi, quod est in suburbano Londinensi situm, agentes, Præconis Evangelici munus sustinebam, in Marci Imperatoris scriptum hoc, à Viro doctissimo, & in negotio hoc exercitatissimo Gul. Xylandro Basileæ iteratò cum Græcis aliis quibusdam editum, inter codices à manu secunda (quod aiunt) venum expositos, incideram. Hoc nactus, per vacationem à munere publico autumnalem, ex Justitio solenni intercedente obvenientem, otium aliquod adeptus, dum ruri ago, cum diligentius evolvissem, adeò meditationibus ac præceptionibus pietatem, gravitatem, caritatem, magnanimitatem, virtutis nullum non genus spirantibus, à capite ad calcem usque constipatum reperi, ut nec possem non perlecto summopere affici, nec lectione repetitâ etiam affectui satisfacere; cum nihil in hoc genere apud exterum quenquam (Epicteto uno excepto; quo nec inferiorem, nisi quòd ille amplior est, Marcum nostrum censuerim) eximium magis legisse meminissem. Cum autem in multis viciatum, mutilatum, lacerum, luxatum animadverterem, nec Versionem Xylandrianam Græcis commodè satis respondere, de recensione & pariter versione novâ instituendâ animum subibat cogitatio. Hæc meditati ad manus venit scripti ejusdem editio altera Lugdunensis, à qua subsidium aliquod sperabam: sed frustra: cum Xylandriana ea, quâ usus fueram, inquinatiorem ac corruptiorem deprehenderem. jam autem ex viri doctiss. cujus *Versio* scripti hujus *Anglicana* post prodiit, D. Merici Casauboni *prolegomenis* Editioni Græcæ à se nuper adornatæ præfixis, è Xylandri priore Tigurina (cujus in Basileensis *Præfatione* mentionem ipse facit, quamque nisi in Viri Doctiss. manibus, cum me comiter invisisset, quod in *Prolegomenis* illis ipse commemorat, nunquam oculis usurpavi) expressam edoctus sum. Cum autem codicum penuriâ laborarem, partim ex ingenio, partim ex Suida scriptoribusque aliis, qui ex libris his nonnulla laudaverant, partim eruditorum quorundam, quibuscum necessitudinem aut familiaritatem aliquam habebam, consilio opèque usus, loca quæ vitii quoquo modo suspecta videbantur, restituere annitebar. Quumque in Viri Illustriss. D. Cl. Salmasii *commentariis* nullo non literaturæ humanioris genere refertissimis, Marci nonnulla fecius, quàm in eis, quos penes me habebam, codicibus expressa offendissem; unde editionem aliam aliquam secutum suspicabar; amici communis interventione usus, (aliter enim compellare igno-

tum

tum planè verecundia prohibebat) Virum Clariss. per literas contulebam, quibus tum quid molirer significabam, tum & de locis tam illis, quos ab ipso aliter quàm aut Basileensis, aut Lugdunensis habebat, exhibitos repereram, quàm aliis etiam, ad quos hæsitabam, mensesque tunc temporis suggererebat, nec conjecturis de quibusdam propriis celatis, sententiam illius censuramque: sciscitabar. Is pro eximia, quâ cum primis pollet humanitate, inter cætera, in hæc verba ingenuè rescripsit. *In tam utili ad vitæ præcepta scripto, & ad imbuendos virtute illâ forti & humanorum contemptrice animos, quam ponere operam destinas, summopere laudo. Editum illud sci vi linguâ Anglicanâ à Merico Casaubono, sed ultra nihil. quid enim præstiterit, præ illius lingue ignorantia haud etiam scire mihi licuit. Hoc tamen mihi pronunciare cerò posse videor, satis opera esse in illo opere perfectè absolvendo quæ non solum duos, sed etiam plures fabros distineat. ita spissa est materia, vix multis cunctis vincenda, vix optimis runcinis dedolanda. Haud alium puto autorem ex antiquitate Græca corruptiorem ad nos, injuriâ temperum, sortean etiam hominum, qui eum interpolârunt, transmissum. Utiq; hiatus, & lacuna, quæ tamen solidum mentiantur. Transpositiones etiam multis locis commissæ ab hominibus, uti videtur, sciolis, qui sententias plerumque minutis punctiunculis Stoico more signatas non capiebant. Præter ea, quæ observasti, atque in schedam mihi missam conjecisti, alia toto passim opere vitio laborant. & quedam ex his tibi impertienda duxi, ut locum expleant eorum, quæ à te proposita dissolvere non potui. Hæc vir summus ille; qui & liberaliter admodum mecum, homine peregrino, nec de nomine etiam, opinor, antè noto, egit; cum non de eis duntaxat, quæ quaesieram, sed de aliis quoque, quæ inter ea disquirenda occurrerant, nec requisitus, animi sui sensum ultroncus impertiretur; adjunctâ insuper invitatione humanissimâ, quâ ad alia quælibet ulterius operam præstare promptum, tempusque eo sine negotiis aliis suffuratum, nec imputatum profitebatur. Et de aliis quidem, pollicitatione tam liberâ, tam largâ animatus, per literas alteras Virum Clarissimum sum percontatus. Verum per subitanæ illius occasionibus quibusdam Lugduno-Batavorum in Gallias susceptam profectionem, (sive literis meis ad manus illius non pervenientibus, sive ab ipso ad acceptas responsione in reditum dilata: simul per amici communis, cujus interventu usus fueram, è partibus istis demigrationem, sponsonis repetendæ opportunitate sublatâ) factum est, ut à Viro Celeberrimo nihil ampliùs acceperim. Illud obiter monere visum est, Editione Argentinenfî usum se scribere, sed quæ cum Basileensî per omnia convenire visa sit. Præter hunc operâ usus sum Viri Eruditissimi,*

PRÆLOQUIUM.

tissimi, linguarumque peritissimi D. Arnoldi Bootii, Doctoris Medici, qui vir quantus in his sit, *Animadversionum Sacrarum* opus elaboratissimum uberrimè testatur. Is pro animi propensione, & humanitate singulari, sæpius consulenti non deerat. Sed nec Virum Doctissimum, nec comitatis nomine illorum alterutri postponendum, D. Patricium Junium fas est mihi hîc præteritum, qui & conjecturas mihi suas communicavit; sicut & ipse illi vicissim meas; & ubi ad Conventum Vestmonasteriensem evocatus fueram, in partibus illis occurrentem non semel de Antonino edendo sollicitabat. Ab his autem aliisque, quorum scripta pervolutaveram, quicquid accepi, suo cujusque loco mentione factâ, animo liberrimo lubentissimòque acceptum cuique gratanter fero.

Versione siquidem jam confectâ, de *Annotationibus* succinctoribus porro adjiciendis cogitare primò ceperam. post de *Commentario* justo & ampliore etiam, qui Scriptum tam insigne dignum valde videbatur. Huic consiciendo inter curas operasque pastorales, quibus per annos ultra quadraginta eodem loci, quò ab Hospitio dicto transferam, jugiter districtus insudavi, nisi quòd ante sexennium morbo gravi correptus, ad tempus aliquod intermittere, tum reverfus denuo remittere aliquid, demum incidere ferè prorsus, coactus fuerim, inter horas sublecevas, quæ & rariores intervenerant, & per intervalla diductiora redierant, dum intendo, in molem eam opus istud excrevisse animadverteram, ut de evulgando spem omnem abjicerem; siquidem, contrâ quàm in Flacciano illo, *urcens institui* cum cepisset, *rotâ corrente, amphora exiit*; expertus utique, Bibliopola & Typographi nostri, quàm ægrè aliquid etiam minoris negotii in hoc genere suscipiant. Verùm cum annos apud me delitasset haud paucos, amicorum tandem quorundam flagitatione fremente, qui & edendum poscebant, & de impensâ ad id perficiendum prospectum iri, fiduciam faciebant, eorum in manus quod confeceram totum contradidi, pro ipsorum optione, vel premedum, vel prelo subjiendum, & in lucem publicam (quod ab illis jam est effectum) emittendum.

Ipse in hoc opere quid præstiterim; præstare saltem conatus sim (dextrè ac feliciter, an seciùs alii viderint) sic habeas. Primo loco; post Scriptorum variorum, tam antiquioris quam & avi recentioris de Marco Scripti hujus Autore *elogia* & *encomia*, deque *Scripto* hoc ipso *testimonia* & *judicia*; Marci *contextus Græcus* exhibetur, (nisi si, dum affectus imponit, spes fallat) vitiis mendisque, quibus antè passim scatebat, haud paucis sublati, repurgatior; lacunis.

PRÆLOQUIUM.

cunis, quibus hiabat, suppletis aliquot, integrior; loco motis quibusdam ad sedes proprias revocatis, aptius haud paulò concinnatus & compositus; interpunctionibus necessariis, & sectionibus, si-ve paragraphis, (utî Juristæ loqui solent) commodis (quod Lugdunensis infeliciùs paulò primus tentaverat) accuratius quàm antea, pro dictionis sensu genuino interstinctus, pro materiæ subjæctæ ratione distinctus: ad marginem adscriptis lectionibus variantibus, locisque parallelis, in quibus sententiæ, formulæ, voculæ, vel eadem, vel geminæ, reperiuntur, ut nec ad *Commentarium* amplio-rem in singulis quibusque recurrere necessum esset; & Marcus ex Marco ipso, vel explicatus, vel illustratus, haberetur. Adjecta est *Versio Latina* nova, ad Græcum contextum eo, quo superius est dictum, modo restitutum, accommodata. Sequitur *Commentarius* in Scriptum totum perpetuus, in quo Versionis à prioribus discrepantis, mutationis, suppletionis, commissionis, distinctionis, expunctionis cujusque ratio redditur; *versionibus* etiam atque *annotationibus* antegressis, prout occasio se tulerat, examini subje-ctis, & pro ea, quæ probabilis tunc videbatur, ratione, vel admis-sis, vel rejectis: formulæ Marco usurpatæ, ex aliis, vel Græcis, vel Latinis, (nam & ex sermone Latino hominem Romanum, licet Græcè scribentem, mutuari non est insolens) sacris etiam nonnullæ Scriptoribus explicantur. Sententiæ & dogmata ex aliorum itidem, vel consentientium, vel dissentientium & dissidentium etiam, si-ve scriptis, si-ve dictis, si-ve moribus factisque, vel firmantur, vel illustrantur. ad eos, eorumque loca, à quibus, & è quibus, Marcus mutuo sumserit, aut excerpserit quicquam, quantum assequi datum est, digitus intenditur. de hominibus locisque, quorum mentio alicubi occurrit, ex monumentis historicis, quæ in manibus habentur, prout in horum etiam ruderibus ruspando deprehendi quicquam poterat, lux aliqua datur. Sacræ denique paginæ periochæ formulæque nonnullæ, prout occasio intervenerat, obiter, vel è Marco ipso, vel aliunde enarratæ, aliorum quoque Scriptorum emendatæ insuper complures representantur. In his autem quamvis diligentiâ aliquâ sim usus, multa tamen sedulitatem meam subterfugisse nullus ambigo; plura quoque restare, quæ cum vel mihi forsitan sine causâ *avertata* sint visa, vel dextrè minùs tentata aut curata fuerint, medici peritioris manum opemque requirant. Nihil in hoc genere, vel in alio ullo, prodit, cui non aliquid (meis quibusque plurimum, sat scio) adjecto opus sit. latus ampliusque satis adhuc patet istic campus, in quo ingenia feliciora, cum laude fru-cturæ.

etque se exerceant. In meis his interim siquid præstitum sit, quod vel Theologiæ sacræ candidatis, vel literaturæ humanioris studio, vel aliis etiam quibuscunque usui esse poterit, laboris in eis suscepti infumetur merces ampla satis futura est. Siquid autem vel illic, vel in Opere toto, (quod evenisse sæpenumero suspicor ipse) humanitatis admissum occurrerit, quod notam sequiorem se-
veriorémve mereri jure videbitur, Lectorem humanum rogatum pervelim, ut nè stricto jure agere volupe sit, sed ¹ fortis mem-
humanæ, humanitatisque (prout in Schola loqui amant) suæ quo-
que sibi conscius, utpote qui, ² homo cum sit, humani nihil à se ali-
num censere aut sentire debeat, pro humanitate, quâ ingenuitâ, quâ
insitâ, humaniter ignoret. Istam enimvero *dissertationem*, mente,
ratione non unâ minùs validâ, oculo à senio caligante à lema lip-
piente; manu tam à frigore, (cùm nec rigens ignem propinquo-
rem sustineam; quod norunt probè, qui me familiariter habent)
quàm à morbo, tremulâ, (cùm ad manum amanuensis nullus exi-
steret) non tam concinnabam, quàm conscribam, conscribilla-
bam magis quàm conscribebam, in agri Surrciensis pago Urbi na-
tali adfiro Rotherithiensis, mense Januario, hyeme sæviente, cui &
gemina altera, ³ ætatis & invaletudinis, (quæ ⁴ rariùs sejunctæ repe-
riuntur) accesserat; Anno à Virginis θεοφόρου & θεοτοκου conceptu
salutifero (secundum computandi ritum vulgò receptum) Millesi-
mo sexcentesimo quinquagesimo primo; Ætatis propriæ, non tam
currentis, quam decurrentis & divergentis, septuagesimo octavo.

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

Τῶν εἰς αὐτὸν Βιβλίων α΄.

I. Bavo meo Vero accepisse agnosco moris esse candi- di, & ab iracun- dia alieni.

II. A fama me- moriæ genitoris mei modestam simul ac masculam indolem.

III. A matre, pietatis studium, & largiendi promptitudinem: nec à malo patrandò tantum, sed co- gitando etiam continere. tum vi- ctu simplici, quique ab opulento- rum more ac instituto abscedat quàm longissimè, contentum esse.

IV. A proavo, quod publicas ex- ercitationes adierim; quodq; bonis præceptoribus privatim sim usus; & quod in res istiusmodi impensè erogandum intellexerim.

V. Ab educatore, ne in cer- tamine equestri Præfixæ, aut Ve- netæ factioni nè in gladiatorio Thraci aut secutori fautor fierem; aut labores sustinerem; minimo contentus agerem; operi manus admoverem; negotiis alienis me neutiquam immiscerem; nec de- lationem faciliis ullam admitterem.

VI. A Diogneto, ne rebus inani- bus studium impenderem: nè eis fidem adhiberem, quæ à præstigia- toribus magisq; de incantationibus, deque demonibus averruncandis, aliisque ejusmodi imposturis dicun- tur: ne coturnices ad pugnam ale- rem, nè rebus istiusmodi ani- mum adjicerem; utque liberè dis- ta æquanimiter sustinerem. eidem debeo, quod philosophiæ me addi- xerim; quodque ^a Bacchium pri- mum, tum ^b Tandafidem, & ^c Mar- cianum audiverim: quod dialogos, puer adhuc, conscripserim; quod- que pro fratris grabatulum ac pel- lem expetiverim; ceteraque insti- tutionis Græcicæ adminicula.

VII. A Rustico, quod in eam co- gitationem devenierim, morum cor-

I. ΑΡΑ τῷ πάππῳ Οὐήρῳ, τὸ καλὸν δὲ καὶ ἀργύρον.

II. Παρὰ τῆς δόξης, & μνήμης τῆς πρὸς τὸ ἡμῖν ἔσθῃ.

III. Παρὰ τῆς μνήμης, τὸ θεοσεβείας, & μετὰ δὲ τὴν ἐξέκλησιν ἐμὸν τὸ κα-
χῶπιον, ἀλλὰ & τὸ ἐπὶ ὀνοίας γίνεσθαι
ποιῶντις ἐκ τῷ τὸ λίβον κατὰ τὴν δῖαν
πρῶτον, & πρῶτον τῆς πλεσιακῆς ἁγῶνης.

IV. Παρὰ τῷ παππῷ, τὸ μὴ εἰς τὸ αὐτὸ vel, τὸ
δημοσίαις ἀγῶνι καὶ φοιτῶντι & τὸ ἀγα-
δοῦν διδασκαλίαις κατ' οἶκον ἁγῶνι. & τὸ
γρῶναι, ἐκ εἰς τὰ ποιῶντα δὲ ὀκνηδὺς & τὸ
ἀναλίσκειν.

V. Παρὰ τῷ ἱερῷ, τὸ μὴ Περσῶν.
τὸς, μὴτε Βενεκέδρως, μὴτε πολυμυθῶν
ἢ σκῆλας ἡμέρας & τὸ φερέποντον & 7 Σεκίβειο.
ὀλιγοδῆες, & ἀνιερῶν & τὸ ἀπολύωρα 8 Lipf.
μην, & 10 τὸ 11 διαπερδεκτον ἁγῶνι 9 L. 5. S. 5. &
VI. Παρὰ Διογνήτῳ, τὸ ἀκροασθῶν 10 L. 6. S. 30.
& τὸ 12 ἀπὸ τῶν τοῖς ἑαυτοῦ περὶ τοῦ 11 Λουκῆος.
μῶν, & γρήτων, πρὸς ἐπὶ πρῶτον, & πρὸς δὲ 12 Suid.
μῶν δὲ πομπῆς & τὸ τοῖς τῶν λεγόμενοις
& τὸ μὴ ὀρτυγῶν, μὴδὲ πρὸς τὰ ποι-
αὐτὰ ἐπὶ πρῶτον & τὸ ἀνέχεσθαι παρρησίας &
τὸ οἰκωδῶναι φιλοφροῦν & τὸ ἀκῶσαι,
πρῶτον μὴ 14 Βακχίῳ, εἴτα 15 Τανδῶν.
δὲ, & 16 Μαρκίῳ, & τὸ γράψαι ἁγῶ-
νι ἐν παγδί & τὸ σκῆλας & δὲ 16 Μαρκίῳ, f.
εἰς ὀπῶν, & ὅρα ποιῶντις τῆς Ἐλ-
λινικῆς ἀγῶνης ἐχέμενα.

VII. Παρὰ Ρεσίτῳ, τὸ λαβεῖν φαν-
τασίαν 17 τῷ ἁγῶνι ἁγῶνι & δεξα- 17 L. 7. S. 12.

B

πείας

¹ Τὸ καλὸν αὐ-
τῶν ὄντων
καὶ ἀνθρώπων,
καὶ μὴν Θεῶν.
Gregor. Naz.
orat. 15.
² Terent. se
punient. 1. 1.

³ Χειρὶς τῷ
βίῳ, senectu-
tem dixere,
Pythagoras,
apud Laert. 18.
Aristoteles in
Chriis, Erato-
sthenes, & Pa-
trocles, apud Stob. tom. 2. tit. 117.
πρὸς δὲ τοῦ αὐτοῦ, ὅτι καλῶς ἔχει. Philem. apud Stob. & Maxim. collectan. c. 41. Τὸ γῆρας δὲν αὐτὸ τὸ
πρῶτον. Apollodor. Senectus ipsa morbus est. Ter. Phorm. 4. 1. Senec. ad illud Virgilli ex georg. lib. 3. lat-
eunt morbi; tristisque senectus. morbos & senectutem unâ ponit, non immerito: senectus enim insanabilis morbus est.
epist. 108.

⁴ — πρὸς ἔχει, Μινδύπτ' ἐρώτα τὸτ' ἐπὶν ἔχειν τῆς ἡμέρας ἢ γῆρας
πρὸς δὲ τοῦ αὐτοῦ, ὅτι καλῶς ἔχει. Philem. apud Stob. & Maxim. collectan. c. 41. Τὸ γῆρας δὲν αὐτὸ τὸ
πρῶτον. Apollodor. Senectus ipsa morbus est. Ter. Phorm. 4. 1. Senec. ad illud Virgilli ex georg. lib. 3. lat-
eunt morbi; tristisque senectus. morbos & senectutem unâ ponit, non immerito: senectus enim insanabilis morbus est.
epist. 108.

ΜΑΡΚΟΥ

[illegible]

reflione curationeq; indigere me-
quidq; ad annulationem am-
necq; So; hñicam nullus de
veritas el de thesoremur. aliq;
confabendo, vel oratione ad
tatoria de claudendo vel exorati-
bire operati; edere potis qd; tri-
bend; quo ad fupponit ad ad
onem mei hñi lines traheret; ad
rhetoricæ ftem poeticq; & de
nñ elegantiis fluidis adftrictis
nñ togæ intra de; obambulam;
nñve quomodo aia que fctum rel-
perent, ficerem. epiftoletam im-
plicitè fcribere, ad normam fñ-
earum quas Simeli ad matrem
eam idem ipfe dederat. adhuc de
cabilis & reconciliati facili; edem;
adverfus eos, qui offentione caufam
dederint, aut deliquerint aliquid
mulatq; illi in gratiam redire
valent. porro ut accurate legere nñ
comprehentione fummariæ contem-
nere fcllem; nec garruli quibufvis re-
nere offentioni. huic deniq; debet
quod Epifcteti commentariis legi-
m, quorum is è domo fua cogam
mihi fecit.

VIII. Ab Apollonio, ut liber es-
sem; firmumq; ac certum citra fluc-
tuationem omnem consilii inge-
nii; tenorem retinerem: ne quid
quicquam, vel minimum, prater in-
tentionem solam, intieret: ut idem
semper essem, in doloribus acce-
mis, in liberorum amissione, in mor-
bis diuturnis. adhuc, quod in ipso
tandem in exemplari vivo, et tenet
cernere licuit, posse eundemque
ut occasiones se dabant, et veluti
tissimum et remissum esse. Sed et
in disciplinis tradendis nuntiis
morore se gereret: quodque homi-
nem viderim, qui peritiam suam
in theorematibus tradendis solent
bonorum suorum minimum exi-
mare se, palam faceret. ab isto dis-
cipere oporteret, ut nec acceptis ob-
itterem).

IX. A Sexto, benevolam erga omnes affectum : familie affectu pariter administrata specimen : de virtute convenienter instituendi cogitationem : gravitatem item negotiorum personarum : & sedulam amicum observationem : & imper-

M. ANTONINI Lib. I.

ritorum, eorūq; qui citra confide-
rationem opinionē merā ducuntur,
tolerationem: & mores quibuscūq;
accommodatos, ita ut quāvis con-
fuerūt ipsius adulatōnem omnem
suauitate vicerit, in veneratione tam-
en eisdem ipsis eodem ipso tem-
pore non minus existerit, adhuc di-
licidam ac methodicā cūm inuen-
tione, tum & dispositionem, de-
cretorum ejusmodi, quæ ad vitam
rectē instituendam conducunt.
quōd; nec iracundiæ, nec perturba-
tionis alijs alicujus, indicium exhi-
bebat; sed cum affectibus immuni-
prioris existeret, ad affectū genū-
um erat tamen propensissimus: fa-
uere promptus, sed sine strepitu va-
riq;, citra ostentationem, eruditus.

X. Ab Alexandro Grammatico, increpationibus abstinere; nec probrose excipere, si quis barbarum quid, vel soleum, vel absortum protulerit, sed illud tantum, quod dici debuerat, dextrè proponere; idq; sub specie vel respondendi, vel calculi dictis contribuendi, vel de re ipsa, non autem de dictione, unà despicendi, vel per aliam aliquam illustri modi scitam, sed quæ obliquè facta sit, commonefactionem.

XI. A Frontone ut scirem, quæ invidentia, verſutia, ſimulatio tyrannidem conſequatur : quôdq; ut plurimum qui patricii nobis nuncupantur, ab affectu genuino alieniores exiſtant.

XII. Ab Alexandro Platonico, ne crebro, néve nisi necessitate adactus, aut dicto aut scripto significem alicui, non vacare me: néve hoc modo sub negotiorum distinentium prætextu officia ea, quæ vitæ hujus necessitudo à nobis exigit, solens deferam.

XIII. A Catulo, ne insuper haberem amicorum querimoniae, etiam ratio earum nulla subesset, sed in statum ipsos pristinum restituere antiniter: ut præceptores promptè impensèque prædicarem; quod de Domitio atq; Athenodoto refertur; liberosq; meos affectu sincero prosequer.

XIV. A fratre meo^a Severo, fami-

ἰδὼν τῆς ³ ἐπὶ ἀντεώρητον τῆς οἰομένης· καὶ ⁴ τὸ ἀντεώρη-
 τὸς πῶς· ⁵ συνάραυσαν, ὥστε ἠλατταίαις ⁶ τῶν δαίμων. τῆς
 μὴ πάσης ⁷ ὑποστάσεως εἶναι πλὴν ὁμιλίαν ⁸ ἀπορρηγνύσκει
 αὐτῶν, ἀντεσφύταζον ⁹ ἢ ἀμφοὶς ¹⁰ θάκοις ¹¹ τῆς
 αὐτῶν· ἐκείνων τὸν χυμὸν εἶναι ¹² τὸ καὶ ἑλ-
 πιδῶς καὶ ¹³ ἰδὼν ¹⁴ ἔξδραπνύον ¹⁵ τε ¹⁶ τὸ καὶ ἑλ-
 τῆς εἰς βίον ἀναγκάων ¹⁷ δογμάτων· ¹⁸ ἐπὶ ¹⁹ τὸ
 μὴ ἐμφασίν ποτε ὀργῆς· ²⁰ ἢ ἄλλω πρὸς πά-
 θους ²¹ ἀνταρῶν, ἀλλὰ ²² αὐτῶν ²³ ἀπακρίπτων ²⁴ τῆς,
 αὐτῶν ²⁵ φιλοσοφῶντων ²⁶ ἐπὶ τὸ εὐφημῶν, ²⁷ ἐπὶ
 ἀποφθιτῇ καὶ ²⁸ πολυμνηστῇ ²⁹ ἀρεπιδόμῳ. ³⁰ Supr. § 7.

[illegible]

XI. Παρά Φρόνῳς, τὸ ἐπισημαίνον ὅτι ἡ
 πνευματικὴ βασιλεία, καὶ ποιμαλία. Ἐξ ὑπο-
 κειμένων· Ἐπεὶ ὡς ἐπὶ πρὶν οἱ χαλεκοὶ ἐπι-
 τρεποῦντες ἡμῶν πατέρα, ἀσυνήθως πρὸς ἐσθλόν. ⁶ Infr. § 13.

XII. Παρὰ Ἀλεξάνδρῳ τῷ πλάτῳ γινέ-
 τὸ μὴ πολλάκις, μὴδὲ χροεῖς ἀνάγκης λέ-
 γῃν ὡς τίνα, ἢ ἐν ὀπισθῇ γραφῇ ὅτε α-
 ῥολὸς εἴμι μὴδὲ ἄθ' τοῖς τε ἔσπευ αὐτοῦ
 ὡς εἰπεῖν τὰ κτ'· τὰς ὡρὰς τὰς συμβαίν-
 ῃς χρόνῳ καὶ ἀντιθέτῳ, ὡς ἐκ δὲ ὁμοῦ πα-
 ρεῖται τὰ παρὰ γινέσθαι.

XIII. Παρά Καίλων, τὸ μὴ ολιγάκις
 ἔχῃ φίλον αἰκωμένον ἐ, καὶ ἂν πύρην ἀλφωῶς
 ἀκαάμην. ἄλλα παρὰ δαυ καὶ ἀποκαθίσταται
 ἐπὶ τὸ σῶμα δες· ἐ τὸ πᾶσι τῇ διδασκα-
 λων ἐκδύμωσις εὐφημῶν, οἷα τὰ πᾶσι δομ-
 λῖς ἐ Ἀθηνωδοῦσι ἀπομνημονόμωσις ἐ τὸ
 πᾶσι τὰ τέκνα ἁλῆσι ὡς ἀγαπῆται.
⁸ Infr. § 15.
⁹ I. c. § 11.
⁹ Supr. § 11.
¹⁰ Oúthēte Scdl.

XIV. Παρὰ δ' ἀδελφῶν μου ¹⁰ Σεβήρε τὸ ¹¹ An. Vero.
B 2 φίλῳ

XVII. Παρὰ τὸ Θεῶν, τὰ ἀγαθὰ πίπτει

XVII. Deis acceptum fero. quod bonum

पुस्तक

φύσιν ζῆν με, ἢ ἀπολείπεις ἐτι τέτυκτο
 ἢ ἐμὴν αἰαν. Ἐπεὶ τὸ μὴ δὲ παρῆν πα-
 ρα καὶ Θεῶν ὑπομνήτης. Ἐμνοῦν διδα-
 σκαλῶν τὸ δῆλον. μὴ τὸ σῶμα ἐπὶ το-
 σῶτον ἐν τοιαύτῳ τῷ μὴτε Βενεδίκτης ἀ-
 ψαῖ, μὴτε Θεοῦ. Ἀλλὰ ἐπεὶ ἐν ἐ-
 ρωτικῇ πᾶσι γινώσκον ὑμᾶς. τὸ
 χαλεπὸν, τὸ πικρὸν, ῥυτίκω, μηδὲν
 πλέον παρῆν, ἐφ' ὃ δὲ μετέγνω. τὸ μέλ-
 λον νέρυ τελευτᾷ τὸ πικρὸν, ὅμως οἰ-
 κῶν μετ' ἐμὴν τὰ τελευτᾷ ἐτι. τὸ οὐκ
 εἰς ἐλπίδων ἐπικυρῶν ἐν περὶ μὲν, ἢ
 εἰς ἄλλο τι γινώσκον, μηδὲ ποτε ἀκούει με,
 ὅτι ἐπὶ ἐμὴν χρῆματα, ὅθεν ἡγήται. Ἐ-
 πὶ αὐτῷ ἐμὴν χρεὶς ὁμοῖον, ὡς ἂν ἐπὶ
 μεταλαβῆν, μὴ συμπεσῇ. τὸ τὸ γυναικα
 ποιῶν τῷ, ἔτσι μὴ πειθύνον, ἔτσι τὸ
 φιλοσοφῶν, ἔτσι τὸ ἀφελῇ. τὸ ἐπιπιδείων
 ἔφρων εἰς τὰ πηλὴ ἐμπορῶν. τὸ δὲ
 οὐκ ἐπὶ βοήθειαν δοῦναι, ἀλλὰ περὶ
 ὡς μὴ πῶς αἶμα, Ἐ μὴ ἰλιγγῶν, Ἐ τὸ
 ἐπὶ καὶ τῇ ὥσπερ ἡ χρῆσι. ὅπως πε-
 ρεπύμνη φιλοσοφίας, μὴ ἐμπεσῇ εἰς τινα
 σφιδῶν, μηδὲ δόξα δὲ τῶν ἐπὶ τῶν συγ-
 γραφῶν, ἢ συλλογισμὸς ἀναλύνει, ἢ παρ-
 τὰ μετὰ ἐρωτησὶ καὶ παρὶν ἐπὶ. πῶς τὸ
 ἔτσι τῶν βοήθων Ἐ τῶν δεινῶν.

¹ L. 9. § 11, 27.
² τὸ ἐν K. ὡς
 παρῆν. vel
 τὸ ἐν K. ἐν-
 τῶν. Salm.
³ χρῆσι f. Xyl.
⁴ χρῆσι, Boot.
⁵ χρῆσι, Lug.
⁶ χρῆσι, Mer.
⁷ τὸ ὅπως τε
 ἔτσι. Sal. τὸ ὅ-
 πως ἐσ. f.
⁸ τῶν, Lug.
⁹ τῶν, f.

Τὰ ἐν Κβάδους πρὸς τῷ Γεωγράμ.

Quae apud Quados ad Granuum.

BIBLION Β.

LIB. II.

¹ Εἰσὶ, Xyl.

Ὁθεν παρῆν ἐαυτῷ, ὡς τὸ
 ἔτσι παρῆν, ἀρῶν, ὑ-
 βελῶν, δολερῶν, βασκαῖον, ἀ-
 κρινῶν. πάντες τῶν συμβέβηκεν ἐκεί-
 νοις. ὡς τὸ ἄγνωτον ἡγῶν ἀρῶν Ἐ κα-
 ἔτσι. ἐγὼ τὸ τελευτῶν τὸ φύσιν τὸ ἀρῶν,
 ὅτι καλὸν, Ἐ τὸ κακὸν, Ἐ ἀρῶν, Ἐ τὸ αὐτὸ

Ἀνὲρ predicere memenu
 tibi, Hodie futurum est
 ut rem habeam cum cui
 oso aliquo, ingrato, pro-
 terv, doloso, invido, illiberali, obve-
 niunt illis ista omnia à bonorum
 loramq; insecuti. ego vero, cum à
 naturam boni noim, q' honestum
 liq; q' inhonestum sit, ipsamq; ad
 delinquentis naturam, q' congenit

M. ANTONINI Lib. II.

9

nihil sit, non tam quod sanguinis
 seminisq; ejusdē, quam quod men-
 tis ac portiois divinae mecum par-
 ticeps; nec laedi posse me ab horum
 ullo compertum habeo; (neq; enim
 inhonestā realiquā me quisquam in-
 volverit) sed nec succensere conge-
 neri possum, eumve odisse. liquidem
 ad mutuas operas nati sumus; quo
 modo pedes, manus, palpebrae, denti-
 um superiorum inferiorumq; ordi-
 nes, adversari itaq; sibi invicem prae-
 ter naturam: adve: fantis est autem
 succensere & aversari.

II. Quicquid sum, constat id om-
 ne caruncula, animalā, & parte prin-
 cipante. proinde mitte libros. nec
 distrahēre amplius: (nihil obstat, quā
 minus hoc facias) sed tanquam qui
 jam statim moriturus sis, carnes in-
 stas contemnas. cruor est, & officu-
 la, & reticulum ex nervis, venulis
 arteriisq; contextum. Quin & ani-
 mam considera, qualis sit. Spiritus est,
 sive aer, nec is semper idem, sed qui
 jugiter efflatus denuo refovetur.
 tertium restat, pars illa principatum
 gerens. tu ergo sic tecum: senex es:
 partem tui principem servare ulterius
 ne siveris; sed nec moribus à
 communione humana alienis rapta-
 ri, nec quicquam, quod fato desti-
 natum tibi fuerit, vel jam ascitum
 aversari, vel futurum pavere.

III. Deorum opera providentiae
 plena sunt. nec quae fortunā sunt,
 absq; naturae ope proveniunt, aut si-
 ne connexu implexūq; rerum earū
 quae providentiā dispensantur. inde
 profluunt omnia. accedit & necessi-
 tas quaedam, & totius mundi, cuius
 tu pars es, utilitas. illud est autem
 parti unicuiq; bonum, quod univer-
 si fert natura, quodque ad eandem
 conservandam conducit. porro con-
 servant mundum hunc, sicut ele-
 mentorum, ita & concretorum ex
 his mutationes. ista tibi sufficiant:
 decretorum vice jugiter sint. libro-
 rum verò sitim pelle; ut ne mur-
 murans moriaris, sed vere propiti-
 us, Deoq; ex animo gratus.

καλῶν, καὶ ἀπὸ καρδίας. ὡς τὸ
 καλῶν, καὶ ἀπὸ καρδίας. ὡς τὸ
 καλῶν, καὶ ἀπὸ καρδίας. ὡς τὸ

¹ L. 3. § 16. ² Inf. § 17. ³ L. 4. § 26. ⁴ L. 6. § 36. ⁵ L. 8. § 23. ⁶ L. 9. § 39. ⁷ L. 4. § 9. ⁸ L. 10. § 28. ⁹ Inf. §
 12. ¹⁰ L. 5. § 8. ¹¹ L. 6. § 50. ¹² L. 7. § 23. ¹³ Inf. § 4. ¹⁴ L. 9. § 39. ¹⁵ L. 10. § 6. ¹⁶ L. 6. § 44. ¹⁷ L. 10. § 20. ¹⁸ L. 12. § 23.
¹⁹ L. 4. § 46. ²⁰ L. 6. § 15. ²¹ L. 7. § 18. ²² L. 25. ²³ L. 3. § 13. ²⁴ Sup. § 2. ²⁵ L. 3. § 3. ²⁶ L. 3. § 18. ²⁷ L. 9. § 37. ²⁸ Inf.
 § 17. ²⁹ L. 5. § 33. ³⁰ L. 6. § 45. ³¹ L. 9. § 3. ³² L. 12. § 30. ³³ L. 4. § 45.

IV.

1 L. 6. § 1. ¹ μὴν ὅτι περὶ φιλίας ἀντιῶν, ἢ ὁμοφροσύνης
 2 L. 12. § 12. ² ταῦτα, ἢ τὸ ὅλων φύσις παρὰ τὸν δῆμον. ³ ἔτε
 3 L. 4. § 39. ⁴ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν ἡμετέρας, ἢ τοῦ ἀντιῶν ἀντιῶν,
 5 L. 10. ⁶ ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 7 L. 6. § 33. ⁸ ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 9 L. 9. § 1. ¹⁰ ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 5 L. 10. ¹¹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 6. § 34. ¹² καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 4 L. 7. § 64. ¹³ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 8 L. 1. 12. § 23. ¹⁴ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 7 L. 3. § 10. ¹⁵ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 4 L. 3. 14. 32. ¹⁶ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 23 L. 1. § 23. ¹⁷ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 6. § 36. ¹⁸ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 § 10. 19. 1. 8. ¹⁹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 § 18. 19. § 29. ²⁰ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 12. § 21. 32. ²¹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 8 L. 3. § 1. ²² καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 6 L. § 13. ²³ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 9 L. 4. § 48. ²⁴ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 9 L. 10. § 33. ²⁵ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 12. § 27. 31. ²⁶ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 10 L. 12. § 33. ²⁷ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 11 L. 6. § 59. ²⁸ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 8. § 53. 49. ²⁹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 13 L. 1. 10. § 34. ³⁰ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 13 L. 12. § 19. ³¹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 3. § 11. ³² καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 21. 1. 10. ³³ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 § 19. 4. 11. § 2. ³⁴ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 4. § 5. 1. ³⁵ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 9 L. 3. 1. 10. § 36. ³⁶ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 11. § 23. ³⁷ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 17 Sup. § 3. ³⁸ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 12. § 2. ³⁹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁴⁰ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁴¹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁴² καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁴³ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁴⁴ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁴⁵ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁴⁶ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁴⁷ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁴⁸ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁴⁹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁵⁰ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁵¹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁵² καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁵³ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁵⁴ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁵⁵ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁵⁶ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁵⁷ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁵⁸ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁵⁹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁶⁰ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁶¹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁶² καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁶³ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁶⁴ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁶⁵ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁶⁶ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁶⁷ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁶⁸ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁶⁹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁷⁰ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁷¹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁷² καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁷³ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁷⁴ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁷⁵ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁷⁶ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁷⁷ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁷⁸ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁷⁹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁸⁰ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁸¹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁸² καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁸³ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁸⁴ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁸⁵ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁸⁶ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁸⁷ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁸⁸ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁸⁹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁹⁰ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁹¹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁹² καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁹³ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁹⁴ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁹⁵ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁹⁶ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁹⁷ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁹⁸ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ⁹⁹ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,
 1 L. 2. § 2. ¹⁰⁰ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν ἀντιῶν,

dens utiq; sed præcavere aut corrigere impotens, universi natura negit ista; nec errorum tam immanet admittit unquam, five per impotentiam, five per imperitiam, ut bona ac mala, bonis malisque ex æquo hominibus, nullo facto discrimine contingere pateretur. atqui mors, & vita, honor & ignominia, dolor & voluptas, opes & paupertas. ista omnia bonis pariter malisq; contingunt: cum nec honesta. ea nec inhonesta sint. nec bona itaque nec mala sunt.

XII. Facultatis rationalis est, considerare, quàm velociter evanescent omnia, in mundo corpora, in ære eorumdem etiam memoria: cuiusmodi sint omnia quæ sub sensum cadunt; horumque ea maximè, quæ vel voluptate alliciunt, vel dolore percellunt, vel cum saltu celebrantur; quàm vilia, quàm contemnenda, quàm sordida, caduca, mortua sint. quinam ii sint, quorum opinionones vocisq; claritatem largiuntur, quid sit ipsum mori; quodq; liquid rem ipsam per se intueatur, cogitatione; ab illa submoverit ea omnia, quibus tanquam larvis horrendis instructa imaginationi nostræ se obijcit, nihil esse aliud commemorat quia opus naturæ. opus autem naturæ, lum quisquis expavesceat, puer est: verum enim verò mori non est opus tantum naturæ, sed quod eidem & conducatur, ejusdem deniq; facultatis fuerit, considerare, homo Deū quomodo, & quâ sui parte contingat, quodq; pacto habitura se sit pars illa, ubi corpore soluta fuerit.

XIII. Nihil homine illo miserius est, quia omnia undiq; pervagatur, & cum ea quæ subter terram sunt, quæ ille ait, scrutatur, tum quæ in animis alienis, conjecturâ nititur indagare; nec intelligit interim fuisse se sibi, ut cum eo, quem intra se gerit, genio versetur, eumq; legitime colat. colet autem, si affectibus munem custodierit, & temeritate alienum, nec offensum re aliquâ, cui vel Dii vel homines egerint, quæcunq; [τῶν] Suid. Sup. § 5. Inf. §

nim Dii agunt, virtutis nomine, veneranda; quæ homines, cognationis ratione, sunt amica; sed & modo quodam miseranda quandoq; ob bonorum malorumque ignorantem. nec sane defectus hic minor est illo, qui alba & nigra internoscere prohibet.

XIV. Etiam si ter mille annos vivas, illud tamen meminisse debes, nec ullam aliam vitam ab ea, quàm degit, amittere quinquam; nec aliam ab ea, quàm annuit, degere. eodem ergo redit longissimum ætatis spatium, cum eo quod est brevissimum. præsens liquidem tempus est omnibus aequale: & quod amittitur ergo, æquale est omnibus. eademq; ratione id quod amittitur, momentaneum tantum esse constat. neq; enim aut præteritum, aut futurum amittere quis potest. nam quis cuiquam id, quod non habet, abstulerit? horum itaq; duorum meminisse oportebit: alterius nimirum, quod omnia ab æterno consummilia fuerint, & in orbem ferantur: itaque nihil interesse, an per centum, an per ducentos, an per tempus interminatum, eadem quis visurus sit. alterius verò, quod is qui quàm diutissime vixerit, & is qui quàm celerrimè mortuus fuerit, tantundem vitæ prorsus amittit uterq; præsens liquidem duntaxat uterq; tempus amittit cum hoc duntaxat habeat, nec amittere possit quis, quod non habet.

XV. In opinione sita sunt omnia. docent hoc, quæ à Monimo dicta sunt. horum autem utilitas comprobabit, si quis quæ festive ab illo conscripta sunt, quatenus veritatem habent patrocinantem, admiserit.

XVI. Contumeliâ se afficit anima humana: inprimis, quando abscissus & quasi frustula mundi, quantum in ipso est, evadit. abscissionem enim facit à natura, in cujus parte aliqua reliquorum omnium cuiusq; natura continetur, qui re aliqua obveniente offenditur. deinde cum vel hominem quemcumq; aversatur, vel ledendi consilio adversatur alicui. huiusmodi sunt autem irascientium animæ. tertio contumeliâ se afficit,

ἀρετῆς. τὰ δὲ ἀνθρώπων φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ² φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁴ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁵ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁶ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁷ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁸ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁰ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹¹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹² φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹³ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁴ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁵ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁶ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁷ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁸ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²⁰ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²¹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²² φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²³ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²⁴ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²⁵ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²⁶ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²⁷ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²⁸ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²⁹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³⁰ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³¹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³² φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³³ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³⁴ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³⁵ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³⁶ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³⁷ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³⁸ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³⁹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁴⁰ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁴¹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁴² φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁴³ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁴⁴ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁴⁵ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁴⁶ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁴⁷ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁴⁸ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁴⁹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁵⁰ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁵¹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁵² φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁵³ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁵⁴ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁵⁵ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁵⁶ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁵⁷ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁵⁸ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁵⁹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁶⁰ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁶¹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁶² φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁶³ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁶⁴ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁶⁵ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁶⁶ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁶⁷ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁶⁸ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁶⁹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁷⁰ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁷¹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁷² φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁷³ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁷⁴ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁷⁵ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁷⁶ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁷⁷ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁷⁸ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁷⁹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁸⁰ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁸¹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁸² φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁸³ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁸⁴ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁸⁵ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁸⁶ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁸⁷ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁸⁸ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁸⁹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁹⁰ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁹¹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁹² φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁹³ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁹⁴ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁹⁵ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁹⁶ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁹⁷ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁹⁸ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁹⁹ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁰⁰ φιλία. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13.

XIV. Καὶ περὶ τὰ βίβλια. ¹ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ² βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁴ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁵ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁶ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁷ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁸ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ⁹ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁰ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹¹ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹² βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹³ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁴ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁵ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁶ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁷ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁸ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ¹⁹ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²⁰ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²¹ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²² βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²³ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²⁴ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²⁵ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²⁶ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²⁷ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²⁸ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ²⁹ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³⁰ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³¹ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³² βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³³ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³⁴ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³⁵ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 13. ³⁶ βίβλια. ἀφ' ἧς Sup. § 1. 1

¹ Inf. § 17. ¹ *σὺν ἡσυχίᾳ ἡδονῆς, ἢ πόνου. πέταρον, ὁ σὺν*
¹⁸ § 19. *ὑποκρίνεται, ὁ ἐπιπλάσσει, ὁ ἀπαλήθως*
² Sup. § 7. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
³ Sup. § 5. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
⁴ L. 1. § 8. 13. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
⁵ L. 1. § 9. 23. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
⁶ L. 3. § 12. 16. *φίη, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
⁷ L. 4. § 12. 12. *ὀνεργῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
⁸ § 31. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
⁹ L. 3. § 11. 1. *ὁ πέλας ἀναφορὰν γίνεσθαι. πέλας, ὁ γὰρ*
¹⁰ § 3. 4. 23. *γινώσκων, ὁ γὰρ ἐπεὶ τῷ πύλεως κὶ πο-*
¹¹ L. 6. § 4. 1. 12. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
¹² § 36. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
¹³ L. 10. § 11. *XVII. Τὸ ἀνθρώπινον βίον, ὁ μὲν ἄνθρωπος,*
¹⁴ L. 3. § 10. 1. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
¹⁵ L. 2. § 1. 5. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
¹⁶ L. 4. § 36. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
¹⁷ L. 5. § 33. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
¹⁸ Ibid. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
¹⁹ Ibid. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
²⁰ Ibid. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
²¹ Ibid. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
²² Ibid. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
²³ Ibid. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
²⁴ Ibid. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
²⁵ Ibid. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
²⁶ Ibid. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
²⁷ Ibid. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
²⁸ Ibid. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
²⁹ Ibid. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
³⁰ Ibid. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*
³¹ Ibid. *ἡ ποιῇ, ἡ λέγει. πέμπτον, ὅταν ᾤξιν κ-*

cum voluptati vel dolori succumbit quarto, cum simulat ac sibi vel alio agit quicquam, loquuturve quicquid, quoties actionem aut conatum suum ad nullum certum scopum destinat, sed temere agit, & nescia ipsa, quid velit. cum etiam minutissima quaeque ita sint agenda, ut ad finem ipsum referantur. finis autem animantium rationis participum hic est, ut civitatis ac politicae antiquissimae rationi legibulque obsequantur.

XVII. Vitae humanae tempus punctum est: materia, fluida: sensus, obscurus: corporis universi fabrica, putrescere prona: anima, vaga: fortuna, res impervefligabilis: fama, res incerta: & ut verbo dicam, omnia, corporis quidem, fluvius: animae vero, somnium & fumus: vita, militia, & hospitis in peregrino mora: fama posthuma, oblivio memoriae: quidnam est ergo, quod hominem deducere & transmittere possit? res sola & unica est, philosophia. ea autem in hoc consistit, ut genium quis suum interius conservet integrum, contumelia ac lesione omni immunitatem, voluptate ac dolore omni superiorem, nihil temere aut sibi simulat; agentem, sibi sufficientem, cum ut alii faciant aut nec fiant quid, opus nihil habeat: porro quaecumque eveniunt ac destinantur sibi ita excipientem, tanquam inde obvenientia, unde venerit ipse: mente denique propitia placidaque mortem ipsam expectantem, tanquam elementorum eorum dissolutionem, ex quibus animal unumquodque consistit. si autem elementis ipsis nihil grave contingit, quod in alterum unumquodque eorum iugiter transmutatur, cur corporis universi mutationem ac dissolutionem metuat aut suspectam quis habeat? secundum naturam quippe sit nihil est autem malum, quod est naturae consentaneum.

Que Carnunt.

L I B

LIBER III.

BIBLION γ.

NON est hoc tantum nobis cogitandum, singulis diebus absumi vitam, minorumque ejusdem superesse portionem: sed & illud reputandum, quid, si quis diutius vitam protraxerit, incertum sit, utrum vivientis vires pariter idoneas sit habiturus ad rerum intelligentiam, & ad contemplationem eam quae ad rerum divinarum humanarumque peritiam contendit. nam si delirare coeperit, perspiratio forsitan, & nutritio, & imaginatio, & appetitus, & istiusmodi reliqua, nequitiam deficient. ea vero vis, quae sese uti possit, & officii sui numeros omnes absolvere, & quae animo conceperit distincte explicare, & de hoc ipso, an mortem sibi consciscere debeat, considerare, & ejusmodi universa, quae rationem probe subacta desiderant, haec, inquam, vis jam prorsus extincta jacet. Festinandum itaque, non hac sola ratione, quia mortem propius per momenta lingua acceditur, sed hac insuper, quia rerum cogitatus & intellectus ante mortem nos saepenumero deficiunt.

II. Etiam istud est observatu non indignum, quod ea quoque quae a natura genitis superveniunt, gratiam sperni quandam & venustatem obtrahunt. quemadmodum panis cum coquitur particulas quasdam diffundit, cernimus. attamen inter cetera & hiantia ista, quamvis ab artis pistoriae instituto aliena, decoris specie quandam se ferunt, & comedendi desiderium suo modo irritant. sic quoque ubi plene maturuerint, dehiscunt. sed & in olivis prematuris, illud putredini vicinum, gratiam peculiarem quandam baccarum conciliat. spicae iridem deorsum vergentes, & leonis supercillii, & aprorum ab ore diffuens spuma multaque alia istiusmodi: quae seorsum si quis intueatur, sunt venustate omni procul: quia tamen rebus naturalibus adnascuntur, & ornatum illis adjungunt, & contemplantium quoque animos afficiunt. proinde, si quis animum ac cogitationem puritius defigere in ea quae in u-

NON est hoc tantum nobis cogitandum, singulis diebus absumi vitam, minorumque ejusdem superesse portionem: sed & illud reputandum, quid, si quis diutius vitam protraxerit, incertum sit, utrum vivientis vires pariter idoneas sit habiturus ad rerum intelligentiam, & ad contemplationem eam quae ad rerum divinarum humanarumque peritiam contendit. nam si delirare coeperit, perspiratio forsitan, & nutritio, & imaginatio, & appetitus, & istiusmodi reliqua, nequitiam deficient. ea vero vis, quae sese uti possit, & officii sui numeros omnes absolvere, & quae animo conceperit distincte explicare, & de hoc ipso, an mortem sibi consciscere debeat, considerare, & ejusmodi universa, quae rationem probe subacta desiderant, haec, inquam, vis jam prorsus extincta jacet. Festinandum itaque, non hac sola ratione, quia mortem propius per momenta lingua acceditur, sed hac insuper, quia rerum cogitatus & intellectus ante mortem nos saepenumero deficiunt.

II. Etiam istud est observatu non indignum, quod ea quoque quae a natura genitis superveniunt, gratiam sperni quandam & venustatem obtrahunt. quemadmodum panis cum coquitur particulas quasdam diffundit, cernimus. attamen inter cetera & hiantia ista, quamvis ab artis pistoriae instituto aliena, decoris specie quandam se ferunt, & comedendi desiderium suo modo irritant. sic quoque ubi plene maturuerint, dehiscunt. sed & in olivis prematuris, illud putredini vicinum, gratiam peculiarem quandam baccarum conciliat. spicae iridem deorsum vergentes, & leonis supercillii, & aprorum ab ore diffuens spuma multaque alia istiusmodi: quae seorsum si quis intueatur, sunt venustate omni procul: quia tamen rebus naturalibus adnascuntur, & ornatum illis adjungunt, & contemplantium quoque animos afficiunt. proinde, si quis animum ac cogitationem puritius defigere in ea quae in u-

¹ L. 4. § 49. ² L. 7. § 31. ³ L. 7. § 31. ⁴ L. 10. § 11. ⁵ L. 12. § 27. ⁶ L. 2. § 14.

σκόλη. αὐτὴ δὲ παρ' ἐλλείπει ἀπορροήσας, καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν. ⁷ L. 7. § 31. ⁸ L. 10. § 11. ⁹ L. 12. § 27. ¹⁰ L. 2. § 14.

X. Πάντα ἐν ῥίψει, καὶ ταῦτα μόνον τὰ ὀλίγα αὐτῶν. καὶ ἐκ συμμνημόνευ, ὅτι μὲν ἔστιν ἡμεῖς, καὶ ἡμεῖς τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

XI. Τοῖς δὲ εἰρημένοις ἀπορροήσας ἐν ῥίψει.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

καὶ τὸ πρὸς ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν.

non sit consentanea. postulat enim ista, ut nihil temere sumamus, ut hominibus benevoli, obsequentes simus.

X. Misit itaq; rebus ceteris, quae ista apud te habes. memineris insuper, unumquemq; praefens tummodo a tatis spatium, quod per te in istis obtinet, vivere: reliquum tempus vel jam exactum, vel incerto plane situm. exiguum est itaq; vivit quisq;: exiguus & telluris, in quo vita agit angulus: exiguum quidam, quae & diutissimè proregetur posthuma fama: eaq; hominibus morti celerim concedentium, qui ne seiplos quidem probè norint, cum jam olim defunctum quempiam, successibus propagat.

XI. Lis quae dixi monitis salutaribus, istud unū adiectū sit: ut descriptio sive descriptio fiat semper illius quae sub cogitatione cadit, quod ipsa per se nuda ex natura sua eademq; integra, per partes sui universas, quale quid sit, distinctè possit dijudicare: utq; apud te pendens, & quodnam sit nomen ejus, quod eorum ex quibus constat, & in quod futurum est ut resolvar, denudamina. nihil enim perinde magnitudinem ingenerat, atq; expedite reat; dicere posse unumquodque eorum quae in vita contingunt: & demq; sic intueri semper, ut mentis simul subeat, quali mundo qualem usum hoc praebeat, quamnam universi respectu dignitatem obtineant, quamnam hominem quod attinet, qui civem agit civitatis supradictae, cuius reliquae civitates ita quae si familiae existunt: quidnam ita ex quibusdam principibus consistat, quamdiu durare natū sit, quod partem mihi afficit impraesentiarum, quamam item virtute adversus rem eam sit utus: mansuetudine, pietate, fortitudine, ceteris, fide, simplicitate, fragilitate, an aliū aliquid. de his ergo rebus dicendum est: Illi divinitus venit: hoc à fatis, connecti contigitq; vel à concussu fortuito istiusmodi: hoc à consensu, congenere, sodale: qui tibi

quidem

quidem quid naturae suae consentaneum sit nescit. ceterum ego, cum notum, ideo adversus illum benevole justeq; me gero, juxta societatis legem à natura latam, interim tamen in mediis istis pro rei cuiusq; astimatione rationem ejusdem habeo.

XII. Si rationi recta obsecutus, id quicquid est, quod jam instat, sedulo, strenue, placide egeris, nec extra opus institutum accessorium aliquid respexeris: sed genium tuum purum integrumq; servaveris, ac si illum statim redditurus esses: huic, inquam, si adhaeris, nihil ulterius expectans, nihil fugitans: sed quod pra manibus est juxta naturae dictamen agere, & in dictis quibusq; animo heroico veritatem liberè proloqui contentus: prospere plane visitatus es. hoc autem quin facias, qui impediatur, nullus est.

XIII. Quemadmodum chirurgi instrumenta & ferramenta sua ad curationes subitaneas semper habent ad manum: ita tu dogmata in promptu apud te habes, quorum opere res cum divinas tum & humanas dignoscas: & rem quamq; etiam levissimam, ita peragas, ut qui memineris duo ista esse invicem connexa. neq; enim, homines quod spectat, quicquid recte egeris sine habito ad res divinas respectu: nec vice versa.

XIV. Ne diutius evageris. neque enim futurum est, ut commentarios tuos perlegas, aut Romanorum ac Graecorum praeceptorum res gestas, aut ex autoribus variis excerpta, quae, quod in senectute tui tibi essent, reposuisti. ad finem itaq; festina, & spes vanas nittens, si rationem tui ullam habes, tibi consule: quod licet.

XV. Nesciunt quàm variae significationis sint vocabula ista, furari, ferere, enere, quiescere, quid factio opus est videre, quod quidem non oculis corporis, sed visu quodam aliusmodi percipitur.

XVI. Corpus, anima, mens. corporis sensus sunt, animae affectus, mentis decreta. visorum imagines admittit, etiam pecudum commune est: affectibus tanquam si

quidem quid naturae suae consentaneum sit nescit. ceterum ego, cum notum, ideo adversus illum benevole justeq; me gero, juxta societatis legem à natura latam, interim tamen in mediis istis pro rei cuiusq; astimatione rationem ejusdem habeo.

XII. Si rationi recta obsecutus, id quicquid est, quod jam instat, sedulo, strenue, placide egeris, nec extra opus institutum accessorium aliquid respexeris: sed genium tuum purum integrumq; servaveris, ac si illum statim redditurus esses: huic, inquam, si adhaeris, nihil ulterius expectans, nihil fugitans: sed quod pra manibus est juxta naturae dictamen agere, & in dictis quibusq; animo heroico veritatem liberè proloqui contentus: prospere plane visitatus es. hoc autem quin facias, qui impediatur, nullus est.

XIII. Quemadmodum chirurgi instrumenta & ferramenta sua ad curationes subitaneas semper habent ad manum: ita tu dogmata in promptu apud te habes, quorum opere res cum divinas tum & humanas dignoscas: & rem quamq; etiam levissimam, ita peragas, ut qui memineris duo ista esse invicem connexa. neq; enim, homines quod spectat, quicquid recte egeris sine habito ad res divinas respectu: nec vice versa.

XIV. Ne diutius evageris. neque enim futurum est, ut commentarios tuos perlegas, aut Romanorum ac Graecorum praeceptorum res gestas, aut ex autoribus variis excerpta, quae, quod in senectute tui tibi essent, reposuisti. ad finem itaq; festina, & spes vanas nittens, si rationem tui ullam habes, tibi consule: quod licet.

XV. Nesciunt quàm variae significationis sint vocabula ista, furari, ferere, enere, quiescere, quid factio opus est videre, quod quidem non oculis corporis, sed visu quodam aliusmodi percipitur.

XVI. Corpus, anima, mens. corporis sensus sunt, animae affectus, mentis decreta. visorum imagines admittit, etiam pecudum commune est: affectibus tanquam si

quidem quid naturae suae consentaneum sit nescit. ceterum ego, cum notum, ideo adversus illum benevole justeq; me gero, juxta societatis legem à natura latam, interim tamen in mediis istis pro rei cuiusq; astimatione rationem ejusdem habeo.

XII. Si rationi recta obsecutus, id quicquid est, quod jam instat, sedulo, strenue, placide egeris, nec extra opus institutum accessorium aliquid respexeris: sed genium tuum purum integrumq; servaveris, ac si illum statim redditurus esses: huic, inquam, si adhaeris, nihil ulterius expectans, nihil fugitans: sed quod pra manibus est juxta naturae dictamen agere, & in dictis quibusq; animo heroico veritatem liberè proloqui contentus: prospere plane visitatus es. hoc autem quin facias, qui impediatur, nullus est.

XIII. Quemadmodum chirurgi instrumenta & ferramenta sua ad curationes subitaneas semper habent ad manum: ita tu dogmata in promptu apud te habes, quorum opere res cum divinas tum & humanas dignoscas: & rem quamq; etiam levissimam, ita peragas, ut qui memineris duo ista esse invicem connexa. neq; enim, homines quod spectat, quicquid recte egeris sine habito ad res divinas respectu: nec vice versa.

XIV. Ne diutius evageris. neque enim futurum est, ut commentarios tuos perlegas, aut Romanorum ac Graecorum praeceptorum res gestas, aut ex autoribus variis excerpta, quae, quod in senectute tui tibi essent, reposuisti. ad finem itaq; festina, & spes vanas nittens, si rationem tui ullam habes, tibi consule: quod licet.

XV. Nesciunt quàm variae significationis sint vocabula ista, furari, ferere, enere, quiescere, quid factio opus est videre, quod quidem non oculis corporis, sed visu quodam aliusmodi percipitur.

XVI. Corpus, anima, mens. corporis sensus sunt, animae affectus, mentis decreta. visorum imagines admittit, etiam pecudum commune est: affectibus tanquam si

¹ L. 2. § 2. ² τὸ δ' ἐν ἐρωταῖς ἐρικλεῶς, ὅτι δὴ δι-
³ εἶων, ὅτι δὴ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ ἀνδρα-
⁴ γαθῶν, ὅτι δὴ Νέων. ⁵ τὸ δ' ὅτι τὸν ἡγεμόνα ἐχρ-
⁶ ὄντα τὰ φανέρωτα καὶ ἀποδείκνυται, ὅτι δὴ δέος
⁷ μὴ νομιζέσθαι, ὅτι δὴ τὸ παλαιὸν ἐγκρί-
⁸ λειπύτων, ὅτι δὴ τὸ ποικίλων, ⁹ ὅτι δὴ δὴ
¹⁰ κληρώσι τὰς δυνάμεις ἐν οὖν τὰ λοιπὰ κλη-
¹¹ νά ἐστι πρὸς τὰ εἰρημνεία, λοιπὸν τὸ ἰδίον
¹² ἐστὶ τὸ ἀγαθόν, ¹³ φιλοφρονεῖν δὲ ἀποδείκνυται
¹⁴ τὰ συμβαίνοντα, ὅτι δὴ συγκληρωμένα αὐτῶν
¹⁵ τὸν δ' ἐνδὸν ἐν τῷ εἰρημνίῳ δαίμονα
¹⁶ μὴ φέρειν, μὴ δὲ δουλεύειν ὁκλῶ φέρουσι τῶν,
¹⁷ δὴ δὴ ἡλεων δὴ πρὸς, καὶ οὕτως ¹⁸ ἐπὶ μα-
¹⁹ νον ὡς δέ, ²⁰ μὴ φειδέσθαι τὸν ἐν τῷ
²¹ ἀληθῶς, μὴ δὲ ἐνεργεῖν τὰ δὴ δέος.
²² εἰ δὲ ἀποδείκνυται αὐτῶν πρὸς τὸν δέος, ὅτι
²³ ἀπλῶς δὲ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ δέος βίαι, ²⁴ ὅτι
²⁵ χαλεπαίνει πνι τέτοι, ²⁶ ὅτι πρὸς τὸν περὶ
²⁷ τὸ δὲ τὸ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸ τέλος, τὸ βίαι, ἐφ'
²⁸ ὅ δὲ ἐλθὼν καὶ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ εὐλυτον,
²⁹ συνηρησμένον.

BIBLION Δ'.

LIB. IV.

¹ L. 1. § 3. ² ὅτι δὴ ἐνδὸν, ὅτι δὴ τὸν
³ φύσιν ἐχρῆται, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸ
⁴ συμβαίνοντα, ὅτι δὴ αἰετὸς τὸ
⁵ δυνατὸν δὲ διδόντων μεταξὺ
⁶ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
⁷ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
⁸ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
⁹ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
¹⁰ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
¹¹ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
¹² ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
¹³ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
¹⁴ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
¹⁵ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
¹⁶ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
¹⁷ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
¹⁸ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
¹⁹ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
²⁰ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
²¹ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
²² ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
²³ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
²⁴ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
²⁵ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
²⁶ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
²⁷ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
²⁸ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
²⁹ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν
³⁰ ἀνδραγαθῶν, ὅτι δὴ τὸν πρὸς τὸν

¹ U. intra nos pas-
² principatum obtine-
³ ubi secundum natu-
⁴ ram habuerit se, ad-
⁵ versus ea que con-
⁶ tingunt ita est con-
⁷ parata, ut ad id quod potest & con-
⁸ cessum est, facile se transferat; neque
⁹ enim de materia certa ulla sollicita
¹⁰ est: sed ad ipsa etiam praeposita
¹¹ cum exceptione fertur: & quicquid
¹² eorum loco adversi se ingerit, id
¹³ pro materia, in qua exerceat se, ha-
¹⁴ bet: quemadmodum ignis validior,
¹⁵ ubi ea, vel obvia facta, vel injecta,
¹⁶ corripuerit, quae lucernam exitem
¹⁷ cito extinxissent, accommodat illi
¹⁸ & absumit, & ex eis ipsis in-
¹⁹ crementa capit.

II. Nihil

¹ II. Nihil operis est frustra temere
² exequendum, nequaquam quam
³ ut artis regulis quam exactissime
⁴ respondeat.

¹ III. Recessus tibi requirunt multi
² multos, villas agrestes, litora, montes.
³ utinam loca & ipse plurimum
⁴ soles appetere. hoc autem totum
⁵ vulgare cum primis est hominū.
⁶ cum liceat, quocumque ipse voluerit
⁷ tempore, in seipsum secedere. nui-
⁸ quam enim aut quierior aut otii am-
⁹ plioris cuiquam recessus datur, quam
¹⁰ in suam ipsius animam. praecipue
¹¹ si quis ea intra se reposita habuerit,
¹² quorum contemplatione summam
¹³ exempli tranquillitatem consequatur.
¹⁴ tranquillitatem eam dico, quae
¹⁵ in animi probe compositi statu con-
¹⁶ sistit. hoc itaque recessus jugiter usus,
¹⁷ te renova. habes autem penes te
¹⁸ brevia quaedam & principalia docu-
¹⁹ menta, quae statim ubi succurrerint,
²⁰ omnem animi molestiam eluere
²¹ tibi possint, remittantque te nihil
²² aegre ferentem eorum, ad quae re-
²³ verteris. ecquid est enim, quod
²⁴ aegre ferre debeas? nunquid homi-
²⁵ numum improbitatem? perpen-
²⁶ dens tecum dogma illud, homines
²⁷ alterum alterius causa natos esse;
²⁸ tum equanimitatem esse iustitiae
²⁹ portionem; porro invitos delin-
³⁰ quere; denique quam multi ubi ini-
³¹ micis exercendis, suspicionibus
³² fovendis, odiis, litigiis, vitam ex-
³³ gissent, tandem defuncti & in ci-
³⁴ neres redacti sint, desine tandem ti-
³⁵ bi molestiam facessere. At universi
³⁶ ipsius administratio, & inde obve-
³⁷ nientia, aegre tibi faciunt. reduce ti-
³⁸ bi in memoriam disjunctivum illud,
³⁹ aut numinis providentia, aut ato-
⁴⁰ morum concursu constant univer-
⁴¹ sa: vel ea etiam argumenta, quibus
⁴² liquido demonstratur, mundum istum
⁴³ civitatis instar obtinere. Verum tan-
⁴⁴ gunt anguntque te ea quae corpus at-
⁴⁵ tingunt. at tu considera, mentem
⁴⁶ tuam, ubi semel agnita vi propria
⁴⁷ subduxerit sese, spiritui sive leni-
⁴⁸ ter sive asperè moto neutiquam im-
⁴⁹ misceri. quibus adjicias licet & quae
⁵⁰ de dolore ac voluptate audieris ali-
⁵¹ quando, & assensu tuo comprobaveris.
⁵² Sed gloriola cupido forsitan te torquet.
⁵³ cogita, quam cito oblivione sepeliantur omnia,
⁵⁴ quamque vastum chaos infiniti aevi utrinque consistat.

¹ II. Μηδὲν ἐνέργημα, ἀλλὰ, μὴ ἀνδρα-
² γαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
³ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁵ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁶ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁷ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁸ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁹ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
¹⁰ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
¹¹ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
¹² ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
¹³ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
¹⁴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
¹⁵ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
¹⁶ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
¹⁷ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
¹⁸ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
¹⁹ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
²⁰ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
²¹ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
²² ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
²³ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
²⁴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
²⁵ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
²⁶ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
²⁷ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
²⁸ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
²⁹ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
³⁰ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
³¹ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
³² ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
³³ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
³⁴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
³⁵ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
³⁶ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
³⁷ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
³⁸ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
³⁹ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁴⁰ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁴¹ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁴² ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁴³ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁴⁴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁴⁵ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁴⁶ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁴⁷ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁴⁸ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁴⁹ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁵⁰ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁵¹ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁵² ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁵³ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ
⁵⁴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ

¹ III. Αναχωρήσεις, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
² ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
³ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁴ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁵ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁶ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁷ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁸ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁹ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
¹⁰ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
¹¹ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
¹² ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
¹³ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
¹⁴ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
¹⁵ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
¹⁶ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
¹⁷ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
¹⁸ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
¹⁹ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
²⁰ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
²¹ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
²² ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
²³ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
²⁴ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
²⁵ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
²⁶ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
²⁷ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
²⁸ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
²⁹ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
³⁰ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
³¹ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
³² ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
³³ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
³⁴ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
³⁵ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
³⁶ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
³⁷ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
³⁸ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
³⁹ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁴⁰ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁴¹ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁴² ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁴³ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁴⁴ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁴⁵ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁴⁶ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁴⁷ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁴⁸ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁴⁹ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁵⁰ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁵¹ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁵² ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁵³ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν,
⁵⁴ ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν, ἀλλὰ, μὴ ἀνδραγαθῶν

¹ Sup. § 17. ¹ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
² 9. § 26. ² παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
³ L. 3. § 6. 1. 8 ³ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁴ 5. ⁴ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁵ L. 5. § 14. 1. ⁵ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁶ 8. § 7. 45. ⁶ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁷ L. 5. § 19. 1. ⁷ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁸ 10. § 11. ⁸ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁹ L. 5. § 32. ⁹ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
¹⁰ L. 3. § 11. ¹⁰ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
¹¹ Sup. § 22. ¹¹ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
¹² L. 5. § 9. ¹² παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-

¹³ L. 3. § 10. ¹³ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
¹⁴ Sup. § 19. ¹⁴ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
¹⁵ L. 5. § 25. 1. ¹⁵ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
¹⁶ 12. § 27. ¹⁶ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-

¹⁷ Odyss. a. v. ¹⁷ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
¹⁸ 242. l. 6. § 47. ¹⁸ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
¹⁹ Sup. § 3. 19. ¹⁹ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
²⁰ L. 6. § 47. ²⁰ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
²¹ Sup. § 18. 22. ²¹ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
²² Inf. § 37. 48. ²² παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
²³ L. 3. § 4. 16. ²³ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
²⁴ L. 2. § 3. ²⁴ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
²⁵ Inf. § 44. ²⁵ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
²⁶ L. 6. § 38. ²⁶ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
²⁷ L. 3. § 4. 6. ²⁷ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
²⁸ Sup. § 31. l. 7. ²⁸ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-

²⁹ § 46. l. c. § 6. ²⁹ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
³⁰ 11. 14. 28. ³⁰ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
³¹ Sup. § 19. ³¹ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
³² Inf. § 4. l. 3. ³² παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
³³ § 10. l. 5. § 21. ³³ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
³⁴ 25. l. 9. § 14. ³⁴ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-

³⁵ [sup] vel ³⁵ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
³⁶ [sup] vel ³⁶ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
³⁷ [sup] vel ³⁷ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
³⁸ [sup] vel ³⁸ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-

³⁹ L. 7. § 13. ³⁹ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁴⁰ 25. l. 9. § 32. ⁴⁰ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁴¹ 33. ⁴¹ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁴² 22. ⁴² παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁴³ L. 7. § 23. l. ⁴³ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁴⁴ 8. § 6. l. 1. ⁴⁴ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁴⁵ L. 7. § 30. l. ⁴⁵ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁴⁶ 10. § 25. ⁴⁶ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁴⁷ 21. ⁴⁷ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-

⁴⁸ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁴⁹ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-
⁵⁰ παρμύνης, ἀφ' ἑξῆς ποιητὶς ὁ ἴδιος κα-

ipse nobis aliquando se rebus inani-
bus distinxisse, cum id interim fi-
cere, quod conditioni propria con-
sentaneum erat, huic firmiter inha-
rent, eodemq; contentum esse, ne-
lexerint. illud etiam istis meminisse
oportet, in actione unaquaq; eam,
quae adhibetur, curam, pro rei dig-
nitate ac congruentia esse attempe-
randam. ita fiet, ne quando fidi-
dio corripitur, si in rebus minoris
aestimationis, non diutius, quam
par est, fueris occupatus.

XXXIII. Quae fuerunt usitata
quondam vocabula, glossata loca
nunc habentur. pari modo & cora,
qui quondam celeberrimi fuerunt,
nomina, quasi glossata quaedam
nunc facta sunt: Camillas, Caeso.
Volesus, Leonnatus: paulo post Sci-
pio, & Caro: tum Augustus etiam;
dein Hadrianus, & Antoninus. eva-
nida enim sunt omnia citiq; fabu-
larum instar obtinent; mox & oc-
lione prorsus obruuntur. atq; hac
de eis dico, qui cum admiratione
hominu aliquando claruerunt. ceteri
enim statim atque expiraverint,
ignoti ac ne fando quidem audiri
fieri. porro quidnam est hoc ipsum
memoriam aeternam consequi? ne-
ra vanitas. ecquid est igitur, in quo
studium conferre par sit? unum hoc,
ut mens sit iusta, actio socialis, dictio
mentiri nescia, affectio quicquid
contigerit amplecti prompta, ut ne-
cessarium, ut familiare, ut à princi-
pio fonteq; istiusmodi profluens.

XXXIV. Fato sponte tua rede-
das; ei permittens, quibuscumq; li-
buerit rebus te destinet.

XXXV. Diecula ferè unius
sunt; & quod commemorat & quod
commemoratur.

XXXVI. Hoc jugiter considerans
omnia ista quae sunt, mutationem
eri. & assidue te cogitationi illi,
nihil aequè diligere universi natu-
ram, ac ea quae jam existunt muta-
re, & ex eis sic mutatis nova ger-
mina refingere. feminis enim ratio-
nem habet quandam quicquid est
ad id quod ex eodem futurum est.
etenim femina ea sola opinari, quae
in terram uterumq; deijciuntur, pe-
beum est nimis.

XXXVII. Jamjam moriturus es:
necdum simplex es, imperturbatus;
posse extrinsecus laedi suspitione
inimicis, cunctis propitius, justè
agere unicam prudentiam ratus?

XXXVIII. Mentes illorum in-
tuere, & studia etiam, qualia fugi-
ant, qualia proficiuntur.

XXXIX. In alterius mente malum
tuum non est situm. sed nec in mu-
tatione & alteratione corporis ani-
mam ambientis. ubi ergo? in ea
nimirum parte tui; quae de malis
opinatur. ista malum nihil opine-
tur, & bene se habitura sunt om-
nia. etiam si, quod huic proximum
est, corpusculum fecerit, uratur,
suppuretur, putrescat, quiescat ta-
men pars ea quae de istis opinatur.
h. e. ne censcat aut malum aut bo-
num esse, quod viro malo bonoq;
pariter potest obvenire. quicquid
enim & secundum naturam & prae-
ter eandem viventi ex aequo con-
tingit, id ipsum neq; secundum
neq; praeter naturam est.

XL. Cogita jugiter, mundum ef-
se animalis unius instar, quod ma-
teriam unam, animamq; unam obti-
neat: item quomodo ad sensum
huiusce, unum & illum, omnia re-
ferantur: unòq; quasi impetu feran-
tur universa, & ad omnia produ-
cenda cooperentur; quis deniq; re-
rum connexus & contextus sit.

XLI. *Animula es cadaver gestans;*
aiebat Epictetus.

XLII. Nihil mali est rebus mu-
tationem subeuntibus, sicut nec eis
quae mutatione interveniente con-
sistunt.

XLIII. Flumen quoddam & tor-
rens rapidus est ævum, ex eis quae
hic sunt consistens. simul enim
atque comparuerit quicquam, abri-
piatur; & aliud quidem abripitur,
illud verò denuo inferetur.

XLIV. Quodcumque contingit,
tam consuetum tamque notum est,
quam aut rosa vere, aut vitis frui-
tus. tale quiddam & morbus, &

XXXVII. ¹ Ἡδη περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ¹ Sup. § 17. 1.
² ἀπλῶς, ὅτι ἀπλῶς, ὅτι ἀπλῶς ² Sup. § 17. 1.
³ βλαβερῶς, ὅτι βλαβερῶς, ὅτι βλαβερῶς ³ Sup. § 17. 1.
⁴ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ⁴ Sup. § 17. 1.
⁵ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ⁵ Sup. § 17. 1.
⁶ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ⁶ Sup. § 17. 1.

XXXVIII. ¹ Τὰ ἡγεμονικὰ ἀνθρώπου, ὅτι ¹ Sup. § 17. 1.
² λέγετε, ὅτι τὰς φρονίμους, ὅτι τὰς φρονίμους ² Sup. § 17. 1.
³ οἷα, ὅτι οἷα, ὅτι οἷα ³ Sup. § 17. 1.

XXXIX. ¹ Ἐν ἄλλοις, ὅτι ἄλλοις, ὅτι ἄλλοις ¹ Sup. § 17. 1.
² ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ ² Sup. § 17. 1.
³ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ³ Sup. § 17. 1.
⁴ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ⁴ Sup. § 17. 1.

XL. ¹ Ὡς, ὅτι Ὡς, ὅτι Ὡς ¹ Sup. § 17. 1.
² ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ ² Sup. § 17. 1.
³ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ³ Sup. § 17. 1.
⁴ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ⁴ Sup. § 17. 1.

XLI. ¹ Ψυχῶν, ὅτι Ψυχῶν, ὅτι Ψυχῶν ¹ Sup. § 17. 1.
² ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ ² Sup. § 17. 1.
³ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ³ Sup. § 17. 1.
⁴ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ⁴ Sup. § 17. 1.

XLII. ¹ Οὐδὲν, ὅτι Οὐδὲν, ὅτι Οὐδὲν ¹ Sup. § 17. 1.
² ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ ² Sup. § 17. 1.
³ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ³ Sup. § 17. 1.
⁴ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ⁴ Sup. § 17. 1.

XLIII. ¹ Ποσὶς, ὅτι Ποσὶς, ὅτι Ποσὶς ¹ Sup. § 17. 1.
² ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ ² Sup. § 17. 1.
³ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ³ Sup. § 17. 1.
⁴ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ⁴ Sup. § 17. 1.

XLIV. ¹ Πᾶν, ὅτι Πᾶν, ὅτι Πᾶν ¹ Sup. § 17. 1.
² ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ ² Sup. § 17. 1.
³ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ³ Sup. § 17. 1.
⁴ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ⁴ Sup. § 17. 1.

XLV. ¹ Πᾶν, ὅτι Πᾶν, ὅτι Πᾶν ¹ Sup. § 17. 1.
² ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ ² Sup. § 17. 1.
³ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ³ Sup. § 17. 1.
⁴ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ⁴ Sup. § 17. 1.

XLVI. ¹ Πᾶν, ὅτι Πᾶν, ὅτι Πᾶν ¹ Sup. § 17. 1.
² ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ ² Sup. § 17. 1.
³ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ³ Sup. § 17. 1.
⁴ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ⁴ Sup. § 17. 1.

XLVII. ¹ Πᾶν, ὅτι Πᾶν, ὅτι Πᾶν ¹ Sup. § 17. 1.
² ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ ² Sup. § 17. 1.
³ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ³ Sup. § 17. 1.
⁴ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ⁴ Sup. § 17. 1.

XLVIII. ¹ Πᾶν, ὅτι Πᾶν, ὅτι Πᾶν ¹ Sup. § 17. 1.
² ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ ² Sup. § 17. 1.
³ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ³ Sup. § 17. 1.
⁴ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ⁴ Sup. § 17. 1.

XLIX. ¹ Πᾶν, ὅτι Πᾶν, ὅτι Πᾶν ¹ Sup. § 17. 1.
² ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ, ὅτι ἡγεμονικὰ ² Sup. § 17. 1.
³ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ³ Sup. § 17. 1.
⁴ περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν, ὅτι περὶ τὴν ⁴ Sup. § 17. 1.

συμμεταί, ὅτι περὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅτι μετὰ π.
 1. 4. § 49. ¹ μὴ παρὰ τὴν ἐκκρίσιν· ὅτι δὲ
 2. 11. § 2. αὐτὰ εἰσιν αἱ φέρταται καὶ ἀνθρώπων αὐ-
 3. 10. § 26. τῶν ὅτι ἀφ' ὧν αὐτῶν δὲ αὐ-
 4. 2. § 12. 1. τῶν ὅτι ἀφ' ὧν αὐτῶν δὲ αὐ-
 10. § 9. 1. 12. τῶν ὅτι ἀφ' ὧν αὐτῶν δὲ αὐ-
 8. 3. 1. τῶν ὅτι ἀφ' ὧν αὐτῶν δὲ αὐ-
 6. 1. 1. τῶν ὅτι ἀφ' ὧν αὐτῶν δὲ αὐ-
 3. 6. τῶν ὅτι ἀφ' ὧν αὐτῶν δὲ αὐ-

tionem, mucique cum convul-
 ne quadam excretionem: cogi-
 tiones enim istae ita res ipsas attri-
 gunt, easdemque pervadunt, ut
 quae nam ea sint, penitus perha-
 cernere detur. ad eundem modum
 per vitam totam agendum est, ut
 res eas etiam, quae comprobata dig-
 nissimae videbuntur, prorsus domi-
 demus, vilicitateque earum intus
 amur, & tollamus eam, quae exhi-
 solent, narrationis pompam omnem
 gravis enim impostor fastus est, &
 tum maxime effascinat, cum circa
 ea quis versatur, quae studio digna
 videntur. Vide igitur de Xeno-
 crate ipso Crates quid dixerit.

XIV. Eorum quae vulgus homi-
 num admiratur, pleraque ad gene-
 ralissima rerum capita referuntur
 quae vel formam meram vel naturam
 continentur; qualia sunt lapides
 ligna, ficus, vites, olea: quae au-
 tem moderatiores paulo suspici-
 unt, ad ea referuntur, quae animi
 sunt praedita, veluti greges & ar-
 menta. quae verò poliores adhuc
 afficiunt, ad ea pertinent, quae ani-
 ma continentur rationali, non qui-
 dem universali illa, sed quae artium
 cultrix, aliaque solers existit, ac
 quae merè talis, ut servitiorum tur-
 bam possidere. ceterum qui ani-
 mam rationalem universalem ac co-
 mune venerat, is reliquis rebus
 omnibus insuper habitis, in hoc
 praecipue incumbit. ut animam in
 eo statu suam conservet, quo ratio-
 ni ac communioni consentaneae
 habeat geratque, & congeneri suo
 operam itidem mutatur suam.

XV. Quaedam fieri propter
 quaedam fuisse: & illius etiam quod
 sit, aliquid jam abscellit. fluxus &
 mutationes mundum perpetim re-
 novant, sicut temporis successio
 nunquam intermissa avum inter-
 minatum exhibet novum subinde
 in hoc igitur flumine, in quo con-
 sistere non datur, quorsum quae
 horum sic praeterlabentium quae-
 quam in pretio habeat? perinde ac
 si avicularum praetervolantium al-
 quam diligere quis inciperet, cum
 ea e conspectu statim abscellit
 huiusmodi res est & vita cuiusque

quasi exhalatio nempe quaedam à
 sanguine orta, & ab aere spiritus at-
 tractio. quale enim quiddam est aë-
 rem semel traxisse, mox reddere,
 quod momentis singulis facimus;
 tale quiddam est & totam illam re-
 spirandi facultatem, quam heri &
 nudius tertius in ortu acceperas, eò
 redonare, unde primò hauseras.

XVI. Non est aestimatione multum
 dignum, aut perspirari, quod &
 plantarum est; aut respirare, quod
 & pecudum & belluarum est; aut
 à sensibus rerum imagines impres-
 tas admittere; aut ab affectibus li-
 gillarum instar impelli; aut gre-
 gatim convenire; aut nutrir: hoc
 enim perinde est atque alimenti
 quod est superfluum excernere. ec-
 quid est igitur, quod pretio aliquo
 dignum sit? num plausibus excipi?
 nequaquam. itaque nec linguarum
 strepitu excipi. quid enim sunt aliud
 vulgi acclamationes, quam lingua-
 rum strepitus? ita cum & glorio-
 lam missam feceris, quid tandem su-
 pererit pretio dignum? hoc unum,
 opinor, secundum conditionis suae
 rationem, moveri scq; sistere, hoc
 est, ad quod studia reliqua artesq;
 nos ducunt. omnis enim ars ad hoc
 collinat, ut quicquid producit, ad
 opus illud aptum sit, ad quod pro-
 ductum est. siquidem hoc vinitor
 qui vites colit, hoc qui equos do-
 mat, hoc qui canes curat, intendit.
 min & puerorum institutiones &
 disciplinae ad quid aliud contem-
 punt? istic ergo reperitur quod in
 pretio sit habendum. atq; hoc bene
 si habuerit, nihil aliud quod acqui-
 tas, opus erit. non tu defines tan-
 tem in pretio alia multa habere?
 nec liber itaque futurus es, nec tibi
 sufficies, nec perturbationibus im-
 munis eris. etenim necesse erit in-
 videre, æmulari, eos suspectos ha-
 bere, qui his privare te possunt, eis
 frueri insidias, qui id, quod tu
 tanti aestimas, possident. omnino
 necesse erit macerari te, ubi horum
 tibi aliquid defuerit; & de Diis
 etiam saepenumero conqueri. at
 contra mentem propriam si in ve-
 neratione ac honore habueris, &
 tibi gratum id te faciat. & commu-

ἡ ζῶη ἐκείνη, ὅσον ἡ ἀφ' αὐτῆς ἀνάγ-
 1. 5. § 33. μίαισι, ὅτι ἐν τῇ αἰσθητικῇ ἀνάγ-
 2. 2. § 2. ποῖον γὰρ ἐστὶ τὸ ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 3. 1. § 1. ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 4. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 5. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 6. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 7. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 8. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 9. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 10. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 11. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 12. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 13. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 14. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 15. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 16. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 17. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 18. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 19. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς
 20. 1. § 1. τῆς ἀνάγνως, ὅτι ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς

XVI. Τίμον, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 1. 5. § 33. ὡς τὸ φυτὸν· ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 2. 2. § 2. σὴν μὲν, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 3. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 4. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 5. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 6. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 7. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 8. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 9. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 10. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 11. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 12. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 13. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 14. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 15. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 16. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 17. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 18. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 19. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα
 20. 1. § 1. τῆς φαντασίας, ὅτι τὸ δὲ πνεῦμα

ἡμεῖς δὲ ἀπορροῖς, ὡς τοῖς θεοῖς σύμφωνον, τρεῖς, ὡς παρὰ τὸν θεὸν ἐκείνους ἔχοντες.

XVII. Ἄνω, καὶ πρὸς, καὶ ὑποκάτω, φορεῖται τὰ σώματα. ἡ δὲ πρὸς ἀρετῇ καὶ ἀνιδεῖα, ὡς οὐδὲν ἔχει, ἀλλὰ θεοῦ ἐστὶν. ὡς δὲ οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει.

XVIII. Οἷον ἐστὶν, ὃ ποιεῖται; τὸς δὲ ἐστὶν ὡς αὐτὸς ἄνθρωπος, ὃς μὴ ἐκείνους ἔχει, ἀλλὰ ἐκείνους ἐκείνους. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει.

XIX. Μὴ εἰς αὐτὸν οἱ δυνατοὶ πύνηται, τὸν δὲ ἀνθρώπου ἀδυνατῶν ὑποκαταστήσει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει.

XX. Ἐν τοῖς γυμνασίοις, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει.

XXI. Εἰ τις με ἐλέγξει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει.

XXII. Ἐγὼ δὲ ἐμὲ αὐτὸν ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει.

nioni accommodum, & Dis contententem, dum quacunque re attribuant ac constituent, laudant.

XVII. Sursum, deorsum, in eodem feruntur elementa. Vnde verò motus nulla harum via sentitur sed divinus est quiddam, vnde haud facili apprehendi progrediamur prosperè semper procedit.

XVIII. Quale, quales, hoc est quod faciunt homines? eos, qui eodem secum tempore vivunt, habere cum renuant; ipsi à postulo, qui eos nec norint unquam nec viderint, celebrari plurimi faciunt. hoc autem idem est prope, ac si quis contristeretur, quia homines ipsi eorum cum non sint prosequuntur.

XIX. Noli, siquid tibi fuerit difficile, opinari ideo, hominem nullum id posse. Sed siquid fuerit, quod possit quicquam, hoc nique sit munus, id te quoque sequi posse existimes.

XX. Inter exercendum si quis tui quibus lancinaverit, aut capite illi fo plagam impigerit, nullam indignationis notam edimus, nec offendimur, nec tanquam insidiatorem deinceps suspexit hunc habemus, cavemus tamen nobis ab eo quantum possumus, sed nec tanquam hoste, aut tanquam suspicaces, verum ita, ut animo pacato declinamus tantum. eodem plane modo & in reliqua nos vita geramus. si advertamus illis animum, quod eis, qui nobiscum in vita quiescunt, mittuntur, huiusmodi nobis multa contingunt. licet enim illos carere & declinare citra suspicionem illam aut odium.

XXI. Si quis convincere me poterit, palamque mihi facere, quod in re ulla minus rectè vel sentiam vel me geram, laeto lubentique animo mutabo. sector enim veritatem, à qua nemo unquam lesus est. lacerat verò, qui in errore suo ignorancia persistit.

XXII. Ego, quod meum est officium exequor. reliqua me neutiquam licitum habent. aut enim functi anima, aut rationis expertia, aut aberrantia, viamque nescia.

XXIII. Α

XXIII. Animantibus, adeoque omnibus in universis rebus ac subiectis rationis exortibus, utpote ratione praeditis ipse qui sit, magno liberique utaris animo. homines vero, cum rationis inter tecum participes, tanquam societas tibi conjunctos, habeas. in cunctis verò opem divinam advoces: nec interesse existimes, quamdiu haec faceretur sis. suffecerunt enim sic emere vel horae tres.

XXIV. Alexander Macedo, cuiusdemque mulio, simul ac mortui fuerant, ad idem planè redacti sunt. vel enim in eisdem mundi rationes seminales recepti, vel in atomos pariter sunt dissipati.

XXV. Cogita tecum, quor intra nostrum unumquemque, tam in corpore, quam & in anima, uno eodemque temporis momento simul fiant. ita fiet, ne miraculo sit, si plura multa, vel cuncta potius quae sunt, in hoc uno, quem mundum utique vocamus, universo, simul producantur.

XXVI. Si quis te rogerit, Antonini nomen quomodo scribatur, nunquid cum vixit ratione elementa singula profecerit? quid legitur? si nascuntur tibi, num tu vicissim illis succenses? & non potius literas singulas placide enumerare perges? proinde & illis pari modo memineris, officium omne quasi numeris quibusdam absolvi: quibus observatis, oportet te nec perturbatum, nec indignationem indignatione pensantem, sed rectè pergentem perficere quod praemanibus est.

XXVII. Crudele quiddam est, non permittere hominibus, ut ea ferantur, quae ad se pertinent. ubique conducere opinantur. atqui hoc tu illis quodammodo non permittis facere, cum peccare illos agere fers. feruntur enim prorsus, cum peccant, ad ea de quibus ipsi sic opinantur. Verum res, inquis, aliter se habet. tu itaque illos doce, errorumque illis ostende, sed absque iracundia.

XXIII. Τοῖς δὲ ἀνθρώποις, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει.

XXIV. Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν, ὃς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει.

XXV. Εὐθυμολογῶντες, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει.

XXVI. Εἰ τις σοι πειράσῃ, πῶς γράφῃ τὸ Ἀντωνίνου ὄνομα, μήτε κατηγορηθῇ, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει.

XXVII. Πῶς αὖτις ἔστι, μήτε ὀπηρεῖται τοῖς ἀνθρώποις ὁρμῇ, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει. ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει, ὡς οὐδὲν ἔχει.

οὐκ ἔστιν ἡ τελευτή, ὡς, ὡς κείνη.

83 ὅπως ὠσαυειδήτω σοι
XXXI. Exper.

quod colis aliena optari: sed γὰρ, ὅτι γῆμαται τ' σερμῶν ἐ καλῶν.

XXXVI. Ἡ Ἀσία, ἡ Εὐρώπη, ¹⁵ γω-

ὡς λαοφάντα, ὡς βορβορος, ἐκείνων L. 3. § 2.
 καὶ οὗτοι ἀλλότεια τέτυ, ἔσσεσθαι, L. 1. § 3.
L. 3. § 2.
 φάσινταί·

100

1. The first part of the document is a title page. It contains the title of the document, the author's name, and the date of the document. The title is "The First Part of the Document". The author's name is "John Doe". The date is "January 1, 2023".

¹ L. 2. § 1.
² L. 3. § 38.

φύσσει πινυξέει, & πρὸ πρῶτον, ὅκ' ἐκ
ἐβλάψεν. ² ἢ γὰρ ὁ ἡγεμονικὸν σε χεῖρον
ἐποίησεν, ἢ πρὸθεν ὤν.

³ Sup. § 18.
Inf. § 25. l. 4.
§ 36.

⁴ L. 6. § 1.

XXIII. Ἡ δὲ ὅλων φύσις, ἐκ τῶ
λῆς ὅσας, ὡς κηρὸν, νῦν μὲν ἰσπαρόμενον ἔω-
ρασε. Ὑποχρεῖται δὲ τῷ πρῶτον, εἰς δένδρεα φύσιν
συνεχέειν τῇ ὕλῃ αὐτῇ· εἴτα εἰς ἀνθρώπων
μορφῇ, εἴτα εἰς ἄλλο πᾶν ἔχον τὴν τῶν πρῶ-
τον οὐλίσσον ὑπερῇ δὲ τὴν ὅθεν δὲ ἔχεται ὡς
ἡ φύσις αὐτῇ ὡς πρὸς τὸ συμπαγνύειν.

⁵ Sup. § 1. l.

⁶ L. 4. § 2. l.

⁷ L. 4. § 2. l.

⁸ L. 4. § 2. l.

⁹ L. 4. § 2. l.

¹⁰ L. 4. § 2. l.

¹¹ L. 4. § 2. l.

¹² L. 4. § 2. l.

¹³ L. 4. § 2. l.

¹⁴ L. 4. § 2. l.

¹⁵ L. 4. § 2. l.

¹⁶ L. 4. § 2. l.

¹⁷ L. 4. § 2. l.

¹⁸ L. 4. § 2. l.

¹⁹ L. 4. § 2. l.

²⁰ L. 4. § 2. l.

²¹ L. 4. § 2. l.

²² L. 4. § 2. l.

²³ L. 4. § 2. l.

²⁴ L. 4. § 2. l.

²⁵ L. 4. § 2. l.

²⁶ L. 4. § 2. l.

²⁷ L. 4. § 2. l.

²⁸ L. 4. § 2. l.

²⁹ L. 4. § 2. l.

³⁰ L. 4. § 2. l.

³¹ L. 4. § 2. l.

³² L. 4. § 2. l.

³³ L. 4. § 2. l.

³⁴ L. 4. § 2. l.

³⁵ L. 4. § 2. l.

³⁶ L. 4. § 2. l.

³⁷ L. 4. § 2. l.

³⁸ L. 4. § 2. l.

³⁹ L. 4. § 2. l.

⁴⁰ L. 4. § 2. l.

⁴¹ L. 4. § 2. l.

⁴² L. 4. § 2. l.

⁴³ L. 4. § 2. l.

⁴⁴ L. 4. § 2. l.

⁴⁵ L. 4. § 2. l.

⁴⁶ L. 4. § 2. l.

⁴⁷ L. 4. § 2. l.

⁴⁸ L. 4. § 2. l.

⁴⁹ L. 4. § 2. l.

⁵⁰ L. 4. § 2. l.

⁵¹ L. 4. § 2. l.

⁵² L. 4. § 2. l.

⁵³ L. 4. § 2. l.

prae omnibus denique, nihil eos ita
laesisse. neque enim mentem tuam
deteriorare facere possunt, quia
prius fuerat.

XXIII. Universi natura ex com-
muni rerum omnium materia, tan-
quam cera, nunc equuleum effin-
git; quem mox denuo distinguit;
ejusdemque materia ad arborum
producendam abutitur; tum ei
homuncionem, dein ad aliud qua-
piam. horum autem quodlibet al-
breve temporis spatium subhibet
istis autem, sicut arca, diffusi-
nihil magis molestum est,

XXIV. Torvitas vultus est val-
de prae naturam. ubi ei superius
affuerit quis, immori solet; vultus
decor ita inde extinguitur, ut
denuo reacendi omnino ne-
queat. ex hoc ipso autem intelligi-
licet esse prae rationem. Si qui-
dem enim ita vultum quis obita-
verit, ut peccati sensus omnis au-
fugerit, quorsum homo sic affectus
vitam protrahat amplius?

XXV. Quaecumque vides, uni-
versa mox est mutata universi
rectrix natura, aliaque ex eorum
materia efficitur, & ex horum tur-
fus alia, ut mundus perpetim re-
novetur.

XXVI. Cum adversus te quic-
quid peccaverit quis, considera sit-
tim, quid bonum malumve esse re-
tus id egerit. hoc enim perpedio
misereris illius, nec aut miraberis,
aut succensebis. forsitan enim vel-
dem illud, quod ille, vel aliud quid-
piam ejusmodi, ipse pariter cum illo
bonum esse opinaris. hoc si fuerit, &
illi te ignorare oportet. sin ejus-
modi nec bona nec mala censueris,
ex errore animi delinquentem &
quanimiter feras.

XXVII. Non tam quae desunt
tibi, quam quae adsunt, cogita
ex his autem felige quae gratissima
sunt tibi, quo reputes tecum quan-
tum cum studio ea, ni jam adessent,
tibi quaereres. cave tamen interim,
ne, dum istis libenter acquiescis,
eo in pretio habere assuecas te,
ut si quando deesse contingerit, tur-
beris.

XXVIII

XXVIII. In temet convolutus
esto. mens etenim rationalis ita est
naturā comparata, ut sibi sufficiat
ipsa jussu agens, & hoc ipso nata
sibi tranquillitatem.

XXIX. Imaginationes abster-
ge: affectuum motus compede:
tempus praesens circumscribe:
dignosce, quicquid vel tibi, vel
alii cuiquam contingit. rem sub-
jectam quamque divide & partire
in formam & materiam, horam
novissimam cogita. quod alteri
peccatum est, ibi ubi extitit, re-
linque.

XXX. Eis quae dicuntur, animum
simul intende: in ea quae sunt fa-
ciuntur, mente altius descende.

XXXI. Exorna te simplicitate,
modestia, affectu adversus res me-
dias indifferenti. genus humanum
dilige. Deo obsequere.

—Certe, inquit ille, decurrunt omnia
lege.

quid verò si elementa sola? me-
minisse suffecerit, lege certa ple-
raque ferri, aut paucis saltem dun-
taxat exceptis.

μεμνηδαι, ὅπ' τὰ
XXXII. Mortem quod attinet,
five fuerit dissipatio, five in at-
mos redactio, five exinanitio; vel
est extinctio vel translatio.

XXXIII. De dolore sic habeas. si
ferri non potest, interimit: si di-
tius duraverit, ferri potest. mens
interim opinionis ope tranquillita-
tem servat suam; nec deterior
quicquam inde fit pars animi prin-
ceps. corporis verò membra, quae
dolore sunt afflicta, ipsa si quid
possunt, de eo statuant.

XXXIV. Quod ad gloriam, a-
nimos eorum, a quibus ea expeti-
tur, considera, quales existant, &
qualia tum fugiant, tum & susten-
tur. illud item dispice, sicut are-
narum cumuli alii aliis superinge-
sti priora abscondunt; perinde in
vita contingere, ut antegressa à
succedentibus quam celerrimè ab-
scondantur.

XXXV. Platonis dictum. Cui i-
gitur animus sublimis fuerit, quic-
& tempus omne, & substantiam
omnem contempletur; nunquid
quidam.

L. 4. § 46, 50. l. 6. § 36, 37. l. 9. § 30. l. 10. § 17.

XXVIII. ¹ Εἰς αὐτὸν ὁμαλῶς. ² φύσιν. L. 4. § 3. l. 6.
ἐχθρὸν τοῦ λογικῶν ἡγεμονικῶν, αὐτῷ ἀρκούντι. L. 11. l. 8. § 48.
διεκατοσφά γένεσι, & αὐτὸ πρῶτον γὰρ. L. 5. § 14. l. 6.
λῶν ἐργῶν. L. 2. § 4. l. 8.

XXIX. ¹ Ἐξάλειψον τὴν φαντασίαν. L. 2. § 28.
ἐπὶ τὸν νότον παρὰ τὸν νότον. L. 2. § 17. l. 1.
ὁ νεῦρος τῆς ἁρῶν. ὁ γνωρίζων τὸ συμβαίνον, ὁ L. 2. § 2.
σοι, ἢ ἄλλω. ὁ δὲ εἰς τὸ μέγεθος τὸ ὑποκαί- L. 3. § 12. l. 1.
μῆρον, εἰς τὸ ἀκρόασις & ὑλικόν. ὁ ἐνόησον L. 4. § 29.
τὴν ἐχθρὴν ὥραν. ὁ δὲ ἐκείνῳ ἀρκούντι, ἐκείνῳ L. 6. § 3. l. 8.
καταλίπει, ὅπως ἡ ἀμαρτία ὑπέστη. L. 4. § 21.

XXX. ¹ Συμπληροῦν τὴν ῥήσιν. L. 2. § 5, 11.
τοῦς λεγομένοις. εἰσδύει τὴν ῥήσιν εἰς τὰ L. 9. § 20, 33.
γινόμενα & ποιῶντα. L. 6. § 3.

XXXI. ¹ Φάσθαι σπαντὸν ἀπλότῃ & L. 4. § 26.
αἰδοῖ, & τῇ πρὸς τὸ ἀπὸ μέσον ἀρετῆς & L. 3. § 9. l. 6.
κακίας ἀξιοφορεῖται. ὁ φίλησον τὸ ἀνδρῶ- L. 39. Sup. § 6.
πνον γένος. ὁ ἀνδρῶν ὅσον. L. 2. l. 11. § 16.

—ἐκείνῳ μὲν φησιν, ὅκ' ὁ πρῶτος νομισ- L. 12. § 27, 31.
ἐπ' εἰς δὲ δαίμονα τὰ ποιήματα ἀρκεῖ. L. 3. § 11. l. 1.
L. 4. § 2. l. 8. § 33.

XXXII. Περὶ θανάτου. ¹ εἰ σπεδα- L. 1. § 1. l. 1.
σμός, ἢ ἀπομει, ἢ κένωσις, ἢ τῶν σέβας, ἢ L. 1. § 1. l. 1.
μελέσας. L. 1. § 1. l. 1.

XXXIII. Περὶ πίνης. ¹ τὸ μὲν ἀφόρητον, L. 1. § 1. l. 1.
ἐξάγει τὸ τὸ ἁρῶν, φορητὸν & ἢ ὁ δὲ L. 1. § 1. l. 1.
νοῖα πῶς ἐαυτῆς γαλλῶν καὶ ἢ ἀπλότῃ L. 1. § 1. l. 1.

XXXIV. Περὶ δόξης. ¹ ἴδε τὰς ἀφ- L. 1. § 1. l. 1.
νοῖας αὐτῆς, οἷα, καὶ οἷα μὲν φαντασται, οἷα L. 1. § 1. l. 1.
τὸ δὲ ἀνακταί. & ὅκ' ὡς αἱ δὲ ἀνέες ἀλλὰ L. 1. § 1. l. 1.

XXXV. Περὶ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ. ¹ ὁ δὲ ἐν τῇ ψυχῇ L. 1. § 1. l. 1.
ἀφαιροῖται ὁ μεγαλοφρονῶν, & ὁ δὲ ἀφαιροῖται L. 1. § 1. l. 1.

XXXVI. Περὶ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ. ¹ ὁ δὲ ἐν τῇ ψυχῇ L. 1. § 1. l. 1.
ἀφαιροῖται ὁ μεγαλοφρονῶν, & ὁ δὲ ἀφαιροῖται L. 1. § 1. l. 1.

XXXVII. Περὶ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ. ¹ ὁ δὲ ἐν τῇ ψυχῇ L. 1. § 1. l. 1.
ἀφαιροῖται ὁ μεγαλοφρονῶν, & ὁ δὲ ἀφαιροῖται L. 1. § 1. l. 1.

XXXVIII. Περὶ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ. ¹ ὁ δὲ ἐν τῇ ψυχῇ L. 1. § 1. l. 1.
ἀφαιροῖται ὁ μεγαλοφρονῶν, & ὁ δὲ ἀφαιροῖται L. 1. § 1. l. 1.

XXXIX. Περὶ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ. ¹ ὁ δὲ ἐν τῇ ψυχῇ L. 1. § 1. l. 1.
ἀφαιροῖται ὁ μεγαλοφρονῶν, & ὁ δὲ ἀφαιροῖται L. 1. § 1. l. 1.

XL. Περὶ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ. ¹ ὁ δὲ ἐν τῇ ψυχῇ L. 1. § 1. l. 1.

οἱ αὖτε τὴν μέγα τι δοκίμην εἶναι τὴν ἀνθρώπων
βίον; ἀδυνατον, ἢ δὲ ὅς. ἐκ δὲ τῶνα τον
εἰ δεινόν κ' ἡγήσεται ὁ τοιοῦτος; ἡμισυ γὰρ.

XXXVI. Ἀντικειμένη. βασιλικήν,
μὲν εὐφροσύνην, καὶ καὶ ἡμῶν.

XXXVII. Αἰσθάνεσθαι, τὸ μὲν ὁρῶν
ἐκείνην εἶναι, ὅτι καὶ ἡμῶν, ὅτι καὶ ἡμῶν
ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
ἐκείνην μὴ καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

XXXVIII. Ὅτις ὁρῶντες γὰρ ἐκ
ἐκείνην ἡμῶν.

Μέλα γὰρ αὐτοῖς ὁρῶντες.

XXXIX. Ἀναστάσεις τε αὐτοῖς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

XL. Βίον ὁρῶντες, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

XLI. Εἰ δὲ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

XLII. Ὅτις ὁρῶντες, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

XLIII. Μὴ συνεπιθροῦν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

XLIV. Παλαιότητα, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

XLV. Οὐτω γὰρ ἐκείνη, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

XLVI. Ὅτις ὁρῶντες, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

XLVII. Ὅτις ὁρῶντες, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

XLVIII. Ὅτις ὁρῶντες, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

XLIX. Ὅτις ὁρῶντες, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

L. Ὅτις ὁρῶντες, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

LI. Ὅτις ὁρῶντες, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

LII. Ὅτις ὁρῶντες, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

LIII. Ὅτις ὁρῶντες, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

huic magnum quiddam puras pos-
se videri hominis vitam? Fieri, in-
quit, non potest. Neque morte
igitur grave quid reputabit. Min-
ime verò.

XXXVI. Antisthenis illud. Me-
re audire, cum beneficiis, regium
est.

XXXVII. Indignum est, vul-
tum animo obsequenti, pro equo
imperio conformare & componere
femur; ipsum autem animum si
fuit plus arbitrium non conforma-
ri & componi.

XXXVIII. Nam nequam imo-
nem rebus irasci deest:
Nil quippe cursum ipsi.

XXXIX. Diis lato exemptis, a-
nibus gaudia dones.

XL. Spicas velut frangere, ita
tam moti:
U: hic sit, ille non sit.

XLI. Si me morisque liberos Da-
gligant,
Huius etiam constat ratio.

XLII. Equum bonumque; & me
XLIII. Lamentantibus ne collige-
teris, neve commovearis.

XLIV. Platonis ista. Ego hic
responsum hoc, iustumque illud
referrem. Parum recte confes, me
homo, si hominem, qui vel ullus
sit usus, existimas mortis vitæque
discrimen in numero aliquo habi-
turum; nec hoc duntaxat con-
deraturum, id quod agit, iustum
an iniustum, hominique probi
improbi sit.

XLV. Eiusdem. Sic enim se-
vera habet, viri Athenienses; quo-
cumque loco fernet collocaverit quis
statum eum sibi optimum ducant
aut à principe fuerit collocatus,
um hunc tueri (ut mihi videtur)
oportet, etiam cum discrimine
conjectum id sit, nec ullius in
cuiusquam, ne mortis quidem, pe-
eo quod est turpe, rationem habet.

XLVI. Eiusdem. Verum, si le-
ne vir, illud videris, annon aliter
quid generosum esse bonumque
stat, quam fervare & servari. ne-
enim hoc est, quod, vir verè
sit, tantopere expetere debeat,
temporis tantundem vivere; non

vita oportet avidum esse; sed istis
Deo dimissis, & mulierculis etiam
fide adhibita, fieri non posse ut fa-
tum quisquam quoquo modo effu-
giat; hoc deinceps ei perpenden-
dum, quomodo tempus hoc, quo
victurus sit, quam optime exigit.

XLVII. Astrorum cursus con-
templare, tanquam unà cum illis
circumactus. elementorum etiam
mutationes mutuas animo jugiter
revolve. istiusmodi enim cogitatio-
nes vite huius terrestres fordes ex-
purgant.

XLVIII. Præclarum est & Plato-
nis illud. Quin & de hominibus fer-
monem instituentem, contemplari
oportet, quali de specula quadam
desuper, terrestria quoque ista, per
cætus, exercitus, agriculturas, in-
nuptias, inducias, ortus, mortes, fori
tumultus, loca deserta, barbarorum
gentes varias, festa, funera, nundi-
nas, miscelam omnigenam, mun-
dumque ex rebus contrariis consti-
tum & instructum.

XLIX. Præterita recole, totque
imperiis mutationes. inde li-
cet & futura prospicere. ejusdem
enim generis omnino futura sunt;
nec possunt eorum quæ nunc sunt
modulum transgredi. proinde par-
est, per annos quadraginta vitam
perlustrare humanam, atque per
annorum decem millia. quid enim
amplius sis visurus?

L. Retrò; meant, quæ terra dedit
Iterum ad terram: ac quod ab a-
therio

Generat ortu, cæleste poli
Repetit templum.—

aut hoc est atomorum invicem im-
plexorum dissolutio, aut elemen-
torum sensus expertium dispersio.

LI. Porus, cibos; atque id genus cu-
pediis

Cursum moramur, cetera mors ne nos
obruat.

Divinitus at spirantem auram
Pati necesse est cum labore & lacry-
mis.

LII. Est quisquam te lustræ peri-
tor. at vide ne liberalior, ne mo-
destior, ne ad casus quovis obse-
quentior, ne adversus aliorum er-
rata placidior.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ὅτι καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν
καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμῶν.

ἔστιν, ἔτε καὶ κοινωνική, ἡμετέρεται ἀν-
τιώ. ὅτι μὴ τοι ἴσθι πλείων πόνων, & ὅ
Sup. § 33. 1. τὸ Ἐπικέρει σοι βοηθεῖται, ὅτε ἔτε ἀπό-
10. § 3. ρητων, ἔτε αἰώνιον, ἐὰν ἴσθι ὅσον μνημο-
3. L. § 49. νολής, & ὅ μὴ ποροδοξάζης· κακίην δὲ
μύμνησθαι, ὅτε πολλὰ πόνων τὰ αὐτὰ ὄντα,
λαγνάζαντες δυσχεραίνοντα, ὅσον τὸ νυκταζόν,
& ὅ καυμάλιζον, & τὸ ἀνυρεκλίσιν· ὅπου
ἐνὶ κενῇ τάντων δυσχερῆς, λέγει ἑαυτῇ, ὅτι
Sup. § 55. 1. 3 πόνων ὀνόδους.

LXV. Ὅρα ὅ μὴ ποτε τιῶτον παύσης
Sup. § 55. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
31. § 18. 4. L. § 31. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
6. § 6, 26. Sup. § 15. 4. πόνων. F.

LXVI. Πόθεν ἴμεν, εἰ πτωχὸς
Σωκράτης, & ἡμέτερος κρείσσον· εἰ γὰρ
ἀρκῇ, εἰ Σωκράτης ὀνόδοτερον ἀπέχωνεν,
ἢ ὀνομαζέμενον πῶς σοφιστῆς διελέχθητο,
& καρπεριώτερον ἐν τῷ πείγῳ διενυκτε-
Sup. § 55. 1. 3 πόνων ὀνόδους.

Sup. § 55. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
31. § 18. 4. L. § 31. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
6. § 6, 26. Sup. § 15. 4. πόνων. F.

LXVII. Ἡ φύσις ἐχέτω αὐτοῦ εἰς
Sup. § 55. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
31. § 18. 4. L. § 31. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
6. § 6, 26. Sup. § 15. 4. πόνων. F.

LXVIII. Ὅρα ὅ μὴ ποτε τιῶτον παύσης
Sup. § 55. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
31. § 18. 4. L. § 31. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
6. § 6, 26. Sup. § 15. 4. πόνων. F.

quatenus materiale quiddam, ut
quatenus societatis est studiosa, ac-
rumpit. in plerisque vero horum
picurum illud tibi addit, nec inole-
scendum nec aeternum esse, si te-
minorum memor fueris, nec opo-
nitionem adjuveris. illud etiam me-
mineris, multa tædio nos afficiunt,
quæ non advertimus eandem cum
dolore rationem habere, verbi gra-
tia, dormire, quando vigilare li-
bet, æstu affici, fastidio laborare
quoties ergo horum aliquid ager-
fers, dic tibi, dolori succumbere
te.

LXV. Cave erga inhumanos
sic afficiaris, quomodo ipsi ergo
homines solent.

LXVI. Unde constat nobis So-
cratem clarè fuisse reliquisque pra-
stantiore indole? neque enim hoc
sufficit, quod mortem gloriosissimè
oppetebat; aut quod cum populi
stis acutissimè discebatur; aut quod
in frigore summo patientissimè
sub dio pernoctabat; aut quod So-
laminium illum sistere iussus, re-
sistere generosissimè malebat; aut
quod per compita, fastuosè incede-
bat; quod tamen an verum fuerit,
merito dubitaveris. verum illud
considerare oportet, quo modo af-
fectam animam habuerit Socrates.

LXVII. Non ita commisit na-
tura compagem tui, ut tibi ne-
queas terminos figere, & quæ
tui sunt muneris per te exequi
omnino enim fieri potest, ut diri-
nus homo quis sit, & ignotus ta-
men cunctis degat. hoc semper
memineris; sed & illud, paucissi-
mis ad beatè vivendum opus esse.
quidque etiam desperes dialecti-
ce aut naturalis scientiæ peritiam,
nihil esse tamen quod animam de-
frondeas, quasi liber & modestus
fieri

LXVIII. Ubi bene tu alicui fe-
cisti, & beneficio ille affectus est,
quid stultior instar tertium quip-
iam ultra hæc quæras, puta, be-
nifici hominis existimationem,
aut beneficii accepti remunerationem?

fieri nequeas, & communitatis cul-
tor, & obsequens Deo.

LXVIII. Vi omni immunem, in
summa animi hilaritate, vitam tran-
sfigere licet, etiam si quæ libuerit ad-
versus te vociferentur homines uni-
versi, etiam si massa istius corporeæ
coarctata & circumdata tibi membra
discerpant. quid enim obstat,
quo minus inter hæc omnia mens
tranquillam se servet, de rebus cir-
cumstantibus verè judicet, obje-
ctisque commodè utatur? ut judi-
cium occurrenti ac irruenti rei cui-
vis dicat, Hoc es revera, etiam si
opinionem aliusmodi esse videaris. u-
sus dicat eadem, Te quærebam.
etenim semper mihi præsens res
omnis materiam præbet virtutis ra-
tionalis & socialis, artisque prorsus
vel humanæ vel divinæ exercendæ.
siquidem quicquid contingit, vel
ad hominem spectat vel ad Deum,
nec aut novum est, aut tractatu
difficile, sed familiare & facile.

LXIX. Hoc in se habet morum
perfectio, quod diem omnem tan-
quam novissimum exigit, nec aut
festinat, aut torpescit, aut simulatè
quicquam agit.

LXX. Dii, immortales cum sint,
non agere ferunt tamen, quod per
se tam immensum ipsos opor-
tet omnino, tot talisque qui sint,
improbos jugiter sustinere. imò
quod amplius est, omnimodam ho-
minum curam gerunt. tu verò, qui
nox es desiturus, malos tolerando
sustineris? idque cum ex eorum
sine sis numero.

LXXI. Ridiculum est malitiam
tuam tuam, quod potes, non effu-
gas, fugere te velle, quod non
potes, alienam.

LXXII. Quicquid intellectualis
socialisque facultas, nec ad intelle-
ctum nec ad usum socialem facere
prehenderit, id ipsum inferius se
merito judicat.

LXXIII. Ubi bene tu alicui fe-
cisti, & beneficio ille affectus est,
quid stultior instar tertium quip-
iam ultra hæc quæras, puta, be-
nifici hominis existimationem,
aut beneficii accepti remunerationem?

Sup. § 55. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
31. § 18. 4. L. § 31. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
6. § 6, 26. Sup. § 15. 4. πόνων. F.

LXVIII. 3. Ἀβιάσας ἀφ' ἑνὸς ἐν πλεί-
Sup. § 55. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
31. § 18. 4. L. § 31. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
6. § 6, 26. Sup. § 15. 4. πόνων. F.

LXIX. Τὸ τοῦτο ἔχῃ, ἡ πελαγίτις τῆς
Sup. § 55. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
31. § 18. 4. L. § 31. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
6. § 6, 26. Sup. § 15. 4. πόνων. F.

LXXI. Γελοῖον ἔστι ἢ μὴ ἰδίαν κενάαν
Sup. § 55. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
31. § 18. 4. L. § 31. 1. 3 πόνων ὀνόδους.
6. § 6, 26. Sup. § 15. 4. πόνων. F.

LXXIV.

L. C. 836.

 $\cdot \cdot \cdot L_3: \S 2.$

⁵ L. 7. § 25.
⁶ Sup. § 23.

⁵ L. 7. § 25.
⁶ Sup. § 23.

L. 3. § 16.

L. 7. § 66.
Sup. § 13.

Sup. § 68.
Sup. § 28.

² Sup. § 1.
§ 4. 4. 7.

² L. 12. § 1.

L. 6. 532.

L. 7. § 59.

L. 11. 92,
3.

L. 4. § 29.

Sup. § 44.

conficit ramenta ac segmenta in of-
ficina ejus cerneret. & illi tamen
quò proijciant habent, cum uni-
versâ natura nihil extra se habeat,
sed, quod in hac ejus arte maxime
miseris, cum se certis terminis cir-
cumscriptis, quicquid intra se
corrumpi, fenescere, ac inuile-
eri viderit, in femer convertit, a-
liâque ex his ipsis nova producit.
adeò ut nec materiâ extraneâ opus
habeat, nec quò putrefactâ proci-
piat, desideret. ita contenta ma-
ter et loco suo, & materiâ suâ, &
arte sibi propriâ.

LI. Nec in actionibus langu-
 dus; nec in congressibus turbide-
 sis; nec in cogitationibus vagan-
 tes animâ præceptis abreptus et te-
 merè exiliens; nec in vita multis
 simplicitis negotiis. occidunt, em-
 plicitis, diris te deponent. qui
 nec obstant, quominus mentem
 servas pravam, prudentem, sobriam
 intactam? quemadmodum liquor se-
 dilans limpidus ac dulcis, convicia
 cum incesse-rit, at illi nihilominus
 potum accommodum fuisse
 non cessat. quin & si liquor
 eius simumque iniecerit, disper-
 set citò diluctque eum, nec se-
 men inquinabitur. quomodo ergo
 veri potest, ut fontem perennem
 te, non puteum, habeas? si tu
 fiduo libertatem cum aquarum
 te, simplicitate, modestia qui-
 tivam tibi reddideris.

LII. Qui nescit esse mundum.
Si sit nescit. qui nescit ad quod
natus sit, nec quis ipse, nec quid
undus sit, novit. qui autem u
orum alterutro deficit, nec si
id ipse natus sit, dicere potest
alis ergo tibi videtur it. quiv
s hominum eorum plures
vultis

LIII. Ἐπαγγελίαν πέλεις ὑπὸ ἀνδρῶν
 πρὸς τὸ ἄρξαι αὐτῶν ἡγεταρῶν; ἀρέ-

οὐκ ἐλπίς ἀνθρώπων, ὅς ἐστιν ἀρέσκει ἐ- 3 L. 5. § 10.
 αὐτῷ; ἄρεσκει ἐαυτῷ, ὁ μετανοῶν ἐφ' 4 L. 6. § 16.
 ἅπαντα γὰρ οὗτος ἀνθρώπος; Sup. § 10.

LIV. Μὴνέκ μόνον ⁵ συμπερνῖν ⁶ ὧ ⁷ ὡς ⁸ L. 6. § 16. 1
 ἐχόντ' ἀέρι, ἀλλὰ ἤδη ⁹ ¹⁰ συμπερνῖν ¹¹ ὧ ¹² ὡς ¹³ L. 9. § 8.
 ὡς ἐχόντι πῦρτα νοσεῖν. ¹⁴ ἐν ¹⁵ ἧ τῶν ¹⁶ ἡ νοσεῖ ¹⁷ L. 10. § 21.
 διὰ μὲν πῦρτα κέχυται ¹⁸ ¹⁹ ἀφ' ἡ παροίταται ²⁰ ὧ ²¹
 πᾶσιν διωαμῶν, ἥσθ ²² ἡ ἀερώδης τῇ δυν-
 αμῶν διωαμῶν.

LV. Γενίως μὲν, ἡ καὶ αὖτις βλαστῶν
 πᾶσι τὸ ὅμοιον. ἡ δὲ καὶ μέγας, ὅθεν βλαστῶν
 πᾶσι τὸ ἴσον. ὁ μὲν γὰρ βλαστῶν ἐστὶν τέτατος,
 ὁ δὲ ὅπως τεταπῶν ἐστὶν ἀπὸ πλάτους αὐτοῦ,
 πᾶσι τὸ ὅμοιον. ὁ δὲ ὅπως τεταπῶν ἐστὶν ἀπὸ πλάτους αὐτοῦ,
 πᾶσι τὸ ὅμοιον.

LVI. ¹¹ Τῷ ἑμῷ καταργεῖ καὶ ὁ θεὸς πλη- ¹¹ L. 5. § 2.
⁶ § 32.
 ῖον καταργεῖ καὶ ἐπίσης ἀξίφορον ἔστιν, ὡς
 ὁ πλούσιος ἀπὸ τοῦ ἀρκιδοῦ.

Σ εἰ ὅκ μάλιστα ¹² Ἀλλήλων ἔνεκον γὰρ-
 αμην, ὁμως παῖ ἡγεμονικαὶ ἡμῶν εἰσάσονται ¹³ 4
 ἴδου πωλεῖαν ἔχ'· ἐπεὶ παῖ ¹⁴ ἐμελλεν ἡ παῖ ¹² 3

ἀποστον καμία ἐμῶ κακὸν ἐστίν. ¹⁵ ὥς ἐν ¹⁴ L. 2. § 1. 1.
 ἵνα μὴ ἐπ' ἄλλῳ ἢ δ' ἐμῷ ἀτυχῇ. ¹⁵ L. 2. § 11.
 LVII. ¹⁶ Ὁ πῆλυς καὶ ἀνεγύσσει δρυφ. ¹⁶ L. 12. § 30.

πρόφῃτη γὰρ κέχρ^η· ἔ μιν δὲ ἐκκέχρ^η· ἡ γὰρ
τοιαύτη πάσις ὄρι^α· ἀκτιῖνες· γὰρ αἱ αὐ-
τῶν αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ἐκλείψεως λέγου^{σιν}· ὁ πῶτον

καὶ ἔστιν ἀπλὴς, ἰδοὺς αὖ ἐν Ἀλάκερ σαρῶ
ἐσκιασμένον οἶον θ' ἀπ' ἡλίου φάος εἰσδυ-
λμον διάταγο· γίνε(τ)ι γδ¹⁷ κατ' αὐτῶν· (τ)¹⁷ [17] 17

περ χαίρειται δὴ παρὸς τὸν σερβανιον, ὁ, π
 ἀπὸ τῆς ἰστορίας, διείρηται ἡ ἐπέκεινα ἀέρα·
 ἐν ταῦτα ἡ ἐστὶν, ὅτι καὶ ἡ λῆξις ἐστὶν ἐπὶ τῆς

αἰτίαν οὖν τὴν λυσιν ἐξ ἄρχης τῆς ἀρχ-
αίς (εἰ) καὶ, μὴδαμῶς ἐκ χυλῶν, ἀλλὰ πα-
ρὰ τὴν ἀρχὴν τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν μαρτύρων

Bisogna mndē φαΓάινω ἢ ἐπείρουν τοιένδ.

averſatur vel aucupatur, qui nec
nbi ſint, nec qui ſint ipſi, nōrunt.

LIII. Num in votis habes ab eo laudari, qui intra horulæ spationem semet execratur? num ei studes placere, qui nec sibi ipse placet? aut quomodo tibi placet, quem omnium ferè, quæ facit ipse, pernitet?

LIV. Curæ tibi deinceps sit, non tam cum aëre ambiente te conspire, quam menti cuncta ambienti consentire. neque enim minus vis illa intellectualis ubique diffusa est & permeat cuius exposita qui artrahere eam potest, quam aëria cuilibet cui respirationis est compos.

LV. Generatim malitia mundo non obest. particulatim nec alteri cuiquam. huic tantum est noxia, cui concessum est ab ea immunem esse, quodocumque id ipse voluerit.

LVI. Arbitrio meo ex aequo res
indifferens est arbitrium vicini mei,
atque animula aut caruncula ejus.
etiam si enim quàm maximè alter
alterius causâ mutuo nati sumus,
mentium tamen nostrarum cuilibet
peculiaris lux constat potestas. ali-
oqui vicini mei malicia malum me
faceret: id quod Deo non est vi-
sum, nè alieni arbitrii esset mise-
rum me facere.

LVII. Sol defundi videtur, &
ubique quidem diffunditur. nec

effunditur ramen. illa enim diffu-
so est extensio tantum. itaque ab-
extendendo radii ejus nomen for-
mari sunt. cujusmodi verò res sit
radius, perspicere licet, si per angu-
lum aliquod extenso lumen à Sole
profectum in domicilium tenebri-
osum subingredi videris. recta e-
nim procedit, & refringitur quo-
modo, ubi corpus aliquod so-
lum occurrerit, quod aërem ul-
tè non admittit. ibi autem con-
stet, & nec delabitur, nec decidit.
nam ergò mentis solutionem &
diffusionem esse oportet, non effu-
sionem utique, sed extensionem,
equè adversus obvia quolibet
pene trahens non violentam & im-
petuosam collisionem adhibeat, nec

LVIII. Ὁ δὲ δάμαρχος ἀνέγνω·

L. 7. § 32.
Sup. § 25.

^a Sup. § 56.
¹ 9. § 1.
² L. 5. § 28.
³ 9. § 11.

4. L. 6. § 16.
Sup. § 57.
3 7/10 of 1. w.
[...]

• L. 9. § 17.
• 2nd class Boat.

LVIII. Qui mortem formidat,
el sensus extinctionem, vel ali-
modi aliquem sensum formidet:
atqui, si sensum nullum prode-
bitur, nec mali quicquam sen-
tus es; sin sensum alijsmodi, e-
im aliusmodi futurus es, ne-
vivere defines.

LX. Aliter fagitta, aliter mensuratur. mens enim tam cum caveam cum considerat, recta fertur, minus ad scopum tibi propolens tendit.

LXI. In mentem alterius cujusque descende; sed & in tuam ipsius descendere quemlibet patere.

capere, tanquam quæ sint bona, fecitque, dolores, tanquam quæ mala sint, fugit, impie hic quoque agit. necesse est enim, ut is qui hic affectus fuerit, de rerum natura sæpe conqueratur, quasi ea bonis minusque præter meritum utriusque aliquid attribuat; cum mali sæpe numero voluptatibus diffuant, eisque rebus, quibus ea comparantur, abundant; boni contra in dolore versentur, atque in casus ejusmodi, qui dolorem solent parere, incidunt. adhuc, qui dolorem timeret, eorum aliquid timebit, quæ in mundo necessarii futura sunt. hoc est autem impium. & qui voluptatem sectatur, injuriâ inferendo non abstinebit. hoc autem aperte impium. oportet autem, ad quæ rerum natura ex æquo se habet, (nec fecisse utique utraque, nisi ad utraque se ex æquo haberet) adversus hæc eadem eum pariter esse ex æquo affectum, qui naturæ ductum sequi desiderat, quo naturæ consentire possit. quicunque ergo adversus dolorem & voluptatem, vel mortem & vitam, vel gloriam & ignominiam, ad quæ rerum natura ex æquo se habet, non ex æquo afficitur, impie hunc agere liquidò constat. per hoc autem quod dicitur universi naturam istis ex æquo uti, intelligo ista ex æquo uti evenire ex serie quadam rerum procedentium sibi que invicem succedentium juxta antiquissimum quandam providentiæ motum, quo à principio illa ad hanc rerum omnium ordinationem & adornationem se contulit cum rationes quasdam rerum quasdam existentiarum, transmutationem visset.

II. Gratius equidem foret, ut prius defungeretur quispiam, quam mendacitatem, simulationem, luxum, fastum delibasset. secundus autem ab hoc gradus, horum factus saltem ut emori præceptet, quam improbitati immorari. an nondum

[illegible]

II. Χαρεστέρις ἡ ζωὴ ἀνδρός ¹¹ ἄγδυσον ¹² L. 3. 5 C.
 δόδολογίας, ἐ πάσης ὑποκρίσεως ἐ φρυ-
 γῆς ἐ τύφῃ θρηνημῶν ἐξ ἀνθρώπων ἀπελ-
 λν. πὸ δ' οὖν ¹³ κρυεαδενταί γε τέτων ¹⁴ α- ¹⁵ Inf. 6 37.
 σπηυσαι, δόδπερθε πλῆσι, ¹⁶ ἡ παρηγησά ¹⁷ L. 5. 5. A.
 M 2 ¹⁸ παρηγησά ¹⁹ παρηγησά ²⁰ παρηγησά

BIBΛI'ON Θ'.

U. S. § 1. 2. 8
§ 59.

adversatur enim, qui, quantum in se est, ad ea quæ

LIB. IX.

QUI iniuste agit, ini-
pie agit. cum enim
universi natura ani-
malia rationalia, sibi
ininvicem gratia con-
diderit, ut sibi in-
cem pro cuiusque dignitate per-
sint, nec ullâ ratione sibi ininvicem
obstant; qui naturæ placitum hec
violat, impie profus agit adversus
numinum omnium antiquissimum
etenim universi natura, rerum est
omnium natura. omnia autem que
existunt necessitudine quâdam nec-
essaria sunt sibi ininvicem conjuncta
sed & eadem, que natura, veritas
quoque nuncupatur; & iste princeps
omnium que vera sunt, causa, &
aque qui sciens volens mentitur.
impie agit, in quantum fallendo
iniuste agit; qui nolens nesciendo
a quantum universi natura dissolu-
m infringit, dum mundi natura
veritati adversa sunt, fertur. &
itaque

¹ L. 7. § 35.
² [πρ] πν
³ Sup. § 19,
⁴ 25. Int. § 33.
⁵ L. 5. § 24.
⁶ L. 4. § 3.
⁷ Sup. § 28,
⁸ 32.
⁹ L. 8. § 25.
¹⁰ L. 2. § 14.
¹¹ L. 4. § 50.

ἐπολήψα σε κείμην· ἔπειτα πολλὰ ἐνυπνι-
ζάντων ἐπιπλήσας ἡδὴ σκαυπῶ, ¹ ὅλον
ἡσμον περιελιφέναν τῇ γυνάμην, ἔπειτα ἰ-
διον αἰώνα περινοῖ, ἔπειτα τῷ κτ' ἑτέρῳ
ἐκείνῃ περιελιφέναν ³ ταχέως μετὰ ὅλον
ἐπινοῖ, ὡς ⁴ βραχὺ μὲν ἀπὸ ἡμέρας μέ-
λει ἐκλύσεως, ⁵ ἀρχαῖες δὲ τὸ πρὸς τὴν ἡμέ-
ρας, ὡς ἔπειτα μὲν ἐκλύσει ὁμοίως ἄ-
πειρον.

XXXIII. Πάντα, ὅσα ὄρεται, ⁶ τὰ πάντα
φθαρήσκει, ἔπειτα ⁷ οἱ φθαρόμενα ὡς ἐπι-
δύντες, τὰ πάντα ἔπειτα φθαρήσονται. ἔπειτα
ἐκλύσεως ἀποδύνων εἰς ἴσον καταλήσονται τῷ
πρὸς αὐτὸν.

XXXIV. ⁹ Τίνα τὰ ἡγεμονικά τέτων,
¹⁰ ἔπειτα οἷα ἐπιδύναται, καὶ δι' οἷα ¹¹ φι-
λῶσι καὶ πηλοῖ. γυνὴ νόμῳ τὰ ψυχάρια
ἀντὶ τοῦ. ἔπειτα δοκῶσι βλάπτειν ψυχρῶν, ἢ
¹² L. 11. § 18. ὠφελῶν ἐξυμνῶντες, ¹³ ὅση οἰσίν.

XXXV. Ἡ ἀποβολὴ ὅσων ἄλλο ἔστιν,
¹⁴ L. 4. § 3. ¹⁵ L. 8. § 18. ¹⁶ L. 7. § 18.
¹⁷ L. 4. § 45.
¹⁸ Sup. § 28.
¹⁹ L. 12. § 5.
²⁰ L. 10. § 7.
²¹ Sup. § 14.
²² L. 5. § 33. ²³ L. 11.
²⁴ L. 8. § 37.
²⁵ [πρ] πν
²⁶ L. 6. § 13.
²⁷ L. 2. § 2.
²⁸ Sup. § 28.
²⁹ L. 10. § 1.
³⁰ Sup. § 2, 26.
³¹ L. 2. § 3. ³² L. 5. § 23.
³³ Int. § 39.
³⁴ L. 7. § 1.
³⁵ L. 12. § 19.
³⁶ L. 7. § 29.

ἡ μεταβολή· ¹³ τέτρω δὲ χάρις ἢ τὸ ὅλων
φύσις, ¹⁴ καὶ τὸ πᾶν καλῶς γίνετο. ¹⁵ ἔπειτα
ἀπὸ τοῦ ὁμοειδὸς ἐγένετο, ἔπειτα εἰς ἄπειρον ποι-
αῖν ἐπερα ἔσται. ¹⁶ τί οὖν λέγεις, ὅτι ἐγένε-
τό περὶ πάντα, ¹⁷ ὅτι καὶ πάντα αἰεὶ κακῶς ἔσται,
ἔπειτα ¹⁸ ὁμοίως ἀεὶ διώκεται ἐν ποσότητι δε-
οῖς ἐξιδύναται πᾶσι τὴν ὁμοειδῆσιν ἔσται, ἀλ-
λὰ κατὰ κρείον· ὁ ἡσμον ἐν ἀδιαλείπτῳ
κακῶς ὡς ἡγεμονία;

XXXVI. ¹⁹ Τὸ ὅσον τὴν ἐκείνῃ ὑπο-
κειμένης ὕλης, ὅσον, ὅσον, ²⁰ γρά-
σται· ἢ πάλιν, πᾶσι τῶν μέτρων, ἔπειτα
ὑποκειμένης ὁ ἡσμον, ²¹ ὁ ἡσμον, ²² ἡγε-
μονία ἢ ἐκείνῃ, ἔπειτα ἡ ποσότης. ἔπειτα ἄλ-
λὰ πᾶσι τοιαῦτα· ²³ τὸ πᾶν ἡγεμονία
δὲ, ἄλλο πᾶσι· ²⁴ ἐκ τέτων εἰς ἔπειτα μεταβάλλων.

XXXVII. ²⁵ Ἄλλῃ τῇ ἀθλίῃ βίῃ, ἔπειτα
ἡγεμονία, ἔπειτα πᾶσι. ²⁶ πᾶσι τῶν μέτρων;
²⁷ τί τέτων κακῶν; ²⁸ τί σε ἐξίτησι; ²⁹ τὸ

tota sita sint, animūque angustius
emptum plurimum dilatare poterit
si mundum totum & seculum in
quo degis, mente complexus fue-
ris, & rei cuiusque sigillatim trans-
mutationem celerem considerave-
ris, quāque exiguum temporis
spatium inter ortum ejusdem & in-
teritum intercedat; cum & in-
mensum sit quod ortum præcesse-
rit, & interminatum pariter, quod
interitum sit consecuturum.

XXXIII. Corruptentur brevi
quacunque vides: corruptentur
brevi, & qui corrumperet hac viden-
& qui fenestrate extremā confidit
moritur, in eundem statum rede-
getur cum eo, qui immaturus ob-
iit.

XXXIV. Animulas hominum
nudas intueri, ut videas, quales
mentes gerant, quibus rebus stu-
deant, & quarum causis alios dili-
gunt ac honorant. tum quando vel
vituperando obesse, vel laudando
prodesse cuiquam videntur, quāto
cum fastu id faciant.

XXXV. Nihil est aliud amittē
quā mutatio. hac autem gaudet
natura, quæ nihil non recte faci-
at ab æterno ista pariter facta sunt;
& in æternum alia ejusmodi fiunt.
ecquis ergo dixerit omnia & facta
fuisse, & semper factum iri male;
nec penes Deos, qui tot fuerint
potentiam extitisse corrigendi ista,
quo minus mundus ad mala ista
addiceretur, quibus perpetim tene-
retur implicatus?

XXXVI. Quā putida est sub-
jecta rei cuique materia? aqua,
pulvis, oscula, sordes. aut ter-
rus, calli terræ, marmora; sedi-
menta, aurum, ac argentum; pilæ,
vestis; sanguis, purpura; & quo-
modi alia quævis. etiam quod for-
mæ rationem obtinet, & ipsum
liud quiddam istiusmodi est; & si
aliis in alia transit.

XXXVII. Jam satis est vitæ
laminosæ, & obmurmurationis, &
nugarum. quid perturbabis? quid
quid in his novi? quid te tandem
percellit?

percellit? num forma? hanc vide.
num materia? & hanc. extra hæc
autem nihil est. quin erga Deos
itaque tandem aliquando simplici-
or meliusque affectus sis. perinde
habet annis centum an tribus ista
notis.

XXXVIII. Siquis deliquerit, pe-
nes ipsum est malum. fortassis au-
tem nec deliquit.

XXXIX. Vel ab una mente,
quali fonte communi, tanquam u-
ni corpori superveniunt universa:
nec partem oportet de eis conque-
ri, quæ à toto sunt. vel atomi ob-
tinent, nec aliud est quicquam
quā cinnus & dispersio temera-
ria. quid ergo perturbabis? num
menti dices, mortua es, corrup-
peris, egeris, armentitia es, pecu-
dis instar pascaris, in feram bellu-
am transisti.

XL. Aut nihil possunt Dii, aut
possunt. si nihil possunt, cur pre-
caris? si possunt, cur non hoc poti-
us ab eis prece poscis, nequid ho-
minem cupias, nequid de horum ullo
anxius sis, quā ut horum quicquam
veleveniat vel non eveniat? siqui-
dem enim omnino hominibus o-
pem suam conferre possunt, etiam
ad hæc possunt. sed dices fortasse,
Deos ista in potestate tua posuisse,
an non ergo potius fuerit eis quæ in
potestate tua sunt cum libertate
uti, quā ad ea quæ extra pote-
statem tuam sunt, cum servitute
animique abiectione anxie ferri?
quāquam quis dixerit, Deos no-
bis opem non conferre ad ea etiam
quæ in nobis sita sunt? ista ergo
Deos prece poscere incipias; vi-
debis quid futurum sit. orat hic,
quomodo fiet, ut illius mulierculæ
concubitus obtineam? tu ora,
quomodo fiet, ut illius concubi-
tum ne concupiscam? alter, quo-
modo illius imperium abiciam?
tu, quomodo ut ne abicere opus
habeam? alius, quomodo filiolum
ne amittam? tu, quomodo ne a-
mittere metum? huc, inquam,
omnino vota verte tua, & vide
quid futurum sit.

XLI. Ego, cum decumberem,
inquit Epicurus, non de corporis

ἀλκον; ἴδω ἀντό. ἀλλ' ἢ ὕλη; ἴδω αὐτίς.
ἔξω δὲ τέτων ὅσων ἔστιν. ἀλλὰ ἔπειτα τὸς
θεοὺς ἡδὴ ποτὲ ἀπλῶς περὶ. ἔπειτα
¹ ἡμέρας. ² ἴσον τὸ ἐκείνῃ ἐπεπ, ἔπειτα
ἔπειτα ἴσον περὶ.

XXXVIII. ³ Εἰ μὲν ἡμῶν, ἔπειτα ἔπειτα
ἡν. ⁴ πᾶσι δὲ ὅσων ἡμῶν.

XXXIX. ⁵ Ἡτοι ⁶ ἀπὸ μίας πηγῆς νοε-
ρᾶς πᾶσι, ⁷ ὡς ἐνὶ σώματι, ⁸ ὅπου συμβαί-
νῃ. ⁹ ἔπειτα δὲ τὸ μέτρον τοῖς ὅσων ὅλων γι-
νομῶσις μέμψεται. ¹⁰ ἢ ἀπομυ, ἔπειτα ἀλ-
λο, ¹¹ ἢ κινῶν ἔπειτα σκεδασμός. ¹² τί οὖν
παράσται; ¹³ τῇ ἡγεμονικῇ λέγεις; ¹⁴ τίθη-
ναι, ἔπειτα, ¹⁵ ὑποκρίναι, ¹⁶ συναγε-
λᾶσθαι, βόσκη.

XL. ¹⁷ Ἡτοι ὅσων διώκονται οἱ θεοί, ¹⁸ ἢ
[ἀπλῶς] διώκονται. εἰ μὲν οὖν μὴ δι-
ναν, ¹⁹ ἢ εὐχῇ; εἰ δὲ διώκονται, ἀλλὰ ἢ ἐν
μῶν εὐχῇ; διδόναι αὐτοῖς, ²⁰ ὅτι μήτε
φοβέσθαι ἢ τέτων, μήτε ὁδοιπορεῖν πρὸς
τέτων, μήτε λυπεῖσθαι ὅτι πρὸς τέτων
μῶν ²¹ τῇ μὴ ἀρῶναι πᾶσι τέτων, ²² τῇ
ἀρῶναι; πᾶσι τῶν εἰς διώκονται συναρῶν
ἀνθρώποις, καὶ εἰς ταῦτα διώκονται συναρῶν.
ἀλλ' ἴσως ἔρξαι. ²³ ἔπειτα ²⁴ ἐπὶ ἐργῶν ὡς οἱ
θεοὶ ἐποίησαν. εἴπα, ἢ κρείσσον ἡγεμονία τοῖς
ὅτι οἱ μετ' ἐλδοῦνται, ²⁵ ἀφ' ὧν ὁδοῦνται
ὅσον τὰ μὴ ὅτι σοι μὲν ²⁶ δαλείας ἔπειτα
πᾶσι ὅτι; ²⁷ ἔπειτα οἱ θεοὶ συλλαμβάνουσιν; ²⁸ ἀρ-
ξαι γὰρ ὡς τέτων εὐχῇ, ἔπειτα ἔπειτα
εὐχῇ, πᾶσι κοιμηθῶ μετ' ὁδοῦ; σὺ, πᾶσι
μὴ ὁδοιπορεῖς κοιμηθῶ μετ' ὁδοῦ;
ἀλλ' οἱ, πᾶσι σερηνῶ ὁδοῦ; σὺ, πᾶσι μὴ
ἡγεμονία τῇ σερηνῶ; ἀλλ' οἱ, πᾶσι μὴ
ἀπὸ ἀλλ' οἱ πενήτων; σὺ, πᾶσι μὴ φοβηθῶ
ἀπὸ ἀλλ' οἱ γίνονται.

XLI. ²⁹ Ὁ ἔπειτα λέγεις, ὅτι ἐν τῇ
νόσῳ

N 2

μεταβάλλειν, αὐτὰ δ' ὡς ἐπὶ πινὶ τ' ὁδὸν φύ-
σιν συμβαίνει. ¹ Δουμάζιν, ἢ δὲ δερμαίνην;
² ἄλλως πε, & ³ τ' ὁδὸν λυσσεως εἰς ⁴ ταῦτα
⁵ ἡτοιμάσθης, ὅτε ὡν ἕκαστον (ῥωμάς). ⁶ ἢ τοι
⁷ γὰρ σκεδαμὸς σφραγίσαν ὅτε ὡν ῥωμάς, ἢ
⁸ ῥωμάς, ⁹ ἢ περὶ σερμνίς εἰς τὸ γένος, ¹⁰ ὅτι
¹¹ πνύματι, εἰς τὸ ἀεζώδες. ὡς & ταῦτα
¹² ἀσπληθύνει εἰς τ' ὅλην λήρον, ἔπε
¹³ ἡτ' ὁδὸν ἐκπυρρύνει, εἰπ' ¹⁴ αἰδοίς
¹⁵ ἀρριβίς ἀνδρυνεμύς & τὸ σερμένιον ὅτι, &
¹⁶ τὸ πνύματι μὴ φάρμαξεν τὸ ἀπὸ τ' ἡγνέ-
¹⁷ σως. πρὶν γὰρ τὸ τοῦ ἔρως & τὸ ἡγνέ-
¹⁸ σως. ¹⁹ ὅτι στίων & ²⁰ ἐλγυμύς ἀέρθῃ. ἢ
²¹ πρὸς ὅλην ἔλκεν. τὸ ἐν ὅλκε, μέλα-
²² βάλλει, ἐχ' ὅτι ἡ μνητὴρ ἔπικεν. ὑπόθεσις, ὅτι
²³ ἐκ τὸν σε λίδυ πρὸς ἀλέχθ' ²⁴ ὅτι ἰδὼς πινύ,
²⁵ ἐπὶ ὅτι οἱ μὲν πρὸς τὸ νύ ληγμύρον,

VIII. Ὁνόμαζα δέμυρος σκαυτὴ ταῦτα,
ἀγανδὺς, αἰδήμων, ἀλκήδης, ἔμφρων, σύμ-
φρων, ὑσφρων, πρὸς ἕνα μήποτε μέλνον-
μαζίν, ἢ δὲ πινύς ταῦτα τὰ ὀνόματα, &
ταχέως ἐπὶ αὐτά. μέμνησθ' ὅτι, ὅτι
τὸ μὲν ἔμφρων, ἐβέλετό σοι ¹ σμῆνθ' ² ἢ
ἐφ' ἕκαστα ἀγαλῆπικῶς ἐπίστασιν, & ³ τὸ
ἀπὸ ἑνὸς μῆλον' τὸ δὲ σύμφρων, ⁴ ἢ ἐκέσθον
ἀπὸ δέξιν τ' ὑπὸ τ' ἡγνέως φύσεως δόνεμορμύ-
ων' τὸ δὲ ⁵ ὑσφρων, ἢ ὑσφρτασιν ⁶ φερ-
νύθῃ. μρύν ⁷ ὑσφ λείδρ ἢ τρῆχιδρ κί-
νησιν τ' ἱερὸς, & τὸ δὲ ἀέριον, & τὸ δὲ ἀν-
τον, & ὅλα τοιαῦτα. ἐπὶ ἐν ἀετρί: σε-
αυτὴν ἐν τέτοις τοῖς ὀνόμασι, ⁸ μὴ γλι-
χέμυθ' ⁹ ὑσφ ἄλλων ἢ ταῦτα ὀνομά-
ζεσθαι, ἔσθ' ἔπειθ' ¹⁰ & ¹¹ εἰς βίον εἰσελθόν-
σθ' ἔπειθ'. τὸ γὰρ ἐπὶ τοῦτον ἔπ' ¹² οἱ μὲν
¹³ ἡν νύ γήρονας, & ¹⁴ ἐν βίῳ τοιέτω σκα-
εἰσάσθαι & μρύνεσθαι, λίδρ ἐπὶ ἀναιδή-
τα & φιλότητι, & ὁμοίᾳ τοῖς ἡμμερῶσι
ἀεριομάσθης, οἱ τινες μετὰ τρῆχιδρ & λύθρ, πρὸς καλῶν, ὅτι

¹ L. 5. § 22.
² Sup. § 7. 26.
³ L. 6. § 53.
⁴ Sup. § 6.
⁵ Inf. § 11.
⁶ L. 5. § 25.
⁷ Sup. § 26.
⁸ L. 6. § 2.
⁹ L. 8. § 1.
¹⁰ L. 7. § 2.
¹¹ L. 4. § 32.

sum mutare illas, tanquam quod
præter rerum ipsarum naturam
tingat, miretur & agere ferat; pa-
ferim, alia ut mittam, cum in
dem ipsa resolvatur unumquodque
ex quibus consistat. aut est enim
elementorum, ex quibus concretum
fuert, dissipatio, aut conversio,
quicquid est solidi in terram, quic-
quid ærei est in aërem; ut & illa
in universi rationem redigantur.
sive illud certo temporis spatio re-
voluto deflagret, sive vicissitudi-
bus perpetuis jugiter renovetur.
quin & solidum illud aut aërem
ne cogites, quod ab ortu primo ex-
titit. hoc enim, quod nunc habes
omne heri ac nudius tertius ab ære
mentis aëreque attracto influxit.
hoc ergo mutat, quod post acce-
ptum est, non quod mater primo
peperit. quanquam ponatur, illud
ipsum te valde addicere huic pe-
culiariter sic affecto, nihil tamen
obstabit, quo minus verum sit quod jam dictum est.

VIII. Nomina tibi ubi sumptis
ista, boni, modesti, veracis, pre-
dentis, unanimis, magnanimi, cave
nequando transnomineris, & am-
tas dequod nomina ista, celeriter
que (siquid tale contigerit) ad a-
revertaris. memineris autem, pre-
dentis nomen tibi denotare singu-
larum rerum considerationem, ani-
madversionemque sedulam. unani-
mis nomen, exceptionem eorum
omnium spontaneam, quæ à mu-
ra communj fuerint assignata. mag-
nanimi verò, subvectionem meam
supra omnem lenem asperitatem
carnis affectum, supra gloriam
supra mortem, & ejusmodi univer-
sa. Intra nomina igitur ista si
continueris, nec ut alij his te
lis cohonestent concupiveris, alij
jam futurus es, quam prudens
ras, aliamque innotuit vici ratio-
nem. etenim talis peristit, quæ
hactenus fueris, & in vita istius-
modi fædè volutari ac discedere
minis est sensus expertis plane-
taque nimis avidi, nec bestiarum
lis abstinens, qui semiadest, vultu
ribus sanieque oppletis, in
crassum

crassum tamen reservari suppli-
cant, istdem unguibus moribusque
idem ejusmodi planè obijciendi.
tu verò in nomina pauca hæc inde
te & siquidem in illis peristere
potes, peristitas, tanquam in fortu-
natorum insulas quasdam trajectus;
si excidere, nec statum tueri pos-
se te senseris, in angulum aliquem,
ubi possis aliquid, audacter te con-
feras; vel etiam à vita omnino dif-
cedas, nec iratus tamen, sed simpli-
citer, liberè, modestè, hoc unum
duntaxat in vita memoratu dig-
num executus, quod è vita sic ex-
ieris. ad nominum autem istorum
recordationem, multum conducet
meminisse Deorum, quodque no-
lunt illi ratione præditos ipsis adu-
lari, sed similes ipsis fieri. memi-
nisse & sicum esse quæ ea quæ si-
cūs sunt facit; canem, quæ canis;
apem, quæ apis; & hominem pari-
ter, qui quæ hominis.

IX. Mimus, bellum, terror, tor-
por, servitus, decreta illa sacra tua,
nè caveas, expungent quotidie,
quæcumque è studiosa rerum natu-
ræ contemplatione concepta in
mente recondis. oportet autem u-
numquodque ita & considerare &
agere, ut & activa facultas con-
summetur, & contemplativa simul
exerceatur, & fiducia ex certa rei
cujusque scientia orta servetur, la-
tens quidem, nec abscondita ta-
men. tunc enim simplicitate, tunc
gravitate frueris; tunc rei cujusque
notitiâ distinctâ, quid ex natura
sua existat, quem locum in mundo
habeat, quam diu duratura sit, ex
quibus constata sit, quibus possit
obvenire, qui dare eam & auferre
possint.

ἢ ἐκ κένων συλκέρται, & ἢ δὲ δυνάται ὑπέρχην, ἢ τίνες δυνάται ἐπὶ δι-
δεναι πε & ἀφαιρῆσθαι.

X. Aranea muscam ubi ceperit,
se offert tanquam magni quid ege-
rit; alius, ubi lepuisculum; alius,
ubi reticulo apuam ceperit; alius,
ubi apros; alius, ubi urfos; alius,
ubi Sarmatas. nam & isti, qui hos
capiunt, quid latronibus distant, si
mentes ac decreta utrobique spe-
ctaveris?

ἢ εἰς τ' αἰετον φυλαχθῆναι, πρὸς βελήθη. ¹ L. 4. § 13,
σὺνδρῶναι τοῖς αὐτοῖς ὀρυξί & δὴγ-
μασιν. ἐμβίβασον οὖν σωθῆναι εἰς ² τὰ ὀλί-
γα ζωῆται ὀνόματα. κἂν μὲν ἐπ' αὐτῶν μὲν
διῶν, ³ μρύν, ὡς περ εἰς μρύν. ⁴ L. 6. § 30.
σας μέλινωσιν. ἐπὶ τ' ἀπὸ ὅλε ἐκπύπης,
& ἐ πρὸς ἀπὸ, ἀπὸ τ' ἀπὸ εἰς γυνίδρ
κινά, ὅπερ κινά. ἢ & πρὸς ἀπὸ πινύ. ⁵ Inf. § 32. L.
δι τ' εἰς, μὴ ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ ἀπὸ εἰς. ⁶ L. 47.
ἐλδύθρως, & ἀπὸ μρύν, ⁷ ἐν γὰρ τὸ πρὸς μρύν. ⁸ L. 6. § 2.
πρὸς εἰς ἐν τ' βίῳ, τὸ ὅπως ὅλκε. πρὸς
μρύν τὸ δὲ μεμνῆσθαι τῶν ὀνομάτων. μεμν-
ῶς συλλήψεται σοι, τὸ μεμνῆσθαι αὐτῶν, &
ὅτι πρὸς ἢ ἡλακδύθρως εἰσι δύναν, ἀλ-
λὰ ὅλκε μρύν εἰσι τοῖς πᾶσι λογικῶς πρὸς
& ἔπ' ⁹ ἢ μὲν σικλῶ τὰ σικλῶ πινύσθην, ἢ τ'
κινά, τὰ κινά, ¹⁰ ἢ τ' μέλινωσθην, τὰ με-
λινῶς, ¹¹ ἢ τ' ὀρυξί, τὰ ὀρυξί. ¹² L. 5. § 1.
L. 8. § 26.
L. 6. § 53.
L. 7. § 2.
L. 8. § 1.
L. 9. § 1.
L. 10. § 1.
L. 11. § 1.
L. 12. § 1.
L. 13. § 1.
L. 14. § 1.
L. 15. § 1.
L. 16. § 1.
L. 17. § 1.
L. 18. § 1.
L. 19. § 1.
L. 20. § 1.
L. 21. § 1.
L. 22. § 1.
L. 23. § 1.
L. 24. § 1.
L. 25. § 1.
L. 26. § 1.
L. 27. § 1.
L. 28. § 1.
L. 29. § 1.
L. 30. § 1.
L. 31. § 1.
L. 32. § 1.
L. 33. § 1.
L. 34. § 1.
L. 35. § 1.
L. 36. § 1.
L. 37. § 1.
L. 38. § 1.
L. 39. § 1.
L. 40. § 1.
L. 41. § 1.
L. 42. § 1.
L. 43. § 1.
L. 44. § 1.
L. 45. § 1.
L. 46. § 1.
L. 47. § 1.
L. 48. § 1.
L. 49. § 1.
L. 50. § 1.

IX. Mimus, bellum, terror, tor-
por, servitus, decreta illa sacra tua,
nè caveas, expungent quotidie,
quæcumque è studiosa rerum natu-
ræ contemplatione concepta in
mente recondis. oportet autem u-
numquodque ita & considerare &
agere, ut & activa facultas con-
summetur, & contemplativa simul
exerceatur, & fiducia ex certa rei
cujusque scientia orta servetur, la-
tens quidem, nec abscondita ta-
men. tunc enim simplicitate, tunc
gravitate frueris; tunc rei cujusque
notitiâ distinctâ, quid ex natura
sua existat, quem locum in mundo
habeat, quam diu duratura sit, ex
quibus constata sit, quibus possit
obvenire, qui dare eam & auferre
possint.

X. Aranea muscam ubi ceperit,
se offert tanquam magni quid ege-
rit; alius, ubi lepuisculum; alius,
ubi reticulo apuam ceperit; alius,
ubi apros; alius, ubi urfos; alius,
ubi Sarmatas. nam & isti, qui hos
capiunt, quid latronibus distant, si
mentes ac decreta utrobique spe-
ctaveris?

¹ L. 1. § 26. νῦν *ῥωμέων* ἐπὶ τὸ ἔπειτα αὐτὰ βεβήκον.
² L. 3. § 11. *ῥωμέων* ἢ ἰδίως ἐπὶ τὸ ὁμόφυλον γινέται,
³ L. 9. § 5. *ῥωμέων* ἐπὶ δὲ διέρχεται τὸ κρινωτικόν
 πάλιν.

XXXI. Τί δὲ ζητεῖς; τὸ δὲ γινέσθαι; ἀλλὰ
 τὸ ἀνδάνεσθαι; τὸ ὁρμᾶν; τὸ αὐξάνεσθαι;
 τὸ λήξαι αὐτοῦ; τὸ φωνῇ χρῆσθαι; τὸ δὲ

⁴ L. 3. § 6, 16. νοεῖν; ἢ τὸ πῦρ πῦρ ὡς αἰσίου δοκεῖ;
⁵ L. 2. § 12. εἰ δὲ ἐκείνη ἐκκαταφρονῇται, ὡς οὐδὲ ἐπὶ
⁶ L. 3. § 2. πελάγεσσι, τὸ ἔπειτα τῷ λόγῳ ἢ τῷ
⁷ Sup. § 27. δεικνύει. ἀλλὰ μάλιστα τῷ πᾶσι βούλει, τὸ
⁸ L. 9. § 1. ἀνδάνεσθαι, ἢ δὲ ἀφ' οὗ περὶ τὴν αἰσίου
⁹ L. 10. § 25. πᾶσι δὲ αὐτῶν.

XXXII. ¹⁰ Πόσον μέγεθος τῷ ἀπέρει
 ἐκ ἀρχῆς αὐτῶν δὲ συμμέμεικται ἐκείνῳ;
¹¹ Sup. § 23. πᾶσι δὲ ἐκκαταφρονῇται τῷ αὐτῶν
¹² Sup. § 24. πόσον δὲ τῆς ὅλης ὕλης; πόσον δὲ τῆς
¹³ Sup. § 24. ὅλης φύσεως; ἢ ἐν πόσῳ δὲ βωλαρίῳ τῆς
¹⁴ L. 6. § 14. ὅλης γῆς ἔρπαι; πόσον τῷ αὐτῶν ἐνθυμέμα-
¹⁵ L. 3. § 10. τῶν, μὴδὲν μέγα φερόμενον, ἢ τὸ ὡς
¹⁶ L. 6. § 36. μὴ ἢ σὺ φύσις ἀγῆ, πῶς, ἢ πᾶσι δὲ, ὡς
¹⁷ L. 10. § 2. ἢ κρινῶν φύσις φέρεται.

XXXIII. ¹⁸ Πῶς εὐαγγελῶν τὸ ἡγά-
 μων; ἐν γὰρ τῷ τῶν πᾶσι ἐπὶ τῷ
¹⁹ Sup. § 24. ληπῶν, εἰ ὡς αὐτῶν ἐπὶ τῶν, ἢ ἀφ' οὗ αὐτῶν,
²⁰ L. 3. § 9.

XXXIV. Πρὸς θανάτου ἐκκαταφρονῇται
²¹ L. 2. § 12. ἐκκαταφρονῇται, ὅτι ἐπὶ οἱ πᾶσι ἡδονῶν ἀ-
²² L. 10. § 31. γαθῶν ἐπὶ τὸν πῶν καὶ κρινῶν, ὅπως
²³ L. 9. § 41. τῶν ἐκκαταφρονῇται.

XXXV. ²⁴ Ὡς τὸ εὐαγγελῶν μόνον ἀγα-
 θῶν, ἐπὶ τὸ πᾶσι καὶ τῶν ὁρμῶν
²⁵ Sup. § 23. ὡς αὐτῶν δὲ τῶν ὁρμῶν, ἐν τῶν
²⁶ L. 3. § 2. ἐπὶ, ἐπὶ τὸν κρινῶν δὲ τῶν πᾶσι ἢ
²⁷ L. 9. § 37. ἐπὶ τῶν κρινῶν δὲ ἀφ' οὗ, τῶν ἐπὶ ὅτι
²⁸ Ant. § 36. δὲ τῶν κρινῶν.

XXXVI. ²⁹ Ὡς αὐτῶν, ἐπὶ τῶν πᾶσι
³⁰ L. 3. § 11. τῶν καὶ τῶν πᾶσι; ἐπὶ τῶν ἀφ' οὗ
³¹ Sup. § 35. ἐπὶ τῶν πᾶσι; ἐπὶ τῶν καὶ τῶν νόμων,
 ὅτι ἐπὶ τῶν πᾶσι, ἐπὶ τῶν δὲ τῶν πᾶσι

gitur grave pateris, si te non ty-
 rannus, nec iudex iniquus, sed
 natura quæ induxit, emittat: pe-
 rinde ac si histriionem prætor qui
 conduxerat, è scena dimitteret.
 sed actus fabulæ quinque nondum
 absolvi. rectè dicis. cæterum in
 vita etiam tres actus fabulam inte-
 gram faciunt. terminat enim hanc,
 qui ejusdem olim componendæ
 cum fuerit, nunc & dissolvendæ
 auctor est. neutrum autem horum à
 te est. discede ergo propitius. nam
 & qui te dimittit, propitius est.

ἀποπέμπει σε ἐπὶ τῶν πᾶσι, ὅτι δὲ δικαστὴς ἀ-
 δικῶν, ἀλλὰ ἢ φύσις, εἰς τὴν αὐτῶν; οἷον ¹ L. 3. § 20
 εἰ καὶ τῶν ἀπολύει ² τῆς σκηνῆς ὁ πρῶτος ³ L. 11 § 6
 λαβὼν σκηνῆς; ἀλλὰ ὅτι ἐπὶ τῶν πᾶσι
 περὶ τῶν, ἀλλὰ τῶν πᾶσι καὶ τῶν πᾶσι ⁴ L. 9 § 5
 μὴ τοι τῶν βίῳ τῶν πᾶσι ὅλον τὸ ἀρχαῖον
 ἐστὶ. τὸ γὰρ τέλειον ἐκκαταφρονῇται, ⁵ ὅτι τότε ⁶ L. 11 § 9
 μὴ τῆς συγκρίσεως, νῦν δὲ τῆς ἀφ' οὗ
 αὐτῶν. σὺ δὲ ἀφ' οὗ ἀφ' οὗ τῶν ⁷ ἀπὸ ⁸ L. 2 § 1
 δι' ἡν ἰλεως. ἐπὶ τῶν δὲ τῶν πᾶσι ἰλεως.

Finis audierim librorum Antonini.

Τέλος τῶν βιβλίων Ἀντωνίνου ιβ' βιβλίων.

R 2

DE

DE
Marco Vero Aurelio Antonino
IMPERATORE
ELOGIA & JUDICIA.

Suidas in *Μαγν.*

ΜΑΡΚΟΣ ὁ υἱὸς Ἀντωνίου βασιλεὺς Ῥωμαίων, ὁ
ἐπικρατὴς πάντων φιλόσοφος.

Idem.

Μάρκος, βασιλεὺς Ῥωμαίων, ὃν ἐκπαίηθεσαν πα-
τήρ καὶ υἱός, ἵππευον βρέθρον. ἐκ αἰσθητοῦ γὰρ ἡδὴ τῆς
παιδείας, ἐνυπόθη τε καὶ πρὸς τὸν βίον ὑποσχετοῦντο,
ἔτι καὶ δι' αὐτοῦ, ἔτι καὶ τῶν ἰδόντων τηρεῖται τὸ αἰσθητοῦ
ἔθελον πῶποτε. ἐπαυνοῦν γὰρ φιλοσοφῶν πάντ' ἀπὸ τῆς
σοφίας καὶ τῶν αἰσθητικῶν μαθημάτων, ὡς μόνον καὶ πῶς
ἡθ' διατηρεῖται ἐκπαίδευσιν, ἀλλὰ καὶ καὶ πῶς ἡθ' αὐ-
τοματῶσαν συλλαβῶν. τὴν τε γὰρ διακρίναντες βίον ἐν
τοιοῦται πολλὰς Ῥωμαίων ἐβόλαι, εἰδὲν τῇ εἰσποίσει
τὸ ἥθους ἀλλοιοῦσθαι καὶ εἰπεὶ παρῆλθεν αὐτῶν πῶς ἡγάμο-
ναν. καὶ ἰσχυρὰν ἐκπαίδευσιν, καὶ πῶς ἀρετὴν δι-
ασκῶσαν κατεστήσαντο. αὐτοὺς δὲ μακρὰν ἀλαζονείαν ὑ-
ποκρίθη πομπή· ἀλλ' ἢν ἐλθὼν δεῖξας καὶ διακρίνας ἐν τοῖς
ἐνυποκρίταις, ἀγαθὸς ὅς καὶ μέτεται ἐν τοῖς ἡθ' ἐκπαί-
δευσιν.

Idem de eodem.

Μάρκος βασιλεὺς Ῥωμαίων. ὁ εὐσεβὴς ὁπληκτιστής.
 ὅς τις ἐξ ἡμῶν καὶ τοὺς ἄλλας ἀρετὰς ἀπαύσας, καὶ ἑαυτοῦ
 διὰ πάντων ἡμῶν κρείττετον χρυσάμιον τιμὴν ἰστέον· πλείστον
 ὅς τις εὐσεβιστὴς διήνη. — αὐτὸς μὲν δὲ πάντων ἡμῶν
 ἀμειψιμώτατον ἀπείχετο, τοῦ ὅς ἦν ἄλλων ἀμειψι-
 μώτατος, καὶ μαλίστα τῶν γυναικῶν, ἑρπείας, καὶ ἕτε-
 ρων παρὰ γυναικῶν, ἑτεροδόξων, ἀλλὰ ἐν ἡμῶν πρῶτος
 πρὸ πάντων, ἔπαινε καὶ ἐχρητόν ἐστιν αὐτοῦ αὐτῶν, ὅτι
 ἑταίρου καὶ σωφρονιστοῦ. λόγων, ὅτι ποῖνται ἡμῶν
 ἀνθρώπων ὅπουτι βέλτεται ἔχειν. ἀσώπων δὲ τοῖς ὅς
 διὰ αὐτὸν, ἐστραχίαν, ἐστὶν ἂν πρὸς αὐτῶν τῷ κοινῷ χρε-
 νήματι καὶ χρεῖσται. ἔπει δὲ πανθήκων καὶ μύλων δέξας,
 πικρὰς τε καὶ ζήσας, καὶ ἰδιῶς ἔπει, καὶ ἑαυτὸς πρὸς αὐτῶν
 γυναικῶν, ὁμοῖον διὰ πάντων ἐχρηστός, καὶ ἐν ἑδρῇ ἡ-
 λειωτῆς ἀμωδὸς ὅς ἡμῶν, καὶ ἑδρῇ σωφρονιστοῦ ἐστίν. πάλι-
 πλά δὲ καὶ ἀπὸ πωδῶν ὁρῶνται ἐν ῥητορικῇ λόγων

καὶ φιλοσοφίας ἀσκηθεὶς. παύσων δὲ ὁ μὲν ὑπὸ τῆς οὐ-
σεως ἐξήρηθη. λέγει καὶ ἄλλας μυθεύας ἐπὶ τὸν οὐρανὸν
ὁ Δίων.

Dio Cassius hist. Rom. l. 71. ex Joan.
Xiphilini epitome.

Ὁ μὲν Μάρκοσ', ἀείπει δὴ πάντων τοῦ ἐν κρείττε-
ραι ἡγουμένου ἄρχεαι, ὅπως ἐπαλλάξῃ, ἐν ἔχῃ μὲν γὰρ
καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς, πλείονα δ' ἐν εὐσεβείᾳ διηγή-
σεται μὲν γὰρ πάντων τοῦ ἀνθρωπίνου ἀντιχριστοῦ,
καὶ τὰς ἑαυτοῦ κατὰ ἀκρον ἐπισημύσει· τὴ δὲ διὰ τοῦ ἀλ-
λου ἀνθρωπίνου, καὶ μάλιστα τοῦ τῆς γυναικὸς, ἔσπερε,
καὶ τὰς ἐπολυπραγματούμενης, καὶ ὁλοκαίρου, καὶ ἐν ἑαυ-
τῇ χρηστὸν καὶ ὡσεύμενον, ἐπὶ αὐτῇ καὶ ἐκρηγνόντος οὐκ ἐν-
ωπύη, τοῦ δ' ἐτέρου καὶ περὶ ποιεῖται, καὶ ἐπὶ καὶ περὶ ποι-
εῖται ἀλλ' ὅτι ἀρετὴς πάντα ὡσεύμενη, περὶ αὐτὴν, ἐπὶ
γὰρ ὅκαυ καὶ πεντήκοντα, καὶ μύρια δέκα, ἡμέρας τε
εἰκοσι καὶ δύο ζήσας μὲν τύποις τοῦ τε σφιν Ἀνταγόνου
συγχρόν ἡρώων ἀνδράδων, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῇ δέκα ἡμέ-
ραι, καὶ ἐν δέκα ἡμέραις αὐταγώνου, ὁμοίᾳ δὲ διὰ πάντων ἐ-
λπίσται, καὶ ἐν δέκα ἡμερίαις, ὅπως ὅς ἀντιχριστοῦ ἀνδράδων
ἀντιχρίστου, καὶ δὲ περὶ περὶ ποιεῖται ἐν ἔχῃ, πάλιν ποιεῖται, μὲν γὰρ
καὶ ὑποπιδείας ὡσεύμενη ἐν τε τοῖς ἡμερικαίοις, ἐν τε
τοῖς ἐν αἰσθητικαῖς λόγους σκοπεύει· — πλείονα δ'
ὁμοια ὑποπὶς οὐσίας ἐλπίσται, καὶ γὰρ ὡσεύμενη ὡσεύ-
μενη, ὡσεύμενη ὡσεύ ἀρετῇ ὡσεύ τοῖς τοῖς γὰρ
συγγενέσι πάνσι, πολλοὺς καὶ διωμειστὸς πλείονα τε ὡσεύ,
ὡσεύ καὶ ἐπὶ πάλιν ὡσεύ, ὡσεύ ὑποπὶς πάντων ἀντιχρί-
στου, καὶ διὰ πάντων ὑποπὶς Ἀδριανῆς, ἐπὶ μάλιστα ἐν
τοῖς τοῖς ποιηταῖς, ἐκ ὡσεύμενη, Ἑλληνικῶν
τε καὶ λατίνων, ῥητορικῶν τε καὶ φιλοσόφων λόγων αἰ-
ετῶν ὑποπὶς.

Herodianus histor. l. i.

Τῷ βασιλεύοντι Μόδεκ, ἀρετῆς καὶ πάσης ἐμελεῖν
 ὡπλοῦ λῶν τε ἀρχαῖότητος ἢν ἐρασιπύ, αὐμὸν δὲ ἀν-
 τε Ρωμαίων καὶ τῆς Ἑλλήνων ἀπολεότητος. Αἰολοὶ δὲ
 ὅσα κῆς ἡμᾶς ἴδαν, τὸ λαβόντα σφῆς αὐτῇ τὸ γνα-
 φέντα. παρῆγε δὲ καὶ τῆς ἀρχαῖότητος ἐν τῷ ὅππῃ καὶ
 μέτῳ βασιλείᾳ, τοῦ δὲ σφαιρώματος διαβόητος, κα-
 λῶν

Τὸν ἀποστόλου ὁ Μάρκος ἐπειὶ τὸ διεφύγισεν ἡ φύμι,
πῶς τὸ πᾶσι τραποῖσιν, καὶ τοῖς διωκτέσι πολλοῖς
δοῦναι πύδας κλειστόν, καὶ πρὸς ἡμᾶς πρῶτον
τὸν Ῥωμαίων ἀρχὴν, διὰ δακτύλου πιαστὴν ἀγγε-
λίαν ἐξέλχει· πάντες ὁ ὄμιλος ἐν μῆς φωνῆς, οἱ
μὲν πατέρες χρυσόν, οἱ ἄλλοι βασιλεία, χυδαῖον
ἐπέκειντο σελήνην, οἱ ὡς σφραγὶς καὶ κόρηον ἀρχόντα
ἀνεγκύλιον καὶ ὡς ἀπὸς ἐλπίδος.

Ἄλλ' ἐμοὶ γε δοκῇ ᾧ καλῶν εἶ, ἐν ἐσθρῇ καὶ ἐν
 μεμυῖσσι, μεμυῖσσι καὶ καλῶν. σπεῖτε δὲ οὐκ καὶ φι-
 λωμένους βασιλεῖς. καὶ γὰρ εἰ δέος γε, καὶ ἐπιπνεῖ
 ὑπὸν σπερτέλουμεν, ἔπειτα ἀποπνεύμεν λόγον, εἰλλὰ
 καὶ τοῦ ταῦτα καὶ τὰ κακὰ ἄρχοντες τῶν βασιλέων, ὥστε
 ἀφάνεια ἐπὶ αὐτοὺς ἀξίως ἀνδραγαθῶν καὶ αὐτῶν. Ἐγὼ
 ὅτι χεῖρον πλῆθος ἵκανον, ὥστε λόγον εἰλένα ὁρᾷ
 καὶ βασιλεῖς αἴτιον, εἰ δὲ ὅστις [ὡς πρὸς f.] αὐτὸν
 πρὸς ἐγκομιστοὺς δυνάσται.

[illegible]

Ὁ δὲ ἐπέτρεξεν, ὅτι καὶ ἐδιδάτω ὄντα καὶ βασιλεία
οἶόν τε ἔξῃ τὸν αὐτὸν διὰ τέλους εἶ), τοῖς αὐτοῖς μὲν
πρὸς τῆς βασιλείας πυρρῶν ἐαυτὸν, ὥστε διχάσαι αἰτί-
αθῆναι ταύτης· ἐν δὲ τῇ βασιλείᾳ, ἐκ ἐκείνης ἐαυτῷ
ἀλλὰ πρὸς αὐτῷ νῦν καὶ τρέψω χροῖον.

Σὲ δὲ, ὦ παῖ γυναιῶν γυναιῶν, κατ' ἴχθους εἴη βίω-
σεν τὴ παλῶς. τὸτο γὰρ ὡς γὰρ ἐν βροχῇ πλῆρη
εἰρήνη.

Ὁ γὰρ μὲν νῦν ἀρχὸν μέγας, οἷον ἀγωνιστὴς καὶ
 εὖς, τοσούτον καθάριεν τὸν νοῦν αὐτοῦ [κ] τῶν πε-
 τέρα, ὅσον, ἐδὶ εἰπεῖν βράδιον, ἔπερος αὐτοῦ καὶ
 αἰρεῖ· καὶ διὰ φαίνετο αὐτῷ δικασομένῳ καὶ νομίζοντι
 εἶναι τὸτο ὡς ἀληθινῶς, ὅ πᾶν κείνῳ ἐτύχε.

[illegible]

Idea

Τοῖς τε παῖσι αἰεὶς βασιλεῖον πάσας πόλεις
 ὑφ' ἑωυτῆς ἔχοντι πῶν χαλκίῳ οἰκίστα φιλομίαν
 ἔχοντι τε πλεῖοι τοῖς τάτοις ἀνευσερόδωαι, καὶ πλεί-
 οντες ἀρχόντες διηγεῖσθαι, πῶν συμφορὰν εἰς οὐ-
 πεσθῆν μετέλαβες. προστερον γὰρ ὁ Θησας καὶ Ἀλέ-
 ξανδρος ἰδοὺν τὸν καὶ ἦν ἐν Ἑλλασον οἰκῶν, φι-
 λωδραστοῖον τὸν γὰρ συμπαῖον βασιλεῶν μάστιγι
 ἐπὶ δαμασθῆναι τῆς εἰς τοὺς πολέμους πόλιντες ἐνεκεν.
 νυνὶ δ' ἐπὶ λαμπροτέρας καὶ μεζόνιας οἰκίστας προσελά-
 βοντων οἷς παύσαι γῆν καὶ δαλφάκια ὑπὸκαθ', ἐν
 ἐσπέρῳ τῇ καὶ εἰς αὐτοὺς προσεκύκλιοντο, σοφίαν
 καὶ καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἀληθείαν, καὶ χρηστότηθ', ἐκ
 Ἑλλάθου, εἰ καὶ καὶ πῶν τῆς ἐν τοῖς ἄλλοις ἰδοῖθ' πε-
 ρεῖται.

Ἀγίων ὁ ὡς ἀποκρίτωρ ὁ ἦς φιλοσόφου
πῶς.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ αὐτογράφου Μάρκου· πάλιν Σέξτον
τὸν ἐκ Βοιωτίας φιλόσοπον, διαμύζαν ὑπὸ, καὶ ποι-
ῶν τὰς Σέξτους· ἀπὸ τῶν ἵκων ἐς τὴν Ῥώμην, ὁ Ἀν-
δρῆς ἤρξατο τὸν αὐτογράφου σερβίοντα, Πτοῦ βασιλῆς,
ἐξ ἐστὶν, π; καὶ ὁ Μάρκου, καλὸν, ἐξον, καὶ γρη-
γορίῳ τὸν μαυδένει· ἔμιν δὲ πάλιν Σέξτον τὸν φιλοσο-
φον, μαθητοῦν αὐτοῦ πάλιν διδοι, καὶ ὁ Ἀνδρῆς ἤρ-
ξατο τὴν χεῖρα ἐς τὸν ἔξονον, ὃ ἔξον, ἐξον, ὁ Ῥω-
μαῖον βασιλεὺς γρηγορίῳ ἡδὴ δέλῳ ἤρξατο αὐτοῦ
ἐκ διδασκαλίας φιλοῦ, ὅσῳ ἐκ πάλιν δὲ ὁ ἔξονος βα-
σιλεὺς Ἀλεξάνδρος, ἴσῳ καὶ πάλιν ἡδὴ ἐξον τὸν

Ὁ Μάγρος φῶτι διανοικώτερος. Quo loco, &
Herodem Sophistam quā patientiā Marcus tulerit, refer.

Περὲς ἣ καὶ τῆς Ἀδελφαίων νεότητος ὁμοῦ
 καὶ ἐκ βασιλέως μυρίας, καὶ ἔτι περ λόγων ἀξίων·
 καὶ τῶν πατρῶν ἐδιδάσκουσίν τε θείων τέτων, λόγων
 ἀξίων· ἄλλ', ὅτι περ μὲν Πλατωναίους, καὶ τοὺς ἀπὸ
 τῆς σοφίας, καὶ τῆς Περαιπείας, καὶ * αὐτὸν Ἐπικύρητον
 [* αὐτὸς Ἐπικύρης] περὶ τὴν τῶν ὁ Μάρκου πατρὸς Ἡρώ-
 του κρείται· τὸν δὲ ἀνδρᾶ ἔατον, σοφὸς τῆς σοφίας αὐτοῦ
 ὄντων αὐτὸς ἀπέκρινε τῆς νεότητος, ἀγωνιστῶν καὶ πολλοῦ
 πικρῶν σπασσέντων λόγων, καὶ ῥιπίδου καὶ ὄφρα.

Ἐρμούνης 1^η ἔτη γερῶς, ἐπ' ἔτος μέγα πρὸς τὴν
τῆς ἡμῶν σπουδῶν δόξης, ὡς καὶ Μαρκὸν βασιλεὺς ἔδει-
χεν ἔρωτι ἀκροάσεως. ἐββάδισεν γὰρ ὅτι τῷ ἀκρο-
ῶν αὐτοῦ ὁ Μαρκὸς καὶ ἦσαν μὲν ἀπὸ πλεονεξίας ἐπαι-
μαζεῖ τὸ θεοδόξοιτο, δωρεὰς δὲ λαμβάνει ἐξωθεν.

Ὁ κωλύει ὃ καὶ τὸν Ἀριστέλειον τῆς Σμύρνης, ἐκ
ἀλαζόν ἔπαντο, ἀλλὰ δικαιοτάτος τε καὶ ἀληθέστε-
ρος. πῶς τὸ πᾶν πᾶν τῶν ἀσυνιδέτων ἄπο σημειῶν
τοῦ χαρμάτων, ἔτα τοῦ ὁλοῦ ὄψεσθαι τοὺς Μάρκον,
ὡς τὴν καὶ ἀπὸ μαγοδικῆ. ταύτῃ ἐπενέδειται τὸν βασι-
λέα. ὅτι ὅ τῳ, ζῆρυνε ἐν ἡμέλῃ αὐτοῦ κηλαπένει,
καὶ δύνανται τὰ διελάν ὅπως εἶναι — καὶ ἐοικὼς πᾶσι
ὡς ἐχρὶ τοῦ βασιλέως, ἀνικνίσται — ἀν ὑπολαβὴν
πόλιν, καὶ ὅταν ἐσταυρώσῃ αὐλῶν, ὅτι αὐτὸ βασιλεύει
καὶ δεσπόει οὐσας, καὶ ὡς περὶ αὐτὰς βασιλεύει
τοῦ λόγου, ἀναλαμβάνει μάλλον, καὶ ὡς τὸ ποιῆν
ἐν τῷ ὁμῶν φέρειναι. Eandem quān familiariter
Marci s' habuerit, *ibid. vide.*

Κατὰ τὸ πρῶτον χρόνον, ὅς ἐστι αὐτοκράτωρ Μάρκοῦ
Ἀβελίου ἐξ ἑσθλῆς μυστικῆς ἐκείνου, ἐκέρχεται καὶ ἡ ἡ-
μέρα τῆς σφαιρῆς τοῦ ἀνὴρ ἐστὶν. ἐν αὐτῇ τὸ Μάρ-
κοῦ τῆς ἡμέρας Ἀβελίου ἰσοσταθῆς [ἐπίσει] μὲν τῶν
ἐκείνου σοφίας, ἀγωνιστοῦ. καὶ τὸ ὅτι ἐπίσει αὐτὸν
τοῖς νόμοις, ἐκ ἀκροῦσται βασιλείας, ἀλλὰ ἐκωστήμεν
τῇ σελῇ αὐτῆς φησὶν. — ἀγαθὸν αὐτὸν αὐτοκράτωρ
οὐ μόνον καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ διὰ τοῦτο. καὶ ὅτι διὰ τοῦτο
καὶ τὰς τὰς σφαιρῆς, καὶ τὰς σφαιρῆς, καὶ τὰς ἀπε-
λείας, καὶ τὸ ἰσοσταθῆς, καὶ ὅτι ἀλλὰ λαμπροῦται ἀνδρείας
διὰ τοῦτο τὸ ἡμέρας, ἀφροσύνη, ἰππας, ἀνδρείου καὶ
ὅτι ἐκωστήμεν πάλιν ὡν αὐτὸν τε ἀνέστη καὶ γα-
ρὰ τὸ ἐκείνου πάλιν.

Τὸν θεὸν Μάρκον καὶ ἡμεῖς οἰδαμεν ἐνθέσμως πο-
τὲ βασιλεύοντα, καὶ αἰκείως ἐαυτῷ διὰ τινὶ πάντες
τῇ συγγενήσει τῷ σώματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ πατρὸς.

Ἐπορεύθη μὲν εἰς ἀναγκῆς, ἐλπίζων ὅτι δόξειεν αὐτῷ
παραιτήτως· ἦκου γὰρ ὅτι τὸν ἔτερον αὐτῶν πῦν
προσβύτηρον, ἐνθάδε καὶ ἐκείνην, ἡμεῶν τε καὶ
αὐτῶν, ὅς ἐκμηθεῖτο μὲν ἀρχὴς ἐν ἑαυτοῖς, &c.

idem :

*Iste virtutum omnium, celestique ingenii
 eximii acerramque publicis quasi defensor ob-*
Sectus

fectus est. Etenim nisi ad illa tempora natus esset, profecto quasi uno lapsu ruissem omnia statim Romani.

A principio vitæ tranquillissimas, ut ab infantia vultum nec ex gaudio nec ex mœrore mutaverit.

Philosophiæ studens, literarumque Græcarum peritissimus.

Constat tantum Marco sapientiæ, lenitudinis, innocentie ac literarum fuisse, ut is Marcomannos cum filio Commodo petiturus, philosophorum obstantium vi circumfunderetur, ne se expeditioni aut pugnae prius committeret, quam sectarum ardua & occulta exploravisset. ita incerta belli, ejus salute, doctriinæ studiis metuebantur: tantumque illo imperante florere artes, ut illam gloriam eternam temporum putem.

Quod de Romulo ægrè creditum est, omnes pari sensu præsumserunt; Marcum cælo receptum esse.

Eutropius hist. Rom. l. 8.

Marcus Antoninus, quem facilius quis admirari quam laudare possit.

A principio vitæ tranquillissimus, adeo ut in infantia quoque vultum neque ex gaudio neque mœrore mutaverit. Philosophiæ deditus Stoicæ: ipse etiam non solum vitæ moribus, sed etiam eruditione philosophus. tantâ admiratione adhuc juvenis, ut eum successorem paraverit Adrianus relinquere.

Hic cum omnibus Romæ æquo jure egit; ad nullam insolentiam elatus est, imperii fastigio.

Cum igitur fortunatam rempublicam, & virtute & mansuetudine reddidisset, obiit imperii anno xviii, vitæ Lxi, & omnibus certatim adstantibus, inter deos relatus est.

Æl. Spartianus in Severo.

Sed ut omitteremus adoptivos, ne nobis Antonini Pius & Marcus, numina reipublicæ occurrant.

Quid Marco felicius fuisset, si Commodum non reliquisset heredem?

Pescennius apud eundem.

Amaruit de principibus Augustum, Vespasianum, Titum, Pium, Marcum; reliquos famineos vel venenatos vocans.

Flavius Vopiscus in Caro.

Romana respub. Domitiani vulnerata immanitate, per Nervam atque Trajanum, quæ ad Marcum solito melior.

Idem in Aureliano.

Sed ex his, optimi, ipse Augustus, Flavius Vespasianus, Titus, Cocceius Nerva, Divus Trajanus, Divus Adrianus, Pius & Marcus Antonini.

Manlianus Statianus apud eund. in Probo.

Si rectè cogitemus, non nobis Aurelianus, non Alexander, non Antonini, non Trajanus, non Claudius, requirendi sunt, omnia in uno principe constituta sunt; rei militaris scientia, animus clemens, vita venerabilis, exemplar agendæ reipub. atque omnium prærogatarum virtutum.

Gordianus senior referente Jul. Capitolino.

Scripsit præterea, quemadmodum Virgilium Aeneidos, Statius Achilleidos, & multi alii Iliados, ita etiam ille Antonineidos; hoc est, Antoninum Pium, & Antoninum Marcum, versibus disertissimis; libris triginta, vitam illorum, & bella, & publicè privatimque gesta perscribens.

Æl. Lampridius in Anton. Diadumeno.

Ut scirent omnes Antoninos plures esse quàm deos.

deos, ac trium principum amorem, quo sapientia, bonitas, pietas consecrata sit; in Antonino pietas, in Vero bonitas, in Marco sapientia.

Idem in Heliogabalo:

Compensationem sibi lector faciet, cum legerit Augustum, Vespasianum, Titum, Trajanum, Adrianum, Pium, & Marcum, contra hos prodigiosos tyrannos.

Alex. Severus Imper. referente Æl. Lampridio.

Antoninorum nomen, vel jam nomen potius, quale fuerit, meminit vestra clementia. si pietatem, quid Pio sanctius? si doctrinam, quid Marco prudentius?

Diocletianus referente Jul. Capitolino.

Eum vos ipsi, sacratissime Imperator Diocletiane, inter numina vestra, non ut ceteros, sed specialiter veneramini; ac sæpe dicitis, vos vitam & clementiam tales esse cupere, qualis fuit Marcus; etiam in philosophia, nec Plato esse possit, si revertatur in vitam.

Constantinus Imper. referente Æl. Lampr.

Quod [Antoninorum nomen] tu Constantine sacratissime, ita veneraris, ut Marcum & Pium inter Constantios Claudiosque, velut majores tuos, aureos formaveris, adorans virtutes veterum, tuis moribus congruentes, & tibi amicas charasque.

Ammianus Marcellinus rerum gest. lib. 21.

Marci illius dissimilis principis verecundi.

Tertullianus apologet. cap. 5.

Marcus Aurelius gravissimus Imperator. Quales ergo leges istæ, quas adversus nos

soli exequuntur impis, injusti, turpes, truces, vani, dementes? quas nullus Pius, nullus Verus impressit?

Paulus Orosius histor. l. 7. c. 17.

Marcus Antoninus gravissimus ac modestissimus Imperator.

Joan. Bapt. Egnatius de Rom. princip. lib. 1.

Quam læta felixque successio optimis, piis, philosophis, imperatoribus, referendis! nam hic eam ingenii bonitatem, hic virtutibus excelluit, ut exemplum desit. & ea temporum calamitas affuit, ut solus ærumnis publicis obstitit. nisi enim hic præfuisset, majestas Romani nominis facile tum concidisset. — Felicissimus certe princeps, nisi heredem Commodum reliquisset.

Claudianus de Honorii consulatu 4.

Non tantis patriæ studiis ad templum vocatus, Clemens Marce redis. — Et mox:

— omne tonantis Obsequium Marci mores potuere mereri.

Ausonius in Cæsaribus.

Post Marco tutela datur, qui scita Platonis Fecit ad imperium, patre Pio melior.

Joan. Aventinus annal. Bojor. l. 2.

Marcus Aurelius Antoninus Pius, ante Antoninus dictus, sapientissimus gravissimisque principum; omni virtutum genere se exercuit: literarum studio, nemini Græcorum Romanorumque secundus. quamobrem philosophus & cognominatus est, & fuit.

Admodum clemens & civilis erga omnes, adeuntium cuius dextram placide dabat: Tranquillitati summæ successerat, quo manifestæ sunt rerum humanarum volumina,

severissima temporum: cui divinitus Marci prudentia constantique objecta est. nisi hisce virtutibus praeclitus rector contigisset, de Romano imperio actum fuisset.

Conradus Urspergens. in Chron.

Hic omnes virtutes, & caeleste habebat ingenium, & in calamitatibus publicis factus est quasi defensor. & si in illis temporibus ipse non fuisset, sine dubio gloria Romana perisset.

Martinus Polonus, in supputationibus.

Iste optimus fuit.

Philippus Bergom. supplement. Chron. l. 8.

Marcus Antoninus, qui & Verus, cognomento Philosophus: quem certe ob ejus praestantissimam virtutem, laudare plurimum licet. quippe qui ad nullum rei eventum unquam se extulit. tantae enim fuit soliditatis, ut ejusdem vultus, quamvis fortuna adversa, semper fuerit habitus. literarumque semper studiosus; & quam maxime philosophiae. nec propterea ipsa philosophia illum a rebus imperii & bellicis retardavit. propterea ita diligebatur amabaturque, ut sacrilegi nomen incureret, qui imaginem ejus domi non haberet. — Et omnibus acclamantibus inter deos relatus est.

Warn. Rolevinkus fasciculo temporum.

Hic bonus & victoriosus fuisse describitur. Dicitur quod tanta severitatis & constantiae fuerit, quod ad nullum eventum unquam vultum mutaverit, siue ex letitia, siue ex dolore, &c. dum adhuc esset puer. Tanta fuit humanitatis, ut quidam vice, cum jam exhausto aerario nihil haberet quod militibus daret, nulli volens esse molestus, magis elegit vasa aurea & ornamenta uxoris, & alia supelle-

tilis vendere quam senatum, vel provinciam praegravare. sed victoriâ habitâ, & illa recuperavit, & provinciarum tributa relaxavit.

Jo. Carion, Chron. lib. 13.

Princeps optimus fuit, sapiens, iustusque, modestus, beneficus, amans, & intelligens doctrinarum.

Fra. Petrarcha, de officio & virtutibus Imperatoriis.

Adde his M. Aurelium Antoninum longe sapientissimum. eum dico, qui philosophicum maluit quam Caesareum nomen.

Idem in Libro Augustali.

Fuit enim magnus philosophus, sanctitate vitae omnibus praeponendus; nunquam mutam vultum. qui vir tantae virtutis, poterat dici felix, si uxorem Faustam, & filium Commodum non habuisset.

Lilius Gyraldus, hist. de poetis dial. 3.

Fuit hic unus inter Caesares omnes acquissimus, ac optimus, expressum illud certe in eo est, quod a philosophis queri solet, cur ex optimis parentibus pessimi plerumque filii nascantur. Nam quod M. Antoninus melior & iustior, eo filius Commodus immior & scelerator.

Sebast. Munsterus, Cosmograph. lib. 2.

Fuit M. Antoninus vir omnium virtutum, & sanctitate vitae praecipuus, caelestique ingenii; in omni vita philosophiae deditus.

Pandolph. Collenutius in panegyrico Maximilian.

Ipse rerum omnium sator, à quo principum terrarum gubernaculis impositus, — fissuras

humanas pro sapientiae suae luce, bonos interdum principes indulgendo sublevar, erigit, solatur, fovet. Sic Octavianum post civilium bellorum lachrymas dedit: sic Vespasianum post Nervae; post Domitiani crudelitatem Trajanum & Antoninos; post Commodi furiosum Severum; post Heliogabali vesaniam, Alexandrum: sic alios plures quasi distinguendis malorum principum ordinibus, sedansque reipub. fluctibus moderatores dedit.

Haec virtutes (pietas, prudentia, iustitia, mansuetudo, magnitudo animi, clementia, liberalitas) Augustum consecraverunt; Trajanum, Antoninos, omnesque bonos principes, caelestes plane viros effecerunt.

Joan. Boterus de illustr. politica l. 1. c. 20.

M. Aurelius in imperio constitutus, nihil magis aut timuit, aut deprecatus est, quam avaritiae infamiam, quam ut deterrimum malum, & imperii labem detestatus semper fuerat.

Jo. Bodinus de republ. lib. 6.

Quis Aurelio Imperatore moderatius unquam se gessit?

Ibid. lib. 4.

Commodum Imperatorem Aurelii patris virtus amabilem fecit: etsi patri omnino dissimilis esset.

Bapt. Fulgosus memorabilium l. 2. c. 5.

Legitur Antoninum philosophum, propter doctrinam, virtutemque in eam venisse existimationem majestatemque, ut eo imperante ferrent palam, Platonis impletum esse verbum, quo dicebat; Tum orbem terrarum feliciter habiturum cum contigisset, ut philosophi retinerentur.

Idem l. 3. c. 1.

Fiduciae ingentis verbum, sed non majoris tamen, quam illius virtus, & morum sanctitas requireret. quod dixit, Non id nos cum diis hominibusque gerimus, ut Aufidius unquam bello vincere nos deberet.

Ibid. lib. 5. cap. 1.

Omnes clementia atque humanitate, M. Antoninus philosophus Imperator longe superat.

Ibid. lib. 8. cap. 7.

M. Antoninus phil. Imp. ultra publicas curas quas nunquam deseruit (cujus rei argumentum est, quod diu paratum tenuit Romanum imperium) plurimum studii literis impendit, cum de philosophia vel scriberet vel disputaret. itaque ejus dicta scriptaque, inter philosophos eo tempore magni facta fuerunt.

Caes. Baronius annal. tom. 2. ad an. 164.

Quod in philosophia Stoicos sectatus esset, sic se vultu, animoque compositum esse monstravit, ut nec tristibus & adversis doleret, nec jucundis & prosperis letaretur.

Rich. Dinothus de rebus & factis memorabilibus lib. 8. cap. 4.

M. Antoninus adeo philosophiae studii addictus fuit ut Stoicorum praecepta perfecte didicerit; in aliarum sectarum placitis, non segniter versatus. ita ut Philosophus peculiari inter Imperatores cognomine fuerit vocatus.

Seth. Calvisius in opere chronologico.

Marcus Imperator ipse philosophus & philosophus deditus, eos Romam evocat id stipendium fovet.

Gul.

Gul. Canterus novar. lectio. l. 7. c. 1.

Marcus Aurelius Antoninus Imperator optimus, atq; idem philosophus tantus, ut hoc nomen proprium cognomen.

Just. Lipsi. monit. politic. l. 1. c. 8.

M. Antonino Philosophi cognomen hæsit, quod supra alios in eo studio deditus esset. Stoicam etiam sectam professus: & quis tamem vita melior, imperio mitior, aut felicior labitur?

H. Casaubon. ad Athen. dipnos. l. 13. c. 8.

M. Antoninus Imper. re & nomine philosophus.

Idem ad Persii satyr. 1.

Sapientissimus ille Imperator Marcus δὲ σοφιστάτος φιλοσοφώτατος.

Idem ad Capitolini Marcum.

Per illo divinus, neque satis unquam vel cognitur, vel laudatur. Optimus, nec amabilior Princeps.

Sapientissimus Princeps, jam inde à puero philosophus.

Cl. Salmastius ad Capitolini Marcum.

Princeps optimus, in cuius vita, ac moribus nihil fictum aut simulatum.

Princeps Philosophus, Stoica philosophia plurimum deditus: plurimus in philosophia studii.

Meric. Casaubonus præfat. in versionem Marci Anglicanam.

Antoninus, opum ac magnitudinis seculari ratione, hoc Solomone longe major, quæ regnorum plurium magnorum (ausim dicere) dominus, quàm oppidorum per totum regnum magnorum Solomon fuerat. Bonitatis vero et sapientiæ nomine, ab omnibus dum viveret in ea æstimatione honorèque habitus, quæ nemo unquam vel ante ipsum, vel, quid novimus, post ipsum fuerit.

Ad Antonini illustrius huiusce laudem namquam intermoriuram dictum sit, prout scripterat vixisse.

Hæc igitur Antonini laus esto, prout dixerat scripseratque vixisse: meditationes illæ actiones erant, cum sententiis actionibus conveniebat.

Nunquam ita conspirarunt scriptores in tribuendo cuiquam quæcunque poterant bonitatis, integritatis, innocentie, cuiusvis denique tituli apud Ethnicos speciosissimi testimonia Celebrant illum non tantum ut principem optimum, sed simpliciter atque absolute, ut hominem optimum, & philosophum optimum omnium qui unquam extiterunt. Estque hæc ipsius peculiare encomium; quid cum ita prædicetur, scilicet exceptionem ullam prædicatur. Si quid adversus illum in vulgus sparsum fuerit, tanquam rumorem merum commemorant, non tanquam apud ullos fide dignos fidem merentur.

De hoc SCRIPTO.

Suidas in Μάρκῳ.

Ὅτι ἔγραφε τὸ ἴδιον βίον διαγωγὴν ἐν βίβλοις 16.

nonynus quidam εἰς βιβλίον Μάρκου, quod ex vetustis membranis exhibuit Cl. Salmastius ad Vulcatii Cassium.

Εἰ λύπης κεῖται ἐξέλει, Τὸ δὲ μέγιστον ἀναπύσας βίβλον, ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ. Ἡς ἑαυτοῦ γράμματα ἔδωκεν. Ρεῖδ' κεν ἔλθαι, ἐσπουδῶν, Ὅντων, ἢ δὲ περιχρυσῶν Τερπάλῳ ἀνίω τε Κατὰ μὲν ἀρεοτέρῳ.

Nicephorus Callist. hist. Eccles. l. 3. c. 31: incertum tamen de hoc an alio aliquo.

Πάλῳ γε εἰδέναι χρεῶν, εἰς δὲ Μάρκῳ Ἀγλωνῶν ὅτι καὶ βιβλίον παιδείας τὸ παλαιὸν Μάρκου (ὡς ἴσθης) πρὸς κοινὴν ἐμπειρίαν καὶ παιδείαν μισόν.

Themistius in Philadelpho.

Οὐδὲ σὺ περὶ δὲ Μάρκου ὡς ἀγγελάτων, ἀλλ' ἐπὶ χρεῶν δὲ δῶνα ἢ αὐτοκρατορέων ὅμοια ἔγραφε.

Jo. Carion. chronic. l. 3:

Extat M. Antonini liber de seipso, qui recens editus est. in eo libro sunt commonefactiones, de virtutibus principi necessariis, de iustitia, de beneficentia, de patientia in ferendis injuriis.

Ibidem.

Marcus in libris de vita sua.

Lilius Gyraldus de poetis hist. dial. 3.

Dignus & [ut inter poetas connumeretur] Marcus Antoninus Pius, cognomento Philosophus. cuius licet versus non legerim, tantæ tamen eruditionis, & doctrinæ fuit, ut merito cum his laudandus sit.

Ejus certè librum græcè scriptum, legi. cuius titulus Μάρκου Ἀντωνίνου ἐν ἡμέρῃ ταύτῃ. ex quo variam illius & multiplicem sapientiam facile colligere possumus.

Gul. Canterus novar. lect. l. 7. c. 1.

Duodecim conscripsit de officio suo libros 3: maximæ pietatis, humanitatis, temperantiæ, eruditionis, aliarum rerum præclararum testes plenissimos: Et cum quibus multorum philosophorum operosa præcepta collata merito foredere possunt.

Just. Lipsius ad Tacit. annal. l. 1.

Marcus Antoninus in libris Vitæ suæ.

Idem in Saturnal. l. 2. c. 24.

Antoninus Imperator in Vita sua.

H. Casaub. in Jul. Capitolini Marcum.

In primo aureolorum Marci librorum:

Res humanas, non ridere, sed ritè suo prætio æstimare solitus hic vir sapientissimus.

Hoc ille nos docet divinis illis suis libris; non enim mihi tempero, quin mellitissimi doctoris verba adscribam.

Idem

Idem in Baronii annal. exercit. 1. § 10.

Multa in hanc sententiam scribit M. Antoninus Imperator in suis illis divinis libris.

Idem in Persii Sat. 1.

Quam sententiam Imperator Marcus iis, quæ de se scripsit, sæpe inseruit.

Ibid. in Sat. 2.

Antoninus intertio eorum quæ de se scripsit.

Et in Sat. 3.

Speſtat eodem ſapientiſſ. Marci præceptum.

Cl. Salmaſius ad Capitolini Pium.

Marcus Antoninus de Vita ſua. Et mox,

Locus Marci Philoſophi inſignis eſt.

Idem ad ejuſdem Marcum.

Marcus in vita enumerans omnes per quos, aut in literis aut in vita & moribus profectus.

Annotator Lugdunenſis.

Marci Philoſophi ſcriptio abſciſſa & homi-
da eſt, ſed firma & potens, quæ ſapit
ratorum, & in qua multa ſilentiſſ. quæ ſup-
ri oporteat. Utiſſ. vocibus planè ſuis, quæ
raro apud alios autores invenias.

Jo. Ruſaldus in vit. Plutarch. c. 5.

M. Antoninus, in primo aureolorum libri-
rum, quos de vita ſua compoſuit.

ANNO

Annotaciones in TITULUM.

ΑΡΚΟΤ' ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ
ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΥ | De Marco Antonino
Imperatore τῆς συγγραφῆς ἱστῖος, ὡς
Suidas vocat, autore, qui ab Anto-
nino Pio Adriani jussu adoptatus,
nominis id adeptus est, cum ex pa-
tris avio; paterni, Ammii Verus, ex proavi materni
nomine, Catilius ante diceretur, videndi cum pri-
mis Julius Capitolinus, & Dio Cassius à Joanne
Xiphilino in compendium redactus; Aristides
etiam Rhetor, oratione εἰς βασιλέα, & in Παισιγρίαις
Cicilon. Philosophia; Stoica cum primis, ferè
deditum, etiam illi nulli dicerent, commentarii
isti, quos præ manibus habemus, cumulatissimè
testantur; de quibus consuli poterunt Guiliel.
Canterus novar. lectio. l. 7. c. 1. Cl. Salmaf. annor.
ad Jul. Capitol. Marc. II. Casaubon. in Commentar.
ad Pers. Sat. 1. Meric. deniq; Casaubon. τὰ παλαιὰ
τὸ παλαιόν in Prolog. ad versionem suam Anglicanam.

Τὸν εἰς αὐτὸν | de vita sua, Scaliger, Lipsius,
Salmaſius, Xylander; Suidam forſan ſecuti, qui τὰ
ἐν τῇ βίῃ διαγραφὰ Marcum aſſerit ſcripſiſſe: quan-
quam aliud eſt vitam ſuam ſcribere, aliud vitæ in-
ſtitutum deſcribere. Caſaub. de ſe. ita fuerit εἰς ἑ-
αυτὸν, de ſe; quo modo εἰς αὐτὸν, de eo. Lucae, Act.
2. 25. & Paulo ad Eph. 5. 32. εἰς Χριστὸν, & εἰς ἐκ-
κλησίαν, de Chriſto & de Eccleſia. quò facit & quod
de Marco noſtro Suidas, λέγει καὶ ἄλλος μυελὸς ἐπαί-
νος εἰς αὐτὸν ὁ Δίων. & quod ad Latinum ſic uſur-
pari quandoq; monent Critici noſtri. Plaut. Aulul.
3. 5. Nimis lepidè ſecit verba ad perſonam, pro de
perſonâ. & Symmach. l. 4. ep. 56. poſtquam vos
ad omnem verba ſciſtiſtis, i. e. de virtute. nec ſper-
penda forſan Caſaub. ſilii argutia, qui exponi po-
ſtulat ex Apuleii dicto illo in de ſocratis Deo: Inve-
nit in rationibus multa proſuſa, & in ſemet nihil, in
ſua, dico, demonis cultum. Canterus, quod non impro-
bem, de officiis ſuis, h. e. de eis, quæ ad ipſum ſe ſpecta-
re ac pertinere, ſive officiis ſuis eſſe ducebat: ego la-
tius tamen malim, de rebus ſuis, quo modo Pauſan.
in attic. Τὰ ἐδὲ εἰς Τολμίδω, τοιαῦτα ἐπαυδαυόμην
ἐγώ. Et in Corinth. de Meduſa, τὸ ὃ ἄλλα εἰς αὐ-

τῷ, ὅτι εἰρημῶα, de Tolmida rebus iſtis acceptum
& alie res ejus diſſe ſunt. Et de Augæa Elian. 1. Οὗ
ἀποſτεμνωόντες τὰ εἰς αὐτὸν, &c. Qui res illius attol-
lunt, non Elci, ſed Heli, i. e. Solis filium ſciſtiſſ. Horat.
& Eunapius de ſe in Proereſ. Τὰ εἰς αὐτὸν δεῖ π-
νθ' ἀσθενέας περιγυῖναι, Agnoſcit ſcriptor ipſe res
ſuas diviniſſe providentiæ non expertes fuiſſe. Addere
liceat & alteram conjecturam, licet præ priore illo
minus placeat; poſſe τὰ εἰς αὐτὸν eſſe, quæ præter
ſe, in ſui gratiam, in uſum ſuum deſcripſerat, & in
adverſaria miſerat. quo modo εἰς αὐτὸν V. C. Lud.
de Dieu poſſe accepti exiſtimat, Arabemque ac-
cepſiſſe docet, apud Lucan. Evang. 16. 16. Propter
ipſum in gratiam ipſius: & Paulus Apoſt. ad Tim. 1.
ep. 4. 10. dixit, εἰς τὸ τοιοῦτον, huius rei gratiâ
laboramus. Alii viderint: cæterum Lil. Gyrallus
de Poetis l. 8. titulum his verbis conceptum legiſſe
ait; Μ' Ἀντωνίνα ἐν ᾧ καὶ αὐτὸν, tanquam iſta
tantum excerpta ſint quædam ex eis quæ apud ſe in
uſum ſuum reſcripta habebat. & τὰ καὶ αὐτὸν ea
nuncupantur quomodo Synellii Dionem inſcriptum
volunt, καὶ τῆς καὶ αὐτὸν, vel καὶ αὐτὸν (quod
Vulgati codices καὶ αὐτὸν præſerunt) διαγραφῆς.
Themist. in Philadelpho, Τὰ Μάρκου ἀποſφελματα,
i. e. Marci præcepta, nuncupâſſe videtur. niſi fortè ad
illa reſpexit præcepta philoſophiæ, quæ per ordinem pa-
reneſeon, quotidiano ſuorum conſilio efflagitatus, ut
cum Fabio loquar, antequam expeditionem Mar-
coman. iniret, per triduum à Marco noſtro diſputa-
ta reſert Vulcat. in Avid. Caſſ. vel etiam ad Iuſtit.
Imperialis librum, quem πάσης κοſμικῆς ἐμπειρίας καὶ
παιδείας μετὸν, ſeculari peritiâ, & eruditione omnino ad
reſert m, Commodò filio reliquiſſe auctor eſt Nice-
phorus Calliſt. Hiſt. Eccl. l. 3. c. 31.

Βιβλία 16' | Ita Suid. ἐν βιβλίοις 16', quæ tamen
diſtribuitur operis in libros 12. utrum à Marcio no-
ſtro fue-rit, an ab aliis, qui poſtea in unam converſe
coacta digreſſerunt, quæ ab illo per variis occaſio-
nes concepta, ſparſimq; chartis commiſſa ſuerunt
(quod in Solomonis parvulis ſuſum novimus)
ambigi poteſt non immeritò. atq; in iſtam par-
tem mihi mens propendat magis.

A

ANNO

quod secum portabat. at Venetæ contra Vitellius, qui
quædam de plebe, quod Venetæ factioni clarè malis-
sime, interierit. Sueton. l. 7. c. 13. Marcus quod hisse
se neutiquam immiscuerit, educatori suo, quisquis
is fuerat, acceptum refert. Plin. jun. 9. 6. de Cir-
censibus populòs, ad eos spectandos confertim jugi-
tibus; consuetudo locutus. Si tamen, inquit, aut ve-
litate equorum, aut hominum arte traherentur, esset
ratio nonnulla: nunc facere panno, pannum amant: &
in ipso cursu, modòq; certamine, hic color illuc, ille
has transferatur, studium savorq; transibit, & repente
agitatores illos, quos procul nesciant, quorum clamant
nomina, relinquent. tanta gratia, tanta auctoritas in
ma vilissima tunica; mitto apud Fulgus, quod villius
tunica est; sed apud quosdam graves homines.

Παλμυλῆος δὲ σκαυτεῖος! Παλμυλῆος, Παλμυ-
λῆος. Meurs. in Gloss. & Παλμυλῆος. ὅμοια νύ-
ρεον, Suidas. quod idem & de Βενεπῆος pronun-
ciat. falsus uterque. Est enim Παλμυλῆος Par-
mularius, litera asperiore in leniorem immutata, ut
κορίαννον, coriandrum, κορίανδρον, farsimen, φελύ-
μυλον, baccæ, βάλανος, cardinalis, κελύμυλος, kel-
εω, κλίεω, elibanus; λείων, lilium; γαργα-
ρῶν, γαργαλῶν, gurgulio; μαγυρίων, myrmillo: nec est
proprium persone, sed sectæ studiūq; vocab. sicut
reliqua quæ istis simul recensentur. Parma, sive par-
milla & scutum, inter arma gladiatoria, illa Thracum,
istud Samnitum; uti ex Festo & Livio docet Li-
pius in Saturnal. l. 2. c. 9, & 11. Martialis mag-
nitudine maxime discrepasse docet, l. 14. epig. 213.

Hæc quæ sepe solet vinci, quæ vincere raro,

Parma, tibi sentum punitilioni erit.

& Nonius, Parma sentum breve. Quamquam Parmæ
militares bene magnæ videantur fuisse. Polyb. de
discipl. Rom. Πεπερεπὶς δὲ ὅτι τὸ γήματι, τελεπιδόν
ἔχει τὴν διὰ μὲν. Et de Velitibus Liv. l. 38. Hic
miles tripedalem parmam habet. σκαυτεῖος Scutarius.
Xylan. & σκαυτεῖος, scutarius, scutatus. Meurs. in
Gloss. eandem scripturam agnoscit & Suidas in
Πεπερεπὶς. quod si sequimur, alterius factionis stu-
dium designabitur, cui scutum parma loco fuerit.
Verum Lipsius hic non σκαυτεῖος sed σκαυτεῖος
legit, ubi supra c. 24. Ita Parmularius, qui Thraci-
bus, Secutorius sive secutorianus, qui secutoribus favo-
bat; de quibus videri poterit Lipsius idem ib. c. 7.
Martialis l. 9. epig. 70.

Vincenti parma cum sua turba favet.

Hos autem Parmularios nuncupatos ex Sueton. di-
scimus; qui l. 12. c. 10. patremfamilias quendam, quod
Toracem Myrmilloni parem, munerario imparem dixerat,
refert à Domitiano canibus obiectum cum hoc titulo,
impie locutus Parmularius. Ad quod facinus respec-
it in Pomegr. Plinius ubi dicit, Jam quàm libera
spectantium studia? quàm securus furor? nemini im-
petas, ut solebat, obiecta, quod odisset gladiatorem.
nemo spectator spectaculum factus, miseris voluptates

meo & canibus capla vit. Marens ergo nulli gladi-
atorum factioni addictus: contra planè quamvis
imperii paterni, non & instituti, hæres; qui in Lam-
pid. gladiatoribus convixit, & gladiatorum sese
exhibuit: S. euntibus cum primis tam impen-
sè favens, ut (Dione autore) eorundem armaturæ
uteretur, & inter triumphalia nomina gestiret au-
dive, Πρωτόπαλος & Σεκυτόων quæ de voce videantur.
post Liosl. & Scalig. V. Cl. Salm. in Lampid.

Τὸ αὐτεργὸν Manibus propriis operari; live
manus ipsarum admove, fuisq; id nonnunquam
manibus exequi, quod alienis si veller, poterat. De
Danao Lucianus dial. m. m. 6. Σκαυτεργὸν τὴν
δυνατῆρος, αὐτεργὸν διδάσκει. Catonis majoris
τὴν αὐτεργὸν prædicat Plutarchus, ὅτι δὲ αὐτῶν
ἐργάζεσθαι τοῖσι. De Quintio Dictatore apud Suid.
autor innotinatus, τὸν αὐτεργὸν ἠγάπα βίον. Pa-
tus paneg. Theodol. Detrahit laudem partium in
majoris exempli est labor sine necessitate. Laus ei Ti-
jani apud Suid. ex autore incerto, καὶ ἐβέλει
σε πάντα τοῖς ἄλλοις ἔσπον πᾶσι ποιεῖν. At vā
mollitiam hominum, qui alienis ad omnia manibus
utuntur, falsè tetigit Cynicus, qui (referent l. 1.
Laert.) ex his quendam à famulo calcari compul-
tus, dixit, ἔγω μακροῦ εἰ, ἂν μὴ σε ἡ δυνάμεις
τῶν ἡμετέρων πᾶσι ποιεῖν τοῖσι τὰς ἡμετέρας, Noniam
tūc es, nisi te alter etiam emingat (non uti Erasm. il-
ludidit, abstrahat) quod si mancus fueris, futuram q. d.
q. d. Aristarum suspicanda est Gorgo puella Læ-
na, quem cum idem faciliare animadverteret, ad pe-
trem (Cleomenes is erat) conversa, Πάτερ, ἡμετέρας
ἔξωες ἔσπον ἡμετέρας, Pater, hostes iste manibus
ret. Plut. in Apoph. Itaq; adulatoriè nimis Cer-
stant. Panegyrist. Deccat te, Imperator, hostem fuisse
imò non deceat laborare. De Imperatore nim. cer-
sunt, quod de Deo sensit, qui Aristotelis nomen præ-
fert, Autor de Mundo c. 6. Μη αὐτεργὸν εἶναι
καλὸν μηδὲ εὐνοῦον αὐτεργὸν τὰ ὅτι γῆς, τὸν
ἐδὲ ἀνδράπων ἡμετέρων ἀμύσσειν, παντὶ ἡμῶν
ἐφίσταται περὶ γῆματι. Quod Apul. sic ὁρᾷ
Non ut orbem manibus suis instruxit: talis quippe
militas dejecti & minus sublimis officii; nec cum
no quidem convenit qui sit paululum conscientie cel-
qualis militie principes, & Curie proceres, & ante
ac domorum rectores, ut id suis manibus factum
quod sit curæ levioris. Atqui de Deo nos aliter docet
literæ sacræ, etiam τὰ ὅτι γῆς αὐτεργὸν non deli-
nari proflus; etiam si plurima exequenda crea-
rarum ministerio utatur. Quin & apud Hom. (quod
id Heroibus suis dedecori non est futurum opor-
tus) αὐτεργὸν ἦρεος, fūnt; αὐτὸς δὲ ἡμετέρας, ut Eula-
monet ad Il. 1. αὐτεργὸν Ὀδυσσεύς & Achilles ipse;
αὐτεργὸν deprehenditur ab Ulyssè Laertes, quod
observat Ælian. hist. var. l. 7. c. 5. eo utiq; sen-
exercet opere, quod in Cyro minore admiratus
est Lyfand, apud Xenoph. in Oeconomico; & quod

nihil regale magis huic visum refert in Catone majore
Cicero, agri nempe colendi studio. De Pittaco no-
tum est ex nania muliebri, sive ἐκ τῆς θῆλης ἐπι-
μα, uti appellant Athenæus l. 14. Euthath. ad Od. 6.
& Pollux l. 7. c. 32. § 2. (apud quem tamen l. 4. c. 7.
§ 1. ἐπιμα & θῆλη perperam est edit. quod Carmen
saculare interpres reddidit) quamdum molam versa-
bant, quo laboris radium tollerent, mulierculæ sibi
accinebant. Eam Plutarch. in 7. sapientium symposio
nobis hanc exhibet. "Ἀλλε, μύλα, ἀλλε" ἡ δὲ Πισ-
τὸς ἀλλε, μύλας Μιτυλῶνας βασιλῆων. Inde Theo-
dorus Scholasticum objurgandi ansam arripit I-
sidorus Peisiora l. 1. ep. 47. Αὐτὸς μὲν ἐρῶν
ἡγῆ πᾶσι χρεῖσιν κων ἐργασίαν, ὁ Μιτυλῶνα δὲ
Πιστῶς, καὶ τὸ βασιλῆος ὄν, τὸν μύλωνα νύτρεται,
ἡ δὲ ἀργὴ γυμναζέμεται, ἡ τὴν ἐρῶν ἐργάζομενος.
ut vitiose μύλωνα codices: nec sanis interpres,
pistram manibus suis extrahat. imò, in pistram ipse
quos obibat, simul sese & exercebat, & labore suo de
cuncta proficiens sicut. Nam quod Theod. Zuingerus
Theatri vol. 19. l. 2. tit. de Mola, Pittacum tradit
mole encomium conscripsisse, quod ἐπιμαλῶν nun-
cuparit, quo autore dicat nescio. apud Ælian. quem
certè laudat var. hist. l. 14. nihil ejusmodi comparcet.
queriturq; Pictorius ad Marbod. de gemmis, mole
laudes poetarum nullum celebrasse. De Romanis pri-
scis Seneca ad Helviam, c. 10. Scilicet majores nostri,
quorum virtus etiam nunc vitia nostra sustentat, infeli-
ces erant, quia sibi manu sua parabant cibum. Et mox,
Scilicet minus beati vixebat Dictator noster, qui Samni-
um legatos audit, cum vilissimum cibum in fœco ipse ma-
nu sua versaret. Manium Curium Dentum dubio
procul intelligit: quamquam Consul ille, non Dicta-
tor. Cibum vilissimum quem dicit, γογυλῆδης fuisse
refert, ex Megacle de viris illustribus, Athenæus l.
13. & Plutarch. in Apoph. i. e. rapa, ut ex Annal.
Plin. l. 19. c. 5. rapum, inquit, torrentem in fœco in-
venit. Historiam tangit & Cicero de repub. l. 3. à
Nonio laudatus, & in Catone majore. Nec peccare
puto Athenæum, (quod Pet. Victorius censet, Var.
hist. l. 10. c. 5.) cum Sabinos dicit, quos Samnites illi.
potest enim fieri, nec est vero ab simile, Sabinos Sam-
nitibus in ea legatione junctos fuisse: cum ex L.
Flori epit. Livianâ l. 11. compertum sit, Curium
istum tam Samnitibus cæcis, quam & Sabinis vi-
sitis, & in dedicationem acceptis, bis eodem anno
triumphasse.

Δυνατῆρον διαβολῆς; leg. δυνατῆρος δεκτον. De
Antonino Pio, l. 6. § 30. ὅς διαβολὰς ἐκ ἐξέρ-
De Trajano itidem Dio, διαβολὰς πᾶσι ὁπίσθε.
C. Caligula inter imperii exordia memoratu dig-
num dictum, factò etiam consignatum, à Sueton.
l. 4. c. 17. refertur. Libellum de salute sua oblatus non
accepit, contendens nihil sibi admittendum cur cuicumque in-
venisset; neque utiq; se delatoribus aures habere. Præ-
clarum & illud Domitiani, ab eodem in literas rela-

tum, si in tenore cepto is perstitisset, quod fiscales
calumnias, magnâ calumniarum penâ repressit; adje-
ctâ voce illâ memorabili, PRINCEPS QUI DELATO-
RES NON CASTIGAT, IRRITAT. De Marco no-
stro, qui hic constans, Capitolinus, suffragatoribus
non citò credidit, sed semper diu quæsit quid erat
verum. Quin & calumniis quadruplicatum intercessit,
appositâ falsis delatoribus notis: delationesq; quibus fides
augeretur, contempsit. Optimè Menander à Stobæo
tom. 2. tit. 42. adductus, & post Stobæum ab Aat.
Meliss. l. 1. c. 53. & à Max. coll. c. 10.

Ὅστις δὲ διαβολὰς πεῖθειται περὶ
"Ἡτοι ποιητὴς αὐτὸς ἐστὶ τὸν τέρπει,
"Ἡ παντὶ πᾶσι παιδείας γινώσκων ἔργα.
Qui mentem addit credulam calumniis,
Aut ipse est pravis inquinatus moribus,
Aut certe ingenio nil supra puerum vadit.

§ 6. Διὰ γῆματι | Operam pingendo sub Diogneto ma-
gistro dedit. Capitol. Verum de Diogneto isto pi-
ctore, an philosopho, an utroq; etiam, videndi Jos.
Scal. com. ad Euseb. Chron. & Cl. Salm. ad Capitol. Phi-
losophum certè Marcus ipse nullus appellat; po-
tuitq; Marcum ad philosophiæ studium impellere,
monitq; istiusmodi eidem suggerere, etiâ qui phi-
losophiam non esset professus, quamquam nec pin-
gendi artificium quicquam impedit, quo minus &
philosophiam profiteretur, eadem saltem imbutus fa-
erit, cum inter disciplinas liberales picturæ solim habe-
retur; unde de Hil. Bithyno Eunap. in Priso, περὶ
τοῦ κατὰ τὴν ἄλλης παιδείας καὶ γεγραμμένου ἔργου φι-
λοσοφούντος, ὅτι ἐκ ἐπιδεικνύει ἐν ταῖς εὐαῖς χρεῖσιν
ὁ εὐεργέτης, quæ verba Ead. Junius sic reddidit:

In arte pingendi adversus liberalium artium vacuos ita
philosophatus est, ut appareat in illius manibus non esse
extinctum Euphranorem. cum æbuisse potius sic ver-
tere, Qui præter ingenuam, sive liberalem, reliquam
disciplinam, in pictura quorq; ita versatus est, ut per ejus
manus Euphranor adhuc superesse videretur. τὸ κατὰ
τὴν ἄλλης παιδείας, est ἡ κατὰ τὴν παιδείαν, ingenua sive
liberalis disciplina φιλοσοφῆδος, studere, exerceri in su-
dio, exercitiōne aliquo versari. Euphranor pictor no-
bilissimus, fictorq; idem ex Plinio notus satis, qui
l. 34. 8. & l. 35. 11. videri poterit. Cæterum in
Hilario superstes, quæ ratione dicatur, ex Fabio me-
lius quam ex Plinio discas. Is hist. 12. c. 10. Euphra-
norem admirandum facit, quod & cæteris optimis sin-
dilis inter præcipuos & pingendi fingendq; idem miris
artifex fuit. quod idem planè de Hilari. Eunapius.

Τὸ ἀνερόσπεδον | Citat quædam hinc Suidas sub
vocabulo isto. Plut. de commun. action. c. 17. Τὸ δὲ
ἐξήλωσε τὴν ἀνόντων τὰν τὴν περὶ τὴν ἀνόντων
ἐπιμαλῶν; ἡ δὲ ἐπὶ τοῖς μακρῶς σποδῶν μετὰ τὴν εἰρη-
Aristid. in Panath. Si autem ὅτι μακρῶς, certè ὅτι
καυὸς multo magis. possunt enim μακρῶς esse, etiam
quæ κατὰ protinus nor. sunt. Quot autem κατὰ sive
vana & cæca, & hoc nomine indigna in quibus
A 3
studium

studium collocetur, vel τὰ πῶς παιδίας καὶ γέλοιος, rei ludicrae, quo nomine Laco quidam Atheniensis notabat, quos dicebat, μεγάλα αἰδοῦσθαι, & σπουδῇ εἰς τὰ παιδία καὶ γέλοιον. Plut. de glor. Athen. live de σοφείᾳ τῶν πόλεων καὶ σοφίας σπουδῇ παιδείας. Idem in Symp. l. 7. c. 9. qui & recte subiungit; τὸ γὰρ ἐν τῷ παιδείᾳ καὶ γέλοιᾳ. Et Caro Maj. dicere solent, τὸ σπουδάζοντες ἐν τοῖς γέλοις; ἐν τοῖς σπουδαίοις γέλοις καὶ γέλοις. Idem in Symp. l. 7. c. 9. καὶ τὸ γέλοιον σπουδάζοντες. Vel etiam τὰ σπουδῇ καὶ γέλοιᾳ, quae licet ieria sint, fructus tamen & emolumentum inania existunt, quales uatulo-τῆς αἰσῆς, quas commemorant damnantque simul, Galenus, horat. c. 6. & Fabius, hist. l. 2. c. 21. ἐν τῷ γέλοιᾳ & βιωφελείᾳ, ut Hlidor. Pel. l. 3. ep. 185. quāvis; nihil esse aliud, quam γέλοιον περιέλασμα, Alian. pronunciat, var. hist. l. 1. c. 17. sed & tristis illae peritiae, ut Caelilius apud Senec. ep. 113. & uisae difficles, ut Martialis loquitur, l. 2. epig. 86. quas Seneca idem (licet eisdem ipse indulgentior paulo, & in quibus Chrysippus nimis fuisse videtur) tantopere exagitat toties, ep. 45, 49, 88, 106, & 111. & de benef. l. 5. c. 12. Vide l. 4. § 32. καὶ αἰσῆς. Optime Plut. de commun. notit. c. 4. Ἄλλω γὰρ ἀντὶ φιλοπνεύας τὸν κενόσπορον ἀφελῶν ἐν τοῖς ἔργοις ὄντα πολλὰ, ἢ τὸ τὸν ἰδὼν εἰς αἰω-πρὸς πνεῖν καὶ ἀδελφείας, τὸν γὰρ ἐνέκερ τῆς συμφορῆς, καὶ λυπηταῖν.

Τὸ ἀπιστικὸν. Recte; nec cur ἀπιστικὸν legisse 30 Xyland. velit Mericus noster, causam nullam video; etiam si τὸ πιστικὸν infra § 15. legatur. at Suidas codices istinc omnino corrigendi, qui ἀπιστικὸν per- poram exhibent: nam quod vir eruditus admitti posse existimat; & ὡς τὸ ἐπιστικὸν ἢ τὸ ἀπιστικὸν deducit, quasi eis Marc. ex parte saltem animum ad- jecerit; nec Gram. ratio id patitur, quod παρὰ τὸ ἐπί- στικὸν τὸ ἀπιστικὸν, (non τὸ ἀπιστικὸν, quod ab ὀπίσθῳ oritur.) & ἀπιστικὸν deducit: nec praefer tantum, sed contra profus, autoris ipsius mentem esse vide- 40 tur. Οὐδὲ γὰρ ὡς ὅταν συνεστῇ καὶ γοῖς ἡ δὲ Μακεδὼν καὶ ἐστὶν ἰσοῦς. Jo. Xiphil. in M. chr. Nōq; enim ma- gnum consuetudini aut prestigis additum fuisse Mar- cum quisquam negavit. & ipse etiam hoc loco id ap- pertè differtur, qua ratione subnititur Xiphil. idem fabulam illam refutatum ita à Dione allatam, de plu- viis in aquar. penuria insigni, Arnuphis magi proci- ratione impertratis, de quibus infra huj. lib. calcem dicitur. Quin & scripturam receptam probat Jos. Scal. in Euseb. lib. 4. ad Dionis. Claudianus; tam loquen- 50 tiam consuetudinem, non posse talem testimonio hoc effi- caciū inveniū autumat, sequi omnem industriae sine auctore. Cui enim, inquit, potius quam ipsi Marco de se scribenti, Magis iniquam fidem adhibuisse, & ab eo canite ipsum auctoris? Insuper? Accedit quod Paulus in Dyst. l. 48. tit. 10. de panis, l. 30.

Μαρκον, ait, descripsisse, in insulam vel gentem, quā- 60 quid faceret, quo locos hominum animalia, quod dicitur, minis terroreretur, quod Modestini nomine laudat. In Casaub. ad Capitol. Christianos autem quid hoc loco à Marco notatos Mer. existimat, fieri potest, re- ut ad illos etiam spectet illud τὸ δὲ Μαρκον ἀπισ- τικὸν; de quibus Tertull. apol. c. 32. Demons aspe- rare consuevit, ut illis de hominibus uisum. Latius tamen se extendere Marci verba, & ad Ichnias superstitionis pertingere, etiam pater ipse i. ma- 65 ximino censet. Verum de istis utcumq; se res ha- buerit, τὸ ἀπιστικὸν, cum sit planè vox nauicula- 70 riā ratione hic admitti meretur: nec cur scripturā recepta aut muretur aut sollicitetur, quicquam comparat. Xylandri lapsum geminum habet, ep. § 11. ἐπιστικὸν.

Περὶ δὲ Μαρκον ἀπιστικὸν. Hujus generis est si- 75 perstitiosus mos ille, quo aris tinnitu luminibus coeli laborantibus, uti rebantur ipsi, succurrere so- lebant. Alex. Aphrodis. probl. l. 1. p. 46. Κῆρα γὰρ χαλκὸν καὶ σίδηρον ἐς τὸ δαίμονας ἀπειλῶντες δι- πῶ κατ' ἐκείνων τὸν γέγονον οἱ φασὶν ἐκ ἐπιστικῆς τῇ γὰρ ἀπιστικῇ ἀγνοοῦσιν, καὶ λυπητοὶ τῆς δαίμονων. Pariq; ratione Mares exigi prodit Nais Euseb. lib. 5.

Rursus equum tangit, Tenebraeque conerant sua, Et rogat ut tectis exeat umbra suis. Cui dixit novitas, Mares exite paterni, Respicit; & purè sacra peracta putat.

Cui gemina planè Papicolarum supersticio, qui 80 campanis tintinnabulit; pulsus demones abigere- dunt. Vide Paul. Girland. de sortil. g. & Hier. Ma- gium miscel. l. 4. c. 14.

Ὁρτυροζέτιν. At Suidas non ὀρτυροζέτιν, sed 85 ὀρτυροζοπὲν hic legit. Id Iudi genus Graecis fami- liare designat: de quo consuli possunt Suid. & Leopard. l. 1. c. 5. emendatus: Aristoph. Schol. ad aves, ab eodem laudatus: & Pollux l. 9. c. 8. & Meursio de lud. Graec. adductus. Meminere Plac- 90 in Albiand. l. 1. Plut. de legend. poet. & Athen. dig- 95 siph. l. 11.

Περὶ τὰ παιδία ἐπὶ ὁμοῦ. rei istiusmodi dā- 100 tum, live additionem, eius; nuniopere affectum esse. Vide ad l. 4. § 19.

Τὸ ἀνέχον παρρησίας. De Marco Capitol. M- 105 dicitur nonnullorum ex illis ones fore: & uide loquen- tiam dictis, vel literis, uell. rmonis, respondet. & de Marco Lucioq; pariter: Adempti imperium in uolun- 110 ter se anulo egreditur, ut lenitatem Pii nemo desiderat, cum eos Marullus sui temporis mimographus circūdā impune perstringeret.

Βαυχίς. Bacchus iste quis fuerit, nusquā comperio, 115 neq; enim quencquā hoc nomine inter illos reperio, quib. Marc. noster in disciplinam se dedisse perhi- betur: Eὐτυχίας forsan ipse scripserit, quod in Bar- 120 χίς, literis fugientibus an consulis, per exscriptor.

errorem

errorem transtulerit. Eutychieus Praxidius Sicensis certè 125 inter Grammaticos Latinos, quibus Marcus usus est, à Capitol. ponitur. Verum in re tam incerta quid statuas certi? Vide l. 10. § 31.

Ταυδισμός. Depravatum esse etiam nomen i- 130 stud Casaub. ad Capitol. censet, & suspicatur Andro- 135 nio posse reponi, quo Magistro Metis ac Geometria usus est Marcus. De Basside haud minùs forsitan probabili conjectura fuerit; quem Marco prece- 140 ptorum quoq; extritille, ex Eusebio autores sunt Geo- 145 monachus & Marianus Scotus.

Μαρκίως. Quod si conjecturis indulgere libue- 150 rit, istic nihilominus oboriri possit suspicio, pro Mar- 155 ciano Metianum substituentum; & de quo Capitol. Stu- 160 dii & iuri, audiens L. Volsium Merianum. Ea porro mutatio proclivior fuerit, si cum Casaub. non Me- 165 tianum sed Macianum legerimus. ex leg. 17. de iure 170 peritatis. ut τὸ Μαρκίως ἀντὶ τῶ Μαρκίως irrepre- 175 sent, deflexione planè levissimā.

Τὸ γέλοιον διαλόγος. Ingenii se & calami exer- 180 citandi causā. Alioqui tangit hominem Epictetus apud Arrian. l. 2. c. 1. qui hoc tanquam re magnā gloriabatur, Idē πῶς διαλόγος Γωπίων. Ecce quo- 185 modo dialogos componat. Hinc autem Dialogissim Cas- 190 sio Marcum dictum, referente Vulcatio, autumat Casaub. in not. ad Vulcat. Vide ad l. 7.

Ἐν παύσῃ. In puerili aetate, Xyland. live, puer 195 cum esset, phralis insolens; nec illesta tamen. De Maximino Herodian. l. 6. Πεπτερον ἰδὼ ἐν παύσῃ 200 ποιμαίνων, &c. pro quo Lucian. etiam ἐν παύσῃ dixit, 205 in Neyeromantia. Ἐγὼ γὰρ ἀγῶ ἰδὼ ἐν παύσῃ ἰδὼ, 210 quanquam ibi ἐν παύσῃ εἶναι potest verti, inter pue- 215 riā uel pueritiam numero esse. Sed eodem planè modo Philostr. ἐν μετρησίᾳ dixit in Hermocrate So- 220 phista, ὡς μὴ δάκρυον ἐπ' αὐτῷ τῷ Καλλιστῷ ἀρεῖ- 225 ναι ἐν μετρησίᾳ τῷ Διονύσιῳ, ut nec lacrymam emitteres 230 Callisto ad mortem illius in adolescentia desinelli. Ob- 235 servavit & Casaub. ad Athenici l. 13. c. 8. Τὸ πᾶς 240 pro ἡλικία παιδικῇ usurpatum ab Hermelianeτῇ Colophonio in Elegia ista quam in Leontium mere- 245 tricum composuit, ubi inter alia de Hesiodo, 250 Πόλλ' ἔμαθεν πᾶσις ὃ λέγων ἀνεγέλατο βίβλας 255 Ἵννων, ἐκ παρρησίας πᾶσις ἀγορεύον.

Ἐν παύσῃ. — quod Marc. Ewing. 9. 21. παιδίδεν, à puero, i. e. 260 à puerili aetate. Paul. ad Tim. ep. 2. c. 3. v. 15. ἀπὸ βέβαιος dixit. Plato Hipp. maj. ἐκ παύσων. ἐκ παύ- 265 σων ἀξέλαστο. quomodo Lucianus etiam, plurali 270 ut us numero, cum de Demonacte solo, & Longin. 275 in de Fine apud Porphyry. in Plotini vitā, cum de se solo loqueretur. sed & quod ἐκ μετρησίᾳ Epicurus 280 dixit, in ep. ad Idomen. ap. Laert. l. 10. uerbis illis 285 Ἐδ' ὁ ἀλῶς πῶς ἐκ μετρησίᾳ πᾶσις ὡς ἐκ ἐκ μετρησίᾳ, &c. id ab adolescentia, Cicero de finibus,

l. 2. Sed tu, ut dignum est tua erga me & pateris, 290 am voluntate ab adolescentia suscepit, &c. Aliud me- 295 men phralis illa ex puero, apud Sidonium Banar. in- 300 detur, ubi dixit l. 8. ep. 6. Audisti enim adu- 305 atq; adhuc nuper ex puero. h. e. cum nuperrime 310 ephēbē excessissim. ut Ter. And. 1. 1. vel ut Cicer. 315 ad Brut. adolescentulus & puer puer. Sidon. ipse l. 9. 320 ep. 14. adolescens, vel puer adhuc puer. ut ex istis can- 325 vim obtineat, quam in illis Expressissim, Eudoc- 330 tus, &c. nec puerilem aetatem includat sed exclu- 335 dat potius.

Σύμπεδος καὶ δεξίς. i. Pro fratrīs grabatulum 340 & pellem, ceteraq; Graecica instituta; coram nempe 345 qui à Philosophis Stoicis instituebantur. Casaub. ad Pers. 350 Sat. 3. v. 53. faciunt huc quae de Marco nostro Ca- 355 pitol. Duodecim annu ingressus habitum philosophi- 360 cum assumpsit; & deinceps tolerantiam; cum stude- 365 ret in pallio, & hanni careret, uix autem, mare ag- 370 te, in strato pellibus lectulo cubaret. quae uerba de le- 375 ctulis lubricatoris, quibus pelle instructis philosophi stude- 380 bant, exponunt Casaub. & Salmast. de quibus uide is 385 illum ad Sueton. l. 2. c. 78. plenā manu, vel etiam 390 ἐκ τῷ συλῶ congerentem, cui ego acervo ad- 395 jiciam tantum illud Gellii ex Noct. Att. l. 19. c. 10. 400 de Corn. Frontone; Offendimus cum cubantem in 405 symposio Graecensi; circum multaq; sedentibus multis 410 doctissim, aut genere, aut fortuna nobilibus.

Ἐκλυκίς ἀγῶν. i. quam & παιδικῇ Ἐκλυ- 415 κῇ, Plut. in Alex. de Barlene.

§ 7. Περὶ τῆς ἀντιπρῆς, sumum Rusticum, 420 quem & reueritus est & scilicet, qui domi militiq; 425 pollebat, Stoica disciplina peritissimū, cum quo omnia 430 communicavit publica privatq; consilia. Capitol. Alius 435 ergo iste à Junio Rustico, ejus meminit Plu- 440 tarch. de curiositat. quemq; Suetonius l. 12. c. 10. à 445 Domitiano caesum narrat, quod Pati Thrasea & 450 Helvidii Prisci laudes edidisset, appellassetq; eos 455 sanctissimos homines. Stoicus tamen uterq; unde pri- 460 orem illum, quem & Plinius Arulenum, Regulus 465 ille, ex Modesti elogio, bipedem omnium nequissimus, 470 Stoicorum simiam, per contumeliam appellabat. 475 Plin. min. lib. 1. ep. 5.

Τὸ γέλοιον διαδύσσω. Qua nimirum opus ha- 480 bent & praestantissimi quiq; unde & Basilus Caesar, 485 ep. 77. poscit à suis γεμῆματι, εἰπ. Γράμματα, δι- 490 ορθήματα. καὶ ἀνέμῳ γὰρ, inquit, μελὸς σπλάγχανον 495 ἀνέμῳ, ἀνέμῳ ὄντες, καὶ ἐν σπῆτι ζῶντες. Se- 500 neca ipse. 6. Intelligo non concidam, nec tantum, sed 505 transfigurari: nec hoc promitto jam aut spero, nihil in 510 me superesse, quod mutandum sit. quidam nullā habere 515 quae debeat corrigi, quae extenuari, quae attolli? & 520 hoc ipsam argumētum est in uellus translati animi, quod 525 uictia sui, quae adhuc ignorabat, uidet, quibusdam agris 530 gratulatio fit, cum scilicet agros esse senserit. Epictet. 535 apud Stob. tom. 2. tit. 1. Εἰ βέλαι ἀγαθὸς εἶναι σφῶ- 540 τον πῶς δὲ ὄν. ὅπ. καὶ γὰρ ἔ. Vide ad l. 11. § 39.

34

31 Rector. l. 2. c. 12. 'Οι νέοι ὃ ἐμμετάβολοι καὶ ἀφί-
 32 κοεσι πρὸς τὰς ἐπιθυμίας καὶ σφόδρα μὲν ἐπιθυμῶσι
 33 πικρὰ ἐπαύονται. Est autem ἀφίκοεσι metaphorice ab eis translātum, qui cibos itatum, ubi minime libantur, facili repudiant. Suid. ἀφίκοεσι ἐμμετάβολοι, ἢ δὲ πικρὰ καὶ αἵματι ἀφάτου κοεσιν νυμφοι. qui & Marci verba mox fubjungens σωτηρικὸν δίδει πρὸς τοὺς φίλους, καὶ ἀνταρσὶ ἀφίκοεσι. eam fecit interpretes ad Pii adversus amicos afflictiū referunt latius sumi, ut reliquum etiam vitæ institutum respiciat.

Τὸ αὐτὰρ ἐπεὶ ἐν παντί | ὡς ἐλπίεις ἀφελῆναι·
 I. 6. § 3. neque enim assentior Xylandro verenti,
 in cunctis omnia fuit in se reposita liberata. nec a-
 mens Marci, ite falcem. malum, vel modico, vel for-
 te contentus. Epicur. ad Menec. Τῶν αὐτὰρ ἐπεισὶ
 ἀγαθὸν μέγα νομίζουσι· ἢ ἢ πάντας τοὺς ἐλπίουσιν
 ῥῆμα δὲ αἰὶν ὅπως, ἐάν μιν ἔχουσι τὰ πολλὰ,
 τοὺς λίγους ῥῆμα δὲ, πεπαισμένοι γνησίως, ὅπ-
 ῳ δὲ πολυτελείας ἐπιδόωσιν οἱ ἥμισυ ταύτης δα-
 μναί.

Tὸ φαλίσκον ἢ τὸ ἔυσιον ᾗ ἀφυσσάτω. *ili.*
 Τῶν ἐλαφῶν ἀφροδιτακτόν. Nec in hoc Pio
 dilipar Marcus, qui *combuit post priorem lapsum cul-*
trix subijci iussit. unda hodieque rete praetenditur.
 inquit Capitol. Ità Philosophus (ut apud Senecam
post. 17. Cicero) & in maximis opulaturis, & ad
minima descendit. Verum in Capitol. Salmaius pro-
mulcatis, funambulis legendum contendit; quem
ipse lis ad Marci vitam.

Καὶ πᾶσαν κοιλίαν ἐπ' αὐτῇ σαλεύειν | συ-
 λῶν Xylard. Verum mutatu nihil opus: cum &
 πᾶσι & σαλεύει simplex, *comprimere*, *reprimen-*
tique significationem obtineat. ita medicis dicitur
 Pharmacia quaedam κοιλίαν τέλειν, *ventrem supprime-*
re, ut Alexandro Aphrodisiaco, an Tralliano (hoc
 enim vult Mercurialis. *gymnast. l. 1. c. 11.*) in pra-
 tici. *problema*. idemque alibi, αμαλὸς ὃ σαλεύει
tem autem sanguis repressus fuerit. De Alexandro
 Pharmace Lamprid. Saluberrimus autem nomine, hoc
 ὃ, *dico Alexander*: si quis caput flexisset, aut blan-
 tius aliquid dixisset, ut adulator vel obsecrator, vel
 debatur.

Tὸ φυλακτικὸν ἐστὶ ἀναγκασίον τῇ ἀρχῇ | Hujus
 est documentum esse potest, quod *salaria multis ju-*
dicant, quos *scitios* videbat accipere, dicens, Nihil esse
indidit, quæm si *rempubli*cum illi *arraderent*, qui *nihil*
cana suo labore conferunt. Capitol. qui & de Mar-
to in largitionibus pecunie publicæ parcissimus fuit : se
 quod laudi potius datur, quam reprehensum

Kai *taupidmōs tīs agēntēs* *Sumptus procura-*
ti. Xyl. Impularum ratiocinarium custodiebat.
af. qui & de Imperii ratiocinario accipit, quod apud
Pius habuerit. de quo & Capitol. Rationes omniū
provinciarum scivit & vestigalium, indeque ualuo-

πεῖσω dictum, quòd in istis exigendis distrin-
geret. Verùm de dīverbī illius occasione fu-
diximus. Malim & istic τὸ *ταπεινὸν τῆς ἐργασίας*
de *sumptuum* erogatione *modernā* & *atempore*
quàm de redituum rationibz exquisitè confic-
dis interpretari. Pium scil. in illis *condum* mag-
quàm *promium* se exhibuisse.

Καὶ ὑποβρεθικόν | Ἰακ. 1. 6. § 30. τὸ μακρο-
μον· καὶ ὡς ἔρεβεν ἐκῆν· τοὺς ἀδίκως αὐτὴν κα-
μάρης μὴ ἀντιπεμρόμεν·

Ἐπὶ ᾧ τοῖς τῶν τῶν | τῶν ἰστίαις ἰστίαις ἰστίαις
ficare vult Mericrus. Verum τῶν, non τῶν, e-
stet à τῶν & rigores dicere durius paulo videri
Xylander πῶν legit, cui calculum do, operan-
dum merum subesse opinatus.

Μήτε ἀπὸ τοῦ θεοῦ διαδοῦμαι | Ita l. 6. § 3.
de Pio : θεοτέλης χάρις διαδοῦναι.

Μίμτε ὅτι ἀνθρώπους δημοκρατῶν ἢ quod de ci-
fursum, qui numeribus ac vilificationibus popu-
lum demereri studio habent. Plur. praecipue: τῶν
πόδ' ἐν λόκῳ ἔχεις ὅτι ὅτων κρατεῖν δύναιτο
αὐτὸν ἐκ τῆς ὅτων ἀρενὴ εἰς μάστιγος καὶ περὶ
ἐνίοις ὅτι ἀνυμνῶσαν ὅτι λόγον, (leg. λόγους) καὶ
ἀμάστας καὶ ἀτέχνους ζητῶντες ἐν τοῖς πολλοῖς ἐν
σεβῶς ἑλπίσιν, οὐκ ἔχοντες. ἢ τῶ βασιλευσὶ δίδωται
πυρρὴν πναεῖ ἢ μορομαχίαν δεδωμάτα ὁδωσά-
ζοντες ἐκεί, διμαγωγῶν, μέλλων ἐκ διμαγωγίας
διμαγωγία γὰρ ἢ διὰ λόγους πειθομένην ὅτι αἰ
τοιαῦτα πειθομένους ὅτι ὅχον, ὅθεν ἀνὰ λόγους
ἀγέρεις καὶ βουλομένης διαβερσιν. nec multo
idem genus hominum pertringens: Ὅντες ἀπὸ
τῶν ἐρώτων ἰσοβρεσῶν αἶμα καὶ θεοτότας ἐκεί
λεσθαι καὶ δημοῖς σεβῶς ἐνα καὶ ἀρετῆς ἐξήνουν
αἰ καὶ ἀπὸ δεδῶν, ἢ νεμιστον, ἢ μονομαχίαν
διδῶναι καὶ πναεῖ καὶ φιδωδωάρτες. ἐπὶ τοῖς
καλακίαις ὅχλον, αἰετὶ τῶ δίδον καὶ χαλκῶν
σεσπενδιάντων ἐπὶ σεβῶν πνα καὶ ἀβέβαιον ἀρε-
την δημοκρατῶν καὶ διμαγωγίαν distinguir, ut illa de
populi favorem muneribus captantium, ista or-
tibus.

Νῆπιον ἐν πᾶσι | *præcipue sobrius. Capitol. Ve-*
 rum hoc restrictius. Apostolus *ad Timoth. ep. 2. c. 2.*
 5. Ἐν τῷ νῆπιον ἐν πᾶσι. Et *ad Thym. ep. 2. c. 3.*
 6. γενναῖον καὶ νῆπιον. De Scipione Polyb.
 10. ἀφ' οὗ καὶ νῆπιον. quod ob vocabuli inso-
 rentiam observo magis.

Παρθένων ἡδὲ ἀνεπιθιδύσας ἀπέδωκε, ἀνέπη-
κεν δίδωαι | Ita paulo post, *χὶ ἀπὸν ἐξέτι, χὶ πρὸ*
αὐνὸν δίδωται. Quod de Arrippto fere Lat.
2. Ἀπέλαυσε μὲν γὰρ ἡδονῆς ἥτις παρθένων, ἐκ δὲ
χὶ πόνου πῶς ἀπολαύειν ἥτις ἐκ παρθένων. Semic
innum, quod idem ibidem, ὅτι τὸ κεῖναι χὶ μὴ
ἰσθῆναι ἡδονῶν, αἰσιν, ἐς τὸ μὴ χεῖναι. De Ar-
rippto tamen Flaccus *l. 1. epist. 17.*

Tentantem majora, ferè præsentibus æquum.
 quod Isocrates Demonico § 19. σέβει μὲν τὰ πρῶτα
 ντα, ζήτει δὲ τὰ βελτίω.

§ 16

Ἀπόντων δ' μὴ δεῖδις | τότε γὰρ δεόμεθα, ὅταν
διὰ τὸ μὴ παρέιναι ἀλγῶμεν. Epicur. ad Me-
nec.

Καὶ τὸ αὐτὸ ἐν πᾶσι ἑστέον | recte Xyl. *Nemo*
fuit, qui cum esset diceret. id est, verè dicere posset:
 per opprobrium scilicet, neque enim ἐγγυμναστὴς ἔνι
 οὐτ' ἐκείνῳ, ut eruditus interpret Anglicanus
 opinatur; Sed σαφηνικῶς potiùs καὶ διασφαιρικῶς.

Μίμνε *ὅτι σοφιστὴς*. Alluere ad ἔχλον σοφιστικόν, quoniam suprà attigerat. § 7. De eodem l. 6. § 33. *ὁ σοφιστὴς*. Et Capitolin. *Est vir formæ conspicuus, ingenio clarus, — Singularis elegantia, nitide literature, — & hæc omnia cum miseria, & sine ja-lantia.* Nam quod vir doctissimus *Sophista*, aut *Scholaſticus* etiam nomen in meliorem partem hîc accipit laudifice loco haberi opinatus est, ab auctoribus

[illegible]

ὁμοίαν ἔργον ἢ διπλὴν τὸ μὲν ἐκ ῥητορικῆς, δι-
 ὁδοῦσαν παρὸν μόνον τὸ ἢ ἐκ διαλεκτικῆς, ἐποπτε-
 ῖαν. τὰ δὲ ἢ ἀπὸ τῆς ἐμπειρίας. Vide Platonem
 in Sophista, qui totam illam dissertationem fati
 proxima in hoc genus animalium definiendo infun-
 git, cujus instituti rationem prodit nobis Plutarch.
 insignem nimirum nugatorum istorum per Grae-
 ciam ex seculo feracitatem, qui accepti à juveni- 59
 bus potiusquam pecuniam sapientiam edocuius fese
 sollecebantur, cum nihil minus quam quod profi-
 ciabantur praestarent. Sic enim ille *Plat. quest. 1.* Καὶ
 ἀπὸ πάντων ἐκ τούτων. τότε ποσὴν σὺνίει σοφιστὴν ἐν τῇ
 ἀποκατάσει. καὶ πῶς οὗτοι ἐν τάξει πολλοὺ τῶν ἀνθρώπων
 ἡμῶτα ὁ ἐπηρεάζοντο, καὶ διδόντες ἀρετὴν, καὶ λόγον ζήλια

ὁρῶν καὶ διατεταῖς ἀπρόκτους ἐν ἑαίῃ καὶ φιλοπ-
 μαίαι ἄνθρωποι, καλὸν δὲ καὶ χρῆσιμον ἔστι ὄπην. Itaq;
 Dio Prut. *orat.* 4. Eunnuchis istos confert, quos, ut
 illa apud Comicum, *aitunt mulierum esse amatores*
maximo, sed nihil posse; saltem, liquid quāto maxi-
 me moliti fuerint, nihil procreare, est certo cer-
 tius. Vide *supra* ad § 7. & *at* l. 9. §. 29.

ΜΠΕ *ὅπ' οἰκοφύνης ἐρῶνκα* Θ. | *Οἰκοφύνης* ad
verbum, qui Hebraeis *בית ירמיה* Jerem. c. 2. v. 14.
10 *quoniam* Mericis in textum glossata esse merum
censet, quod ē margine in se ipsum irrepserit. Verum
de hoc alii videntur. Servi interim, ut *Mosis* Græ-
cæ interpres, *Genf. c. 17. v. 13.* vel sunt *ἀρῶν-
ητοι*, vel *οἰκοφύνης*. eandem habes distinctionem
apud Tragicum in *Oedipo Rege*; ubi opilio re-
gius *ἄν δ' αὖτ' αὖτ', ἐκ ὀνήτης, ἀλλ' οἰκοτετραφής*. Et
Latinis *Verne*, *vernula*, *vernaculi*, quod hic nostri
usurpavit. De Macrino Capitol. In *vernaculis* vel
austicis, tam impius, tam asper, ut servi illum sui non
Macrinum dicerent, sed *Macellinum*. Seneca de be-
nefic. lib. 6. cap. 11. *Alter apud proximum circula-
torem residit, et dum vagus atque error vernaculis co-
gregatur & ludit, &c.* Hortum autem, cum sub o-
culos ipsorum deducantur parvuli, petulantia &
procacitate oblectabant sese familiariter patroni.
Talis ille, qui Seneca ep. 12. *Non cognoscis me?* in-
quit. Ego sum Felicio, cui solebas sigillaria afferre,
Philosti villicii filius, delicioium tuum. Martial. l. 14.
epigr. 54.

Si quis plorator collo tibi vernula pendet,
Hec quatiat tenera garrula siftra manu.
Et de Erotio vernula sua, sic enim appellat l. 5. epigr.
38. Desere non te vernule pudet mortem?
ibid. ep. 35.

Inter tam veteres laudas lascivae patronos,
Et nomen blasphe garrat ore meum.
Seneca de provident. cap. 1. Cogita filiorum nos mo-
destiā deserviri, venudorum licentiā; illos disciplinā
tristiori contineri, horum ali audaciam. Inde verne
proceres dicti Horatio *Serm. lib. 2. Sat. 6.* &
venulitas αὐτῶν πῶς βωμολοχίας. Martial. lib. 1.
epigr. 42.

Urbanus tibi, Cæcili, videris.
Non es, crede mihi. quid ergo? Vernus es.

Et l. 10. epigr. 3.
Vernaculorum dicta, sordidum dentem,

Cicero Bruto. § 172. Ego memini T. Titum Pla-

centum, hominem facitissimum, cum famulo nostro G. Grano dicaciter contendere. Sed Titianum, non minus multa ridiculè dicentem, Granius observat, nefas quo sapore vernaculo. Ammianus lib. l. 17. Gallum appellantes loquentem talium, litentem Gracum, & hinc congruentia plurima atque vernacula facientes. De Vitellio Suetonius l. 9. c. 12. Nullis tamen infensor quim vernaculi, & matrem.

Μέλη του νέου τελεῖται πῶς τελεῖται | Οὐκ ἔστι
γινώσκου

PROCEDURE.

verteret Grotius in excerpt. is hoc modo definxit :

Tò γδ ὑποληψέν τυφλὸν εἶ) πᾶν ἔρη.
ac si mens esset ;

ac si mens effet ;

Secum esse dixit omne quod presumitur.

& tanquam *Λαρυμωνα* perfrictum vult à Comico philosophum. Ac felici eadem in priore vocabulo conjecturâ usus est: *πῶρον* in *πυλόν* quoddam mutavit, fecellit divinatio. Legendum ergò Sexto præeunte,

Τὸ γὰρ ὑπολιφθέν τῶρον ἔδ' πᾶν ἔφη.
Υπολιφθὸν ἔδ' ἔφη οὐκ ἔστιν ὅτι προσηγορεύει

Typicum esse dixit omne quod praesumimus

id est, opinionem meam certitudinis inanem. nec aliud ferre, verba si spectemus, Marcus hic. πῶς ἂν πλάσῃ. nam mentem si attendimus, aliud planē. Quam igitur potest quomodo Marco cum Monimo, Stoico cum Sceptico convenire quae: cum certitudinem nulla fecit aut exertiis professi sit, aut enixius propugnaverit, quā Zenonia & Chrytippea. Verū hoc vult Marcus, ea, quae a Monimo sunt adhibita ad dogma suum de opinione: vera statumendum, ostendere simul, nullum in id totum fere in hoc consistere, quibuscum quisque opinionibus inbutus fuerit. Vide insr. § 17. ὅπως γὰρ πῶς.

Εάν πρ' αὐτοῦ τὸ νόστομον μὲν τοῦ ἀληθινῆς δέ-
 σται | Si quis quod ab illo fuerit ac iucunde di-
 catur est, contentus appeffatur, quatenus eius veritati con-
 sentiam. Quod idem dictum, quia Monitus, La-
 bertio teste, γέγραφε πύργῳ ἀσπιδὶ λαλιούσῃ κειμή-
 λον. i. e. ludens quendam scripti, quibus seria subje-
 ctant. Id quod de Socrat. Galen. de iust. part. l. 1. c.

100

100

[illegible]

Journal of Management Studies, 36(7), 809–826.

Οὐδὲν ὃ κελὸν κατὰ φύσιν | Ita lib. II. § 34. Οὐδὲν δύσρημον φύσιν πνέει ἔργον σημαντικόν. & lib. 6. § 33. Εἰ καὶ φύσιν ἐκ ἑστίν, ὅδε κατὰ φύσιν.

Τὰ δὲ Καρύντια | De inscriptionibus istiusmodi vide quæ ad finem libri primi adnotavimus. Lug. Καρύντια sicut & Aurelii Victoris codices, in breviario, Carnuntum. Verum illud, opinor, potius. Est autem Καρύντις, Καρύντις, ut Ptolemæus geograph. l. 2. sive Καρύντις, ut Marcus hic, quod ad Latinorum Carnuntum propius accedit; Pannonia oppidum, cuius meminit & Plinius hist. nat. l. 4. c. 12. & l. 37. c. 3. & Ammian. hist. l. 30. qui Illyriorum tamen oppidum dicit: ad quod Marcum nostrum triennio jugiter militum defectum habuisse, cum bellum Marcomannicum præ manibus haberet, aut est Orosius hist. l. 7. c. 15. & Eutropius; Cuius apud Carnuntum, inquit, jugi triennio perseverasset, bellum Marcomannicum confecit. Quin & Dio Cassius (an Jo. Xiphilinus?) in M. Antonino narrat, eundem, cum per totam ferè vitam bello illo implicatus teneretur, τὴν Παιονίαν ὀρμητικῶν, Pannoniam pro stativis, sive pro eo loco, in quo copias suas contineret, & ex quo in adversarios excursionses subinde faceret, habuisse. Verum apud Dionem aut Παιονίαν legendum fuerit, aut Pannoniam aut pro Pannonia acceperit; quomodo Seb. Munsterus c. 14. de Hungaria agens, Pannoniam asserit olim Pannoniam dicit; & Guil. Xylander apud Strabonem Pannoniam cum Pannonia confundit; cum tamen Strabo ipse geogr. l. 7. diversas has esse longè; a se invicem distitas tum regiones, tum gentes, disertè statuatur. Ego prius illud lubentius admiserim, librarii subesse culpam, qui lapsu calami proclivi, pro Pannonia Pannoniam exhibuerit: (nisi si à Xiphilino erratum est) non solum, quia Pannonia (cum Axio flumini adjacens, & Macedonia contermina, ejusdemque; etiam portio habita fuerit, ut Homer. in Æol. Justin. l. 7. Liv. l. 45. Strabonis è l. 7. excerpt. Cassius ipse

l. 49.) situs non patitur, ut eo fine usui esse Marco potuerit, adversus gentes illas litri accolae militanti: verum etiam quod Pannoniam postea autor idem tantquam sedem exercitus Marciani commemorat, cui accedit, quod Capitolinus narrat in Marco, Marcum Pannonias, Marcomannos, Sarmatas, Vandalis, simul etiam Quadris extinctis, servitio liberasse; & in Vero, composito, in Pannonia bello, in urbem destinatum esse. Illud denique palmarium argumentum in hac causa fuerit, quod Cassius idem, non ille operæ alienæ contractus, sed integer hist. l. 49. (quo loco se post patrem etiam Pannonia præfuisse commemorat) Græcorum quorundam, qui commisscebant ista, errorem ipse refert, rejicit, refellit. Ex eorum autem numero fortean Herodianus fuerit, qui Marci scripsit ἐν Παιονίᾳ, in morbum novissimum, unde & obiit, incidisse. Sed & Philostratus is, qui sophistarum vitas descripsit. Ille siquidem in Herode de Marco agens; Ἐξ ὧντο, inquit, ἐς τὴν Παιονίαν ἔλθων, ὀρμητικῶν τὸ Σιερῶν χερσὶν. & rursus, ἐν τῇ Παιονίᾳ. quo utroque loco Pannoniam esse intelligendam docent, & Marci historia, & Sirmium ipsum Pannonia inferioris oppidum, uti testantur Ptolemæus l. 2. & Plinius l. 3. c. 25. cum Prælii Imperatoris natalibus, ut Æli. Vopiscus; tum & Marci obitu, qui spiritum ibi hausit novissimum, ut Tertullian. apol. c. 25. factum illustrius. Nec recedendum, quod Strabo l. 7. Segessicam Pannoniam urbem dicit esse, εὐρυτὴν ὀρμητικῶν τὸν αἰῶνα, πολὺν, locum idoneum & opportunum admodum, quæ Daci bello impetantur. qui & ipsi ex Strabone vicini fuisse videntur gentibus illis, quas subegisse Marcus perhibetur. Carnunti ergo apud Pannoniam agens Marcus horum nonnulla commentatus est: non inter strepitus Baianos frenitibus; balnearios, aut clamores vociferationesque; Circenses, quod tanquam magnum quiddam de se prædicat Seneca ep. 56, & 83. sed inter motus bellicos, ac tumultus militares, philosophiæ studiis ferid sedulog; deditus.

Ad Librum III.

§ 1.

Αἱ δὲ ἡμέραι ἡμῶν ἀναλίσκονται ὁ βίος | Flaccus ep. 2. l. 2. Singula de nobis anni prædantur eo euntes.

Anni, inquit ille: imò & dies, horæ, momenta ipsa. Singuli dies aliquid subtrahunt viribus. Sen. ep. 26. & Memor, si Scalligero credimus, non Seneca certè, Οὐρανία 2. 2. Florem decoris singuli carpunt dies.

Quod de viribus ille, de decore iste, de vita Marcus Sed & Seneca ad Luciliam ep. 24. Memini te idem locum aliquando tractasse, non repente nos in mortem incidere, sed minutatim procedere. Quotidie morimur, quotidie enim demitur aliqua pars vite: & tunc propius cum crescimus, vita decrevit. usque ad hesternum quicquid transit tempus, perit. hunc ipsum, quem agimus, hunc cum morte dividimus. Quemadmodum cephægrum non extremum stillicidium exhaurit, sed quicquid ante de-

§ 1.

fluat, per aliam horam, quæ esse desinit, non solum moritur, sed solum consumitur. tunc ad illam pervenimus. Idem enim. Et epist. 120. Vide in quanta celeritate mori possit. Hoc quod futurum dico, cum mori sis, & tunc quæ magna jam facta est. nam quæ vixisti tempus, colas est, quo erit antequam vixeris, eris ut nunc, qui de mori timemus dicimus: cum mori sis, in mortem fugisti, corripuit. non ille gradus diffinitum facit, in quo desinit; sed ille profectus, ut nunc dies currens pervenit, accedit enim, carpitur illi, non corrumpit. & epist. 4. Ex quo patet, dicitur. Vide eundem ad Marc. c. 20. ad l. 321. Maub. Alton. l. 4.

Vita non moritur, sinque ad originem pendet.

Mors non:

Agitur, moriturque procul, procul esse putamus: deinde hinc nec abditæ culicibus.

culicibus ex illis, qui primam nocturnam, horæ,

perperam junculo vitæque morsque pede.

Partem aliquam vitæ quæ se metitur, & ipsam

sursum e ceteris quelibet hora tuâ.

Partem moritur: momento extinguimur uno:

stetis longus deficiente perit.

Ut nihil incipiat, tamen ipso in tempore mori est:

Quænam, interea dum loquimur, morimur.

hoc est novissimum, quod Flaccus l. 1. Od. 11.

— dum loquimur, fegerit invida

& Paul. in §. 2. 153.

Memor l. 1. si fugit hora; hoc quod loquor indè est.

& quod in Camilli Aquilei epitaphio legitur,

Ille est hic qui incubat, hora rapit,

Expressum è Seneca illis in Herc. fur. 3. 3.

Exposita hora vitam, prima quæ dedit.

Quæ si in illis quæ incipit mori, ex quo in ipso agi ce-

perit ipsa mori, ut est, ante decessum, profectio ex quo

transit in hoc corpore, in morte est. quid enim aliud

postquam mori agitur, donec ea consummatum mori,

peragitur, incipitur, & incipit jam tempus esse

postquam, quæ cum vita decesseretur, erat in mor-

te Aug. d. C. cit. Di. l. 12. c. 10.

Mors ex hoc corpore exhalatur | Aug. de

City. dist. 15. c. 10. Quicquid temporis vivitur,

de hac vivendi demitur; & quotidie minus vivit;

ita. Idem de verb. Dom. form. 17. & de temp.

115. Non crescant parvi, quasi accedant illis dies, &

quædam quæ minuantur: & ipsa est facta corporum.

videtur enim decedant potius dies quam accedant.

epist. ad am. homini nato, verbi gratia, 50 annis:

quædam vivit, de summa minuit. Idem Iulius profe-

quitur & de verb. Dom. form. 1. & de temp. l. 12.

27. Ipsa suis augumentis tota ad decreta mentis impel-

litur: & uti dicitur, unde proficere videtur.

Adhuc, et exarctat in diadema | Nempe, si

moritur, ut speratur, ut Apul. in aplog. aut ut

Tanul. d. anima, prodigitur. Pervenit, inquit, mor-

tem prælo. Ideo vult maturius studiis bonis in-

cumbendum, quia nec vitæ prolixioris certitudo; & hæc etiam prorogetur, incidere possint, quæ intelligentiæ vini vigoremque imminuant, imò usum liberum superfluum etiam penitus tollant.

Tò μὲν διαπνοῇ | Sphæra. Xyland. respiratio. M. Cal. verum alia longè est τὸ διαπνοῆν. quod à Marco ipso etiam plenis tribuitur. & τὸ τῆς ἀναπνοῆς distictè distinguitur infra l. 6. § 15. Aristor. problem. l. 1. q. 21. Ὁ αἶμα δὲ ἐν σώματι ἀναπνοῇ, τὸτο ἐν τῇ σπύγῃ διαπνοῇ διὰ τῆς ἀσπείρας.

Idemque; (ejusd. saltem nomine; sunt enim qui A-

lexandro potius accesserunt) de spiritu c. 5. τὸ δὲ

ἀεὶμα ἐν κελῶς καὶ ἐν σώματι ἀσπείρας. — τὸ ἀσ-

πείρας δὲ ἐν διαπνοῇ ἔχει. quam ἀπὸ τῆς ἀνα-

πνοῆς autor idem distinet. ibid. c. 4. G. Galenus

iridem commentatur. in Hippocrat. de diet. lib. ubi

illud Hippocr. aphor. 15. sect. 1. adduxerat. Θέρμος

καὶ ὁ ἀνοπνός σπύγῃ διαπνοῇ τῆς ἀσπείρας, καὶ τῆς

σπύγῃς, καὶ τῆς ἀσπείρας. Ex aphor. 15. rationem di-

ctè subiungens, Αἱ καὶ τῆς ἀσπείρας, καὶ τῆς

σπύγῃς ἀσπείρας. (quæ verba sunt Hippocrati)

διὰ τὸ ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς ἀσπείρας, καὶ

καὶ τῆς ἀσπείρας ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς

σπύγῃς ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς ἀσπείρας.

Idemque; explicatius utriusque l. 1.

30 c. 12. Τὸ μὲν δὲ ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς

σπύγῃς ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς ἀσπείρας.

Idemque; explicatius utriusque l. 1.

30 c. 12. Τὸ μὲν δὲ ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς

σπύγῃς ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς ἀσπείρας.

Idemque; explicatius utriusque l. 1.

30 c. 12. Τὸ μὲν δὲ ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς

σπύγῃς ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς ἀσπείρας.

Idemque; explicatius utriusque l. 1.

30 c. 12. Τὸ μὲν δὲ ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς

σπύγῃς ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς ἀσπείρας.

Idemque; explicatius utriusque l. 1.

30 c. 12. Τὸ μὲν δὲ ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς

σπύγῃς ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς ἀσπείρας.

Idemque; explicatius utriusque l. 1.

30 c. 12. Τὸ μὲν δὲ ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς

σπύγῃς ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς ἀσπείρας.

Idemque; explicatius utriusque l. 1.

30 c. 12. Τὸ μὲν δὲ ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς

σπύγῃς ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς ἀσπείρας.

Idemque; explicatius utriusque l. 1.

30 c. 12. Τὸ μὲν δὲ ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς

σπύγῃς ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς ἀσπείρας.

Idemque; explicatius utriusque l. 1.

30 c. 12. Τὸ μὲν δὲ ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς

σπύγῃς ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς ἀσπείρας.

Idemque; explicatius utriusque l. 1.

30 c. 12. Τὸ μὲν δὲ ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς

σπύγῃς ἀεὶμα ἐν τῇ σπύγῃ ἀναπνοῇ τῆς ἀσπείρας.

Idemque; explicatius utriusque l. 1.

Vivendo morti appellimur propinquis.
Hinc Gregor. Rom. l. 6. ep. 26. Vita nostra navigationi est similis, in namq; qui navigat, stat, sedet, jacet, audit, quia impulsus navis ducitur. Ita ergo et nos sumus, qui sive vigilantes, sive dormientes, sive tacentes, sive loquentes, sive ambulantes, sive quiescentes, sive volentes, sive nolentes, per momenta temporum quotidie ad finem tendimus.

§ 2. Τα ἐπιγνώμωλα | Quæ & ἐπιγνώμωλα dicuntur, l. 6. § 35. Quæ rebus eis, quos vel natura vel ars ex intentione primaria producit, aut casu aut necessitate etiam, sed præter intentionem utriusque pervenient aut interveniunt. Maxim. Tyr. d. 57. r.

25. Καθ' ὅσον ἐν τῷς ἡλ' τεχνῶν χειρουργίαις, τὰ μὲν ἢ τέχην σεσηγμένους εἶναι, συζητοῦμεν τὸ τέλος, τὰ δ' ἐπί τῃ τῇ χειρουργίᾳ & τέχνῃ ἔσται, ἀλλ' ὅταν αἰσθῇ, ἀντιδρῇ τε ὅς' ἀκούσθ' & ἐκ βαλὺν αἰσθάνομαι, καὶ ἀλλο ὅς' ἄλλαν πᾶσιν, ἀναγκῶν μὴ τῇ ἔρασι, & σεσηγμένον ὅτι τὰ τεχνίτη' ἔπος ἀμέλει καὶ ὅσα πᾶσι γινώσκοντα, καὶ κατ' αὐτὰ κακὸν ἀντρωπῶν ἐμβολαί, ἐκείνῃ δ' ἡγενητὸν ἀναίπον ἐν τῷ τέχνῳ, ἔσται ὅτι ταῦτα τῆς τῷ ὅλας διμερείας ἄσπερ πνέει ἐπιγνώμωλα καὶ ἀνεργήτας φύσεις. quod idem ferè Philo de provident. (habes apud Eusebium præpar. l. 8. c. ult.)

Αἱ ἡλ' συζείων μίσεσθαι ταῦτα ἡνωσῶν, & σεσηγμένους ἔσται φύσεις, ἀλλ' ἐπὶ μᾶλλον τοὺς ἀναγκῶν, καὶ τοὺς σεσηγμένους ἐπακαλεῖσθαι. Idemq; ibid. ad Marci mentem aptissimè: "Ὅσα ὅτι θεοποιεῖσθαι ἐπακαλεῖσθαι, ἐκ ἑκάστης φύσεως σεσηγμένους, φυσικῶν δ' ἐπικρατοῦντα ἔργους, & αὐτὰ ἄλλα παρέχει πνὰ καὶ ταῦτα χεῖραν ἀναγκῶν τοὺς σεσηγμένους.

Agre τὸ πῶμωλα | Cum panis pinfitur. Xyl. at panis non pinfitur, sed far vel frumentum ad panem. Varro de ling. Lat. l. 4. Pinum, quod co far pinfunt. d. ubi fit, pinfimum. & de re rustic. l. 1. c. 63. Far, quod in specie condidit per messem, promodum hyemem, ut in pinfino pinfatur & torreatur. Idem Nonio laudante, in τῶν Μενίππε' Nec pinforem ullum nosse, nisi eum qui in pinfino pinfere farinam. sed nec farina pinfatur, sed far, unde farina fiat. far ergo rescribendum. Sic enim & idem ibidem ex de vita P. R. l. 1. Nec pinforis nomen erat, nisi ejus qui rari far pinfaret. Verto itaque, panis nunc cognitur. nec sum infcus Græcis aliud ἔπειν, aliud πῶμωλ tonare. Ex Philochoro Athen. l. 14. & Atheniensibus, Ταῖς αἰαῖς θύοντες ἐν πῶμωλ, καὶ ἔπειν καὶ κρέας. contra plene quàm Hebrais addidit, cum agnum paschalem immolarent, Ex l. c. 12. v. 9. Diogenes etiam eodem l. 8. referens, querenti uter piscis prestaret, congruis an lucius, & ὡς ἐρῶς, & ὅ πῶμωλ, quod nos Angli dicemus, the one balled, and the other bawled. Itaq; vocabuli Græci significationum peculiarium sequatur, panis torrere potius, quàm coquere diceremus,

Vivendo morti appellimur propinquis.
Hinc Gregor. Rom. l. 6. ep. 26. Vita nostra navigationi est similis, in namq; qui navigat, stat, sedet, jacet, audit, quia impulsus navis ducitur. Ita ergo et nos sumus, qui sive vigilantes, sive dormientes, sive tacentes, sive loquentes, sive ambulantes, sive quiescentes, sive volentes, sive nolentes, per momenta temporum quotidie ad finem tendimus.

§ 2. Τα ἐπιγνώμωλα | Quæ & ἐπιγνώμωλα dicuntur, l. 6. § 35. Quæ rebus eis, quos vel natura vel ars ex intentione primaria producit, aut casu aut necessitate etiam, sed præter intentionem utriusque pervenient aut interveniunt. Maxim. Tyr. d. 57. r.

25. Καθ' ὅσον ἐν τῷς ἡλ' τεχνῶν χειρουργίαις, τὰ μὲν ἢ τέχην σεσηγμένους εἶναι, συζητοῦμεν τὸ τέλος, τὰ δ' ἐπί τῃ τῇ χειρουργίᾳ & τέχνῃ ἔσται, ἀλλ' ὅταν αἰσθῇ, ἀντιδρῇ τε ὅς' ἀκούσθ' & ἐκ βαλὺν αἰσθάνομαι, καὶ ἀλλο ὅς' ἄλλαν πᾶσιν, ἀναγκῶν μὴ τῇ ἔρασι, & σεσηγμένον ὅτι τὰ τεχνίτη' ἔπος ἀμέλει καὶ ὅσα πᾶσι γινώσκοντα, καὶ κατ' αὐτὰ κακὸν ἀντρωπῶν ἐμβολαί, ἐκείνῃ δ' ἡγενητὸν ἀναίπον ἐν τῷ τέχνῳ, ἔσται ὅτι ταῦτα τῆς τῷ ὅλας διμερείας ἄσπερ πνέει ἐπιγνώμωλα καὶ ἀνεργήτας φύσεις. quod idem ferè Philo de provident. (habes apud Eusebium præpar. l. 8. c. ult.)

Αἱ ἡλ' συζείων μίσεσθαι ταῦτα ἡνωσῶν, & σεσηγμένους ἔσται φύσεις, ἀλλ' ἐπὶ μᾶλλον τοὺς ἀναγκῶν, καὶ τοὺς σεσηγμένους ἐπακαλεῖσθαι. Idemq; ibid. ad Marci mentem aptissimè: "Ὅσα ὅτι θεοποιεῖσθαι ἐπακαλεῖσθαι, ἐκ ἑκάστης φύσεως σεσηγμένους, φυσικῶν δ' ἐπικρατοῦντα ἔργους, & αὐτὸ ἑλπίδα παρέχει πνᾶ καὶ ταῦτα χεῖραν ἀναγκῶν τοὺς σεσηγμένους.

Agre τὸ πῖπρυν. Cum panis pifuitur. Xyl. at pænis non pifuitur, sed far vel frumentum ad panem. Varro de ling. Lat. l. 4. Pifum, quod co far pifunt. d. ubi fit, piftrum. & de re rust. l. 1. c. 63. Far, quod in specie condidit per mescum, promodum hyemem, ut in piftrino pifatur & torreatur. Idem Nonio laudante, in τῷ δ' Μένιππῳ Nec piforem ullum noffunt, nisi eum qui in piftrino pifunt farinam. sed nec farina pifunt, sed far, unde farina fiat. far ergo rescribendum. Sic enim & idem ibidem ex de vita P. R. l. 1. Nec piforis nomen erat, pifis ejus qui rari far pifunt. Verto itaque, panis nomen coquitur. nec sum infcus Græcis aliud ἔπειν, aliud πᾶσιν tonare. Ex Philochoro Athen. l. 14. & Atheniensibus, Ταῖς αἰαῖς θύοντες ἐν πᾶσιν, καὶ ἔπειν καὶ κρέας. contra plene quàm Hebrais additum, cum agnum paschalem immolarent, Ex l. c. 12. v. 9. Diogenes etiam eodem l. 8. referens, querenti uter pifcis præstaret, congruis an leuibus, & ὡς ἐφθός, & ὅ πᾶσι, quod nos Angli dicemus, the one bailed, and the other boiled. Itaq; vocabuli Græci significationum peculiarium sequatur, panis torrere potius, quàm coquere diceremus.

274

nici. quis enim placere potest populo, cui placet virtus? malis artibus popularis favor quaeritur. similem te illis facias oportet, non probantur, nisi agnoverint. consilii nisi turpitatione amor turpium non potest. Idem epist. 92. Eleganter Demetrius noster solent dicere, cōdem loco sibi esse voces imperitorum, quae ventre redditis crepitur. Quid enim, inquit, mea refert, sursum isti an deorsum siveint? Quanta dementia est vereri, ne infamemur ab infamibus? Epicuri illud ob oculos habuisse videtur Clemens, cum ista scriberet, Strom. lib. 1. Οὐ ποτε ἀγαθὸν ὁρᾶν τὸν πολλὸς ἀγαθὸν ἢ κακὸν ὃν δὲ δεινὸς εἶδεν. ἢ καὶ ἀπορροὴν νῦν. εἰς τὸ ἡμεῖς ἰσχυρὸν, κακῶν δὲ τῶν ἡμῶν διαστρέψας, qui locus cum corruptela manifestus sit; ita interpretari Hervero visum, ac si pro εἶδεν, εἶδεν, εἶναι ἴδεν, vel εἶναιος ἀνδρὶν legitur; Sylburg. εἶναιος εἶδεν, ἀνδρῶν, scil. reponendum posse existimari, ut sit, quae nos nostrum illos exercere. mihi neutrum satisfacit. forsitan potius, εἶναιος εἶδεν, quae illi norint, ut in membro altero, ἡμεῖς ἰσχυρὸν, quae nos firmum. Videt. A. 62

Aristot. de Caelo l. 2. c. 13. κομμάτις μὲν, ὅκα δ' αὖτ'
ἑστίαι

verit. alteri vivens oportet, si vis tibi vivere. Hec

Aristot. de Caelo l. 2. c. 13. κομμάτις μὲν, ὅκα δ' αὖτ'
ἑστίαι

Mucicium vitem, l. c.

1882. J. C. 1.44. *Murchiam vitem. l. c.*

2ης υποφασίας, επί της οποίας παρέρχεται, η κορυφή της
 G 2

1882. J. C. 1.44. *Murchiam vitem. l. c.*

2ης υποφασίας, επί της οποίας παρέρχεται, η κορυφή της
 G 2

παπινικὸς φανίσαν. ὡς δὲ ἐν τοῖς ἀντιπαινεῖς ἐγγί-
νε) πάλιν ὅταν αἰσθάνη) ἔπο' καὶ ἐν τῇ συλλογῇ
ὅταν ἐνοήσῃ εἰκόνα δὲ ἐν αὐτῇ δέχεται τὸ νοητὸν
φανίσαν δὲ, τὸ παπινικὸς πάλιν φανίσαν αἰσθάνει.
Utrovis modo sumptis, eodem recidet.

Αὐταρκείας | Ex qua totus ex me aptus sum. Xyl:
Sed hoc laxum nimis; quum de virtute aliqua pec-
culiari agatur. Contentione. Cal. ego, frugalitate.
ita Polybius usurpavit, Budæo referente; Ἀξί-
ο' αὐτὴ ἐπαυμένη τε καὶ ἀναμειβόμενα, μέλιστα δὲ
πῶς αὐταρκείας τὸ βίον. frugalitatis nomine cum
probat.

Τὸ πρὸς ὅδ' αὖτ' ἔκ' ἡμ' | Ita l. 2. § 3. πάλιν
ἀναμειβόμενα. Vide & l. 5. § 20. & l. 9. § 1. & l.
1. § 1. Ἀπὸ δὲ αὐτῶν αὐτῶν συμβαίνει πᾶσι πάλιν.
Idem l. 8. § 23. Exagitat Stoicos passim Plutar-
chus in libris de Stoicis contradictionibus, & de con-
ventionibus notitiis; quod etiam mala humana, bella,
cædes, pestes, & consimilia (quæ illi tamen malo-
rum loco non habebant) Deo ascriberent, & di-
vinitus contingere assererent. Verum Stoicos hac
in parte suffragium contribuit suum codex sacer
haud femel. Apud Esaiam 45. 7. Deus ipse:
Ego sum, qui & lucem produco, & tenebras obduco:
qui statum pacem, malumque creoo. Ego Jovis ista omnia
facio. Jeremias Thren. c. 3. v. 37, 38. Equo-
centente existit quicquam, nisi Dominus id præceperit?
Ex ore altissimi annus prodiit, tam malum quodq; quam
bonum? Amos 3. 6. An erit malum in civitate,
quod Jovis non effecerit? Itaque sicut de bono Psaltes,
A Domino factum est istud, Psal. 118. v. 23. Ita de
malo pariter vates: A Domino exitit istud. Histo-
riæ Regum l. 3. c. 12. v. 24. Job sanctus, tam
prædonum manu abacto pecore, quam & gregi-
bus igne cælitus misso absumptis, liberisque ædi-
um ruinâ turbine impullarum oppressis; Domi-
nus, inquit, dedit; Dominus abstulit. Jobi 1. 21.
Uxorique per animi impotentiam, cum ulcere
facto jam oppletus in cinere voluaretur, minus
lana consilia suggerenti; Scilicet bonum a Domino
acceperimus; & non malum etiam latere scimus? I-
bid. 2. 10. Denique Rex pius à maledico rabula
convitiis impetitus: Iste, inquit, maledixit, quia Do-
minus edixit. Reg. l. 2. c. 16. v. 12. Itaque Obm-
tueram, ait, silentiumque mihi induxeram, quia tu,
Domine, illud feceras. Psal. 39. 9. Nec refragantur
exteri. Homer. Od. 9. v. 237.

Ζῶς ἀγαθὸν τε καὶ κακὸν τε διδῶ. —

Ipsè bonumque malumque Jovis dat.

Idemque Odys. 3. v. 63.

— δ' ἴδ' αὖτ' ἀγαθὸν τε καὶ κακὸν τε.

— dabit ipse bonumque malumque.

Et liad. 6. v. 109.

Τὸ ἔχον δ' αὖτ' ἐν ἡμῖν κακὸν πᾶσι πῶς ἔστι

ἢ ἀγαθόν.

Ita siquidem legit Chrysippus, secus quam nunc

habetur, à Plutarcho de Stoic. contradiç. cap. 47.
adductus.

Ipsè malum quodcumque bonumque immiserit illi,

Acceptum huic ferat. —

Sophocl. Ajaxe Lovar.

Ἐν τῷ δὲ πᾶσι καὶ καλῶς καὶ κακῶς.

Ego hæc & alia quæ accidunt mortalibus

Univeris deleo, vel facio, ut visum Deo.

Idemque ibid.

Ἐγὼ μὲν ἐν καὶ ταῦτα καὶ τὰ πάντα ἀπὸ

Φαειοῦ ἀν' ἀνθρώπων μὴ κακῶς δέος.

Ego hæc & alia quæ accidunt mortalibus

Univeris cuncta manu dixerim Deum.

Vide Epict. l. 3. c. 24. ad l. 2. § 16.

Κατὰ συνέθειν καὶ πάλιν συμμυροῦν ἐν συλλογῇ.

Ita l. 2. § 1. καὶ ἀπὸ συνέθους καὶ συλλογῶν. supra

§ 4. & infra § 16. συλλογῶν. Alludit ad

Parcarum (quæ & inde Κατὰ καλῶς. Homero di-
ctæ Odys. 11. v. 197.) stamina ducentium & facti

intertextum figmentum poeticum. Ita & l. 4.

§ 21. συγκαθεύδεις σοὶ καὶ συμμυροῦν. Et l. 5.

§ 8. συμμυροῦν. & l. 8. § 2. συμμυροῦν.

Seneca pariter epist. 107. Quæro impiger atque ali-
cres excipiamus imperia; nec deservimus hanc quæ

pulecissimi cursum, cui quicquid patimur, intentum est.

Figmentum autem de Parcis illud autem libri

mundi, qui sub Aristotelis nomine prolat, c. 7. Sic

explicat: Τρεῖς μὲν αἱ μοῖραι, καὶ τὸν χρόνον καὶ

μετέωρον καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα καὶ τὸν αἶθρα

Εἰς τὸν D. Junius mavult εὐμενῶς. Sicut sup.

§ 4. πάλιν ἀπὸ καὶ εὐμενῶς. & infra § 12. εὐμενῶς.

quibus addas licet, l. 1. § 45. εὐμενῶς. Verum

nihil obstat, quo minus αὐτὸς ἴστω ἰσμενῶς. sicut

l. 9. § 26. Εἰς τὸν αὐτὸς ἴστω ἴστω. etiam enim

Phrynichus in Atticismis, εἰς τὸν αὐτὸς ἴστω dici veret, εὐ-

μενῶς loco illius usurpari jubet; non est tamen

Marcus noster elegantiarum istiusmodi curiosus.

Κατ' αἴαν. | Ita Epictet. l. 2. c. 23. Ἀλλὰ

πάλιν αἴαντος ἀποδιδόν. Vide l. 4. § 32. &

l. 5. § 29, 43. Τὸ καλὸν, hoc est, honesto, sive virtuti,

quod in solio maiestatis collocabant, utpote quod

sanctum, imò solium, bonum cenabant, μετὰ αἴαντος.

i. e. maximam dignitatem, sive, ut Stoice loquamur,

estimationem tribuebant Stoici. Cætera omnia, eti-

am pro adaphoris rebuq; mediis ducerent, utpote

quæ verè boni partem nullam obtinerent, quadam

tamen ex eis in pretio atq; estimatione aliqd ha-

bebant, quæ idem στερημῶν, vocabulo à Zenone

excoçgnato, i. e. proditi, ut Senec. ep. 74. promotæ

sive prepositæ, ut Cicero de finib. l. 3. nuncupabant.

Ideo autem illi αἴαντος πάλιν, i. e. estimationem pre-

sentiamque aliquid tri-uebant, ut Laert. l. 2. διὰ τὸ μέ-

γιστον πάλιν αἴαντος ἢ ἡγεῖν εἶναι, στερημῶν καὶ

πάλιν αἴαντος, i. e. quia non dicitur quandam vim usumve

habere, ad vitam secundam naturam agenda condu-

cendam. Ex istis rursus, τὰ δὲ εἶναι πάλιν αἴαντος, τὰ

δὲ βέλτερον, alia majoris estimatione, alia minoris

cenabant; ut Stob. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 6. Et Sen.

epist. 82. Εἰς τὸν αὐτὸς, quæ media appellamus, gran-

de deservimus. Atque hoc est, quod Marcus, cum istic,

cum alibi, πάλιν αἴαντος in rerum usu observandum

inculcat. Illud interim observatu non indignum,

Stoicos, cum in vocabulorum usu, usq; ad ineptias

etiam, non minutias tantum, superstitioni existi-

rent, sicut promotæ sive prepositæ illa, ἀπὸ καὶ αἴαντος

ἢ αἴαντος, οἰκία, ἀλλ' ἐκ ἀγαθῶν, ἡγεῖν καὶ ἡγεῖν

ἡγεῖν, ἀλλ' ἐκ ἀγαθῶν, dici sanxerunt; quod ri-

det Plut. de commun. notiz. c. 17. ita πάλιν αἴαντος, ubi

de adaphoris usurpatur, nonnulli reddi, a quatuor, 40

sed estimationem; quæ voce usus est Cicero de finib. l. 3.

vel pretium; quâ usus est Seneca de vita beat. c. 22.

Pretium quidem, inquit, aliquod erit; certè dignitas

non erit.

Συμμετρίαν. | Conjecturam facio. Xyl. malim,

namque habere. Vide τὸ συμετρίαν, l. 1. § 2.

§ 12. τὸ πάλιν. | Vide ad lib. 6. § 2. Flacc.

tom. l. 3. ed. 29.

— quod adest memento.

Contempno equis, —

Ἐπὶ καὶ τὸν δὲ δὲ λόγῳ. | Ita l. 10. § 12.

τὸν λόγῳ καὶ τὸν λόγῳ. Et l. 12. § 31. Ἐπὶ

καὶ τὸν λόγῳ καὶ τὸν λόγῳ.

καὶ τὸν λόγῳ καὶ τὸν λόγῳ. Et l. 12. § 31. Ἐπὶ

καὶ τὸν λόγῳ καὶ τὸν λόγῳ. Et l. 12. § 31. Ἐπὶ

καὶ τὸν λόγῳ καὶ τὸν λόγῳ. Et l. 12. § 31. Ἐπὶ

καὶ τὸν λόγῳ καὶ τὸν λόγῳ. Et l. 12. § 31. Ἐπὶ

καὶ τὸν λόγῳ καὶ τὸν λόγῳ. Et l. 12. § 31. Ἐπὶ

καὶ τὸν λόγῳ καὶ τὸν λόγῳ. Et l. 12. § 31. Ἐπὶ

καὶ τὸν λόγῳ καὶ τὸν λόγῳ. Et l. 12. § 31. Ἐπὶ

καὶ τὸν λόγῳ καὶ τὸν λόγῳ. Et l. 12. § 31. Ἐπὶ

καὶ τὸν λόγῳ καὶ τὸν λόγῳ. Et l. 12. § 31. Ἐπὶ

vel ἀποζησίαν. Est autem τὸ παρμενῶδες vox

re mercatoria tralata; significatque proprie negotia-

tionem aliquam ei, quæ primariò instituitur, accidentem.

vel incidentem etiam; & ex consequenti, lucrum & ne-

gotiatione istiusmodi acquisitum; ut Budæus interpre-

tatur. cui debemus quæ sequuntur, ex Basil. epist. 73

de adversariis suis. Ἐμπερικὸν βίον μετὰ ἀντι-
ποι, παρμενῶδες ποιεῖται πάλιν πάλιν διαβο-
λῶν. Nam mercatoriam sive mundanariam exercentem

ter, negotiationi sue isti accessariam faciunt vestiri ob-

structionem. Et ex Lucian. de hist. conscrib.

Οὐαὶ σὲ ἐν ἐπιδημῶν καὶ μοι βολοῦμεν, τὸ μὴ

παιντῶν ἀγαθῶν ἐν τὸν Ὀμπερ, τὸ δὲ δὲ

παρμενῶδες πεπνυμένον πάλιν ἀντιπάλιν. Lucian.

mibi, cum hoc inuim proposuiss, ut ostendentes quid

Homericum bonum esse possem, dono numerum de promissa

accesserit, sive mantisse, loco adjectis Demosthenicum

quibus adjicias licet illud. Clementis Alex. pædag.

l. 3. c. 10. qui de exercitiis agens; ubi dixerat, ἀλ-

λοῖς δὲ πάλιν αὐτῶν. ἀγέρν δὲ βαλῶν, ἢ

eis ἀπὸ καπνῶν. adiecit, εἰ καὶ καπνῶν ἀγέρν, ἢ

ἀγέρν τὸ παρμενῶδες οἰκονομικὸν γυμνασίου

γυμνασίου. præter exercitiis, quod intenditur, beneficia-

um, etiam rei familiari emolumentis aliquid accedit ob-

tor. Cæterum D. Junius, nihil desile apud Mar-

cum opinatur, pro nomine duntaxat participium

substitutum debere, ut sit μὲν παρμενῶδες ἀντιπάλιν

quid si verbum reponamus, παρμενῶδες; quia sequi-

tur ἀντιπάλιν. Est autem τὸ παρμενῶδες, quod Gre-

gor. Naz. orat. in Basil. de Saulle agens, qui dum

alios investigat in diadema incidit, τὸ πέρερον,

sive

derem; qui ventus est, & nubes, bimber postea, atque ex hinc iriguit; ventus post sit, aer demum. Haec propter Jupiter sunt ista, quae dico tibi. Fertinent & Euri, idis illa toties repetita, à Cicerone de natura Deor. l. 2. § 65. Plut. de exil. ad princ. induit. & physie. quest. 29. Lucian. Jove Traged. Athenag. in legat. Clem. Alex. hortat. & ceterum l. 5. Euseb. prepar. l. 13. c. 13. Stob. tom. 1. l. 1. tit. 2. aliis.

Ὁρῶν τὸν οὐρανόν, τὸν δ' ἀπνεύον ἀνέρας,
καὶ γῆν περὶ ἑσπέρην ὕδατος ἐν ἀνέμοις;
Τὸν νομίζε Ζεῦ, τὸν δ' ἰγὺν Διόν.

Quod Cicero licentius vetit;
Vides sublime solum immoderatam aethera,
Qui tenore terram circumvectus amplexitur,
Hunc summum habito divinum, hunc perhibeto Jovem.
cassigatus Grotius:

Sublime solum cernis immensum aethera,
Cuius tenore uteris amplexibus
Tenet hoc putato munus, hoc perhibe Jovem.

It ex Euripide Iunius in Thyeste (unde & ex Euripidis tragedia cognomine fuisse desumptum, proclivis est conjectura) apud Cicero de nat. Deor. l. 2. & 3. Apul. de mund. Festum in sublime:

— adspice hoc

Sublime candens, quem vocant omnes Jovem.

Uterque Chrytippum expellit; qui, ut Cicero ibidem, disputavit, aethera esse cum, quem homines appellamus Jovem. Quod & Plato Comicus;

Ἀνὴρ, ὃν ἄν τις νομίζοιτο καὶ Δία.

Aer, quem nuncupare quis Jovem queat.

Respicit eadem & Lucretius verbis versibusque illis lib. 5.

Dei, quae jam tuere hoc, circum superadque, quod omnem
Continet amplexu terram: quod procreat ex se
Omnia; quod quidam memorant; recipitque percipit.

Cato apud Lucan. l. 9.

Jupiter est quodcumque videtur, quodcumque movetur.

Idem de Dio dogma Judaei Ethnici affingebant. cum enim simulacra nulla admitterent, manus tantum inter precandum caelos versus expanderent, caelum eis pro numine habere autumabant. Diodorus Sic. l. 40. apud Photium cod. 244. de Moise Judaeorum legislatore verba habens; Ἀγαμέμνην δὲ θεὸν τὸ σωτῆρα καὶ ἡγεμόνα, διὰ τὸ μὴ νομίζεσθαι ἀνθρώπων εἶναι τὸν θεόν, ἀλλὰ τὸν περὶ ἑσπέρην τὴν γῆν ἑσπέρην μόνον εἶναι θεόν, καὶ τῷ οὐρανῷ κεινόν. Inde illud Juvenalis Sat. 14.

Nisi praeter nubes, & caeli numen adorant.

Caeli numen, i.e. cælum ipsum, quod numen illis est, ut numina Deorum, pro Diis ipsis. quo modo de Judaeis idem Petronius,

Et caeli summas advoct auricularas.

quantum nec desunt, qui lumen legant. Sed ad externos, Stoicos maxime, redimus. Varro apud Aug. de Civit. Dei l. 7. c. 6. Deum se arbitrari animam

mundi: & hunc ipsum mundum esse Deum, quae verba explicans Augustinus: Sicut hominem sapientem, cum sit ex anima & corpore; tamen ab animo dicimus sapientem: ita mundum Deum dici ab animo, cum sit ex animo & corpore. Ea explicatio Augustiniana hunc dat verbis, cum Chrytippi apud Ciceronem, ubi supra; Vini divinum in ratione esse positum, & universae naturae animo atque mente: ipsumque Mundum Deum dici, & ejus animi fusionem universam. tum de

Seneca quest. nat. praefat. Quid est Deus? Mundum scilicet. Quid est Deus? Totum, quod videtur; & quia non videtur, totum. Arque haec est διακρίσις eis τὸ δῆλον καὶ τὸ αἰσθητόν, de qua supra. § 21. Distinctus autem Laert. l. 7. in Zenon. λέγουσι δὲ κόσμον ταχέως αὐτὸν τε τὸν θεόν, καὶ τὴν ἀπείρητον φύσιν τὴν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἀπὸ τοῦ ἀπείρητου, ὅς ἐστι ἀσάφης ὅτι καὶ ἀβυσσῶν, διημερὲς δὲ τῆς διακοσμήσεως καὶ αὐτὴν τὴν διακοσμήσιν καὶ ἀσέρον καὶ τὸν τὸν συνεκτικὸν αἶμα. Verum sextariam 20 dici Κόσμον, sive Mundum, ex Diodoro monet Jos. Scalig. quem vide sis ad Manil. l. 7. ubi inter cetera, Κόσμος, ὅστις ὁ διακοσμήτης πᾶσι: ἔοικεν γὰρ ἢ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις, ἢ δὲ ὅλῳ κόσμῳ.

Οὐδὲν μοι πᾶσι, ἢ δὲ ὅλῳ κόσμῳ, τὸ σοὶ εὐχόμενον | Propert. l. 3. eleg. 3.

Optima mors, parca quae venit ipsa die.

i. e. τῇ παρορμήν. Scalig. de ceteris lingulis pariter. Itā l. 11. § 13. καὶ ἔρχη τὸν τὸν τῷ δῶκεν φύσει εὐχόμενον;

30 Πᾶν μοι καρπὸς | Itā l. 2. § 3. Πᾶν δὲ φύσιν μέγας ἀνδρῶν, ὃ φέρει ἢ τὸ δῶκεν φύσιν. & lib. 10. § 20. Συμφορὴν ἐκείνῳ, ὃ φέρει ἐκείνῳ ἢ τῷ δῶκεν φύσιν. καὶ τότε συμφέρει, ὅτε ἐκείνῳ φέρει καὶ πᾶς αὐτὸν ἰστέν προεμολυτο, quod ex re quipiam provenit, ut fructus ex stirpe vel arbore. Itā Apostol. ad Philip. c. 1. v. 22. καὶ τὸ τὸ μοι καρπὸς ἔργου. καρπὸς ἔργου, quod opera pretium Latinis. Vide l. 6. § 30.

Ω φύσις | quomodo Mundum, itā & Naturam Deum dicebant. Senec. de benefic. l. 4. c. 7. Quid enim aliud est Natura quam Deus, & divina ratio, totum mundo & partibus ejus inserta? & quest. nat. l. 3. c. 45. Vis illum Naturam vocare? non periculis est enim ex quo nata sunt omnia, cuius spiritus vivimus. Itā isti (Laetantii sunt verba superius paulo politis statim subjuncta) uno Naturae nomine res diversissimas comprehenderunt, Deum & Mundum, artificem & opus. dicuntque alterum sine altero nihil posse; tamquam Natura sit Deus Mundo permixtus. nam inter deum sic confundunt, ut sit Deus ipsa mens Mundi, & Mundus sit corpus Dei.

Ἐκ σοὶ πάντα, ἐν σοὶ πάντα, εἰς σοὶ πάντα | Melius ista Apostolus noster de Deo, ad Rom. c. 11. v. 36. Ὅτι ἔξ αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν πάντα. Vide l. 12. § 26. Pacuvius Gerys apud Varro. ling. Lat. l. 4. & Cicero de divin. l. 1. c. 2.

Hic vide circum, superadque, quod complexu continet terram: nostri caelum memorant, Graii perhibent Aethera.

Quicquid est hoc, omnia id animat, format, augeat, alit, creat;

Sequitur, recipitque in sese omnia; omniumque idem est pater.

Indidemque eademque oriuntur, de integro eademque occidunt.

Ista enim cum primis illis connexa vult Jos. Scalig. 10 quae Vossius mavult adnecti vericulo ejusdem illi ex Nonio, & Varrone ibid. (jugat.

Maer est terras; ca parit corpus, animam aether ad-
Ἐν σοὶ πάντα. | Ἐκτός γάρ τὸ πάντος ἐδύν. εἰ γὰρ ἢ ὅστις, ἐν τῷ παντί ὅστις. Ocellus Lucan. de natur. c. 1. § 8.

Ἄπλη φῆλη Κόρυμ | Ex Tragædo aliquo, de Civitate Atheniensium dictum.

Ἄπλη φῆλη Διδος | Mundum appellat Διδος 20 πᾶν, quomodo & Dio Prus. orat. 36. Τὸ Διδος πᾶν καὶ ἄλλῳ ἢ ἄλλῳ, quippe cuius ipse Rex sit potius, quam paterfamilias: etiam Epictet. l. 2. c. 22.

Ἐν τῇ μέλῃ πόλει ταύτῃ ἐστὶ τις καὶ οἰκοδεσπότης. Etque revera illa Διδος πόλις multo potius, nuncupanda quam illa Aegyptiaca, de qua Stephanus Byzant. Verum potiore adhuc jure, ἢ τὸ δὲ πόλις illa, de qua Plinius plin. 57. v. 3. Αποστόλος αἰ. l. 12. v. 22. Jovis, ἄλλῳ. c. 3. v. 12.

§ 24. Ὀλίγα πᾶσι, ὅστις, | dicere solent. Cas. 30 rati, uno, inquit illi, quati. Quis autem hoc dixit, docet nos Seneca, de ira l. 3. c. 6. Proderit nobis illud Democriti salutare praeceptum, quo monetur tranquillitas, si neque privatum, neque publicum multa, aut majora viribus nostris egrediamur. Et de tranquill. c. 12. Hoc secutum puto Democritum, ita cepisse; (hoc est, volumen egregium, quod καὶ εὐδαιμονίᾳ inscriptum, ut Sen. ibid. c. 2. ab hoc monito extortum) Qui tranquillū vult vivere, nec privatim agat multa, nec publice. Graeca integra exhibet Stobaeus tom. 1. tit. 100. Τὸν εὐδαιμονίδι μέλλοντα, καὶ μὴ πολλὰ φέρειν, μὴτε ἰδέσθαι, μὴτε ξυνοῦν, μὴ δὲ ἄν σπέρῃ, ὡς τὸ διώματι αἰσθητῶν τῶν αἰσθητῶν καὶ φησιν. Marcus nos, lib. 3. § 5. Μὴτε πανύβριμον, μὴτε πολυπράγμον ἔσθαι. Euripides pariter:

Ὁ πολλὰ φέρων, ἐκ ἐν ἀσπιδὶ βίβ.

Rex agere multas, tutus vixit haud est vix. Lips. Idemque Antipater: apud Stob. tom. 2. tit. 58.

Ὅστις δὲ φέρων πολλὰ, μὴ φέρων περὶν, μάγος, περὶν ζῆν ἡδέως ἀπράγμονα.

Qui multa fatigat, nulla ubi necessitas. Quam facit, agens nil, vixit, desipit.

Et in Octavio: 30

Ὁ πᾶσα φέρων, πᾶσι δ' ἀμαρτάνει βροτῶν.

Pecare qui plus solit, quo plus agit. Grot. Verum Democritum illud rejicit Plutarch. de tranquill.

in ipso ferè libri limine. Ὁ μὲν ἐν εἰρηῶν, ὅπ δὲ τὸν εὐδαιμονίδι μέλλοντα, καὶ μὴ πολλὰ φέρων, καὶ μὴτε ξυνοῦν, σπέρῃ μὲν ἡμῶν παυτελῆ τῶν εὐδαιμονίδι καὶ τῶν ἀπράγμων, ἀπομένῃ αὐτοῦ ἀπράγμους. καὶ πᾶσα καὶ ἡ δὲ ὅστις, τὸ εὐδαιμονίδι τὸ μὴ πολλὰ φέρων. ἔδει γὰρ εὐδαιμοντερος εἶναι γυναικὸς ἀνδρῶν, οἰκεία τὰ πολλὰ συνέσας, ὅστις δὲ καὶ τὸ μὴ φέρων αὐτὸ πολλὰ καὶ εὐδαιμονίδι καὶ τῶν ἀπράγμων. Nec abs re Ennius in Iphigenia, apud Gellium lib. 12. c. 10.

Otio qui nescit uti, plus habet negotii,
Oti minus, quam cum est negotium in negotio.

Nam cui quod agat institutum est, nullo negotio Id agit, studet ibi; mentem atque animum delibans.

Otiolo in otio animus nescit quid quidem velit.
Hoc ita est: neque domi nunc nos neque nunc militie sumus.

Inus huc, hinc illuc, cum illuc ventum est, ire illuc habet.

Inerte errat animus; praeterpropter cetera circum.

Itā versus elegantes sanè sed miserè deartuatos re-
fingunt collatis symbolis viri clarif. Hug. Grotius, Cl. Salmatius. & Joan. Vossius; qui Chori verba esse monet, qui militibus constabat Graecis, de otio suo, dum ob maris malaciam Auslide moram trahant conquirentium. Sed & Marcus hic Democriti praeceptum refingit, & ad recti normam τὸ καὶ καὶ πάντῃ defingit. Vide & l. 3. § 5.

Μήποτε ἀμείνων, τ' ἀναγκῆς φέρων; | Frustra Xylander, quem & Cas. est locutus, ita, deum Marci mentem non est assecutus, immutavit. & cons. suam suam in textum intulit, μὴδὲν ἀμείνων τὸ ἀναγκῆς φέρων. At Marcus; Democritus, inquit, consulit ei, qui tranquillū animi statum esse nescit, ut ne multa agat: at tu vid; ne ad hunc finem conducas potius, ut necessaria quis agat, & quae constitutioni suae sunt accommodata. Deest ὅρα, vel βλέπε, vel ejusmodi quippiam: quod non animadversum fuit.

Xylanderum in fraudem induxit. Proul & similis ellipsis ab Apostolo usurpata, ad Tim. ep. 2. c. 2. v. 25. in verbis suis; Ἐν περὶ τῆς πᾶσι δόξης τὸν ἀνθρώπου διαπορεύοντος, μήποτε δὲ αὐτοῦ ὁ θεὸς μετανοήσῃ, &c. cum lenitate erudientem cor, expectantem sive

experiendo, nam aliquando Deus illis sit ὑπομετανοήσας; non observata, vulgato inter ceteri imo, fuit, ansamque dedit vertendi, ἔστι, καὶ ὑπομετανοήσας, fit, quo illud Matth. c. 13. v. 17. μήποτε ἰδῶν καὶ 30 συνῶν καὶ ὑπομετανοήσας, ut recte Interp. Per. l. 2. (p. 1. 270. μετανοήσας ἐκείνους, καὶ ἀναμετρήσας φαίνε. Contrā planè, quam in Eusebio loco c. 6. c. 9. ab Evangelista prolato; in quo ἡ μετανοήσας est & contrario bonae lib. 1. c. 1. in D. Jo. Leisidum τὸν μετανοήσας, &c. in meta fuit, quod Apostoli verba & interpretatus est de

[illegible]

§ 29.

30.

Annotationes in Librum IV.

153

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

támq; pro rei natura & dignitate circa eam se gerendi curam animus accingitur. Vide ad sequentia Senecam. Vide ad l. 10. § 11. Quod autem *περὶ σωφροσύνης* Epictetus, id *σωφροσύνης ἐπιτηδεύων* *περὶ σωφροσύνης* ἐπὶ τῇ ἡμετέραν *ἐπιτηδεύων* appellat Helychius noster in *ιστορίαις*. c. 1. § 7.

Ἰδὼν δὲ τὴν ἐξ ἧς συμπυκνῶναι | i. e. pro rerum,
circa quas veritatur, & in quibus exercetur, naturā
locōq; se gerit. Vide l. 1. § 6. Sic l. 3. § 11. αὐτὰ
τοῦ τοῦ τοῦ δὲ τὴν ἐν τοῖς μέντοι οὐρανῶν.
Hoc est, quod Lucilius, referente Lactantio inji-

*Virtus, Alibi, est pretium persolvere verum
Quis ni versamus, quis diuini, rebus potesse.
Virtus est homini, scire id, quod quaeque habeat res :
Virtus, quarendae rei finem scire modumque :
Virtus, diuitiis, pretium persolvere posse :
Virtus, id dare, quod reipsa debetur honori.*

Senecæ. epist. 89. Philosophia moralis pars prima est, impetum suum cuique distribuens, & æstimans quanto necessitate dignum sit, maxime utilis. quid enim est tam necessarium, quam prælia rebus imponere? secunda, de impetu: tertia, de actionibus. primum enim est, ut quanti quidque sit, iudices: secundum, ut impetum ad illa capias ordinatum temperatque: tertium ut inter impetum tuum actionemque convenias: ut in omnibus assis tibi ipsi consulas. tunc enim vita sibi concors erit. ubi actio non desistit impetum; impetus ex dignitate rei recipitur, perinde remissus acervære, prout illa divina est peti.

Οὐκ ἀποδυασθήσεis | Non agere feres, animo con-
sides. Sic l. 5. § 9. καὶ ἀποδυασθήειν.

Ἐάν μὴ οἷα πλέον ἢ ἀρσῆκε δὲ τὰ ἐλαττω-
τάτα· | Si non pluris quam par est, rem aliam fe-
ceris; vel plus quam dignum est, in ea studii posue-
ris.

§ 33. Αἱ πάλαι σωήσεις λέξεις, γλωσσῆμα-
 ρον | Male accepit ista Xyland. cum vertit. Uj-
 ieta quondam vocabula, nunc interpretationis loco sunt
 Imò, interpretatione potius opus habent. Hinc
 Sext. Empiric. *adv. Grammat.* l. 1. c. 13. Δίνεν
 κε γ' ἔδιν, ἢ βαρβαροὺς λέξεις ἐρμυνάσθαι γινέσθαι
 ἢ τὰς καὶ γλώσσας σφενερύχουσιν, οὐκ οὖν τὰς
 σωήσεις ἡμῶν. Et, Qui glossinatas interpretati sunt
 inquit Varro de *ling. Lat.* l. 6. Galenus in *glossis*
Hippocraticis, ita enim potius quam lexico dixerim
 cum in ipso limine ipse Ἰω λῆξιν à glossa distin-
 guat: "Ὅσα τοῖσιν ᾗ ἀνεμαστῶν, ἐν μὲν τοῖς πάλαι
 χροίοις λῶ σωήματα, τινὲς δ' ἐκείνῃ τὰ γλώσσας κα-
 λῶσι. Fabius etiam addit, lib. 1. c. 14. Glossinatas

ta, voces minus iustitias; glossas, linguam secretio-
rum, interpretatur. Dionysius Halicarn. de compo-
sitione. Ἐστὶς τις ὀνομασία πεινικῆ, γλωτσηματικῆ
τε καὶ ξενῶν καὶ τερπικῶν καὶ πεπονημένων, οἷς ἰδιώ-
ται τὴν πεινίσιν. Idemq. in Thucydidis historia obse-
rvat quaedam γλωσσηματικῶν, καὶ ἀπηρεαυμένων, καὶ

Ἰουσιγενεῖα τοῖς πολλοῖς. Plut. de *Isid.* & *Olim.*
 Οὐ δὲ δὲ θαυμάζειν ἥν' ὀνομάτων τῶν ἐπὶ τοῖς
 Ἑλλησπόντοις ἀπασιν. καὶ γὰρ ἄλλα μνησὶ τοῖς ἡ-
 στανόμοις ἐκ τῆς Ἑλλάδος συνεκταμένοισιν. ἀνέ-
 νυθ' ὡς ἀνέμῳ καὶ ξενίδει παρ' ἑτέροις, ὧν ἕνα
 τῶν ποιητικῶν ἀνακαταλόγως διατάλυσαν ὡς βαρ-
 βάρειζον, οἱ γλώττας τῶν πτωχῶν συνεπεί-
 νοντες. Hoc ibi Plut. quia γλῶσσαι τῶν ἀπέναν-
 τόνων διάλεκτον dixerit, ut Eustath. ad *Il.* α. &
 γ. γλῶσσας, ἀπεικονίζουσ' ἑστας τὰ βαρβάρων φωνὰς.
 Clem. *Strom.* l. 1. quas à dialèctis idem ibidem de-
 terminat. Atque hinc ὁ γλῶσσῳ λαλῶν, Apollonius
 ad *Cor.* cp. 1. c. 14. v. 4. i. e. *lingui barbaræ & pere-*
grinæ, ideòque minùs intellectu, cui ea de causis in-
 lentium indicit, v. 28. Ἐὰν μὴ ἡ ἑρμηνεύσθαι, i. e.
ni interpretes adferat. *Glossæ* autem vox, quam
 ex nullo Græco scriptore affert *Hic. Stephanus* ad-
 ferit, apud nostrum hoc loco, nec semel usurpata,
 reperitur. Horat. *In arte poetic.* ad nostri mentem,
 & à rebus & personis ad sermones ac verba argu-
 mentatus. quemadmodum Marcus hic ἀπὸ πρὸς
 à verbis ac sermonibus ad personas rēque ipsas

Ut lyſive foliis prenoſ mutantur in annos;
Prima cadunt: ita verborum ætus interit ætas;
Et juvenum ritu, florent modo nata vigentque.
Debemur morti nos noſtræque, ſive recipi
Terræ Neptunus, claſſes agnolibus arces,
Regis opus; ſteriliſque diu palus aptaque remis,
Vicinas urbes alit, & grave ſentit aratro:
Sed cuſſum mutant iniquum ſugibus annis
Doctus iter melius, mortalia facta peribunt:
Necdum ſermonum ſit honor & gratia ſæpe.
Multæ renaſcentur, quæ nunc cecidere, caduntque
Quæ nunc ſunt in bonore vocabula, ſi voles uſus,
Quem penes arbitrium eſt, & jus, & norma loquendi.
Vide ad l. 10. § 2A.

Καμμῶ. De quo videndus Livius l. 5. & 6.
 & Plutarch. qui *viam* illius confcripit.
 Καίῳ. Cæsonis nomine insignes plures exte-
 4: rerunt. è quibus Cæso Fabius, de quo Liv. l. 3. *Una*
ille vir ipse Consul rempub. sistinnit; &c. Cæso
 Quintius, legis Agraria, prout alter ille, op. ugnor-
 5: ; de quo Liv. idem l. 3. *Unus impetus tribum*
popularisq.ue procellas sustinebat. Dīctos autem Cæso-
 6: 7: 8: 9: 10: 11: 12: 13: 14: 15: 16: 17: 18: 19: 20: 21: 22: 23: 24: 25: 26: 27: 28: 29: 30: 31: 32: 33: 34: 35: 36: 37: 38: 39: 40: 41: 42: 43: 44: 45: 46: 47: 48: 49: 50: 51: 52: 53: 54: 55: 56: 57: 58: 59: 60: 61: 62: 63: 64: 65: 66: 67: 68: 69: 70: 71: 72: 73: 74: 75: 76: 77: 78: 79: 80: 81: 82: 83: 84: 85: 86: 87: 88: 89: 90: 91: 92: 93: 94: 95: 96: 97: 98: 99: 100: 101: 102: 103: 104: 105: 106: 107: 108: 109: 110: 111: 112: 113: 114: 115: 116: 117: 118: 119: 120: 121: 122: 123: 124: 125: 126: 127: 128: 129: 130: 131: 132: 133: 134: 135: 136: 137: 138: 139: 140: 141: 142: 143: 144: 145: 146: 147: 148: 149: 150: 151: 152: 153: 154: 155: 156: 157: 158: 159: 160: 161: 162: 163: 164: 165: 166: 167: 168: 169: 170: 171: 172: 173: 174: 175: 176: 177: 178: 179: 180: 181: 182: 183: 184: 185: 186: 187: 188: 189: 190: 191: 192: 193: 194: 195: 196: 197: 198: 199: 200: 201: 202: 203: 204: 205: 206: 207: 208: 209: 210: 211: 212: 213: 214: 215: 216: 217: 218: 219: 220: 221: 222: 223: 224: 225: 226: 227: 228: 229: 230: 231: 232: 233: 234: 235: 236: 237: 238: 239: 240: 241: 242: 243: 244: 245: 246: 247: 248: 249: 250: 251: 252: 253: 254: 255: 256: 257: 258: 259: 260: 261: 262: 263: 264: 265: 266: 267: 268: 269: 270: 271: 272: 273: 274: 275: 276: 277: 278: 279: 280: 281: 282: 283: 284: 285: 286: 287: 288: 289: 290: 291: 292: 293: 294: 295: 296: 297: 298: 299: 300: 301: 302: 303: 304: 305: 306: 307: 308: 309: 310: 311: 312: 313: 314: 315: 316: 317: 318: 319: 320: 321: 322: 323: 324: 325: 326: 327: 328: 329: 330: 331: 332: 333: 334: 335: 336: 337: 338: 339: 340: 341: 342: 343: 344: 345: 346: 347: 348: 349: 350: 351: 352: 353: 354: 355: 356: 357: 358: 359: 360: 361: 362: 363: 364: 365: 366: 367: 368: 369: 370: 371: 372: 373: 374: 375: 376: 377: 378: 379: 380: 381: 382: 383: 384: 385: 386: 387: 388: 389: 390: 391: 392: 393: 394: 395: 396: 397: 398: 399: 400: 401: 402: 403: 404: 405: 406: 407: 408: 409: 410: 411: 412: 413: 414: 415: 416: 417: 418: 419: 420: 421: 422: 423: 424: 425: 426: 427: 428: 429: 430: 431: 432: 433: 434: 435: 436: 437: 438: 439: 440: 441: 442: 443: 444: 445: 446: 447: 448: 449: 450: 451: 452: 453: 454: 455: 456: 457: 458: 459: 460: 461: 462: 463: 464: 465: 466: 467: 468: 469: 470: 471: 472: 473: 474: 475: 476: 477: 478: 479: 480: 481: 482: 483: 484: 485: 486: 487: 488: 489: 490: 491: 492: 493: 494: 495: 496: 497: 498: 499: 500: 501: 502: 503: 504: 505: 506: 507: 508: 509: 510: 511: 512: 513: 514: 515: 516: 517: 518: 519: 520: 521: 522: 523: 524: 525: 526: 527: 528: 529: 530: 531: 532: 533: 534: 535: 536: 537: 538: 539: 540: 541: 542: 543: 544: 545: 546: 547: 548: 549: 550: 551: 552: 553: 554: 555: 556: 557: 558: 559: 560: 561: 562: 563: 564: 565: 566: 567: 568: 569: 570: 571: 572: 573: 574: 575: 576: 577: 578: 579: 580: 581: 582: 583: 584: 585: 586: 587: 588: 589: 590: 591: 592: 593: 594: 595: 596: 597: 598: 599: 600: 601: 602: 603: 604: 605: 606: 607: 608: 609: 610: 611: 612: 613: 614: 615: 616: 617: 618: 619: 620: 621: 622: 623: 624: 625: 626: 627: 628: 629: 630: 631: 632: 633: 634: 635: 636: 637: 638: 639: 640: 641: 642: 643: 644: 645: 646: 647: 648: 649: 650: 651: 652: 653: 654: 655: 656: 657: 658: 659: 660: 661: 662: 663: 664: 665: 666: 667: 668: 669: 670: 671: 672: 673: 674: 675: 676: 677: 678: 679: 680: 681: 682: 683: 684: 685: 686: 687: 688: 689: 690: 691: 692: 693: 694: 695: 696: 697: 698: 699: 700: 701: 702: 703: 704: 705: 706: 707: 708: 709: 710: 711: 712: 713: 714: 715: 716: 717: 718: 719: 720: 721: 722: 723: 724: 725: 726: 727: 728: 729: 730: 731: 732: 733: 734: 735: 736: 737: 738: 739: 740: 741: 742: 743: 744: 745: 746: 747: 748: 749: 750: 751: 752: 753: 754: 755: 756: 757: 758: 759: 760: 761: 762: 763: 764: 765: 766: 767: 768: 769: 770: 771: 772: 773: 774: 775: 776: 777: 778: 779: 780: 781: 782: 783: 784: 785: 786: 787: 788: 789: 790: 791: 792: 793: 794: 795: 796: 797: 798: 799:

*Quia hic rex fecisset? non fuit hoc ira, sed majus ma-
lignum & insanabile.*

Neovatos, *Neovatos* Suide; qui Philippo Macedoni lingue materno conjunctum refert fuisse, & ab eodem una cum Alexandro filio, cui coætanus erat, educatum, *πὲρ ἐρμῆα τῶρετρον*, cum ingenio timido admodum extitisse, tum & regis pompe post mortem Alexandri æmulum. Leonatus itea Curio, qui una cum Perdica tutorem destinatum Alexandri filio ex Roxane fururo. lib. 10. § 7. Justino etiam, qui ab Atheniensibus tandem in prælio vulneratum obiisse, lib. 13. Verum Diodoro Sicul. qui & exitum ejusdem l. 18. narrat, *Neovatos*, sive *Leonatus*, ut Marco hic, dicitur. Sed & Arriano de gest. Alex. l. 6.

Εἴματα | Vide *supr.* § 19.
 Μυθῶν | Vide *l.* 8. § 25. & *l.* 12. § 27. allu-
 ditur videtur ad temporum distinctionem Varro-
 nianam illam, quæ ea in ἄλλων μυθῶν & ἱστο-
 ρῶν dividitur. Vide *Conformum de die natal. c. 21.* 20
 & *Scalig. annot. in Eufr. h. Chron.*

Παυταὶς λήθην κατέχευεν | Lib. 2. § 17. ἡ ὁ-
 λων κατέχευεν, tanquam memoria ipsorum, sicut
 corpora, quali terra congesta & superinjecta obruta,
 nam cum eisdem intercidisset. Vide Pjalm. 9. v. 7.
 Ἄϊστο, ἄπυστο | Adpexit Telemachi verba apud
 Homer. Odyss. d. 2. 242. de Ulyssē patre, cuius de
 iustis nihil quicquam a quoquam rescicere poterat.

Οὐχ ἔτι αἵματος, ἀπυρσος. — τὸν τελείας ἀφ᾽ ἧς σημαίνει· πᾶσι
 ἡ ἰσότης καὶ, ἕτε αὐτῶς ἰσῶς; ἕδρα γὰρ ἀπὸ
 τῆς ἡμετέρας.

τὸ δὲ ὅτι ὅταν ὅλας τὸ ἀέμνησον; ὅλον κένον.

vinc hic à Marco dici Cusaub. ad Perf.

1. quod est à Sojomonie antiprionius dicitur.

הב הַבְּלִים הַבְּלִים הַבְּלִים
 itum conitutum, & omnia conit. quo ille &
 radio & epiphonemate Ecclesiasten suum & in-
 tav & conclusit. contendit autem Calaubonus
 tum exordio Persiano illo,
 & quantum est in rebus inane!

mone verò prior Davida pater ejusdem de ho-
 ad Ade protoplasti Abelisque secundo geniti
 alludens; דָּוִד לְהֵבֶל אָבִים *Adam*
compar. est, id est, homo carissimus. Psal. 134.
& Psal. 39. v. 6. אָבִים כִּי-דָוִד לְהֵבֶל
Abel est omnis Adam. id est, quoniam homo to-
utur. Gr. interpr. τὸ ἀγαπᾶσθαι πατρὸς
 50
 & carissimum. Poterat cum Marco nostro vertere,
 καὶ πᾶσι ἀγαπᾶσθαι. Xylander verò, quem &
 secutus est, ita ita est interpretatus; ὅτι
 quid est omnino cuius sit memoria sempiterna? οὐ
 μνησθῆναι; tanquam Memor dictum istud ei gemi-
 esset, quod Solomon idem habet, *Ecclesi. c. 1.*

2. 11. *Neque præteritum ꝑ memoria, neque futurum etiam apud eorum posteros erit. Verum Marcum mentem neuter affectus videtur. Neq; enim aut rerum humanarum in genere vanitatem notare in animo Marcus hic habuit, sed eam tantum notare in futura claritate deprehenditur: Siquidem, præter τῆς ὕσεως καὶ ἡμετέρας, fama postrema memoriam fugit uam & euandiam, quam supra tetigerat; etiam hoc dato, posse hominum rerumq; ab eis gestarum memoriam in ævum omne extendi, memorem tamen quiddam futurum τὸ ἀέτιμον illud. Ita sup.*
 § 3. Τὸ καὶ τῆς ἀπὸ φθορίας. & 1. 5. § 33. τὸ ἐδωκέν περὶ ταῖς τοῖς καὶ. Vide & sup. § 19.
 & 1. 6. § 10.

Τί ἔν τῷ, ὅτι ὁ δὲ περὶ εἰσδύραται; ἐν τῷ |
quare ἐν τῷ; quia τῷ μόνον ὅτι τὸ παρεπόμε-
διαισθητον. l. 2. § 17. quia ἐν τῷ πολλὰ ἄξιον.
l. 6. § 47.

Ως ἀναρχαῶν | Vide l. 2. § 3.
Ως γυναικῶν | Vide *infr.* § 44. & 46. Seneca

de tranquill. cap. 11. de viro forti ac prudente: Eodem animi robore prestant, nequid ex his quae eveniunt, subitum fit. quicquid enim fieri potest, quasi firmiter proficiendum, nostrum omnium impetus molliet. qui ad paratos expectantesque nihil afferunt novi; si periculis & beata tantum spectantibus [sperantibus?] & quae eveniunt. moribus enim, captivitas, ruina, ignis, nihil horum repentinum est. Sciebant in quibus multissimum me contubernium natura clussit. totum in vicinia mea conclamatum est; totius praeterea innatas exequas fax cerealis praecipit: facilius rucis aedificii fragor sonat: multos enim quos forum, curia, senio mecum contraxerat, me effulsit, & cunctis ad sodalium namus expulserit. miser aliquando ad me pericula accessit, meo circas me saepe curaverunt? Vide ad lib. 7.

3. πῖσιλα ἐκείθεν ῥῆ. *πῖσι* admodum Charides
us apud Dion. Peril. *πῖσι*. τὰ αὐτὰ καὶ
αὐτὰς ἔπαινον ἄλλοις, ὡς ἔλθῃς πρὸ θεῶν. καὶ ὁ ἀνδρῶν
τὸ ἐκείνην μαρτυροῦσαν χαλεπὸν ἡγεῖσθαι, ἀπὸ τοῦ
ῥῆος ὄρεται. Vide ad l. c. d. 1.

9. 34. 'Ενδὸς σταυρῶν τῇ κἀνδρὶ σωτηρίᾳ !
 de Cleanthis vortum ad l. 3. §4. Epictetum
 7. 1. 34. Sen. epist. 7. Quod in malum
 a. d. bonum neutrum promittit vtrum bonum. Com-
 munito rogatus es. eadem honesti huius, et
 turpissimi autormanti, verba sunt, uti, non
 ferreque necari. Ad illis qui minus creta huius,
 edent aut bibunt, que per longam rad. ut, car-
 ur ut ipsi vel ioculis partantur : a te ut videri
 usque partantur. De epist. 107. Ad hanc legem
 noster aptandus est : hinc sequitur, hinc pona-
 miam est pati quod emendare non possis : Et Danti,
 aut quibus prestantur, sine murmurat aut co-

Mi caelum caput est; mare venter, terra pedes sum;
 Sunt aures artus; oculus Sol omnium est.
 Quin & sexum, eumque geminum assignat Jarchas
 x Indis sapientibus. Siquidem de mundo quærens
 x Apollonio responderebat. *ὅσον τὸ κόσμον ζωο-
 νήεντα γὰρ τὰ πάντα ἀμείων, ἀφύστων τὰ θεῶν
 ὕστερον αὐτὴν γὰρ αὐτὰ ἐκτροπήσαντων, τὰ μετὰ
 τὰ θεῶν καὶ τὰ πτωχὰ ζωογονήτων ἀφέντων.* Philostr.

Φυχὴν *ψαν* quam & καὶ δουλεύει vocat I. 6. § 14
 & τὸ δὲ ἄλλο νῦν I. 5. § 30. & τὸ τὴν κόσμον ἡγεμινῶν
 I. 7. § 75. Vide *supra* ad § 21. & 29. Lucr. 1. in *an.*
 *Εμψυχον δὲ τὴν κόσμον, εἶπεν ἐν τῇ διέξερξί.
 ἡ ψυχῇ, εἰς τὴν ζωὴν ἀπαρτισσάμετος, Et *ibid.* Τὴν
 δὲ κόσμον εἰκάζει χεῖρ νῦν καὶ αἰσώων, ἐς αὐτὴν
 20 αὐτὴ μέγας δῆλοντος τῆ νῦν καὶ αἰσώων ἐν ἡμῶν τῇ
 ψυχῇ. Theophilus itidem ad Autolyc. I. 2. de
 Stoicis: *Ἄνθρωποι δὲ αὐτὸ τὸ ὅλον καὶ αἰσώωντος πᾶν
 μα, πᾶν δὲ αἰσώωντος. Et Cleanthes apud Hemi-
 am in *irrij. philol.* Τὴν ψυχὴν δὲ ὅλον τὸ κόσμον
 εἶπεν ἡ ὅλος κατὰ τοῦτο καὶ καὶ ψυχῶν, Quin
 & Plato in *Cratylo* ex Anaxagora tententia, τὸ
 δὲ αὐτὸ, νῦν δὲ πᾶν ὅλον ἔνυ. Manil. *Affron.* l. 2.

30 *cum spiritus unus*
Per cunctas habites partes, atque irriget orlam,
Omnia pervolantis. — Et Maro *En. l. 6,*
Principio caelum, ubi terram, camposque liquentes;
Lucentemque globum Lunae, Titanique agera,
Spiritus vitus alit: totumque inuisa per artus
Mens agit at molem, & magnos se corpore miset.
Spiritum autem hunc diserte Deum nuncupat (quod
& Minutius in Oratione, & Salsianus de providentia
l. 1. c. 1. advertere) Georg. l. 4. verbis illis,

— Deum namque ire per omnes
Terrasque, tractusque maris, caelumque profundum.

4 Pythagoreos etiam (Lactantio referente, de ira Dei c. 11.) Deus mens est incorporealis, quæ per omnes rerum naturam diffusa & intentæ, vicissim singulis cunctis animantibus tribuit. Spiritus per omnia, maxima, minima, æquali intentione diffusus. Senec. ad Helv. c. 8. Spiritus permeator universitatis. Cleanthes apud Tertull. Apolog. c. 21. Hinc illud Arati

—μετὰ τῷ Διὶ πατρὶ μὲν ἀγαθὰ
Πᾶσι δὲ ἀνθρώπων ἀρετὰ· μετὰ τῷ Διὶ πατρὶ

Καὶ λιμνὴς· πάντα ᾧ Διὸς πεπλήσμεθα πίσι·
50 Et Maro, *Ecl.* 3. — *Totius omnia plena.*

Atqui Zenonem hoc nomine notat Tatianus *Adv. Græc.* quod secundum illum rationes, εἰς δὲ οὐδὲν ἐστι τὸ καλῶν καὶ ἀρρίτωνος κατεργασθῆναι. De Deo ipse: Πνεῦμα ὁ Θεός, εἰς ὃν καὶ διὰ τῆς ὕλης πεισθιστὴς εἰς ὕλην, καὶ ὅτι ἐν αὐτῇ ἑμμετὴς καταστάσις. Sed et de Stoicis Clemens in *Protr.* διὰ πάσης ὕλης, καὶ διὰ τῆς ἀπμοιότητος τοῦ θεοῦ δι-

Annotations in Librum IV

λέγοντας. & Strom. l. 1. i. adiecta etiam cen-
 sura fuit: σὺντα ὅντα τὸν θεὸν διὰ τῆς ἀπιστίας
 ὡς ἰσχυροτέρων λέγοντας ἢ καλῶς. & rursus
 Strom. l. 5. φασὶ σῶμα εἶναι τὸν θεὸν καὶ Στοιχά-
 ρη, πᾶν κατ' ὅσον, ὥστερ ἀμέλει καὶ τὴν ἰσχυρί-
 quod asserunt; ex facie rursus hautes illos autem
 quod. Ἀλλ' εἰ μὲν, inquit, διήκην εἰς πάσης τῆς κοί-
 τῃ τὸν θεὸν φασιν ἡμεῖς θ' πᾶσι τῶν αὐτὸν μόνον
 καλῶς θ' λόγῳ πισπῆν. (quod & supra Tarianus.)
 hoc autem, Deum omnia permeare, ex eo, quod in
 Strom. l. 6. demonstrat libro, c. 7. v. 24. de sapientia
 dicitur, διέκειν εἰς πᾶσι πάντων, perpetuum
 accepto, transiit, cum non de aeterna Dei, eadem-
 que Deo, sapientia enunciatum id sit. Verum, &
 de ista Prisci peritque sumunt; nec ab autore isto
 sumptisse facta illius conditoris verosimile est, cum
 sint eo dubio procul antiquiores. Ceterum quod
 quodam illi, haud sanè, quamquam & Tertullianum
 Deum corpus dixisse monet, simul & refellens, Aug.
 ad Conf. ad lit. l. 10. c. 25. atq; ita reverà ille adu. 20
 Strom. c. 7. Quis negabit Deum corpus esse, nisi Deus
 spiritus esset? Spiritus enim corpus sui generis. Ve-
 rum Corpus ille (quod & August. ad Quodamlibet
 56. agnoscit) sustinuit intellexit. Sic enim
 adu. Rom. c. 35. Ipsa sustinuit corpus est rei
 spiritus, & de carn. Christ. cap. 11. Omne quod est,
 corpus est sui generis, nihil est incorporale, nisi quod
 est. At quod omnia permeare Deum haud malè.
 quidem de fè Deus ipse per Jeremiam vatem
 23. v. 24. Amen calum & terram imple ipse.
 Strom. ad Marcell. c. 5. In omnibus insusis, &
 transiit, ut censurà peneret interior, & continet
 totum. Et Hildebert in Symbol. Intra omnia, nec
 foras extra omnia, nec coelestis. Ilinc celebre
 est, quod Jo. Gerlōn habet in Cantio. Marie
 v. 3. & Trismegisto Alex. Hales. p. 1. g. 7.
 l. Empedocli tribuit Jo. Tritheim. ad Conf.
 l. 1. Deum esse spiritum intelligibilem, cujus cen-
 trum ubique, circumferentia usqueam sit. Contra-
 rium ferme sul. Scaliger Trismegisto asserit, sed
 addit ipse, de fidei. exare. 365. Pigmentum fuit
 inquit, Trismegisti illud, Deus est cujus medium
 centro, circumferentia ubique, pōssione. namque
 non figurat infinito, & circumferentiam qui dicit,
 non facit, non sit ubique est circumferentia, oris
 in medio. & idem fiet centrum cum circumferen-
 tia. Et illud reverà potius apriusq; pigmentum
 mentum, infinitati divine depingenda. Cle-
 mentis ipse ex Pythagore sententia, quam & pro-
 videtur, in hortatorio; Ὁ μὲν θεὸς εἰς τὸ ἅπαν
 & ὅς πᾶσι προσῶνται, ὡς οὗτος τοῖς διακοσμήσας,
 εἰ αὐτὰ ἔχον, ἐν ὅλοι πᾶν κυκλῶν ἐπιστομῶν
 ὡς ὅσον, κέρας ἥν' ὅλων πάντων πατήρ,
 ὡς ὅσον πᾶν τὸ ὅλον κυκλῶν, πάντων κύριος.
 ille δὲ θεὸς ὁμοῖος, de Deo dictum contendit.
 Strom. Scio ita univèrsum hoc Deum permea-

re, ut numen cum mundo unum foret, ut
stitueret. Vide *supr.* § 23. quod est à pietate
stianaque disciplinâ alienum.

Eis αὐτοὺς μίαν τὴν τέχνην, πᾶσι ἀναδίδεται
Vide *supr.* § 27.

Ὁρμή μίαν, πάντα ἀποδοῖς! Apostolus ad Rom.
c. 8. v. 28. Πάντα συντρέχοντα cooperantur con-
silio. & Marcus I. c. 5. v. 4. Πάντες αἱ ἐν ἀποκα-
τάξει συντρέχουσιν.

[illegible]

Οἱ τὴν ἡ συνήθειαν καὶ συνηθισμένον | quod alibi
ἐξ ἑνὸς συνήθειαν vocat. l. 7. § 9. καὶ συνήθειαν καὶ
συνήθειαν ἐν ἑνὸς, infra § 45. Vide & supra § 27.
x 32.

[illegible]

42. Ouders van de ziele! Vrede
§ 5. & 1. 7. § 24.

2. § 17. τὰ ἐκ πώματός τελευτός. § 18.

ὅτι διὰ τὸ τοιοῦτον παλινῶς. καὶ γὰρ 19. Διὰ
τὸ ἔλθον ἔτι, ὡς διὰ γενεῶν, ἀναπαύσασθαι

---and some were found since.

— *affinis* *latissima* *serotina* *mont.*

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

transiunt urbem sonno vinctoque sepultam.
urbem enim pro incolis posuit: Incertus poeta in
auctoris epitaph.

— cum quo sua Troja sepulta est:

Conduntur pariter, qui perire simul.

De Cremona Tacitus hist. lib. 3. Caterum assidere
sepulchris urbis ruinis, noxia tabo humis, haud diu per-
siste. sed & domus sepulchrum Catullus, at alia ra-
tione. ad Manilium ep. 64.

Tecum una tota est nostra sepulta domus.
& quemadmodum civitatum cadavera illi, ita ex
antiquis nescio quis earundem sepulchra dixit, busta
Plinius, de Athenis, Mycenis, aliiq; urbibus jam
dirutis ille epigr. hoc,

Hae sunt, quas merito quondam est mirata vetustas:
Magnarum rerum magna sepulchra vides.

Iste l. 2. c. 93. Motus enim terrae silentur, & quie-
scit, ubi saltem busta urbium, (sepulchrum M.S.)
exstat. Quin & quomodo Marcus civitates mori di-
xit, ubi devastantur: ita è contrario Aristides re-
virescere easdem, ubi instaurantur denuo. Αἰπὴν δὲ
δεύματα (inquit Marco nostro, Commodoque sup-
plex pro Smyrna restituenda) ταύτων ἡρώων τῇ πό-
λει χάριν, ὡς ἀναβλάσκειν αὐτὴν ὕμνῳ. eandemq; ab eis
restauratam, φόνικος δίκην, ἀναβλάσκειν, palinodii
in eandem composita. & orat. in Romanos: Ἀλλ' ἀτε-
χῶς καὶ τὴν Παμόνυλον μύθον, εἰ δὲ καὶ Πλάτων
ἔσθ' ὅτι τῇ περὶ αὐτὴν κείμεθα αἱ πόλεις, ὑπὸ
τῶν αἰώνων ἀλλήλων ἔκλειναι καὶ παύεσθαι, ἀδελφὴν ἐδέξαν-
το τὴν ἡμετέραν, καὶ ὑβείων ἀνεβίωσαν. Historiam
an fabulam Eris Armenii gente Pamphylii respec-
xit, quam narrat Plato polit. l. 10. & à Platone mu-
tuati Val. Max. l. 1. c. 8. Macrobi. in somn. Scip.
l. 1. c. 2. Clem. Strom. l. 5. Aeneas Gaz. de anim.
immortal. ex Platone corrigendi novissimi duo,
cum apud alterum αἰῶνες pro νεῖρες, apud alterum Ἀγ-
κλώνιον pro Ἀγρόνιον ut scriptum. Vide Leopard.
emend. l. 9. c. 2. Caterum sicut urbibus etiam mor-
tem Marcus, & mortalitatem Seneca supra laudatus;
ita partibus quibuscumque corporis humani immortali-
tatem quandam & immortalitatem à morte Plato tri-
buit in Phaedone; Ἐνία δὲ μέν τῷ σώματι καὶ
ἐν σαρκί, ὅσῳτε καὶ νεῖρες καὶ τὰ ποικίλα πέντα
ὅμως, ὡς ἔπος εἶπεν, ἀδελφὰ ὄντα. de cadaveri-
bus loquitur Aegyptio more conditis. Quin & Ter-
tull. de resur. c. 42. Nec gigantum autem antiquissi-
ma cadavera devorata consistit, quoniam crates adhuc
vivunt. & mox: Consistat, non tantum ossa durare, ve-
rum & dentes incorruptos pervenire; & que ut scintilla
remanent in substantia corporis in resurrectione. de
dentibus certe Plinius l. 7. c. 15. Dentes tantum in-
victi sunt ignibus, nec eromuntur cum reliquo corpore.
Subiicit tamen, sed in fluminis indomitis, unde erom-
untur perit. Vivere itaq; in istis esse perdurare, sive
perennare, mori autem corruipi, delicere, destrui.
ἀσθενίαν vocabulo usus est Marcus, quia de morte

hominum diserebat: vita & immortalitas Plato &
Tertullianus, quia animae immortalis futurae ille,
ille carnis ad vitam resurrectionis causam agebat.

Ἐλίκην ἢ Ἠλικήν, Achaiae urbs, de qua Strabo
agr. l. 1. Βῆρα δὲ καὶ Ἠλίκην, ἢ ὑπὸ τῷ γένει, ἢ
ἢ δ' ὑπὸ γένει ἢ ἡρανίδην. & l. 8. καὶ Ἠλίκην δὲ
Ἠλίκην ὡς ἐπὶ αὐτῇ Ἀλκείων. ὑπὸ αὐτῇ
δὲ τὸ πάλαιον κατεκλυσαν αὐτῶν. quo loco ex
Heraclide calamitatis illius, cum historiam, tum
& causam ab ira Neptuni fabulosam commemora-
rat. Adjungit idem l. 1. & Bura Bizonam Illy-
ricam urbem; Ἡς κατεπόδη (inquit l. 7.) πάλαι
ἔστιν ὑπὸ σελήνης. ut in priore loco Ictonem re-
ceptam mutare nihil sit necesse, ut σελήνη substitu-
atur, cum eadem exstat utrobique. Plin. hist. nat.
l. 2. c. 92. Helicem & Buram in sinu Corinthio por-
tus abstulit. Senec. natur. quest. l. 6. c. 26. Haec
sa concussio, quae duas suppreffit urbes, Helicem & Buram,
citra Aegaeum constitit. de quarum interitu, cum E-
phorum scripserit, idem refert. quest. nat. l. 7. c. 16.
tum & Callisthenem cladem eam libro peculiari de-
scripsisse. Ibid. l. 6. c. 23. & l. 7. c. 5. Ipse eodem
trahit, quod Marcus istuc, l. 6. c. 32. Ego, inquit, per-
ire timeam, cum terra ante me pereat? Helicem Buraque
etiam mare accepit. Ego de uno corpore solo timeam?
Supra opus duo navigatur, duo autem, quae notantur,
quae in nostram notitiam memoria literis servata per-
sistit. quoniam multa alia alibi locis missa sunt? quae
peritis aut terra in se, aut mare inclusit? Ovid. Met.
morph. l. 15.

Si queras Helicem & Buram, Achaidas vides,
Invenies sub aquis.

Meminere etiam cladis istius Aristoteles nomine
Autor de Mundo c. 4. Aristoteles ipse Meteorol.
l. 2. c. 7. Diodor. Sicul. l. 15. Paulan. in Achaia,
Polyb. hist. l. 2. Euseb. anno 1137. Oros. l. 3. c. 7.
Favorinus apud Stobaeum tom. 2. tit. 105. qui ubi
Simonidis illud retulisset; quod & è threnis ejusd.
autor idem seorsim commemorat, (estq; locus al-
ter ex altero supplendus) & attingit quoq; Dio Phil.
orac. 74.

Ἀνθρώποις τὸ ἐνδὸν κηρύττει φήμις, δ. π. γίνεται αὐτῶν,
Μηδὲ ἀνδρῶν ἰδὸν ὄλεθρον, ὅσον χ. γίνεται ἐκείνων
Ὀκεία δὲ, ἔσθ' ἐπὶ τρυφῇ ὄντας καὶ
Ὀύτως, α. μετὰ τῶν.

Clausiula illi, Μηδὲ ἀνδρῶν, subiungit, ἀλλὰ καὶ
δὲ οἶκον. ὅτ' αὖτε α. μέλει ὁ ποιητὴς διεξέρχεται, τὴν δὲ
Σολοπίδων ἀδελφῶν πόλιν. ἥν δὲ καὶ πόλιν, καὶ
ὅτ' αὖτε ἐκείνησαν ἀνδράσι γένος ἀνδρῶν αἰὶν
ὑπὸ πνεύσ' αἰ δ' ὑπὸ σελήνῃ αἰ δὲ τῆς θαλάσσης
ἐπὶ ἀδελφῶν. καὶ μοι Ἐλίκην κατεπόδη πάλαι
καὶ αὐτὴ κατεπόδη ὀνομαζομένη πόλιν ἔστιν ἀπὸ κλη-
ῶν, ὅτ' αὖτε πάλαι. quo loco ὁ ποιητὴς non est Homerus,
ut Gellnerus esse opinatus, sed Simonides, qui Scop-
idarum interitum ex Asia ruinā (cui miraculo
quodam ereptum Simonidem ipsum subductum te-

serunt. Cicero de Orator. l. 2. Val. Max. l. 1. c. 8.
Fabius l. 11. c. 2. Suidas. alii) nec interitum tan-
tum deservit, sed res gestas etiam (ut ex Theocri-
to l. 16. videre est) carmine celebravit. neq; ta-
men idè necesse arbitror, cum Leopardo emendat.
l. 10. c. 10. pro ἀμύλην, ἐν μέλει rescribere, quia me-
licus Simonides. quum dicitur, utique, verbi gratia,
possit commodè satis consistere. Philo. itidem lib. de
laud. immortal. qui & Helica Buraque tertiam ad-
dit Aegyram his verbis:

Κατὰ Πελοπόννησον θάσι γένεσι πόλεις,
Αἰγεραν, Βῆραν τε, καὶ ὑπὸ κληῶν Ἐλίκην,
ἐκδιδόμενα τὸ πάλαι ἡνωμένα, πολλὰ τὰ πάλαι
ἐκκλυσθῶντα ποταμοῖς. Verum Aegyram Plinius illarum
cladi superflue significat. Sic enim loquitur
hist. nat. l. 4. c. 5. Achaiae opida, Helica, Bura; in
qua refugere, haustis prioribus, Sicyon, Aegira, Ae-
gion, Erinos. Nec subticendum, quod de Helice
Aelian. hist. animal. l. 11. c. 19. Μελίσης δ', in-
quit, οἰκίας κατέχευετο αἰθνητῶς ἔχοντι οἷτε ἐν
αὐτῇ μέλι, καὶ οὐκ οἷον καὶ καλὰ, καὶ φθάνει τὴν κα-
ταρῆν, καὶ ὅσον ἐκείνην. τὸ πάλαι καὶ φασιν ἐν Ἐ-
λίκῃ ἡρώων. ὅτι περὶ τὴν ἡμετέραν τὴν ἀστυδίαν
τὴν Ἐλίκην, ὅσοι μὲν ἐν αὐτῇ ἦσαν καὶ καλὰ, καὶ
ἔστιν, καὶ πολλοὶ περὶ αὐτῆς, καὶ φθορὰ καὶ, καὶ τὰ λοιπὰ
ἐκ τῆς πάλαι, ἀδελφῶν ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ τῇ εἰς
Κελεῖαν ἐκέρχοντο, ἐπεὶ δὲ ἀνεχέμενοι τὰ σπέρμα-
τα ζῶν, τυκτοὶ γίνονται σπέρματι καὶ σωζόμενοι ἢ
πόλιν, καὶ ἐκκλυσθῶντα πολλοὶ κώμαται, ἢ Ἐλ-
κην ἡρανίδην. Anmianus denique rerum gestarum
l. 17. ubi Nicomediae urbium Bithyniae matris cla-
dem, quam Konstantio rerum potito pertulit, mise-
rabilem pluribus descriperat; Finit, inquit, terra-
rum motu modis quatuor: aut enim brasmatiae sunt,
qui humum intus suscitantes sursum propellunt immansi-
mas moles, ut in Asia Delos emerit, & Hiera, & Ana-
ph, & Rhodus, & Eleusini in Boetia. & apud Tyrrhe-
nos Vulcania insulaeque plures: vel climatae; qui li-
mit vultus & obliqui, urbes & aedificia, montesque
complantant: aut chasmatiae, qui grandiori motu pate-
facti subito voratrimis, terrarum partes absorbent; ut
in Atlantico mari, Europae orbe potior insula, & in
Crisa, Helice, & Bura, & in Ciminea Italiae parte
opidum Succunione, ad Erebi profundos hiatus abas-
sis aeternis tenebris occultantur. Inter haec tria ge-
nera terrae motuum mycematiae sonitu audiantur mi-
nutorum, cum dissolutis elementa compagibus nitro adsi-
stant, vel relabuntur confidentibus terris. tunc enim
necesse est velut taurinis reboare mugitibus fragores
fronitibusque terrenis. Bura atque Helica exiti ra-
tione pares facit Sardes Bianor in epigram. antholog.
l. 1. c. 70.

Σαρδεις, αἰ τὸ πάλαι Γύργος πόλιν, αἰ τ' Ἀλκίπην,
Σαρδεις, αἰ βασιλεῖς Περσῶν ἐν Ἀσίᾳ δ' &c.
Αἰ Κερίων τὸ πάλαι ἐπὶ τῷ ὄρει ἀνέστη, καὶ ἀδελφῶν,
Ὀλεον Πακτωλὸς ῥόματι περὶ ἀδελφῶν.

Νῦν δὲ ὅλας ἀδελφῶν ἐν ὄρει ἀνέστησαν,
Ἐς βυθὸν δὲ ἀχάνεις χάσματι καὶ ἡλίκην,
Βῆρα καὶ εἰς Ἐλίκην κατεκλυσθῶν αἰ δὲ εἰς χέρας
Σαρδεις, ἐν βυθίοις εἰς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὄρει.
Sardibus obtigit haec clades sub Tiberii imperio:
refert Strabo l. 12. sed non solis. Plinius l. 2. c. 84.
Maximus terre, memoriae mortalium, exitiis motus
Tiberii Caesaris principatu, duodecim urbibus Asiae una
nocte prostratis. de numero, Tacito l. 2. cum Plin-
io convenit. Eusebius verò tredecim numerat
& nominat, quarum una forsitan reliquis celebri-
minis.

Καὶ Πομπηίος | Pompeii Campaniae opidum,
Plin. l. 3. c. 5. De hoc Senec. nat. quest. l. 6. c. 1.
Pompeior, celebrem Campaniae urbem, in quam ab alte-
ra parte Surrentinum Subanumque littus, ab altera
Herculanense conveniunt, mareque ex aperto condu-
ctum ameno situ cingit, desedisse terra motu, vexatis
quae cumque adiacebant regionibus, audivimus; & qui-
dam diebus hibernis, quos vacare a tali periculo majores
nostri solebant promittere. Nonis Febr. fuit hic motus,
Regulo & Virginio Consulibus. & c. 27. Finit sexcen-
tarum ovium gregem exanimatum in Pompeiana regio-
ne. Strictim Tacitus anal. l. 15. Motu terrae, ce-
lebre Campaniae opidum Pompeii, magnā ex parte
proruit. Caterum & altera urbis istius clades ni-
hilo minus insignis memoratur, de qua infra di-
cendi locus dabitur.

Καὶ Ἡρκελάνιον | Herculaneum etiam Campa-
niae opidum, Plinio ibid. Seneca de Pompeiorum
motu locutus, loco superius adducto: Campaniam
nunquam securam huius mali, indemmem tamen, &
totiens desinensam metu, magnā strage vastavit: nam
& Herculaneensis opidi pars ruit, dubieque stant
etiam quae relicta sunt. & ibid. c. 26. ubi dixerat
ex Callisthenis sententia, insulas esse certioris so-
li, urbesque eò tutiores, quò propius ad mare accesserunt.
falsa, inquit, haec esse, Pompeii & Herculaneum sen-
sere. De utroque Dio Cassius lib. 66. in Tito,
ubi Vesuvii montis incendium immane descripse-
rat; Καὶ πόλιν δύο ὅλας, τότε. Ἡρκελάνιον καὶ τὸ
Πομπηίον, ἐν δεύτῳ τῷ ὄρει αὐτῶν κατεκλυσθῶν,
κατεκλυσθῶν. Duplex ergo tum Pompeios, tum &
Herculaneum clades affligerat: à terra motu alte-
ra, altera ab igne, qui è monte vicino eruperat. illa
sub Nerone contigit, ista sub Tito. prior Seneca,
Dioni posterior memoratur. Marcus utram volue-
rit, ambigi potest. hanc magis, opinor, quia post
priorem illam revixisse quodammodo videtur, gra-
viori malo reservata. de hac certe Tertullianus de
pallio c. 2. postquam Sodomae ac Gomorrhæ cladem
retulerat; Ex huiusmodi nubilo & Tisica Palsinus
pristinos deusta, quò magis de montibus suis Campani-
a speret, erepta Pompeios. Sed & in apologo. c. 40.
Palsinus de calo, Pompeios de suo monte perfudit ig-
nis, quod cum idem eisdem planè verbis in scripto
narraveris

aberratio ubi quis à fine scopôque sibi proposito ex-
cidit, eumq; neutiquam afflequitur. hoc itaq; loco natu-
rae humanae *σποδίσματα* dicitur, quod ita eidem ad-
versatur, ut impediatur quo minus finem sibi propo-
situm afflequatur. at hoc in natura humana, inquit,
nihil externum suū vi potest efficere. neq; est itaq;
istiusmodi aliquid pro infortunio hominis habendi-
dum. Hoc eodem argumento (uti refert Plut. de
tranquil.) Metrocli Cynico occultis eo Stilpo Mega-
renis : potuisse eo Marcus etiam hui respiciē.
Quum enim Metrocles illi filiae suae impudicitiam
exprobraret, Ἐμὼν ἐν, inquit ille, ἀμαρτήματα τῶτό
ἐστίν, ἢ ἐκείνης; & respondente Metrocle, ἐκείνης
ἐν, ἀμαρτήματα, σὸν δ' ἀτυχήματα. regellit ille : Πῶς
λίσσῃς; ἐν δ' ἀμαρτήματα τὰ διαπορώματα ὅτι; τὰ
δ' διαπορώματα, ἐν ἂν διαπορώματα, ἢ ἀποτορώ-
ματα; τὰ δ' σποδίσματα ἐν, ἂν σποδίσματα ἀ-
τυχήματα. Ita, inquit Plut. πρὸς λόγον ἢ φιλοσοφί-
αν ἂν ἀπέδειξεν ὁ λαός, πῶς τὸ κοινὸν βλαπεί-
ται. Refert & Lact. lib. 2. idem obiectanti cu-
m darent, dicentique, ὅς καὶ τῶνδ' αὐτῶν, respondit ille,
ὡ μάλλον, ἢ ἐν τῶντων κασμῷ. Non magis est illis
mihi probro, quam ego illi sum ornamēto. Quae sen-
sus verborum Marci iste cum frequentibus conspi-
cat optimē, quibus interrogat an casus istiusmodi
prohibere quemquam possint, quo minus iustus, ma-
gnanimus, reliquarumque virtutum cultor existat.
Possunt tamen & aliā ratione intelligi, ut *aberratio-*
nes live *frustrationes*, ἀποτορώματα naturae humanae,
negentur esse huiusmodi contingētia, quia prae-
ter naturam humanam ejusdemque rationem neuti-
quam contingant. Vide *supr.* § 33.

Τὶ ἐν τῷ βέλημα *μεμείνηται* | Oratio defecta videtur. Itaque Xyl. vertere neglexit. forsan sic distinguendum. Τὶ ἐν τῷ βέλημα; *μεμείνηται*, quidnam est igitur quod vult natura? didicisti jam pridem; ipse satis nostri. quid id autem sit, in sequentibus indicat; sed & l. 5. § 1. Epictet. Enchir. c. 32. τὸ βέλημα τίς φύσις καταμαρτυρεῖν ἐστιν, ὅς ἐστιν ὁ διαφερόμενα πρὸς ἀλλήλους. Et dissent. l. 1. c. 17. τὴν ἐν δαίματι ἐστὶ νοήσου τὸ βέλημα τῆς φύσεως, Alex. Aphrodisi. de beatit. τὸ κατὰ φύσιν, τὸ κατὰ τὸ βέλημα τίς φύσις ἀνέεται.

Ἀπολύτων | Vide ad l. 3. § 9.
Ἀδιαφύσων | Sic l. 2. § 17. μηδὲν ποῖν[α] δια-
φύσμενος, ἢ μετ' ὑποκρίσεως, ut nihil ficti simu-
laticque possit: & sup. § 33. λόγῳ τοῦ ὁ μὴ πο-
τε διαφύσσει. Sermo mendacio omni-
niter autem, τὸ ἀδιαφύσων, vel agendi, vel patien-
di significatum habere possit: prout & l. 1. § 15.
τὸ ἀφάσσει. Urovis fumpferis, ad Stoicam disci-
plinam spectat. Siquidem illi, ut Laërt. l. 7. in Ze-
non. niebant, μὴ διδάσκειν τὸν σὸφον, ταῦτα φάσσει
συγκρατίζηται μηδὲν. Explicatius Stob. tom. 1.
lib. 2. tit. 4. § 8. Λέγουσι γὰρ μὴ φάσσειν τὸν σο-
φόν, ἀλλ' ἐν πᾶσι κληιδόμεν. ὃ γὰρ ἐν τῷ λέγειν

π ἡμεῖς τὸ ἑαυτῶν ὑπερχειν, ἀλλ' ἐν τῷ πα-
 ἑαυτῶν τὸ ἡμεῖς κτείνειν, καὶ ἐπὶ ἀπ᾽ αὐτῆς ἡμῶ-
 σιν. τὴν μὲν τὸ ἑαυτῶν ποτε συζητήσας νομίζο-
 σιν αὐτὴν καὶ πολλὰς τρεῖς ἀνὰ συζητήσας
 καὶ γὰρ καὶ ἐξαπλῶν ἡμῶν ἀντιπάλων, καὶ καὶ τῶν
 συμφορῶν ἀποφασίζουσιν, καὶ καὶ ἄλλα οἰκονομῶν
 βίβιν πολλὰς. ἡμεῖς δὲ ὡς λαμβάνομεν ἑκάστην ὡς
 τὸν σφόν. ἔδειπτε γὰρ περὶ τὴν ἀναστασίαν
 συζητήσας, διὰ τὸ μὴ εἶδεν ὅτι αὐτῶν
 μὴ ἀνοήτων ἡμεῖς. Et ibi. ἔτε ὁ παπῶν
 ἔτε ὁ παπῶν ἄλλον, ἔτε ὁ παπῶν, ἔτε ὁ παπῶν
 ἔτε λαμβάνει αὐτὸν π, live π αὐτὸν, ἔτε ὁ παπῶν
 ἔτε καὶ τὸ ἑαυτῶν ὡς λαμβάνει. Verum hoc est
 Dei iohannis, qui verē ἡμεῖς iohannis iohannis, ut Paulus ad
 Tim. c. 1. v. 1. ceterum ut idem ad Rom. c. 3. v. 4.
 πᾶς ἄνθρωπος ἡμεῖς. etiam Stoicorum sapientia
 finis.

^a Ἀ συμπαρόντων | leg. forsan, ὧν συμπαρόντες,
quæ si affuerint.

§ 42. ἀπὲς τὸ ἴδιον. Et lib. 11. § 1. Ἐνθ' ἀπὲς τὸ ἐμαῖ phralis emphatica, quā non tantum illud quod est affectus quispiam indicatur, sed et illud quod suum ducit, plenum & integrum affectu.

tus, ut in eo planē acquiescat, nec quicquam amplius
 requirat, utpote quoniam illud sibi sufficere exhibetur.
 Ita Matth. c. 6. v. 25. ἀπέρχου τὸν μισθὸν αὐτοῦ.
 Luc. c. 6. v. 24. ἀπέρχου τὸν πειρασμὸν αὐτοῦ.
 interpretatur Theophylact. πῶν ἀπαραγοῦ, ^{ἐξέρχου}
 mercedem suam accipere; totum habent, totam
 satisfactionem vestram accepisti; totam habetis, ut quid
 amplius sperent expectāre, siue erumpit hoc

amplius ipsemet expectante, huc praeu huc lo-
lati, aut illi aut isti, nihil profors it reliquum;
apud Marc. c. 14. v. 41. Ἀπ' αὐτοῦ, Sufficit, quam
verlionem firmant Henr. Stephan. & Theod. Bez.
adducto Anacrentico illo; Ἀπ' αὐτοῦ βλάτω γὰρ
αὐτῶν. Sae est, sufficit: ipsam enim video, cui ad-
jungit & Dominus noster ex Sept. versione, Num.
c. 16. v. 3. ἐλάτω ὑμῶν quod mox v. 7. ἵνα

οὐμίν. Sufficiat vobis. Synef. caluit. Τέτις (τις ὁ
 θεάφοις) ἀν πς ἐλῶδ' μοιρον ἢ κινάδον ἐν πῶν
 γεσῆσαι, κομῆτῳ ὀπολαθῶν, ἀπέχει τέπιπταμα.
 habet coram id quod injunctum est; nihil amplius requi-
 rit. Coram id quod injunctum est; nihil amplius requi-
 rit.

rit. Cui libens subjunxerim illud ejusdem de mil-
lita rapaci, *ex orat. de regn.* Ὅστις ἐν ἐμῶν τὸν μὴ
ἀλλόφρονος ἔχθρον ἀπαρκεῖ, αὐτὸς ὃ τὸν μιστὴν
μοι χρίπτει, ἐστὶ ἐξ ἐνὸς μοι δοκῇ διαζέρεω κινή-
σι αὐτὸ τῷτο παρ' αὐτοῦ ὡς περὶ τῶτο διακινή-
θῃ αὐτὸς ἐπὶ ὅλης κελεύει τῷ μίμῳ, *ψαλ.*
ἀπέχην τῆς φυλακῆς τὸν μιστὸν τῷ γάμῳ ἐμ-
φορέσθων. ubi ἀπέχην τὸν μιστὸν idem est, quod
Luca Evangelista c. 3. v. 14. in Jo. Baptiste re-
sponso ἀπέχου τοῖς ὀφλουτοῖς. His adicere licebit,
& illud Plutarchi in *Solone* (c. 30.) ὁ σωτὴρ quoque
adversum exercit. *Evang. l. 2. c. quod.* Ὁ μιστὸς ἐμ-
παρεσθὲν τὸν κἀνὸν ἐμὸν τέλῳ ἐνεκα, *ψαλ.* ἐστὶ, αὐ-

§ 49.

§ 49, 50.

ἡδύνει, ἀρρήθῃ γυναικί, τὸν δὲ μισθὸν ἀπέχει, καὶ παρέρχεται αὐτὴν σὺν τοῖς ἡμιούρῃς ἐκ ἀπολείπει, οὗτος αὐτὸ τὸ γένος ποιοῦναι οὐκ ἐνδύει. Et Athonasii (fi is autor est) illud in fern. de j. m. c. ubi illos exagitat, qui quod nobili alicui viro se conciliant, tempium adeunt, ibiq; conspicandos se praebent. ἡγήσαντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἵνα ἀνθρώπων διέξωσι τὸ σῶσθαι. ὕμνησαν ὁ ὁπίστημ, σωμῆξαν ὁ ὠκεῖαν, καὶ ὅσπερ τὸν μισθὸν δι' ἀνθρώπων ἡλθεν, ἀνθρώπων ἡρεσε. ὧς. οὗ ἐξ ἑλθεν ἔλαθεν ἔχε ἑκὼν ἔδεξε τὸν δόλον. Nec praterit digna hic Pliniae nostri fabulitas, qui ad Apostoli laud ad D. C. c. q. v. 18. ἀπέχε πάλλα, καὶ ἀείσω, παθῆναι. Haec tria inquit, prorsus idem declarant: nam ἀπέχε πάλλα, non est, accipit omnia quae vultis: est enim ταυτολογία quod subiungitur, ἀπέχε πάλλα. Ἐπεφρόντα τὰ παρ' ὕμῶν, sed significat his verbis sibi abunde satisfactum esse. ἡλθεν, inquit, jam omnia quae velim, nihil amplius desidero, satis vult; est. ita Pindarus *Ilhm.* 5. In his, 20. inquit, duobus est summa felicitas, εἴης ἐπ' πάρος, ἔχεις ἔσθλόν αἰῶνα. Haec si habes, μὴ μάλιστα ζῆς ἡνίκά, πάντα ἔχεις. hoc est quod Paulus ἀπέχεις.

Ὁν ἢ πῶτο ἀπ' ἡμέρας, ἀλλὰ τὸ φέρειν αὐτὸν ἡ-
γάγει ἐνέχυρον) tantopendendum opinor, legen-
dum est. ἐν ᾧ πῶτο, sine op'e ἔχθ. &c. Vide supra
ad Gal. l. 7. § 5. Epictet. differt. l. 2. c. 10.
ἐν γὰρ δαίματι, ἢ πόνῳ εὖεσθην (ἢ καὶ πονησέν)
ἐν τῷ εὖεσθαι πόνον ἢ δαίματι. laudatur ita-30

Οὐ κατὰ δαίμιν γὰρ θένον, ἀλλ' αἰσχρῶς θανεῖν.
 Nonne cuius est mori miserum, sed turpiter mori.
 ve ut Gnomiologus extulit,
 Τὸ γὰρ θανεῖν ἐκ αἰσχρῶν, ἀλλ' αἰσχρῶς θανεῖν.
 Mori quia non est foeda, sed foede mori.

quae mala vel boni, quae vulgus patet. multos qui con-
 siliari aduersi: vidantur, beatos; ac plerique, quan-
 tum magnas per epos, miserrimos; si illi grauem fore
 nam consilium dolerent; hi prospera inconsulte u-
 nunt. Bias apud Laert. l. 1. Ἀτυχῶς ἐδ', τὸν ἀτυ-
 χῶς ἐπεβίβη. Senec. Herc. fr. 2. 2.

A *Quicumque forte videris, misrum neges.*
de Senecam Philosophum istud futilissimè dispu-
tem, *epist. 66. & ep. 67.*

§ 10. ἰδιωκὸν | non ἴδιον, ut *supr.* § 8. fed
 ἰδιωτικῶς, ut l. 2. § 10. argumentum *vulgare*, non
 argumentum *peculiare*, quia aliora spirant, & validio-
 ra firmamentis adversus vitam hujusce cupidini-
 incedunt munici. itaque ἀπὸ τῶν ἰδιωκῶν
 junxit Hermogen. de *invenc.* l. 2. c. 1.
 τὸν γλῶσσαν ἐνδοκτελεῖται τὸν ζῆν | γλῶσσαν
 αὐτοῦ τὸν ζῆν, non est vitiosum, quod ἔ-
 ρεται autumat, *diu vivere*, live *vitam in longi-*

Annotationes in Librum IV.

mum tempus extrahere; sed vite quasi pertinaciter in-
 herere, & ægrè gravatimq; ab ea divelli. hoc enim
 τὸ γλιγέει illud designat. Apud Suidam autor in-
 nominatus: Ἰλλ' ἐγὼ πῆ ἀεὶ δύσκολα λαλῶ. ὡς
 τὸ εἶναι πύετον, καὶ γλιγέει ἐπ' ἐχθρῶν τῶν αἰ-
 τῶν ἀνδρείως, ἀτὲς ὡς ἀνδρείως ὄναι πύετους. Etsi e-
 nim τὸ γλιγέει, quod & Xylander ipse nos monet,
 ipsūque significat huius τὸ γλιγέει monere po-
 tuisse. *lunum, temisque*; idque πῆ γλῆς τῶν πον, *glu-*
tinis inflari; unde forsan & vocalulum istud ortum
 habuerit. itaque τὸ γλιγέει καὶ κολλᾶσθαι, tangam
 σπῶνόμενα copulatur, ab Aristot. *problem. l. 2. q. 22.*
 & γλιγέει δὲ καὶ ἀνίστασθαι, vel potius *lunum* ὅτι τε-
 τεινεν εἶναι. Sunt itaque οἱ γλιγέει ἀνατεταρσσοίτε
 τῶ ζῆν, οἱ γλιγέειναι τῶ ζῆν, ut Aristot. loquitur
politic. l. 3. c. 4. Ἄλλοι δ', ὡς χερτῆρες πολλὰ χα-
 κοπέειναι οἱ πολλοὶ εἶναι ἀνέριπον, γλιγέειναι τῶ
 ζῆν, ὡς ἐνέσις πῶς συμμείναι ἐν αὐτῷ τῶ γλυκο-
 πῆ. quod ille γλιγέει, Plato γλιγέεισιν ὁπῶν-
 μῆνι dixerat in *Cratilo*: Ὅτι γ' ῥέον ἀνὴρ, μικρὸν
 χέειν πῶ βίῃ λοιπῶν ὄντων, ὡς τὸ εἶδος, ἐτόκμω-
 σις τῶ γλιγέεισιν ὁπῶνμῆναι τῶ ζῆν, νέμεσις πῶ με-
 γίστης παρὰ τὰς βελτίους ἐρεῖ; Affectum autem, quem
 noster hic notat, graphicè depinxisse videri Plur. in
 lib. de *tranquill.* his verbis: Τὸν μὲν γὰρ ἀνέντων ὁ
 τὸ δεικνῆσαι φεῖσθαι, καὶ ὁ τῶ ζῆν πῶς, ἐκτρέφεται
 τὸ σώματος ποιεῖν περὶ τὰς πλεονεχίας, ὡς δὲ τὸν Ὁ-
 δύναται πῶ ἐνενεῖν, δεδιδόκωται πῶ χρίσθαι δὴ ὑποκιν-
 ῶμεν.

432. Senarius est ex *Æschyli Philæstæ*, proverbij vicem adeptus, quod ex Diogeniano diffinimus; & ab Ariflaneto l. 1. ep. 27. usurpatus: in quo πῶς ἐπὶ πλῆθ' εἰν ἄντ' à Grotii manu in *exceptis*, quæ vulgò πῶς ἐπὶ tantum legatur. Sin Plutarchi illa minus placeat, quia mortis formidini magis quam vitæ cupidini affectum illum tribuit, Antiphanes advocetur, *de Geminis* ista apud Strob. tom. 2. tit. 122. v. duntur: — ὅστις ποτὶς

Ω δ' αὖτε, ἀπείδαν, ἀποθανεῖν φερούμεν· ἂν.
Τὸς γλίζομεν δ' ἔτι κατὰ σέλιος
Ἀκοῖας ὁ Χάριον.

— nemo unquam bere,
Moriendo alacrem vitæ imposuit terminum.
Sed avidos vitæ pedibus Orcus detrahit

Reliquentes fratres, —
 et Lucianus, qui in *Cataph.* de tyranno quodam: *Αποσπασθε* ἡ χεῖρ ὁ γὰρ οὐδὲ ὅπου, καὶ ἀπὸ τῆς
 χεῖρ πτε. *ωρεσθῆναι τοῖς τριτεύει ἡ ψυχὴ, καὶ ἐκ*
τέλει ἀπαυλῆσθαι ἐβάδιον, ὅτε αὐτοῖς πάλαι συνε-
βέβαιον. γὰρ κλονεῖ ὡς περ ἀβήκων πτε ἰστέ ὁ δευτέρου
ἐκ, ὃ ἀδελφὸς συμβέβηκεν αὐτοῖς. quem & amplius
videmus v. 15. Spectat horum & quod in Evange-
o Luc. c. 12. v. 20. de locumete illa dicitur. ori-

٤٧٩

ndoms

M1 2

OPINIONS

§ 49, 50.

ἡδύνει, ἀρρήθῃ γυναικί, τὸν δὲ μισθὸν ἀπέχει, καὶ παρέρχεται αὐτὴν σὺν τοῖς ἡμιούρῃς ἐκ ἀπολείπει, οὗτος αὐτὸ τὸ γένος ποιοῦναι οὐκ ἐνδύει. Et Athonasii (fi is autor est) illud in fern. de j. m. c. ubi illos exagitat, qui quod nobili alicui viro se conciliant, tempium adeunt, ibiq; conspicandos se praebent. ἡγήσαντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἵνα ἀνθρώπων διέξωσι τὸ σῶσθαι. ὕμνησαν ὁ ὁπίστημ, σωμῆξαν ὁ ὠκεῖαν, καὶ ὅσπερ τὸν μισθὸν δι' ἀνθρώπων ἡλθεν, ἀνθρώπων ἡρεσε. ὧς. οὗ ἐξ ἑλθεν ἔλαθεν ἔχε ἑκὼν ἔδεξε τὸν δόλον. Nec praterit digna hic Pliniae nostri fabulitas, qui ad Apostoli laud ad D. C. c. q. v. 18. ἀπέχε πάλλα, καὶ ἀείσω, παθῆναι. Haec tria inquit, prorsus idem declarant: nam ἀπέχε πάλλα, non est, accipit omnia quae vultis: est enim ταυτολογία quod subiungitur, ἀπέχε πάλλα. Ἐπεφρόντα τὰ παρ' ὕμῶν, sed significat his verbis sibi abunde satisfactum esse. ἡλθεν, inquit, jam omnia quae velim, nihil amplius desidero, satis vult; est. ita Pindarus *Ilhm.* 5. In his, 20. inquit, duobus est summa felicitas, εἴης ἐπ' πάρος, ἔχεις ἔσθλόν αἰῶνα. Haec si habes, μὴ μάλιστα ζῆς ἡνίκά, πάντα ἔχεις. hoc est quod Paulus ἀπέχεις.

Ὁν ἢ πῶτο ἀπ' ἡμέρας, ἀλλὰ τὸ φέρειν αὐτὸν ἡ-
 γῶνται, ἐνέχοντα) tantopendendum opinor, legen-
 dum est. ἔν ἐστω. sine ὅπ' ἐχθ' ἰ. &c. Vide supra
 τὸ § 1. c. 1. 7. § 5. Epictet. differt. l. 2. c. 10.
 ἢ γὰρ δαναῖοι, ἢ πύνοι, ἢ αἰεεῖον (ἢ καὶ πυνηεῖον)
 ἢ αὐτὸ αἰεεῖον πόνον ἢ δανατον. laudatur ita-30
 res, qui dixit.

Οὐ κατὰ δαίμιν γὰρ θένον, ἀλλ' αἰσχρῶς θανεῖν.
 Nonne cuius est mori miserum, sed turpiter mori.
 ve ut Gnomiologus extulit,
 Τὸ γὰρ θανεῖν ἐκ αἰσχρῶν, ἀλλ' αἰσχρῶς θανεῖν.
 Mori quia non est foeda, sed foede mori.

quae mala vel boni, quae vulgus patet. multos qui con-
 siliari aduersi: vidantur, beatos; ac plerique, quan-
 tum magnas per epos, miserrimos; si illi grauem fore
 nam consilium dolerent; hi prospera inconsulte u-
 nunt. Bias apud Laert. l. 1. Ἀτυχῶς ἐδ', τὸν ἀτυ-
 χῶς ἐπεβίβη. Senec. Herc. fr. 2. 2.

A *Quicumque forte videris, misrum neges.*
de Senecam Philosophum istud futilissimè dispu-
tem, *epist. 66. & ep. 67.*

§ 10. ἰδιωκὼν | non ἴδιον, ut *supr.* § 8. fed
 ἰδιωτικῶς, ut l. 2. § 10. argumentum *vulgare*, non
 argumentum *peculiare*, quia aliora spirant, & validio-
 ra firmamentis adversus vitam hujusce cupidini-
 incedunt munici. itaque ἀπὸ τῶν ἰδιωκῶν
 junxit Hermogen. de *circut.* l. 2. c. 1.
 τὸν γλῶσσαν ἐνδοκτελεῖται τὸν ζῆν | γλῶσσαν
 αὐτοῦ τὸν ζῆν, non est vitiosum, quod ἔ-
 ρεται autumat, *diu vivere*, live *vitam in longi-*

Annotationes in Librum IV.

mum tempus extrahere; sed vite quasi pertinaciter in-
 herere, & ægrè gravatimq; ab ea divelli. hoc enim
 τὸ γλιγέει illud designat. Apud Suidam autor in-
 nominatus: Ἰλλ' ἐγὼ πῆ ἀεὶ δύσκολα λαλῶ. ὡς
 τὸ εἶναι πύετον, καὶ γλιγέει ἐπ' ἐχθρῶν τῶν αἰ-
 τῶν ἀνδρείως, ἀτὲς ὡς ἀνδρείως ὄναι πύετους. Etsi e-
 nim τὸ γλιγέει, quod & Xylander ipse nos monet,
 ipsūque significat huius τὸ γλιγέει monere po-
 tuisse. *lunum, temisque*; idque πῆ γλῆς τῶν πον, *glu-*
tinis inflari; unde forsan & vocalulum istud ortum
 habuerit. itaque τὸ γλιγέει καὶ κολλᾶσθαι, tangam
 σπῶνόμενα copulatur, ab Aristot. *problem. l. 2. q. 22.*
 & γλιγέει δὲ καὶ ἀνίστασθαι, vel potius *lunum* ὅτι τε-
 τεινεν εἶναι. Sunt itaque οἱ γλιγέει ἀνατεταρσσοίτε
 τῶ ζῆν, οἱ γλιγέειναι τῶ ζῆν, ut Aristot. loquitur
politic. l. 3. c. 4. Ἄλλοι δ', ὡς χερτῆρες πολλὰ χα-
 κοπέειναι οἱ πολλοὶ εἶναι ἀνέριπον, γλιγέειναι τῶ
 ζῆν, ὡς ἐνέσις πῶς συμμείναι ἐν αὐτῷ τῶ γλυκο-
 πῆ. quod ille γλιγέει, Plato γλιγέεισιν ὁπῶν-
 μῆνι dixerat in *Cratilo*: Ὅτι γ' ῥέον ἀνὴρ, μικρὸν
 χέειν πῶ βίῃ λοιπῶν ὄντων, ὡς τὸ εἶδος, ἐτόκμω-
 σις τῶ γλιγέεισιν ὁπῶνμῆναι τῶ ζῆν, νέμεσις πῶ με-
 γίστης παρὰ τὰς βελτίους ἐρεῖ; Affectum autem, quem
 noster hic notat, graphicè depinxisse videri Plur. in
 lib. de *tranquill.* his verbis: Τὸν μὲν γὰρ ἀνέντων ὁ
 τὸ δεικνῆσαι φεῖσθαι, καὶ ὁ τῶ ζῆν πῶς, ἐκτρέφεται
 τὸ σώματος ποιεῖν περὶ τὰς πλεονεχίας, ὡς δὲ τὸν Ὁ-
 δύναται πῶ ἐνενεῖν, δεδιδόκωται πῶ χρίσθαι δὴ ὑποκιν-
 ῶμεν.

432. Senarius est ex *Æschyli Philæstæ*, proverbij vicem adeptus, quod ex Diogeniano diffinimus; & ab Ariflaneto l. 1. ep. 27. usurpatus: in quo πῶς ἐπὶ πλῆθ' εἰν ἄντ' à Grotii manu in *exceptis*, quæ vulgò πῶς ἐπὶ tantum legatur. Sin Plutarchi illa minus placeat, quia mortis formidini magis quam vitæ cupidini affectum illum tribuit, Antiphanes advocetur, *de Geminis* ista apud Strob. tom. 2. tit. 122. v. duntur: — ὅστις ποτὶς

Ω δ' αὖτε, ἀπείδαν, ἀποθανεῖν φερούμεν· ἂν.
Τὸς γλίζομεν δ' ἔτι καὶ κατὰ τὴν σκέψιν
Ἀκοῆς ὁ Χάρις.

— nemo unquam bere,
Moriendo alacrem vitæ imposuit terminum.
Sed avidos vitæ pedibus Orcus detrahit

Resistantes frustra. —
 ὁ Λυκανίας, qui in *Cataphis*, de tyranno quodam: *Απαισώμεν* ἡ χεῖρ' ὁ γὰρ οἰδ' ὅπου, καὶ ἀπὸ
 ἑξ πτε. *ωρεσώμεν* τοῖς τριπύκῃς ἡ ψυχῇ, καὶ ἐκ
 τέλει ἀπαυτοπέδω ἐβάδισεν, ὅτε αὐτοῖς πάλαι συνε-
 στήκεν. γὰρ κλονεῖ ὡς περ ἀρίκλιος πτε ἰστέ' ὁ δευμῶς
 ἐν, ὃ ἀεὶ δὲ ζυμῶσθαι αὐτὰς. *quem & amplius*
videm v. 12. *Spedat horum & quod in Evange-*
o Luc. c. 12. v. 20. de locumete illa dicitur. ori-

٤٧٩

M1 2

OPINIONS

μὴ ἐνέστε πρὸς ἀσπίδα ἐνὶ ὤμῳ εὐχόμενοι, τὰ
καλὰ δὲ τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ θεοῦ διδόναι κελύοντες
αὐτοῖς ἐν ὧν αὐτοῖς. Unde & Jupiter Ammon dixe-
rit, βέλους αὐτῷ πῶν λακεδαιμονίων ἐνερμήων
ἔμμιλλον, ἢ τὸ σὺμπασις ἢ ἐνδύων ἐσθ. Quin
& Xenophon de sociatis memorial. l. 1. Εὐχόμεν
τοῖς τοῦ θεοῦ ἀπὸ τοῦ πάρα δὲ διδόναι ὡς τοῦ
θεοῦ χάρις εἰδόντας, ὅτι αὐτὰ δὲ. Respexit
eodem juvenal. Sat. 10. v. 346.

Nil ergo optabunt homines? si consilium vis,
Permites ipse expendere munibus, quid
Conveniat nobis, nebulosum sit utile nostris.
Nam pro juvenis aptissima quaeque dabunt Di.
Charior est illis bono, quam sibi.

Atque hoc est quod R. Simon in Pirke Abot. c. 2.

§ 12. **קרבן תפלה שגור**

Orationem tuam fixam nē feceris. hoc est, nolis
inter orandum terminos numini figere, legemque
quid facturus sit, Deo praestituere; sed vota tua
simpliciter, prout illi visum fuerit, praestanda ipsi
permittito. At τὸ ἐλδοθείας εὐχόμεν, live liberali-
ter precari, (ita enim cum Xylandro malim, quam
cum Merico, libere) est ejusmodi orationem adhi-
bere, quae alios etiam contribules, conterraneos,
aut extraneos etiam nobilium unā comprehendat,
qualis ea est, quam hic Marcus retulit, Attica sup-
plicandi ratio: qualis itidem, quam Xylander hic
adducit, Perfarum veterum de quibus Herodot. l. 1.
apud quos lege lic cavebatur; εἰσὶν δὲ δὴ τὰ
θύοντι ἰδίῳ μόνῳ, ἢ οἱ ἐγγίνετω ἀεὶ δὲ ἀγαθὰ. ὁ
ἢ πᾶσι πᾶσι Πέρσῃ κατὰ νόμον εὐχόμεν, καὶ
τὸ βασιλεῖ, ἢ γὰρ δὴ τοῖς ἀπὸ Πέρσῃ καὶ αὐ-
τοῖς γίνετω. Sed liberalior his Christianorum lita-
nia. Paulus Timotheo epist. 1. c. 2. v. 1. precipit
πειρώδεις δέσεις, πρὸς δὲ χάρις, ἐντελέσεις, ἐνχαρίσεις,
ἔσθ' ἡμῶν ἀνθρώπων. Liberalissima verò omni-
um ἀσπυρία Judaica, si Philoni credimus, de mo-
narch. lib. 2. Τῶν μὲν γὰρ ἀλλῶν οἱ ἐσθ' ἔσθ' οἱ
κεῖνων καὶ εἰκῶν καὶ πολιῶν αὐτῷ (αὐτῷ ἴσως ἴσως)
μῶνον εἰδῶσι τὰς τ' ἐντέλεσεις καὶ ἀπεν-
τελέσεις, ὁ δὲ ἴσως ἀσπυρίων ἀρχαῖος, ἢ μόνον ἔσθ' ἀπεν-
τελέσεις ἀνθρώπων ἄρχας, ἀλλὰ καὶ ἔσθ' ἢ τῶν φύ-
σεως μερῶν, γῆς, οὐρανοῦ, ἀέρος καὶ πυρός, τὰς τ'
ἐντέλεσεις καὶ τὰς ἐνχαρίσεις ποιῶν, τὸν κόσμον, ὅς
ἐστὶ τῶν ἀλλοθίων, περὶ τοῦ εἰς αὐτὸ νομίζων,
ἔσθ' ἢ ἡσέως καὶ ἡσέως εἰδῶν ἐξουμνύζων τὸν
ἡγούμενον. πυννιόμῃ τῶν ἐπικύων καὶ ἡλεω φύσεως
αὐτῷ μελαδιδόναι τὸν ἡγούμενον.

§ 8. Σωτήριον ὁ Ἀσκληπιός | Σωτήριον
τεν, inungere, praecipere, praescribere, quomodo in-
grotis medici hoc vel illud fumendum. Plur. in
τοῖς. Ἐπειδὴ νοσῶντι σωτήριον κίχλιν ὁ ἰατρός.
quod in oratione. νοσῶντι κίχλιν ὁ ἰατρός λαβεῖν
σωτήριον. (istq; vocabulum hoc frequentius. Sed
altero illo potius usus Marcus videtur, quo σωτή-
ριον ἢ σωτήριον πῶν π designaret. Inque ver-
bo quo Marci mentem exprimam, insolentem fecten-
cabulo, coordinavit. alioqui σωτήριον etiam simpli-
citer pro praecipere fuit. Suid. Σωτήριον ἐλ-
λάμῃ. adductis ex Polybio istis; Σωτήριον
ἐλαμῃ καὶ σωτήριον ὅσον ἐξ ἐλλάμῃ.
Ὁ Ἀσκληπιός | Aesculapium medicinae presi-
dem Deum per insomnia remedia sibi suggerere o-
pinabantur. in quo argumento frequens admodum
est Aristides in orationibus sacris. Orat. 1. ἀσκλη-
πιον σωτήριον ὁ θεός. & ibid. ἀσκληπιον ὁ θεός.
Orat. 2. ἀνυποδύον σωτήριον, &c.
Σωτήριον τὸν ἢ τὸ ὅλα φύσις νόσον | Ita l. 4.
§ 4. Σωτήριον ἡμῶν σωτήριον τὸ ὅλα. & lib. 1.
§ 16. ὅσα οἱ θεοὶ ἀπονέμει καὶ διατεταχῶν. Ve-
rūm istic ad rem medicam respectu habet, quasi
medicinae rationem universa ista obtineant. Pla-
to Sophist. Ἰατρικὴ τις ἢ καλῶς καλεῖται. Aristot. E-
thic. lib. 2. c. 3. Ἰατρικὴ τις ἢ πᾶσι. Idemque
rhetor. lib. 1. c. 14. Et Aeneas Gaz. de anim. im-
mort. Ἰατρὴ ἢ καλῶς. Medicina quaedam est car-
poris divina. Ambros. in Psal. 37. & Hieron. in
Ezech. Quae putatur pena, medicina est. sicut enim
quaedam datur cathartica, ut noxius humor, qui in
corporibus, egeratur: sic & dominus dat calicem
mentis meracissimum, ut quicquid fellis amaritudi-
nisque est, auferat a peccatoribus, & pristina cere-
stiaque sanitati. Optime Simplicius distinguit
in Epicteti Enchirid. ad duo artis medicae munera
respicit, vel aegritudinem profligandi, vel vale-
tudinem sanitateque conservandi; mala exter-
na, calamitatēque omne genus esse, ἢ τοῖς
σωτήριον, ἢ ὑγιανόντων γυμνασίου, vel agromus
diagnosis, vel sanationis exercitia.

Κατάλληλον εἰς τὴν εὐδαιμονίαν | ad factum, li-
ve factum, congruens & convenientium. Ita κατὰ
λα εὐδαιμονίαν, medicamentum congruentia, Dioscoridi
& Theophrasti τοῖς νοσήσιν κατὰλληλον, alimētia aegris
congruentia. referente Budeo. & Marco no-
stro κατὰλληλον κατὰλληλον. cogitationes vel, ap-
prehensiones congruas. l. 7. § 2.

Ὅς καὶ τὸν λίθος συμβαίνει | Vide l. 4. § 23. &
lib. 7. § 57. Ludit autem hic in ὁμοφυῶν τῶν
συμβαίνει, quod & evenire & convenire significat.
Verūm de hoc usu vocabuli in re architectonica,
nihil dum comperi. nisi quod Iabius inquit l. 9.
c. 4. His sepe, inquit, aspera & dura & ἀσπυρία
& hiant oratio, si ad necessitatem ordinis sui ratio
rediguntur. differenda igitur quaedam & praescriben-
da; atque ut in structura lapideum impolitorum, in
quo convenit, quaedam ponenda. quod hic convenit,
alibi congruere dixit, eadem utrobique imagine vitis:
Non enim ad pedes verba dimensa sunt. itaque in
hoc transformantur in locum, ut jangantur quo ut
gravius maxime, sicut in structura saxorum talis
etiam ipsa enormitas invenit, cui asperitas, & in qua

posse insistere. Suidas haec ipsa Marci verba nobis
exhibet sub hoc titulo: (quod idem & apud Hesy-
chium legitur) Συμβαίνει, συμβαίνει. quo sen-
su apud eundem autor innominatus: Τὸ δὲ
συμβαίνει, ἢ συμβαίνει τοῖς λόγοις τὰ πρὸς ἡμᾶς.
Et Synes. epist. 58. ἐνταῦθα ἢ ἢ γλῶσση τῇ γῆ-
μι συμβαίνει. Et Aristid. orat. ὅτι τὸ πρὸς ἡμᾶς
συμβαίνει. ὅτι δὲ ἀπαιτεῖ, ἵππερ μὲν δέσμων, ὅρμα
ἢ τῶν κατὰ φύσιν, πρὸς ἡμᾶς καὶ συμβαίνει. Et
Liban. orat. 28. μίττωσι δὲ καὶ συμβαίνει τὰ
τοῖς. Jo. Chrysost. in ad Cor. ep. 2. orat. 30. ἔσθ'
καὶ τὸ αὐτὸ συμβαίνει, καὶ μὴ ἐμνημόνῃ, ὅταν ἐν τοῖς
λόγοις συμβαίνει πνεύς, ἐν ἢ τοῖς πρὸς ἀλλήλους
διασπασί. Theodoret. item, therap. l. 1. fidem
ad τὰ νοσήσιν ἡμεῶν ἀπὸ τῶν ἀσπυρίων contendit;
ἐπειδὴ καὶ ἐν ἡμῶν ἐξουμνύζων αὐτοῖς συμβαίνει
ὅσον π. Idemque l. 11. de praedictionibus prophe-
ticis. Ἐξέταστε πῶν τὰς τῶν πρὸς ἡμᾶς
σωτήριον. καὶ εὐχόμεν ἀλλήλους, καὶ τοῖς πρὸς ἡμᾶς
συμβαίνει, ἐξουμνύζων, ἐξουμνύζων ἀλλήλους ἐκεί-
να τὰ πρὸς ἡμᾶς τῶν πρὸς ἡμᾶς. & ante omnes
hos Plato in Protag. Ἐγὼ μὲν ἐν καὶ ἡμᾶς καὶ
συμβαίνει, συμβαίνει ὑμῶν, ὅταν πρὸς ἡμᾶς
καὶ συμβαίνει ὅσον π. Idemque l. 11. de praedictionibus prophe-
ticis a Plutarcho in Theseo laudatus.

τοῖς πρὸς πρὸς συμβαίνει;
τὸν ἀπαιτεῖ τὰς πρὸς πρὸς πρὸς;
Ἀρμονία δὲ μὴ | Sext. Empir. advers. Music.
lib. 6. c. 1. καὶ ἀρμονία ἀπὸ τῶν πρὸς πρὸς πρὸς.
Vide ad l. 7. § 48.

Ὁ κόσμος τῶν πρὸς ὅλα συμβαίνει | Vide l. 4.
§ 40.

Ἐκ πάντων ὅντων αἰσθάνῃ ἢ οἰκονομῇ | Senec. de
benef. l. 4. c. 7. Nihil aliud est factum quam series
impleta causarum. Vide lib. 6. § 37. & l. 7. § 8.
& l. 10. § 4. Tacitus annal. l. 6. Sed mihi haec
& talia audienti, in incerto iudicium est, fatone res
mortalium & necessitate immutabili, an forte vol-
untate, quippe sapientissimos veterum, quique sciam eo-
rum amulantur, diversos reperiri. ac multis insitam
opinione, non mitia nostri, non finem, non denique
hominum Diis curae. ideo creberrima & tristia in
lento, lato apud deteriores esse. Contra alii, fatum
quidem congruere rebus putant; sed non est vagis stel-
lis, verum apud principia, & nexus naturalium cau-
sarum, ac tamen electionem vite nobis relinquunt,
quam ubi eligeris, certum imminentium ordinem. — nec
placitis moralium eximi, quin primo cuiusque ortu
cuncta desinentur. Epicureos & Stoicos designari
apertissimum est.

Τὸ πρὸς ὅλα ὅλα | Vide ad l. 3. § 4. & l. 10.
§ 20. & l. 12. § 23.

Ὅς ἐκεῖνα ὁ Ἀσκληπιός | leg. ὡς ἐκεῖνα, ὁ
Ἀσκληπιός, vel [2] ὁ Ἀσκληπιός. σωτήριον.
Πολύ γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις ἐστὶ τὸ πρὸς ὅλα | Plato
Georg. 2. Ἀρ' ἐν τῷ ἰατρικῷ ἡδὺν ὅτι, καὶ χαίρειν

οἱ ἰατροδιδάσκαλοι; καὶ ἐκεῖνα δοκῇ. Ἀλλ' ὡραῖον
μὲν γὰρ. Firmic. de errore Gens. Morbo pro salute
hominis sollicita medicina se opponit; asperi cibi, a-
mari potus ingeruntur: & si convalescit malum,
ferrum & ignis adhibetur. Ita Senec. Agamenn.
2. 1.

Et ferrum & ignis saepe medicinae loco est.
Nato remed. l. 1. v. 225.

Dura aliquis praecpta vocet mea: dura fatemur

Esse: sed ut valeas multa dolenda ferere.

Saepe bibi succos, quamvis in vitas, amaro;

Eger: & oranti mensa negata mihi est.

Ut corpus redimas ferrum patieris & ignem:

Arida nec sitiens ora lavabis aqua.

Ut valeas animo quicquam tolerare negabis?

At pretium pars haec corpore majus habet.

Prudent. de Coron. hymn. 10.

Horretis omnes haec carnificis manus?

Num mitiores sunt manus medicorum?

Laniens quando saevit Hippocratica?

Vivum secatur viscus, & recens cruor

Scalpella tingit, dum putredo abraditur.

Putate ferrum triste chirurgos meis

Inferre costis, quod fecit salubriter.

Non est amarum, quo reformatur salus.

Videntur isti carpere artus tabidos;

Sed dant medelam rebus intus viridis.

Quod Senec. ad Marc. c. 22. Adice lacerationes me-

dicorum ossa viris legentium, & totas in viscera ma-

nus demittentium, non simplici dolore padenda cu-

rantium. Tertull. in Scorpiac. c. 5. Est haec perver-

sitas hominum, salutaria excutere, exitiosa suscipere,

periculosa quaeque medicamina vitare, mori denique

citius quam curari desiderare (transpono, peric. quae;

desiderare, med. vit. mori d. c. q. c. Vel sic etiam;

med. vit. peric. quaeque def. mor. den. cit. q. car. at Ri-

galt. periculosa querere, medica male vitare, &c.)

& est plane quasi sevitia, medicina de scalpello, deque

cauterio, de sinapis incendio. non tamen secari, &

inuri, & extendi, morderique idcirco malum, quia do-

lores utiles affert. nec quia tantummodo contristat, re-

causabitur; sed quia necessario contristat, adhibebitur.

horrorum operis fructus excusat, ululans denique ille, &

gemens, & mugiens inter manus medici, postmodum

easdem mercede cumulabit, & artifices operibus pre-

dicabit, & servas jam negabit. Et si martyria dese-

ruunt, sed in salutem; licet & Deo in vitam eter-

nam per ignes & gladios & acerba quaeque curare.

Senec. de provident. c. 3. Illud dico, ista quae tu vo-

cas aspera, quae adversa & aeternitatem, primum pro

ipsis esse quibus accidunt; deinde pro minoribus, quo-

rum major Diis cura est, quam singulorum. difficilli-

imum videtur, quod primum dico, pro ipsis esse quibus

eveniunt ista, quae horrenus ac tremunt. pro ipsis

est, inquit, in caelum projecti, in aetheraeducti,

liberos, conjugem efferre. ignorantia agere, liberos

Δυσκολία ἀλλήληα. Et Stoici ergo magna in incertitudine ac difficultate, an obfcuritate, pleræque cententent verari: unde & de Chrylippo jactare solebant, πῶς πάντων ὁμᾶ ἥτις Ἀκαδημαϊκῶν λόγους εἰς ταὐτὸ συμπορεύειν, καὶ αἰεὶς ἐν σφραλαῖν, οἷς Χρυσιππὸς ἔγραψεν εἰς διαβολῶν ἥτις αἰσθησιων. quod Plut. tamen. ἡ ἀπειρία, ἡ φιλαυτία ἐν pronunciat, de contradiçti. Stoic. c. 6. fatetur tamen fuisse Chrylippum, ἥτις ἴδιος δεισμῶν κατηγόρεον ἐν νόπτεν ἢ συνήγορεον. Verum non hoc Stoicis solis vifum, fed & aliis. Audiamus Lactantium infiri. l. 3. c. 27. *Amicusque pronunciat circumfufus esse te nebris omnia. Empedocles angustas esse fenestram seminas queritur; tanquam illi ad cogitandum rheda & quadrigis opus esset. Democritus quasi in puteo quodam sit, alio, ut fundas sit nullus veritatem jacere demersa. mirum stultè, ut cetera. non enim tantum in puteo demersa est veritas; quò vel defendere vel etiam eundè illi licebat: sed tanquam in summo montis excelsi vertice, vel potius in calo, quod est verissimum. quid enim est, cur tam potius in imum depreffam diceret, quam in summum levatam? nisi forte mentem quoque in pedibus, aut in imis calicibus consistere malebat potius quam in pectore aut in capite.* Democriti dictum de veritate in fundo, live in profundo demersa, refert Cicer. in Lucul. Sen. quæst. nat. l. 7. c. 32. fed & Laërt. in Pyrrhon. l. 9. his verbis: Ἐπειὶ ὁ εἶναι ἴσμεν, καὶ βυθὸν ὃν ἡ ἀλήθεια, ἰδὲ εἰναι eandem ex Sexto Empir. adv. Logic. l. 1. c. 2. qui καὶ ἀλῆθειαν interpretatur id quod est à Democrito dictum: cum utrobique tamen ἀλήθεια corruptè habeatur. Dissertissimè verò ex eodem de Pyrrhon. hypothef. l. 1. c. 30. ubi etiam in exculis ἔπειτ' legitur, & ἀπὸ τῆς ἀλῆθειας à Democrito positum à Sexto dicitur. Optimè Aristoteles ἥτις καὶ τὰ φυσικὰ l. 1. min. c. 1. Ἡ περὶ τῆς ἀλῆθειας διωκίς, τὰ μὲν χαλεπὴ, τῇ δὲ βαλῆα. σμικρὸν δὲ τὸ εἰναι αἰεὶς διωκὰς τυχεῖν αὐτῆς, μήτε πάντως ἀποτυγχάνειν. Et mox debiliatorem humani causatus ingenii: Ὡσπερ ὃν καὶ τὰ ἥτις νυκτελεύσαν ὄμματα πρὸς τὸ εἶναι ὅτι καὶ μετ' ἡμέραν ὅτι καὶ τῆς νυκτὸς ἡμέρας ὁ νῆς πρὸς τὰ τῇ φύσει φανερώτατα πάντων. Cicero apud Lactant. l. 3. c. 14. *Alibi autem, non modo ad suspitantiæ cæci videtur, sed ad ea ipsa, quæ aliqua ex parte cerni videntur, hæretes & obtusi.* Et Academic. l. 4. *Omnis cognitio multis est obfcurata difficultatibus, eaque meff, & in ipsis rebus obfcuritas, & in judiciis nostris infirmitas, ut non sine causa & doctissimè & antiquissimè expensè se possè quod cuperent diffusi sint.* Certè in pteritæ quod magnus ille Scaliger de subtil. exerc. 307. § 21. Sicut à ciconis culpes delapsi, vitreum cas lambimus, paltem hanc attingimus; verum corticem potius quam res ipsas apprehendimus. Vide Basilium Cæsar. epist. 168.

၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့၊ နံနက် ၈ နာရီခန့်တွင်
 ဦးစီးဌာနမှ အမှုထမ်းများ အား စာချုပ်သစ်များ ပြန်လည်
 ရေးသားချုပ်ဆိုရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။

Scepticorum dogmate ista haud longè abeunt. Sed nec quod Sen. *epist.* 65. *Foras, iudex sententiam, pronuncia, quis tibi verissimum videatur dicere, an quis verum dicat. id enim tam supra nos est, quam ipsa veritas.*

Πῶς δὲ ὁ ἀματάλητος; Quod Cicero ad famul.
l. 9. ep. 2. Quis est tam ignotus, qui in totius mun-
dis nihil offendat, nusquam incurat? Verum qui-
quam ergo terrarum sapiens vester, nusquam qui-
quam vera aut scientiā aut virtute imbutus. Siqui-
dem Stoici, ut Stob. tom. 1. l. 2. tit. 4. §. 4. ἐπιστήμης,
sive scientiā, definiunt, κατελθόντων ὁρίων ἡ ἀμα-
τάλητων ὑπὸ λόγῳ. Componebantur siquidem ὁρι-
στὰς ἀματάλητοι, quos nonnulli ἀματάλητοι, ἀ-
κρίτους πλάτταταιων receperunt, ἀ ratione frontan-
tem habentem, ὅτι non possit convelli, sive quāvis con-
tere ratio nulla possit. Eāque sapienti tribunt vi-
ram, quod habere asserunt [Plurates sunt verba & s-]

παράδοξον.) τὴν τέλειον, ἀνεξαρτήτως ὁρίσθησαν, ἀδελφὸν
 ἀποφασίζου, καὶ ἀμεταβλήτων ἔστιν. Mentis perfectior,
 prudentiam summam, scientiam operationis omnium,
 habuit mutationis experientem. Quos tamen exigit
 autor idem de commun. notit. c. 41. quod τὴς ἀντι-
 στασιατικῆς πνεύσεως δεξιότροπος νοήσεως, καὶ κατὰ
 νῆμους καὶ ῥημάτων τυπώσεως, τὰς ἐν ἀποφασίᾳ καὶ πα-
 ράδοξῳ παρρησιάζεται. ὡς τὸ ἀμεταβλήτων καὶ βίβαν
 ἐχέουσαν, ἔστι τῆς τύπης ἀποφασίᾳ βέλαν καὶ ὁρίσ-
 θης ἀλλοτρίως καὶ σκεδασθῆς καὶ περὶ ἑαυτὴν ἀντι-
 στασις* qualem esse animam humanam adest. Ate-
 l. 2. §2. Interim potest hoc confiteri, ut nemo
 proflus ἀμεταβλήτων, nec tamen πάντα κατὰ
 συστάσεως μεταβλητῶν* cū possint ab eo cetera
 comprehendere non pauca, qui de multis pluribus
 tamen incertis existat.

ὡς ὀλιγόχρενα | 1. 7. § 1. ὀλιγοχρόνια. sed & ὀλιγόχρενα. ut πολύχρενα, Theophr. de caus. plant. l. 5. c. 25.

Εὐτελής, ὥς πᾶσι πάντες εὐτελέσεται. Jo. Chrys.
 o. 10. ad Olym. crist. 12. & 17.

Ἐν ἁπλοῦσι κινεῖται. Vide l. 2. § 11. & l. 4. § 39. Sen. epist. 51. Quod contempnissimum curque contemgere ac turpissimum potest, bonum non est. opus autem, et lenius & iustius contemngere. ergo non fuit bona. Euripides Aëolo, laudantes à Plut. de leg. poet. c. 16. Archen. diptor. l. 4. Sext. Empiric. ag. Grammat. l. 1. c. 13. Stob. tom. 2. tit. 5. & tit. 93.

Μὴ πᾶσαν εἰπὴς ἐχὶ θαυμαζω θεόν,
 "Οὐ γὰρ ὡς ἡμέτερος ῥάβδως ἐκτίησας.

Laudare Plurimum parce: non veneror Datis,
Qui pessimorum saepe fit possessio. Grot.

Hinc Plato de legib. l. 5. Πλάτος δ' αὖ σφιδεῖται
ἀγαθός, ἀδύνατος. Et Cicero in orat. Cornelia
à seipso adductus in Orat. perfr. & à Fabio infir.
l. 9. c. 4. Nam neque hoc divitiis movetur: quibus
omnes Africanos & Lethos multis multisque mo-

§ 10, III.

caterisque superabundant: neque vestis aut calceatum aurum
et argentum; qui vestitus ceteros Marcellus Maxi-
mianusque multi Eunuchi à Syria Ægyptique vicarunt:
regne vero movent nec ornamenta ista villarum; quibus
L. Paulina et Mammianus, qui rebus huc urbem Ita-
liamque omnino referunt, ab aliquo viduo perfacile
Pelago aut Syro potuisse suppleri.

Tà ἥτις συμπεριέλαβον ἡμῖν | Hinc illud lib. 4.
 § 5. ἐπὶ δὲ τῶν. Vide & L. 9. § 3. & L. 10. § 36.
 Ὁ μὲντοι βῆς ἃς ἔχουσιν ἀναγέειν | Xa-
 eisante illud, vel ad eum referri poterit cuius
 mores fuerant. Vix est etiam gratissimū & urbanissimū
 iſſurum mores ferre. vel ad eum etiam, qui viventium
 uiam mores ferat. quod vix fecerit etiam qui
 gratissimū ac maxime cum comitate se gesserit. Sed illud
 potius. Vide L. 10. § 35.

Ἐαυτὸν τις μόνος ὑπομείνει | Vide l. 3. § 4. &
l. 8. § 53. Senec. epist. 53. *Incredibilia sunt quae
videm, cum me ferre non possem.*

ῥίσις τῆς τε ὑσίας καὶ τοῦ χρόνου | leg. ῥάσις, vel 2
ῥύσις, ut infra § 24. ἢ τε ὑσία; οἷς ποταμός, ἐν διη-
γενῇ ὄψις.

Περὶ τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου. Vide sup. l. 3.
§ 1. Epictet. differt. l. i. c. 9. "Ἀνθρώποι, ἐμὰ
ἐσθε πνένοντες ὅταν ἐκείνητον στήμην ἢ ἀπολύση
κατὰ πάσης τῆς ζωομένης τοῦτο ὑπομένετε σωθῆς
ἐπὶ ᾧ τὰ παρὰ ἡμᾶς ἀνάγκη ἐνοικίοντες ταύ-
της τοῦ χρόνου· εἰς τὸ μὲν ὁ νόμος ἐπιτελεῖ δόλι-
ον ἔργον· οὐ χεῖρον ὅτις ἐνοικήσας, καὶ πόλιν
καὶ αὐτὴν διακεκομμένος. Apud Ciceron. de repub. l. 6.
Scipioni dicenti, Quid moror in terris? quin
ad vos venire propro? respondit Paulus pater;
non est ita. nisi enim, cum Deus hic, ejus tem-
pli esset omne quod conspicis, istius te corporis custoditis
perhorruis; huc tibi adiungatur, non parum.

Μὴ ἀξιῖναι τῇ διαβολῇ. Quod Eliæ forsitan
 oreplit, *Hist. Reg. lib. 3. c. 19. v. 4, 14.* Jonæ
 c. 4. v. 3, 9. Contrā Paulus, qui etiam ad
 christum transfigurare quàm primum cum primis
 operer. ad *Philin. c. 1. v. 22.* tamen cum A-

περὶ τὴν ἀντιφ. ε. 1. v. 23. tamen ut Aug. in 4°
 epist. 1. 1. *Serm. 9. patienter vivit; liberum mo-*
rat. atque ut Clem. Strom. l. 3. ἐνδεδέχεται σωτῆρος,
ἢ ἐξῆδός τῃ σωμῆθι, τὴν ὡς; τὸν ἀγῶντος
ἐκδοσιν ἐν) τῆς εἰς σωμῆθι παρεσθις, τὴν ἐνχα-
ριστὴν ἐν) τῇ σωμῆθι σωτῆρος ὑπομομῶν. ita e-
 locus ille restituendus videtur.

Οὐχί χτ' ἔτι πλὴν ἡμῶν ὄλων φύσιν | vid. l. 2. § 3. & sup. § 8.
Ἐξέσι μοι μηδὲν ἄσπαστον | Plut. de tranquill.
Menandri illud attulerat,

Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ζῶντα, τῆς τ' ἐπέσομαι, 50
 jungit fratrem; 'Αλλ' ἔστιν εἰπεῖν ζῶντα, τῆς τ' ἐπέσομαι

ἡσσω, ἔψωμαι, ῥαδιουργήσω, ἐκ ἀποσερήσω,
ἐπιβλάσω. τὴτο γὰρ ἐφ' ἡμῶν κείμενον, ἔμικρόν,
καὶ μέγα πρὸς ἀντιμῶν πέρας.

Θεὸν καὶ Δαίμονα | Τὸ ἡγεμονικὸν, *sive mentem*
 et, quæ nunc *Deum* *sive animam*, nunc *Dæmonem*

five *Genium* appellare consuevit. Vide *ad lib. 2.*
§ 13. & *l. 3. § 7.* & *infra § 27.* & *l. 12. § 20.*
Clemens Strom. lib. 2. Ταῦτα τι καὶ Πλάτων καὶ
 Φίλαρχος, ἀστράκι καὶ μουσική, καὶ τὸν θεὸν τὴν
 ἑνοικον αὐτοῖς, τὸν λόγον, διαδοχικῶς καὶ μεταδόν-
 τας, τὸ ὅσον ἐν' ἑαυτοῖς, ἐν τῇ ᾧ παῖδάς κινεῖ-
 ασε.

Ὁδὸν δὲ ἀναστρέψαν τὴν πελάγειον¹ Vide
lib. 2. § 9. & lib. 10. § 32, 33. Pelagius ad
Demetriad. quod sub Hieronymi nomine profluit
(illius enim esse confit ab Orosio approbat. & Aus-
gust. de grat. Christi l. 1. c. 37.) Neque verò opor-
tet contra nos pugnat acie spiritus nequam; nec pau-
liti nobiscum fronte congreditur; sed dolo vincti
ac fraude, nostrisque contra nos utitur voluntate. Ad
consensum adversariorum vires accipit, nostrisque vir-
utem ut dicit solet, jugulari gladio. infirmus hostis est, qui
nos potest vincere nisi voluntem. daz ille quidem eui-

solum; sed nostrum est vel eligere vel refragare, quod
 suggerit. non enim cogendi, sed suadendo necesse: non
 extorquet à nobis consensum, sed exoptet. Hieron. ipse
 in Matth. c. 4. v. 6. Diabolus qui semper omnes co-
 dere deorum desiderat, persuadere potest, precipitare
 non potest. & ibid. c. 15. v. 19. Diabolus ad-
 jutor & incensor malorum consensum esse potest: ad
 autem esse non potest. Et in Epist. c. 4. v. 27. Pos-
 testas diaboli non in illius temeritate, sed in tua est
 voluntate. paratus irrumperè, ostium pulsare: sed in usi-
 si aperueris, ingredi non potest. Aug. lib. 12. Sanderis
 diabolus & sollicitare potest, cogere omnino non potest.
 stat ille consilium; sed nostrum est vel eligere vel repu-
 diare quod suggerit. Et de divers. Serm. 20. Ego diabo-
 lus aliquando aliquid suggerit, consensum tenet, in-
 vitam non cogit. & in Epist. 91. Habet ille officium
 suadendi, non potestatem cogendi. & in Joan. tract. 12.
 Non habet cogendi potentiam, sed persuadendi verba-
 titatem. Si autem nec Spiritus nequam cogere po-
 test, quis poterit? Hinc Hercules magnanimitas vo-
 ces ille in Euripidis Syke, quas ad l. 5. § 38. exhibui-
 mus. ibi plura vide sis.

§ 11. Πλεῖς τὴ ποτὶ ἀγ. νῦν Ἰσῶμα | Gemina
is lib. 8. § 2. & lib. 10. § 24, 37. & lib. 12. § 19.
ita autem, quæ periclitam hanc ordiuntur, hinc
vulsa, superiori atroxuerat Lugd. Me operis, non
am editor, quam mutilator.

Thy Θ ἀγαθὸν ἔχω ψυχῶν; | Vide l. 4. § 28.
c. l. 9. § 39.

Παιδὶς | cui scil. ἡδὺς παιδαγωγός. l. 4. § 13.
 Ὑψαργεῖς | cui ἡδὺν ἡδὺς. *ibid.*

Κτίωνες, Στοιχείαι | utpote cui κτίσις βροτακται αὐτοῖς,
στοιχεῖδες. 1. 4. § 28. Sive cuius τοῦ κτίσαντος

[illegible]

epist. 60. Hoc, ut ait Sanguine, contra obediē-
tiam animalium loco numeremus, non hominum. Et epist.
103. Erras, si istorum tibi qui occurrunt, conditionem
credis : hominum effigies habent, animas ferarum.
Τέσσα τις φύσας, βροῦνι ἀνδρῶνας, ut, ex Empe-
docle Theophrast. Bulgar. epist. 44. Faciunt
huc Diogenis illa, nulli non memorata : quod in
medio foro, meris meridie, inter turbas confertili-
ter, accensū face, quid querens in equitibus, respon-
dit, Ἀνδρῶν ζῆτο. hominum quera, quid cāmho-
mines ad se invitasset, confluent s amicos baculo
abegit, simul dictitans, Ἀνδρῶν ἐνέλεται, ἐν ἐλέ-
ματι. Homines vocatūna, non qui, veluti, quid e ba-
neo prodians, ut Hecato in com. vocat Olympian-
versus, ut alii perhibent, quare cum en plurimi homi-
nibus ibi essent, respondit, Πῶδες ἰδοὺ ὄχλῳ, ἵδου
ῖ ἀνδρῶν. turbā quidem multā, & ceteros homi-
nū. Laert. l. 6. Quibus similitudo habet & Joan.
Chrysoft. tom. 8. orat. 11. de Joemia ex c. 6. v. 10.
Ἐν μέτω πᾶνθι, ὅσπερ ἐξενδὶ πνεῦνι, ὅτι
ἐβόα. Πῆς τίνα λαλήσας ; τί λέγεις ; ποσῶν πᾶ-
σας ὁρῶν, ἐρωτᾷς, ὅσας τίνα λαλήσεις ; ναί, εἰσι τὸ
πᾶνθος τὸ σωμάτων ποσόν, ἀλλ ἐ πᾶνθος ἀνθρώπων
ἀνδρῶν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ἀρετῆς ἐσὶ κληνὴν ἐ σὶ
ἐπὶ τῆς σώμα ἀνθρώπων ἐσὶ φανὸν ἔχει, ὅπως ἀν-
θρώπων. ἀλλ ἐ πῶς ψυχῇ ἀνθρώπων ἐσὶ διάφαν-
ῖται ψυχῆς. Et de Elia, ex c. 50. v. 2. Εἰς τῶν
πολλῶν ἡν Ἰουδαῖον τῶν μετρησῶν ἐκείνων τῶν
ἐκπονησάντων, ἐν μέντοι τῶν ἀγαθῶν ἐσὶν, τὸ ἴ-
σον πᾶντος αὐτῶν ποιεσῶντος, ἡλθόν, εἰσι, ἐβόα, ἡ
ἐκ ἡν ἀνθρώπων. Siquidem erant illi, ut idem tom. 3.
orat. 19. Ἀνθρώποι μὲν τὸ ὄνομα, ἐκ ἀνθρώπων ῖ τὸ
πρῶτον. Philemon. Agrippa, apud Stob. tom. 2. tit.
2. Ὡς πῶς πονησῶν ἔχον ἀνθρώπων φύσιν
τὸ σωλόν ; & ῖ δὲ ἀν πῶτ ἐδίδου νόμον.
Οἶσι π ἡν ἄλλαν διαφῶνθον ἡμελῶν ;
Διαφῶνθῶν ἐδὲ μακρόν, ἀλλὰ ῖματι.
Πᾶνθῖ ἐστὶ πᾶντα, τὸτο αὖ ὅσων ἡμελῶν.
Quam prava tota est indoles mortalium,
Quae ceteroque non egreditur legibus ?
Tūc credis hominem relinqui animantibus
Differre ? nihilum distat ; hoc decepto timen,
Quod alia cum sit prava, rectum animanti homo est.
Grot. Eleganter Chrysoft. in illud Psaltes Psal. 49.
v. 20. Homo jumento compar factus est. Serm. de
Jesef. Dom. Deterius est comparari jumento, quam
jucis jumento. Nempē quia, ut Aug. in Psal. 103.
mc. 4. Quod illi natura est, homini crimen. Vel,
ut Bern. de bon. defer. quod illis natura est, homini
ulpa. Ideo Bern. idem ibid. & in Cant. serm. 34.
est etiam bestiis bestialior est homo, ratione vivens,
r. ratione non vivens. Vide l. 10. § 8.
§ 12. Οὐκ ἀν τῶν σωπενησῶν, ἔπ ἀλλου
σωπησῶν. τ. ὥστ τῶ ἀμαθῶν ῖ φαρμακῶν. Pe-
ocha toto ferē ista misere disturbata, depravata,
mutata est. Itaque Xylandrum nihil istificacu-
tum,

Annotationes in Librum V.

203
 agat. at de verè bonis, justitia, temperantia, &
 enunciatur, ineptum planè etiam vulgo hominum
 haberetur. Hæc ille.

l. 4. § 21. & l. 6. § 32.

§ 4. *Jul. Scalig. ad lib. 1. de Plane. Si c. nihil
nihil fieri potest; igitur id quod est aliquid, in nifi-
olum re. verti nequit. Par enim ratio credentis & ver-*
rupionis.

Ἰᾶν μένος ἐμὸν / Vide l. 7. § 50

§ 7. Gregor. Nyffen. *omni. catenat. sup. S. Anz.*
 τῶν τῶν αἰσθητῶν, ἐκ ἀποδείξεως, ἀποστροφῆς καὶ ὁ
 ἡ εἰς τὸ μὴ ἐν μεταφάσει, ἁπλῆς τῆς ἡ εἰς τὸ πῶ
 ὁλοῦς συζητᾷ πάλιν, εἰς τὸν πῶ συστην ἔχει,
 καὶ ἐκφράζει πῶ ἐκτείνῃ τὴν ἀπόφασι,
 20 καὶ ἐκφράζει πῶ ἐκτείνῃ τὴν ἀπόφασι.

τίς ἔπειγον νότῳ μένος μεταβαλεῖ | μετατίθι, i.e.
 mutatione interveniente. ἢ mutatim, transibit.
 μεταβάλλων μετατρέ, pro μεταβάλλων μετατρέ. Sic
 Plato, polit. lib. 8. 7. ὅπ᾽ πάντῃ πολιτείᾳ μεταβάλλει
 οὗς ὅς αὐτὸς ἔχοντο· τὰς ἀρχάς, ὅταν ἐν αὐτῷ τό-
 τῳ ἢ σέως ἐγγύχηται. Aristot. polit. l. 5. c. 1. ἐν
 τίνων ὅ αἱ πολιτείας μεταβάλλουσιν, — καὶ ἐν πῶ-
 νος αἰς ποίᾳ μάλιστα μετέβαινον, — ibid. c. 3. καὶ
 ἐν αἷσιν ὡς μεταβάλλοι μορφήν. & μεταβάλλει
 σι διὰ αἱ πολιτείας καὶ ἀνὰ χρόνον. & c. 4. Μετέ-
 βαλε δὲ ἡ πολιτεία ἐν ἴδῳ νεανίσκῳ συλασπύρων,
 &c. Theophrast. de causs. plant. l. 6. c. 10. Μετα-
 βάλλειν καὶ ἀποκατασταθεὶς πάλιν συμβαίνει μὲν αἰσάν-
 τος σπανίως, καὶ ὅ μάλιστα ὅταν ἡ διαίτη ὀρεῖ, ἢ
 ὅτε πρὶν τὸ αἶμα ἐπιπλεῖν περικνήσῃ. quod loco &
 τὸ φασγάνον passivè pariter usurpat. de vino lo-
 quitur. ita passim usurpat Marcus ipse, l. 2. § 17.
 l. 4. § 3. propter finem. & § 16. & l. 8. § 15. Mut-
 atio nihil Latinis passivè sumitur. Livius l. 5.
 Ammonia itidem mutavit. & lib. Animi mutavit.

ranit. Tertull. de pallio c. 2. Mutavit & totus orbis
aliquando. & mutavit rursus orbis alius idem.

Laeta mutant. & *Laudans orbem mutantem, quid de-*
notus hominem? & c. 3. *Chameleom mutant*

sedem mutare, de loco in locum migrare. Vile

locum mutare, de loco in locum migrare. Vide ad l. 6. § 45. ἐκεί δὲ μεταβαλεῖν ἡμᾶς δεῖ. eodem con-

"Ἐν εἰς ἀπὸ τοῦ | Vide l. 2. § 3. & l. 6. § 15.
κατὰ τὴν αὐτὴν μεθόδον ὡς ἐν τῇ πρώτῃ." l. 1.

καὶ πάλιν μεταβολῇ καὶ ὑπόθεσιν | V.
de l. 4. § 5. & l. 7. § 18.
καὶ ἔτι ἀπὸ τῆς μεταβολῆς | E. G. i.

Kan xñ *ἀπὸ τοῦ πεπερασμένου* | Etiamsi, in-
quit, mundus per finita quaedam intervalla dissolve-
retur nec in aeternum integrum esset.

rerur, nec in æternum integer perflisteret, generationis tamen & corruptionis series vel sic etiam in infinitum progrediretur. Mibi hæc sententia non tam

alium prorogaretur. Vide *l. 10. § 7. Apud Laert.*
l. 7.

100

50 *ἡ ἀπαρχὴ τοῦ πέντε ἀνέχου*. Omittit clausulam hanc Latinus interpres, nemendum scripturæ subesse liquet. leg. *ἡ ἀπαρχὴ πέντε*. Tam future æquanimiter damna rerum istarum, quam ad cis se continere, virtutis est. Hoc est, quod plus hoc etiam quod Apostolus de Hebræis fidelibus, 1. cor. 12.

— κερσάν ἐλπίδων γυνὴν γέλοῦ.
orgias ipsoq. pro Palamata. Maria γὰρ ὡς ἐπὶ
ἐπὶ κερσάν ἀδωμάτων. Epierce. ibid. c. 24. Τὸ
δὲ δωμάτιον ἐρίδων, ἀνδρῶν τοῖς δόξαι ἐκείνων
δομαχίαντος. Biasetiam apud Laert. l. i. γυνὴν
ἐλπίδων, τὸ γὰρ ἀδωμάτων ἐπὶ Plut. de tramo.
ἐλπίδων τοῖς κερσάν ἀδωμάτων τὸ γὰρ συμμα-
χίας γυναικὸς πρὸς τὴν ἀποκρίσιν δωμάτων. ὅρα
ὅτι. ἀποκρίσιν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις ἐπὶ κερσάν
ἐλπίδων.

— exeat miti,
Qui velit esse pius.

non facit locus. animus est qui commendat cuncta.
 Et in villa liliis & ananias massos: vidi in
 villa lilialium occupatis finibus. & epist. 104. Pu-
 blicum: ut Athenas, puta Rhodum: elige arbitrio
 tuum: quod ad rem pertinet, quos illa moris
 non refert. & epist. 71. Nemine Cam-

ἡμετέρας ἡλικίας καὶ ἐκπαίδευσης. § 34. Μέγιστον 25
 ἐπὶ ἐλαφύ. 1000ς ἀγαθὸς ἐν ἀνθρώποις σῶματι.

§ 23, 24, 25.

100

Ἰατρὰ καὶ ἐκείνους θύειν | Vide lib. 2. § 2, 17.
Vide & de pascerculo, de pilo, Domini nostri pro-
prietaria. Matth. 6. 12. 23. 29. 30.

100

¶ 6, 7.

Annotationes in Librum VI.

ἔστιν, ποταμὸς ἰσχυρότερος τοῦ ὕδατος. ὅτι ἢ ἔστιν ὡς πᾶ-
 ρατος ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς. τὸν ἕξιν quid significet,
 explicando, subiungit; ὅτι τοῦ ἑαυτοῦ ὁνομαζέσθην
 πρὸ τοῦ ὕδατος, πᾶς ὁ ὕδατος ἀντιδιακρίβεται. ἢ τοῦ κατὰ
 τοῦ αἵματος πατρὸς, quod ab humidis distinguant, sive
 in partium distributione humidis oppositis. aliquando
 τοῦ πρὸς σφίρτιν sive formae, quod partes sint conjunctae
 continet. ita H. Stephanus auctor est eundem alibi
 ἔξιν definire πέντεμας συνέχον τὸ συσχεῖσθαι τὰ μέρη
 τῶν αἵματων ἰσχυρῶν, quia partes coniungit & continet. [Spi-
 ritus] autem appellatione formam designari, alibi do-
 cemus. Vide ad I. 12. § 30. Sed & ἔξιν πνευματικῶν
 eadem Philoni dicta de mundi immortalitate, verbis
 istis: Ἀνθρώποι μὲν ἄνθρωποι, πῦρ δὲ ὁσίων, γῆ δὲ
 ἔξιν ἕως πνευματικῶν περὶ ὧν λέγεται καὶ ἑλόμενοι δι'
 ἑκείνης ἀρχῆς περὶ τῶν πνευμάτων. Unde & ἐκπικνὸς ζωὴ
 est Platoniorum sententia Nemelio, de nat. hom.
 c. 2. Ζῆν μὲν λέγουσι καὶ πάντα ἀφ' ἧς ἐκπικνὸς ζωὴται.
 καὶ τὸ συνέχεται ὑπὸ τῆς πᾶς πνεύσεως, τὴν εἶ
 (live ut alii legunt eis τὸ εἶ) καὶ καὶ διαλυμένης. Et
 συνεκπικνὸς magis Philo, ἐκπικνὸς διωμάς νῦν, in-
 quirit, πολλὰς ἔχει διαμερίδας, ἐκπικνὸν, φυσικὸν, ψυχικόν,
 λογικόν, διασπικνόν. Et mox, Ἡ μὲν ἔξιν κοινὴ
 καὶ ἡμῶν ἀφ' ἧς ἀρχὴν ὅτι, λέγοντες καὶ ἑλόμενοι, ἡς μετέχει καὶ
 τοῦ ἡμῶν ἐκείνηται, ὅσα. Ἐξιν igitur hoc in loco, vel
 ὡς ὁμοῦν corporeum sita inanimet, vel formam potius
 mentis, live spiritum (σπικνὸς διωμάς, i. e. facul-
 tatis vitalis (spiritus loquendo) exortem delineavit
 quam ψυχὴν ἔξιν, quafi mentem ὡς παρὲν live exi-
 stentiam, Sextus nuncupat, & ὁμοῦ τὸ φύσιος Marcus
 istis d. 18. inquit. Siquidem in eadem planē men-
 tem Sextus Empir. adv. Mathem. I. 8. c. 2. quo loco
 his gemina planē leguntur ista. Τῶν ἡνωμένων σω-
 ματων, πᾶσι τοῖς ὑπὸ ψυχῆς ἕως (σπικνὸς), ὡς λέγοντες
 καὶ ἑλόμενοι. πᾶσι τὸ ὑπὸ φύσεως, καὶ ὁμοῦ τὸ φυσικόν. πᾶσι
 τοῖς ὑπὸ ψυχῆς, πᾶσι ζωά. Philo itidem de numin. im-
 mutabil. gradus quosdam rerum naturalium consti-
 tuens; Τῶν σωμάτων, inquit, ὁ ἡμῶν ὅλων ποιητὴς,
 πᾶσι τοῖς συνεκπικνὸς ἔστιν, πᾶσι τὸ φύσιος, πᾶσι τὸ λογικὸν ψυχῆς.
 idem quae de mundi immortalitate differens adduc;
 Τῶν ἑνωσιν ἡμῶν διασπικνόντων, πᾶσι ἑλόμενοι καὶ καὶ λέγοντες
 ἔξιν, σωμάτων τε καὶ ἑνερῶν φύσιν, ψυχῆς τὸ ζῶον
 ἀπὸ τῶν αἵματων, ἀντιδιακρίβοντες τὸ νῦν καὶ ὁ λόγος. Vides omnino
 cum Marco itidem, ἔξιν lignis & lapideis, vides satis
 spiritibus; tribus; habetis; res quatuor, sed eas sibi
 invicem subordinatas, quibus compages omnis cor-
 porum continetur, partibus; ejusdem sibi invicem u-
 tantur; ἔξιν, φύσιν, ψυχῆς, νῦν ἔξιν λέγοντες, φύσιν
 φυσικὴν, ψυχῆς ζῶον, νῦν ἀντιδιακρίβοντες. eodem planē
 ordine, quo hic Marcus, quin, ne quid deficeret, quodam
 Marcus hic meminuit, subiungit, ἀεστὴς τὸ
 ἀντιδιακρίβοντες τὰς ἐκείνων, quod est idem prout cum
 Philo Marco, ὁ ψυχῆς λογικὸν καὶ διωμάτικόν καὶ πνευμα-
 τικόν πνεῦμα. Adpar potest, quod non Philo tantum
 & ὁμοῦ dicens dixerit σωμάτων live mentem in φύσιν primum,
 tum in ζῶον transire; id quod Aristoteles dixit, ζῶον

τὸ σπέρμα φυτόν εἶναι, de gener. anim. l. 3. c. 2. sed & Stoici ipsi, τὸ σπέρμα semen, πνεῦμα spiritum esse: hunc in utero foram, οὖρον primum; tum ab aere refrigeratum, ἄνυλον fieri. ita σπέρμα πρὸ τῶ πνεύματος, ἢ οὖρου ἀπὸ τῆ ψυχῆς distinguunt; & semen live πνεῦμα volunt dici, donec in utero vitam vegetativam adeptum sit. Vid. ad l. 10. § 26. & l. 12. § 24. Accedit & quod Zeno ἔξιν sensu isto acceptisse videtur, apud Laert. l. 7. ubi dicit, τὸν ψυχρὸν δι' ὃν πρὸς ὡς ἔξιν χαριζομένης, ὡς διὰ τοῦ ὁσπύου τοῦ ἡνέμερου. δι' ὃν δ', ὡς νέον, ὡς διὰ τοῦ ἡγανέου. Vide ad l. 12. § 30. inde ἐκλήκην διασπένειν, Porphyrio dictum de abstin. l. 3. Οὐ πῶς γὰρ καὶ τὸν ἔξωλον, τὸ ἄπρον τὸ συμμύειν εἶπας ἀνὰ τὸ (τὰ) ἐκλήκην διασπένειν καὶ φυτόν, καὶ διασπένειν ἐν τῇ πόσει ἢ κεραιροῦν καὶ ζῶον σπασαίτω, καὶ πρὸς οὖρον ὡπὸ τῆ σύντασιν. Ea igitur, inquit, quæ vel formā naturā continentur, ut ligna & lapides; vel naturā (i. e. animā) vegetativā ἀπὸ τῶ φέων, sic dicta, unde φυτόν (plants) ut ficus, vitis, olea, &c. Vide & Marcum ipsum l. 10. § 2. ubi εὖστι μόνον ἀπὸ τῆ ζωῆς σπείρας distinguunt. Non erat itaq; quod vir illustris in ad Epictet. & Simplic. notat, aut voces illas ἐξίν & ἐκπνέω apud Philonem ac Clementem mendī suspēctas haberet; & ἔσιν atq; ἐκπνέω rescibendum præscriberet; aut Philonis solius arbitratore efflētēs vocabulum hac ratione usurpatum, quum & Sexti, & Zenonis etiam, aliorumque itidem existere sit clarissimè demonstratum.

Τὰ δ' αὖτὸ καὶ δλίγην μεταωτῶται | que sub arboribus aliquantū. Xyl. & mox: Signa paulū pluri habent gratia; perperam, & præter Marci mentem, ad res reutil, quod de hominibus dictū est, οἱ μεταωτῶται, qui modestiores & moderatius sunt.

Ἐν γὰρ τῷ λογικῷ κροτοῦντι καὶ | Vide l. 4. § 40. & l. 5. § 21. & l. 12. § 30, 32.

Ἐγὼ καὶ κινυμένω | forsitan ἔκρουται. ut infr. § 16. κινεῖσθαι καὶ ἔκρουσθαι. nam & ἔξιν παθητικῶς quædoque usurpatur. Arianus de Indis fluminibus, κεκλιμένῳ ἔκρουεν, δλίγην τε γίνονται.

Τὸ ὁμοῦ καὶ συνεργεῖν | Congruere suo cooperante, vel homini, ut l. 2. § 1. vel Deo etiam, ut l. 5. § 21. de illis Xyl. intellexit, de isto Caf. ego utrumque opinor repositisse.

§ 15. Τὰ μὲν ἀσώματα γίνεσθαι | Διὰ τί; ἵνα τὰ σπέρματα ἀνυπὶται τῷ κοσμῷ. Ἐξαιὼν γὰρ ἔξιν, καὶ μὴ ἐκστασιν, καὶ καὶ ἐκπνέοντων, καὶ δ' ἐκπνέοντων, καὶ ἐκπνέοντων. Epictet. l. 2. c. 1. Idemq; l. 3. c. 24. ἐκπνέοντα πρὸς πνεῦμα ἐξίν καὶ ἐκπνέοντων ἀλλοῦ ἐκπνέοντων καὶ ἀλλοῖς. καὶ πρὸς διασπένειν, τὸ δ' ἐκπνέοντων, καὶ μὴ ὡς ἐν τῇ πόσει, καὶ τὸ κινεῖσθαι. Ocellus de univ. T. 2. μὲν διασπένειν καὶ κινεῖσθαι, τὸ δ' ὡς ἐκπνέοντων. Empedocles apud Aristot. Physic. l. 3. c. 1.

— ἢ ἂν ἐν ἐκ πλεόντων μεμείσθη φέρονται.
 *H. 3 πάλιν διαφώτισ ἐνός, πλεόν ἐκτελέθει

Τῇ μὲν ἡγοῦνται τε, καὶ ἐσφίσιν ἔμπεδος αἰών.
Τῇ δὲ διαλλάσσονται διαμεινέες, ἐδ' αἶμα λήγει
Τούτῃ δ' αἰὲν ἔασιν ἀκίνητοι χεῖρ κούκλον.
Vide l. 5. § 23. & *supr.* § 4.

Ἄνασσι τὸν ἀπείρου αἰῶνα τὸν κόσμον | Loc
meta sunt illa τὸν ἀπείρου αἰῶνα, ad frequentis cla
fulse extremum rejicienda, & post παρέχεται collo
canda. mutationes rerum orbem perpetuant, ut tempo
rum successiones æternum æternum præstant. Vide l. 2
§ 3. & l. 7. § 25. Nafø Metamorph. l. 1. § 5.

In quoque affluunt tempora motu,
 Nec siccas at flumen, necque enim confidere flumen,
 Nec levis hora potest: sed ut unda pellitur unda,
 Urgeturque cadem veniens, urgeturque priorem:
 Tempora sic venient pariter, pariterque sequuntur,
 Et: nova sunt semper. nam quod fuit ante, reliquum est.
 Est; quod haud fuerat; momentaq; cuncta moventur.
 Τὸ πρῶτον | Vide l. 2. § 17. & l. 4. § 43. &

τῶν πρὸς ἐπιπορεύειν | Vide l. 5. § 10.
 Ἐρ' εἴ σῖνας ἐκ ἔστυν | Itā l. 5. § 23. εἰδὼν ε-
 ἴπιν. Παρεστὶν τὸ τὸ ἄμμι ἦν κοῦμαι τέτυ. Paulus
 ad Cor. cp. 1. c. 7. v. 31. Et Joan. cp. 1. c. 2. v. 17.
 τὸ κοῦμαι ἐστῆσθαι καὶ ἡ ἐπιπορεύα αὐτῶ. ὁ δὲ
 πῶν τὸ δῆλμα τὸ εἶναι, μῦθεν οἰς τὸν αἰῶνα.

Τὸν παραπεμπόμενον σπουδαίον φίλῃν | Solomon
 Prov. 1. 23. v. 5. An oculos tuos conjicias in ea
 que nisi sunt quod? (in ea que max non futura sunt.
 in.) nam omnino comparant alas divitiarum, instar
 pennarum pernicissimarum, que calum versus avolat, ubi occu-
 pante idem idem Solomon, quod Davidi cor-
 ponere, Psal. 62. v. 12. monet Druf. Prov. class. 2.
 Prov. 105. Euripid. Ixione, apud Stob. sam. 2.

— πάλτε ἡν' ἀκῆα πῆρουξ.
Simonides in nemiis ab eodem laudatus sit. 105.

40 ο in Euthydem. Ἄλλ' ἐσθλὸν δῶναι γὰροῖσι, ὅ-
 τι παύειν τὰ πρὸ κορυφῆς πόνουσι· αὐτὸ οὐ-
 κ' ἐκείνῳ αὐτῇ ἀντίφ. ἀντίφ. οἱ δ' αὖτε ὁμο-
 ῖον. Pulchre Rugo meditat. c. 5. § 14. Vide
 quomodo capiatür anima rubo corporeis, & capitis cru-
 re, utpote in puero. capitur enim visio paperis :
 cum accipitur, subiaceat tot casibus, quot passer
 quomodo autem est tuta, priusquam talibus capia-
 tur enim quæ placeant, tenent illam, non possit ad-
 multari. De homine humanisque rebus uni-
 50 Gregor. Naz. epistol. in Casar. Ὅταν ἐσθλὸν
 ἀνθρώπου, εὐδοκῇ τι καὶ κελεύσῃ, ὅπως ἂν
 ἀφ' αὐτοῦ, ναὺς ὅτι θαλάσσης ἵκηται ὅχι ἔχον-
 τας, αὐτῶς, ἐκείνῃ δέσσης, αὐτῶς καὶ ἐπὶ αὐτῷ
 ἐκείνῃ κυβερνῇ.

ἡ γὰρ ἐκείνη ὥρα ὁ Ἰησοῦς ἀπελήλυθεν | Ἰαν. 4.

§ 43. *ἄμα τε καὶ ὁδοῦ ἕνεκα, καὶ παρὲν ὡς*
Synec. epist. 104. ἄμα καὶ ὁδοῦ ἕνεκα, καὶ παρὲν
quae quum venerunt, obvenit. (Greger. Naz. pro pa-
tr. Πιστὸν μὲν ἐστὶν ἐντοῦδε τοῖς ἀδελφοῖς, κα-
*ὶ πολυχρόνιον, ἀλλ' ἄλλοτε ἄλλας μετεβίβ-
 ῳμας καὶ μεταβολὰς, καὶ ἀνὰ καὶ κατὰ δεξιὰ καὶ
 καὶ ἀριστερὰ, καὶ τοῖν ἀνθρώποις ἀποβῆναι καὶ
 φθῆναι.* Et in palch. καὶ τοῖν ἀνθρώποις ἀποβῆναι καὶ
 φθῆναι, καὶ τοῖν ἀνθρώποις ἀποβῆναι καὶ φθῆναι.
mus in psal. c. 38. Omnis seculi felicitas, Honorum
venit, amittitur. Imo, antequam teneatur, clauditur.
Minut. apolog. Et August. in psal. 38. Antequam
venit priusquam veniant: & cum venerint, finire non
possunt. agunt scilicet, sequuntur se, & non se comit. ni-
 bil de praeterito revocatur; nihil quod transierunt
 est, expectatur. nondum habetur, dum non venit; nec
 esse possumus dicere, quod non fiat; nec non esse, quod
 venit & transiit.

Ἡ ἀφ' αἵματος ἀναβυσσος! Idem l. 5. § 33
 In sacra pagina, vita animalis sanguis esse dicitur.
 & in sanguine vita consistere. Vide Mosen. l.
 9. v. 4. & l. 3. c. 17. v. 11, 14. Theod. 3. In
 ἡρώδης, Heracitus dixit. Aristot. de anim.
 l. 1. c. 2.

4. Εἴτα ε. 2. v. 22. *Nolite amplius homini fieri, cujus vita, ut status in variis est, quantitas est, est estimanda? Senec. ad Marc. c. 11. Hic, anxie sollicitae tutela, precarii spiritus, & inhaerentis; quem pavor repositus, aut item exproposito sonu auribus gravis excutit. Et Calvin. tit. 1. l. c. 11. § 4. Territus hominico singulari momenti vitam exhalat. Et mox: Animam exalant in singula momenta precario trahimus.*

rufus apud Aristot. de respirat. c. 3. & Platon. in
 Senec. epist. 54. Insuper me repente male
 deturbo. suspirium apte dicitur potest. brevis valde &
 cellula similis impetus est. quis enim diu expirat
 in corpore aut incommoda aut pericula per me
 asserunt : nullum mihi videtur molestius. quid mi
 erum, quicquid est, egrotare est : hoc, est animam
 ire. itaque medici hanc meditationem mortis co
 n. facit aliquando spiritus ille, quod saepe conatus
 At quod Seneca molestum, Marco nostro fa
 tatur, quasi assiduum quiddam videtur. Aug. de
 anim. lib. 3. c. 4. Praeter animam solida &
 unde est cibis & potus, hoc tertium nobis Deus
 circumstantem circumfudit aërem, quia ita corporum,
 in cibo & potu diu est positus ; sine hoc cir
 cumquod nobis aëre, quae undique circumfusa, aë
 re & respirantibus exhibet, nec ex quo tem
 pte possumus orocere. Sicut autem aëre &
 non solum ingredi debet, verum etiam per me
 ad infirmitas egerendi sunt, ne aëre
 P 2

Die verum mihi, Marce; die, amabo:
Nihil est quod magis audiam libenter;
Oras, Gallice, me, rogāsque semper.

πρωτος μεγιστανος του καληφ αςιζ. John.
Chryscii.

... Alexandrum a muliere suo, ubi αλλήλῃ

[illegible]

10-10-68

abhorret. Joan. Damasceni illud, de *fid. orthod.* c. 13.
 Πάσαν αὐτῶν, καὶ πάντων τοῦ λόγου τῶν ἁγίων,
 καὶ τῶν αἰώνων ἐν εὐνοίᾳ συνέξει. Vide l. 4. § 13.
 & l. 7. § 32. & l. 8. § 25. & l. 10. § 7. Sen.
 epist. 71. *Aut in meliorem mittitur vitam, aut
 natura suae remiseritur, & reverteretur in totum.* Se-
 vius in *En. l. 3. Romani cadaverum comburent, ut
 statim animae in generalitatem, id est, in suam redi-
 ret naturam.* quo loco cur *materiali* pro *natura* re-
 censetur clariss. Cusaub. ad Baron. appar. nescio.

fessit. & insaniens urgeretur, quid tibi agendum
 esset. nunquid idcirco turbari debes? cur ergo, cum
 sanus aliquando turbatur, turbaris? medicamen-
 tes, non turbationem. quomodo enim insanienti cu-
 ratur? Vide *supr.* § 6. & *infr.* § 30. & l. 7. § 65.
 & l. 11. § 18.
 Neguere idem. Vide *ad l.* 1. § 9. & l. 4. § 18.
 & l. 5. § 2. & l. 1.

§ 27. Πῶς ἀμὼν ἔστι | imò Πᾶς ἐκ ἀμὼν ἔστι;
Sive Ὁμὼν πῶς ἔστι. alterutrum Marcum scriptissimè
certissimum est. illud Caf. hoc Xyl. secutus est. 20
Adi lib. hujus § 57.

Ἐστὶ καὶ πανομοιότυποι οἰκτιρῶν | Aristot. *topic.*
lib. 3. cap. 1. Πάντα γὰρ τὰ ἀγαθὰ ἐρίσται. &
latius ethic. Nicom. lib. 1. cap. 1. Πάντα τέχνη καὶ
καὶ μάθησις, οὐλοῦσι δὲ ἀγαθῶν τε καὶ οὐκαὶ οὐκ
ἀγαθῶν καὶ ἐρίσται οἰκτιρῶν. διὸ καὶ οὗτος ἀπεφώνησε
παράδειγμα, ὃ πάντα ἐρίσται. Sed distinctius cla-
ripue, prout Marcus istuc; ib. l. 3. cap. 5. Πάν-
τες ἐρίσται τὰ πανομοιότυπα ἀγαθὰ, καὶ τὰ καὶ ἄλλων πάν-
των ἀγαθῶν πάντες. Hoc est quod Schola, nihil
appetitur, nisi sub specie & ratione boni. Enimvero

[illegible][illegible]

Annotationes in Librum VI.

23.
 ἂν πρὸς τὸ το φάνη· ἂν τὸ ἐμποδίσεν, ἂν τ' ἀδελ-
 φὸς ἢ τὸ το, ἂν τὸ πεπρῶ, ἂν τὸ τεκνον, ἂν τ' ἐρω-
 μῆ· ὅ, ἂν τ' ἐρωστὴς, καὶ τὸ περβαλλῇ, κατὰ τὸν
 ἔδεν γὰρ ἵνα φιλεῖν περὶ φικεν, ὡς το αὐτὸ συμπερῶ·
 τὸ το πεπρῶ, καὶ ἀδελφὸς, καὶ συγγενὴς, καὶ πατρὶς, καὶ
 θεός. ὅταν ἂν ὅς τὸ το ἐμποδίσεν ἡμῶν οἱ ἰσοι
 δοκῶν, κατέκρινεν λοιδόρησιν. Vide lis quae sequuntur,
 pulcherrima sanē: sed & quae in eandem
 sententiam differit, ejusdem libri cap. 26.
 Αἰδῶναι τὸν ἰσοι.

§ 4. & l. 11. § 12. Epictet. *differt.* l. 1. c. 18. δεινὸν
 μηδ' αὐτὸν, καὶ οὐκ ἂν μὲν ἀνίστανται καὶ ἀμαρτυροῦνται.
 Mil' avaritia. Pulcher Symmach. l. 9. cp. 105.
 Nullius tam vehemens nequitia est, ut motu suo digni-
 ficet. Vide ad l. 5. § 22.
 § 18

κίβητα· ἀναπαύλα | Huc Charonis
 κίβητα apud Aristoph. *ranarum* l. 4.
 τίς ἐς ἀναπαύλας ἐν χαλῶν κ' ὡραίσματων;
 Quis ad requiem ex malis vult ac molestiis?
 Αἰδουμένης ἀντιπαύσεως. Velle.

Νόστος | Vide sup. § 16. l. 3. §
 Νόστος | Vide l. 2. § 2. & l. 3. § 15.
 Νόστος | Μνῆς erroribus Cal. cogi-
 tionibus. Xyl. discursui, malim.

§ 29. Τὴν ψυχὴν περιπαύουσιν | Vide ad l. 3. § 3.
 ἀρεῇ, five caro pro corpore, prout Apostolo ad
 philipp. c. i. v. 22, 24.
 § 29. Τὴν ψυχὴν περιπαύουσιν | Vide ad l. 3.
 i. περὶ ἀποποιήσεως. Sed & l. 12. § 15. Hoc
 quod de gymnasia Galen. inuenitur lib. 12. c. 1.

[illegible]

ὅς ἐστιν ἀνθρώπων, ὃς ἀποθνήσκει ὡς ἄνθρωπος.
 περνούμεντες μόνον ἡ κοπή. Philo in *tit.*
 1. 1. Ὡς ἐν βραχὺ τὰ σώματα αὐτοῖς ἀπαρροῦ-
 ῖται ἐν τῇ ψυχῇ περὶ ἀποθνήσκειν. Atqui hoc
 e, dum corpori vires ulle sapientum. Unde

quod vulgo dici solet, *In actu moriens*. Hoc enim præcipiunt Stoici. Senec. *epist.* *præceptis illis vestris, quæ imperant in actu* Et de otio Sapient. c. I. Certè Stoici vestri *Utique ad ultimum vite finem in actu erimus* : scimus communi bono operam dare, adiuvare, opera ferre etiam inimicis, morte, inani. (*epist.*) nos sumus, qui nullis annis vacationem & quod ait ille *vir discretissimus*, (*Vir. Ex.*

Caritatem gaudet premere.

ἐξέρχεται καὶ ἀντελιδόρει. Hoc est quod Paulus
σα Rom. c. 12. v. 21. Μὴ νικῶ ὑπὸ τῷ ἔχθρῳ. Gualdo
Carthus. meditat. c. 1. Cur recipit in te quod in ali-

tibi displicet? Item scilicet. Inscrisis ergo, quia in
inascitur. Ino jam tibi Inascere, quia Inascit. Si
ipsa tibi vere displicente, non admittetur Jam. La

[illegible]

Ceui enim *Κεcharmidēri* Comico, est in *Charmidem* converti; ita ἀποκαταστῆς, pro eo quod est, in *Cesariem* converti, *Cesariem*, live *Cesarianum* fieri, in mores *Cesarianos* transire. Marco istuc novē dictum; sed eādem analogiā; quā ἀποκαταστῆς, in *carnem* convertere, Aristot. *probl. l. 1. q. 53. & l. 5. q. 14.* quā ἀποκαταστῆς, *ferum* *bestiam* fieri, Polyb. *l. 1.* *Epistole l. 1. c. 5.* quā ἀποκαταστῆς, in *stirpis*, *ferre*, *arbori naturam* transire; quod de eis Plotinus exultat qui facultati altrici excolenda toti se dedunt: Suidas in *Κόρυθ*. de *Daphne* in arborem conversā, *Lucian. list. ver. l. 1.* de hedera usurpavit, *Theophrastus hist. plant. l. 3. c. 18.* arborem fieri, vertit *Plinius lib. 16. cap. 34.* & ἀποκαταστῆς, *hedera* *fieri*, live *hedera fieri*; his eīdem *ιβρίαν*. & ἀποκαταστῆς, in *puppos* converti; eīdem *Theophr. l. 7. c. 11.* quā ἀποκαταστῆς, *Autori* de mundo *c. 3.* quod *Simari*, *Apulcius*, live, in *finis absumi*; quā ἀποκαταστῆς, in *terram* redigi, *Philoni* de mundi. *immori.* *Στενωλῆς*, in *lapidem* transire, *Aristot. probl. l. 2. q. 11.* quod de Academicis *Epictetus l. 1. c. 5.* *Στενωλῆς*, *igni*, *Autori* de mundi. *c. 4.* & ἀποκαταστῆς, in *carbonem* redigi, *Lucian. dial. marin. l. 10.* quā denique ἀποκαταστῆς, *Deum* fieri; quod modo *Amelius* apud *Theodoretum theop. l. 2. c. 12.* λέγει ἐν ἀναλυτικῇ πάλιν ἀποκαταστῆς ἐν τῷ θεῷ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλο πρὸς τὸ σῶμα καὶ τῷ σώματι καὶ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ θεῷ, live, inter *Deos* referri: qui *Romanorum* Imperatoribus honos haberi solit-

quod nos diceremus, that you be not afraid
nam quod Græci αὐαίειν & βαύειν, nos dicimus
to faint. Eum autem Homeri locum respexit Plotinus
de El Deib. ubi dixit, eadem uis, qua hic magister
phlorice Marcus, voce ; Τὸ ἐν εἰλικρίνῃ ὁ λόγος
ἐστίν· ἑστέρη δ' αἰσίνη πείρος ἔστιν οὗ μακάριον, ἀλλὰ
καὶ Οὐρανός ἐκείνη δὴ παρ' ἀνθρώπων βεβαίη καὶ
ἀνεκδοτὴ ἐπὶ καὶ τὴν ἀναπόδωτον τῇ χερματίᾳ
βασίλεις ἐστίν· καὶ ὁ σφραγιστὴς τοῦ κυρίου οὐρανοῦ

ΠΙΣΤΙΣ, ὅτι ἐπαρθεύεις ἀρχὴν Δασιπιδίως ἀπὸς Ἰανου
 ὅτι δοκίμω ἀπὸ ἐπὶ χερσίων, πᾶσι βίβλινος διέλαν, ΠΙ
 ὅτι ΠΑΝΤΕΡΕΣ ἔχουσιν ἀπαύστης διὰ τὴν ἐργασίαν, con
 ὅτι αὐτοὶ διὰ τὴν ἐργασίαν ἀλλήλους πᾶσι διέλαν, 50
 ὅτι αὐτοὶ διὰ τὴν ἐργασίαν ἐπὶ τὴν πᾶσι, καὶ ἐπὶ τὴν διέλαν, Th
 ὅτι τὴν πᾶσι πᾶσι πᾶσι τὸ φικόντων ἐπὶ μέσος, S
 ὅτι τὴν πᾶσι πᾶσι πᾶσι, μεταβαλὼν ἀλλήλους τῶν, S
 πᾶσι, aut
 ὅτι τὴν πᾶσι πᾶσι πᾶσι, ὅτι τὴν πᾶσι πᾶσι πᾶσι, 50
 ὅτι τὴν πᾶσι πᾶσι πᾶσι, ὅτι τὴν πᾶσι πᾶσι πᾶσι, 50

Ardua res hac est, opibus non tradere mores.
Et Augustin. *homil.* 13. & conc. *solenm.* 205. Apo-
stoli illa ad Tim. ep. 1. c. 6. v. 17. Τῷ τοῖς πλεῖστοις
παρεγγυηθεὶς καὶ ὑποκαταρτυθεὶς, relinquitur: Præmissis
ac peculiaribus divitiarum uermis est superbia. Idemque
conc. *solenm.* 212. Morbus divitiarum est superbia.
grandis animus, qui inter divitias isto morbo non tenetur.
magnus dives est, & major divitiis suis, qui non
ideo magnum se putat, quia dives est. Oia γὰρ πᾶσι,
καὶ αὐτὸ μόνον αὐτὰς βραχύνει τὴν ἐνυπνίαν, πρὸς
πᾶσιν, φυσικὴν οὖν πνεῦσι μεγάλην, καταλαβόντων αὐτοὺς
καὶ ἀπαρτίζοντων, καὶ ἀνταρτίζοντων τὴν περὶ τοῦ σώματος
καὶ τοῦ αἵματος, καὶ τοῦ πνεύματος, ἀποκαταλύνει, ὁσὸν τὸ
ἐκείνων τῆς εὐφροσύνης ἐκ βλάβης παρ' αὐτοῖς ἐν
μεγάλῃ σπαρασσάμενος, μὴδὲ μέλει τῆς ὑστερήσεως ἵσως
διακρίνεται ἐκ οὐραίου. Philo ad rom. *lib.* 1. l. 1. de
calibus & Sophianes apud Stobæum *serm.* 2. sic c. 2.
Ἄν δ' ἐνυπνίῃ, μὴδὲ ὅντες, εὐδίας
ἴσ' ἔσθ' ὅρῃσι τε. —
Si fuerit fortuna, cum sitis nihil,
Ciclo levatis capita.

§ 17. Τίθησιν σεαυτὸν ἀπλῶς, ἑξαδὸν | *Vide lib. 2.*
 § 17. Paulus Timotheo, *epist. 1. c. 5. v. 22.* Σε-
 αυτὸν ἀγνὸν τίθει. & Jacob. *c. 1. v. 27.* ἀπλῶς
 ἑαυτὸν περθεῖν. & *Joan. epist. 1. cap. 5. v. 18.* περθεῖ

ut sit illic, *ὡς ἐν' ἑνὶ ἐπαυμένῳ*, quod l. 1. § 16.
ἡ δὲ αὖν πρᾶ εἰπὼν ποτε, ἑξ ἰδρωτῶ *Θ.* Aristot.
ethic. l. 4. cap. 3. in caractere *τῆ μεγαλοψυχίας*,
 utrumque his verbis expreſſit: *ἡ γὰρ ἀνδρὶς καὶ*
ἀπὸ βίῃς ἀπαυδῶν ὅτε συνίτοι *Θ.* *ὁ κινδυνὸν μέγα*
κίεω *De Constantino Liban. orat. 3. πῶς μὲν*
καρτεῖς ἀπαυδῶν ὅξας ἡ μὲντοι ᾗ ὁσῦτητα *ὦν τα-*
ραχὴν περικύβη *Θ.*

Μὴ ὥσπερ ἐν ἑὶ μάλα καπνῶν' Vide l. 1. § 16.
Agaper, *romenē*, ad Justinian. § 42. Νονεῶς ἀνεσ-
ῶσσι δὲ τὸν ἥν' ὡσευκατῶν κεῖται. διὰ τῆς
ζωῆς ὅτιν ἡ τῆς θανάτου εὐρεσις, βραδύς ἐκείνῳ τὸν
λαὸν ὡσευκατῶν.

Οἱ Ἰερσοειῆς : Ἰερσοειῆς, δειλὸς, τὸν Ἰόρυν φο-
βώμενος. Suid. *pavidus, qui strepitum metuit. sive ut*
Maro An. l. 2.

Onnes quem terrent auræ, sonus excitat omnis.
Et hunc imitatus Silius l. 6.

— quem sonus omnis & aura

Extract. —

imò cui strepitus, ubi nullus est, videtur esse. ut
 ἡ ἀπὸ τοῦ οὐκ ὄντος ἀκούσιμος φωνή.

Facile anima metuens audit aut fingit sonos.

quod de male tibi conscio Eliphaz Jobi c. 15. v. 21.
Sonus pavoris auribus ejus jugiter infonit. ut Sophocles
Aristo, à Stobaeo tom. 2. tit. 8. laudatus. Indè
 pro superstitioso, & suspicillo, sive aeticoſo nimisq;
 cuncto usurpatur. De Judaeis ad Diogenem Justi-
 nus: Τὸ γὰρ αὐτοῖς βρώσις αὐτοῖς ἁποδοτὴς, καὶ τὴν
 αὐτὴν τὰ σάββατα δεύοντες ὑμῶν.

Οἱ Θ μ ἐν τῇ μεγάλῃ ἑσπερι | leg. οἱ Θ μ ῥῆεν
 ἐν τῇ [αὐτῇ] μ. ε. tanta victus tenuitate ufum
 ut à mane ad vespertam loco eodem posset durare,
 sine ulla alvum levandi, aut vescam, nisi statis ho-
 ris, necessitate. Casaub. ad Capitol. Pium. Apud
 Etymologum in συζυγαλεῖθ mendum geminum;
 (quod & Syllabarium vide observasse) ubi terribi-
 lissima viti dicit μελίσεν τὸ ζυγὸν τοῦ οὐρανίου τῆς πό-
 λεως, καὶ μὴ εἶν εὐπύην ἐν τῇ ῥῆεν. reponendum ἐν
 τῇ αὐτῇ ῥῆεν. Quod autem hic Marcus de Pio,
 Dionem de Marco narrare refert, sed memoria,
 puto. Janfius V. C. Salmagius ad Capitolini Pium

Χαίρειν, εἰ τοις δεινύτοις χρέε' ἔστιν Vide Marcum in hoc Pii amulum; *supr.* § 21. Laudat hoc & in Constantio Themistius *orat. quinquev.* qui ubi Nestoris consilium Agamenemnoni datum retulerat ex *Iljad. l. v. 74.*

Πολλῶν δ' ἀγεμίνων, τῷ πείσσει, ὅς κεν α
Βελῶ βελῶσῃ. —
Sed & reprehentionem ejusdem, *ibid.* v. 108.

Παλὶ ἀπεμυσθόμην. --
Subjungit ad Imperatorem verso orationis filo ;
οὐ δ' ἐκ ἐστὶ μέλει γένει, ὅστις ἂν ἔχοι παρρησιασθῆναι ;
ἐπ' ἡμεῖς αὐτῷ [αὐτῇ f.] συμβολῶν σφραγίσσιν [θ

ὡς κληρονομία· ἀλλ' εἰ [ἡ] χρ[ι]σταυρὸν περιλαβὼν
 τὸν ἔξωθεν, ἢ τὸ ἔξωθεν ἐπαίρει τὴν παρ' αὐτὴν
 κληρονομίαν. Et de eodem Liban. orat. 2.
 ὡς μὲν αὐτὸς εὐέλπει, τῶτον τὴν βολὴν εἰς αὐ-
 τὸν ἀγωνίαν τὰς ὃ κρ[ι] πύλας συμβαλεῖς, καὶ ἀν-
 δεικὰ φαυλίστων, ἀλλ' ἔργον τὸν πεκαυμένον λόγον βεβαι-
 ων, ὡς ἀρα καὶ τὰτο γὰ θεοφύσεις, τὸ τὴν βολήν
 εἶδέναι τὴν ἡγρὸν πῖδεσθαι. Recte. liquidum
 quod Iocrat. de Pace. Πῶς δὲ ἀνδραγατοὶ κληρο-
 νομήσονται ἢ κείνων περὶ κρ[ι] μαχόμενοι, ἢ βολή-
 σονται περὶ κρ[ι] μελλόντων, εἰ καὶ πῶς αὐτὸ λέγεις
 κρ[ι] καταπολεμῶν παρεκκλίνεις ἀνταρξάζειν, αὐτοὶ δ'
 αὐτοὺς κοινὰς ἀμορτίους ἀρεσάτους πιστεύουσιν.
 Et apud Herodotum lib. 7. Arrianus: ὃ καὶ
 λέου, καὶ λεοχέιστον ἐφ' ἡγεμονίαν ἀντίστον ἀν-
 ἄλυσιν, καὶ ἐστὶ τὴν ἀμείνων ἀντιβόλον ἐλπίδα, ἀλλὰ δὲ
 τὴν ἐκρηγνῆσαν χερσίδα. λεοχέιστον δ' ἐστὶ πῶς τὸν
 χερσίδα τὸν ἀνέλεστον, αὐτὸν γὰρ ἐστ' ἐαυτὸ ἐ δια-
 νοήσασθαι ἐπὶ τὴν πῆμασται· τὸν αὐτὸν αὐτὸν χερσίδα, δι-
 νοήσασθαι τὸν ἀμείνω.

Θεοσεβείας χάρις διαποδ' αμυνίας | religioſa cura
ſuperſtitionem, niſi ſi religioſum eo ſenſu accipi ve-
limus, ut Nigidius apud Gellium l. 4. c. 9. in an-
tiquo carmine

Religentem esse oportet; religiosum nefas.
ut religiosus sit is, qui nimia & superflua religio-
ne sese alligaverit; quæ res vitio assignatur.
Quamquam vitio isto laborasse comprimis Roma-
nos autor est Polybius l. 6. ubi statum Romanum
cum Carthaginiensi componens. Μεγιστὸν δὲ καὶ
δοκεῖ, διαφέρειν ἔχειν τὸ 'Ρωμαίων σέβει τὸ
βαίνον, ἐν τῇ αὐτῇ δυνάμει διαφέρειν. καὶ μοι δοκεῖ τὸ
μεγα τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ὑπερβαίνειν, τότε συνέ-
χεν τὰ 'Ρωμαίων ποσάσματα λέγον· ὅ τ' ἐπεσφύμα-
ναν. ἐπὶ ποσῶν γὰρ μέγας ἡδύνη, ὡς παρεστῆ) γὰρ
τὸ μέγας παρ' αὐτοῖς ἐστὶ τε τοῦ κατ' ἴσιν βίος καὶ
κοινὴ τῆς πόλεως, ὥστε καὶ κατὰ τὴν ἐξουσίαν.
Quin nec Marcum nostrum hoc morbo humanum
profus fuisse, cum ex Capitolino in *Marc.* tum
ex Luciano in *Alexandro*, colligi posse videtur:
nisi quis gentis potius quam regis vitium illud
fuisse dixerit.

Ἰπ' ἡσθε ἐλθόμενοι πρὸς ἐμεῖ | par hunc Aristippi vo-
 tum, qui cum ab eo quaereretur, quomodo Socrates
 diem obisset, respondit, ὅτι ἐν ἡμέρᾳ ἐλθόμενος, πρὸς
 ἑμὲ ὁπταίωμαι. Laërt. l. 2. nec dilpar Balaami aristo-
 ilud apud Mosem l. 4. c. 23. v. 10. *Mortuar animas
 mea morte iustorum; sique finis meus, qualis illius est.*
 Interest, quod Marcus Pio vita compar esse de-
 siderat, nè morte sit dilpar, sed cum vita retrò si-
 lubriter acta conscientia placidus defungi queat:
 Balaam contra morte compar esse piis ambir, cum
 vitam eorundem amulari ac festari recuset: hoc
 est, ut postea ille apud Cypriol de Merno.

*Impius & Felix sic simul esse cupit ;
Ut nolit pius esse, velit tamen esse beatus.*

Quod natura negat, nec ratio patitur.

Siquidem, ut Hieron. Pelus. l. 1. *epist.* 468. Οὐδὲν ἥτο ἔστιν ὄντι, ἢ θέλει μὴ ποτείας τυγχῖν, μὴ θέλει τὸ ποιεῖν τὰς ἀπὸ αὐτῶν συμβαλλομένα. Qualem autem quemque à morte deprehendi oporteat, optime docet Epictetus. l. 3. c. 5. Τὶ ποῦντας καὶ λαβόντας ὀφείλει δάσασθαι; τὸν κακῶν κακῶν καὶ καλῶν καλῶν, τὸν νοσήκον πένοντα, οὐ τὸ θέλει ποιεῖν καὶ λαμβάνειν; ἢ ποτε τὸ ποιεῖν τὰς ἀπὸ αὐτῶν συμβαλλομένα; ἢ ποτε τὸ λαβόντας τὰς ἀπὸ αὐτῶν συμβαλλομένα;

[illegible]

31. Ἀναψῆς; *Refpice*, ad mentis sanitatem
errere: ab eis translatus, qui ubi crapulam e-
miserunt, veterumque quem vini haustu copio-
se contraxerunt, excusserunt, ad pristinum mentis
vini jam redeunt. Itā τοῦ ἀναψῆς usus est Apo-
stolus ad *Timoth.* cp. 2. c. 2. v. 26.

၂၁၃။ *မိမိ* *သောတပျံ* | Metaphora, ab eis, qui ani-
 meliquiam passi, vel inclamatione, vel alia ali-
 tatione revocantur.
 ၂၁၄။ *မိမိ* *သောတပျံ* | Lib. 4. § 46. *မိမိ* *သောတပျံ* *မိမိ* *သောတပျံ*
မိမိ *သောတပျံ* | Excitandus e somno & wellican-
 ti auribus. Sen. cap. 20

ἡγήσι πὸ νόον **χαν** / Pari imagine ufus est Plut.
 40 ἡγεί. indic. dum Stoicos rider, qui hominem
 41 οὐ γυρίτ, κ' ἐν ἀνταρὶ **χεύει** ἐς pravitatis ac fluititias
 42 ἡμολιγίσμῳ emergere aiebant : " Ἀν ὅς ἔτω π-
 43 ἡλόν, ἀνέχεται σπορόν, κ' ὡσεὶ πᾶν, ἐκ τῆς
 44 ἡμετέρας τῆς **χρηστέας** ἀβελθητίας κ' ἀπα-

διδόντες ὅνους χάριτος· ἐν ᾧ ἦτ' ἄρα.
 ὁμοίαν αὐτῷ διαφορὰν ἐν αὐτῷ περὶ αὐτοῦ γε-
 17. τὰ ὅσα ἐβένισαν ἀπὸ τοῦ ἐκκαλέσασθαι; Vide
 18. τὰ ὅσα διέσπασα ἀδελφοί. | Corruptit hic
 verlionem editor Lugd. & mentem Mar-
 titi planè, dum reddit, *rationi autem inter-*
venit habetur. cū Xyl. Marci verba reſpē-
 as, *diſcrimen nullum dixiſſet.*

243
 & 1. 11. § 1. *Vide supra* § 8. & 1. 5. § 13.

§ 12. Περὶ μόνου τὸ παρὸν | Vide *supra* § 2. & 1. 3.

Tā δὲ αἰώνως! Sinec. epist. 117. Sed quid
hoc ipso non esse bonum id quod futurum est, quia futu-
rum est? nam quod bonum est, utique praestit: nisi
praesentia propter se non possunt. Si non praestit, bonum
utique non est: si praestit, jam est. Vide l. 7. § 8.
& l. 8. § 26

§ 33. Οὐκ ἔστιν ὁ πόντος | Senec. *epist.* 121.
Nemo agere molitur artes suas; nemo in usu sui ha-
sit: ad hoc edita protinus faciunt. *Vide l. 5. § 1. &*
l. 8. § 26.

Τὸ τὸ παρὲς | καὶ Lugd.
Οὐ ἔστιν, εἰς τὸ ἔκτατον ἐκ ἔστιν | Lugd. ἐκ ὅτων,
εἰς τὸ ἔκτατον ἐκ ἔστιν. forsan, ἐκ ἔστιν, εἰς τὸ ἔκτατον ἐκ ἔστιν.
ut ἐκ posterius in locum ε, quod est vitiosum.
succedat.

§ 34. Ἡλίχως ἡδονὰς ἡδύσαν ἀρετῇ | Seneca
de vit. beat. cap. 7. Voluptas etiam ad vitam turpissi-
mam valet. & infelices quidam, non sine voluptate,
non ob ipsam voluptatem sunt. & c. 8. Quid, quod
tam malis quàm bonis voluptas inest? nec minus tur-
pes dedecus suum, quàm honestos egregia delectant? &
curius c. 10. Quis ignorat plenissimos esse voluptati-
bus vestris fideiissimos quoque, & nequitiam abundante
sciendos? & c. 11. Multos offendam voluptatibus
vobis, quos fideiari necesse est malos. hos esse in vo-
luptatibus dices: nec tamen illis bene erit, quia non
eo gaudent. Ergo voluptas in adiaphoris Marco
libetur. l. 2. § 11. & l. 9. § 1. Vide & l. 10.
10. & l. 9. § 40. Ceterum Plato in Timæo ita
ἡδονὰς καὶ εὐφροσύνας διακρίνει, ut ἡδονὰς καὶ
ἡδὲ ἀφροσύνη, εὐφροσύνας δὲ τοὺς ἡμῶς συν-
τρίβει. Idem in Phædo. Ἐν ὕβρει μέγιστος ἡδονή,
καὶ πλείους ἄνθρωποι. & mxcv: Διίλων, ὡς ἐν π-
ποννείᾳ ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ἀλλ' ἔκ ἐκ ἀφρο-
σύνης καὶ ἡδονῆς, καὶ ἡδονῆς δὲ καὶ λύπης γίνονται.

§ 35. Ἀρκεῖν οὐκ αἰχρὶ πρὸς τοῦτο ἰδι-
 οῦς. Respon. aliquo imperitis parum astant. Cal.
 lius Xyl. Usq. ad certam finem privatis homini-
 bus accommodat. i. e. quoadtenus illis conce-
 dit, eisq. se attemperant.

Ἀρχὴναι πὸ λόγῳ τῆς πίστεως | Vide ad l. 4.
 .i. quae de Stratonico & Apelle. Pfaltes quidam
 abilis cum apud Antigonom regem specimen
 eederet, rexque nunc hanc, nunc illam
 addringere moneret, indignatus ille,
 ὁμοῖό σοι ἔγω χαλκός, ὃ βασιλεῦς, ὃς ἐμοὶ πῦρ
 κελύειν ἔαλλον. Sive, ut Plur. (qui Philippo
 conitanter asserit, in oeph. de adulat. de si-
 mas. 2. Syn.pof. probl. lib. 2. cap. 1.) ἵνα ἐμοὶ
 α βέλιον εἰδῆς. Ἀῖψι, inquit, ὃ rex, tam malè
 agatur, ut in istis me peior existas, Ælian.

Q 2

l. c.

Ἐνεργεῖν τοῖς ἀλλοῖς | id quod tibi incumbit,
ad te pertinet, tui est officii & muneris exequi. ita
l. 5. § 25. ἀνδρώστω, καὶ δ' ἂν ἀνδρώπης ὄντι, οὐ
ὀφθαλμοί. & l. 10. § 24. οὐαὶ ἑκάστῳ ὀφθαλμοί
quae indicuntur conveniunt, ad eumque pertinent. He-
liodot. l. 4. Ἀπολαύοντες τῶν κατὰ φύσιν τῶν ὀφθαλμῶν

currens: hic infortunus animus, multo antiquam oppor-
tunitatem malis, quaeritur: praesumit illa, et ante tem-
pus cadit. quid dementius autem, quam angustia futu-
ris, nec se tormento reservare, sed accedere sibi mi-
serias, et admoveere, quas optimum est differre, si dif-
ferre non possis? vis scire, futuro neminem debere
torqueri? quicumque audierit post quinque menses vo-
nim sibi praeterea supplicia, non perturbatur, nisi

505 250X80 27789

Р. 1. Печать,

[illegible]

que enim Grotio accedere possum, qui

[illegible]

κὶ δ' ἂν ἐκείνῳ μὴ δέλῃ, γὰρ καὶ αὐτὸς δέλῃ. Vide infra § 56. Sen. ep. 74. Placeat homini, quicquid Deo placeat.

Ἐπιλοπηνῆν] compositio duriuscula, sed gemina illi Epicteti differt. l. 2. c. 20. ἡ περὶ τοῦ τεχνῆν &c. Sunt autem compositiones istiusmodi apud Stoicos nimis quàm familiares. Vide Epictet. l. 2. c. 5. ad l. 4. § 1.

§ 55. Τὸ ἐξῆς τῇ χρυσίδι] Vide l. 5. § 16. & infra § 53. ita l. 12. § 12. Τὸ ἐξῆς τῇ χρυσίδι. Clem. Alex. Strom. l. 1. φύσει δ' αὐτὴ κοινωτικὸς καὶ διδωὶς ὁ θεὸς ἡμῶς ἐδωκεν ἡμῖν.

Τὰς συμπαγῆς πύσεις] Vide ad l. 3. § 6.

Ἡ νεκρὸς ἐδελὶν περὶ τοῦ δέλῃ] Vide ad l. 2. § 2. Φυχῆς τὰς ἡγεμονικὰς. Plut. adv. Epicur. & in ista principum obtinet τὸ ἡγεμονικὸν κατ' ἑξῆς sic dictum. Ἀποπον δ' τὸ κέρπειον καὶ βελούτιον ἢ ἐν ἡμῖν ἡδύτατον καὶ πνέον.

Aristot. ethic. magn. l. 2. c. 6. Et Eudem. l. 5. c. 12. Ἀποπον δ' ἔστι, ὃ τὸ χεῖρον ταύτης ἐν, νεκρὸς περὶ τῆς ψυχῆς.

Idemque polit. l. 1. c. 4. Τὸ δ' ὅσον περὶ τὴν ψυχὴν καὶ σώματι. ὅν τὸ μὲν ἀρχὸν ἐστὶ ψυχή, τὸ δ' ἀρχόμενον δὲ τὸ σωματικὸν ἐν τῇ ψυχῇ ἔχοντα μᾶλλον τὸ φύσει, καὶ μὴ ἐν τοῖς διεφθαρμένοις. — ἔστι δ' ἂν περὶ τὴν ἐν ζῴῳ θεωρητικὴν καὶ θεωρητικὴν ἀρχὴν καὶ πολιτικὴν.

ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ τὸ σῶμα ἀρχει, θεωρητικὴ ἀρχὴ δ' ὅντος τῆς ὁρέσεως, πολιτικὴ καὶ βασίλειος. Salust. bell. Catilin. Nolstra omnis vis in animo & corpore sita est. animi imperio, corporis servitio magis utimur.

Tertull. de bapt. c. 4. Spiritus dominatur; caro famulatur. Et Aug. homil. 37. Anima dominatur; caro servit: anima superior est; caro subiecta est. Recte itaque Hesych. in asctic. c. 1. § 33. Μὴ ἀγνοῖτω τίς νεκρὸν καὶ φθαρτὸν ἢ φθαρτὴ πηλὸς καὶ δέλῃ. Vide infra l. 10. § 38.

Τὰ μὲν λοιπὰ τῶν λογικῶν ἐνεκεν] Vide l. 5. § 16. & Epictet. differt. l. 2. c. 8.

Χρηστικὴ πῶς ἐκείνους] Probat hinc mentis principatum Epictet. l. 2. c. 23. Vide ad l. 5. § 21. & l. 10. § 39. Clemens Strom. l. 1. Ἐν αὐτῇ γὰρ ὅλοις, καὶ τῇ μακροχρόνῳ ζωῇ, ὃ ἐμὲ λυχοῦν τε καὶ ἀλύχον, λυχὴ τὴν πᾶσαν ὅτι καὶ πᾶς ἐν ᾧ τοῖς τῆς λυχῆς πάθει, ὡς δὲ κρατύνει τὴν ἀρετὴν, λογισμὸς ὅτι τὴν τυκτικόν.

Τὸ ἀσκήσαν] Vide ad l. 3. § 9.

Εὐδελὰ σφαιρίον] Vide ad l. 10. § 11, 12.

Ἐχει τὸ αὐτὸ ἀπείρη, forsitan. quod est significatius, & Marco familiare, Vide ad lib. 4. § 49.

§ 56. Ὡς ἀποτιθηκὸς καὶ αἰχρὴ νῦν βελούτιον] Periochae istius Seneca meliorem interpretationem frustra quaesiveris. Sic ille epist. 12. Sic colligendus est dies omnis, tanquam cogat agmen, & conlignat atque excolat vitam. Puerius qui Syriam usque

pergit, non vixit & illis fameris opulis sibi par-

ventaverat, sic in beliculis ferebatur à cona, ut inter plausus exoletorum hoc ad symphoniam emittitur, βελούτιον, βελούτιον nullo non se die excolit. hoc quod ille ex mala conscientia faciebat, nos ex bona conscientia, & in somnum ituri, leti hilaraque dicamus, Vixi, & quam dederat cursum fortuna pergit, cessatum ut revivisceret illa. Narrat Julian. Imperat. epist. 38. ἀπηνόητον autem nomine intelligo potius, qui neminem luxisset, quàm cum Gallo interprete, qui nemo luxisset. Subiungit enim Julianus Democritum, cum rex μὲν δὲν ἀνδρα, virum nē μὲν ἄνθρωπον istiusmodi reperisse posse se profiteretur, more suo ridentem subiecit, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν, θρηνησὶν ἀνδρῶν, ὡς μὲν ὁ ἀλγεῖν ὅσον τὸν ἀνδρα, ὁ μὲν δὲν ἦν πῶποτε χερνόβιον ἀμεινόμενος πῶποτε ἔχων εὐρεῖν; Et te, omnium ineptissimum, non potest lugere, quasi solus malis istiusmodi confictus, cum nē μὲν quidem ex omnibus qui unquam fuerunt, reperire posses, qui eiusmodi nihil quicquam obiderit? Interpretationem vocabuli confirmat & Lucianus in vita Democriti Cynici, quem ille Herodotus filius mortem immoderatius lugenti, pariter illud refert, τὸ πῶποτε τὸ ἀδύνατον ἀναζοῦν pollicetur, ὃ μόνον ὑπὸ τῆς πῶποτε ἀνθρώπων ἡμετέρας μὲν δὲν πῶποτε περὶ τὸν ἀνδρα, quod ille cum prestare nequiret, subiecit Cynicum, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν ἀφορίσται πᾶσιν νομίζουσιν, μετὰ ὅσον πῶποτε ἀμεινόμενος; Ita Juliano qui ἀπηνόητος dicitur, idem Luciano πάνθ' ὅς ἀμεινόμενος nuncupatur. Nec inficere Socratis illud, quod Plut. de Apollon. sic refert. Ἐπὶ σωφιστικῶν καὶ τὸν καὶ τὸν ἀνθρώπων, ὡς δὲ λέγει τὸ ἴσον ἔχοντα ἀμεινόμενος ἀντὶ τῆς αὐτῆς καὶ τῆς αὐτῆς. Herodot. l. 7. his verbis expresse: Ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους τὰ δικαία κατὰ εἰς μέτρον συνέειται, ἀλλὰ καὶ τὸ βελούτιον τῇ πᾶσι τοῖς ἐπεὶ ἡμετέρας εἰς τὸ πᾶν κατὰ ἀπορίαν ἐξῆς αὐτῶν ἀπορίαν τὸν ὅσον, τὰ ἐπὶ τῇ πᾶσι.

Omniem crede diem tibi transire supremum.

Grata superveniet, quae non sperabatur hora.

Idem Senec. epist. 101. Sic formemus animum, tanquam ad extranea ventura sit. nihil differamus: quotidie cum vita paria faciamus. Martial. l. 4. ep. 54. Si sapis, utaris vixis, Coline, diebus:

Extremumque tibi semper erit, puter.

Eumolpus apud Petronium: Ego sic semper & nunc quo vixi, ut ultimam me hanc lucem, tanquam tantum, reperire posses, qui eiusmodi nihil quicquam obiderit? Interpretationem vocabuli confirmat & Lucianus in vita Democriti Cynici, quem ille Herodotus filius mortem immoderatius lugenti, pariter illud refert, τὸ πῶποτε τὸ ἀδύνατον ἀναζοῦν pollicetur, ὃ μόνον ὑπὸ τῆς πῶποτε ἀνθρώπων ἡμετέρας μὲν δὲν πῶποτε περὶ τὸν ἀνδρα, quod ille cum prestare nequiret, subiecit Cynicum, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν ἀφορίσται πᾶσιν νομίζουσιν, μετὰ ὅσον πῶποτε ἀμεινόμενος; Ita Juliano qui ἀπηνόητος dicitur, idem Luciano πάνθ' ὅς ἀμεινόμενος nuncupatur. Nec inficere Socratis illud, quod Plut. de Apollon. sic refert. Ἐπὶ σωφιστικῶν καὶ τὸν καὶ τὸν ἀνθρώπων, ὡς δὲ λέγει τὸ ἴσον ἔχοντα ἀμεινόμενος ἀντὶ τῆς αὐτῆς καὶ τῆς αὐτῆς. Herodot. l. 7. his verbis expresse: Ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους τὰ δικαία κατὰ εἰς μέτρον συνέειται, ἀλλὰ καὶ τὸ βελούτιον τῇ πᾶσι τοῖς ἐπεὶ ἡμετέρας εἰς τὸ πᾶν κατὰ ἀπορίαν ἐξῆς αὐτῶν ἀπορίαν τὸν ὅσον, τὰ ἐπὶ τῇ πᾶσι.

Ἐκ τῶν περὶ τοῦ] Idem quod lib. 6. § 41. καὶ περὶ τῆς ἐξ ἀβελαντίας.

§ 57. Μόνον φιλῶν] hoc est, quod Epictet. differt. l. 1. c. 1. ἀρκούντες τὸ δὲ δυνάμει. Vide ad l. 3. § 4. & l. 10. § 12. Vide & Democritum supra ad § 27.

Τὴν δὲ ἀρκούντων] Vide ad l. 4. § 18. & l. 10. § 20. Epictet. l. 2. c. 7. Ἄλλο γὰρ πᾶσι λέγει, ὃ τὸ ἀμεινόμενος, ἄλλο δὲ τὸ ἀμεινόμενος, ὃ τὸ πᾶσι λέγει, & l. 4. c. 7. κερταῖον ὃ δὲ δέλεον, ὃ δὲ ἐλθόν, malè ista cum sequentibus commisit Xyl.

§ 58. Ὅτις τὸ αὐτὸ συνέβαινεν] Ita solatur se Merope in Euripidis Cephæonte: (Plut. exhibet in Consol. ad Apollon.)

Τετάρτη πῶποτε καὶ ἐμὸν μόνον βερεῖται,

Ὅσα δ' ἀνδρὸς ἐστέμενοι. ἄλλα μὲν εἰμαι

Τὸν αὐτὸν ἐξελύττωμαι, ὡς ἐλθόν, βλοῦν.

Orbata natis mortuis, spoliis viro.

Non sola ego hominum: mille sunt aliae, quibus

Toleranda fuit haec vita, quae nunc est mihi. Gell.

Juvenal. Sat. 13.

— nec rara videntur

Quae pateris: casus multis hic cognitus, ac jam

Titus, & e medio fortuna ductus acerbo.

Itaque ut Menander:

Παρηγόρη τὸ κατὰ δὲ ἐτέρων κακῶν.

Solari alienis ex damnis velis tui.

Siquidem ut Senec. Troad. 4.

Ferre quam fortis patitur omnes,

Nemo recusat.

Quem & vide ulterius id argumentum à protelam-

tem. Vide & ad l. 11. § 12. de Tragœdiarum usu. Fa-

cit huc Democriti techna illa, qua Dario uxori obvi-

tum importunitis simul ac obstinatus lugentis ille-

lit. Spem faciebat regi posse se illam vitā resistere,

si res ad perficiendum necessaria suppeditarentur.

genih non libentissimè suppeditaturum se pollicente; reliqua quidem omnia sibi suppetere aiebat, unicum tantum deesse. id quidnam esset percontanti, respondit, Ἐπὶ τῶν ἀπηνόητων ὁδῶν ταῦτα τῶν γυναικῶν ὁρᾶται, ἐν δὲ αὐτῶν ἀναβί-σται. h. e. Si uxoris tumultu tria tantum nomina inscriberet hominum, qui sine laetitia vitam exegissent, fore statim ut revivisceret illa. Narrat Julian. Imperat. epist. 38. ἀπηνόητον autem nomine intelligo potius, qui neminem luxisset, quàm cum Gallo interprete, qui nemo luxisset. Subiungit enim Julianus Democritum, cum rex μὲν δὲν ἀνδρα, virum nē μὲν ἄνθρωπον istiusmodi reperisse posse se profiteretur, more suo ridentem subiecit, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν, θρηνησὶν ἀνδρῶν, ὡς μὲν ὁ ἀλγεῖν ὅσον τὸν ἀνδρα, ὁ μὲν δὲν ἦν πῶποτε χερνόβιον ἀμεινόμενος πῶποτε ἔχων εὐρεῖν; Et te, omnium ineptissimum, non potest lugere, quasi solus malis istiusmodi confictus, cum nē μὲν quidem ex omnibus qui unquam fuerunt, reperire posses, qui eiusmodi nihil quicquam obiderit? Interpretationem vocabuli confirmat & Lucianus in vita Democriti Cynici, quem ille Herodotus filius mortem immoderatius lugenti, pariter illud refert, τὸ πῶποτε τὸ ἀδύνατον ἀναζοῦν pollicetur, ὃ μόνον ὑπὸ τῆς πῶποτε ἀνθρώπων ἡμετέρας μὲν δὲν πῶποτε περὶ τὸν ἀνδρα, quod ille cum prestare nequiret, subiecit Cynicum, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν ἀφορίσται πᾶσιν νομίζουσιν, μετὰ ὅσον πῶποτε ἀμεινόμενος; Ita Juliano qui ἀπηνόητος dicitur, idem Luciano πάνθ' ὅς ἀμεινόμενος nuncupatur. Nec inficere Socratis illud, quod Plut. de Apollon. sic refert. Ἐπὶ σωφιστικῶν καὶ τὸν καὶ τὸν ἀνθρώπων, ὡς δὲ λέγει τὸ ἴσον ἔχοντα ἀμεινόμενος ἀντὶ τῆς αὐτῆς καὶ τῆς αὐτῆς. Herodot. l. 7. his verbis expresse: Ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους τὰ δικαία κατὰ εἰς μέτρον συνέειται, ἀλλὰ καὶ τὸ βελούτιον τῇ πᾶσι τοῖς ἐπεὶ ἡμετέρας εἰς τὸ πᾶν κατὰ ἀπορίαν ἐξῆς αὐτῶν ἀπορίαν τὸν ὅσον, τὰ ἐπὶ τῇ πᾶσι.

Ἐπὶ τῶν ἀπηνόητων ὁδῶν ταῦτα τῶν γυναικῶν ὁρᾶται, ἐν δὲ αὐτῶν ἀναβί-σται. h. e. Si uxoris tumultu tria tantum nomina inscriberet hominum, qui sine laetitia vitam exegissent, fore statim ut revivisceret illa. Narrat Julian. Imperat. epist. 38. ἀπηνόητον autem nomine intelligo potius, qui neminem luxisset, quàm cum Gallo interprete, qui nemo luxisset. Subiungit enim Julianus Democritum, cum rex μὲν δὲν ἀνδρα, virum nē μὲν ἄνθρωπον istiusmodi reperisse posse se profiteretur, more suo ridentem subiecit, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν, θρηνησὶν ἀνδρῶν, ὡς μὲν ὁ ἀλγεῖν ὅσον τὸν ἀνδρα, ὁ μὲν δὲν ἦν πῶποτε χερνόβιον ἀμεινόμενος πῶποτε ἔχων εὐρεῖν; Et te, omnium ineptissimum, non potest lugere, quasi solus malis istiusmodi confictus, cum nē μὲν quidem ex omnibus qui unquam fuerunt, reperire posses, qui eiusmodi nihil quicquam obiderit? Interpretationem vocabuli confirmat & Lucianus in vita Democriti Cynici, quem ille Herodotus filius mortem immoderatius lugenti, pariter illud refert, τὸ πῶποτε τὸ ἀδύνατον ἀναζοῦν pollicetur, ὃ μόνον ὑπὸ τῆς πῶποτε ἀνθρώπων ἡμετέρας μὲν δὲν πῶποτε περὶ τὸν ἀνδρα, quod ille cum prestare nequiret, subiecit Cynicum, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν ἀφορίσται πᾶσιν νομίζουσιν, μετὰ ὅσον πῶποτε ἀμεινόμενος; Ita Juliano qui ἀπηνόητος dicitur, idem Luciano πάνθ' ὅς ἀμεινόμενος nuncupatur. Nec inficere Socratis illud, quod Plut. de Apollon. sic refert. Ἐπὶ σωφιστικῶν καὶ τὸν καὶ τὸν ἀνθρώπων, ὡς δὲ λέγει τὸ ἴσον ἔχοντα ἀμεινόμενος ἀντὶ τῆς αὐτῆς καὶ τῆς αὐτῆς. Herodot. l. 7. his verbis expresse: Ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους τὰ δικαία κατὰ εἰς μέτρον συνέειται, ἀλλὰ καὶ τὸ βελούτιον τῇ πᾶσι τοῖς ἐπεὶ ἡμετέρας εἰς τὸ πᾶν κατὰ ἀπορίαν ἐξῆς αὐτῶν ἀπορίαν τὸν ὅσον, τὰ ἐπὶ τῇ πᾶσι.

Ἐπὶ τῶν ἀπηνόητων ὁδῶν ταῦτα τῶν γυναικῶν ὁρᾶται, ἐν δὲ αὐτῶν ἀναβί-σται. h. e. Si uxoris tumultu tria tantum nomina inscriberet hominum, qui sine laetitia vitam exegissent, fore statim ut revivisceret illa. Narrat Julian. Imperat. epist. 38. ἀπηνόητον autem nomine intelligo potius, qui neminem luxisset, quàm cum Gallo interprete, qui nemo luxisset. Subiungit enim Julianus Democritum, cum rex μὲν δὲν ἀνδρα, virum nē μὲν ἄνθρωπον istiusmodi reperisse posse se profiteretur, more suo ridentem subiecit, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν, θρηνησὶν ἀνδρῶν, ὡς μὲν ὁ ἀλγεῖν ὅσον τὸν ἀνδρα, ὁ μὲν δὲν ἦν πῶποτε χερνόβιον ἀμεινόμενος πῶποτε ἔχων εὐρεῖν; Et te, omnium ineptissimum, non potest lugere, quasi solus malis istiusmodi confictus, cum nē μὲν quidem ex omnibus qui unquam fuerunt, reperire posses, qui eiusmodi nihil quicquam obiderit? Interpretationem vocabuli confirmat & Lucianus in vita Democriti Cynici, quem ille Herodotus filius mortem immoderatius lugenti, pariter illud refert, τὸ πῶποτε τὸ ἀδύνατον ἀναζοῦν pollicetur, ὃ μόνον ὑπὸ τῆς πῶποτε ἀνθρώπων ἡμετέρας μὲν δὲν πῶποτε περὶ τὸν ἀνδρα, quod ille cum prestare nequiret, subiecit Cynicum, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν ἀφορίσται πᾶσιν νομίζουσιν, μετὰ ὅσον πῶποτε ἀμεινόμενος; Ita Juliano qui ἀπηνόητος dicitur, idem Luciano πάνθ' ὅς ἀμεινόμενος nuncupatur. Nec inficere Socratis illud, quod Plut. de Apollon. sic refert. Ἐπὶ σωφιστικῶν καὶ τὸν καὶ τὸν ἀνθρώπων, ὡς δὲ λέγει τὸ ἴσον ἔχοντα ἀμεινόμενος ἀντὶ τῆς αὐτῆς καὶ τῆς αὐτῆς. Herodot. l. 7. his verbis expresse: Ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους τὰ δικαία κατὰ εἰς μέτρον συνέειται, ἀλλὰ καὶ τὸ βελούτιον τῇ πᾶσι τοῖς ἐπεὶ ἡμετέρας εἰς τὸ πᾶν κατὰ ἀπορίαν ἐξῆς αὐτῶν ἀπορίαν τὸν ὅσον, τὰ ἐπὶ τῇ πᾶσι.

Ἐπὶ τῶν ἀπηνόητων ὁδῶν ταῦτα τῶν γυναικῶν ὁρᾶται, ἐν δὲ αὐτῶν ἀναβί-σται. h. e. Si uxoris tumultu tria tantum nomina inscriberet hominum, qui sine laetitia vitam exegissent, fore statim ut revivisceret illa. Narrat Julian. Imperat. epist. 38. ἀπηνόητον autem nomine intelligo potius, qui neminem luxisset, quàm cum Gallo interprete, qui nemo luxisset. Subiungit enim Julianus Democritum, cum rex μὲν δὲν ἀνδρα, virum nē μὲν ἄνθρωπον istiusmodi reperisse posse se profiteretur, more suo ridentem subiecit, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν, θρηνησὶν ἀνδρῶν, ὡς μὲν ὁ ἀλγεῖν ὅσον τὸν ἀνδρα, ὁ μὲν δὲν ἦν πῶποτε χερνόβιον ἀμεινόμενος πῶποτε ἔχων εὐρεῖν; Et te, omnium ineptissimum, non potest lugere, quasi solus malis istiusmodi confictus, cum nē μὲν quidem ex omnibus qui unquam fuerunt, reperire posses, qui eiusmodi nihil quicquam obiderit? Interpretationem vocabuli confirmat & Lucianus in vita Democriti Cynici, quem ille Herodotus filius mortem immoderatius lugenti, pariter illud refert, τὸ πῶποτε τὸ ἀδύνατον ἀναζοῦν pollicetur, ὃ μόνον ὑπὸ τῆς πῶποτε ἀνθρώπων ἡμετέρας μὲν δὲν πῶποτε περὶ τὸν ἀνδρα, quod ille cum prestare nequiret, subiecit Cynicum, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν ἀφορίσται πᾶσιν νομίζουσιν, μετὰ ὅσον πῶποτε ἀμεινόμενος; Ita Juliano qui ἀπηνόητος dicitur, idem Luciano πάνθ' ὅς ἀμεινόμενος nuncupatur. Nec inficere Socratis illud, quod Plut. de Apollon. sic refert. Ἐπὶ σωφιστικῶν καὶ τὸν καὶ τὸν ἀνθρώπων, ὡς δὲ λέγει τὸ ἴσον ἔχοντα ἀμεινόμενος ἀντὶ τῆς αὐτῆς καὶ τῆς αὐτῆς. Herodot. l. 7. his verbis expresse: Ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους τὰ δικαία κατὰ εἰς μέτρον συνέειται, ἀλλὰ καὶ τὸ βελούτιον τῇ πᾶσι τοῖς ἐπεὶ ἡμετέρας εἰς τὸ πᾶν κατὰ ἀπορίαν ἐξῆς αὐτῶν ἀπορίαν τὸν ὅσον, τὰ ἐπὶ τῇ πᾶσι.

Ἐπὶ τῶν ἀπηνόητων ὁδῶν ταῦτα τῶν γυναικῶν ὁρᾶται, ἐν δὲ αὐτῶν ἀναβί-σται. h. e. Si uxoris tumultu tria tantum nomina inscriberet hominum, qui sine laetitia vitam exegissent, fore statim ut revivisceret illa. Narrat Julian. Imperat. epist. 38. ἀπηνόητον autem nomine intelligo potius, qui neminem luxisset, quàm cum Gallo interprete, qui nemo luxisset. Subiungit enim Julianus Democritum, cum rex μὲν δὲν ἀνδρα, virum nē μὲν ἄνθρωπον istiusmodi reperisse posse se profiteretur, more suo ridentem subiecit, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν, θρηνησὶν ἀνδρῶν, ὡς μὲν ὁ ἀλγεῖν ὅσον τὸν ἀνδρα, ὁ μὲν δὲν ἦν πῶποτε χερνόβιον ἀμεινόμενος πῶποτε ἔχων εὐρεῖν; Et te, omnium ineptissimum, non potest lugere, quasi solus malis istiusmodi confictus, cum nē μὲν quidem ex omnibus qui unquam fuerunt, reperire posses, qui eiusmodi nihil quicquam obiderit? Interpretationem vocabuli confirmat & Lucianus in vita Democriti Cynici, quem ille Herodotus filius mortem immoderatius lugenti, pariter illud refert, τὸ πῶποτε τὸ ἀδύνατον ἀναζοῦν pollicetur, ὃ μόνον ὑπὸ τῆς πῶποτε ἀνθρώπων ἡμετέρας μὲν δὲν πῶποτε περὶ τὸν ἀνδρα, quod ille cum prestare nequiret, subiecit Cynicum, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν ἀφορίσται πᾶσιν νομίζουσιν, μετὰ ὅσον πῶποτε ἀμεινόμενος; Ita Juliano qui ἀπηνόητος dicitur, idem Luciano πάνθ' ὅς ἀμεινόμενος nuncupatur. Nec inficere Socratis illud, quod Plut. de Apollon. sic refert. Ἐπὶ σωφιστικῶν καὶ τὸν καὶ τὸν ἀνθρώπων, ὡς δὲ λέγει τὸ ἴσον ἔχοντα ἀμεινόμενος ἀντὶ τῆς αὐτῆς καὶ τῆς αὐτῆς. Herodot. l. 7. his verbis expresse: Ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους τὰ δικαία κατὰ εἰς μέτρον συνέειται, ἀλλὰ καὶ τὸ βελούτιον τῇ πᾶσι τοῖς ἐπεὶ ἡμετέρας εἰς τὸ πᾶν κατὰ ἀπορίαν ἐξῆς αὐτῶν ἀπορίαν τὸν ὅσον, τὰ ἐπὶ τῇ πᾶσι.

Ἐπὶ τῶν ἀπηνόητων ὁδῶν ταῦτα τῶν γυναικῶν ὁρᾶται, ἐν δὲ αὐτῶν ἀναβί-σται. h. e. Si uxoris tumultu tria tantum nomina inscriberet hominum, qui sine laetitia vitam exegissent, fore statim ut revivisceret illa. Narrat Julian. Imperat. epist. 38. ἀπηνόητον autem nomine intelligo potius, qui neminem luxisset, quàm cum Gallo interprete, qui nemo luxisset. Subiungit enim Julianus Democritum, cum rex μὲν δὲν ἀνδρα, virum nē μὲν ἄνθρωπον istiusmodi reperisse posse se profiteretur, more suo ridentem subiecit, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν, θρηνησὶν ἀνδρῶν, ὡς μὲν ὁ ἀλγεῖν ὅσον τὸν ἀνδρα, ὁ μὲν δὲν ἦν πῶποτε χερνόβιον ἀμεινόμενος πῶποτε ἔχων εὐρεῖν; Et te, omnium ineptissimum, non potest lugere, quasi solus malis istiusmodi confictus, cum nē μὲν quidem ex omnibus qui unquam fuerunt, reperire posses, qui eiusmodi nihil quicquam obiderit? Interpretationem vocabuli confirmat & Lucianus in vita Democriti Cynici, quem ille Herodotus filius mortem immoderatius lugenti, pariter illud refert, τὸ πῶποτε τὸ ἀδύνατον ἀναζοῦν pollicetur, ὃ μόνον ὑπὸ τῆς πῶποτε ἀνθρώπων ἡμετέρας μὲν δὲν πῶποτε περὶ τὸν ἀνδρα, quod ille cum prestare nequiret, subiecit Cynicum, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν ἀφορίσται πᾶσιν νομίζουσιν, μετὰ ὅσον πῶποτε ἀμεινόμενος; Ita Juliano qui ἀπηνόητος dicitur, idem Luciano πάνθ' ὅς ἀμεινόμενος nuncupatur. Nec inficere Socratis illud, quod Plut. de Apollon. sic refert. Ἐπὶ σωφιστικῶν καὶ τὸν καὶ τὸν ἀνθρώπων, ὡς δὲ λέγει τὸ ἴσον ἔχοντα ἀμεινόμενος ἀντὶ τῆς αὐτῆς καὶ τῆς αὐτῆς. Herodot. l. 7. his verbis expresse: Ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους τὰ δικαία κατὰ εἰς μέτρον συνέειται, ἀλλὰ καὶ τὸ βελούτιον τῇ πᾶσι τοῖς ἐπεὶ ἡμετέρας εἰς τὸ πᾶν κατὰ ἀπορίαν ἐξῆς αὐτῶν ἀπορίαν τὸν ὅσον, τὰ ἐπὶ τῇ πᾶσι.

Ἐπὶ τῶν ἀπηνόητων ὁδῶν ταῦτα τῶν γυναικῶν ὁρᾶται, ἐν δὲ αὐτῶν ἀναβί-σται. h. e. Si uxoris tumultu tria tantum nomina inscriberet hominum, qui sine laetitia vitam exegissent, fore statim ut revivisceret illa. Narrat Julian. Imperat. epist. 38. ἀπηνόητον autem nomine intelligo potius, qui neminem luxisset, quàm cum Gallo interprete, qui nemo luxisset. Subiungit enim Julianus Democritum, cum rex μὲν δὲν ἀνδρα, virum nē μὲν ἄνθρωπον istiusmodi reperisse posse se profiteretur, more suo ridentem subiecit, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν, θρηνησὶν ἀνδρῶν, ὡς μὲν ὁ ἀλγεῖν ὅσον τὸν ἀνδρα, ὁ μὲν δὲν ἦν πῶποτε χερνόβιον ἀμεινόμενος πῶποτε ἔχων εὐρεῖν; Et te, omnium ineptissimum, non potest lugere, quasi solus malis istiusmodi confictus, cum nē μὲν quidem ex omnibus qui unquam fuerunt, reperire posses, qui eiusmodi nihil quicquam obiderit? Interpretationem vocabuli confirmat & Lucianus in vita Democriti Cynici, quem ille Herodotus filius mortem immoderatius lugenti, pariter illud refert, τὸ πῶποτε τὸ ἀδύνατον ἀναζοῦν pollicetur, ὃ μόνον ὑπὸ τῆς πῶποτε ἀνθρώπων ἡμετέρας μὲν δὲν πῶποτε περὶ τὸν ἀνδρα, quod ille cum prestare nequiret, subiecit Cynicum, Ἐπὶ δὲ πάντων ἀτοπῶν ἀφορίσται πᾶσιν νομίζουσιν, μετὰ ὅσον πῶποτε ἀμεινόμενος; Ita Juliano qui ἀπηνόητος dicitur, idem Luciano πάνθ' ὅς ἀμεινόμενος nuncupatur. Nec inficere Socratis illud, quod Plut. de Apollon. sic refert. Ἐπὶ σωφιστικῶν καὶ τὸν καὶ τὸν ἀνθρώπων, ὡς δὲ λέγει τὸ ἴσον ἔχοντα ἀμεινόμενος ἀντὶ τῆς αὐτῆς καὶ τῆς αὐτῆς. Herodot. l. 7. his verbis expresse: Ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους τὰ δικαία κατὰ ε

Id. quod Plin. l. 2. c. 3. Ex vitæ conditio est, ut
apud Stob. l. 1. tit. 122.

Θεὸν δὲ εἶναι ἔστιν, ἢ ζῆν ἀθάνατον.

Satis nesci, quam sit re infelicitate.

Id. or loci.

Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἔστιν, ἢ τὸ ζῆν κακῶς.

Nesci, prout quam male vivere.

Id. Plin. l. 2. c. 3.

Τὸ δὲ περὶ τὸν δάνατον ἐμπροσθεν.

Τὸ δὲ γὰρ καὶ ἔστιν, ἢ περὶ τὸν δάνατον.

Κρείων, καὶ ἡ περὶ τὸν δάνατον.

Libertatis atque mori felicitas.

Satis nesci, quam esse exitio.

Melius videri illi, scilicet cui toleranda sunt.

quanto magis ea aeterna fuerint, & in aeternum

reservanda: quomodo idem in Prometh.

— καὶ ἔστιν εἰς πάντα χρόνον.

Id. πὺς ἀπὸ τῶν ἡμετέρων πύχων κακῶν.

— satis est semel mori.

Idem in hunc modum citat quot numerat, dies.

Hoc est, quod Christus Dominus, Matth. 22. v. 24.

Καλὸν ἢν ὡς περὶ, εἰ ἐν ἐνέκῃ δὲ ἀνδρῶν ἐμὴν.

Cui ego credere malim, quam viro eruditissimo,

qui in contrarium contendit, deterioris conditio-

nis esse, omnino non esse, quam esse in miseria

perpetua interminata. Rectius solidiusque Lysias

ait. Phaedrus ab Athenaeo l. 12. laudatus: ubi Ci-

neliam acerbissime perfrinxerat, "Ὁς ἀπεβίοντο

ἀπὸ τῶν καὶ περὶ τὸν δάνατον ἀνθρώπων γεγονότων,

καὶ τοιαῦτα. καὶ δὲ εἰς ἐξαρμάρκην αὐτοῖς ἀλλοις

ὡς ἐν ὅττι καὶ λέγει. Nec non congerones illius

Ἀντὶ Νικημένης Κακοδαιμονίας οἶον αὐτοῖς

τὸν δάνατον, ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

subji-

cit statim, "Ἐκείνων μὲν ἄνθρωποι δὲ πάλαι, ὡς

εἰς τὸν δάνατον ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν ὡς ἢν δὲ κατὰ γὰρ ἀνδρῶν

dum tecum in gratiam redi. Deus certe cum morti

aeterna addictis nunquam in gratiam est deinceps

rediturus, utpote quibus interminetur (neque

sunt minae Dominica) & memoriam certissimam

damnationis, & oblivionem plenissimam damnationis

ut dicitur Ruffinus: videndus est in Olym-

l. 1. ad c. 1. v. 6. Frigidum est in Olym-

non desitum, ubi morte ipsa po. d. efflu-

millies multo acerbior.

§ 59. Ἀλλήλων ἔρευν' v. 1. ad c. 1. v. 6.

§ 60. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 61. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 62. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 63. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 64. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 65. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 66. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 67. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 68. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 69. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 70. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 71. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 72. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 73. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 74. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 75. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 76. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 77. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 78. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 79. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 80. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 81. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 82. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 83. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 84. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 85. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 86. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 87. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 88. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 89. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 90. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 91. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 92. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 93. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 94. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 95. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 96. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 97. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 98. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 99. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 100. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 101. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 102. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 103. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 104. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 105. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 106. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 107. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 108. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 109. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 110. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 111. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 112. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

§ 113. Καὶ ὅταν ἐλαβὼν, καὶ ὅταν ἐλαβὼν

Τὸ ἑμῶν ἐστὶν ἰτὰ Βαλ. & Lugd. quod Xyl. red-

didit, nota tam in fectur ingredi in principem augis

tis sustinent, nec contextus verbis, prout exhi-

beant, respondent. Ego Marci verba & luxata &

mutata suspicor: legendumque existimo: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν: ἑρε-

ται καὶ ἐδὼν ἑρῶν ἐστὶν τὸ πνεῦμα ἑρῶν:

Ita dicitur, bene est.

Hinc malum; vel neutrum

Suble, suble, neutrum.

(ita substituit, Lipio felicius, puto, Acidalius, quae corruptissima prius probabant) quod miserrimum erat, si insidisset, optatur; & tanquam vita putatur, supplicii vero: contemptissimum putares, si eorum esset, ut ad crucem. Tu vero, inquit, pro de- lictis licet cum spiritibus in corpore fracto & inutili maneat: & propter licet, dum monstrum & difforme temporis aliquod accedat: sufficit licet, & neutrum si pro corpore solutus. Et tamen, vultus sum promere, & paritudo pendere diffinitionem, dum differat illud est in malis optatum, supplicii finem. Et tamen, habere autem, ut agatur, quid licet optes, nisi deos facies? quid si tunc ista cum malis efformata corpore? quid tamen docent, si propter quod tam facile vitae men- diatio? Hic putat iniquam recitasse Virgilium.

Urgere autem morti miserum est.

Optum ultimum malorum, & quae pati gravissimum est, cruciandi & sustineri cupit: qui mercede & pectore, ut longioris, quid autem huius vitae est? & cum mori invenitur aliqui qui nulli inter supplicia recedere. & perire membratim, & tortura per supplicia multare, enim, quum simul calidius & horrentius qui vult adules ad illud insidit lignum, jam delicta, jam pro- pter, & in faciem scripturam ne peccatis noster diffus, et multa moriendi causae etiam circa crucem pua- rant, trahere autem tot tormenta tradendum, & naga naga naga naga beneficium esse vitae, quod necesse est mori. Meli potius potius adduc parati sunt etiam autem proferre, ut diutius vitent, & illorum ad sup- plicium non sibi tradere, ut contingat lucem reddere in conspectum seclerum. Executanda vitae cupido est: discendumque nihil intercessit, quando patiaris, quod autem patientem est, quum bene vitent, ut longi- tudine temporis laboratur, & mors cum impendere sperit, id est crucem, ut diutius timentur? quibus excruciantur doloribus, qui cunctis ad medicum, & secum? nunquid ut non moriantur? non, sed ut aliquanto se- rius moriantur, nulli cruciatu suscipiantur certi, ut proci dies adfuerint incerti. Et nonnumquam ipsi doloribus vixi continui moriantur, quos mortis timore suscipiant. Et cum omnino non eligant vitam finem ne volent, sed dolere ne fiant, accidit eis ut do- leant & fiant: non solum, quia & finati utique vi- tam solum post dolorem, quae tamis comparat, nec semperque esse potest, quia mortalis est; nec diuturna, quia tota brevis est; nec de ipso brevi spatio sui seculi, quia semper incerta est: verum etiam, quod ali- quando cum dolore finiantur, quam ne finiant, dolore voluerunt. Sophoc. Ajace:

Αἰσθὲν δ' ἀνδρῶν τὸ μακρὸν χροῖον βίην,

Κακοῖσιν οἷσις μὲν ἐξ ἡμῶν ἀστυ.

Τί δ' παρ' ἡμῶν οὐκ ἔστιν ἔργον ἔργον

Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Οὐκ ἀντιπαρὶ τὸν νόμον κατὰ τὸν νόμον;

Gregor.

Gregor. Nyssen. ant. cathol. 2.2. Τὸ ζῆν διὰ τὸν νόμον ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἐστὶν τὸ βίον κατὰ τὸν νόμον, ὅς ἐστιν ἐν ἐδωκίᾳ διακρίσεως, παρὰ τὸν νόμον τὸ μὴ εἶναι τὸ ἀληθινόν, ἢ ἀπειρία πρὸς τὸν νόμον.

Θεομαχίας] qui cum hostiis depugnaturi com- mittuntur, vel eisdem Ianianis obstrictantur. Indē Θεομαχίαν Paulo Apost. usurpa- ram, ad Corinth. epist. 1. cap. 15. v. 32. sed sensu, puto, diverso. de quo alibi, cum Deo bono di- cuti sumus.

Τὸς αὐτοὺς οὐκ ἔστι δόγματι] Micylus apud Lucian. in satyris Θεομαχίαν ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ἐδω- κίαν Θεομαχίαν. vide ad l. 4. § 47.

Ἐρμίστιον ἐν αὐτῷ] Micylus apud Lucian. in satyris Θεομαχίαν ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ἐδω- κίαν Θεομαχίαν. vide ad l. 4. § 47.

Ἐρμίστιον ἐν αὐτῷ] Micylus apud Lucian. in satyris Θεομαχίαν ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ἐδω- κίαν Θεομαχίαν. vide ad l. 4. § 47.

Ἐρμίστιον ἐν αὐτῷ] Micylus apud Lucian. in satyris Θεομαχίαν ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ἐδω- κίαν Θεομαχίαν. vide ad l. 4. § 47.

Ἐρμίστιον ἐν αὐτῷ] Micylus apud Lucian. in satyris Θεομαχίαν ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ἐδω- κίαν Θεομαχίαν. vide ad l. 4. § 47.

Ἐρμίστιον ἐν αὐτῷ] Micylus apud Lucian. in satyris Θεομαχίαν ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ἐδω- κίαν Θεομαχίαν. vide ad l. 4. § 47.

Ἐρμίστιον ἐν αὐτῷ] Micylus apud Lucian. in satyris Θεομαχίαν ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ἐδω- κίαν Θεομαχίαν. vide ad l. 4. § 47.

corum, qui hic pie probat; degerant. qua deier visendi Menodes l. 1. v. 169. Pindar. Olymp. 2. Plato in Gorg. & ex horum utroque Platon. & Clem. Strom. l. 4.

Ἐρμίστιον ἐν αὐτῷ] Micylus apud Lucian. in satyris Θεομαχίαν ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ἐδω- κίαν Θεομαχίαν. vide ad l. 4. § 47.

Ἐρμίστιον ἐν αὐτῷ] Micylus apud Lucian. in satyris Θεομαχίαν ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ἐδω- κίαν Θεομαχίαν. vide ad l. 4. § 47.

Ἐρμίστιον ἐν αὐτῷ] Micylus apud Lucian. in satyris Θεομαχίαν ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ἐδω- κίαν Θεομαχίαν. vide ad l. 4. § 47.

Ἐρμίστιον ἐν αὐτῷ] Micylus apud Lucian. in satyris Θεομαχίαν ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ἐδω- κίαν Θεομαχίαν. vide ad l. 4. § 47.

Ἐρμίστιον ἐν αὐτῷ] Micylus apud Lucian. in satyris Θεομαχίαν ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ἐδω- κίαν Θεομαχίαν. vide ad l. 4. § 47.

Ἐρμίστιον ἐν αὐτῷ] Micylus apud Lucian. in satyris Θεομαχίαν ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ἐδω- κίαν Θεομαχίαν. vide ad l. 4. § 47.

Ἐρμίστιον ἐν αὐτῷ] Micylus apud Lucian. in satyris Θεομαχίαν ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ἐδω- κίαν Θεομαχίαν. vide ad l. 4. § 47.

παιδ] Vide supra § 11. & lib. 9. § 15.

Ευθύ; ἐξελθόντα] Vide l. 8. § 47.

Ολίγη γένηται ἔσται] Vide l. 10. § 11. 15.

Καίτοι αὐτοὶς ἐξ ἑσθίου ἔσται] ἔσται forsan.

Ita Joan. ep. 1. c. 5. v. 3. Ἄνθρωποι πρὸ ἀγα-

πώνων βαρύνται ἐκείνους. Vide l. 8. § 26. & l. 10.

§ 33.

Επὶ τῷ πειθεῖ, καὶν ἀδελφὸν] Hoc est quod

Pythagoras, καὶν πειθὼν μέλλει ἀδελφόν. Vide ad

l. 9. § 18. Basil. Calear. orat. 24. & ex eodem Si-

mon Magist. cat. 1. Ὅτι ἐστὶν ὁ μέλλων φά-

κλίων εἰς τὸ πρῶτον ἐν τῷ περὶ δόξαν ζῆλον, καὶ

τὰ πλείους πολλοὶς διδόντες ἀποκοσμοῦν, καὶ μὴ πρὸ

δοξῆς ἀλλὰ καὶ ἡγεμονίας ποιῶντες τὸ βίαιον, ὥστε καὶ πρὸ

συν ἀδελφῶν οὐκ ἐπιτρέφειν, καὶν ἀδελφόν, καὶ κινδύ-

νησιν καὶ ὅτι καλὸν εἶναι, καὶν ἀδελφῶν ἢ ὁρ-

δῶς ἐργασθῶν περὶ αὐτῶν. Epictet. item en-

chir. c. 34. Ὅτι πρὸς τὸν περὶ πειθὸν ἐστὶ ποιῶν,

ἐν τῷ περὶ δόξαν περὶ αὐτῶν, καὶν ἀδελ-

φόν πρὸς τὸν πολλοὶς μέλλει ἀδελφόν. Ἐπειτα

ἀλλὰ καὶ ἡγεμονίας ποιῶντες, αὐτὸ ἔργον ποιῶν

εἰς τὸ δόξαν, πρὸς τὸν περὶ πειθὸν ἢ ὁρδῶς; Ita

Aristophanes ad caelestia contendit, διὰ δόξης καὶ ἀπ-

μίας. ad Cor. ep. 2. c. 6. v. 8. Plut. de audient.

Οὐ γὰρ μόνον, ἀλλὰ καὶ φωνῶν ἐκείνους.

Πολλὰ ἀπαρτίζονται διὰ πολλὰ καὶ ἀδελφῶν.

Ubi obiter adnotandum haud pigebit, verum illum, quem

Plutarchus Phocylidae vindicat, paulo aliter à

Clemente Strom. l. 5. prope finem concipi,

— πολλὰ ἀπαρτίζονται — &c.

αὐτὴν nempe notionem quā Ulysses πελοπαιδῆς, & πο-

λύπας ἀφ' ὧν dicitur, ὁδῶν. p. v. § 11. Epictet. en-

chir. c. 12. Ἐπὶ πελοπαιδῆς, ἀπὸ τῶν πελοπαιδῶν, ἐνεκα

ὅτι εὐτελῆς ὄντος δόξης καὶ ἡλικίας, quod Anaxagorae

obtinuisse refert Laert. l. 2. Ὅτιον γὰρ ἐστὶ τὸ ἀνέ-

πρὸς οὐδὲν ἀποκρίσθαι, διὰ τὸ μὴ νομίζουσα

πρὸς ἀνέπρὸς ἀνέπρὸς; Quae enim ratio est in animi

resistere, πρὸ ἀνέπρὸς ἀνέπρὸς ἀνέπρὸς? Simplic.

comment. in Epictet. libid. Socrates apud Senecam

ep. 71. Ut sit beatus, & te aliquid scire videtur sine.

Laetant. insit. l. 5. c. 14. Non potest quiescere ju-

stus esse, quod est cum vera sapientia conjunctum, nisi

sciam scire esse videtur. Dionys. de divin. nom. c. 7.

Ἐν οὖν οὖν ὁ περὶ τὸ ἀληθὲς ἐνδεῖς, ἐπὶ

εὐ εἶναι, καὶν ὁ περὶ τὸ περὶ τὸν αὐτὸν ἀδελφόν

αὐτῶν. Ita de Domino Christo ipsi propinqui ejus

dicebant, ἐπὶ ὅτι ἐστι. Marc. c. 3. v. 21. Aeschyl.

Prometh.

Κεῖν οὖν εὐ φρονεῖν καὶ μὴ φρονεῖν.

— Utilissimum est,

Minime videtur sapere, cum sapias tamen.

Siquidem ut Apost. ad Cor. ep. 1. c. 2. v. 12. Τὰ

τὰ πρὸς τὸν θεόν, αἰεὶ τὰ πρὸς τὸν θεόν. &

c. 1. v. 18. Ὅτι τὰ πρὸς τὸν θεόν, αἰεὶ τὰ πρὸς τὸν θεόν.

αἰεὶ τὰ πρὸς τὸν θεόν, αἰεὶ τὰ πρὸς τὸν θεόν.

αἰεὶ τὰ πρὸς τὸν θεόν, αἰεὶ τὰ πρὸς τὸν θεόν.

& quod Plato epist. 2. Σχεδὸν γὰρ ἐστὶν ἡ φύσις

τοῦ πολλοῦ κατὰ τὴν φύσιν ἀδελφῶν. ἢ ὁ

περὶ τὸν εὐνοῖαν (εὐνοῖαν, potius) δυνάμει

τε καὶ ἐνδυναμωτέρως. Vide Epictet. en-

chir. c. 23. ad l. 4. § 12. Vide & l. 5. § 3. & l.

6. § 2.

Παῖν γὰρ συγγένειαν τὴν ἀδελφῶν (ἐστὶν) Vide

ad l. 6. § 27. Cato Uticensis, referre Plutarch.

Τὴν δὲ δυνάμει, εἰς τὴν καὶ τὴν ἀδελφῶν

ἐστὶν καὶ τὴν ἀδελφῶν. Vide l. 8. § 3. & l.

§ 11. & l. 6. § 36.

Ὅτιον ἔσται ἀδελφῶν] vide l. 8. § 31.

Ὅθεν καὶ καὶ ἀδελφῶν] Vide l. 4. § 42. & l.

§ 23.

§ 18. Καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

detur. quomodo Hebraei in scripturam exilis

creberrimè. Proponit varias considerationes qui-

bus animi impetus ad offensionem & inconti-

nam in injuriis illatis proclivis, reprimitur, & in

affectione placida & tranquilla continetur. Ex

alibi saepe prius inculcatas, prout ex locorum col-

latione videre est, hoc loco simul uno quasi fide-

culo comprehensit, veluti per synepin quandam,

ob oculos constituere visum est.

Τὴν ἢ περὶ αὐτῶν καὶ ὅτι] Vide l. 8. § 27. &

l. 9. § 22.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ περὶ τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

8. § 56, 59.

Πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

ut imperatorum aut philosophiarum studiosus uteris

enim modo accipere licet. Plaro Diderot ep. 1.

Νῦν ἔνθα καὶ καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

ἐστὶν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

ἢ ἄλλαν ἀνθρώπων διαφέρειν, sed illi potius

ratione, opinor; ὥς ἀρχὴν l. 3. § 5. quoniam

potest & utroque.

Ὅς καὶ περὶ τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

τερῶν. ὁ γὰρ τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

mus. lib. 7. v. 106.

Ἀυτὸς γὰρ καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

Ὅς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

quod in Cleanthem deroluit Timon. ut Laert.

7. & de Ainea poeta il. v. v. 492.

Ἀλλὰ ἐπὶ τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

ἢ περὶ τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

Βασιλῆα πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν καὶ πρὸς τὸν

*Ανοκτες καὶ ἀνοκτες] Itaque hoc utroque

nomine (si

Victore in epist. quæ Bernardi nomen præfert, ad Cantuarij. Barr. de Mont. Dei. Elige ubi tu ipse hominum consilio neco, ceteris ubi exemplum sic cordi tuo imbecillit, neque enim infidelit, ne quoniam recordatus fueris, ad reverentiam cogitasti affertur, vitam ordinem, mores componis; hinc præsumitur sit quidam docere se volueris; occurrit sapientia cum nolueris. Omnia scilicet, cogitata tua etiam volueris cogitabis; ac si videtur, ac si arguitur, emendationem cogitabis. Epictet. differt. l. 2. c. 18. Ἐλπίστον δέσμευε αὐτοῦ ποτε σκλαυτῆς. θέλοντες κἀνδὲς παύειναι τὸ θεῷ ὀφειδόμενον καὶ θεοῦ ἐξ ἡμετέρου, εἰς τοῦτο θέλωμεν, καὶ ἐξ τῶν θεῶν. εἰ δ' ὅταν θεοῦ σκλαυτῆς τοις περὶ φαντασίαν πεισιστῇ, ἰδέσθαι αὐτῷ, ὅτι ἔστι θεῷ τὰ ἀποδιδέσμευσαι, ἔστι δὲ θεῷ ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἐξ ἡμετέρου ἀρῆναι καὶ ὅτι τὰς ὅσας καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν σπουδὰς ἀπογράφεις, πρὸς τῶν γὰρ ἀντιπαρατίθων, ἀντὶ τοῦ ὅσας ζωοποιον παρ' ἡμῶν ἀντὶ τοῦ ἀποδιδόντων. Vide & Hieron. Psal. l. 3. c. 99. 1. Ceterum, quod Clemens præclarissime sitem. l. 2. τρεῖς δὲ ἡ περὶ σοφίαν ἀνδρῶς ἀρχαὶ, διὰ τῶν ἐνδοξῶν καὶ τῶν αἰδῶ, σοφὸς τὸ κρείττον αἰὲν ἡμιμαρτίζῃ τὸν ἐντυγχέοντον, πῶς ἐκ πολλῶν οὐ συμπληρῶν καὶ ἀδιαλείπτως τῶν θεῶν, ἐκ ἐυλόγων ἀνθρώπων παρ' ἡμετέρων κρείττον οἷον εἰς πάντας, καὶ τὰ ἔργα καὶ τοὺς λόγους, καὶ τὴν διδασκίαν; τοῖς δ' εἰς παρὲν περὶ αὐτὸν τὸ θεῷ πεπεισμένους, πάντῃ ἐοικέναι παρῆται αὐτῷ θεῷ πεπεισμένοι, πάντῃ τὸ βίον ἐοικέναι ἀνέντες, χαρρῶν καὶ ἀνέντες, παύσειν ὑμῶν ὄντες, καὶ τὴν αὐτῶν πολιτείαν ἐντέργας ἀναστροφόμεθα. vide 30 ad l. 6. § 28.

lem certe sapientiam suam Stoici predicabant.
Ad hoc, quantum humana ferreat conditio, enim
suos Pythagoras volebat. Sed & Senec. ep. 77.
non sumus non flamma, non cinis inferis additus;
has omnia maiestas deprimi nescit; nec proferri ultra,
nec referri potest. sic lugus, ac carbisus, flamma magni-
tudo est. ut hinc non conueniat cadere. Optime Clem.
[rom. lib. 4. Αὐτὸν γὰρ καὶ θεὸν μὴν ὁμοῦ νομίζουσας πέφ-
θετο, τοὺς ἀνθρώπων: ὅτι ἐν τῷ κατὰ τὸ αἰὶν ὅτι
αἰὲν ὃν ἔχουσιν, ἀέρι δὲ ἢ πικρῷ ἰδιότητι, ἢ
τῷ σέβει τοὺς ἑαυτοὺς σπουδαίει. Ιουμπε 1. 2.
ἵστας ἐν καὶ γνώσις τῆς ἀληθείας, ἀεὶ καὶ τὸ αἰὶν
ὃ καὶ πᾶσι ἔστιν κατακομίζουσι τὰς ἐκλογὰς αἰ-
νὸς ψυχῶν.

Kai τῆς γυναικός.] vide l. 10. § 1. Allu-
tione, de Deo, Senec. epist. 31. Dum nihil habet;
nihil est.

Οὐδὲν γὰρ ἀπεργάσαντο ἀπὸ] *Apertum enim nullum.*
est sollicitum. Xyl. Nullum quidem negotium
 obsequat habet. Cal. haud incommode uterque.
 ἀπὸν tamen ille legisse videtur.
 § 28. Οἶτο ὁ Σωκράτης τὸ κώδιον ἀντιγράψαι
 τὸ.] Idem patrav erat, uti videtur. Xanthippi,
 quod à mulieribus Atheniensibus factum fingit
 Aristophanes in Ἐκκλησιαζέταις, sive *concomitantibus*
feminis. Historiam hujusquam legisse memini.
 At contra *Ælianum* *hist. var. l. 7. c. 9. 10.*
 Phocionis uxorem narrat mariti veste solà indutam,
 nullo alio vel amictu, vel ornatu adjecto, in
 publicum sepe prodississe. Quod & ille *σοφιστὴς*
μετὰ τὸν iudicium fecit. Xanthippi enim

§ 27. Ἐὐθις ἐπὶ τῷ ἀρχόντῳ ἀπορῶν] Monitum
iftud Pythagoricum caelum fingulis matutinis
fulficiendi, non abhorret à Platónico illo for-
fan, l. 7. § 47.

Αἱ κχι πὲρ αὐτῆς καὶ ἀσπίδας vide sup. § 21. &
l. 6. § 30. τὰ μαλακὰ πανταχῶς. Plinius minor. l.
7. capit. 1. Ne at ceteris fiderem curfus; ita vita ho-
minum diffipia dicitur. Anftor. nom. de mundo
c. 6. Τὸν αὖτις περ πτωμάτων, καὶ τῶν ἐπιτοχῶν
τίτων, ἀρα τε, καὶ ἡλιόθεν καὶ σταλιν, πάντα τε ἀνα-
στα. δια γὰρ αὐτῶν αὐτῶν ζωόντων τρεῖς διατε-
κομένται, καὶ εὔστε ἀποκαθάρσιον μετεμνήσκῃ. De
morus autem folaris celestifq; constantia, nullā
ratione aut creatura vi interrumpenda; Deus ip-
fe per Jerem. c. 31. v. 35, 36. & c. 33. v. 20, 23.
cui constantiam in recto iustiq; haud imparet
à Pyrho tributam Fabritio Romano, autor est
apud Suidam autor innominatus; ὅν διδομένην
ἐστὴν πρὸς ἀπερίβλετον, καὶ δικταίαν ἀπείρητον, καὶ τὴν συνει-
δωμένην περὶ τοῦ ἡλίου. In vero, à Fr. Bonaventu-
ra Ingolfstadt. Pontifici Romano, autor est Petr.
Marnixius, de P. R. c. 8. Papa solis injar in coe-
lesti certitatis cursu permanet; neque ab ea magis di-
versari potest, quàm luna à stellis.

quod ad pompam spectandam viri veste amictum
prodire recusasse; illūq; dixisse, Ὁρῶ, ἀς ἐ-
κταρίσσοι, ταρισεύειν δ' αὐτὸν βασιλεὺς, καὶ
τε ποὺ τὰν σπείραντι, quam spectantem, pressim.
Ea interim videtur fors fuisse Socratis, quæ & E-
paminondæ fuerat; quem L. s. c. s. narrat illu-
misse, ἐπεὶ πελόναι, πηλον tantummodo παρ' ἀνθρώ-
πισ: quod cum ad fallonem opus esset munda-
re, refert & Joan. Chrylost. ad ev. vltimorum. vi.
matthei. l. 2. Eadem scil. Imperatoris illius magi
oris, quæ subulcorum Irbaceniū, Οὐρεὶ ξ.
Οὐς ἐ πινάκι γραμέναι, εἰρηνοποιεῖτε χριστοῦ,
— πία εἰ δ' οὐ σωτή εἴη σοφ.

Quanguam infirmitas paulo Epaminonda pauper-
tatem, quā sophistatur paris illius, Proarcii &
Iephæstionis, de quibus Eunapius, δι γένους
πολλοὺν ὑμνητὸν ἔχοντων, καὶ πόρος ἐστὶν ἐπιμαρτυ-
ρεῖται, πάλαια κοινότητα fuisse: itaq; alter cum
ad iudatus foras conduceret, alterum necessariū tra-
sulit involutum in adibus delictūque, quod autem
Epaminonda paupertas fuit, id parciori tra-
side in quibsdam ascribit Theophrastus, cum

§ 28, 29.

Annotationes in Librum XI.

extreme, incertum, an paritati, tribuentem, de Telaugo nescio quo retulisse Æschinem, autor est apud Athen. l. 5. Mafurius in *dialogo*, cui id nominis indidit, *ἐπιπείθει κορηστας καθ' ἡμέραν ἡμιβλιον κισθὰ τέλει τὰ μισθόν, καθὼς ἐξισομένην*. quomodo de Socrate Marcus istic.

[Καὶ ἂν ἴππιν ὁ Σωκράτης τῆς ἐπιείκειας ἀνέστηται]
Socrati nimirum solenne fuit, festivo aliquo com-
mentum eludere, quas alii agrè ferebant, uxoris
sue in se admittas procacitates & protervias. Et i-
njudicium enim fuerat, quod quarenti quomodo
Xanthippæ rixas & convitia sustinere posset, Καὶ
ὅτι ἦσαν βέλωντων ἀέχον· quomodo tu, inquit,
anferam tuorum strepitus? illogè; subjuciente, αὐτὴ
νὴν σου πύλλοις; pariter, regellit Socrates, & ἰλλή
νυκὶ liberos. Laërt. l. 2. ubi cur gallinas Erasimus
pro anseribus substituerit, nescio. Nec abimilis,
quod Euthydemum, quem ad cœnam domum so-
cum duxerat, indignanti, quòd illa per bihsætum,
post contumeliosè dicta non pauca, mensam tan-
dem evertit, Παρὰ τοῦ ὅ ἐστιν ἄνθρωπος περὶ
τῶν ἀνθρώπων ἔστιν ἐπὶ τοῖς ποταμοῖς
ἀνὴρ, ἀνὴρ, inquit, nuper, cum apud te esset, gal-
linas quodam involans idem ipsum fecerat? nec nos id
emulsi ferebamus. Habet Plut. de irac. colib. qui se
geminum fere quiddam de Pittaco refert, lib. de
tranquill. ejusdem autem λόγουται & quippiam vi-
deretur fuisse, & quod istà occasione protulerat.
Socratem certè à Xanthippæ pessimè ac procaci-
ssimè habitum, moderatè ac aequanimiter omnia
sustinisse, docent nos auctores haud pauci. Synes. in
ἐπιστ. ut ceteros taceam, αὐτὴν ὡς ὄντι Εὐαδίαται,
ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἐστὶν ἐπὶ τῶν Σωκράτους; ὅτι ὁ δὲν ἐκεί-
νους Σωκράτους ἀνθρώπων ἐστὶν ὁ κατὰ φύσιν ἀνθρώπος.

[illegible]

tis hic dixit plenius exposuit *orat. in Br.*
ἐπὶ τῷ δ' ἔπειτα λόγῳ, ὅς τῳ κοινῶν παρ-
έον ἔχειν ἡσυχίας τῷ ἰωὶ κυβερνήτῃ, καὶ ἐν τῷ
τῷ ἀσθενεῖ ἀμαρῶν, καὶ πρὸς τὰς βίβ. ἀσθενῶν,
ὅτω ἐπὶ τῇ οὐρανῇ τρεῖς, ὡς τῷ πολλῶν τρεῖς
ἐν δόξῃ, καὶ τῷ τῷ ἀσθενεῖ δόξῃ. quan-
tū imaginem ab Aristophanē in *Equitib.* illis in-
mutatū cenfer Muret. *var. lect.* l. 18. c. 15. (que
tanquam Comici incerti in *expositis* suis ex parte
Crotius exhibet)

Ἐπειὺν ἔχοναι ὥσπερ καὶ ἡμεῖς, πρὶν πειθαισθῆναι
 κατ' ἐπιτοὴν περσικεύουσι, καὶ τοὺς ἀνέμους
 διαστῆσαι
 κατὰ πλερεῖαν αὐτὸν αὐτοῖς.
 quod de miltibus, haud multum abducit ab eo
 quod Eupolis in *Amicis*;
 Οὐκ ἐπὶ στήθεσιν, ὅ ὡς φεσβύτα, πῶς καὶ τίς ποτε
 Τήνδε λαμβανόντα, πρὶν καὶ μαθεῖν πῶς ἵσ-
 ται.

[illegible]

*Syllabus Locorum Scripturae Sacrae, quae in Commentario isto vel
explicantur, vel illustrantur.*

Genesis.

Cap. 1. vers. 2 pag. 151 col. 2 lin. 41
v. 11 p. 300 c. 1 l. 31 v. 26, 27
p. 119 c. 1 l. 8 p. 360 c. 1 l. 51
C. 2 v. 7 p. 289 c. 1 l. 46 p.
382 c. 1 l. 10 p. 383 c. 2 l. 7
v. 24 p. 185 c. 1 l. 24 C. 3
v. 19 p. 222 c. 1 l. 18 v. 21
p. 351 c. 1 l. 42 v. 22 p. 148
c. 1 l. 6 C. 4 v. 9 p. 97 c. 1 l. 2
C. 5 v. 24 p. 211 c. 1 l. 31
C. 9 v. 4 p. 227 c. 2 l. 23
C. 11 v. 4 p. 148 c. 1 l. 6
C. 15 v. 2 p. 306 c. 2 l. 44
C. 17 v. 13 p. 35 c. 1 l. 13
C. 20 v. 6 p. 42 c. 2 l. 26 C.
27 v. 19 p. 400 c. 2 l. 41
C. 31 v. 2, 5 p. 355 c. 2 l. 31
C. 38 v. 9 p. 371 c. 2 l. 21
C. 42 v. 4 p. 148 c. 1 l. 7
C. 47 v. 9 p. 78 c. 1 l. 14
C. 49 v. 11 p. 224 c. 2 l. 2
C. 50 v. 2 p. 175 c. 1 l. 55

Exodus.

Cap. 1. vers. 5 pag. 214 col. 2 lin. 19
C. 4 v. 10 p. 352 c. 2 l. 38
C. 20 v. 10 p. 104 c. 2 l. 32
C. 34 v. 10 p. 104 c. 2 l. 35

Levit.

Cap. 15 vers. 16 pag. 371 col. 2 l. 22
C. 17 v. 11, 14 p. 227 c. 2 l. 23
C. 19 v. 2 p. 360 c. 1 l. 38

Numb.

Cap. 16 vers. 3, 7 p. 178 col. 2 l. 39
C. 23 v. 10 p. 242 c. 2 l. 47

Deut.

Cap. 2 vers. 27 pag. 137 col. 2 lin. 10
C. 5 v. 8 p. 104 c. 2 l. 40 v. 52
p. 137 c. 2 l. 10 C. 6 v. 5 p.
157 c. 1 l. 14 v. 13 p. 48 c. 1
l. 8 C. 10 v. 4 p. 123 c. 1 l. 53
C. 12 v. 8 p. 254 c. 1 l. 38
C. 17 v. 11 p. 98 c. 2 l. 25 v.
11, 20 p. 137 c. 2 l. 11 C. 19
v. 6 p. 353 c. 2 l. 32 C. 22 v.
1 p. 349 c. 1 l. 9 C. 28 v. 4
p. 384 c. 1 l. 1 v. 14 p. 137 c. 2
l. 11 C. 29 v. 19 p. 322 c. 2 l.
54 C. 30 v. 11 p. 417 c. 1 l. 18
C. 32 v. 14 p. 224 c. 2 l. 3 C. 33
v. 5, 29 p. 341 c. 1 l. 18, 19

Josh.

Cap. 1. vers. 7 pag. 137 col. 2 lin. 12
C. 8 v. 15 p. 400 c. 2 l. 17 C. 23
v. 6 p. 137 c. 2 l. 12 C. 24 v. 14,
15 p. 254 c. 1 l. 18 p. 263 c. 2
l. 54

Judic.

Cap. 7 vers. 2 pag. 348 col. 1 lin. 31
C. 11 v. 35, 37 p. 306 c. 2 l. 45

Regum.

Lib. 1. Cap. 2 v. 29 p. 311 c. 2 l. 49
C. 3 v. 13 p. 311 c. 2 l. 50 v. 17
p. 161 c. 1 l. 12 C. 6 v. 12 p. 137
c. 2 l. 12 C. 10 v. 11 p. 352 c. 2
l. 32 C. 16 v. 7 p. 395 c. 1 l. 56
p. 419 c. 1 l. 47 C. 25 v. 31, 33
p. 45 c. 2 l. 52
Lib. 2. Cap. 2 v. 19, 21 p. 137 col. 2
l. 13 C. 3 v. 36 p. 27 c. 2 l. 11
C. 10 v. 12 p. 161 c. 1 l. 14 C.
13 v. 15 p. 33 c. 2 l. 46 C. 15
v. 26 p. 156 c. 2 l. 54 C. 16 v. 12
p. 114 c. 1 l. 44 p. 210 c. 1 l. 20
p. 233 c. 2 l. 5

Lib. 3. Cap. 1 v. 6 pag. 311 c. 2 l. 50
C. 3 v. 25 p. 400 c. 2 l. 22 C. 4
v. 5 p. 22 c. 2 l. 29 C. 8 v. 39
p. 418 c. 2 l. 3 C. 12 v. 9 p. 296
c. 1 l. 28 v. 24 p. 114 c. 1 l. 33
C. 19 v. 4 p. 201 c. 1 l. 37
Lib. 4. Cap. 5 v. 13 p. 154 c. 2 l. 41
C. 8 v. 13 p. 360 c. 2 l. 13 C. 10
v. 19 p. 400 c. 2 l. 21 C. 13 v. 5
p. 352 c. 1 l. 35 C. 22 v. 2 p.
137 c. 2 l. 14

Annal.

Lib. 1. Cap. 11 ver. 2 p. 352 c. 2 l. 34
C. 29 v. 11, 16 p. 433 c. 1 l.
4 v. 14 ibid. l. 43
Lib. 2. Cap. 1 vers. 11 p. 157 c. 2 l. 26
C. 19 v. 3 p. 329 c. 1 l. 33 C.
34 v. 2 p. 137 c. 2 l. 14

Esdra.

Cap. 7 vers. 27 pag. 45 col. 1 lin. 56

Nehem.

Cap. 2 vers. 12 pag. 45 col. 2 lin.
1 C. 7 v. 5 ibid.

Ester.

Cap. 1 vers. 5 pag. 329 col. 1 lin.
32 C. 5 v. 8 p. 400 c. 1 l. 51

Job.

Cap. 1. vers. 21 pag. 141 col. 1 lin. 37
p. 304 c. 2 l. 7 p. 365 c. 1 l. 20 p.
438 c. 1 l. 41 C. 2 v. 10 p. 114
c. 1 l. 41 C. 3 v. 18 p. 319 c. 2
l. 46 C. 6 v. 15, 20 p. 317 c. 1
l. 20 C. 7 v. 1 p. 57 c. 1 l. 9 p. 77
c. 2 l. 44 p. 429 c. 2 l. 20 C. 10
v. 4 p. 322 c. 2 l. 34 p. 439 c. 2
l. 1 v. 5 p. 429 c. 2 l. 26 v. 514
p. 57 c. 1 l. 10, 11 v. 8, 12 p. 371
c. 2 l. 49 v. 9 p. 289 c. 1 l. 47
C. 15 v. 21 p. 242 c. 1 l. 25 v. 32
p. 430 c. 1 l. 17 v. 33 p. 180 c. 1
l. 32 C. 22 v. 16 p. 430 c. 2 l. 19
C. 23 v. 12, 13 p. 305 c. 1 l. 35
p. 377 c. 2 l. 36 C. 24 v. 13, 17
p. 105 c. 2 l. 42 C. 28 v. 23 p.
240 c. 1 l. 29 C. 30 v. 23 p. 251
c. 2 l. 44 C. 38 v. 25, 26, 34, 37
p. 191 c. 1 l. 38

Psalms.

Psal. 1. vers. 3 pag. 331 col. 1 lin. 32
Psal. 13 p. 302 c. 1 l. 23 P. 112
v. 1 P. 14 v. 2 p. 300 c. 1 l. 48
P. 16 v. 12 p. 254 c. 1 l. 39 P.
18 v. 20 p. 341 c. 2 l. 50 v. 32,
35 p. 254 c. 1 l. 39 v. 39, 42 p.
304 c. 2 l. 7 v. 44, 46 p. 341 c. 1
l. 8 P. 19 v. 1, 2, 6 p. 302 c. 1 l.
4 P. 22 v. 15 p. 222 c. 1 l. 20 P.
31 v. 5 p. 321 c. 1 l. 12 v. 9 p. 341
c. 2 l. 52 v. 16 p. 439 c. 2 l. 14
P. 34 v. 1 p. 221 c. 2 l. 50 P. 36
v. 3 p. 189 c. 1 l. 54 P. 37 v. 5
p. 156 c. 2 l. 56 v. 10 p. 297 c. 1
l. 10 v. 20 p. 220 c. 2 l. 24 P. 38
v. 13, 14 p. 233 c. 1 l. 4 v. 13 p.
363 c. 2 l. 16 P. 39 v. 6 p. 159
c. 1 l. 47 p. 376 c. 1 l. 45 v. 9 p.
114 c. 1 l. 46 P. 41 v. 4, 10
p. 347 c. 2 l. 56 P. 44 v. 1, 8
p. 304 c. 2 l. 8 P. 49 v. 11, 14
p. 307 c. 1 l. 32 v. 12, 20 p. 202
c. 1 l. 34, 52 c. 2 l. 45 v. 18 p. 283
c. 2 l. 5 P. 50 v. 16 p. 17 p. 359
c. 2 l. 56 P. 51 v. 4 p. 424 c. 1
l. 37 v. 5 p. 322 c. 2 l. 34 v. 10
p. 219 c. 1 l. 45 P. 55 v. 6, 7 p.
181 c. 1 l. 35 v. 22 p. 157 c. 1
l. 1 v. 23 p. 430 c. 1 l. 16 P. 57
v. 4

v. 4 p. 181 c. 1 l. 35 P. 58 v. 3
p. 322 c. 2 l. 34 P. 62 v. 9 p.
376 c. 1 l. 45 v. 12 p. 227 c. 1 l.
32 P. 65 v. 10, 12 p. 191 c. 1
l. 56 P. 66 v. 3 p. 341 c. 1 l. 14
v. 10 p. 378 c. 1 l. 57 P. 68 v.
20 p. 439 c. 2 l. 15 P. 73 v. 1
p. 424 c. 1 l. 20 v. 3 p. 322 c. 1
l. 55 P. 74 v. 16, 17 p. 300 c. 1
l. 24 P. 77 v. 12 p. 254 c. 1 l. 39
P. 78 v. 36, 37 p. 359 c. 2 l. 47
P. 81 v. 16 p. 341 c. 1 l. 16 P.
82 v. 6, 7 p. 235 c. 2 l. 38 p. 368
c. 2 l. 7 P. 87 v. 3 p. 147 c. 1
l. 27 P. 90 v. 1 p. 337 c. 1 l. 56
v. 2 ibid. l. 55 P. 100 v. 5 p.
337 c. 2 l. 1 P. 103 v. 17 p. 337
c. 1 l. 55 P. 104 v. 9 p. 439 c. 2
l. 4 v. 19 p. 300 c. 1 l. 25 P. 109
v. 18, 19 p. 49 c. 1 l. 7 P. 112
v. 1 p. 305 c. 1 l. 34 p. 377 c. 2
l. 33 v. 7 p. 222 c. 2 l. 14 P. 116
v. 1 p. 253 c. 2 l. 53 P. 118 v.
23 p. 114 c. 1 l. 31 P. 119 v.
18 p. 117 c. 2 l. 43 v. 67 p. 378
c. 1 l. 35 v. 71 ibid. v. 73 p. 371
c. 2 l. 43 v. 75 p. 133 c. 1 l. 37
v. 139 p. 133 c. 1 l. 36 v. 142
p. 322 c. 1 l. 13 v. 176 p. 349
c. 1 l. 53 P. 120 v. 5, 6 p. 181
c. 1 l. 35 P. 127 v. 5 p. 56 c. 2
l. 21 P. 132 v. 11 p. 384 c. 1 l. 2
P. 139 v. 5 p. 119 c. 1 l. 9 v. 13,
16 p. 371 c. 2 l. 44 v. 14 p. 372
c. 1 l. 55 v. 15 p. 372 c. 2 l. 54
P. 140 v. 3 p. 202 c. 1 l. 55 v. 9
p. 56 c. 2 l. 24 P. 144 v. 4 p. 159
c. 2 l. 47 P. 145 v. 15 p. 368
c. 1 l. 42 v. 17 p. 133 c. 1 l. 39
p. 421 c. 2 l. 51 P. 146 v. 4
p. 222 c. 1 l. 22 P. 147 v. 4 p.
352 c. 1 l. 46 v. 20 p. 104 c. 2
l. 37

Parcom.

Cap. 1. vers. 7 pag. 240 col. 1 lin. 28
v. 22 p. 189 c. 1 l. 53 C. 4 v. 22
p. 284 c. 1 l. 9 v. 25, 27 p. 137
c. 2 l. 11 C. 6 v. 67 p. 183 c. 1
l. 23 C. 9 v. 10 p. 240 c. 1 l. 27
C. 10 v. 1 p. 273 c. 1 l. 34 C. 11
v. 17 p. 387 c. 2 l. 19 C. 13
v. 1 p. 154 c. 2 l. 27 C. 14 v. 15
p. 169 c. 1 l. 34 p. 360 c. 1 l. 17
v. 21 p. 321 c. 1 l. 29 v. 31 p. 321
c. 2 l. 26 C. 15 v. 11 p. 418 c. 2 l.
44 v. 20 p. 275 c. 1 l. 34 C. 16 v.
3 p. 157 c. 1 l. 3 v. 32 p. 26 c. 2

l. 6 C. 17 v. 5 p. 521 c. 2 l. 27
v. 21 p. 275 c. 1 l. 43 C. 18
v. 10 p. 315 c. 2 l. 33 C. 19 v.
11 p. 235 c. 2 l. 7 C. 23 v. 5 p.
227 c. 1 l. 27 v. 15, 16 p. 275 c. 1
l. 30 C. 24 v. 24 p. 56 c. 2 l. 17
C. 25 v. 22 p. 221 c. 1 l. 23 C. 26
v. 19 p. 134 c. 1 l. 24 C. 27 v. 11
p. 273 c. 1 l. 30 C. 30 v. 16 p.
121 c. 2 l. 30 v. 20 p. 367 c. 2
l. 27 v. 27 p. 183 c. 1 l. 44

Ecclesi.

Cap. 1. vers. 2 pag. 159 col. 1 lin. 36
v. 4 p. 379 c. 1 l. 43 v. 9 p. 257
c. 1 l. 56 v. 11 p. 78 c. 1 l. 43
v. 13 p. 60 c. 2 l. 52 C. 2 v. 2 p.
61 c. 2 l. 23 v. 3 p. 364 c. 2 l. 8
v. 17 p. 61 c. 2 l. 24 C. 3 v. 2 p.
429 c. 2 l. 11 v. 1 p. 439 c. 2 l. 9
C. 4 v. 5 p. 220 c. 1 l. 1 v. 9 p.
296 c. 1 l. 22 C. 7 v. 6 p. 363
c. 1 l. 53 v. 21 p. 233 c. 1 l. 56
v. 26 p. 61 c. 2 l. 36 C. 9 v. 2 p.
86 c. 1 l. 29 p. 297 c. 1 l. 46 v.
11 p. 46 c. 2 l. 50 C. 10 v. 14 p.
112 c. 2 l. 38 C. 11 v. 13 p. 331
c. 1 l. 28 v. 5 p. 372 c. 2 l. 55
C. 12 v. 7 p. 51 c. 1 l. 48 p. 136
v. 1 l. 14 p. 222 c. 1 l. 19 v. 8 p.
159 c. 1 l. 36 v. 13 p. 294 c. 2
l. 33

Esa.

Cap. 1. vers. 11, 16 p. 359 col. 2 l. 47
v. 25 p. 378 c. 1 l. 38 C. 2 v. 22
p. 227 c. 2 l. 27 C. 6 v. 9, 10 p.
71 c. 1 l. 34 p. 147 c. 2 l. 52
C. 10 v. 57 p. 246 c. 1 l. 45 v. 5,
19 p. 308 c. 1 l. 49 v. 6, 11 p. 246
c. 2 l. 22 C. 14 v. 9, 10 p. 368 c. 1
l. 7 C. 30 v. 21 p. 137 c. 2 l. 15
C. 33 v. 22 p. 133 c. 2 l. 44 C.
35 v. 6 p. 306 c. 1 l. 20 C. 39
v. 8 p. 96 c. 1 l. 16 C. 40 v. 15
p. 242 c. 1 l. 42 C. 42 v. 18, 19
p. 71 c. 1 l. 35 C. 44 v. 5 p. 394
c. 1 l. 25 v. 6 p. 248 c. 1 l. 7 C.
45 v. 7 p. 114 c. 1 l. 23 p. 219 c.
1 l. 37 C. 46 v. 8 p. 129 c. 1 l. 8
C. 48 v. 8 p. 322 c. 2 l. 35 v. 10
p. 378 c. 1 l. 38 C. 49 v. 4 p. 314
c. 1 l. 16 C. 53 v. 6 p. 349 c. 1
l. 55 C. 56 v. 10 p. 202 c. 1 l. 50
C. 58 v. 13 p. 305 c. 1 l. 34
C. 64 v. 8 p. 289 c. 2 l. 28 C.
66 v. 24 p. 319 c. 2 l. 6

Jerem.

Cap. 1. vers. 5 pag. 371 col. 2 lin. 36
C. 2 v. 14 p. 35 c. 2 l. 9 C. 4
v. 14 p. 148 c. 2 l. 16 v. 22 p.
191 c. 1 l. 47 C. 5 v. 8 p. 202
c. 1 l. 34, 51 C. 7 v. 9, 10, 21,
29 p. 359 c. 2 l. 48 C. 9 v. 2, 3
p. 181 c. 1 l. 36 p. 300 c. 1 l. 49
C. 10 v. 10 p. 322 c. 1 l. 12
C. 12 v. 1 p. 133 c. 1 l. 41 p.
424 c. 1 l. 21 v. 1, 2 p. 322 c.
1 l. 55 C. 13 v. 17 p. 142 c. 2
l. 17 C. 23 v. 23 p. 459 c. 2 l. 56
v. 24 p. 165 c. 1 l. 30 p. 371 c. 2
l. 39 C. 31 v. 35, 36, &c. l. 33
v. 20, 23 p. 410 c. 1 l. 46 C. 44
v. 17 p. 169 c. 1 l. 2

Thren.

Cap. 3. vers. 33 pag. 312 col. 1 lin. 5
v. 37, 38 p. 114 c. 1 l. 26 p. 300
c. 2 l. 10 v. 40 p. 371 c. 2 l. 33

Ezek.

Cap. 18 vers. 11, 13 p. 104 c. 2 l. 15
C. 20 v. 39 p. 359 c. 2 l. 49 C.
32 v. 18, 30 p. 368 c. 1 l. 8

Dan.

Cap. 7 vers. 15 pag. 326 c. 2 lin. 45
C. 11 v. 35 p. 378 c. 1 l. 39

Hoh.

Cap. 1. vers. 6 pag. 320 col. 2 lin. 7

Amos.

Cap. 3 vers. 6 pag. 114 col. 1 lin. 29
p. 219 c. 1 l. 38

Jon.

Cap. 4 vers. 3, 9 pag. 201 col. 1 l. 39

Mic.

Cap. 3 vers. 3 pag. 316 col. 2 lin. 16
C. 4 v. 11, 13 p. 308 c. 1 l. 50
C. 7 v. 1 p. 300 c. 1 l. 49

Habbak.

Cap. 2 vers. 5 pag. 344 col. 2 lin. 19

Zeph.

Cap. 1. vers. 12 pag. 344 col. 2 lin. 21
C. 2 v. 1 p. 381 c. 2 l. 30

Zach.

Cap. 10 vers. 1 pag. 191 c. 1 lin. 49

Malac.

Cap. 3 vers. 3 pag. 378 col. 1 lin. 39

Matth.

Cap. 3 vers. 7 pag. 202 col. 1 lin. 3
C. 4 v. 10 p. 48 c. 1 l. 5 C. 5 v.
11 p. 377 c. 1 l. 47 v. 20 p. 417
c. 1 l. 46 v. 28 p. 88 c. 1 l. 41 v.
44, 45 p. 317 c. 1 l. 2 v. 44 p. 267
c. 2 l. 21 v. 45 p. 291 c. 2 l. 24
v. 48 p. 360 c. 1 l. 37 C. 6 v. 2, 5

p. 178 c. 2. 27 p. 390. 1. 1.
v. 2. 190 c. 1. 1. 36 v. 6 p. 190
c. 1. 1. 10 p. 161 c. 1. 24 v.
16 p. 268 c. 2. 44 v. 22, 23
p. 427 c. 1. 26 C. 7 v. 12 p. 230
c. 2. 1. 32 v. 15 p. 331 c. 1. 1.
29, 33 v. 16 p. 360 c. 2. 2 v. 26
p. 300 v. 1. 23 v. 27 p. 233 c. 1.
l. 22 C. 10 v. 29, 30 p. 220 c. 1.
l. 2 p. 256 c. 1. 45 p. 272 c. 1. 1.
73 p. 300 c. 2. 31 v. 37, 38 p.
418 c. 2. 113 C. 11 v. 30 p. 405
c. 2. 44 C. 12 v. 33, 35 p. 331
c. 1. 130 v. 34 p. 148 c. 2. 1. 22
v. 36 ibid. 1. 15 v. 43 p. 61 c. 1.
l. 1 C. 13 v. 13, 15 p. 71 c. 1. 1.
34 v. 13 p. 147 c. 2. 1. 49 v. 32
p. 172 c. 2. 1. 50 C. 15 v. 14 p.
71 c. 1. 1. 35 p. 154 c. 1. 1. 33
v. 19 p. 148 c. 2. 1. 23 C. 16 v.
4 p. 61 c. 1. 1. 3 v. 17 p. 143
c. 2. 1. 47 v. 26 p. 381 c. 2.
l. 53 C. 18 v. 7 p. 348 c. 2.
l. 38 v. 15 p. 212 c. 2. 1. 5 p. 404
c. 2. 1. 22 C. 19 v. 5 p. 185 c. 1.
l. 24 v. 17 p. 63 c. 2. 1. 15 v. 22
p. 311 c. 2. 1. 44 v. 28 p. 385 c. 2.
l. 27 C. 20 v. 26, 27 p. 257 c. 1.
l. 5 C. 21 v. 25 p. 161 c. 1. 1. 20
C. 22 v. 37 p. 157 c. 1. 1. 20 v. 45
p. 289 c. 2. 1. 36 C. 23 v. 23, 25,
27 p. 339 c. 1. 1. 1 C. 25 v. 9 p.
148 c. 1. 1. 7 C. 26 v. 24 p. 320
c. 1. 1. 22 v. 39 p. 161 c. 1. 1. 27
C. 27 v. 50 p. 186 c. 2. 1. 27 p.
228 c. 1. 1. 23

Marc.

Cap. 1 vers. 12 pag. 398 col. 1 lin. 48
C. 4 v. 26 p. 371 c. 2. 1. 24 v. 31,
32 p. 372 c. 2. 1. 50 C. 7 v. 33 p.
125 c. 1. 1. 29 C. 8 v. 36 p. 385
c. 2. 1. 54 C. 9 v. 21 p. 7 c. 1. 1. 47
v. 44 p. 319 c. 2. 1. 6 C. 10 v. 43,
44 p. 357 c. 1. 1. 6 C. 11 v. 13
p. 331 c. 1. 1. 33 C. 12 v. 30
p. 157 c. 1. 1. 19 C. 14 v. 36 p.
161 c. 1. 1. 27 v. 41 p. 178 c. 2. 1.
34 C. 15 v. 37, 39 p. 186 c. 2.
l. 26 p. 228 c. 1. 1. 25 C. 16 v.
19 p. 136 c. 1. 1. 4 v. 20 p. 347
c. 1. 1. 28

Luc.

Cap. 1 vers. 3 pag. 188 col. 2 lin. 50
v. 6 p. 417 c. 1. 1. 47 v. 42 p. 384
c. 1. 1. 3 v. 75 p. 417 c. 1. 1. 42 C.
2 v. 29 p. 386 c. 1. 1. 53 C. 4

v. 2 p. 61 c. 1. 1. 6 C. 6 v. 24 p. 178
c. 2. 1. 28 v. 34, 35 p. 189 c. 2. 1. 47,
48 p. 291 c. 1. 1. 31 p. 317 c. 1. 1.
9 v. 36 p. 360 c. 1. 1. 32 v. 44 p.
300 c. 1. 1. 38 v. 46 p. 359 c. 2. 1. 44
C. 7 v. 25 p. 44 c. 1. 1. 5 C. 9 v.
31 p. 63 c. 1. 1. 47 v. 51 p. 136 c.
1. 1. 7 C. 10 v. 27 p. 157 c. 1. 1. 19
v. 29, 37 p. 97 c. 1. 1. 16 v. 41 p.
419 c. 1. 1. 55 C. 11 v. 2 p. 161
c. 1. 1. 24 C. 12 v. 17 p. 203 c. 1.
l. 53 C. 15 v. 21 p. 161 c. 1. 1. 20
C. 17 v. 3, 4 p. 11 c. 1. 1. 33
v. 3 p. 283 c. 2. 1. 43 v. 18
p. 329 c. 1. 1. 35 C. 20 v. 19 p. 61
c. 1. 1. 9 C. 21 v. 16, 18 p. 48 c. 2.
l. 40, 45 v. 34 p. 283 c. 2. 1. 43 v.
35 p. 423 c. 1. 1. 41 C. 22 v. 20 p.
92 c. 1. 1. 28 v. 40 p. 291 c. 2. 1. 56
C. 23 v. 30 p. 319 c. 2. 1. 15 v. 36
p. 186 c. 2. 1. 26 v. 46 p. 228 c. 1.
l. 25 C. 24 v. 18 p. 154 c. 1. 1. 5

Joan.

Cap. 1 vers. 9 pag. 394 col. 1 lin. 20
v. 14 p. 92 c. 1. 1. 34 v. 18 p. 143 c.
2. 1. 48 p. 435 c. 2. 1. 6 C. 3 v. 20
p. 107 c. 2. 1. 13 C. 4 v. 14 p. 317
c. 1. 1. 28 p. 377 c. 2. 1. 35 v. 36 p.
383 c. 2. 1. 38 C. 6 v. 60 p. 231 c.
1. 1. 1 p. 380 c. 1. 1. 5 C. 7 v. 17 p.
357 c. 1. 1. 3 C. 9 v. 34, 40 p. 71
c. 1. 1. 35 C. 12 v. 40 p. 71 c. 1. 1. 36
C. 13 v. 1 p. 63 c. 1. 1. 45 v. 34 p.
321 c. 1. 1. 28 C. 14 v. 9 p. 436 c.
1. 1. 11 C. 15 v. 18 p. 154 c. 1. 1. 1
11 C. 16 v. 12 p. 380 c. 2. 1. 8 v.
33 p. 154 c. 1. 1. 11 C. 17 v. 17 p.
322 c. 1. 1. 18 C. 19 v. 10 p. 170
c. 1. 1. 48 v. 30 p. 228 c. 1. 1. 24 v.
39 p. 175 c. 1. 1. 55 C. 21 v. 19 p.
195 c. 2. 1. 7

Act.

Cap. 1 vers. 1, 22 pag. 136 col. 1 lin. 5
v. 34 p. 154 c. 1. 1. 40 v. 24 p. 438
c. 2. 1. 41 C. 2 v. 12 p. 357 c. 1. 1.
9 v. 23 p. 273 c. 1. 1. 40 p. 308 c.
1. 1. 51 v. 25 p. 1 c. 1. 1. 26 C. 3 v.
14, 18 p. 308 c. 1. 1. 51 v. 21 p. 385
c. 2. 1. 26 C. 4 v. 13 p. 17 c. 1. 1. 49
v. 28 p. 273 c. 1. 1. 40 C. 5 v. 39
p. 148 c. 1. 1. 8 p. 329 p. 339 v. 41 p.
284 c. 2. 1. 52 C. 7 v. 14 p. 214 c.
2. 1. 22 v. 35 p. 283 c. 1. 1. 44 v. 39
p. 148 c. 1. 1. 8 v. 42 p. 61 c. 1. 1. 12
v. 54 p. 297 c. 1. 1. 2 C. 13 v. 36
p. 370 c. 1. 1. 15 v. 50 p. 2 c. 1. 1. 42

C. 14 v. 10 p. 136 c. 2. 1. 8 v. 14,
15 p. 291 c. 2. 1. 32 v. 14 p. 300
c. 1. 1. 25 v. 15 p. 231 c. 2. 1. 20 C.
15 v. 8 p. 418 c. 2. 1. 40 C. 16 v.
1 p. 2 c. 1. 1. 39 v. 3 p. 401 c. 1.
l. 35 v. 11 p. 137 c. 2. 1. 43 C. 17
v. 23 p. 254 c. 1. 1. 40 v. 18, 19 p.
385 c. 2. 1. 34 p. 423 c. 1. 1. 24 v.
26 p. 47 c. 2. 1. 22 v. 28 p. 228 c.
1. 1. 6 p. 211 c. 1. 1. 36 p. 418 c. 2.
l. 1 C. 20 v. 23, 24 p. 353 c. 1. 1.
42 p. 370 c. 1. 1. 23 v. 28 p. 383 c.
2. 1. 44 v. 35 p. 46 c. 1. 1. 12 C. 21
v. 1 p. 137 c. 2. 1. 3 v. 13 p. 253 c.
1. 1. 42 v. 14 p. 161 c. 1. 1. 21 C.
25 v. 23 p. 8 c. 1. 1. 45 C. 26 v. 8
p. 423 c. 2. 1. 33 C. 27 v. 27 p.
335 c. 2. 1. 36 v. 37 p. 214 c. 2.
l. 24 C. 28 v. 46 p. 136 c. 2. 1. 14
v. 18 p. 117 c. 2. 1. 44 v. 25 p. 386
c. 1. 1. 40 v. 26, 27 p. 71 c. 1. 1.
l. 45

Roman.

Cap. 1 vers. 10 pag. 277 col. 1 lin. 41
p. 435 c. 2. 1. 56 C. 2 v. 9 p. 341
c. 2. 1. 56 v. 17 p. 156 c. 2. 1. 47
v. 19 p. 134 c. 1. 1. 35 v. 28 p.
395 c. 1. 1. 47 C. 3 v. 45 p. 424
c. 1. 1. 2 C. 4 v. 9 p. 48 c. 1. 1. 9
C. 5 v. 2, 4 p. 378 c. 1. 1. 40 v. 5
p. 143 c. 2. 1. 53 v. 15 p. 254 c. 1.
l. 91 C. 6 v. 5 p. 308 c. 1. 1. 32
v. 13 p. 382 c. 2. 1. 31 v. 17 p. 375
c. 1. 1. 30 C. 7 v. 24 p. 323 c. 2.
l. 5 C. 8 v. 1, 4, 8 p. 254 c. 1. 1. 41
v. 7 p. 407 c. 2. 1. 53 v. 24 p. 143
c. 2. 1. 53 v. 28 p. 96 c. 1. 1. 13 p.
246 c. 1. 1. 2 v. 29 p. 360 c. 1. 1.
27 v. 35, 36 p. 352 c. 1. 1. 39 v.
36, 39 p. 392 c. 1. 1. 44 C. 9 v. 8
l. 14 p. 424 c. 1. 1. 22 v. 17, 22 p.
308 c. 1. 1. 52 v. 20 p. 424 c. 1. 1.
12 v. 21 p. 209 c. 1. 1. 37 v. 22 p.
308 c. 1. 1. 52 C. 10 v. 6 p. 417 c. 1.
l. 19 C. 11 v. 20, 23 p. 308 c. 1. 1.
16 v. 36 p. 53 c. 2. 1. 44 p. 146 c. 2.
53 C. 12 v. 5 p. 264 c. 1. 1. 15 v. 16
p. 32 c. 1. 1. 52 v. 19 p. 104 c. 1. 1.
l. 24 v. 20 p. 221 c. 1. 1. 24 v. 21
p. 236 c. 2. 1. 52 p. 402 c. 1. 1. 27
53 C. 13 v. 1 p. 214 c. 2. 1. 25
v. 12 p. 105 c. 2. 1. 39 v. 14 p. 296
c. 1. 1. 15 C. 14 v. 18 p. 352 c. 2.
l. 39 v. 21 p. 233 c. 1. 1. 16 p. 361
c. 2. 1. 46 v. 22 p. 283 c. 2. 1. 13

Corinth.

1 Corinth.

Cap. 1 vers. 14 pag. 298 col. 1 lin. 54
v. 15 p. 436 c. 1. 1. 10 v. 18 p. 298
c. 1. 1. 55 C. 2 v. 10 p. 143 c. 2.
l. 49 C. 3 v. 8 p. 314 c. 1. 1. 35 v.
13 p. 120 c. 2. 1. 31 v. 15 p. 319 c. 2.
l. 41 C. 4 v. 1 p. 154 c. 2. 1. 10 v. 2
p. 257 c. 2. 1. 4 v. 7 p. 307 c. 2. 1. 30
C. 5 v. 7, 10 p. 292 c. 1. 1. 8 p. 329
c. 1. 1. 40 v. 18 p. 348 c. 2. 1. 27
C. 6 v. 19 p. 120 c. 2. 1. 14 C. 7
v. 1 p. 45 c. 2. 1. 3 v. 20, 24 p. 154
c. 1. 1. 25 v. 23 p. 157 c. 1. 1. 30
v. 31 p. 227 c. 1. 1. 23 v. 35 p. 104
c. 1. 1. 32 C. 9 v. 19, 22 p. 401
c. 1. 1. 39 v. 20 p. 17 c. 2. 1. 43 p.
292 c. 2. 1. 29 C. 10 v. 6, 7 p.
254 c. 1. 1. 41 v. 9, 10 ibid. v. 17
p. 264 c. 2. 1. 17 v. 31, 32 p. 116
c. 2. 1. 38 v. 33 p. 304 c. 2. 1. 4
C. 11 v. 19 p. 348 c. 2. 1. 36 v. 28
p. 381 c. 2. 1. 36 v. 29 p. 327 c. 1.
l. 29 C. 12 v. 12 p. 264 c. 2. 1. 18
v. 25 p. 308 c. 1. 1. 13 v. 27 p. 264
c. 2. 1. 25 C. 13 v. 4 p. 188 c. 1. 1.
l. 24 v. 5 p. 31 c. 2. 1. 20 C. 15
v. 10 p. 347 c. 1. 1. 25 v. 38 p. 371
c. 2. 1. 30 v. 58 p. 314 c. 2. 1. 9 C.
16 v. 13 p. 128 c. 1. 1. 10

2 Corinth.

Cap. 2 vers. 15 pag. 314 col. 2 lin. 6
C. 3 v. 18 p. 363 c. 1. 1. 25 C. 4
v. 4 p. 154 c. 1. 1. 30 v. 7 p. 289
c. 2. 1. 38 C. 5 v. 1 p. 420 c. 1. 1.
53 v. 4 p. 351 c. 1. 1. 24 v. 6, 8
p. 78 c. 1. 1. 31 p. 386 c. 2. 1. 12
v. 12 p. 4 c. 1. 1. 36 v. 18 p. 53 c.
2. 1. 45 p. 304 c. 2. 1. 9 p. 433 c. 1.
l. 48 C. 6 v. 1 p. 246 c. 1. 1. 1.
p. 347 c. 1. 1. 27 v. 8 p. 298 c. 1.
l. 24 C. 9 v. 10 p. 162 c. 2. 1. 10
p. 352 c. 1. 1. 15 C. 12 v. 15 p.
365 c. 2. 1. 31 C. 13 v. 5 p. 381
c. 2. 1. 34

Galat.

Cap. 2 vers. 11 pag. 401 col. 1 lin. 9
v. 14 p. 137 c. 2. 1. 1 v. 20 p.
347 c. 1. 1. 32 C. 3 v. 16 p. 264
c. 2. 1. 23 C. 4 v. 26 p. 113
c. 2. 1. 30 C. 5 v. 6 p. 241 c. 1. 1.
41 v. 22 p. 331 c. 1. 1. 29 C. 6
v. 1 p. 154 c. 2. 1. 14 p. 493 c. 2.
l. 37 v. 4 p. 381 c. 2. 1. 37 v. 9
p. 292 c. 1. 1. 47 v. 10 p. 97 c. 1.
l. 13 p. 137 c. 1. 1. 41.

Ephes.

Cap. 1 vers. 18 pag. 177 col. 2 l. 45
p. 154 c. 1. 1. 29 C. 2 v. 10 p. 219
c. 1. 1. 43 v. 12 p. 430 c. 2. 1. 54
C. 4 v. 1 p. 418 c. 2. 1. 18 v. 4
p. 264 c. 2. 1. 14 v. 14 p. 13 c. 1.
l. 28 v. 17 p. 13 c. 1. 1. 4 v. 18 p.
71 c. 1. 1. 36 v. 24 p. 417 c. 1. 1.
43 v. 26 p. 45 c. 2. 1. 54 v. 27 p.
104 c. 1. 1. 20 C. 5 v. 11 p. 105
c. 2. 1. 40 v. 12, 13 ibid. l. 19 p.
119 c. 2. 1. 44 v. 14 p. 258 c. 1.
l. 52 v. 16 p. 150 c. 1. 1. 9 v. 31
p. 185 c. 1. 1. 25 v. 31 p. 1 c. 1.
l. 26 C. 6 v. 11, 12, 13 p. 77
c. 2. 1. 47 p. 285 c. 1. 1. 5

Philip.

Cap. 1 v. 12, 13 pag. 207 col. 2 l. 15
v. 14 p. 308 c. 1. 1. 53 v. 20 p. 195
c. 2. 1. 8 p. 353 c. 1. 1. 41 v. 21,
22 p. 241 c. 1. 1. 44 p. 350 c. 1.
l. 38 v. 23 p. 176 c. 1. 1. 34 p. 201
c. 1. 1. 40 p. 386 c. 2. 1. 46 v. 27
p. 418 c. 2. 1. 18 C. 2 v. 7 p. 329
c. 1. 1. 42 v. 11 p. 331 c. 1. 1. 28
v. 17 p. 365 c. 2. 1. 30 v. 21 p. 31
c. 2. 1. 18 C. 3 v. 14 p. 92 c. 2. 1. 1
v. 19, 20 p. 278 c. 2. 1. 16 p. 352
c. 2. 1. 21 C. 4 v. 11 p. 298 c. 2.
l. 18 v. 12 p. 42 c. 1. 1. 2 v. 14
p. 251 c. 2. 1. 25 v. 18 p. 179 c. 1.
l. 13 p. 351 c. 2. 1. 14 v. 22 p. 205
c. 1. 1. 40

Colos.

Cap. 1 vers. 10 pag. 418 col. 2 l. 18
C. 2 v. 19 p. 392 c. 1. 1. 36 C. 3
v. 12 p. 278 c. 2. 1. 16 v. 16 p. 92
c. 1. 1. 39

1 Thessal.

Cap. 1 vers. 12 pag. 418 col. 2 lin. 18
v. 19 p. 314 c. 2. 1. 13 C. 4 v. 4
p. 157 c. 1. 1. 27 p. 383 c. 2. 1. 4
v. 9 p. 321 c. 1. 1. 31 C. 5 v. 6 p.
34 c. 2. 1. 42 v. 6, 7 p. 105 c. 2. 1.
41 v. 21 p. 106 c. 2. 1. 19

2 Thessal.

Cap. 1 vers. 5 pag. 423 col. 1 lin. 42
v. 6 ibid. l. 43 C. 2 v. 4 p. 104
c. 2. 1. 10 C. 3 v. 11 p. 292 c. 1.
l. 48

1 Timoth.

Cap. 1 vers. 1 pag. 192 col. 1 lin. 54
v. 17 p. 435 c. 2. 1. 9 C. 2 v. 15
p. 56 c. 2. 1. 29 C. 4 v. 6 p. 2 c.
1. 1. 40 p. 189 c. 1. 1. 4 v. 7 p. 92
c. 2. 1. 29 v. 10 p. 1 c. 2. 1. 14 v.

12 p. 394 c. 1. 1. 39 C. 5 v. 21
p. 239 c. 2. 1. 54 C. 6 v. 5 p. 324
c. 1. 1. 49 v. 12 p. 94 c. 1. 1. 52
p. 240 c. 1. 1. 14 v. 16 p. 435 c. 2.
l. 6 v. 17 p. 239 c. 2. 1. 29 p. 307
c. 2. 1. 17 v. 18 p. 2 c. 1. 1. 50 p.
408 c. 1. 1. 19 v. 19 p. 153 c. 1.
l. 34

2 Timoth.

Cap. 1 vers. 5 p. 2 c. 1. 1. 41 v.
6 p. 258 c. 1. 1. 20 C. 2 v. 16
p. 92 c. 2. 1. 8 v. 23 ibid. l. 29
v. 25 p. 147 c. 2. 1. 41 p. 409
c. 2. 1. 52 v. 26 p. 243 c. 1. 1. 32
C. 3 v. 5 p. 338 c. 2. 1. 55
p. 395 c. 1. 1. 51 v. 10 p. 189
c. 1. 1. 5 v. 15 p. 2 c. 1. 1. 41
p. 7 c. 1. 1. 48 C. 4 v. 3 p. 380
c. 2. 1. 10 v. 5 p. 34 c. 2. 1. 42
v. 6 p. 386 c. 2. 1. 12 v. 7 p. 94
c. 1. 1. 54 p. 240 c. 1. 1. 15 v.
8 p. 423 c. 1. 1. 34

Titus

Cap. 2 vers. 15 p. 394 c. 1. 1. 38
C. 3 v. 2 p. 348 c. 2. 1. 50
v. 9 p. 92 c. 2. 1. 11.

Hebr.

Cap. 4 vers. 12, 13 p. 418 c. 1.
l. 49 C. 5 v. 11, 12 p. 380
c. 2. 1. 3 C. 6 v. 10 p. 423 c. 1.
l. 36, 43 C. 9 v. 27 p. 319 c. 1.
l. 153 C. 10 v. 34 p. 205 c. 1.
l. 1 v. 39 p. 392 c. 1. 1. 42
C. 11 v. 1 p. 143 c. 2. 1. 54
v. 5 p. 329 c. 1. 1. 46 v. 11 p.
162 c. 2. 1. 25 p. 431 c. 1. 1. 35
v. 13 p. 154 c. 1. 1. 18 v. 35
-37 p. 253 c. 1. 1. 40 C. 12 v.
4 p. 94 c. 1. 1. 7 v. 5 p. 319
c. 2. 1. 53 p. 432 c. 1. 1. 36
v. 9-11 p. 195 c. 1. 1. 1 p. 378
c. 1. 1. 42 v. 22 p. 113 c. 1.
l. 30 v. 32 p. 240 c. 1. 1. 32
Cap. 13 vers. 17 p. 314 c. 2.
l. 26

Jacob.

Cap. 1 v. 23 p. 378 c. 1. 1. 40
v. 11 p. 268 c. 2. 1. 23 v. 35
p. 64 c. 1. 1. 1 p. 219 c. 2. 1. 35
v. 14 p. 98 c. 2. 1. 38 v. 18 p.
323 c. 1. 1. 13 v. 25 p. 122
c. 2. 1. 42 v. 27 p. 239 c. 2. 1. 55
C. 2 v. 8 p. 133 c. 2. 1. 45
C. 3 v. 1 p. 399 c. 2. 1. 25 v.
12 p. 300 c. 1. 1. 21 C. 4 v. 5
p. 77 c. 2. 1. 43 C. 5 v. 27
p. 205

p. 231 c. 2 l. 21 v. 19 p. 348
c. 2 l. 56

1 Petr.

C. 1 v. 16 p. 360 c. 1 l. 29 v.
18 p. 168 c. 2 l. 54 v. 33, 25
p. 427 c. 1 l. 34 C. 2 v. 5, 9
p. 93 c. 2 l. 37 v. 8 p. 233 c. 1
l. 17 v. 11 p. 77 c. 2 l. 47 p. 18
c. 1 l. 29 p. 154 c. 1 l. 19
v. 22 p. 329 c. 1 l. 48 v. 23
p. 236 c. 2 l. 50 v. 25 p. 349
c. 1 l. 56 C. 3 v. 13 p. 402 c.
1 l. 41 C. 4 v. 10 p. 433 c.
1 l. 18 v. 12 p. 154 c. 1 l. 7
p. 300 c. 1 l. 13 p. 378 c. 1 l. 40
v. 14 p. 195 c. 1 l. 9 v. 15
p. 61 c. 2 l. 42 C. 5 v. 7 p.
157 c. 1 l. 4

2 Petr.

C. 1 v. 4 p. 324 c. 1 l. 50 v. 9

p. 71 c. 1 l. 37 p. 154 c. 1 l.
31 v. 15 p. 63 c. 1 l. 48 v. 19
p. 143 c. 2 l. 45 C. 2 v. 13
p. 241 c. 1 l. 37 v. 14 p. 88
c. 1 l. 39 C. 3 v. 1 p. 56 c. 2
l. 42 v. 7, 10, 12 p. 89 c. 1 l. 46

1 Joan.

C. 1 v. 9 p. 423 c. 2 l. 14 C. 2
v. 17 p. 227 c. 1 l. 33 C. 3
v. 3 p. 360 c. 1 l. 30 v. 10
ibid. l. 31 C. 4 v. 2 p. 117
c. 1 l. 3 v. 12 p. 435 c. 2 l. 7
v. 21 p. 321 c. 1 l. 26 C. 5
v. 3 p. 305 c. 1 l. 33 v. 18 p.
239 c. 2 l. 56

2 Joan.

V. 2 p. 297 c. 2 l. 14 v. 8 p. 254
c. 1 l. 43

Jud.

V. 16 p. 157 c. 1 l. 42

Apoc.

C. 1 v. 5 p. 92 c. 1 l. 30 v. 6
p. 93 c. 2 l. 35 v. 17 p. 248 c.
1 l. 8 C. 2 v. 8 p. 248 c. 1 l. 8
C. 3 v. 4 p. 418 c. 2 l. 15 v.
12 p. 147 c. 1 l. 28 v. 17 p.
71 c. 1 l. 38 p. 154 c. 1 l. 37
47 C. 5 v. 10 p. 93 c. 2 l. 35
C. 6 v. 16 p. 319 c. 2 l. 15
C. 12 v. 1 p. 336 c. 1 l. 53
v. 11 p. 277 c. 1 l. 24 C. 14
v. 5 p. 329 c. 1 l. 52 v. 13 p.
270 c. 1 l. 33 C. 16 v. 20 p.
329 c. 1 l. 53 C. 17 v. 21
p. 329 c. 1 l. 54 C. 19 v. 20
p. 319 c. 2 l. 4 C. 20 v. 6 p.
93 c. 2 l. 36 p. 258 c. 1 l. 53
v. 14 p. 319 c. 2 l. 2 C. 22 v.
13 p. 248 c. 1 l. 9.

Syllabus Auctorum, quorum scripta obiter in hoc opere explicantur, supplentur, emendantur.

Ælianum emend. pag. 131 col.
2 lin. 54

Ælius Gell. em. p. 172 c. 1 l. 37
Agapetus em. p. 408 c. 1 l. 27
Amastagoras apud Laert. em. p.
125 c. 2 l. 50

Antonius Abbas em. p. 309 c. 1 l. 12
Apollon. Tyan. em. p. 368 c. 1 l. 37

Abulejus explic. p. 244 c. 1 l. 4
Aristoteles explic. p. 286 c. 2 l. 1

supplet. p. 229 c. 1 l. 12 p.
183 c. 1 l. 38 p. 250 c. 2 l. 6

emend. p. 245 c. 2 l. 41 p.
250 c. 2 l. 4 p. 392 c. 2 l. 5

p. 425 c. 2 l. 47, 50
Arbennius expl. p. 156 c. 1 l. 45

Arbennius expl. p. 236 c. 1 l. 51
p. 421 c. 2 l. 26

Augustinus em. p. 277 c. 2 l. 47

Bo. apud Laert. em. p. 124 c. 2 l. 25

Cicero em. p. 175 c. 1 l. 31 p. 374
c. 1 l. 15

Clemens Alexandr. expl. p. 83 c. 2
l. 2 p. 95 c. 2 l. 39 suppl. p.

13 c. 2 l. 48 emend. p. 2 c. 2
l. 49 p. 83 c. 2 l. 9 p. 168

c. 1 l. 6 p. 172 c. 1 l. 36 p.
229 c. 2 l. 27 p. 332 c. 2 l. 34

Cydonius suppl. p. 194 c. 2 l. 25

Dio Cass. expl. p. 173 c. 2 l. 47

Dio Prus. expl. p. 197 c. 1 l. 47
emend. p. 310 c. 1 l. 6 p. 338

c. 2 l. 14 p. 381 c. 1 l. 40 p.
405 c. 2 l. 20

Diodorus Sic. emen. p. 389 c. 1 l. 53
Diogenes Cyn. suppl. p. 345 c. 1 l. 31

Empedocles emend. p. 375 c. 2 l. 53
p. 423 c. 2 l. 33, 40

Emilius apud Gel. em. p. 147 c. 2 l. 22
Epicharmus apud Plut. em. p. 280

c. 1 l. 4 p. 281 c. 1 l. 26

Epictetus expl. p. 91 c. 1 l. 45 p.
121 c. 1 l. 6 p. 267 c. 1 l. 23

expl. & emend. p. 9 c. 1 l. 7
p. 293 c. 1 l. 36, 44 expl. &

suppl. p. 318 c. 2 l. 14 emend.
p. 8 c. 2 l. 51 p. 94 c. 1 l. 23

p. 100 c. 1 l. 5 p. 104 c. 1 l. 51
p. 105 c. 1 l. 14 p. 196 c. 2 l. 44

p. 213 c. 1 l. 13 p. 216 c. 1 l. 34
p. 217 c. 1 l. 18, 12, 27 p. 233 c. 2

l. 26 p. 237 c. 1 l. 47 p. 277 c. 1
l. 13 p. 294 c. 1 l. 36 p. 304 c.

1 l. 38 p. 313 c. 2 l. 6 p. 315 c.
2 l. 50 p. 365 c. 1 l. 37 p. 367

c. 2 l. 7 p. 369 c. 1 l. 11 p.

375 c. 1 l. 30 p. 399 c. 1 l. 21
p. 408 c. 2 l. 54 p. 413 c. 2 l. 33

p. 426 c. 1 l. 54 p. 428 c. 2 l. 45
Epicurus apud Laert. emend. p. 33

c. 1 l. 20 p. 52 c. 2 l. 11
Epigrammarum. exp. p. 155 c. 1 l. 46

Epiphanius em. p. 155 c. 2 l. 34
Eurapius em. p. 404 c. 1 l. 17

Euripides apud Plut. Gell. expl.
& emend. p. 174 c. 2 l. 23, 52

apud Plut. Clem. Stob. em. p. 275
c. 1 l. 344 apud Clem. & Plut.

em. p. 279 c. 2 l. 27, 31 em &
expl. p. 280 c. 2 l. 5 em p. 376

c. 1 l. 31
Eustathius em. p. 275 c. 1 l. 16

p. 421 c. 1 l. 28
Etymologus em. p. 127 c. 1 l. 25

Favonius apud Stob. expl. p. 172
c. 2 l. 53

Franciscus em. p. 259 c. 1 l. 14

Gaius em. p. 286 c. 2 l. 58 p.
361 c. 2 l. 56 p. 362 c. 1 l. 6

Gnomologus em. p. 309 c. 1 l. 5
Gregor. Naz. em. p. 324 c. 1 l. 30

Heracleo em. p. 103 c. 1 l. 33
Hermes em. p. 385 c. 1 l. 10

Hesiodus

Hesiodus expl. p. 133 c. 1 l. 3 em.
p. 134 c. 1 l. 2, 53

Hesiodus em. p. 268 c. 2 l. 14
Hierocles ap. Stob. em. p. 49 c. 2 l. 49

Hippocrates explic. p. 43 c. 1
Homerus expl. p. 103 c. 1 l. 28

Horatius em. p. 189 c. 1 l. 48

Isidor. apud Athen. expl. p. 271
c. 1 l. 56

Isidorus em. p. 352 c. 1 l. 42
Juvencius em. p. 300 c. 2 l. 5

Lucretius expl. p. 112 c. 1 l. 23
p. 197 c. 2 l. 1 em & expl. p.

187 c. 2 l. 15 p. 197 c. 2 l. 17.
31 em. p. 199 c. 2 l. 31 p. 305

c. 1 l. 53 p. 343 c. 2 l. 31 p.
426 c. 2 l. 18

Manilius expl. p. 295 c. 2 l. 49 em.
p. 388 c. 2 l. 36 p. 395 c. 1 l. 33

Manilius em. & expl. p. 175 c. 2 l. 4
35 em. p. 432 c. 1 l. 30

Manilius em. p. 211 c. 2 l. 23
p. 384 c. 2 l. 15, 24, 48

Manilius Tyr. suppl. p. 287 c. 2 l. 37
Menander expl. p. 89 c. 1 l. 28 em.

& expl. p. 74 c. 1 l. 9
Minerius em. p. 379 c. 1 l. 16

Minerius apud Non. em. p. 56 c. 1
l. 49

Syllabus vocum Græcarum (Hebrais Latinisque paucis interstitis) quæ in hoc opere explicantur.

Α τανών pag. 253 col.
2 lin. 33, 53

Αγαστιών p. 197 c. 1 l. 50
Αδελφός p. 186 c. 2 l. 51

ἀδελφός p. 404 c. 1 l. 10,
30

ἀδελφότης p. 112 c. 1 l. 38
ἀδελφότης p. 29 c. 1 l. 22

ἀδελφότης p. 29 c. 1 l. 40 p. 30
c. 1 l. 41

ἀδελφότης p. 243 c. 1 l. 52
ἀδελφότης p. 178 c. 1 l. 45

ἀδελφότης p. 27 c. 2 l. 14
ἀδελφότης p. 17 c. 2 l. 39

αἰς p. 222 c. 1 l. 16
αἰθρία p. 305 c. 2 l. 18

Palaphantus em. p. 257 c. 2 l. 39
Philo suppl. p. 311 c. 2 l. 3 em.

p. 230 c. 2 l. 9 p. 412 c. 2 l. 13
Plato em. p. 286 c. 2 l. 42 p. 307

c. 1 l. 23 p. 323 c. 2 l. 33 p. 416
c. 1 l. 43

Plinius expl. p. 258 c. 2 l. 38 suppl.
p. 172 c. 1 l. 18 em. p. 74 c. 1 l. 12

p. 110 c. 1 l. 54
Plutarchus expl. p. 280 c. 1 l. 29

em. & expl. p. 103 c. 1 l. 20 em.
p. 31 c. 1 l. 9 p. 103 c. 1 l. 41

p. 111 c. 1 l. 7 p. 199 c. 2 l. 50
p. 215 c. 2 l. 15 p. 222 c. 1 l. 28

p. 239 c. 1 l. 11 p. 248 c. 1 l. 11 p.
270 c. 2 l. 25 p. 298 c. 2 l. 44

p. 327 c. 2 l. 37 p. 355 c. 2 l. 18
p. 388 c. 2 l. 39 p. 404 c. 1 l. 2

p. 405 c. 1 l. 51 p. 406 c. 2 l. 33
p. 408 c. 2 l. 14 p. 431 c. 1 l. 1

p. 434 c. 2 l. 51
Polybius expl. p. 236 c. 1 l. 26, 40

em. apud Suid. p. 239 c. 1 l. 33
Porphyrius ap. Stob. em. p. 63 c. 1 l. 8 em.

p. 226 c. 2 l. 15 p. 324 c. 2 l. 25
Procopius expl. p. 259 c. 1 l. 32 em.

ibid. l. 37
Prudentius em. p. 87 c. 1 l. 50

Seneca phil. expl. p. 173 c. 2 l. 46
em. p. 22 c. 1 l. 8 p. 61 c. 1 l. 42

p. 93 c. 1 l. 48 p. 132 c. 1 l. 52
p. 134 c. 2 l. 31 p. 142 c. 2 l. 33

p. 168 c. 1 l. 37 p. 198 c. 2 l. 47
p. 251 c. 1 l. 47 p. 358 c. 1 l. 1

p. 366 c. 1 l. 55
Senec. trag. em. p. 52 c. 1 l. 3 p. 117

c. 1 l. 43
Sextus empir. expl. p. 103 c. 1 l. 7

Sextus hist. em. p. 421 c. 1 l. 22
Sophocles expl. p. 248 c. 2 l. 22 em.

p. 306 c. 1 l. 54 p. 358 c. 2 l. 5
Stobæus em. p. 140 c. 2 l. 34 p. 207

c. 2 l. 30 p. 298 c. 2 l. 31
p. 313 c. 1 l. 16 p. 328 c. 1 l. 48

Suetonius em. p. 433 c. 2 l. 50
Suidas em. p. 12 c. 1 l. 15 p. 66

c. 1 l. 9 p. 71 c. 2 l. 18 p. 366
c. 2 l. 30 p. 414 c. 2 l. 10, 26

Synestus em. p. 277 c. 2 l. 9

Tacitus em. p. 175 c. 1 l. 54
Tatianus em. p. 141 c. 2 l. 42

Tertullianus expl. p. 174 c. 1 l. 21
em. p. 170 c. 2 l. 48 p. 174 c. 2 l.

31 p. 431 c. 2 l. 18
Themistius em. p. 242 c. 1 l. 56

c. 2 l. 1 p. 318 c. 1 l. 21
Theophrastus em. p. 73 c. 1 l. 41

p. 86 c. 1 l. 51 p. 405 c. 1 l. 7
Trigleus apud Clem. & Cyril. em.

p. 360 c. 1 l. 15 apud Porphy.
& Cyril. fupp. ibid. l. 18

Tiro apud Non. em. p. 85 c. 2 l. 1
43 em. p. 261 c. 1 l. 1

ἀναγν.

ἀναρεῖν, *recurrens* p. 123 c. 1. 22,
29 p. 124 c. 2. 1. 46
ἀναρῶν p. 243 c. 1. 1. 27
ἀναρῶν p. 81 c. 2. 1. 40
ἀναρῶν p. 99 c. 2. 1. 4
ἀνδρῶν ὡς ὡς p. 129 c.
1. 1. 89
ἀνδρῶν p. 118 c. 2. 1. 41
ἀνδρῶν p. 367 c. 1. 1. 48
ἀνδρῶν p. 43 c. 1. 1. 43
ἀνδρῶν, *anima* p. 51 c. 1. 1. 41
ἀνδρῶν p. 98 c. 2. 1. 4 p. 102
c. 2. 1. 25
ἀνδρῶν p. 25 c. 2. 1. 6
ἀνδρῶν p. 19 c. 1. 1. 25 p. 27
c. 2. 1. 14
ἀνδρῶν, *σῆμα* p. 246 c. 1. 1. 8, 9
ἀνδρῶν p. 19 c. 2. 1. 10
ἀνδρῶν p. 407 c. 2. 1. 50
ἀνδρῶν p. 98 c. 2. 1. 36
ἀνδρῶν p. 280 c. 2. 1. 36
ἀνδρῶν p. 104 c. 2. 1. 2
ἀνδρῶν & ὡς ὡς p. 181 c.
1. 1. 37 *examine, examine*
ibid. c. 2. 1. 16
ἀνδρῶν p. 337 c. 1. 1. 23
ἀνδρῶν, *astimatio* p. 115 c. 1. 1. 40
ἀνδρῶν p. 423 c. 1. 1. 23
ἀνδρῶν p. 57 c. 1. 1. 27
ἀνδρῶν p. 88 c. 2. 1. 34 p. 180
c. 1. 1. 6 p. 190 c. 2. 1. 7
ἀνδρῶν p. 75 c. 1. 1. 12
ἀνδρῶν p. 188 c. 2. 1. 30
ἀνδρῶν p. 255 c. 1. 1. 4 p. 357
c. 1. 1. 23
ἀνδρῶν p. 112 c. 1. 1. 30
ἀνδρῶν p. 12 c. 1. 1. 25
ἀνδρῶν p. 104 c. 1. 1. 31
ἀνδρῶν p. 178 c. 2. 1. 22
ἀνδρῶν p. 135
ἀνδρῶν p. 6 c. 1. 1. 30
ἀνδρῶν p. 283 c. 1. 1. 9
ἀνδρῶν p. 31 c. 1. 1. 32
ἀνδρῶν p. 46 c. 2. 1. 32
ἀνδρῶν p. 238 c. 1. 1. 4
ἀνδρῶν p. 123 c. 2. 1. 11
ἀνδρῶν p. 238 c. 2. 1. 4
ἀνδρῶν p. 125 c. 1. 1. 27
ἀνδρῶν p. 102 c. 1. 1. 41
ἀνδρῶν p. 21 c. 2. 1. 39
ἀνδρῶν p. 370 c. 1. 1. 14
ἀνδρῶν p. 385 c.
2. 1. 38, 42
ἀνδρῶν p. 297 c. 1. 1. 43
ἀνδρῶν p. 52 c. 1. 1. 40
ἀνδρῶν p. 323 c. 1. 1. 16

ἀποπύπῃ p. 6 c. 2. 1. 17
ἀποπύπῃ p. 177 c. 2. 1. 56 p.
178 c. 1. 1. 3, 29
ἀποπύπῃ p. 104 c. 1. 1. 37
ἀποπύπῃ p. 112 c. 1. 1. 15, 28
ἀποπύπῃ p. 111 c. 2. 1. 36
ἀποπύπῃ p. 427 c. 1. 1. 1
ἀποπύπῃ p. 45 c. 2. 1. 32
ἀποπύπῃ p. 187 c. 1.
1. 46, 49
ἀποπύπῃ p. 188 c. 1. 1. 6
ἀποπύπῃ p. 82 c. 2. 1. 37 p. 83 c. 1.
1. 10 p. 236 c. 2. 1. 46
ἀποπύπῃ p. 9 c. 2. 1. 48
ἀποπύπῃ p. 21 c. 1. 1. 14
ἀποπύπῃ p. 21 c. 1. 1. 51
ἀποπύπῃ p. 106 c. 2. 1. 41
ἀποπύπῃ p. 179 c. 1. 1. 23
ἀποπύπῃ p. 252 c. 2. 1. 25
ἀποπύπῃ p. 361 c. 2. 1. 30
ἀποπύπῃ p. 157 c. 2. 1. 18
ἀποπύπῃ p. 34 c. 1. 1. 13
ἀποπύπῃ p. 114 c. 1. 1. 8
ἀποπύπῃ p. 346 c. 1. 1. 12
ἀποπύπῃ p. 4 c. 2. 1. 14
ἀποπύπῃ p. 406 c. 1. 1. 50
ἀποπύπῃ p. 326 c. 2. 1. 20
ἀποπύπῃ p. 34 c. 1. 1. 3
ἀποπύπῃ p. 19 c. 1. 1. 25
Βάπτις p. 230 c. 2. 1. 41 tingi
p. 131 c. 1. 1. 7
Βάπτις p. 309 c. 1. 1. 33
Βάπτις p. 312 c. 2. 1. 45
Βάπτις p. 42, 51
Βάπτις *Vincti factio* p. 3 c. 2.
1. 51
Βάπτις p. 339 c. 2. 1. 44
Βάπτις p. 380 c. 1. 1. 17
Βάπτις p. 288 c. 1. 1. 33
Βάπτις p. 356 c. 2. 1. 38
Γαλῆν p. 305 c. 2. 1. 18
Γαλῆν p. 129 c. 1. 1. 29
Γαλῆν p. 29 c. 2. 1. 42
Γαλῆν p. 187 c. 2. 1. 10
Γαλῆν p. 177 c. 1. 1. 54
Γαλῆν p. 158 c. 1.
1. 48, 50
Γαλῆν p. 137 c. 1. 1. 46
Γαλῆν p. 211 c. 2. 1. 36
Γαλῆν p. 376 c. 2. 1. 9
Γαλῆν p. 175 c. 2. 1. 21
Δάξ, *terra* p. 186 c. 2.
1. 55 p. 187 c. 1. 1. 1

Δάξ, *terra* p. 403 c. 2.
1. 15, 35
Δάξ, *terra* p. 259 c. 1. 1. 11
Δάξ, *terra* p. 19 c. 1. 1. 26
Δάξ, *terra* p. 95 c. 1. 1. 3
Δάξ, *terra* p. 323 c. 1. 1. 26
Δάξ, *terra* p. 403 c. 2. 1. 53, 55
Δάξ, *terra* p. 34 c. 2. 1. 18
Δάξ, *terra* p. 124 c. 1. 1. 4
--- *εργασίαι* p. 258 c. 2. 1. 25
Δάξ, *terra* p. 81
c. 1. 1. 5, 33 p. 82 c. 1. 1. 2
p. 228 c. 1. 1. 31 p. 229 c. 2.
1. 34
Δάξ, *terra* p. 83 c. 1. 1. 45
Δάξ, *terra* p. 295 c. 2. 1. 25
Δάξ, *terra* p. 245 c. 2.
1. 43, 47, 52 p. 393 c. 2. 1. 15
p. 434 c. 1. 1. 7
Δάξ, *terra* p. 45 c. 2. 1. 3
Δάξ, *terra* p. 137 c. 2. 1. 5
Δάξ, *terra* p. 363 c. 2. 1. 55
Δάξ, *terra* p. 417 c. 1. 1. 45
Δάξ, *terra* p. 287 c. 1. 1. 6
Δάξ, *terra* p. 427 c.
2. 1. 24
Δάξ, *terra* p. 427 c.
86 c. 1. 1. 39, 42, 46
Δάξ, *terra* p. 381 c. 2. 1. 5
Δάξ, *terra* p. 200 c. 1. 1. 1
Δάξ, *terra* p. 130 c. 2. 1. 18
Δάξ, *terra* p. 188 c. 2. 1.
29
Δάξ, *terra* p. 216 c. 1. 1. 54
Εργασίαι p. 185 c. 1. 1. 4
Εργασίαι p. 12 c. 2. 1. 55
Εργασίαι p. 122 c. 2. 1. 43
Εργασίαι p. 116 c. 2.
1. 55
Εργασίαι p. 434
c. 2. 1. 51, 53
Εργασίαι p. 11 c. 1. 1. 1
Εργασίαι p. 24, 28, 39 p. 24, 28, 39
Εργασίαι p. 353 c. 2. 1. 29
Εργασίαι p. 353 c. 2. 1. 41
Εργασίαι p. 330 c. 1. 1. 50
Εργασίαι p. 220 c. 1. 1. 19
Εργασίαι p. 303 c. 1. 1. 34
Εργασίαι p. 382 c. 1. 1. 5
Εργασίαι p. 124 c. 1. 1. 51 p.
174 c. 1. 1. 28
Εργασίαι p. 225 c. 1. 1. 56 p. 226
c. 1. 1. 16
Εργασίαι p. 217 c. 2. 1. 7
Εργασίαι

Εργασίαι p. 316 c. 1. 1. 1
Εργασίαι p. 30 c. 1. 1. 47
Εργασίαι p. 359 c. 1. 1. 17
Εργασίαι p. 218 c. 1. 1. 19
Εργασίαι p. 19 c. 1. 1. 1
Εργασίαι p. 66 c. 2. 1. 55
Εργασίαι p. 189 c. 1. 1. 50
Εργασίαι p. 282 c. 2. 1. 4
Εργασίαι p. 374 c. 1. 1. 5
Εργασίαι p. 407 c. 1. 1. 8
Εργασίαι p. 2 c. 2. 1. 39
Εργασίαι p. 42 c. 1. 1. 8
Εργασίαι p. 337 c. 1. 1. 4
Εργασίαι p. 7 c. 1. 1. 27
Εργασίαι p. 12 c. 1. 1. 33
Εργασίαι p. 58 c. 1. 1. 39
Εργασίαι p. 145 c. 1. 1. 13
Εργασίαι p. 140 c. 2. 1. 20
Εργασίαι p. 212 c. 2. 1. 41
Εργασίαι p. 298 c. 1. 1. 49
Εργασίαι p. 225 c. 2. 1. 54 p. 226 c. 1.
1. 3, 8 c. 2. 1. 8
Εργασίαι p. 360 c. 1. 1. 24
Εργασίαι p. 155 c. 2. 1.
50, 53
Εργασίαι p. 111 c. 2. 1. 34
Εργασίαι p. 40 c. 1. 1. 29
Εργασίαι p. 204 c. 1. 1. 40
Εργασίαι p. 262 c. 1. 1. 51
Εργασίαι p. 85
c. 2. 1. 9 p. 244 c. 2. 1. 31
Εργασίαι p. 157 c. 2. 1. 48
Εργασίαι p. 38 c. 1. 1. 38
Εργασίαι p. 268 c. 2. 1. 9
Εργασίαι p. 274 c. 1. 1. 50
Εργασίαι p. 43 c. 2. 1. 50
Εργασίαι p. 51 c. 1. 1. 40
Εργασίαι p. 39 c. 2. 1. 50
Εργασίαι p. 45 c. 1. 1. 35
Εργασίαι p. 308 c. 1. 1. 42
Εργασίαι p. 45 c. 1. 1. 36
Εργασίαι p. 232 c. 2. 1. 43
Εργασίαι p. 233 c. 1. 1. 5
Εργασίαι p. 86 c. 2.
1. 45 p. 87 c. 1. 1. 2
Εργασίαι p. 20 c. 1. 1. 24
Εργασίαι p. 157 c. 2. 1. 48
Εργασίαι p. 316 c. 1. 1. 14
Εργασίαι p. 305 c. 2. 1. 48
Εργασίαι p. 369 c. 1. 1. 39
Εργασίαι p. 133 c. 2. 1. 36
Εργασίαι p. 11 c. 1. 1. 5, 15
Εργασίαι p. 17 c. 2. 1. 41
Εργασίαι p. 403 c. 1. 1. 29
Εργασίαι p. 266 c. 2. 1. 16
Εργασίαι p. 11 c. 1. 1. 28

Εργασίαι p. 241 c. 2. 1. 39
Εργασίαι p. 9 c. 1. 1. 39
Εργασίαι p. 320 c. 2. 1. 14
Εργασίαι p. 116 c. 1. 1. 43
Εργασίαι p. 231 c. 2. 1. 4
Εργασίαι p. 137 c. 2. 1. 3
Εργασίαι p. 438 c. 1. 1. 25
Εργασίαι p. 27 c. 1. 1. 14
Εργασίαι p. 100 c. 1. 1. 14 p. 109
c. 2. 1. 47
Εργασίαι p. 123 c. 1. 1. 9
Εργασίαι p. 218 c. 2. 1. 47 p. 219
c. 2. 1. 4
Εργασίαι p. 408 c. 1. 1. 14
Εργασίαι p. 115 c. 1. 1. 1
Εργασίαι p. 363 c. 2. 1. 54
Εργασίαι p. 230 c. 2. 1. 15
Εργασίαι p. 297 c. 2. 1. 10
Εργασίαι p. 37 c. 1. 1. 48
Εργασίαι p. 21 c. 1. 1. 14
Εργασίαι p. 219 c. 1. 1. 12
Εργασίαι p. 360 c. 1. 1. 16
Εργασίαι p. 329 c. 1. 1. 28
Εργασίαι p. 59 c. 1. 1. 20
Εργασίαι p. 216 c. 1. 1. 52
Εργασίαι p. 341 c. 2. 1. 49
Εργασίαι p. 206 c. 2. 1. 53 p. 222
c. 2. 1. 21
Εργασίαι p. 137 c. 1. 1. 7
Εργασίαι p. 148 c. 2. 1. 6
Εργασίαι p. 403 c. 1. 1. 18
Εργασίαι p. 281 c. 2. 1. 29
Εργασίαι p. 299 c. 1. 1. 12
Εργασίαι p. 161 c. 2. 1. 3 p. 332
c. 2. 1. 1
Εργασίαι p. 161 c. 2.
1. 8 p. 174 c. 1. 1. 4
Εργασίαι p. 178 c. 2. 1. 39
Εργασίαι p. 174 c. 2. 1. 8
Ζητητικόν p. 33 c. 1. 1. 48 c. 2. 1. 8
Η, *hi* p. 197 c. 2. 1. 40
Η, *hi* p. 162 c. 1. 1. 3
Η, *hi* p. 155 c. 2. 1. 30
Θέλειν p. 336 c. 2. 1. 51
Θέλειν p. 59 c. 1. 1. 39
Θέλειν p. 430 c. 2.
1. 11, 30
Θέλειν p. 359 c. 1. 1. 8
Θέλειν p. 45 c. 2. 1. 42
Θέλειν p. 309 c. 2. 1. 36
Θέλειν p. 306 c. 2. 1. 35

Θέλειν p. 17 c. 2. 1. 47 p. 143
c. 2. 1. 41
Θέλειν p. 122 c. 2. 1. 18
Θέλειν p. 23 c. 2.
1. 9, 33
Καββαλῶν p. 280 c. 2. 1. 56
p. 181 c. 1. 1. 28
Καββαλῶν p. 16 c. 2. 1. 37
Καββαλῶν p. 60 c. 2. 1. 56 p.
61 c. 1. 1. 1
Καββαλῶν p. 43 c. 1. 1. 29
Καββαλῶν p. 256 c. 1. 1. 31
Καββαλῶν p. 434 c. 1. 1. 56
Καββαλῶν p. 146 c. 2. 1. 34 p. 247
c. 1. 1. 11 p. 383 c. 2. 1. 45
Καββαλῶν p. 197 c. 1. 1. 25
Καββαλῶν p. 316 c. 2. 1. 30
Καββαλῶν p. 380 c. 1. 1. 4
Καββαλῶν p. 192 c. 1. 1. 55
Καββαλῶν p. 149 c. 2.
1. 38
Καββαλῶν p. 176 c. 1. 1. 33
Καββαλῶν p. 197 c. 1. 1. 15
Καββαλῶν p. 403 c. 1. 1. 39
Καββαλῶν p. 42
Καββαλῶν p. 357
c. 1. 1. 53
Καββαλῶν p. 348
c. 1. 1. 13, 30
Καββαλῶν p. 128 c. 2. 1. 37
p. 157 c. 2. 1. 37 p. 236 c. 1. 1. 32
Καββαλῶν p. 27 c. 1. 1. 32
Καββαλῶν p. 214
c. 1. 1. 35, 36
Καββαλῶν p. 110 c. 1. 1. 34
Καββαλῶν p. 258 c. 2. 1. 3
Καββαλῶν p. 366 c. 2. 1. 29
Καββαλῶν p. 17 c. 1. 1. 32
Καββαλῶν p. 175 c. 1. 1. 30
Καββαλῶν p. 31 c. 2. 1. 9
p. 32 c. 1. 1. 20
Καββαλῶν p. 148, 51, 52
Καββαλῶν p. 98 c. 2. 1. 52 p. 188
c. 2. 1. 4
Καββαλῶν p. 183 c. 2. 1. 24
Καββαλῶν p. 26 c. 1. 1. 42
Καββαλῶν p. 316 c. 2. 1. 6, 12
Καββαλῶν p. 123 c. 2. 1. 17, 20
Καββαλῶν p. 51 c. 1.
1. 17
Λελογισμένον, *confidens* p. 324
c. 2. 1. 15
Λοιπόν p. 139 c. 1. 1. 4, 8
Λοιπόν

λύθρον, λύθρ p. 51 c. 1 l. 2, 7
λυκορία p. 397 c. 2 l. 5
λυσοδικίοι p. 256 c. 1 l. 3

Μαγνητικὸν p. 280 c. 2 l. 5
μακρόν - ἵπποι p. 359 c. 1 l. 48
μάθ p. 264 c. 2 l. 47, 50
μάμ p. 265 c. 2 l. 11
μάθ p. 264 c. 2 l. 48, 50
μεταβαλλή p. 252 c. 2 l. 39
μεταβίβει p. 300 c. 2 l. 13
μετονομαζέει, *metonymari* p.
356 c. 1 l. 31
μετεώρεται p. 226 c. 2 l. 30
μόιον, ἐλλείπει p. 8 c. 1 l. 1
μύθος, μυθός p. 33 c. 1 l. 43,
45
μύθ p. 339 c. 1 l. 54
μυζέειν p. 174 c. 2 l. 13 p. 225
c. 1 l. 56

Νάτην p. 91 c. 1 l. 46
νεκρὸν p. 258 c. 1 l. 10
νεκρὸν p. 334 c. 1 l. 41
νέμεσις p. 53 c. 1 l. 48
νέμεσις p. 260 c. 1 l. 9
νέμεσις p. 237 c. 2 l. 22
νέμεσις p. 53 c. 1 l. 20, 54
p. 118 c. 2 l. 39 p. 229 c. 2 l. 48
νέμεσις p. 260 c. 1 l. 7
νέμεσις p. 382 c. 1 l. 15
νύμφη p. 34 c. 2 l. 41 νύμφης ib.
l. 45
νύμφη p. 74 c. 1 l. 46
νύμφη p. 355 c. 2 l. 13
νύμφη p. 34 c. 2 l. 41 νύμφης ib.
l. 45

Ὀδὸν p. 18 c. 2, 33
Ὀνομαζέει p. 35 c. 2 l. 8, 9
Ὀνομαζέει p. 138 c. 1 l. 35 c. 2
l. 38 p. 182 c. 2 l. 29 p. 400
c. 2 l. 8
Ὀνομαζέει p. 187 c. 2 l. 33
Ὀνομαζέει p. 17 c. 2 l. 25
Ὀνομαζέει p. 200 c. 2 l. 37
Ὀνομαζέει p. 11 c. 2 l. 5, 12 p. 217
c. 1 l. 37 p. 325 c. 1 l. 42
Ὀνομαζέει p. 24 c. 1 l. 24
Ὀνομαζέει p. 19 c. 2 l. 28
Ὀνομαζέει p. 108 c. 1 l. 24
Ὀνομαζέει p. 124 c. 1 l. 29
Ὀνομαζέει p. 101 c. 2 l. 55 p. 258 c. 1
l. 28
Ὀνομαζέει, Ὀνομαζέει p. 6 c.
2 l. 35

ἐδμδ p. 294 c. 2 l. 7
ἐδμδ, *epithetulus, epithet* p. 35
c. 2 l. 8, 17 *epithetulus* ib. l. 41
ἐδμδ, *epithet* p. 87 c. 2 l. 39
ἐδμδ, *epithet* p. 210 c. 1 l. 8 p.
311 c. 1 l. 1 p. 394 c. 1 l. 28

Πάγ p. 287 c. 2 l. 42
πῶς p. 7 c. 1 l. 39 πῶδεν
ibid. l. 47
παλιγγενεσία p. 385 c. 2 l. 5
παλιγγενεσία, *Pannularius* p. 4
c. 1 l. 16 *Panna* ibid. l. 26 c.
2 l. 40
παμμεγέ p. 278 c. 2 l. 25
παμ. 72 *ulian quicquam* p. 104
c. 2 l. 24
παμμεγέ p. 99 c. 1 l. 20
παμμεγέ p. 309 c. 2 l. 11
παμμεγέ p. 61 c. 2 l. 49 p.
75 c. 1 l. 11 p. 88 c. 2 l. 37
p. 189 c. 1 l. 6, 7
παμμεγέ p. 122 c. 2 l. 43
παμμεγέ p. 43 c. 2 l. 1
παμμεγέ p. 78 c. 1 l. 46 p.
361 c. 1 l. 12
παμμεγέ p. 326 c. 2 l. 16
παμμεγέ, *παμμεγέ* p. 113
c. 1 l. 28, 34
παμμεγέ p. 386 c. 2 l. 23
παμμεγέ p. 26 c. 2 l. 48
παμμεγέ p. 186 c. 1 l. 26
παμμεγέ p. 115 c. 2 l. 1
παμμεγέ p. 189 c. 1 l. 24
p. 233 c. 1 l. 52
παμμεγέ p. 19 c. 2 l. 40
παμμεγέ p. 197 c. 1 l. 21
παμμεγέ p. 102 c. 2 l. 14, 44 p.
254 c. 2 l. 23 p. 20 c. 1 l. 55
παμμεγέ p. 103 c. 1 l. 1
36, 38
παμμεγέ p. 59 c. 1 l. 5
παμμεγέ p. 420 c. 1 l. 1
παμμεγέ p. 256 c. 1 l. 51
παμμεγέ p. 19 c. 2 l. 35
παμμεγέ p. 353 c. 1 l. 29
παμμεγέ p. 163 c. 1 l. 15 c. 2 l. 11
παμμεγέ p. 92 c. 2 l. 8
παμμεγέ p. 305 c. 1 l. 6
παμμεγέ p. 12 c. 1 l. 6
παμμεγέ p. 153 c. 2 l. 10, 30
παμμεγέ p. 267 c. 2 l. 2
παμμεγέ, *παμμεγέ* p. 21 c. 2 l. 17 p. 27 c. 1 l. 9
p. 223 c. 2 l. 39 p. 331 c. 2
l. 49

ἐδμδ, *epithetulus, epithet* p. 26 c. 1
l. 55 p. 27 c. 1 l. 1
ἐδμδ, *epithetulus, epithet* p. 188 c. 1 l. 21 c. 2
p. 412 c. 2 l. 16
παμμεγέ p. 21 c. 1 l. 31
παμμεγέ, *παμμεγέ* p. 88 c. 2 l. 1
παμμεγέ p. 345 c. 1 l. 3
παμμεγέ p. 197 c. 1 l. 20
παμμεγέ p. 2 c. 2 l. 52 p. 3 c. 1
l. 1
παμμεγέ, *παμμεγέ* p. 186
c. 2 l. 11
παμμεγέ p. 244 c. 2 l. 30
παμμεγέ p. 276 c. 2 l. 17
παμμεγέ p. 181 c. 2 l. 22 p. 213
c. 2 l. 12
παμμεγέ p. 21 c. 2 l. 19, 44
παμμεγέ, *παμμεγέ* p. 3 c.
2 l. 51
παμμεγέ, *παμμεγέ* p. 115 c. 1 l. 19 p. 121 c. 1 l. 19
παμμεγέ p. 92 c. 2 l. 7
παμμεγέ p. 296 c. 1 l. 13
παμμεγέ, *παμμεγέ* p. 42 c. 2
l. 53 p. 112 c. 1 l. 1
παμμεγέ p. 58 c. 1 l. 51 *παμμεγέ*
p. 207 c. 2 l. 21
παμμεγέ p. 73 c. 2 l. 1 p. 282 c. 1
l. 14
παμμεγέ p. 335 c. 2 l. 7
παμμεγέ p. 421 c. 2 l. 27
παμμεγέ p. 287 c. 1 l. 9
παμμεγέ p. 315 c. 2 l. 53
παμμεγέ p. 250 c. 1 l. 28, 48
παμμεγέ p. 233 c. 1 l. 13
παμμεγέ p. 354 c. 1 l. 39
παμμεγέ, *παμμεγέ* p. 186
c. 1 l. 7 p. 421 c. 1 l. 6, 8 *παμμεγέ*
p. 215 c. 2 l. 1 *παμμεγέ* ibid.
c. 2 l. 42, 51
παμμεγέ p. 346 c. 1 l. 2
παμμεγέ p. 28 c. 1 l. 5
παμμεγέ p. 141 c. 2 l. 35
37
παμμεγέ p. 185 c. 1 l. 14
παμμεγέ p. 268 c. 2 l. 22
παμμεγέ p. 282 c. 1 l. 14
παμμεγέ p. 110 c. 2 l. 18

Ραϊνκτόν, *raicntum* p. 133
c. 1 l. 40
ραϊνκτόν, *raicntum* ibid. 42
ραϊνκτόν, p. 61 c. 1 l. 53 p. 76 c.
2 l. 11

ρέμειν

ρέμειν, *remere* p. 61 c. 1
l. 26 p. 145 c. 2 l. 19
ρέμειν p. 217 c. 2 l. 47
ρέμειν, *remere* p. 295 c. 2 l. 26, 41
ρέμειν p. 75 c. 2 l. 40
ρέμειν, *secutorianus, secutor*
p. 4 c. 2 l. 42
ρέμειν p. 341 c. 1 l. 42
ρέμειν, *ringi, renidere* p. 28 c. 1
l. 10
ρέμειν p. 402 c. 1 l. 30
ρέμειν p. 126 c. 2 l. 32
ρέμειν, & *remere* ibid. p. 44 c. 1 l. 2
ρέμειν p. 260 c. 1 l. 7
ρέμειν p. 397 c. 1 l. 42
ρέμειν p. 397 c. 2 l. 2
ρέμειν p. 214 c. 2 l. 41
ρέμειν p. 7 c. 2 l. 12 *remere* ibid.
l. 26
ρέμειν p. 258 c. 2 l. 39
ρέμειν, *remere* p. 87 c. 1 l. 44
ρέμειν p. 50 c. 1 l. 9 p. 338 c. 2 l. 4
ρέμειν p. 50 c. 2 l. 13
ρέμειν p. 162 c. 1 l. 45 c. 2 l. 23 p.
226 c. 2 l. 2 p. 371 c. 2 l. 14
ρέμειν p. 141 c. 1 l. 24
ρέμειν p. 241 c. 2 l. 45
ρέμειν p. 214 c. 2 l. 41
ρέμειν, *remere* p. 266 c. 2 l. 28
ρέμειν p. 34 c. 1 l. 34
ρέμειν p. 341 c. 2 l. 55
ρέμειν p. 195 c. 2 l. 14 p. 248
c. 2 l. 3 p. 253 c. 2 l. 31
ρέμειν p. 75 c. 2 l. 37
ρέμειν, *remere* p. 123 c. 1
l. 48, 55
ρέμειν p. 10 c. 1 l. 27 *remere*
ibid. c. 2 l. 28
ρέμειν p. 22 c. 1 l. 51
ρέμειν, *remere* p. 16 c. 2 l. 1
p. 17 c. 1 l. 2 p. 302 c. 1
l. 46 p. 354 c. 1 l. 37
ρέμειν p. 28 c. 1 l. 42
ρέμειν p. 161 c. 1 l. 47
ρέμειν p. 185 c. 1 l. 1
23, 24
ρέμειν p. 393 c. 2 l. 41
ρέμειν p. 211 c. 1 l. 28
ρέμειν p. 192 c. 2 l. 42
ρέμειν p. 162 c. 1 l. 47
ρέμειν p. 195 c. 2 l. 20
ρέμειν p. 352 c. 2
l. 22
ρέμειν p. 430 c. 1 l. 52

ρέμειν p. 269 c. 1 l. 23
ρέμειν p. 191 c. 1 l. 4
ρέμειν, *remere* p. 96
c. 1 l. 23
ρέμειν p. 393 c. 2 l. 45
ρέμειν, & *remere* p. 87
c. 2 l. 24
ρέμειν p. 5 c. 1 l. 30
ρέμειν p. 161 c. 1 l. 47
ρέμειν p. 192 c. 1 l. 50
ρέμειν p. 285 c. 1 l. 13
p. 285 c. 1 l. 22
ρέμειν p. 393 c. 2 l. 31
ρέμειν p. 10 c. 1 l. 33
ρέμειν p. 215 c. 1 l. 46
ρέμειν p. 276 c. 2 l. 1
17 p. 290 c. 2 l. 40
ρέμειν p. 21 c. 2 l. 1 p. 305 c. 2 l. 7
ρέμειν p. 385 c. 1 l. 39
ρέμειν p. 36 c. 1 l. 16 c. 2 p.
37 c. 1 l. 1
ρέμειν p. 39 c. 2 l. 4 p. 214 c.
2 l. 18

Τάτ p. 395 c. 2 l. 28
τάτ, *taut* p. 72 c. 2
l. 51 p. 73 c. 1 l. 4
τάτ p. 174 c. 2 l. 50
τάτ, *taut* p. 124 c. 2 l. 13
τάτ p. 104 c. 1 l. 20
τάτ p. 267 c. 1 l. 4
τάτ p. 108 c. 1 l. 27 p.
212 c. 2 l. 33
τάτ p. 388 c. 1 l. 1
τάτ, & *taut* p. 305 c. 2
l. 40 p. 306 c. 1 l. 8, 14
τάτ p. 419 c. 1 l. 15
τάτ p. 417 c. 2 l. 38
τάτ p. 182 c. 1 l. 22
τάτ p. 110 c. 1 l. 28
τάτ p. 118 c. 1 l. 10 p. 229
c. 2 l. 35
τάτ p. 73 c. 2 l. 43 p. 77 c. 2
l. 18 p. 225 c. 2 l. 12
τάτ p. 46 c. 2 l. 46, 51
τάτ p. 85 c. 1 l. 20

Υγιής λόγος p. 306 c. 1 l. 48
υγιής, *hygie* p. 191 c. 1 l. 26
υγιής p. 322 c. 1 l. 23
υγιής, *hygie* p. 120 c. 2 l. 27
υγιής, *hygie* p. 357 c. 2
l. 9, 10
υγιής p. 18
υγιής, *hygie* p. 357 c. 1
l. 36, 42

υγιής p. 76 c. 2 l. 42
υγιής p. 53 c. 2 l. 15
υγιής, *hygie* p. 395 c. 2 l. 45
υγιής, *hygie* p. 303 c. 2 l. 40
υγιής, *hygie* p. 345 c. 2 l. 31
υγιής p. 338 c. 2 l. 56
υγιής p. 45 c. 2 l. 3
υγιής p. 344 c. 1 l. 21
υγιής p. 362 c. 1 l. 29
υγιής p. 110 c. 2 l. 34
υγιής p. 34 c. 1 l. 23
υγιής p. 8 c. 2 l. 1 p. 382
c. 2 l. 22
υγιής p. 8 c. 1 l. 44 p. 258 c.
1 l. 4
υγιής p. 8 c. 2 l. 8
υγιής, *hygie* p. 8 c. 1 l. 38
υγιής p. 118 c. 1 l. 10
υγιής p. 38 c. 1 l. 30 p. 197
c. 2 l. 16
υγιής, *hygie* p. 40 c. 2 l. 33, 38
υγιής p. 345 c. 2 l. 16
υγιής p. 369 c. 1 l. 19
υγιής p. 22 c. 2 l. 53
υγιής p. 23 c. 1 l. 23
υγιής p. 23 c. 2 l. 41
υγιής p. 5 c. 2 l. 40
υγιής p. 19 c. 1 l. 4
υγιής p. 394 c. 2 l. 42
υγιής p. 19 c. 1 l. 34
υγιής p. 277 c. 1 l. 18
υγιής p. 364 c. 1 l. 32
υγιής p. 74 c. 2 l. 3 *hygie*
l. 3, 4
υγιής p. 289 c. 1 l. 15
υγιής p. 97 c. 2 l. 39
υγιής p. 226 c. 1 l. 44
υγιής, *hygie* p. 29 c. 2 l. 9, 22, 28, 40
υγιής p. 35 c. 1 l. 20, 50
υγιής p. 174 c. 2 l. 9
υγιής p. 136 c. 2 l. 55
υγιής p. 104 c. 1 l. 5
υγιής p. 148 c. 2 l. 41
υγιής p. 236 c. 2 l. 40
υγιής p. 322 c. 2 l. 48
υγιής p. 242 c. 1 l. 15
υγιής p. 214 c. 2 l. 15 p. 226 c.
1 l. 48 c. 2 l. 4
υγιής p. 381 c. 2 l. 7
υγιής p. 43 c. 2 l. 12, 27 p. 42 c.
2 l. 56
υγιής p. 125 c. 1 l. 48

Ci g

Se 562

Syllabus rerum præcipuarum, quæ hoc scripto continentur.

Prior numerus paginam denotat, secundus columnam, tertius lineam.

Abscessus instat habet, qui satum, qui fratrem aversatur pag. 34 col. 1 lin. 50 pag. 154 col. 1 l. 55
 Absentia, amissa, præterita requirere satum 414
 1 10, 2 40
 Accommodatio comoda non vituperanda 17 2 41 18 1
 quantum expedit ib. 2 quando & quando de vergat ib.
 Adulatio nec adhibenda, nec admittenda 34 1 32
 Adulator qualis 18 1 16 2 1. vermiculis compar 90 1 9
 Adversa in via in a universi bonum conspiciant 54 1 10
 Aequalitas æquitas pars prima 23 2 17. hac quando-
 que nihil iniquius ib. 20
 Aer melius sita, animi mita quam variè afficiat 163
 1 16 2
 Affinitatis iuste ratio in rerum usu habenda 21 2 1.
 31 1 55. 2 3. 115 1 9. 158 1 7. 297 2 27. 352 1
 41. 353 1 26
 Alacritas, res lubrica 43 1 20
 Alacritas rapide decurrens, secum omnia abripit, in se ab-
 sorbet 165 2 49. 167 2 56. 209 1 3 2 1. 267 1
 44. 278 1 34. 338 1 26. 341 2 4. 342 1 12. 23.
 433 1 46. 434 1 19
 Affectionibus naturalibus frustra obnitimur 210 2 1
 Agiles animi misere distrabunt 53 1 30. 103 1 53.
 2 1. 104 1 31. 381 2 13. 382 1 49 428 2 47.
 vim facient 299 2 31. rationem extrudunt 223 1 52.
 224 1 18. his abripit non oportet 92 2 36
 Affertur tenerim, prudenter, sed difficulter, haberi pos-
 sunt 19 1 4, 24
 Alia altis placent 313 1 33
 Alienis intendens animus se negligit 61 2 40. 68 2 50.
 negotium frustra facit sibi 137 1 7, 10
 Alteratio est, quam corruptionem dicimus 355 1 46. 415
 1 14
 Anas maxime se quisque 422 2 23
 Amicitie nec temere contrahenda, nec facile dissolvenda
 33 2 5, 44
 Anicorum absentium etiam ratio habenda 33 1 1
 Anser cellari non potest 356 1 50. anorem conciliat 25
 2 5. 397 1 30
 Ἀνακλῆσις & σαλικοφανί, in autoribus probatissimis
 deprehenso 92 1 6. 174 1 4
 Androgynum hominem conditum, fabula 129 1 1
 Anus status 51 1 41. 227 2 24. 228 1 20. 323 1
 17. exaltatio à sanguine 51 1 43. 215 2 38. san-
 guis quid ratione dictus 52 1 20 de eadem varie ve-
 terum sententia 140 2 5. 141 2 56
 Animus contumeliosè quibus modis se habeat 59 2 1, 7-74
 1 43. 93 2 50. de animi immortalitate quam antiquè
 sentierint philosophi & plerique 68 1 50. 2 1. 90 2 3.
 138 2 21. 140 1 1, 27. 2 120. 141 2 10, 49.
 143 2 44. 215 2 38. 423 1 18. 424 1 10

Antoninus Pius Imp. qualis 31 1 15. 40 1 20
 Apum industria 183 2 3
 Aquam præterit lucubranda 256 1 3
 Arance indoles 183 1 44
 Ars naturarum imitatur 393 1 19
 Ars hominis bonum esse 387 2 31. ea nisi discatur, non
 habetur 412 2 3. in quibus consistat 415 2 18
 Artem ut norit quis, dicat oportet 411 1 35. 2 52.
 quam norit, exerceat, & intra fines ejus se continet
 156 1 16. 28. c. 2 1. 248 1 15. 261 1 15
 Artes quisque autem suam diligit, & eam efficitur
 184 2 28. 185 1 27. 186 1 20. aduersus
 quoslibet tuetur 243 2 46. 244 1 1. Imperatorum
 iudicia non moratur 214 1 32
 Artificia studique inania reprehensa 5 2 50. 6 1 1
 Astrorum contemplatio, quatenus usus 277 2 4. 410 1
 32. quatenus inutilis 9 2 40
 Aulica vita, mores quales 205 1 30. 238 1 8. in-
 ficere solent 230 2 40. 231 2 50. in aula tamen
 rectè vivere est 205 1 38. 298 2 3
 Auteptia probata & collaudata 4 2 5 1
 Auxilia non sperenda 261 2 9. 263 1 24. 269 1 26
 Beatitudo non mens bona sola facit 266 2 16. circa ex-
 ternia aut aliena illa 65 1 15. 2 41. 79 23. 102
 1 6. 32. 254 2 19. 27. 334 2 22. 419 2 53. 422
 2 44. at Deus qui excludunt, inipiamus 65 1
 40. 2 44. que sine nec vir bonus, nec mens bona 65 2
 21. 347 1 15. 2 31. ad eam via recta compen-
 sissima 180 1 28
 Beneficere iuvat 265 1 11. Beneficenti ipso prodest
 ibid. 29 292 1 41. - 2 28. 387 2 18. iugiter boni-
 faciendo vitæ fruimur 436 2 5. beneficentem male
 audire regem 274 2 14
 Benefici dandi ratio gentium 189 1 29. 190 1. 191 1
 23. minus proba 189 1 1. dextrè tam accipiendi quam
 largiendi, ars est 15 1 7. 307 2 13.
 Beneficium nullum nisi gratuitum, quod in se desinat 167
 1 7. 349 2 37. 350 2 48
 Benignitas, re exhibenda, non specie aut voce soli 395
 2 53. 396 1 35. benignitas & beneficentia divi-
 na nobis in exemplum data 291 2 28. 292 1 1.
 316 2 35. 317 1. 331 2 5. 335 1 27
 Bona non sunt, quæ bonis non faciunt 66 1 27. 202 2 41.
 294 2 41. que nimis esse possunt 204 2 34. 40. que
 contemnere, quorum deum libenter iussuere, laudari
 habet 204 2 20. 34. 40
 Bona malum vitare præclarum 402 1 43. 2 43
 Bonum nihil, nisi bonum 47 2 6. 49 1 11. in
 temperantiam 428 1 14
 Bonus verè est, qui conditioni suæ respondeat 245 1 31. qui
 intus talis 395 1 46. sacerdos is & serm. De
 93

93 2 39. 40. athleta 94 1 10. pueritiam 428
 1 13. aspera melior exortit causis, citra offensum,
 solitudo 232 1. 233 2 36. virtute alio inclinat
 94 2 12. nec mutata facili 95 2 14. rapit instat,
 innotuit 176 1 46. 177 2 18. mentis curam anti-
 quissimam habet 225 2 41. 226 2 41. hac bona colla-
 tur 312 2 27. rectè factis contentus, letus, agere
 102 1 40. 135 2 3. 288 1 46. 292 1 25. 294
 13. 305 1 30. 39. 384 1 14. De se probat 394
 153. sponte obsequitur 369 1 13. hunc regendum,
 agendum totum se dat, suaque dispensanda permittit
 universi 103 2 14. 133 1 10. 153 2 44. 156 2
 49. 159 1 34. 161 1 46. 280 2 35. 288 1 50.
 430 2 21. presentibus, concessis desinatis acquiescit
 34 1 12. 53 2 4. 57 2 47. 79 2 8. 95 2 86.
 96 1 2. 120 1 13. 253 1 37. 270 1 41. 271 1
 37. 328 1 1. 351 2 24. 352 1 14. ut necessariis
 54 1 1. 153 1 19. 159 2 19. iussu 133 1 27.
 101 96 1 8. 248 1 24. congruis 145 2 24. 192
 2 10. 41. 245 1 28. commodis 146 2 30. tem-
 perantia ibid. 24. divitiis dispensat 159 2 38.
 281 2 52. rationi consentiens 276 1 9. ineluctabile
 accipiendis ac exequendis virtutem exerceat suam 58 1
 39. 115 1 47. 147 1 43. 210 1 23. 220 1 13.
 248 2 18. 274 2 7. 348 2 40. 417 1 29. 422
 17. nec lege indiget 100 2 56. 101 1 1. nec
 esse 101 1 53. 286 1 53. 288 2 32. 340 1 14.
 ne perjuratio 27 1 31. 100 2 5. 101 1 16. ni-
 hil minus possit, quod alio latere velit 107 2 45.
 nihil elum agit, quod potius innotescere velit 361 2
 50. 362 1. & solus, & cum aliis pariter se gerit
 108 1 38. vitam ut Deo consors, divinum agit 59
 139. 211 1 28. 352 1 50. c. 2 40. 418 1 45.
 218. aliorum de se iudicia, dicta, nihil moratur 363
 1 12. 2 16. sermo, phreia, compositio semper est
 nimis 57 1 27. 101 2 18. 429 1 37. 50. nec
 nimis incusat, nec homines 426 1 13. de vita vel
 produtior vel contradietior nihil satagit 109 2 44.
 110 2 51. 118 2 24. mortem nec metuit, nec optat
 108 2 15. nihil periculatum minus se sinceram in
 pulvere sovet 110 2 18. 34. malis esse pedagogi
 381 1 11. quia vita illis censura est. ibid.
 28
 Calamitas virtutis exercenda, exercenda, occasio 122 1
 11. 283 1 51. 287 2 18. 316 1 41. 332 1 20
 recte ferre, virtutis & felicitatis est 177 2 23. 55.
 179 1 42
 Calumnatores aversandi 5 1 50. 52 1. pediculis,
 vermiculis, viperis pares 89 2 55
 Calumnia examen sedulum sequitur 33 1 48. 401 1 1, 42
 Calus est rerum omnium 72 1 42. 2 1. casus particu-
 larum in universum innoxia, 245 1 51. orbis instat rotan-
 tur 335 2 48. 337 2 21
 Calus in magnatibus laude digna 32 1 23. c. 2 44
 2 1, 21

Calum et viras, patria vestra 119 2 13. 130 1 41
 Calum non gentium 98 1 31. 341 1 6
 Cogitationem calidam 2 2 9. 148 2 37. Deoral.
 danda, quem non latet 2 2 18. nos facimus ibid.
 l. 4. autem in fingit 105 1 16. 24. scilicet criminum
 habet 2 2 14. affectum, formam, aditum, fontes,
 radices 148 2 18. 205 1 16. vitanda vana 92 2
 4. vitanda non necessaria 148 2 11. cogitandum
 nihil, quod proloqui possit. 92 2 38. 93 2 11
 Comitate veritatis iusta quantum vitat 18 2 20. 30
 Comestis vetus, media, proterga, vetus 391 1 6. 36
 Conatus etiam effectus deficiunt, inanis non est 314 1
 8. c. 2 26
 Conscientia sua cuique maxime reverenda 62 2 10. 92
 1 34. famæ (cum parit, 402 2 46) perferenda
 39 1 14. hunc quoque consulas sustinenda infamia 186
 120. 36. 220 1 4. 234 2 22. 398 1 8. hanc con-
 tentum agere oportet 135 2 45
 Constantia in bono tenenda 154 1 9. 265 2 52. 297
 1 19. aliud ea à perverbia 29 1 22. 30 1 39. c.
 2 3. 236 2 41. hac nihil suavis, nocentius 135 1
 12. 134 2 26
 Continentia sui, virtus eximia 26 1 42. 42 1 1.
 Corpus è luto effictum 289 1 49. ea se cadit nec miratur
 165 2 23. terra & fontes 91 2 45. faculus, arbor,
 folliculus 309 2 36. 310 1 46. autem autem 305
 2 8. qualis 51 1 17. cingula 326 2 40. corporum
 92 1 49. quale 383 2 8. membra organa 282 2
 29. nullus pre anima profectus 502 7. 51 2 56.
 hanc ergo inferre rationem 91 2 14. 43. hanc quon-
 tus afficit 163 2 13
 Corporis habitus & gelus gratia & finis 284 1 20
 nec affectatus tamen ibid. 43. ut libet in vana
 ibid. 2 5. relictario non impossibile Deo 423 2 32
 Comelatio. & dilatio, in vita recte inferenda 423
 55 2 15. 93 2 21. 117 1 43. 136 2 38. 50. 137
 1 3. 304 1 12. 331 1 1
 Deus summe bonus 63 2 14. à quo nihil mali quod dicitur
 tur quam tamen corrigendo & puniendo efficitur in-
 figat 62 2 24. 64 1 3. malis ordinat, non facit 219
 1 34. 46. natura prima 146 2 49. nam incorporis
 164 2 41. corpus prorsus quod ratione dicitur 165 1
 18. visibilis, invisibilis quatenus 435 1 40. 436 1
 14. unde innotescit 436 1 15. - 2 4. in illi quod
 anima 145 2 16. 146 1 2. 164 2 35. omnia perorat
 207 2 40. 317 2 40. 318 2 28. temperat 207 2
 30. ubique adstet, omnia formosus, 119 2 47. 120 1.
 nudus etiam mentes ipsas 418 2 59. 419 1 52. nos
 humanas curat 64 1 16. c. 2 1. frigidum etiam
 65 1 1. 248 1 25. ab ipso, per ipsum, in ipso, ad ip-
 sum omnia 146 2 41. 147 1 1. 144 2 14. ipsa
 providentia, ab initio designata, 149 1 5. affor-
 santur, 114 1 13. - 2 47. 433 1 46. eidemque infer-
 vunt universi 245 2 55. 247 2 56. pro omnes
 reverendus 240 1 24. - 2 17. per omnia tam miratur,
 G g 2

quam maioris momenti gloria, cogitamus, 221
225, 52. 222 1 1. & respiciendus 116 2 43. quo-
cunque ducit, sequendus 112 1 44. 272 1 43. statio,
quam illo assignaverit, tenenda 277 1 1. ad
omnia advocandus 234 2 44. 235 1 48. in omni-
bus agnoscendus 42 2 12. 46 2 42. 304 2 5. de
omnibus celebrandus 221 2 27. 245 2 22. huic quod
sui sui finis, ut medico, gubernatori, auscultandum ju-
giter 255 1 14. -2 1. hunc non admittentes, sibi, non
ipse necesse: 319 1 2. patiens est, ad pamas tarius 312
1 4. malis & ingratis benignus 291 2 28. 316 2 35.
351 2 5. non audit. unum, sed imitationem exigit
359 2 4. 360 1 56. in se nihil agit 424 1 11.
Dispensatio qualis licita 178 2 6. 182 2 29. 400 1
52. 401 2 41.
Documenta pauca sufficient 58 2 54. 59 1. brevia &
summaria 123 1 44. 48. in promptu modo sint 116
1 49. c. 2 18. 122 2 36. 133 2 36.
Dolor, longus, levis; gravis, brevis. 273 2 28.
274 1 38.
Ellipsis frequens 147 2 40.
Emendatione opus habere se, non emendatur, qui non cre-
dit 7 1 43. nemo querit, quod jam natum se putat
416 1 24.
Epigone quales esse debeant 10 2 45.
Error multiplex 263 1 2. 264 1 4. erroris admonitus,
corrigere sit promptus 233 2 36. 234 2 21. 300 2
32. 306 2 15. errantem reducere conandum 348 2
55. 349 2 3. sed placide 403 1 14. 404 2 45.
exata nec leviora negligenda 15 1 56. c. 2
1. 1.
Examen sui, primitus, sedulum, jure prodest 370 2 16.
381 2 29. 437 2 16.
Exemplum quantum prosunt 231 2 40. vicia valent
14 1 13.
Externa quaque bonis, malis pariter obveniunt 66 1 27.
200 2 41. Media ergo 66 1 54. &c. vilia 200
2 39. 304 2 12. 309 2 32. 34. caduca 66 2 38.
200 2 36. diurna, non diuturna 161 2 3. 174 1
36. c. 2 50. 332 2 1. ad ævum retrò, porro, angus-
tissima 181 2 40. ut perituris utendum 414 2 44.
magica larva, seneca instructura eis decemda 66
2 33. 67 1 2. 225 2 3. 289 2 54. 303 1 29.
420 1 15. modeste habenda, placide linguenda
307 2 2, 39. in pretio habere, invidentia, injustitia,
impietatis est radix 230 1 31. 33. 245 2 10. 322 1 53.
Fama, extra nos 254 2 18. alienum, non nostrum 292
2 29. inane quiddam 125 1 41. 159 1 34. c. 2 10.
229 2 55. 230 1 1. iudicii expertus 76 2 51. 77
1 1. 125 1 33. inconstans 125 2 46. sectari stoli-
dum 19 1 26. 135 2 50. 292 1 26. superflus,
res nihili 113 1 10. quam angusta 126 1 19. evan-
ida 78 1 40. 125 1 35. 132 2 15. 159 1 23.
de ea sollicitum agere, quatenus futile 137 2 24.
138 1 3. 19. aucupantium iniquitas, vanitas 230 2 29

Estum quid 193 1 33. 195 2 20. 353 2 25. an phi-
losophia studium inane faciat 427 1 9.
Festivitas quatenus adhiberi queat 9 2 49. 101 98 2
43. 99 1.
Fides habita fidelem facit 25 2 1. 418 1 12. 23. filius
fallere nihil adigit 107 1 14.
Filius sapiens, parenti res leta 275 1 33.
Fluxa ista: universa; confusio nihil 75 2 54. 76 1.
77 1 6. 209 1 19. 23. 227 1 21. sunt inflar
evanida 72 2 17. his ergo affici sapientis non est
209 2 3. 227 2 36. sed querere, inter fluctuantia
hec quo se contineat 427 1 28.
Fors incerta 76 2 37. fortuna divinitus dirigitur 53
2 20. fortunam fingit quique sibi 218 2 46.
Fratres dissidia non decet 50 1 48.
Frons animi index esse debet 25 2 13. 396 1 36.
Fructum nihil non fert, & suum quodque 331 1 37. ut
omnis speciosissima 86 2 9. fugientia gratissima ibi.
Futuri ut nihil certum, 112 2 38. praesigiri tam
multa possunt 279 1 42. frustra torquent 262 2
35. 308 1 56. 309 1 59. aut solliciti horum
417 1 25.
Gloriam de preta gloria aucupari vanissimum 434 1 16.
435 1 39.
Gravitate affectata, sustinenda, nihil gratius 16 2 22.
58 1 56. 341 1 42.
Homo corpore, animâ, mente constat 52 2 3. 118 1 5.
420 1 34. homines omnes cognati 47 2 17. 69 2 15.
267 2 40. 335 1 24. 432 1 46. semine cal-
pariter oriundi 48 1 16. 130 1 28. 43. 48. 155 1
4. rationis ejusdem participes 96 2 46. hanc
communem fruente, ære spirantes 328 1 26. 28.
corporis ejusdem membra 264 2 47. 50. ad opem
mutuum nati 48 2 7. 49 2 7. 50 1 123. c. 2 35.
quæ sit omnibus præstanda 96 2 52. 97 1 103. 2
23. 123 1 29. 344 2 43. ut in commune boni sint
53 1 10. 98 1 49. 133 1 50. 200 2 19. homo
neminem odisse debet. 49 1 50. nec patienter
267 2 13. sed mitis esse etiam inimicis 287 2 8.
non ad otium natus est 182 1 47. nec ad voluptatem
183 1 4. sed ad opus 182 1 36. 183 2 49.
299 1 5. prout & alia universa. 302 1 6. hanc
nis manus. Numen venerari, celebrare, homines
vare, servare 215 2 44. 240 2 20. 241 1 17. 98.
caelestia contemplari 277 2 42. 278 1 9. 305 1
49. humanitatem colere 404 2 49. ars, bonum
fieri 387 2 3. hæc qui non præstat, nec hominum
mine dignus est. 182 2 50. 360 2 13. 15. 30.
1 41. hominem enim internum, exteris exornari
considerare oportet 342 2 48. 343 1. nec ab homi-
ne aliud, quam quod est hominis, exigitur 204 1 4.
nihilque hominum despondendum posse, quod homo par-
189 1 10. 34. 230 2 42. 424 1 32. aut perfert
quod homo perit 206 1 12. 207 1 30. nec im-
tentia ignavia preterenda 187 2 6. 34. c. 2 118.

224. 189 1 20. 231 1 3. c. 2 54. cum volun-
tas in causa est 51 2 30. nec affecti huic indul-
gentia 189 1 10. sed usu & industria contra pro-
curibus obviandum ibi. 34. boni animal epheMERON.
161 2 4. 262 1 20. anima cadaver gestans 165 2
23. ipse, humana omnia, vanitas mera 77 2 34.
78 1 45. 294 2 1. bullarum inflar 303 1 5.
mortales natos 131 1 48. pacem invicem colere, non
difficili fore, necdum iras & inimicitias inmortales
gerere deest 132 1 37. c. 2. 400 2 46. 402 1
9. divulsus à corpore, cui contulerat, restitui po-
test 362 1 36. 46.
Hæc mel amaram 255 2 33.
Hæc natura 121 2 19. principibus prælatus 44 1 19.
Imaginatio vis qualis 118 1 10. 229 2 25.
Imitatio contra rerum ingratarum, gratia 87 2 31.
Imitatio malorum omnium mater 216 1 3. 287 1 21.
Imitari peritis ferendi 17 1 55.
Incomprehensibilia quibus omnia habeantur 198 1 40.
199 2 52. precepta difficilia plerique quibus ibid.
46. 200 2 35.
Inimicus omnis injustus, mendax, lascivus, mollis 321 1
21. 322 2 22.
Inimicitia sectari, velle, insaniam 205 2 17. 206 1 1.
Inimici tecti amicitia amicitia 25 2 20.
Inimicorum laudes periculosæ 21 1 11.
Inimici fructus in levi sensu 133 2 28.
Injustitia, ius non exequi 327 2 2.
Inimici, fulti quique 415 2 55.
Invidia emulationis proles 38 1 32.
Inimice non reponenda 236 1 40. 237 1 13. inju-
ria plus ledit 402 1 15. vincere iram, res viri-
li 405 1 12.
Inimici an liceat 267 1 28. 54. rebus stolidum 279 1 1.
Injustitia, virtutum omnium generatrix 393 2 34. ad
superos hinc abiit 215 1 2. redisse quando habita
ibid. 50 2.
Injustum est, bonis rependi bona 413 1 31.
Labori assuescendum 331 2 21.
Ledere quendam, nisi ipse se, nemo potest 48 2 22.
Lari à bonis, non à quibusvis 97 1 19. c. 2 44. 98
1. aliena quid ad nos? 138 1 30. nihil aliud melius
fit 139 1 14.
Lectio accurata prodest 11 1 42. varia distrabit 54
2 36.
Leges certæ obveniunt omnia 119 2 14. 429 2 9.
Liberalitas profusione distat 281 1 8.
Ludo & voluptas non minus quam labor & dolor
molesta 90 2 31.
Librorum suppellex citra usum rectum inutilis 117 2 19.
Literaturæ professoribus salaria liberaliter assignanda
3 1 29. c. 2.
Loco nullo non bene vivere licet 4 3 2 56. 44 11.
122 1 26. 205 1 47. 281 2 46. 313 1 1.
370 1 39. 417 1 1.

Lotio intempestiva, vicia 39 1 25.
Magnates a seipso terti 21 1 14. 22 1 53.
Mala semper fuerunt, semper erunt 257 1 24. mi-
seratione magis quam indignatione digni 69 2 4.
208 2 30. 232 1 8. 37. 50. juvenalis & sugli-
nendi 287 1 39.
Malum nihil nisi inhumatum 48 2 6. 49 1 12. ka-
benti soli noxium 317 2 56. 318 1 38. nihil ergo
ledit, quod vere bono non destituit 46 2 22. 49 1 4.
133 1 15. 162 2 41. malo abstinere, ubi nil
obstat, virtutis est; ex metu vero non est, 400 1 1.
Malus non volens quis 286 1 56. c. 2 53. se non di-
git 184 2 5. malum quoniam nemo, nec Deus fe-
cerit 49 1 4. 63 2 9.
Mare guttuli 244 1 22.
Materia universi qualis 219 1 12. varias subinde
formas 267 2 51. 268 1.
Malocordia in cunctis observanda 31 2 1. 33 2 40.
34 1 1. c. 2 41. 37 1 54. c. 2 5. 41 10. 44
2 50. 45 1 17. 241 2 43. 290 2 37.
Mendacio sapiens quatenus inmanis 178 1 45. c. 17.
Mens divinitus derivata 48 1 42. 141 2 25. 211 1 47.
414 1 24. hanc præter nostram nihil 210 1 10.
est ipse quisque 265 2 18. 382 1 44. sola est in ho-
mine affirmatione digna 228 1 25. 230 1 43. pri-
cipatum obtinens 120 1 26. 207 2 30. 281 1 41.
servire corpore aut cupidini non debet 52 2 17. 79
1 5. hanc Deum attingimus 67 2 54. 68 1. 420 2
25. nuntius seu demonis inflar habet 65 1 30. 69 1
25. 71 1 44. 99 1 44. 200 1 55. 207 2 46. 266
2 38. sans vitæ 284 1 4. affectum, dogmatum 305
2 26. hæc inprimis curricula, colenda 60 1 38. 78 1
43. 115 2 52. 120 2 2. 207 0 42. 208 2 12. 230
1 43. 300 1 16. pura servanda 239 2 53. huic fran-
de asperum nihil non sustinendum 193 1 53. 195 1 5.
huic nihil præferendum 385 2 50. hanc contra ni-
hil admittendum 104 1 52. c. 2. hanc potius quam
vultum componere par est 278 2 18. huic nihil imper-
vium 68 2 18. 384 1 29. 385 1 48. omnia permittit
& perfluitat 278 1 15. 51. c. 2. 1. vaga nescit 61 1
24. c. 2 11 1 13. alia scrutando sepe se negligit
68 2 30. visis temporibus concedant 210 2 42. 211
1 37. recte semper fertur 230 2 1. nec impeditur 62
1 17. 207 2 1. 216 2 21. 213 2 48. quia cum
exceptione aggregatur 120 2 37. & obstinatio quæque
in rem suam vertit ibid. 1 36. 131 1 10. 20. c. 2
130. 207 2 6. 316 1 14. mori levi aut asperito non as-
piciunt 125 1 14. 210 1 33. invicti fit, ubi aliis
subducta, sua se virtute involverit 271 1 38. c. 2 1.
32 211 1 22. c. 2 1. 31. 393 2 27. 420 2 31.
422 2 16. se intueri, se pro libitu arat, se frui-
ter 383 1 23. c. 2. 26. 35. 37. molestiam sola
sibi facit 426 1 7. mente bona nil melius 103 2
26. huius morbi gravissimum 71 1 28. cecitas ibid. 1.
34.

34. 154. 127. 324. 110. pueritia 156. 157. de mor-
tis fide sensu curia 126. 237. 128. 234
Melioris recte plerumque in consiliis habenda 18. 24
Migratio frequens minus contraria 38. 220
Miseria quae, nec inuultu ei 391. 135. 392. 12
Minima non negligenda 34. 124. 75. 133. 104. 244.
106. 151. 122. 130. 24
Mirari, philosophiae initium 27. 32
Mirum sapienti nihil ibid. 16. 56. c. 2. l. 51. 57. 1. 355
126. qui miratur stultus est 426. 25
Misericordiam sapienti quatenus negent Stoici 69. 240
70. 56
Mores, candidi 153. 6. nigri ibid. 22. praefati ibid.
2. l. 10. morosi ibid. l. 20. firini, peccini ibid. l. 54.
201. 250. 202. 253. praesides 153. 255. 201. 248.
meliores ibid. l. 49
Mortuus, & in dolo, & in dolo, offit 15. 152. 57
Mors non est timor 66. 154. 333. 126. sed male mori
179. 130. vitia temporis melior 323. 2. 324. 110. na-
ture opus 67. 219. 79. 246. 99. 251. 131. 120.
debitum 136. 255. non timenda 67. 223. nec cru-
elenda 131. 143. nec conuictanda 3. id quatenus 324
156. c. 2. 9. 437. 231. nec fastuosa, 325. 241. nec
sustuliosa, ibid. 42. nec negligentia, ibid. 142.
nec praecipit, inter, ibid. l. 17. 48. nec rabide, 324
135. c. 2. l. 10. nec iactantia, 365. 228. nec dis-
cussione, 423. 131. nec reluctanter, 373. 234. sed
confutetur, 324. 214. compotit, 110. 120. facile,
100. 14. 109. 147. 381. 151. placide, 79. 216. li-
benter, 260. 220. quod pauci faciunt 179. 154. 180.
150. 222. 240. decenter, 109. 252. 110. 21. gra-
tulatorie obsequia, 176. 138. expectanda, 215. 233.
225. 248. excipienda 55. 134. 176. 134. adiutenda
260. 220. confutenda 213. 143. quod quibus de causis
permittant Stoici 83. 253. 85. 119. 211. 249. 213
220. 314. 126. 32. sed iure rejicitur & resellitur
dogma istud 84. 120. c. 2. l. 50. rite mori, res magis
387. 2. 2. miri non possi, volens miserum 319. 131. 320
29. mors migratio 63. 119. 21. c. 2. l. 2. 314. 232.
386. 138. c. 2. reditus rei ad principium suum 136
111. compotit dissolutio 79. 226. 381. 217. resolutio
in elementa prima 131. 124. 186. 112. 32. 279. 2
34. 280. 118. 289. 25. 435. 129. in eodem statu
perire, quo retro fueramus, nonnullis (sed falso)
videtur 142. 232. 303. 121. portus 90. 122. 213. 2
16. requiem dat 90. 212. 91. 186. 215. missis 275
154. 276. 151. 415. 17. imperatores, magnates,
medicos, mathematicos, philosophos, poetas, artifices,
pariter tollit 88. 246. 89. 12. 152. 239. 46. 158
238. 159. 170. 19. c. 2. l. 4. 251. 229. 252. 2
54. 267. 215. 304. 223. 305. 129. 306. 220.
307. 28. omnes aequat 255. 412. 256. 146. hunc me-
mo ratione uita effugerit 222. 135. 223. 2. 277. 1
18. 35. mortis a latro, res fere nihili 169. 212. 23.
178. 120. 22. 181. 225. 357. 244. 359. 21. mors
verè nulla nonnullis 131. 16. rerum omnium alius 333

123. 26. c. 2. l. 34. orbium etiam 172. 211. or-
minus, mors alterius 167. 15. c. 2. l. 1. 274. 150
Multis immiscere se haud expedit 99. 126. 147. 139
280. 139. superueniens praefectus, magisque necessarius
148. 19. 150. 1
Mundus quasi animal, 147. 19. 249. 150. c. 2. l. 1
quodammodo, 163. 256. 164. 12. c. 2. l. 1. 274. 150
una praedita, constans, ibid. 210. 14. liber, cum in-
star, 278. 225. ex natura sua discordans, 152. 117
c. 2. 278. 248. 279. 140. seculo admodum corrupto
concinato 151. c. 1. 2. cuius membra ad conueniunt
sponte feruntur 436. 238. 437. 139. una videtur
invenire insistentem 368. 245. 369. 143. c. 2. l. 1
invenire in totum usum 406. 23. 407. 237. c. 2. l. 1
ex omnibus hic officio suo deest ibid. 38. 49. mortis
ei vitas quaedam 75. 145. 113. 143. 125. 13. 130
32. 147. 19. 249. 150. secum instat 388. 132. 90
25. malis moribus factus 300. 153. mortuorum
notus 129. 239. 53. 132. 1. 269. 216. 297. 13
cisdemque constitus 54. 25. 67. 248. 79. 236. 107
131. 226. 245. 227. 15. 267. 139. 269. 241. 107
dum: omnia quam nihili 366. 227. peruenit & p-
ritura 66. 238. membra confagrantes 89. 139. 20
12. 385. 148. c. 2. 45
Nihil ex nihilo, in nihilum 150. 151. c. 2. l. 16. 22. 23
27. 301. 145. 343. 212
Nonnullis quae gerimus, re respondendum 356. 116. c.
2. 29
Novum in se insensibile nihil 72. 133. c. 2. l. 16. 154. 11. 106
148. 250. 144. 257. 123. 313. 227. 314. 141
tute 159. 220. 205. 214. 290. 211. 314. 141
252. 268. 147
Olimpici mera Christianis immortis obsequia 386. 126
387. 154
Occupationes fingere, inaptum 9. 140. 21. 151. 55
Oculum continentia 88. 118
Officia pro relationibus & personis praestanda 212
officiis divini humanique rationis praestanda 212
habenda 116. 232. 117. 1. 305. 27. 50
Opinio quantum valet 73. 130. c. 2. l. 34. 111. 216
130. 126. 256. 23. 38. 265. 23. 353. 158. 4
nos, non res ipse, turbat 129. 224. 29. 133. 158
287. 17. 313. 26. 315. 239. 316. 132
Orbi quibus ministeris demeretur 256. 24. 257. 21
Oshonatio vitanda, huiusque vitantis 8. 21. 9. 119
c. 2. l. 10. 302. 24. 38. 213. 39. 18. 283. 213
Otium, uti nescitis, negotio molestus 147. 211. 287. 1
13. 40
Pauentur virtus ad eandem proli calare 21. 27. 241
48. horum negligit, extra examen non sufficiens 168
238. 169. 211
Pavere prius quam imperare 411. 252. 412. 21
Happena ferendi 6. 245
Pargonia iusti, etiam in principe, probanda 39. 147
Vide Publica
Pater familias quare dicatur, qualis esse debeat 15
41. 16. 144

peria facienti nulla non terra 313. 225
per se habet qualis 397. 25
per se malis satietas nulla 322. 249. 323. 1
per se ultra iracundiam aut asperitatem corrigere
immanem 212. 18. c. 2. 30. 237. 18. c. 2. 14. 304
152. 402. 249. 403. 14. iuvandi & sustinendi 215
147. vel corrigendi, vel ferendi 320. 12. peccant
alii, inveni, quantum 399. 146. c. 2. 1. peccare
aut cogit 200. 28. 318. 217
per se Stoici paria 62. 155. graviora, quae à libidine,
quam quae ab ira. ibid. 24. aliena placide sustinenda
3112. nobis non obsunt 148. 255. 210. 1. 1. 272. 1
14. 318. 28
per se abstinentia à procuratore divini 42. 22. 43. 1
c. 2. 32. 52
per se bonum aut sapientem non facit, nec plurimi
ut habenda 14. 9. 19. 25. 30
per se iugis in vita recte instituenda 22. 14.
14. 110
per se iustus, iustitia, iustitia propria 301. 41. 47
per se studio aetas nulla non incumbere debet 52. 1
c. 2. 13. huius alius missis vacandum. 112. 145.
21. 9. 241. nec aliud quicquam praecipue
intendendum 115. 154. senectute occupato praecipue
1149. in actione ea non in sermone consistit 365. 2
1136. 110. hanc professi plerique titulo, non re tales
112. 293. 16. 338. 150. 339. 151. 366. 111.
per se partes quae 299. 22
per se pluri, licet sine tunica, 155. 17. sine libro c. 2. 8.
mondo ibid. 30. sine communi 156. 141
per se iustos qualis 394. 29. 395. 145
per se iustitia iustitia 417. 141. haec antiquior etiam
158. 126
per se politica 340. 151. c. 2. 38
per se accipendus, nec importundus excludendus 19. 151
per se quibus quatenus debemus 22. 16
per se imaginari, quem veritate prodest 409. 220.
110. 131
per se rationibus rationem concedere & inservire nota sunt
c. 2. 205. 230. 207. 256
per se ista quaeque eligenda, prosequenda, tenenda 104
139. 106. 152. c. 2
per se minus officiant 285. 14
per se à Deo petendum, quod homines latere velis 93. 1
per se bona imprimis petenda 346. 155. 347. 14. c.
31. precibus liberaliter, simpliciter concipienda 291. 1
150. 292. 149. precibus praeis pro viribus iungen-
346. 7. 347. 14. c. 2. 30
per se in bona perpetua 104. 24. quos faciemus, ob-
sequendum ibid. 40. modici non spernendi, sed ferendi
402. 39
per se quicquam quatenus nemo habent 432. 254.
145
per se potatis, cum paucis, praeferenda 31. 9. 32. 1
per se politici sumptus moderandi 32. 218. 34. 145. 52. 2

1. 38. 237. 42
Rati sapienter accurate, quasi ad lineam laticam, progre-
diantur 137. 146. 53. c. 2. 5. 145. 219. 185. 126. 49.
Redundum prope ubi decessisse sensus 196. 19. 13. 224
155. reditus is firmabit magis ibid. 19
Reflexiones necessariae, sed modice & sobrie habenda 150
120. c. 2. 56. 184. 1. c. 2. 4
Regere qui exat aliorum, qui se non regit? 450. 139
Regibus philosophantibus bonorum regum 24. 130. 25. 154
ejusmodi: soliditas patrum instar 15. 21. libera satis
sub istis servitibus 23. 245. 24. 14
Regnum ipsa servitus 295. 226. 296. 216
Religio circa superstitionem 242. 221
Res ipsae, formae & apparatus sepositis, perpendenda 128
245
Romanus, gravitas, strenuitas 58. 124. 36
Sapere se solum qui putat, dispit 31. 19
Sapientia gradus quis, lapsum numeri velle 133. 245
135. 150
Scelerum lucra aversantur 107. 213. 108. 14
Secus per se parum prodest 121. 142. c. 2. 46. in se sece-
dere prodest 122. 214. 48. 123. 115. seculis amemus
conscientia proba 122. 238. horridus mala ibid. 52.
123. 11
Sententia accepta vis ocula effugit 371. 214. 373. 133
Sine ab alio non dissolvendum 237. 228. 238. 14
Sententia temere non ferenda 242. 19. aliena melior
cedendum 30. 240. 31. 1. 242. 144
Servi fors qualis 412. 26. 413. 235. servitia speciosa
39. 211
Socios sollicitè requirere, & ipsa decessura 303. 242
Socrates inde magnus 287. 217. 288. 23
Solent, cum proinde nobis communitis, actionem intercipit
299. 130
Somno aut seminio similis plurimum vita 168. 148. c. 2. 1.
Somnia spectra vera sunt, quae nos perturbant 77. 1
41. c. 2. 16. 243. 139. 256. 150
Sophista qualis 8. 1. 35. 1920
Sors communis non recusanda 282. 232. 283. 139
Spes Christiana qualis 143. 255
Temere nihil ad mittendum agendum 98. 24. 102. 224.
106. 221. 123. 130. 128. 245. 169. 11. 216. 35.
217. 11. 206. 241
Temperamentum probum animi, morum, matrum. Lunde dig-
num 18. 20. 30. 19. 14. 27. 256. 311. 55. c. 2. 2
Tempus praesens, quo solo utimur, fruimur, sedulo adver-
tendum, rite disponendum 58. 139. 115. 147. 147
141. temporis opportunitas, res magni momenti 42
129
Terra tota ad unum versum punitur instar 126. 18
Tragedia quis usus 388. 148. 319. 131. an comedia an-
tiquior 387. 247. c. 2. 47. 388. 147. Tranquillitas boni
agendo, non nihil agendo, acquiritur 148. 140
Transitio à numero ad numerum 56. 145. 154. 24. 254. 2
35. à personis ad personam ibid. 36. 300. 110
Tyranni iudicium aliis, aliis servi 157. 139. c. 2. 1. f. 110

offant, qui e servilio emerferint 367 2 9. tyrannorum
hypocritis 20 1 55. c. 2 27. *invidentia* ibid. c. 2 6.
tyrannum regemque quantum intersit 20 1 55
Unionis generis caria 264 1 12
Urbes integre quasi morte sublata & sepulchra 170 2 14.
 174 1 23
Ufus quantum valeat 424 1 32. 425 2 24. *gratia pri-*
mitus levita, ingrata grata facit 369 1 55. 370 1 7.
Urbe nihil, nisi hominum 115 2 28. 298 2 41. 299
 1 14
Varietas juven 250 1 55. 251 2 28
Velle sanari sufficit 318 1 40. 365 1 5
Ventum quatenus admittant Stoici 28 2 27. *peccantibus*
haud difficultat habenda 11 1 30. 28 1 43. c. 2 1.
 270 1 19. *ab eis praesertim, qui ipsi ea opus habent*
ibid. & 399 2 20. inviti delinquentibus debetur 98
 1 33. 285 1 54. 426 1 51. *ignavis quatenus* 70 2 52.
 71 1 24. 426 2
Venter quam vorax 144 1 3. c. 2 30. 145 1 12
Virescentia vitanda 99 1 32
Virtus una 263 1 38. 264 1 7. *res divina* 322 1 5.
hujus sermo simplex 417 1 55. c. 2 32. *ea nemo volens*
desinitur 286 1 55. c. 2 53.
Formularum dicitur delectantur domini 35 2 24.
 36 1
Potus familiaris a forensi alia 101 43. *citra splendendam*
in aula agere licet 43 1 2. 44 2 1
Vitios ratio valetudini conducit; tenuis porior 22 39.
 5 1 30
Vindicta modus optimus 220 2 44. 221 2 20
Vir vere quis 128 2 54. 129 2 23
Vitibus mixtura non molenda 261 1 4
Virtus sola in pretio habenda, & studiosè affectanda 103
 2 26. 104 2 22. 159 2 15. 230 1 14. 252 2 55. 253
 1 15. *sola permanent immota* 103 2 41. *sola ad poste-*
ros, ad superos transmittit 78 1 46. 79 1 47. *reclā*
semper fertur 230 2 1. *via per se, vitii via minus*
ardua, minus mollis 198 1 9. *mascula* 58 1 24. 99
 1 50. 128 2 44. *nisi gratuitas nulla* 135 2 5. *ipsa si-*
bi sufficit 271 2 27. *ipsa pretium & praemium est sibi*
 39 1 13. 296 1 30. 250 1 20. *virtutes in aliis ag-*
noscere & suspicere, cindoris est p. 153 c. 1 l. 20

FINIS.

Ita Lucius p. 60 2 4. 136 1 21. 149 1 43. 181 1 11.
incerta 295 1 28. *puncti illar ad artem* 299 2 48.
 342 1 15. 36. c. 2 l. 33. *praesent tantum videtur.*
hoc punctum infecabile 71 1 19. 72 a 6. 79 2 33. 112
 2 6. 53. 149 2 1. 422 1 4. *fugit* 57 2 14. 149 2
 48. *nec redit domo* 57 2 34. 59 2 20. 60 1 55. *in-*
dies diminuitur 80 1 48. 81 1 52. 35 1 19. c. 2 l. 8.
peregrinatio 78 1 11. *navigatio* 85 1 53. 90 1 19.
militia 77 2 43. *lucta* 285 1 4. *molestus refertur* 180
 2 27. 181 1 40. *cum dissonantibus* 316
 2 27. *fabula* 389 1 56. 390 1 3. *qua personam*
terminum assignat clewagus deus 438 1 37. 439 2 10.
non quā longa, sed quā bene acta interest 111 1 37.
sibi per omnia debet esse consentanea 132 6. 18 1 48.
 24 1 24. 32 2 47. 41 1 42. 42 2 47. *sibi, natura,*
rationi, legi, nemini consentanea, eadem 161 47. c.
 2 l. 21. 61 1 6. 97 1 36. 111 2 23. 115 1 51. 186
 1 51. 5. 197 2 4. 241 1 9. c. 2 l. 14. 264 1 11. 437
 1 30. *vita scopus certus aliquis propinquus, no-*
st 74 2 17. 75 1 3. 16. 157 2 27. 381 2 23. 408 1
37. c. 2 l. 48. fructus quis verus 241 1 11. *praerita*
ad examen revocanda 233 1 55. 234 2 10. *prole assa*
in senecta, morte, solamen 142 2 43. 436 2 10. *mala*
morte peior 418 1 40. *vita spatium a deo praestitum*
 57 1 7. 58 1. 429 2 20. 430 1 44. *eo contentus agere*
quisque debet 251 1 37. c. 2 l. 29. *dies ultimus ju-*
ter cogitandus 58 2 25. 63 1 5. 116 1 6. 271 2 41.
tantum ultimus quisque habendus 212 2 35. 272 1
 1. 282 1 55. c. 2 l. 20. 290 2 32. 384 1 13. 385 1
 33. *qualem in eo deprehendi oporteat* 243 1 4. *vita*
satietas 322 2 36
Vitii contagia 324 1 12. 46. 49. *inconstantia* 98 1 23.
 317 1 19
Vocabula olim usitata, post obsoleta 158 1 37
Voleptas bonum quare non sit 243 2 21. 299 1 16.
 310 2 15. *inscat* 191 1 24. *equi ac debet a. m.*
disfrabit 90 2 31. *ea pessimi etiam fruentur* 243 2 20
Vulgus inconstans, mutabile 125 1 46. 136 1 47. c. 2
 35. *judicii experti* ibid. 1 53. *hujus censura nihil ha-*
benda 135 2 8. 53. 332 2 20. 335 1 5
Vultus species affectus, gemitus exterminat 268 2 49

BIBLIOPOLA LECTORI.

Recentem hanc Antonini Editionem meditantibus, ut nequid defi-
 ceret, quod Libellum auro contra charum, Probis, Literatisque
 Viris commendare valeat, praeter ceteris luculentam quam fieri
 potuit maximè, numerisque absolutam omnibus producere in
 animo erat. Quandoquidem igitur A. D'Acerium cum Eruditionis Tori-
 que consorte huic operi illustrando foelicem satis diligentiam adhibuisse
 compertum est; & nostrae & Lectoris operae pretium fore, & honorem
 istis nominibus debitum duximus; si quicquid illi, vel ab Eruditissimo no-
 strate Gatakero prorsus intactum, vel, si leviter tantum perstrictum, at fu-
 sius tamen, & dilucidius, & ad causam Christianam propius, Marco ad-
 scripserant, Mantissae loco subjici curaverimus. Ità demum sit, ut quem-
 admodum aere obstricti alieno fidem semel falsam ampliori rependunt fa-
 nore, id à nobis fieri ut liceat, exorandi sint, quotquot huic incepto ani-
 mos pridem dederunt. Quum enim, & iste qui pares in hac re partes
 susceperat, repentinà morte abreptus, atque alia obstarent nonnulla, (quae
 hic narrandi non est locus) quò minus ad diem praestitutum, quod pol-
 liciti sumus, solvendo essemus; id saltem erat in votis, ut & Marcus
 tandem prodiret ornatior, & qui utiles erogare sumptus non gravantur,
 moram aliquando haberent fœneratam. Tu verò, Lector ingenue, (quem
 & benignissimum speramus) ut boni consulas, nobisque ignoscas facilis, æ-
 quum est; siquidem, quod in nostrum plus satis cessit incommodum, id
 ità comparavimus, ut vel inde haud parum ipse capias commodi. Fru-
 ere igitur & vale; id solum ultra monendus, quod si in uno forsàn atque
 altero loco, aliquid de proprio adjecerit Interpres, id uncis occlusum,
 atque distinctum curavit, ne videatur alienas merces pro suis obtrudere.

(a)

Annota-

Annotationes D'Acerianæ

IN

MARCI ANTONINI, Imperatoris, MORALIA.

In Titulum totius Operis.

Τ *Α' εἰς ἐαυτὸν.* | Quod omnis infausti vulgo dicitur, *In limine titubare*, id omnibus quod sciam eruditus, qui in hac palestra sunt hactenus exercitati, videtur obtigisse. De ipso enim, quem prae se fert Libellus hicce, Titulo, mirum plane quor quāque diversa Criticorum extiterint sententiae. In quā tamen discrepantiā (ut quod sentio dicam) nec una quālibet satis aridet. Quod ne temerē, & animo culpam in alios conijcendi dictum suspicere, me ipsum etiam Lectori cādendum vicissim dabo, nostram interponendo conjecturam saltem; ceteris feliciorum an secus, penes alios iudicium esto.

Græca igitur sic se habent: *Μόρεν Ἀντωνίνου Αὐτοκράτορος ἡ εἰς ἐαυτὸν. Βιβλία ιβ.* Jam verò per τὰ εἰς ἐαυτὸν scripta indigitari, vel de se suisque rebus, vel de Vita sua instituto, vel denique propter se, hoc est, in sui gratiam aut usum digesta, vix animum inducere possum ut credam. De sudarunt sane in hac causā Interpretes, ut Præpositionem εἰς ita passim usurpari probatum darent. Sed præterquam quod hac mihi duriuscula sonent, (Exemplis in contrarium allatis quantumvis refragantibus), aliud etiam in causā est, quamobrem hunc Vocabuli sensum non possim hic loci non improbare. Quale autem isthoc paucis accipe.

Viris Philosophiæ studiosis, (animo præsertim in cogitatione altius defixis) haud opus est ut moneam, solenne esse, secum versari; & Προσωποποιεῖν quidam, non minus usitatā quāam utili, seipsos interrogare, instituire, ultro citroque alloqui. Quin itaque Imperatorum hic sapientissimus multus in id genus Exercitatione fuerit, nullus dubito. Quod si Titulum his verbis conceperam,

ad illa respexisse dixerō, quæ Marcus secum meditans, & (juxta Ciceronianum illud) *numquam minus solus, quācumque solus*, De Pul. Sic. lib. 3. de Off. interno quodam sermo ne sibi affatus est; atque animo simul tum Præceptore tum Discipulo usus, studium Philosophiæ excoluit; significatum & præpositionis εἰς maxime genuinum, & factum Viri τῷ παντ moribus accommodatissimum habebit Lector. Hac itaque interpretatio cur mihi magis præ ceteris placeat, aded desinet extemplo mirari, ut suos etiam adijcere calculos, non sit (nō fallor) detrectaturus. Accedit, quod Antoninus cum nemine alio sermones miscet; sed per totum operis hujusce curriculum personam Hominis secum deliberantis sustinet; quippe qui probè noverat, hanc soliloquii, (quod vocant) rationem, & breviori docendi compendio ceteris præcellere, & morbis animi salutares efficacius adhibere medicinas. Quin & complures domestici hujus commercii imagines passim reperire in proclivi est, & ob oculos ponere: quibuscum & Marci morem conferre, & nostram inde sententiam firmare licebit. Hemi verò unum, ne Lectori sim tædio, Horatium!

Neque enim cum Lectulus aut me Porticus exceptit, desum mihi. Rectius hoc est. Hoc faciens vivam melius. Sic dulcis amicis Occurram. Hoc quidam non belli: Numquid ego? Imprudens olim faciam simile? Hec ego mecum Compressis ago labris. Serm. l. i. Sat. 4.

Viden' Antoninum mutato nomine, tot & tanta negotia sustinentem, arduis assiduisque Rom. Imperii rebus domi bellique impeditum, breviscula tamen, si qua darentur otii interstitia, in hac studia sedulo erogantem? Hic calamo deinde protinus

§ 3, 4, 15.

Annotationes D'Acerianæ in Lib. I.

iii

nus arrepto, quicquid in mentem venerat scriptis mandasse videtur, Eo nimirum consilio, quod magis illæ Tabulæ, tum Monitoris vice defungerentur, si memoria minus per se fida diversisque distenta curis perflueret; tum etiam in opprobrium

sui, si quid in posterum peccasse, & ab his propriis turpiter delivisse deprehenderetur, ut suam ipsius in testimonium advocarent adversum Conscientiam.

In Librum Primum.

§ 3.

Τ *Ο' λιπὼν καὶ τῷ διατῶν, καὶ πρὸς τὴν πᾶσαν ἀρετὴν διαγωγῆς.* | En matris virtutem minime vulgarem, & quam vel novissimè laudatæ componere ausum! Cum enim fœminæ nobiles liberorum animos pietate imbueri pleræque penſi habeant, si minus sincero Religionis studio motæ, at saltem quod bene audiat ut faciant, moribusque passim receptis obsecundent; ad mollietatem & luxum interea loci ita vel à teneris comparant ingenia, tanquam id sibi negotii crederent solum dari, filii generoso prognati stemmate homines ne sint frugi, aut laborum patientes. Jure igitur merito Antonini mater in laudibus habetur, ob educationem minus delicatam, & prorsus singularem: Siquidem ceteræ longè absimiles adeo suos à duriter tractando abhorrent, ut in Strepsiadis conjuge, sese tanquam in speculo contueri liceat: Quam filium instituentem Poeta comicus lepide satis depinxit, marito corruptum pueri ingenium ita deplorante,

Τῶτον τὸν υἱὸν λαμβάνω' ἐκοιζέτω, ὅταν σὺ μὲν ὦν ἄρμ' ἐλαύνειν σὺς πόλιν, ὅπως Μεγακλῆος ἔχουσ' ἔχον. —
Hunc manu prehensens mater filium, Occipit adblandiri ei; Quando, inquit, Tu grandisculus fueris, æge, curram agas Ad urbem, veste succinctus curuli, uti Magales. (Avunculus tuus)

Aristophan. in Nubib. Act. 1. Scen. 1.
§ 4. *Τὸ μὴ εἰς δημοσίαν διατελέας ποιῆσαι.* | Non defuerunt quibus contrarium magis placuit, inter quos & M. Casaubonus, cui unicā tantum immutatā literā visum est legere, τὸ μὴ εἰς δημοσίαν, &c. Ductus est nimirum particulam negativam expungere, istius præcipue apud Capitolinum memor; Frequentavit & Declinatorum Scholæ publicas. Me verò quod attinet, hallucinatum esse opinor, quantum conjicere licet, Virum a hibi haud parum nasutum. Siquidem primi Ordinis juvenes ad Scholas tunc temporis publicas ingenii excolendi gratiā frequentes concessisse, notus est, quam ut in dubium vocari possit. At quorsum igitur magnificum adeo Catilli Severi elogium, si ad normam ubique receptam, mo-

resque publicos Nepotis sui Institutionem comparasset? Nonne longè similis est vero, has ided laudes & deberi & prædicari, quod novam quandam & usitatā nimium quantum præstantiorem sibi excogitasset disciplinam? Atque ita, nō fallor, hac se res habet. Catillus enim, quem Virum in primis Prudentem, Gravem, Vitā severā, Moribusque castissimis fuisse constat, Nepotem hunc ex Filia publicè eductum noluit; veritus nimirum, ut malæ necessitudines ibi contractæ, vel alia quædam incommoda, locis istiusmodi Romæ fortean nimis familiaria, moribus atque animo Adolescentis damnum ingens infligerent, idque vel subtilissimum ingenii acuminem noutiquam pensandum. Hinc aliā potius tentandum viā existimans, à communi longè diversā; optimos & scientiæ cujuslibet peritissimos Præceptores, domum suam arcessendos, puerumque egregiæ spei magno sumptu seorsum curavit instituentem. Jam vero argumento, quod Casaubonus hac in re transversum egit, ut satisfaciamus, Capitolinum quid ab Antonino, jam Imperium adepto factum fuerit, illuc loci exponere, satis pro comperto habeo; ab ipso autem hic loci Antonino, quid sibi adhuc privato, Prætoris filio, & puero literis operam danti faciendum curaverit Avus, non minus liquet enarrari. Accedit & istoc argumenti ad nostram sententiam firmius stabiliendam, quod apud Philostratum in Herodis vitā legimus: Philosophum nempe quemdam (Lucium nomine) Antoninum jam regnantem ad Sexti fores convenisse; eumque, postquam illuc ventitasse Imperatorem animo discendi intellexerat, manibus in cælum sublatis attonitum exclamasse, ὦ Ζεῦ, ὁ Παυλὸν βασιλῆος γνεσκεὼν ἡδὲ δέλτων ἑξαμήνην εἰς διδύκαλον σοῦ πατρὸς οἱ παῖδες. Proh Jupiter, Romanorum Imperator jam ætate grandior, tabellis incerto suspensus, ad ludimagistrum, puerorum ad instar, appellare non erubescit.

§ 15. in fine. *Εὖ χαλεπὴν ἔδωκεν.* | "Une Raillerie, qui n'a voit rien ni de satirique, ni de piquant. Facetas, que & jocularis videretur, & nemini molestam forent. Ita interpretatur D'Acerianus. Quas tamen Facetas, quantumvis temperatas, & Marci moribus adeo alienas censet Gardienus, ut pro εὖ referri debere & atque ita Antoninum

Ibid. Καὶ τὸ αὐτὸ ἐμὰ χρεῖαν ἰκοίαν, ὡς παρ' ἑτέρου μεταλαβείν, καὶ συμποσιν. Non tāt habuit, de eo gratias rependere quā maximas, quod opis ejus indigentibus abunde ipsi erat unde suppeditaret, (cujus tamen & copia, & animus faciendi ab omnium bonorum largitore proveniunt) sed & illud insuper divina tribuendum indulgentiæ existimavit, quod non & ipse ex iis esset, qui rerum egestate laborantes ab alienā pendent munificentiā. Non fugit scilicet virum cordatissimum divitiis, pauperem, ceteraque vitā, quā jam degimus, tum commoda tum incommoda à Deo esse omnia. Singulis autem itā distribui singula, prout ad ipsius gloriæ rationes conducere, & ē re nostra fore maximē, sapientissimo voluntatis ejus consilio visum fuerit.

Ibid. Τὸ πῶν γυναικὸς πεισθῆναι, ἅπαντες αὐτὸν φιλοσοφῶν, ἅπαντες δὲ ἀφελῶ. Rixum teneatis amici? quorum ad aures Faustinae vel levissimam pervenire mentionem contigit? Sed usque adeo verum est apud Poetam

— Deducit ille Domus sciet ultimus —

videtur enim Marcus mores conjugis depravatos, atque insanam libidinem minimē rescivisse; quod minus mirabimur, si tum ad illius simplex & apertum ingenium, tum ad istius vasmum & astutum nimis, animum advertamus. Nec enim ista formā magis & corporis venustate, quā calliditate animi & simulandi artibus præcallebat. Virum scilicet nacta in meliorem partem credulum, & cuius ipse expers erat, ab omni fraudis suspitione alienum, vanā amoris fideique inviolatæ specie lufit. Pulchrā quidem illā ore tenus, & eō mirum nī magis elaboratā, quō ficta solent veris, & amicis adulescentes officiosā sedulitate antevertere. Itā enim naturā comparati ferē fumus, ut obsequio læstantibus facilem habeamus fidem. Nec novum est aut inauditum, vel virum Marco minus simplicem, dolis capi; vel fœminam Faustina minus callidam maritum technis illudere. Nam nec quidquam est aliud, vel quod apud rerum gestarum scriptores occurrit frequentius inter læstitandum; vel reipsā magis familiare, & naturæ consentaneum. Et constat sanē plus satis genus muliebre ad artes fictas, & speciem externam à verō quam longissime distitam, per omnem quotidianā vitæ consuetudinem sese summā componere industriā. Non me latet Antoninum inter Cæsares à Juliano depictos aliud ab hoc diversum pro se excogitasse. Siquidem fœminæ vitiis famosa ubi amoris nimii insimulatus est, ad Achillem effatum illud confugisse fertur, & sub tanto peccare exemplo exculatus duxisse, quā in conjugem durius aliquid quantumvis meritam decernere. Itā enim ille apud Poetarum principem.

Ibid. 9.

Ἡ μὲν οὖν οὐκ ἔστιν ἀλόγως μετὰ τὸν ἀνδρῶνα Ἀτρεΐδου; ἐπειὴ ὅστις ἀγαθὸς καὶ ἐχρῆστον τὴν οὐτὴ οὐκ ἔστιν καὶ κηδεταί.

An soli diligunt uxores articulatæ-voce loquentium hominum

Atque? Cum quisque bonus & prudens suam ipsius amat & curas

Quin & quidni se itā præberet Marcus, cum nec apud antecessores suos dearent ejusdem indulgentiæ exempla? Nam nec tunc temporis primum Romani Imperatoris uxorem se famosissimæ morum turpitudini dedidisse notum est. Et mihi quidem vero haud abfimile videtur, Julianum idcirco hanc Marci clementiam causatum fuisse, quod melius & Adriani, & Vespasiani, necnon & Octavii Augusti mulieres dente obiter Satyrico morderet, atque eandem illis perfidiæ, indomitaque libidinis dicam impingeret.

Notam hanc ideo adscriptam volui, nequid ab erudito animadversore excogitatum me neglectui habere Lector indignaretur. Ceterum, ut quod res est breviter exponam; mihi & laudes ab Antonino in istiusmodi fœminam collatæ, & commentum Dacerianum de viro simplici, propriique dedecoris minimē gnaro, perinde stuporem injiciunt. Hoc saltem pro certo habeo Capitolinum longē aliud viri Elogium insituisse, ob animi aequitatem, & patientiam vel hisce injuriis inexpugnabilem. Quem cum amicis deliberasse narrat, de supplicio fumendo, vel repudio saltem remittendo, sed Imperii tamen Romani ab ejus Patre dono dati memorem ad mitiora inclinasse animum consilia. Julium itaque si placet, audiamus. Multi, inquit, ferunt Commodum omnino ex adulterio natum, siquidem Faustina satis constat apud Cajetam conditiones sibi & nauticas & gladiatorias elegisse; de quā cum dicitur Antonino Marco, ut repudiaret, si non occideret; dixisse fertur, si uxorem dimittimus, reddamus & dotem. Dos autem quid erat, nisi imperium quod ille ab socero, volente Adriano adoptatus, acceperat? Addit etiam præterea, Antoninum & suos mores semper tenuisse, & nullis insurrectionibus mutari; quod viro verē Philosophico atque omnium affectuum facile compositi erat dignissimum. Adeo non clam erat Antonino conjugis infamia. Sin minus hanc ab illo rescitam damus fuisse, & falsa hæc apud Julium, & insulsa fatebere omnia. Siquidem ignoti, ut nulla cupido, itā nec dolor aliquis esse queat.

Ibid. Τὸ δὲ ὀνειδέων βοήθηματα δόξιναι | Morbos mirum in modum fuitatos & medicinas ægrotis dormientibus per insomnium edoctas, in veterum Scriptis passim enarrari satis liquet. Quæ omnia Ethnicorum vulgus adeo sibi persuasa habuerunt, ut fidem hujusmodi fabulis detrectare, illis

illis

illis religio esset. Hinc pernoctationes istæ in delubris Deorum ad captanda somnia profectæ sunt, quas Esaias Propheta cap. 65. Idololatriis in probum vertit. Isti etenim inter sepulchra manebant, & in sanis noctes agebant toras, quod Deos, illic loci præsentis magis & propitios, sese experturos, omniāque quorum fieri certiores ex utriusque erat cumulatius ibi impertitum iri sperabant. Verum enimvero ineptias vulgi nihil hæc in re moraret, semper nimis creduli, & superstitionibus penitus imbuti; nisi & magni nominis viri, animique, quos vel imbecillitatis vel Fidei falsæ insimulare nefas est, mira & planē portentosa quedam de suis ipsorum insomniis seriō descripta memoriæ prodidissent. Aristidem inter ceteros testor, cujus sermones sacri morbos, dolores, ulcera sanata, ope balneorum, medicinarum, cataplasmatum,

Arist. Rhetor. dem. sac. 1. cap. 3.

Id. Synes. de divitiis.

aliorumque id genus, quæ Deus (ut ipsi visum) in somnis subjecerat; quæque medicis interdum inconsultis, interdum etiam frustra reclamantibus, feliciter tamen & præter spem omnem sanitatem ei in integrum restituerunt. Synesius itidem eidem numinis beneficio acceptum refert, quod, cum in extremum capitis discrimen semel atque iterum incidisset, sese extrahendi rationem & expeditam & felicissimam inter dormiendum edidicerat. De Socratis etiam insomniis multa accepimus, eaque notiora, quā ut singula enarrando lectori tempus teram.

Regeres fortasse, insomnia à causis pendere physicis, vapidis nempe fumis exorta, à ventriculo in cerebrum sursum erumpentibus; ea proinde (tantum abest, ut à Dæmone insinuentur;) à crudo potius corporis habitu, & spiritibus muneris suo perperam defunctis proficisci. Nam & hoc quod ad pleramque partem in confesso est. Quin & pagina sacra horum tum solatia tum terribilamenta infida prorsus atque inania prædicat, & ne fidem his, ut certis futurorum prænuntiis, adhibeamus, disertè verat.

Agnosco lubens; nec quod ad somnia attinet vulgaria & quotidiana inficias eo, quin & vana sint prorsus, & affectibus corporeis conformata. Eandem tamen de universis ferre sententiam vereor ut & temerarium nimis, imò & impium sit. Nonnulla enim & veri esse præfagia, & à Deo rebus nostris providente mentibus injecta humanis, non est quod ambigamus. Hinc & ad divina tam

noctu quā interdiu documenta animum sedulo attendere hortatur vir sanctissimus. Cum loquitur Deus semel, etiam bis; per somnium, visionem nocturnam, quoniam irritus alius super in homines, in dormitantibus super cubile.

Nec temerè nobis exempla Abimelech, Pharaonis, Josephi utriusque. D. Pauli, aliorumque in sacris literis extitisse suspicandum est. Quæ omnia ut nostro inserviant commodo, danda est opera, ut vanis secernere vera valeamus; & ne falsā futilique lusi specie in errorem prolabamur seriō cavendum. Hinc illud à Siracide haud iniecit monitum: Ut qui capiat umbram & persequatur ventum, ita est qui se adhibet somnis. Nisi ab Altissimo demittantur qui invisat te, ne adhibeas ad illa cor tuum. Multos enim seduxerunt somnia, & exciderunt qui spernunt in eis habuerunt. Deum autem suos nonnunquam hoc modo invisere, nec ethnicis inauditum; unde & ille apud Homerum pro rato habuit,

Καὶ δὲ τ' ὄψατο ἐν Διδυκείοι.

Ibid. Καὶ τότε ἐν κρήτῃ ὅπως χρεῖσθαι. Infinitum quantum laborum, quantumque conjecturarum in locum hunc obscurum, mutilum, sed & plane insanabilem, (ut quibuscumque videtur) impensum est; cui tamen unicā tantum literā immutatā medelam adhiberi posse adeo non despero, ut mirum mihi sit idem nemini antehac interpretum quod sciam suboluisse. Legas itaque velim me authore, ὅπως χρεῖσθαι. Non quod simile quid se passum memoret Marcus, ac Chryse Apollini à sacris apud Homerum obtigisse legimus: (quæ tamen M. Casauboni erat sententia, de vocabulo rectè quidem sentientis, quoad authoris verò mentem turpiter hallucinati;) sed verbi similitudo virum eruditum hic loci fœdellie. Hoc autem voluisse Antoninum nullus dubito, sese & ægrotasse pariter, & remedia ad morbum fuisse in somniis edoctum haud itā pridem Cajetæ, perinde ac olim dum egerat Chryse. Chrysam autem villam fuisse in Troade sitam, Apollinem Deum tutelarem nactam, satis constat; cujus etiam alicubi meminit Homerus. Cetera tum vocabula hic loci supposita, tum commenta quæ viri literati frustra procuderunt, à mente Marci prorsus aliena esse aulam asserere; nec igitur rem in medio relinquere contentus sum, cum esset mihi adeo in promptu dirimendi & rectè statuendi copia.

Ad Librum Secundum.

§ 1.

Εἰς ἀπολογίαν ἀντιπρὸς | Animam divini spiritus portionem, ejusdemque prorsus naturæ, autemabant Stoici; tanquam Deus ipse è partibus diversis constare posset, aut in plura dividi sustineret Ens omnium perfectissimum, & usquequaque simplex. Idem etiam instauratus denud apud Manichæos prodit in lucem error, cujus factum, impium magis an infamum, solidis deturbantur rationum momentis, penitusque refutatum dederunt sancti Patres; qui fanius & modestius locuti, animam Dei non particulam esse, sed creaturam, strenuè contendebant. Dogma ex illo tempore adeo receptum jam & firmiter constabilitum, ut animos adversus morem loquendi Stoicis usitatum satis muniat; effeceritque, ut, citra periculum erroris insinuandi, locum istæ formulæ apud Christianos etiamdum obtinere possint. Quia & fidei nostræ privilegia, ab Evangelio indulta, commodè satis hoc demum modo exponuntur, si ad ingentes tantum promissiones, & immortalitatis beatæ spem, animum interitum advertamus. Ità enim animam & divinam, & divinæ naturæ participem jure merito nuncupare liceat, non prout humano corpori ab ortu inditam, sed ut Deo gratam atque acceptam: non quoad dotes innatas, & genuinam substantiam, sed gratuita Domini benignissimi dona postliminò accumulata: Homines scilicet ille in suam ipsius familiam & cognationem adsciscere non deignatus est; gloriæ etiam cœlestis hæredes scripsit; quæ ut à natura accepta haberent beneficia, nullo modo fieri poruit. In eandem plane mentem Augustinus, in ejus genus adoptandam (animam scilicet) mirabili dignatione gratiæ, non parvi dignitate naturæ prædicat.

Ibid. Αὐτοπροσώπων ὃ τὸ ἀμακτὸν καὶ ἀποπρὸς | Effatum verissimum, & quo vix ullum reperias nobis observari dignius. Nec enim actus sed voluntas reum facit; & qui damnum inferre in animo secum constituit, etiam si cogitatum perficere nequeat, injuriæ nihilominus in foro interno arguitur. Hæc & rationi consona nostræ, & in codice Evangelico discretè notata videre est. Hinc enim Johannes, de eo qui non diligit fratrem suum, quid in morte manes pronunciat; nec non illi, qui fratrem odio habet homicidii dicam impingere nullus dubitat.

§ 2.

Ἀφ' ὧν τὰ βιβλία, μὴ κέπαι, & ἀδύναται | Eorum, qui bonis literis navant operam, multo pars maxima, ita fere libris evolvendis, artibusque & scientiis sedulo edificandis incumbunt, quemadmodum Marcham olim legimus animum ad convivii apparatus adjecisse. Implicant nimirum & impediunt sese perplexis rerum ambagibus, id solum operose agentes, ut quàm possint plurima percurrant legendo, exhaustiantque; hoc demum negotio sapientes aliquando evafuros se sperantes. Cum tamen veram sapientiam brevioribus liceat compendiis assequi, nec latius evagando, sed domi potius vitam agendo ad eam absolvendam sit opus; hoc scilicet unico, ut nos, nostræque penitus perspecta habeamus. Huc ubi ventum fuerit notitiæ, librorum lætitiæ assidua ex illo in casum recidet. Quin potius studiosa nimis in his occupatio adeo nihil ultra ad sapientiam affert momenti, ut variæ discordantium inter se Authorum sententiæ operam potius eant perditum, animum perlegentis miserè distrahant, & in novas indices coniciant molestias.

§ 3. Οὐκ ἀνὰ φύσιν, ἡ συγχλόσσει, καὶ ἐμπλοκὴν ἔχει ἀναλογία διουκιδίαν | Advertas, obsecro, Lector animum, quàm rectæ rationi, veræque pietati in omnibus congrua notaverit hic loci Marcus noster. Nempe non ille ex iis erat, qui Naturam vel productricem rerum, vel conservatricem, vel denique gubernatricem à Deo planè diversam, minimèque pendentem statuunt; sed omnia spiritui intellectu prædito tribuit, & universam hanc mundi fabricam non nisi à sapientissimo, & authore condi, & moderatore constitui, pro certo habebat. Naturam igitur opificem quidem agnoscebat, magistrum negat: sed præceptor obsequentem vult; sed instrumentum operi absolviendo aptissimum; atque ejusmodi tantum, ut quæ jubente atque aspirante architecto, omnia, absque illo vero ne minimum quidem efficere possit. Non latuit scilicet Imperii Romani habenas moderantem, quàm parvi, imò nihili fere sint potestates substitutæ, nisi quod istæ decreverint agere, ipse ad quem summa rerum redit, Imperator supremus, annuendo reddiderit effectum. Naturam itidem si notat bene, quæ summo omnium conditori subijcitur, ab ipso pro libitu rebus præfici, ut quæcunque opus est mandata exequatur; nihil autem suopte ingenio, vel perficere, vel moliri, absque quod divina voluntas, & incipienda diceret, & inceptis aspi-ret; & tandem vel opem

§ 3.

opem ferendo imbecillæ, vel saltem permittendo ea quorum vires Physicæ potentes sunt, ut ad umbilicum perducantur, in causâ sit. Hinc particulam non tam in hoc textu disjunctivam, quàm conjunctivam fortiori vim censeo; siquidem ea ad mentem Antonini magis perspicuè exponendam mihi videtur adhiberi. Quam ejusmodi esse totus opinor, non, ut fixam hanc ordinatamque causarum seriem, vel à naturâ diversam memoret, vel utramvis à lege divinâ solutam, sui-que Juris artificem innuat; sed nexu indissolubili Dei Max. consilio adstrictam, atque ejus arbitrio in omnibus, non obnoxiam modò, sed & fidelissimè obtemperantem. Modestius itaque nos-ter & consultius, & de naturâ, & de fato differt, quàm cætera Stoicorum solet disciplina. Hæc enim adeo sana exhibuit, ut etiam *ἡδονὰς* his accinere oracula-audias; quæ vel minutissimis quibusque Deum ita invigilare docent, ut etiam *Capilli Casarii capitis coram eo numerentur*, ex illis, ut ne unus quidem cadat in terram, qui conspectum fallit, *namdam injus- su præteris negari qui est in caelis*.

Ibid. Πέποισι καὶ ἡ Ἀναρχία | Sed neque hic loci fatum & necessitatem, quam sibi comminiscuntur Stoici, ineluctabilem Marcum in animo habuisse existimo. Quid enim est, quod eventus fatales à constitutione divinâ, & Providentiæ legibus (quas vocat) æternis discriminare queat? Ferreum verò istum fati rigorem, qui à Stoicis est, ab Antonini mente plurimum abhorre-re, multa concurrunt opinionones, quæ ratum ut habeant faciunt: Præsertim cum istoc nullatenus jam antedictis consistere, facile cuivis patere possit. Et longè aliter sane Imperator sapientissimus se rebus adversis opponit. Tribus enim verò potissimum argumentis in medium allatis, quæ quicquid denique eveniret quantumlibet acerbi, aequo ferendum animo suadeant.

Primum; Quod nullum prorsus eorum, quæ fortunæ tribui solent, eveniat temerè; sed ad unum omnia à moderatore summo regi, dirigi, singulisque consultò disponi; moderatore vigilantissimo, quem ne minimum quidem fugit; sapientissimo, qui quid ex usu sit nobis non potest non rectissimè dignoscere; benignissimo, humanique generis amantissimo, quippe cui nihil bono nostro sit antiquius. Gubernatorem igitur talem nacti, quidni quodcumque ipsi visum fuerit, non toleremus tantum, sed, & lubentes excipiamus, & cæteris omnibus ducamus anteponendum?

Secundum Numinis potentiam immensam, constantiamque invariabilem ob oculos ponit, cujus sancta reficere penes nos non est. Imò, quæ semel ipse facere decreverit, immutare, nec penes ipsum est statuentem Deum. Anceps liqui-

dem consilii ratio nobis competit scitis, quorum vel ignorantia, vel incuria, vel affectus transver-sum agens, vel altera quadam (ut est humana natura) imbecillitas, & fluctuare potest animo, & denud resipiscere: Deo autem omniscio, cujus incepta mutari in melius non possunt, novas inter-rationes, legesque figere, subinde ac reficere, neutiquam dignum est. Cum itaque res nostræ ut aliter se habeant faciendo non sinus, id unum nobis restat, ut quales quales fuerint, ferendo simus; nec ab isto demum torrente submergi nos patiamur, contra quem brachia dirigere nefas est.

Tertium hortatur animum jubeamus latius excurrere, nè sese quisque unicum spectet, quasi totum quid, & cæteris se junctum, sed Universi hujus quantum est ut corpus contineatur; seipsum autem unam è plurimis cogitet, cæque parvulam admodum ex immensis, è quibus constatur natura rerum particulis. Multa autem fieri possunt, quæ dum corpori universo in commodum cedunt, singulis tamen quibus accidunt membris aggritudinem haud parvam, & acerbis molestias facellant. Jam verò; quid magis absurdum excogitare queas, quàm illum, cui totum curæ est, corporis salutem particulæ cujusdam volupti posthabere? Quid autem iniquius, quàm membra singula ea detrectare, aut animo relucant subire, unde magnum capiat Homo commodum. Quicquid autem in commodum cedit, id suspente naturâ malum esse nequit; si igitur quod obigit non est malum, apage te ignavum cum injunctis querimoniis tuis; qui id ipsum non sustineas, quod nomine tantum tenus, quo metum incutiat, habet! Et argumentatio quidem philosophica ferè sic se habet, quàm in ethnico præclaram admodum & laude dignissimam fuisse non est dubitendum.

At at (gratias Deo quas possumus maximas) multo melius nobiscum agitur. Nam & hoc subtilis quantumcumque est argumentationis, in auras evanescit tenues, & inania verba, si cum istis conferatur, quæ sacra nobis suggerit pagina, malorum remediis. Malorum, inquam; Nam neque Christianum nomen proflis adeo acutis esse est opus, ut à vulgari sermone abhorreant. Novos sibi modos loquendi exquirant isti, quibus falsam obtendere speciem expedit, & rerum imperitos fictis nominibus illudere. Nos & faciem calamitatis foedissimam, & formidolosam ut quæ maximè, audaces intueri contra, & quæ teneras lacerare aures solent, fuisse nomina, imperturbati possumus; quoties id nobis in mentem subit, quod Deus mentiri nescius, & certò prædixit, & sanctissimè pollicitus est. *Minime, scilicet, parva esse, quæ presentis tempore perpetimur, namque tui glorie præstissima contra, quæ futurum est ut reveletur in nobis*.

Vir: Rom. 3. 18. quinetiam &, Momentaneam levitatem afflictionis nostrae excellentis gloriae pondus aeternum nobis esse confecturum: 2 Cor. 4. 17. Huius itaque spei participes mirum in vicem suam non tantum non doleant, sed in malis sustinendis fortiter perdurent, & adversis inexpugnabiles ferè triumphent. Id quod minus fiat, hoc unum in causâ est, quod animi mundanis affectibus præpediti, nec pietatis studio, aut futurorum fiducia, quibus oportuit, penitus imbuti, demittunt sese, depressisque duris succumbunt. Sed & hoc interim in fidei evangelicæ laudem vertitur; quodd solamina ista, si non omnium, qui Christo nomina dederunt, communia, at huic saltem disciplinæ propria semper fuisse: quum nec scientia aut instructio qualibet philosophica, quantumvis aliâ ratione atque studio exulta, vitæ immortalis & celestis gloriæ, aut certiores homines facere, aut spem vel leviusculam excitare, potuerit. Deus ipse, qui solus potuit, hæc nobis patefacere dignatus est, suæque veritatis fortunam omnem superandi decus reservari voluit.

Ibid. Τὸν δὲ βίβλιον ἡλὼν ῥίλον, ἵνα μὴ γρηγορον ἀποδάμῃς. | Haud abs re monitum. Scientiæ enim avidos, & librorum nunquam satures, vix aut nè vix quidem è vitâ recedere animo satis placido, & sine obmurmuratione reperias: quippe magni aliquid semper machinantes, quod mors in medio opere abrumpt. Quos autem ex improviso opprimit, aut inceptantes interpellat, fieri non potest ut non reluctantes & invitos abripiant. Scitè igitur Salomo de voracibus istis librorum belluonibus, quibus nunquam expletis semper aliquid novi ex ipsâ investigatione suboriri solet, quod ulterius indagandi desiderio animum accendat: *Multitudinis sapientie inest multum indignationis, & qui augeat scientiam adauget dolorem: Eccles. i. 19.*

§ 4. Ὅποῦντις σεῦδεσαι λαλῶν ὁδὸν τοῦ θεοῦ, & χρεὶ αὐταῖς. | Si id sibi vitio vertit Antoninus, quod ad virtutis occasiones arripendas se minus intentum præbuerat, quantò gravius in nostrum cedet vituperium, quoties rectè vivere ultra distulisse contigerit, quibus nunquam deest idoneus ad saniora consilia revertendi locus? Sollicitati nempe seriis ab extrâ cohortationibus furdam aurem obvertimus: conscientia verò stimulis intus excitati animum exprobrantem flocci pendimus: inertes nihilominus & pertinaciter infani, vitam vel perdimis profus, vel nostro vivimus dispendio. Nos interim miseros nimium atque ingratos! quibus omnia recidunt incassum. Et quid tandem de animis fiet obfirmatis, quos speret omni domini disciplinâ, nec Dei vox indefinenter clamantis revocare, nec summa lenitas devincire, nec nostra beatitudinis spes ad virtutem pellicere

queat? Quin Marcum saltem contemplanus, Ethnicum Christiani, & liquid pudoris ingenii sit reliquum, effluxi jam temporis, nostræque incogitantia nos tandem piget; ut aculeis vel inde subditis expergefacti, cursum concitemus in posterum, atque ab ejus tam insigni exemplo ut proficiatur operam demus.

Ibid. Δεῖ δὲ ἡδὴ πότε αἰδέσθαι πρὸς κόσμῳ μέγας εἶ. | Naturam hujus rerum universitatis ideo penitentiam suadet, ut ejusmodi corpus hoc totum sit, & qualem in illo locum nosinet simus sortiti, melius constaret: quænam etiam inter partes innumeras convenientia intercesserit, & quas ipsi partes susceperimus sustinendas. Hæc etenim bene nota ita nos ad omnia, quæ in homines cadere possunt, præmuniunt, ut nihil posthac inopinatum aut novum evenierit. Quorum autem occursum hominum plerique obfuscere solent, ea absque omni perturbatione, tranquillo & benè præparato pectore excipimus.

§ 5. Ὁρῶς πὺς δόξα εἶναι. ὃν κερήτους πρὸς εὐρεῖν & θεοῦ δυνάμει βίωσαι βίον. | Mitto fastidiosam Stoicorum vaniloquentiam, cui familiare est Sapientem ut Deo nullatenus minorem constituit: sed & hic loci subit aliud, quod istius discipline supercilium haud parum sentit. Quis enim ferat facultates humanæ naturæ, (per se heu nimis infirmæ!) usque adeò evehi, ut virtus perfecta, & cui vel divina beatitudo non invidenda contrâ, in parvo sita prædicetur, atque ita penes quemlibet, ut facili quicquid negotio eam adipisci queat? Ad Marcum verò quod attinet, ut ipsum commodè intelligamus par est, cum & ipsi longè aliter hac de re visum fuisse jamdudum conllet. Nam & præterquam quod sepiusculè supra annotatum est; omnem hominum præclarè se habendi facultatem Deo præmonstranti, monenti, adjutanti, referri debere acceptam, haud rarè & alibi disertè fateatur. Quoties igitur virtutis nos compotes pronuntiat, atque nostram sive ignaviam sive incogitantiam obitare unam, quò minus ad amissum ejus vitam degamus pertectam, indulta ista cœlitus adjutoria, (nisi mens me fallit plurimum) neutiquam in hoc operis exclusum ibat. Sed, positis hinc auxiliis, quæ & poni fas est, (quum reverà facientibus quod in se est nunquam non sint præstò,) nihil ita adjutus inexpugnabile fore statuit. "Seu potius ut emendatius adhuc, & normam Veritatis Christianæ propius loquar; nemini, qui suo non deficit officio, impossibile esse, eò tenus prodire, atque id efficere, quod Deus pro immensâ, quæ est in imbecillitate humanam clementia, gratum habere, atque æqui boni facere non dedignabitur.

§ 6. Σχολῶν παρέχεσθαι τὸ σεσωματωμένον ἀγαθόν. | In nostra situm est potestate hoc omni nobis

nobis dare: at quo tandem pacto fieri potest, ut culpâ nos eximant importuna sæculi hujusce curæ, & operosa (quæ necessaria dici solent) impedimenta? Qui, inquam, istos dimittas absolute, qui negotia conquesti, & in cæteris operosis, in id unum quod sui reapse est muneris, operæ nihil intendunt?

Ibid. Μὴ ἐχρήσας σοφόν. | Stoici Socratem secuti ut præ cæteris Philosophorum classibus agebant, ut finem certum vivendi fundamenti loco positum discipulis darent. Id enim esse unde universæ virtutis, præsertim verò officii quotidianam consuetudinem spectantis, ratio ordini debeat; & quò demum, tanquam ad scopum, studia sua, inceptaq; omnia dirigere fas est. Scopum autem istum quem ob oculos nobis statui oportet bonum esse publicum; quod si assequi minus contigerit, at semper tamen sequi sapientis esse asserunt, & conatu quantum in se est efficere maximo, ut omnibus se præbeat utilem. Hac verò de re, Antoninus ut mentem explicet, videre est in iis quæ sequuntur.

§ 8. Τὸς δὲ τοῖς ἰδίῃς λυγρὴς κινήσει μὴ ἀπονοήσας ἀνέστη κακοδαίμονον. | Ille Veritutum iste apud Homerum non inepte referendus, quem Socrates ferè semper in ore habuisse perhibetur.

Ὅστι πῶς ἐν μεγάλῃ κακότητι ἀσάδοντες τέτυκται. | Res tuæ domi bene se habent an secus fac semper intelligas.

Quod si ad Philosophi mentem interpretari libeat, hoc pro comperto habendum censas, quicquid nobis vel in bonum, vel in malum cedat, id omne nasci domi nostræ, atque nobis fieri auctoribus. Quin & isto etiam Poeta abusus est Socrates, qui homines inaniter curiosos ab inutili scientiâ, studiisque avelleret, in quibus laboris atq; tædii inerat plurimum, emolumenti verò parum; avulsis autem, ad assiduam Virtutis cultum, propriæque pectoris indagationem exquisitissimam, ut animos vehementissimè attraheret.

§ 11. Καθὼ δὲ σὲ ἐκ αὐτῶν ἀποβάλου. | Eodem ferè recidit Catonis de morte contemnendâ Dissertatio. Quæ nè lectorem habeat male, animum advertat velim, Stoicis, nihil omnino de isto, quod hominum genus universum etiam post obitum manet, iudicio edoctis, tertium quandam statum nè minimum quidem suboluisse. Quin & sapientis (quem Deo soli secundum effinxerant sibi) in utilitate publicâ perfectionem collocantes, haud incongruum erat, ut ipsius etiam Dei beatitudinem ejusdem profus generis statuerent. Ideam proinde & omnium auctore dignissimam, tum demum sibi visi sunt animo concepiße, cum de illo, ut de summo, atque immenso bono, assidue sese in omnia dispartienti cogitarent. Quando verò essentia perfectæ & per se bonæ malum

competere non potest; Deum quod reapse malum est inspicere, aut à naturâ benignissimâ hominibus esse metuendum, Religio illis erat credere. Vide sis, Lector, quid tandem serie, quibusque rationum momentis derivata sit ista Philosophorum conclusio. Siquidem Dissertatio, inquit, nihil nobis grave post mortem futurum est; nec enim malis nos implentibus ipsi non mori. Si vero mali sunt, nec nos post mortem futuri sumus ipsi; atque hoc etiam sequitur nihil post mortem passuri, cum existimamus tantum se pati; illoque quæcumque te mortis, utinam occurrant quæ mortem contemptam laborantia fruantur. Ita quidem Stoici, at longè deo Veritas Evangelica. Hæc enim Deum ob oculos præbent bonitatem justitiæ temperantem. Omnibus numeris absolutum. & attributorum (ita enim & loqui, & distinguere fas est, ob nostri conceptus infinitatem) amicissimâ conspirantem inter se harmoniâ præcellentem. Reformidandum itaque nobis, perinde ac diligendum Deum; quam non minus rectoris sit, de rebellibus & impiis penam sumere, quàm morem gerentibus beneficiere. Nullus ergo jam incogitantia locus, quæ miseros infinitum quot dare solet exitio; nulla de futuro securis excusatio, cum nec justitia divina, nec crimina atque imbecillitas nostra id ultra patiantur. Nam isto coram iudice nemo hominum non fisteretur; nec restat fontibus, præterquam in unâ ejus immensâ clementiâ, & gratiâ per Christum misericordiâ, aut spes, aut perfugium.

Ibid. Καὶ τοῖς κατ' ἀλλήλους κακοῖς ἵνα μὴ ἀπομνησθῇς τὸ πᾶν ἔδωκεν. | Nec hoc Antonino insolens, à cujus sententia abhorrebat aliquid revera mali, præterquam quod vitii arguitur, agnoscere. Sed & potestatem à vitis temperandi, divinitus humano generi indultam professus, à fastu Stoico quàm longissimè recesserat: Qui enim ab istâ sunt scholâ, hominem, absque omni quæ à Deo suggeratur ope, & virtuti allèquendæ, & voluptatum illecebris facillè exuperandis, per se sufficere, autmare solent. Enimverò & hæc Antonini sententia, cæteris licet ejusdem discipline aliquanto demissior, & veni similior, non est tamen ut pro penitus expurgatâ, omnique periculi expertâ existatur. Adhibenda nempe cautela quædam, & interpretatio parò commodior; quod nisi sit, totum id quantumcunque est prerogative nostræ, pre tribuit arbitrio, Quod Hæresis olim Pelagianæ in se recepit vindicandum. Nec enim ab hujus loci mente videtur alienum, liberi virtute arbitrii cuilibet hominum innati, & à malo delectere, & bonum præstare posse singulos; nec opus esse, ut in superpetiis impotentia naturalis auxilias denud copias adsciscamus. Quæ omnia, ut à pietate & veritate, ita etiam à Marci animo diversum existit.

mo; qui passim in scriptis subsidia cælitus in horis, imò vel in momenta, laborantibus nobis atque infirmis submitti; & incepta omnia quod felicius peragantur divinis debere auspiciis, constanter profutur. Voluit igitur & in hoc textu, (nisi meus me falsit animus,) potestatem vitorum declinandi Iaqueos hominibus ab origine Deum dono dedisse; ita tamen ut vires istas effractus atque absumptas cadere, & potestatem primam labefactari necesse sit, nisi (Deo posthac suggerente) quod semel datum erat virum perenni reficiatur influxu. In hanc sententiam & res ipsa, & nostra conditio, & oracula Christiana lubentissimè consentiunt; quam & Marcum nostrum (vellem saltem, imò &) facile crediderim in animo habuisse.

Ibid. Οὐτ' ἂν παύσων ἡμᾶς. | En Argumentum solidis innixum fundamentis! Errore conquerimur immanem, Deoque adeò indignum quem toleret, ut hujus universi conditorem rectorumque vel inficitæ videatur arguere, qui non animadvertat; vel impotentia, qui non de medio sustulerit. Inficitiam lubentissimè consentiunt; atque hallucinatum Deum; sin autem incommodo tam turpi sciens prudens remedium adhibere nolit, negligentem quod suum est incusant, aut nostris bonis invidum; Quod si denique & vidit & voluit, nec potuit tamen in melius redigere, imbecillum fateantur necesse est & impotentem Deum. Cum verò dereferenda sit impietatis & sacrilegii atrocissimi, de numine tale quid nefando vel ore proloqui, vel corde suspicari; Quid aliud colligendum restat, quam (quod Marcus asserit) se rem habere ab illo quod vulgus hominum sentit, longè diversissimam? Externa scilicet ista nos in deterius referre non posse; esse autem ea suapte naturā neque bona, neque mala; quod nisi si hujusmodi essent, Deum securitati nostræ melius perspecturum fuisse; nec ista temere, nulloque profus virtutis vitii discrimine facto, in universos aqne dispersitum iri.

Ib. Οὐτ' ἂν ἀγασθῇ τε καὶ δῶ. | Habes hic Consectarium à totius argumentationis serie petitum; quicquid enim in ista sectione disputatum est, huc demum redit omne. Cui tamen, stabiliendo dicam an illustrando, oracula sacra suos non tantum adiungunt Calculos, sed & istud insuper, tantum ex abundanti antedictis adiungunt. Mala scilicet quæ vulgò habentur, viris cordatis & Deum sincerè diligētibz, in bonum cedere supra quam quod vel dici possit vel excogitari: Bona itidem, quæ nuncupantur, fortunæ, malè moratis, atque prolixa Dei abusus Beneficiis adeò non proficere, ut ingrati peccatores infinita atque æterna vel inde ibi conciliant mala.

§ 12. Τὸ πᾶν δαδόναι. | Honores nimirum, imperia, magistratus, gravissima reipublicæ de-

mandata negotia, divitias & opes, nobilitatem generis, & proavos longo deductos stemmate, ceterasque vanissimas istiusmodi ineptias hic loci perstringit; ob quas, cum reverà minimi sint, homines tamen mente capti se solent insolentius efferre.

Ibid. Νοεῖς δυνάμεις. | Nos miseros! Nam si hæc demum sint rationalis indicia facultatis, quousque est, qui hanc in sese facultatem expertus fuerit? Quin igitur hæc ab Antonino benè monita reverà & sedulo perfecta damus? Namque ita tandem vinculis rerum mortalium distruptis, in solidam & perpetuam libertatem animum celestis profapie nobis vindicare licebit.

Ibid. Τὶ εἶπὼν τοῖς ἀνὰ ἑσπέρην καὶ αἰσάντων. | Populi favorem & plausus ammentis q' reprimat impetum nihil ferè efficacius queat excogitari, quàm si serid secum animo recogitet, quid tandem hominum illi sint, quorum fustigia tantà capet sollicitudine; pudeat enim pigeatque virum necesse est animi tam demissi, sordidæque ignavia. Quid enim honesto vel indignum magis vel alienum dixeris, quàm ab illis magni æstimari velle, quos tute magni æstimare nequeas? quin & de te rectè existimare adeò non gnaris, ut etiam de seipis quod æquum est dijudicare nesciant?

§ 14. Καὶ τερήλια ἔτι βιάσθης μέλλεις. | Arguta satis disceptatio, & vera quæ nihil magis! Quid enim ineptius, quid absurdius, quàm de tempore vel præterito, vel futuro, rationes deputare? Siquidem nulla pars temporis, eà tantum demptā quæ in præsentia est, reverà existit. Quicquid enim jam fuit, effluxit omne & esse delitit. Quicquid autem mox est futurum nondum in rerum naturam profertur; & an nostrā unquam interfuerit, aut ad nos usque pervenerit, omnino incertum est. Hinc ergò colligas licet, vitam omnibus esse æqualem: quandoquidem hominum singuli in singula tantum vivant momenta. Atque nequaquam (inquies) nam & qui juvenis, corpore adhuc atque atate integris, è vivis abreptus est, plus ejus quod reliqui erat perdidit, quàm qui senex effertus, & jam ævo confectus decessit; nec enim pari de spe decidit, annum jam degens octogessimum, & qui vigesimum tantum vix pertigerat. O festum hominis imò & ridiculum caput! vitam nempe non re-ipsā, sed spe tandem æstimandam narras: quod perinde est, ac si rationem ac modum ponamus, quibus res existentes ex modulo non existentium metiri possimus. Quicquid enim etiamdum speratur, nondum existit. Sed hæc utpote satis per se manifesta, nec nisi non animum advertentibus obscura, missa facimus.

Ibid. potius Lectores rogatos velim, etiam eos qui sibi in longitudinem prospicere sapientie laudem ducunt suæ: Quæ tandem contentio illorum quæ in præsens suavia sunt, quàm exilia ista, quam villa, quam parvula, quam denique brevitas, imò & instantanea, si vel omnia quæ fert conditio nostra in eandem conjicias trutinam, quoties ista suspendantur contrā, quorum in sæculo futuro nobis afulsit spes? Næ nos hic vite umbratili rerum specie ludimur; spissitque involuti tenebris, & dormientium ad instar, falsas mutillasque percipimus imagines, atque ægro persequimur animo. Mors sola scenam claudit, eripit personam, omnemque rebus detrahit fucum; quo vel oblectæ profus naturam nos hæcenus celarunt suam; vel saltem illarum colorem & conditionem ementitæ sunt. Itā demum vel substantiā vel superficiē ubique fillimur: At mors, ut sese habeant cuncta, aperit atque demonstrat: quæque longo jam anxii prospectum intervallo, & spe tantum præsumere datum est, ea omnia in manus nobis quanta quanta sunt in æternum fruenda tradit. Hæc qui pro compertis haberent, etiam inter Philosophos non defuerunt; eaque quod magis freti erant fiducia, eò fortius adversus mortis terribilissima, atque inania malorum futurorum prælagia se componebant.

Ibid. Εἰ καὶ πᾶσι πολλοῖσιν ὅτι ἴσων. | Hoc est: Si brevi morientem cum longævo conferas, dispareres quidem quoad numerum dierum reperies, quoad spatium autem quod uterque vivit, omnino pares. Rationem jam antea exposuerat; quoniam, scilicet, singulis vivitur momentis, & præter præsens aut τὸ νῦν nihil existit. Ceterum, nonnisi inter illa sola quæ existunt, institui posse comparationem, certo certius est; nec minus liquet, qui jam prætervolatūrum dies infinito temporis spatio dudum esse absorptos; hos igitur rationum calculos excessisse; cum nec possit infinitum magis & minus, plura & pauciora recipere: Quæcumque ergo infinita sunt, ea omnia & æqualia ad invicem esse necesse est. Hinc sanctus ille Hieronymus haud abs re Nepotianum consolaturus monet, quàm parum interit, diu quis agat in terris, an brevi moriatur. Etiam inter eos, (inquit) qui decem vixit annos, & cum qui nullo, postquam idem vite finis advenerit,

Epist. 3. ad Nepotianum.

irrecusabilis mortis necessitas, transactum omni tantum est: nisi quod senex magis onustus peccatorum fasce proficiscitur. Habent enim peccata a liquid sejunctum & de proprio, quo spoliare nequit dies; nec enim à tempore, quod existant mutantur, nec cum tempore, in quo fuerant admittā, pereunt funditus, aut evanescunt uni.

§ 15. Οὐ πᾶσι δυνάμεις. | Si Marci mentem

rectè affectus sum, hoc per ἐσθλὴν ἐστὶν ὅτι omnia vult. Sensus nempe nostris, plantarum, animantium nobis sæpenumero, imò rarò non illudere. Nos autem idè dolis capi, quòd omnia ex opinione suspendamus, nec ad rerum veritatem accuratius examen castigemus. Sic itaque abrepti, (non prout suapte sunt naturā, sed prout nobis videntur; idque temere ut plurimum & inconsultò statuētibz) perperam sentimus, pronunciamus, affectus denique moresque nostros componimus. Habes itaque observationem veram, probatamque nimis. Nec enim istis Corinthi Pseudapostolis contigit solis, quod submovit D. Paulus, fastum eorum adortus, & notitiam falsò sibi arrogatam; cum & apud nos, & ubique occurrant frequentes, qui dum sibi videntur multa scire, aut nondum aliquid videri; aut saltem haud ita sicut oportuit videri. 1 Cor. 13.

Ibid. Ἐάν τις αὐτὸ τὸ ἴσων μὴ καὶ τὸ ἀσθενὲς ἀσθενῇ. | Oppido opportune; nequis Marcum cum sceptico in omnibus convenisse suspicetur. Laudato itaque Monimo, cui veritatis omnigenæ fundamenta convellere, atque evertere funditus, in animo erat; idque verbis ita conceptis, ut ne quid omnino certi sit reliquum; sed & universarium immaterialium pietatem denique Deumque ipsum spectantium fides labefacteretur; nò venenum istiusmodi latius serperet, eadem antedictum manu porrigere visum est. Hinc ut Lectori animum magis expergeret, Monimum, quamvis eā tenus rectè opinantem, quā hic loci adhibetur, in multis tamen fuisse lapsum, nec nisi maximā evolvendum cautela, commonefacto.

§ 16. Ὅτι καὶ ἐάν τις αὐτὸν ἴσων. | Locus isti apud Platonem de legibus, Lib. 5. penò gemellus; quem etiam Marco mentem dum hæc scripserat subisse nullus dubito. Complures is rationes enumerat, quibus homines animas suos contumeliā solent afficere; & quibus si unam aut alteram huc loci transuleris id non fore redio sperare aulim. "Dignitati igitur mentis humana detracta, si affert, si ad rem faciendam attentiones quas parat, est, mordacibus dissequi curis patiuntur; si operi in deliciis habeas, istque inferias, si his frenis nihil non tibi diviti licere existimes, aut genio libidinique effraus indulgeas; si eorum quæ perperam feceris adeò non pudeat, ut omnem à te culpam amovere sollicitus, in alios dedit operā conjicias; si ista in te citius, in alios dedit operā conjicias; si ista in te scitis volens admiseris, quorum nos penitebit; si laboribus succumbis victus, nec plagis, moribus, consue, ut verbo dicam, adversis magni facias, diemque extremam. Si vitam magni facias, diemque extremam inter summa reponas instantia; si formæ posthabens virtutem, namque eo dominam præstas, celo atque animo non nisi secundas, terra tantum & corpore."

"*non primis detulisti: Si quod legibus recteque ratione adhibetur, id omne hanc caveas quam non potest scire, sedulo atque accuratissimo semper animo defugias; quicquid vero laudi & virtuti ducitur, in id nisi malis publicisq. contendas, summoque prosequere studio.*" Cum aliis huiusmodi, isthic, quibus per otium licet, notatu dignis.

Ibid. "Όταν υποκείνται & οὐπαδώς, & ἀναλίδως τὸ πῶς ἢ λέγειν." Apud Ethnicorum nonnullos (quod nobis jure optimo pudorem incutiat) major videtur veritati morumque simplicitati habitus honos, quam apud hodiernorum complures, qui Christianum in se nomen susceperunt. His enim familiare nimis, imò & serid nonnunquam rationum patrocinio propugnatum videas, fallacis figmentisque abuti: Haud turpe putant scilicet viri sanctissimi, vel ad mendacia confugisse, vel personam alienam ferre, ubi id ex magno fuerit usu. Isti verò utinam Ciceronem in tertio de officiis audire sustinerent; ex omni (inquit ille) vitâ simulatio & dissimulatio tollenda est. & ratio igitur postulat, ut nequid insidiosè, nequid simulate, nequid fallaciter. Nec id à nobis negligendum, quod inter Philosophos, quantumvis vel iudicio, vel moribus cateroqui depravatis, vix unum quidem deprehendas, qui fraudes de industria nequiter, involutas verborum ambages studiosè confectari, conditionibus clanculum interpositis, & sibi soli conficio reservatis ludere quibuscum res erat, aut ipse sustineret, aut alios ita edoceret. Nedium vastos & versipelles astutè fallentes à mendacio aut dolo malo liberasset, aut palam, & ex professo omni exemptum esset culpâ.

Erubescat, si possit, Jesuitarum Schola.

Ibid. Τὸ πῶς πόλεως & πολιτείας τῆς πρεσβυτάτης λόγῳ & θεσμῷ. | Locis hic mihi revocat in mentem, bellam sanè, expressamque satis naturæ nostræ imaginem, quâ alicubi scriptorum Flutarchus vitæ quotidianæ statum depinxit.

"Deus (inquit) author idemque gubernator omnium, infinite potentia, justitiæque inculpatissimæ, episcopi mundi peritissimus, & rerum providentissimus dispositor, ita nostra temperavit, ut Deus hominibus, summa imis, omnia & quæque in unum junxerit corpus coalescere. Totum ad hunc terrarum caloremque orbem, ingentem omniumque communem instituit civitatem; hoc nempe consilio ut ejus incolæ singuli, dum quod suum est agunt, propriisque fungantur officiis, ita decemum justè, probe, piqueque vitam degant."

§ 17. "Ἡ δὲ οὐσία γένου." Eodem rectissime puta & illud Platonis qui humanam (quoad corporis nostri conditionem), egregie descripsisse naturam videtur, cum hominem esse quod non esse, assereret. Hæcne definitio an aliis perinde arideat haud scio, me vero quod attinet, miros in illâ lepo-

res contueri videor. Sed nec hujus elegantia gloriâ Socrati & Platonici deberi omnem cenleo, videntur enim ex alieno fonte haurisse. Siquidem Parmenides partes duas, duplicemque in universâ hæc rerum congerie naturam, jam dudum prædicaverat. Fluctuantem alteram, vagam, multiformem, casibus variis perpetuisque ictibus obnoxiam, quæque nunquam non immutatur, novæque induit facies: Materiam vult intelligas, quam & idcirco alieni autumat arbitrii, & opinioni subiectam. Alteram verò firmam & constantem, suâ undique similem, omnisque expertem interitus, ut verbo dicam, ejusmodi, quæ & semper est, & semper eadem est. Substantiam nimirum intelligentem prædicat; sive Deum. Nec abs re erit hic loci notare, quâ Parmenidi cum ipso Deo conveniat; ac si isti Philosophia ad Amulsum stræ paginæ fuisset exacta nomenque istud explicando deditam navasset operam, quo Jehovahi Moisen allocutus nuncupari non indignatus est. *Sane quod sum.* Exod. 3. 14. Deo quippe competere soli stabilem esse, sibi que semper constare; ceteris interim omnibus in hoc irreposito rerum fluxu-refluxuque innumeras alternantibus vices & nunquam non in aliud transeuntibus: adeo ut ista simul & esse, & non esse haud injuriâ dixeris.

Ibid. "Ἡ ὑπερβολὴ δὲ λήθη." Celeberrima enim brevi conticescet fama; & memoriam gestorum præclarè quantumvis diuturnam, si in sempiterna prospicias sæcula, iisque conferas, punctum aut ne vix punctum temporis durasse confutere.

Ibid. "Ἐν τῇ μόνῳ φιλοσοφία." Per Philosophiam rerum tam divinarum quàm humanarum noticiam dictam puta. Eodem fere sensu, quo Salomonem *Sapientie* vocabulum usurpasse notum est. Virtutis tamen præsertim & pietatis studium subindicari memineris, quod si absit, næ nominis inanem pompam tibi arrogaveris. Nec enim vel omnium quantum est hominum literatissimus, aut esse reverà sapiens, aut ritè vocari possit, qui non sit idem vir pius atque bonus.

Ibid. "Ἀνευδὲν." Ità ut de proprio sibi sit satis. Huiusmodi sanè sapientiam magnificè admodum & evehunt Stoici, & ad conciliandum hortantur. Sed frustra, nisi naturæ nostræ inopi & graviter labefactæ & vires & consilium misericors suggerat Deus. Quod & alibi jam antehac haud semel est notatum.

Ibid. "Ἄλλων ποιῆσαι τὴν ἡμῶν ποιῆσαι." Cave sis Antoninum de mutuis hominum consiliis auxiliisve intelligas, quæ nos ut in rebus gerendis conficiamus invicem oportet, prout usus erit, & officii ratio, & necessitas postulat. Nec enim quisquam hominum esse potest, cui aliorum subsidio nullâ in re sit opus; ideoque non nobis solum nati dicimur, quia nec nobis solum vivere fas est. Sed longè

longè ab hoc diversum voluit Marcus. Quæ enim veram spestant beatitudinem, virtutis scilicet cultum, & fructus bonorum operum assiduos, hæc omnia à nobismet proficisci, nec ab alieno pendere ullatenus arbitrio, rectissime pronunciat.

Ibid. "Ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸν δάνατον—ὅς ἐστιν ἄλλο ἢ λῦσιν τὸν σῶζοντα, ὃν ἐμασιν ζῶν συγγενέται." Dogma Platonici perquam familiare; quod tamen ab Empedoclis scholâ dudum traditum in suam acceperant. Ortum igitur perhibebant durationemque corporum primis ex quibus constantur elementis unitis inter se atque compactis deberi; interitum autem iisdem sejunctis tribuebant & dissolutis: Nihil proinde aut fieri de novo, quod non erat antea, aut ita perire prorsus, ut in posterum esse definat; quia forma tantum rerum & facies mutata sunt, accidentibus invertis fospite interim substantiâ. Siquidem eadem sem-

per extant principia, eadem etiam materia permanet incolomis utur diversimode disposita. Omnem itaque productionem de nihilo, omnem itidem in nihilum reductionem strenuè debellabant isti; quas & Philosophia etiam hodierna à Scholis suis procul ablegat. Rectè igitur Empedocles, rectè etiam Platonici & Stoici; nec enim uspiam aliter factum est, (quod ad vires atque operationes merè Physicas) aut unquam fieri potuit; ex quo auctore Omnipotens universa de nihilo creavit; rerumque successiones materiæ atque motui continendas, propagandasque, certis agendi legibus præfinitis, deinceps mandavit. Per materiam autem & motum, dum ita uti diximus, agunt, & quatenus suis se continent finibus, nihil aliud, quam virtutem illam, quæ natura plerumque audire solet, intelligendum existimo.

In Librum III.

§ 1.

Πῶς ἐν ἐπιτάξει | Festinandum asserit, ut illa quæ opus sunt, ediscantur, atque in promptu sint. Rogites forsitan, quorsum ista tam laboris plena cognitio; spatio præsertim vitæ jam prope decurso? aut quid vel optimè instituti se rudibus habeant melius, cum mors fores pulset? Atqui vel ideo enitendum sedulo, ut cum ignorantia mortis merum expellas simul; & quid reverà sit mori gnarus, placido magis fortique quo virum liberalem decet, adventantem excipias animo.

§ 2. Χρὴ & τὸ τοιαῦτα περιφράσσειν ὅτι & τὸ ἐπινοήματα. | Atheorum hic loci dogma perstringit, qui naturam vitii insimulantes, ex eo quod nonnulla ibi deformia, superflua alia atque incongrua, alia denique nociva, & in magnum nobis detrimentum vergentia, dignoscere videntur; argumenta inde struunt, quibus Deum non esse prorsus efficiant; vel saltem otiosum & nostri negligenter, adeoque non se rebus immiscentem humanis, ut nullius omnino curâ tactus omnia fori fortuna permittat, cæcòque ut labantur cursu contentus sit. His contrà Marcus; temerè iudicium hoc latum esse; nam & illa, in quæ culpam adeo vehementer impingunt, viruperio abesse procul; Cum nec ista sua quædam & utilitas, & venustas deficiat, quinque vel ideo conspectu mitissime fœda, sūnt istæ & conditiones, & facies rerum naturæ legibus ad amulsum convenient; nec citrà ordinem corporis hujus universi perturbatum,

& decorem ejus (qui in partium congruentiâ situs est omnis) turpissimè spoliatum, à rebus, quarum propriæ sunt, seungi queant. Hæcenus Noster; & hic loci pedem sistit prudens: Illa non indigna prædicare contentus, quæ à sapientissimo conditor fiat; absque quod inceptas omnes ab istâ profectas scholâ in se reciperet propugnandas. Solent enim nonnunquam & cachinno lectorem concutere Stoici, dum id agunt strenuè ut omnia humano generi ex usu esse probatum dent. Chrysippum nempe secuti ducem; etiam Pulices (Chrysippum jam audis) qui somnum ignavis excutiant; etiam Mures, & omnem spurcam istam infestamque animantium farraginem, quibus ad curam & diligentiam focordes animi acrius incenduntur. Quin & illud insuper notandum; cum τὰ ἐπινοήματα, (Supervenientia) aut fortuito facta, aut necessaria putentur, Antonino, qui casus cæcos constantissimè pernegat, illa omnia pro necessariis haberi, quæ, juxta physicas operationes, semper atque ordine certo sequi solent; Pro fortuitis autem ista omnia, quæ præter mentem artificis, aut nullâ apertâ cogente necessitate eveniunt. Ità tamen ut hæc etiam causas habeant suas, quæ nostrum fugiant conspectum, naturales, & ad istiusmodi effecta apud dispositas. Marci enim mentem qui assequi studet, caveat velim ut nequem prorsus eventum Divini Consilii expertem opinetur.

Ibid. Εἰς τὴν πᾶσι & ἡμῶν βαδύτητα πρὸς τὸ ἐν τῷ βίῳ γινώσκειν! Appetitum sanè ad rem, que

quo nihil magis. Deo enim rerumque ab ipso constitutum natura infusitate tribuere, pulilli est atque parva cogitantis animi. Inde autem id fieri potius constat; vel quod naturam investigandi speciem præ se ferentes in superficie hærent, nec penitus causis rerum introspectus sustineant; vel quod singula per se simplici contemplantur intuitu, nullo interim respectu ad illud Totum habito, cujus hæc partes tantum, eaque minutæ admodum, existunt. Ad plura scilicet & majora festinantibus non datur omnia vel disquirendi, vel invicem conferendi orium. Nec omnis Philosophiæ studiosus, maturus quantumlibet & diligens scrutator, negotio habilis & idoneus satis censendus est. Animo nimirum capaci, minimèq; vulgari opus est ingenio, per totum hoc naturæ campum ut quis spatiatur, in occulta penetralia demergat sese, perrepat, anquirat singula; seriem deinde rerum universam pendat, atque mutuas inter se relationes, convenientias, atque utilitates prudens dignoscat; Animo denique, quocum bene agitur, si post diuturnam operam & cogitationes acutissime delixas, imaginem universitatis hujus idoneam concipere queat. Hæc cui contingunt, (quæ reverè perpaucis contingunt) nã ille ordinem pulcherrimum, mirum artificium, sapientiam exquisitissimam, (& cujus præstantiæ vel animo assequenda se sentiet prorsus imparem,) prædicabit, suspiciet, demirabitur; quæ omnia scilicet, præmaturè de rebus parùm perspectis statuentes, parvi solent pendere. Sed ita commune fert hominum ingenium, ut quæ minus innotebant, gravius incusentur; nec enim quidquam aut stultitiâ maledicentius, aut Philosophiâ leviter tantum tinctis fidentius arrogantiusq; humano generi nosse datum est.

Ibid. Καὶ γεγὼς ὁ ἄνθρωπος ἀνὴρ πᾶσι καὶ ὄντι. Modeste satis; præsertim, si velanum istud dogma Stoicis familiare respicias, qui deformes emacidae senectutis rugas, venustissimo juvenutis flori præponebant; idque unum quod in deliciis haberetur dignum esse autumabant. Quoties autem cuiusquam minus elegantis amore quis exarsit, si facies ista posthac venustior forte devenerit, penitus omnem nuper deprecantis ex illo amorem extingui. Non est igitur quod mirare, si sententia quæ à communi hominum sensu abhorrebat plurimum, Authores eruditissimos viris deridendos propinaverit. His etenim inter jocandum haud insolens erat Stoicorum disciplinam culicibus & vespis componere; quibus spreto interim notæ generosioris vino, acetum & vappa vehementius placet.

§ 3. Τί ταῦτα. Ista nempe quæ antecesserunt, hominem sapiunt metu mortis anxium; & submissi quicquid est animi alienis erigere calibus pro

virili ententem. Atqui morient sequentia Marcum in istis exemplis parum habere fiducia: cum nec multum referat nostrâ, quid de aliis factum fuerit an sciamus. Sic enim potius animum inducamus oportet: vitam tanquam peregrè proficiscientibus pro itinere esse, quod consiciendum quidem singulis incumbit, sed spatiis inæqualibus. Omnibus interim & velox, & rapidum & anceps, & procellosum nimis. Nobis utcumq; sive ferius sive citius littore potius, & metam novissimam attingentibus, quid magis ineptum, absurdum, & à mente sanâ alienum excogitari poterit, quam, si ægrè ferentes, quod in portu navigamus, id impensè exoptemus, ut mari infido ventisque adversis liceat iterum ludibrium debere; & labores jam exactos denuò instaurare? Hinc, nisi mens me fallit, exempla ad animos adversus mortis terrores muniendos paululum quidem asserre momenti innuens, reprimit se Marcus, & in aliud argumentum transit, percontando, sed *Quorsum ista?*

§ 4. Ὅποταν μὴ τῷ ἀναρῶντι ὅτι τὸ κοινὸν ἀπὸ πᾶσι. Idcirco & cogitationes & studia, & facultates nostræ ad unam omnes in utilitatem publicam sunt sedulo erogandæ, quoniam hæc omnia à Deo accepta tulimus. Ita enim & D. Paulum habes nostro huic adspiciendum. 1 Cor. 12. 7. *ἑρ.* Qui dona Spiritus Sancti ad utilitatem collata diserte narrat, vim scilicet illam ministricam ab omnium bonorum fonte idè emanasse, ut ejus facti compotes passim diffunderent, & ad maxima quæque apti non sibi soli proficere, sed & aliene salutis, & communi Ecclesiæ comodo pro viribus inservire, religiosissimè obstrictis sese intelligerent.

Ibid. Ἐπεὶ δὲ ἐμὸν μόνον φανταζέμεθα, καὶ ὅτι τὸ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐστὶν, &c. En tibi præceptum planè divinum! sed cui semper exequendo non nisi optimus quisque par esse poterit. Quali enim morum sanctimoniam, animo quàm delicato, penitusque casto opus est, ut nequid in abditis peccatoris penetralibus locum nanciscatur, quod palam facere non fulciet? & quæ tecum intus cogites, si in apertum provocentur, nec tibi incutiant ipsi pudorem, nec os ullo modo ludent alienum?

Ibid. Ἐπεὶ δὲ τὸν ἑαυτοῦ μόνον φανταζέμεθα, καὶ ὅτι τὸ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐστὶν, &c. Item iterum eximiam, verèque magnificam mentis inculpatæ, & sinceræ virtutis imaginem! quam & Christianos oculis contueri, & ad ejus pulchritudinem seipsum componere fas est. Quantum enim pietatis studio, morumque integritati profectum iri opinemur, si qui sacerdotes in sacra nuncupantur paginâ, se tales esse seriò sentiant; si cultum Spiritui Sancto debitum in cordibus ipsorum inhabitanti præstare, si ab omni impuritate abscedere longè atq; abhorre

— Αἱ δὲ τοιαῦτα πρὸς
Αὐτῷ διὰ τὴν εἰς ἀλλήλους φέρον.

Sophoc. in Oedip. Tyrann.

— Nam talia ingenia

Sibi ipsi maxime molesta esse solent.

Sed nec hujus rei causam exquirere difficile est. Vitium enim, cum animum corrumpat, motus ei-ere intestinos, & affectus ad rebellandum plus satis per se proclives, acius extimulare solet, hominem ægrum, & secum semper pugnantem privatis implicat dissidiis; accendit, torquet, miscet, perturbatque omnia; in tranquillo ut nullus possit consistere, aut otii vel tantillo perfrui. Molestias denique adeo favas facellit, ut etiam tunc cum secundæ res sunt maximè, saucius animi nunquam seriò gaudeat, præ dolorum intus acerbitate, atque irrequieto sui, Rerumque sitarum fastidio.

§ 5. Μῆτε κομψία τῷ διανοῦντι συλλασσέται. Chrysippus in primo Rhetorices monuerat, non tantum Injucundas Vocalium Coitiones debere aspernari, nè nimio sententiam exornandi studio occupata mens, minoris quam fas est Rerum ipsam, & quæ momenti plus asserunt, habeat pensi; sed & graviora juberet quadam admittere, subobscuras loquendi formulas, & plurima in Oratione invenusta, quin & Solacissimos etiam nondetrectare, quorum paulò delicatiores quàm maximè pudere solet. Hæc ille, & tamen Idem alibi in eodem Opere, parùm sibi constans, non simplicitatem modò & puritatem verborum curæ habendam censet, sed & quoddam; ad ornatiorem reddendam Orationem honestè adhiberi possit, id omne sedulo accersendum decrevit; Imò &, quod magis demirare, Habitum Gestumque Corporis Elegantem, Formationem Vocis haud infuavem, aptos Manuum Motus, Ingenium Oris Speciem, & Vultum Rei quæ de agitur semper accommodatum, in Dicente desiderat. *Quantum vultus ab illo!* Hæc quo tandem inter se pacto convenient, viderint illi, quorum de Chrysippi Autoritate vindicanda satagit. Id verò satis liquet, Stoicorum Sectam speciem semper præ se neglecte Eloquentiæ tulisse; quippe quam nugatorium nimis & futilem, parvumq; animi ducebant, eandemque operosam, & in quam exornandam Operam Sapiens tempusq; contereret, minimè omnium dignam.

Ibid. Μῆτε θερὸν δόρυ, καὶ ἀνθρώπου πινὸς μαρτυρῶ. Sanctum sanè & utile in primis Præceptum si commodè accipias: sin autem respicias quas Stoici plerumque hac in causâ Rationes adferre solent, non tam Pietatem forsitan, quàm Fastum sapere deprehendes. Quorū enim Juramento se obstringere: vel Testimonium suum alieno firmare Sapiens veritatem suspicari? Nempe horum

abhorre, nè lasti numinis rei deprehendantur, pensi semper, & præ cæteris habeant. Nam & hæc omnia nobis decere D. Petrus non obscure indicat, ubi Christi nomen processit in memoriam revocat, quod *Lapides sint vici, edificati in domum spiritualem*; necnon & *Sacerdotium sanctum ad offerendum spirituales hostias, acceptas Deo per Jesum Christum.* 1 Pet. ii. 5.

Ibid. Κακὴν μὲν καὶ ἀπὸ πρὸς ταῦτα δ' ἀγαθὴν ἐπὶ πειρασμῷ. Præceptum verè Virtutis ergò, si quod aliud suspiciendum. In quo vel absolutissima Christianæ perfectionis norma nihil præterea desideret. Quid enim ultra ad consummatissimam requiras Pietatem, quàm ita animum inducere, quæcumque sibi destinata fuerint, ea ut unusquisque optima esse credat: seipsum verò quod attinet, entis semper, ut quicquid agat, honestum sit; Justitiæ scilicet rectæque Rationi congruum; acceptum Deo; quod & sibi deceat, & cæteris prosit?

Ibid. Δόξης δ' ἔχ' ὅτι πᾶσι καὶ ἀνθρώπων. Plurimum interest à quibus lauderis. Istos enim, qui paucorum Sapientum suffragia præ vulgi favore, & existimatione multorum post putanda censent, illam sui partem vitare contendit. *Socrates*, cujus Vita in Justitiâ stat omnis,

* In Criton.

& cui, nè vero afficiatur damno, ab Injustitiâ solâ metuendum est: Sed ut in re tanti animi nè pendeamus, ejusmodi ad laudes entis nos oporteat incerti, Ecce nobis Regulam! ad cuius amissum si facta moreq; assidue dirigamus, Res nostræ se non rectè habere non possint. Athletas nempe inter certandum id agere præcipue satis compertum est, non ut Coronæ spectantium circumfusis placeant, sed ut ista quos Brabium decernere penes est, Judicibus: Nos itidem, quibus totum hoc quod in terris vivitur pro perpetuo certamine est, nomine Christiano insignitur, & Gloriæ Candidati cœlestis, si legitime luctamur, id nobis negotii datum putabimus, à Deo ut collaudemur, & exacto tandem labore mercedem consequamur. Quicquid autem interea temporis de nobis homines prædicaverint, aut neglectui habere, si in malam sit partem, aut saltem si in bonam, citra ambitum nostrum, & mantisse tantum loco, excipere, debemus.

Ibid. Οὐδὲ τὸν ἑαυτοῦ μόνον φανταζέμεθα, καὶ ὅτι τὸ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐστὶν, &c. En tibi imaginem Stultitiæ Vitiique qua nulla vel expressior, vel stomachum movendo contrā aptior. Mihi sanè opprobrium hoc vehementissimè placet, quod istiusmodi homines nequeant non sibi displicere. De his enim omnibus di-

* D'Acerianus. *Etum puta, quod in Creonte Oedipodum exprobrante legitimus.*

creandum dedit, quod si quis id estatum vivat, membra lapsus.

horum. Quoniam ejusmodi Viro, atque ejus virtuti nimum quantum derogant; Cujus vel Nominis Prærogativa à receptis vulgo eum Legibus eximere, & sui adeo Juris statuere existimabant, ut contumelia se quodammodo afficiat, quoties se iisdem constringi vinculis patitur, quæ apud infidam & profanam plebeculam indagande veritati necessaria quàm maximè usu comperta sunt. Hæc illi ferè de Juramento, Testibusque advocandis, quò minus Sapienti suo vel injurato non habeatur fides: Quem igitur sui potius Fiducia, quàm Pietas in Deum à Jure virando arcebat. Nec tamen insciendum, quin Vir magis Sacramento, quàm Sacramentum Viro fidem facere debeat. Atqui ut nunc dierum vivitur, alias in quotidiana consuetudine Rationes Rerum necessitas postulat. Nec abs re igitur duco, si hic loci, quid hac in causâ Institutio Christiana præscripserit, paucis commemorem. Institutio, quæ ut aliis omnibus, ita & Sapientiæ & Consilio quotquot uspiam aut sunt, aut olim adinventæ fuerunt, facile anteit universis; & vel idcirco præceteris suscipienda, quòd Infirmis, Prævitatisque humanæ miseria, ad Conditionem nostram, & Societatis publicæ Comoda fæ Morisque suos componere non designata est. Hæc igitur nò solum ullo fallamus perjurio docet, sed summâ ut nos Juramenti Religione adactos sentiamus: Hinc etiam, nò crebrò, nò temerè, nò lascivè & in rebus nihili; sed ut ferè, ut sanctè, ut gravi necessitate impulsu, ut tremendam Numinis, Nominisque Sempiterni Majestatem veriti, Sacramenti vinculum animo incipiamus, archisimilis Legibus cautum est. Hinc Mandatum ut *Sermo noster omnis sit Etiam, Etiam; Non, Non.* Matth. v. 33, 37. Nudâ scilicet Affirmatione vel Negatione nobis ad invicem consuecamus, prout Probos Piosque decet, quorum de sinceritate ambigi haud æquum est. Attamen ab omni Juramento usquequaque prohibendo temperavit vel hæc Religio, quo nihil potuit fieri consiliis; quum & idoneas, & necessarias, imò & laudabiles, dubio procul omni, Juri-jurando relinquatur locus. Siquidem & *Omni inter homines controversia* (testante Apostolo) *hæc demum ratione finis imponitur*, & ipse Deus, qui nec mutari, nec mentiri potest, quò cumulationem hereditibus provisionibus adjiceret fiduciam, quæ erat pollicitus obstringere Juramento non detestatur. Heb. vi. 16, 17. Summa igitur Rei hic denum reddit. Juramento parcius utendum, nec nisi Charitatis causâ; hæc ubi aliter salva esse poterit, ab eo sanctissimè abstinendum. Modestè igitur, & in eandem ferè mentem Epictetus, qui Morem hunc non exulare proflus à vitâ communi jubet, sed id tantum hortari ducit satis. *Epictet. Enchirid. cap. 44. "Ορκον παράλειψαι, εἰ δὲ*

οἶόν τε, εἰς ἄπαν. εἰ δὲ μὴ, ἐν ᾧ ἐξέστης. Juramentum recusa si fieri potest, omnino: si minus, quantum poterit. Nec illud etiam prætermittendum, quod Veterum nonnullos Herculi in laudem vertisse meminimus, illum nempe, semel tantummodo, dum ageret in terris, juratum fuisse.

Ibid. *Ὁρδὸν ἐν τῷ ᾧ, ἐν τῷ ἐξέστης.* Scitò hoc, & verâ Virtuti adeo necessarium, ut absque eo consummari nequeat. Cavendum verò, ut dum rebus externis diffisi, in animi Bonis spem reponunt omnem, nò se suæque suspicient arroganti; & propriis freri viribus, adjutantibus oblitiscantur Dei. Ab eo enim proficitur, & quòd recta velimus, & quòd ea quæ volumus rectè, exequi possimus. Nam & ita multoties Antonino persuasum haberi jam monui, qui Liberi quidem Homini's Arbitrii strenuum se præbuit vindicem, ita tamen ut Divino Auxilio inopiam nostram sublevanti nequid interea laudis debita detraxerit.

§ 6. *Εἰ δὲ κρείττον ἐυέχουσ.* Item tibi Artificium haud incommodum! Dum enim omnia videtur nobis permittere, & fortius animos commovet, & virtutem felicius commendat, quàm si vel è Cathedrâ docentis, vel pro Imperio præipientis partes Marcus suscepisset. Hominum enim omnibus præ cæteris arripit Libertas, & ut Bonum eligamus sepius in causâ est indulta amplior eligendi pro arbitrio Copia. Ita humanum ferè ingenium, & quantum huic obsecundando profici solet, calluit D. Paulus: qui Artis Oratoricæ probè gnarus, ad Thessalonicentium provocat judicium, more huic non abinimili hortatus, *Omnia ut exploratum est sedulo, quòd autem Bonum esse compertum fuerit, id ut constanter retineant.* 1 Thess. v. 21.

Ibid. *Κρείττον ἢ τὸ συμφέρον. Εἰ δὲ τὸ ὡς λογικὸν, ὅτιο τίθει.* Regula verè aurea! Quæ, si ferè nobiscum in animo meditates, eam semper habebimus in promptu, ab obscenis Voluptatibus, & exitiosis Vitiis insidiis, infandum quantum humanum genus emanciparet: In quas nunc effusi præcipientes, & surdam Rationi rectè aurem obvertimus, & turpem naturæ iniuriam maculam, & gravissimum nobismet damnum, falsi utilitatis specie producti, impingimus.

§ 8. *Οὐδὲ δυνάμει τὸν βίον ὑπὲρ τῆς περιουσίας καταλαμβάνει.* Ita sanè. Quòd enim Mortem conquerimur intempestivam, nòsque præmaturè in medio opere abreptos, id omne depravatis tantum animi affectibus, & fallis Rerum Vitæque ipsius Ideis debemus. Nam si quis Rationibus bonè subditiis vivendi spatium ad calculos vocaverit, summam rerum omnem edò denum redire deprehendet, ut quomodo vixerit plurimum quidem interfit, quomodo verò, perperam. Quod igitur

igitur hic loci animadvertit Marcus, haud indignum existimo, cui revolvendo semel atque iterum animum attendamus. Quamvis enim leviter percurrenti, aliquid forsitan parvi & de medio sumptum videatur, at si ferè recogites, & examen exquisitius instituas, momentum haud leve ad virtutem allaturum, & eximia refertum Sapientiâ compertum iri, pro certò habeo.

Ibid. *Οὐδὲν ἀπορρήνουν.* Idoneam inprimis loquendi formulam: Tunc etenim Hominem jure merito *Abesse* dixeris, quoties à cæteris, quæ in unum corpus coaluerunt, se divellit. Id autem fit, si Leges Æqui Bonique & Jus hominum commune insuper habeat; sibi soli studens, aliorum securus: Vinculis, quibus Hominum inter se Societas continetur, isthoc disruptis pacto, & penitus dissolutis.

§ 9. *Τὴν ἐπαληπτικὴν δύναμιν εἶδεν.* Facultatem hanc idè colendam docet Marcus, quòd ab illâ & primæ rerum excipiuntur Ideæ, & Opinionis nostræ profluant. Quum itaque (quod & antehac me memini submonuisse) non tam ad ipsam Rerum naturam, quàm ad istas quas animo concepimus Notiones, vita instituitur; quomodo se habeat Facultas ista, tum Affectuum, tum Actionum Moderatrix summa, permagni referre constat. Quin & id obiter notandum duxi, Antoninum non illam solummodo partem memorare, quæ Corpori accedit propius, & *Phantasia* sapienterò audire solet: sed totam Mentem (aut Intellectum,) quatenus rerum notitiam adipiscitur, sive per Imagines in animo consignatas, sive aliunde petitam; quæ ita demum adepta judicis anam ferendis porrigit.

Ibid. *Ἀπερησώσθαι.* De vocabuli Ratione fusè satis Gatakeros: Quod ad Rem verò ipsam, monitum Lectorem velim, quum omnia Terrestria in hoc quo nunc vivitur Rerum statu, ambigua, incerta, & ex parte tantum cognita sint, nec quidlibet ad imum penitus explorando sumus, Temerè statuere, atque animum in quavis sententiâ pertinacius obfirmare, Viri Sapientis Officio convenire neutquam posse. Philosophorum ad summum Cyrenaicorum modestiam imitari decet, qui externis parum confisi, & de Naturâ & Conditione rerum nihil pronunciare ausi, intrâ sui ipsorum animi Sensum se semper continebant. Cum itaque decernere iis Religio erat, *Ita sibi videri*, etiam de rebus diligentissimè perpensis, sat habebant asserere. Quamquam & istud etiam *Ita videtur*, Antoninum nobis præcidere hic locus ostendit: nec sanè injuriâ; Siquidem, postquam in partem alterutram animus propendat, ex illo felix esse definit. Affectus enim, & Deliderium, & Sollicitudo, Opinionis affecta sunt, nec ab horum poteris tadio eximere, nisi ab ipso etiam Assensu

animum quodammodo sustineas.

§ 10. *Κατὰ διαβολὴν ἀνδραπαύειν τὴν ψυχὴν.* Locus æporum plenus qui *Evilum* tem vitæ prætervolitantis notitiamque rerum cursoriam nimis atque imperfectam niti, & depinxit arte; in quo etiam verborum imperi, nò adeò concitatum advertere est, ut vel animi vis omnis rapidum Scribentis stylum celeritate vix atsequi valeat.

§ 11. *Οὐδὲν ἢ τὸ μεγαλοχερσύνος ποιητικόν.* A falsis præsertim Opinionibus humanam proficisci infelicitatem abundè compertum est. His enim præpediti Ignavia, Perturbationibus innu-meris, atque omnimode ageritudinis subijcitur ultro. Hinc ad jus fasque violandum impulsu, & tam doloribus quàm voluptatibus sustinendis impares, duro nimis turpique premimur servitio. Quum è contrâ, si Marco obsecuti singula perpendere, atque examine prius instituto quantula sint reapse rectè putaremus; quodcumque nobis obtigerit, non tantum moderatè ferre, sed & ed usque habere contemptui facile esset, ut nec Gravissima facellunt molestiam, nec Lætilissima tantâ apud nos sint existinatione, ut expropter vel tantillum à virtute desistere, unquam operæ ducamus pretium. Quæ deinceps in hoc Capitulo sequuntur Percontationes Vim hujus Præcepti Exemplis illustratam præbent, rationem ad istiusmodi Cogitationes animum instituti præclarè docent; inanes denique metus cæterisque affectus inordinatos arcendo; vel saltem compescendo nos præstabant idoneos.

§ 14. *Τὸ ἐπιμενεῖν.* Reddendum censui per *Les Commentaires de la Vie, Commentaries vitæ tuæ*; (cæteris (sæcor) absonus) ut aliquid hic loci diversum intelligatur, ab Excerptis (*ἢ συγγραμμάτων*) quæ sequuntur. Nam & Antoninum quæ in vitâ suâ maxime erant memorabilia, descripsisse, Filiisque, quòd instar Archetypi esset, ad quod se suosque mores componeret, dono dedisse, accepimus. Sed temporum injuriâ factum est, (quod ægrè ferendum) ut Hoc operis ad nos usque minimè pervenerit.

Ibid. *Σπεύδει ἐν εἰς τὸ τέλος.* Stoicis humanorum Studiorum finis hic est, ut benè vivendo, & aliis beneficiendo utilitati publicæ inserviant. Sed quod in accumulandis thesauris avari solent, qui dum plurima conradere gestiunt, nihil interius ab acervo depromere sustinent; Idem etiam Virtutis & Sapientiæ qui se Candidatos autumant Regulas ferè, & Definitiones, Aphorismos, & quicquid acuminis habent Philosophorum Scripta sollicitè colligunt, excerptuntque: iisdem tamen inerti Scientiâ gaudentibus, quo tandem pacto aliquam congestorum partem in usus erogare possint publicos, nò minima quidem cura est.

Ibid. *Σαυτὸ βοῖδει, εἰ πὸς μέλη σαυτῷ.* | Benè monuisti Marce; & oppidò opportunè. Solent enim plerique Omnia ab aliis sperare, sui interim negligentes. Videntur scilicet Veritatis Cognitio & Vera Virtus aliena esse operæ, nobisque otiosis facile competere. Sed Error iste inprimis excutiendus; nec enim vir bonus esse potest aut sapiens, qui is ut fieret non sedulò enixus est: nec exquisitissima vel Instituentis Scientia, vel Instituenti methodus, quò minùs inertes ignarique pereant Discipuli, ob stare poterit. "Audiant velim & erubescant Christianorum vulgus, qui ut ignaviæ culpam suæ à se procul amoveant, Pastores incusare solent, iisque vertere vitio, quòd in Rerum Divinarum, & Bene vivendi studio Populus parùm protecerit. His contrà jugiter regendum, *Σαυτὸ βοῖδει.* Tibi nisi consulas, actum est, illicet, periisti. In Te uno sita est ista salus; quam si per socordiam steterit quò minùs assequare, *Perditio tua ex Te.* Vitium hoc familiare nimis nòrunt omnes, qui homines quibuscum jam vivitur ubique non prorsus ignorant: sed infusulum interea

Phil. xiii. 9. "hoc familiare nimis nòrunt omnes, qui homines quibuscum jam vivitur ubique non prorsus ignorant: sed infusulum interea loci absurdumque si quod aliud fateantur necesse est, etiam qui sub hoc prættextu excusatiùs peccare videri gestiunt. Sed usque adeò difficile est vel ipsas ineptias ab hominum peccatoribus avellere, quæ aliquem saltem quantumvis exilem Ignaviæ Vitiique nostro fucum obtendant.

§ 16. *Σάμας αἰδήσεως.* | Fit enim Sensatio ope Spirituum Animalium. Qui ipsi & Corporei, licet è contextu inprimis subtili; & Corporis partes sunt, Cerebro scilicet nervisque interfusi. Cum itaque variis horum motibus organa afficiantur Sensoria, jure metuitissimo Sensus corpori adjudicantur.

Ibid. *Ψυχῆς ὁρμή.* | Per Animam hic loci Inferiorem & Sensitivam tantum fac sis intelligas: In quâ Corpori proximâ Appetitus locum sortiuntur:

& innumera Affectiones ab externarum rerum Impressionibus oborta.

Ibid. *Νὴ δόγματι.* | *Mens* Intelligentem Animam denotat, seu quem speciatim *Animam* nuncupare, philosophis solenne est. Huic autem Opiniones adscribi convenit, quia partium cæterarum est Imagines excipere, proponere, & representare tantum: Hujus autem, Judicis ad instar, secernere, statuere, annuere perceptis, vel respuere, & causâ tandem perorata, quod par erit aut secus; opinari censetur.

Ibid. *Τὸν νῦν ἡγεμόνα ἔχειν ὅτι τὸ φανερὸν τῶν ἀποδείξεων.* | Argutè admodum. Nec enim ad veram Virtutem sufficit, ut quæ Hominis sunt Boni exequamur, nisi & animo Bono. Quo enim consilio, & quod ob finem etiam quod bonum est agamus, magni refert. Perfidus & flagitiosus, imò & Atheus, est quando larvam virtutis induere, atque externa munia obire omnia, nulli detectabunt: quoties scilicet ex usu illis fuerit, ut pro Probis Pissque habeantur. Sed hanc discriminationis notam ob oculos posuit Marcus, ad quam, ceu Lapidem Lydium, vel sese quilibet, vel alios vocare poterit explorandos. Ità enim à Reprobo sincerum secretum iri. "Nam hæc verba cum iis quæ perperam disjuncta reperias, (*τὸ ἴδιον ὅτι τὸ ἀγαθόν*) connecti debere, satis per se liquet. In partes itaque Catakarianas me totum transfero; D'Acerio licet, vel aliter sentiente, vel loci mentem (per incogitantiam, ut sunt homines etiam eruditi nonnunquam) aliò desistente.

Ibid. *Τὸν δ' ἐνδον—δαίμονα καὶ εὐρεῖν, μὴ δὲ δορυβῆν ὁχλῷ φαντασιῶν.* | In tantâ Visorum Turbâ atque Congerie, Errores & Perturbationes quin scareant fieri non potest. Hujusmodi verò Illuviem Animum contaminare, atque in transversum agere faciliè constat. Quin & Divinum illum Humani Pectoris Incolam, (Spiritum Sanctum) turpe illud commercium respuere, & loco cedere spurcis hospitibus profanato Pagina Sacra diserte denunciat.

In

In Librum Quartum.

§ 1.

Εἰς ἐρεῖα καὶ πόνον. | Duram sanè admodum, & miserandam nimis hominum Vicem dixeris, si quicquid Boni perficere in Animo habent & Votis, id excideret prorsus, nec, nisi ad

Umbilicum perductum, in Rationes illis referretur; Utpote, quibus Impedimenta sapenumberò obstitissent quamplurima, quæ neque quin eveniant, prohibere; nec postquam sit ingesserint exsuperare, in eorum sit potestate situm. Deus igitur, pro summâ, quâ semper usus est, Equitate, & Clementiâ, id omne nobis virtuti ducit, quod seriò studemus; Obstacula verò, quæ nò expletum reddamus efficiunt, provido ità disponit consilio, ut & ipsa novam benè agendi præbeant materiam. Siquidem vel iis, quæ frustrâ tentavimus, frui licet; cum frustratione rectè utentibus etiam si Rationes ineanant novæ, eadem tamen est Mens; & in eodem manentes propolito, idem manet præmium, & ultimus rerum Exitus. Aëstus quidem immutatur; Voluntas, & Approbatio non ita: nostrum enim est benè velle, atque animum in id intendere sedulò, Deo ut obsequamur; sed quò demum pacto istud à nobis obsequium, hocce mavult, an illo potius præstari modo, Illius refert, non Nostrâ statuere. Eligentes interea loci quod nobis videtur Illi maxime fore cordi Siquid inopinatum à primo depulerit consilio, aliâ confestim desectendum est viâ; & Providentiam sequendum Ducem. Namque ita demum, & hoc quod possumus, boni consulatur; & illud, quod præ inopiâ frustrâ volebamus, nobis nihilominus lucro deputabitur. Articulum, Lector, iterum atque iterum revolvat velim animo; præclarum inprimis, & qui vel Homini Christiano facem præferat, minime indignum.

§ 2. *Μηδὲν ἐλπίσμεν εἰκῇ.* | Nec frustra est, quod hoc nobis inculcat. Parva enim perfunctorie expedire assuefactis, in usum venit paulatim Indiligentia: Nec animum temerè agentem sapius, ad majora intendere seriò, aut altius in gravissimis dehigere negotiis mox nobis erit integrum.

§ 3. *Ἦτοι Περίνοια, ἢ ἄπομοι.* | Ex hoc dilemmate sic instituitur Argumentum. Si Numinis Providentiâ gubernentur omnia,

Lib. 4. 3. nihil tibi ab illâ metuendum est mali. Hoc ex jam antedictis liquet. Sin

autem Casu cæco, & fortuito Atomorum concursu eveniant omnia, quid à ratione alienius, quàm vicem suam dolere; cum nemo sit qui querellis tactus res in meliora reducere queat? "Sis itaque Stoicus, sis Epicureus licet, utrinque tuâ ut sis forte contentus fuaudent rationes non inidoneæ. Cum & illa Injustas damnat, & ista inanes Schola quarimonias."

Ibid. *Ἐννοήσεως ὅτι ἐκ ἐπιμήγεινται λέως ἢ τετραχῶς κινῶνται πιδματὶ ἢ δάνοια.* | Veritatem Physicam exquirit Marcus exposit, Artificio usus verè Philosophico. Nam nec inficias eundem est, penes nos esse, Cogitationem & Mentem à Mechanico Sanguinis impulsu, & Spirituum motibus præcidere. Siquidem quæ seorsum habitat, nec istis Nervorum affectibus tangitur, quorum ope atque interventu Rerum vestigia exterorum, & quasi Imagines in cerebro signantur. Non patitur Anima; sed Mediente tantum Intellectu sentit, & proinde sui juris aliquatenus esse poterit. Ut sit tamen, Ingenio forti, & quæ verum à falso secernat Acie, opus est. His enim deslituta, nò illa turpissimam servit servitutum; & momentis Visorum levissimis, quæ turbis instar, fluctuantem exagitant, rursus-prorsum abipitur misera. Quod igitur fieri posse assero, idipsum rarissimè factum lubens concedo. Nec multum hac in re profecisse puto Stoicos, quum isti, pro fultu & tumido Disciplinæ suæ Ingenio, modum servare nescii, & Imbecillitatis humanæ minus quàm par erat memores, magna loqui quàm vivere, longè facilius reipsâ experta sunt. Hanc verò haud injuriâ inustam illis notam, dabitur ni fallor infra idoneus probandi locus.

Ibid. *Πρὸς πῶτος καὶ ἀπὸ μὲν ἐκλεπτείν.* | Recessus olim ab Antonino laudatus non inutilis esse non potest, si effrenis Animi Imperis, & vehemens Contentio tecum eant unâ; si tibi naves cessere molestias de rebus externis sollicitus; si denique quicquid evenierit adversi strenuè obnitè contrâ, pergas. Sic enim à Deo desciscere, & cum inexpugnabili Necessitate manus conferere frustra, animum instituis. Affectibus igitur, quantum poterit, exuas te primum oportet; & Providentiâ Decretis te præbeas morigerum; ita tandem & liberum, & bonum Civem futurum. Hæc sunt, si Marci mentem capio, quæ nos hic loci monitos vult.

§ 4. Εἰ τὸ νοεὶν ἴμῳ κοινόν | Si Antoninūm per omnem Rationum seriem in longum hic deductam rectā sequamur, dogmata illa pro compertis habebimus. Unam scilicet eandemque omnium quantum ubique est hominum communem, à Naturā latam, & proinde sanctissimē obtemperandam Legem. Animam verò humanam, ad substantiam ejus quod attinet, materiæ expertem esse, casibus quibus subjici res corporeas notum est, minimè obnoxiam; quin & corpori superstitem, & in æternum duraturam. Consecutionem habes necessariam, & quæ inter Demonstrationes referri mereatur.

Ibid. Καὶ ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἐστὶν κοινός. | Rectè colligit. Dato enim Rationem non esse omnium communem, quorsum Intellectus? qui, cum circā Rationem versetur unam, objecto destitutus proprio, quod ageret prorsus non haberet. Error itaq; tam immanis in Rerum naturā nē suspicandus quidem. Denegā nimirum Ratione, eadem operā demitur & Intellectus: Adeo ut nequid ultra, quod genus humanum à belluino fecernere queat, nobis ita demum superfit.

Ibid. Εἰ τὸ νοεὶν ἴμῳ κοινόν. | Legem vides à Naturā cordibus omnium insitam Antoninūm agnoscere prorsus; quicum & sensisse D. Paulum liquet, de Gentibus restatum, Quod ista Naturā quæ Legi sunt faciunt, & Legem non habentes, sibi ipsi sunt Lex; quod ostendunt etiam Opus Legis scriptum in cordibus suis, "τὸ ἐκ τῆς φύσεως ἐκείνης ἡ ἀποστολὴ τῆς ἐκείνης, ὡς ἐκ τῆς φύσεως ἐκείνης, ὡς ἐκ τῆς φύσεως ἐκείνης." Rom. ii. 14, 15. Enimverò non defunt idonea quæ animum inducant Argumenta, Legem Positivam, quā vocant, & Scriptam, ut in Subsidium Naturalis & non Scriptæ credamus adscitam: novissimam Sanctionibus, quod melius lascivientem hominum proterviam coerceret; iisque injiceret peccandi formidinem, qui, (spretis ut solent quæ vetera & domestica sunt) ad omne nefas proclives deveniant. Nam & idcirco (inquit S. Hieronymus) data est Lex per Moysen, quia prima Lex dissipata est.

Ibid. Ἐκείθεν ὅ ἐκ τῆς κοινῆς φύσεως πᾶσι νοεῖν ἴμῳ κοινόν; | Si ista aliunde profecta commiscaris, Totum extra Totum ponis, quod ineptum est & absurdum. Quod si, ut isto te laqueo expedas, ab ingenti Hæc communiqu; omnium Civitate agnoveris exorta, dic fodes, quoniam sint stemmate prognata. Visibilem rere causam, & sensibus subjectam nostris? At hoc quī fieri potuerit nullus intelligo. Mundum enim ipsum ab Intelligente aliquo Conditor extructum satis constat; & proinde, nec minus est liquidum, etiam ante Mundum conditum extitisse Intellectum. Huic accedit, quod omnis substantiæ sen-

sibilis, ut & Materialis sit, necesse est. Jam verò, quum Similia non nisi Similibus nascuntur, Materia Animæ Immaterialis Origo esse non potuit. Reliquum est igitur, quomodo Causa ortum eam debere, quæ cum visum sensusque omnes corporeos fugiat, Animo tantum nostro percipi potest ipsa incorporea. Deus autem subintelligentiam solam cadit unus. A Deo itaque uno rectè colligitur Intellectum, Rationem, Legem denique illam, quibus Gens hominum universa & prædita est, & sanctissime obstricta, rivorum instar à suo fonte, profluxisse.

Ibid. Οὐ πῶς ὅτι τὸ νοεῖν ἴμῳ κοινόν. | H. e. Nemo sibi Intellectum dono dedit, quia nihil sibi ut existat causa esse potest. Ab alio igitur acceptum tulimus; à Deo nimirum, qui quod solus habuit, solus impertiri potuit. In ejus enim sine recondantur omnes Veritatis & Scientiæ thesauri, Coloss. ii. 3. testante Apostolo. Quos, prout ipsi libitum fuerit, depromi diffundique, in eos quorum Natura munus egregium capit, confitemur grati. Verentes interim, ne subarroganter faciamus, si Mentem nostram utcunque præstantissimam Divinæ mentis effluvium, aut portiunculam, similem utqueaque, & ejusdem Substantiæ, cum Stoicis dixerimus.

§ 6. Ταῦτα ὅπως ἔσονται πᾶσι νοεῖν ἴμῳ κοινόν. | Videtur ista Marcus, patientiā ab improborum aliquo nuper lassā, secum animo recogitasse; quod magis importunam recentis injuriæ recollectionem leniret, conspiciatque. Ceterum quam sibi fingit necessitatem, ingenium hominum istiusmodi depravatam intelligo. Quin & ita fert omnium natura, ut & Mali in Detriora, etiam quæ minus probant, sapienter propellantur; & Boni etiam à Bonis inceptis se miferè præpeditos, dissentisque sentiant.

§ 14. Ἀναληψὶς εἰς τὸν λόγον αὐτῶν τὸν ἀπομαρτυρῶν. | In sinum Numinis reductorum Hominem pronunciat; in quo omnes repositæ continentur Ideæ, & Rerum Exemplaria quarumcunque, tam reverā atque Actū, (ut Scholasticorum ad morem loquar) quā Potentiā tantum existentium. Hoc enim voluit Plato, Deum, tanquam Architectum Domūs hujus immensæ, universā animo concipere, & singula deinceps ad ista Archetypa accurato effingere Artificio. Dogma sanè haud temere repudiandum, si commodè accipias; & ab iis plerumque insinulatum vitii, qui rem parum perspectam habuerunt. Quod verò hic loci nobis pollicetur Antoninus, Nos ad Causam Rerum Primam, & Rationem Universalem, tanquam domum, unde dudum profecti sumus peregrè, tandem reversuros, & cum ipso coalescentes Deo; haud multum (putes forsan) ab illā Sæculi futuri Imagine abluat, quam D. Paulus Corporis Christi

Christi unionem delineans, Sanctis olim Ephesi agentibus ob oculos exhibuit. Deum nempe secundum gratiam suam Benevolentiam, proposuisse in sese, ut in pleni temporis dispensatione recolligeret omnia in Christo, tam quæ in cælis sunt, quàm quæ in terrā. Ephes. i. 9, 10.

§ 15. Πολλὰ λιβανωτῆ βασιλεὺς ἐπὶ τῆς αὐτῆς βασιλῆας. | Hem tibi, Lector, humanam Conditionem ad vivum delineatam! Imaginem, quæ nos tanquam Victimam jam fato devotas ad aram statuit. Parum nempe visum est Antonino, mortem omnium communem prædicare, nisi & id adjecisset, hæc legem fieri quicquid est hominum. Thuris enim instar, quod in sacris iccirco conspergitur, ut ignibus absumpsum divinos spiraret odores; Nos iidem universos in mundum venire ut mox exeamus: Absque quo nec finem & conditiones nature absolvi posse.

§ 16. Ἐν τῷ δὲ λόγῳ οὗτος αὐτῶν δόξης, οὗτος δὲ δόξας. | Ad illud forsan Aristotelis in primo Politicorum alludit, quod Solitarium & à Societate alienum, aut Deum, aut Feram habendum pronunciat. Hic verò Plebeculæ Ignorantiam & Levitatem acriter perstringit, quæ, quoties de vitiis aut virtutibus alienis judicium fertur, citrà limites extremos nescit consistere. De Principibus præsertim nihil apud hos interesse solet, quin vel ut Potentiosæ reformidentur Belluæ, vel ut Dii terrestres lumina Religione colantur. Hæc autem, quantum conjicere est, in Mentem Marco venisse reor, ob Rescriptum aliquod, quod Populus, (ut solet omnia quibus Res in melius mutantur, & veteres ficebant corruptelæ) agrè ferebat. Sic igitur animum adversus insani vulgi Clamores obfirmat, malevolentia & furori ne locum cedat; cum & ejusmodi homunciones sibi nunquam consent, se ceco impetu ferantur instabiles; nec vel Optima quælibet, vel Pellima, iis diu vel placere, vel displicere possint.

§ 18. D'Acerio xix. Μὴ μέλει ἡδὲ τοῦ περὶ τοῦ. | Utinam, & huic ut oportuit, obtemperatum esset præcepto; aliena ne curiosi mimis inquiramus Vicia, ut ab istis exemplis majorem peccandi licentiam nobismet arrogemus. Quoties enim Hoc excusationis vel turpissimis obtendi vidimus flagitiis; Quod alii in se admittunt non dubitant, quid est quod id non & mihi liceat? Consultius autem Noster, qui, quod nos agamus ipsi, id cuique potius animadvertendum hortatur; & licet (hoc est regulæ vivendi) recta insinuat, ut hanc hunc declinemus; nec alienā malitiā audaces facit, ad justos transcendendum limites animos fumanus.

§ 19. D'Acer. xx. Πάλιν ἀπὸ δὲ διακονίας πᾶσι. | Præ ceteris, quas habet ius & exaltatio bene commoditates, ea est exoptatissima, quod alios o-

justem desiderio impulsos, ad præclara quibus populum demereantur tentanda, vehementius stimulare soleat; atque illos etiam, qui nostras prædicant virtutes, eas ipsas imitari faciat. Is certò fructus bene agendi amplissimus, nec à Stoicā Severitate, nec ab humilitate Christianā inhonesto expetitur. Procul enim abest, ut ei vitio sit vertendus laudis amor, qui ejus idcirco tantum se præsticit avidum laudatus, ut aliis profit magis, & dum Virtutis præmium percipit suæ, animos ut adjiciat & diligentiam alienæ.

Ibid. Πάσης δὲ τῆς ἀρετῆς τῆς φύσεως δόξας. | "Renonce donc pendant qu'il est temps à ce vain présent de la nature." Itā D'Acerius: Missum igitur fac, dum adhuc tempus, inane hoc nature munus. In hanc mentem illa traductio, & quæ sequuntur postea. Locus hic in Textu manifestè corruptus. Si Antoninūm assequor, Laudem ille popularem Nature munus inane appellat, quoniam Vox est, & præterea nihil; Rumor tantum incertus, & Aeris undulati strepitus; quo tamen & nostra sapientia intumescit superbia. Sed & iste Tumor inflatus & vilis; cum ne minimum quidem incrementi rei inde accedat laudat; ut in Article sequenti fusiis exponetur. Hic mihi sensus aridus plurimum. Quamquam nec me fugit plerique visum esse, hæc aliter & legere & interpretari; qui & sensum hinc eliciunt minime contemnendum. Omittis, inquit, intempestivè hujus (Laudis) gratiæ quæ in te natura (Deus) posuit, (ut in te scilicet uno felicitas sita sit tua) dum ab aliorum sermonibus intercedis (ut sis felix) pendes. Pace tamen Virorum dicam, hanc Textus quam nobis exhibent emendationem, nec Stylo nostri Imperatoris congruam, nec loquendi mori Græcis usitato bene accommodatam esse. Quod etiam si jam mihi animus esset & otium, facili negotio evinci posse arbitror.

§ 21. D'Acerio 22. Εἰ διακονῶν αὐτῶν πᾶσι δὲ ἀπὸ δὲ διακονίας πᾶσι.

"Oh miseris hominum mentes, O Peiora cæca! Qualibus in tenebris. — Degitur hoc ævi quodecunq; est?"

Ista verò, licet aliàs haud ineptè, at nusquam tamen meliori prædicantur jure, quàm de vanis illorum conatibus, qui suapte ingenio, atque acie Mentis vel oculatissimā consisti, certis interim quæ palantes dirigant regulis, & solidis rationum quibus innitantur fundamentis destituti, in occulta rerum penetrare se suspiciunt. Commentum enim hoc, quod tanto studio, & tot vides argutiis ab Antonino elaboratum, quorsum est omne, nisi ut humane cœcitatem & sententiæ Lectori commoveret aperit; & qui n penitus ignorabat ista, tam veram Animæ naturam, tam quis sit ejus post obitam mortem Status? Principis Disciplinæ

Stoia, quæ, ut Corpora nostra ex immensâ materie universæ congerie, animas itidem nostras à Spiritu Universali exhaustas autam, haud incongruum videtur; ut neque Corpora, neque Animas extrâ Universitatis hujus, unde ortum duxerant, limites transgredere posse putemus. Quod si aliter se res haberet, Substantiam utramque, fumî instar, diffundi dicendum est, qui locum occupat infandum quantum ampliorem, quàm illum, in quo Ignis unde emissus est continetur. His ita datis, inquam, neutiquam absurda esset Marci Ratiocinatio: Sed & illud non minus constar, hæc ita dari minimè debere; atque adeo Principia ista dudum convulsa, & idoneis refutata argumentis non semel, ni fallor, in antedictis, jam jure rejecimus. De Animis interea loci quæ disputantur, Somnia & nugæ omnia. Corporis enim est & Materie quidem spatium loci occupare, Animæ itidem & Spiritus, nullo modo. Quicquid enim est ipsum expers materie, spatium id tenere & plenum sibi vindicare, nemo est Philosophorum, qui opinatur.

Ibid. Εἰς τὴν αἴθρα μετὰ τὰ ὕλην συμμεινῶσαι μετὰ τὰ ἄλλα. Non deerant apud Veteres, qui Animam humanam crederent in aerem se post mortem ad tempus recepisse. Ut, Depurgatis in isto diverticulo fordidis, quas inter nuperum cum Corpore commercium contraxerat, in cœlos tandem reverteretur pura; & atque in finem Numinis recepta, ubi ab initio fuerat, ibi demum esset denuo. Horum commentis haud multum abludere videtur Marcus.

Ibid. Gatak. D'Aceriano 23. Διαίρεσις οἷς τὸ ὕλην, & οἷς τὸ αἰθέρες. Per Αἰθέρες (Formam) Stoicos satis constat Spiritum Naturæ voluisse, sive Causam Efficientem, ut verbo dicam, Deum. Quem ita Materiâ permixtum penitus atque confusum unâ censuebant, ut ab illâ nullo modo divelli, aut seorsim existere posset. Deum scilicet illi ita fere Mundo inesse, ut nos Animam corpori credimus. Næ illi Errorem errabant rectæ rationi nimium quantum absimilem, Veritati autem æternæ divinitus patefactæ, toto diversum cœlo. Nobis licet interea loci Antonini verba salvâ etiam veritate usurpare, sensu, modò simpliciori accepta; siquidem ad rerum Noticiam recta patet via, & aditus omnium facilissimus, in Materiam & Formam singula dividendibus. Jam verò per Materiam, Essentiam sive Subjectum rei cuiusque intelligas oportet, per Formam autem, istud quodcumque est, quod inter res invicem discrimen ponit, & in causâ est, cur id de quo queritur, Hoc potius quàm Illud, & sit, & nuncupetur. Formas autem quod attinet, haud multum refert, Naturæ illæ in Arte proficiantur, Simples sint an Compositæ.

S 23. D'Acerio 25. Ὁ φέρον αἰ οὐ αἶρα δ φέρεται. | Habet enim & Natura Tempestates suas,

ad varios, non minùs quàm quas Annus habet, usus aptas. Istas Infantiam, putâ, Adolescentiam, & Etatem virilem, & Senectutem.

Ibid. Ὁ πόλις οἷα διδύ. O Urbis amica Jovis! Quisquis enim ita animum induxit suum, ut universum hunc terrarum cœlorumque orbem Dei esse Civitatem credat, quæque usquam sunt, ab eo Gubernatore providè disponi omnia, æquam is semper servabit mentem, nihil non in rem ut sit suam dispensari memor; & quæ non temerè eveniunt, sed summo sapientissimoque ordinantur Consilio, persuasum habebit sibi, citrà obmurmurationem aut ægritudinem excipi debere, quin potius & læto animo, uniusque, quod aiunt, ambabus esse amplexanda.

S 24. D'Acer. 26. Ὅλην ὁρῶν, φησιν, &c. οὐ ποτε ἀμεινον, &c. | Non abs re Diverbium illud Democriti in melius mutandum censuit Antoninus; quippe quod non tam ad Bene agendum, quam ad nihil agendum suadere videatur. Molestam enim & curiosam nimis dum foras expulit sollicitudinem, Inertia & Socordia aperit ostium; quæ omnium vitiolorum & turpissima sunt, & fecundissima. Animum igitur advertas velim Lector, nè nihil agendo, agas pessimè. Digna enim sunt ista, quæ & revolvat seriò, & facias sedulos, & Authorem talia submonentem multus idcirco venerere.

S 25. D'Acerio xxvii. Πέλαγον πῶς σὺ χερσὶ. | Non Marcus latuit Ingenium humanum ad mala proclive, & animus plerique contumax & praefractus. Consultò itaque Sēs vir bonus detrectavit dicere; Hoc enim quod extemplo postuler, magnam nimis videri poterat; & odiosum imponere jugum vel primâ facie non ferendum. Satis nempe duxit homines paulatim experiri, & animos reluctantes tractare molliùs Πέλαγον, inquit, Periculum facito tantum, ac si timidos erigeret, ne ea re prorsus inexpertâ desperent protinus. Quin & invitos allicit, onus iis iri leve pollicitus; quod & nos ita futurum satis scimus; & Cum & Marcus verissimè hic loci innuat, nihilo nobis ad virtutem, nisi quod possumus, opus esse; & Pagina Sacra diserte promittit, ex animo contententibus venturum in subsidia Deum, & quod nostrum est facere velle, id Illius esse feliciter effectum dare.

S 26. D'Acerio xxviii. Ἐόχευς ἐκείνη, ἰδὲ καὶ ταῦτα. | Interpretes hic loci mihi videntur fere omnes hallucinati esse. In mentem nimirum sibi revocat Antoninus, quæcumque tempore jam exacto perpeffus erat dura; quo magis istius operæ recordationis & praterita leniret mala, & adversus futura se fortiter componeret. Quibus ut delect subeundis ii proculdubio sunt multò paratioris, qui ita animum comparant ad omnia, ut nequid iis accidat novi, aut præterquam quod ipsi secum antehac cogitatione dudum præceperant.

Ibid.

Ibid. Ἀπὸ τὸν σταντὺν. | Simpliciter, quam nobis commendat Marcus, nihil magis est ex adverso oppositum, quàm Angor ille & Impetus animi, quibus affectus quoties vehementius impelluntur, hominem commoveant, discruciant, & rectæ rationis Imperium depellant deturbantque.

S 27. D'Acerio xxix. Ἡ κικλὼν, συμπεφορμὴν αὖν, ἀλλὰ κατὰ. | Posteriorem videtur clausulam adjecisse, quò Dogma Epicureorum daret ludibrio. Illi nempe ornatum rerum pulcherrimum, & ordinem constantissimum non possunt non dignoscere, at omnia tamen èfortuito Atomorum confluxu nasci, non sunt etiamdum veriti asserere. Ineptiæ quidem ista nulli non manifestæ, Quas, etsi res ipsa per se satis indicat, ferendum tamen loquendi morem Græcis usitatum, præ cæteris lepidè depinxisse; cùm his familiare sit, & Mundum, & Venustatem, Ordinem,

Partium Convenientiam, & elegantem Dispositionem, uno eodemque denotare vocabulo.

Ib. Οὕτως πάντων διακκεμμένων, καὶ διακεκμημένων, ἢ συμπαδῶν. | Hoc uno satis evincitur Argumento Epicuri Hypothesin esse omnium absurdissimam. Mundi enim partes si ab initio temerè confluxissent, quæ tandem fieri potuit, ut contraria contrariis conspirarent invicem, & elementa discrepantia positâ privatis inimicitii utilitati communi inserviendæ mutuum officiosâ operam darent? Quin ista igitur à Sapienti quodam Potentique omnium Domino demulceantur ita temperenturque, ut suis singula limitibus contenta cæteris ne vim inferant, quisquis animi non est valdè præfracti, nullus aut in dubium vocabit, aut aliunde ut probetur, postulabit.

S 29. D'Acerio xxxi. Οὐκ ἦσαν ἐνὶ οὐ, καὶ ὁ καὶ γινώσκων τὰ γινώσκοντα. | Ignarus Rerum quæ in Mundo geruntur is est, qui attonitus infortuniiis hæret animo; quò se vertat nescius; & quod accidit iniquè ferens. Quæ omnia virum parum cogitantem, & Calamitates haud ut par erat provisas fuisse indicio sunt.

Ibid. Φυγὰς ὁ φέρον τὸν πολιτικὸν λόγον. | Ceteri qui resiste d'obier à la Raison Universelle & Politique, c'est à dire, à la Providence. Qui Rationi Universali & Politicæ, Divinæ nempe Providentiæ morem gerere recusant. Ità censui explicandum, quod Marcus voce unicâ Rationem Politicam dixerat. Pluribus enim visum est opus, quòd Phrasis ista Modis insolentior parum esset perspicua. Providentiam vero Divinam hoc insigniri Titulo æquum est, quoniam Illa pro Arbitrio quidem suo, ità tamen ut ex usu fore maximè non singulis tantum nostrî, sed Toti huic Rerum universitati, prævideat, Varios dispertiat Eventus. Quod ut aliàs sæpè futilius exponit, ita & hic obiter nobis subindicare voluisse Antoninum totus opinor.

S 30. D'Acerio xxxii. Ὁ μὲν γὰρ ἐν ἡμέρᾳ φελοσσεῖ. | Prætextus jam præcidit futilis, quos nonnullis solenne est suæ obtere ignavia, excusatum iri se sperantes, quòd ad Virtutis studium animos non antehac adjecerint. Paupertas hic nimirum Inediam, Agrotat ille, Rudis est iste nec suppetit otium esse doctiori, Tardo natus est alter hebetique ingenio. Frigida nimis & jejuna omnia! Quæ enim causantur Impedimenta, adjumentorum in loco sunt potiùs habenda. Eò enim ardentius expetenda est Philosophia, quo quisque rerum est imperitior; eò magis huc confugiendum, quòd res secunda sunt minùs. Illa etenim malorum Medicina est optima. Paupertas, Morbi, Ignorantia, quicquid denique Incommodi humana fert natura, hoc uno sunt leviora facta.

Ibid. Ὁ δὲ χρεὶς βιβλίου. | Cleanthen fortasse respicit, qui cum præ extremâ rerum inopiâ libros tabulasque unde emeret non haberet, à Zenone Prælegente excerpta in Lateribus, & Conchis, necnon Ossibus Bovinis descripsisse perhibetur.

S 33. D'Acerio xxxv. Οὕτως ἐν καὶ τὸ ἐνδομα ἢ παλαι πολυμήτην. | En tibi quod pungat gloriolæ avidos, ipseque illorum inanes labefaciat, qui nomen & honores suos in longitudinem inproductum, & feros nepotes præclara renuntiuros gesta frustra sibi pollicentur. Vel ipsum scilicet Nomen brevi obsolescet, nec quid sibi velit, aut quanam illi fuerint, capiet Posteritas. Quorsum igitur famam tam brevi perituram, tam miserè depereas!

S 36. D'Acerio xxxviii. Σπέρμα ἔσπον πνα πᾶν τὸ ἐν τῷ ἔξ αὐτῷ ἰσομένον. | Idea bella inprimis, & quâ me mirificè oblectatum sentio. Ità scilicet & nos etiam emorientes terræque conditi, tanquam germina repullulascere, & in gemmas emicare de Sepulchris incipimus, largo onusti fructu mox in die Resurrectionis futuri.

S 39. D'Acerio xli. Καὶ τὸ σωματικὸν τέμνηται, καὶ τὸ πνευματικόν. | Fastum ista & vaniloquentiam Stoicorum redolent omnia. Qui Conditionis humanæ videntur obliti prorsus, dum animam corpori consociatam adeò solutam autuant, & perpeffionibus conjugis hanc obnoxiam, ut vel medios inter Cruciatu Otio possit illa & Quiesce in solidum perfrui. Ipse vero quod res est, quantum sentio, edicam. Quæ nobis aliunde eventiant anima, si peccati mansisset expers, & pristina natura Sanitatem servasset, quin incolumis non superasset tantum, sed & sprevisse potuerit, mihi dubio est procul. Longe etenim aliter se res tunc temporis habebant nostræ. Sensationibus nempe & Affectibus Universis Volentati Subiectis, & ad ejus obsequendum Arbitrio nunquam non paratissimis, nihil erat rectæ Rationi contra-

[* d]

zium, aut animam in Summo Bono perfruendo quod inturbare potuit. Verum ex quo Protoplaste lapsus, & naturæ labes inusta posteros in lucem produxit corrupto prognatos flamine, & Mens nostra pristina apud Deum existimationem perdidit, & perpeffionibus corporeis subiecta est infelix. Itaque quidem de nobis factum Philosophis olim suboluit, quos corruptelam illam miseramque hominum vicem graviter dolentes passim est videre; unde fuerint ista minimè interea loci gnaros. Nos autem fecit ipse Deus certiores, hæc omnia in supplicium Peccati Originalis, & ab ista primi Parentis macula per omne genus defluxisse. Nec enim Lex est ulla iustior, quam qui malum in se admiserat pœnas animum dare, tum ut Doloris acerbitas sit in criminis quodammodo piaculum; tum ut Resipiscentiæ viam fruatur, dum à peccato, quod jam tanti constitit, in posterum absterreat supplicium luentem.

Ibid. *Κενότω μήτε κενόν π' ἔσθ', μήτε ἀναδόν, ὃ δότιος δύναται καὶ ἀνδρὶ καὶ ἀναδῶ συμβαίνειν.* | Verum hoc quidem, quodque ad unum usque discutienti se luculenter probatum dabit; sed subtili opus est disquisitione, & longis Rationum ambagibus, quæ rem nobis expediant. Et quorsum, obsecro, ista? aut quid, rere, possint dolorem adversus, aut infamiam, quæ animam in præsentia angunt, & omnia proferunt extemplo argumentorum momenta: Itaque ut his nec excogitandis sit locus, nec excogitatis dolentem fediandi copia? Frustra igitur ad id confugitur diverticuli, quod nos habet male, illud ne pro malo habeamus. Sanius multo & simplicius Divina Veritas, quæ breviori nos compendio, & rei ipsius Naturæ magis consentaneo ad Patientiam ducit, & Sententiam de Bonis & Malis aequiorem multo fert. Propterea & Adversa ita nuncupari haud ægrè patitur. Sed ut sint quæ dicuntur, in usus tamen longe diversos nobis cedere posse contendit. Siquidem id Deo Benignissimo acceptum debemus, quod penes nos esse voluit, Rerum si minis Conditionem, at Exitum Saltem & Naturam (quod ad rem facit nostram) vel tenus determinare, ut Commodi aliquantum vel Incommodi nihil non queat asferre; Ceterum in meliorem singula, an in sequirem inæstantur partem, id ex Usu nostro aut Abusu singulorum ut pendeat omne. Quoties igitur, Christiane, res tibi minis ceciderint ex voto, fac sis memineris, non Philosophorum more, Animum nihil pati, sed ita demum pati posse, ut vel inde tibi Felicitatis fructus proventurus sit olim uberior.

§ 40. D'Acerio xlii. *Ὡς ἐν ζῶνι τὸν κόσμον, --- σωμῶντες ἀποσύν.* | De erroneo Stoicorum dogmate, quod Deum & Mundum Animalis instar animæ & corpore consisti, in idem coalescere totum

prodidit, alibi est dictum. Id unum insuper adiciendum censui, Erroris istum, (quod etiam maxime absurdum haud est insolens) ab ipsis S. Scripturis perperam intellectis originem forte traxisse. Siquidem Prophetis familiare est, Deum de se loquentem inducere, quod Is ubique sit, quod *Calos Terrasque permeet*, quodque *nihil locus non sit ejus* *Nimine aut Præsentia plenus.* Hæc quidem Locutiones, aliæque quæ frequentes apud Scriptores Sacros occurrunt, rerum divinarum rudibus in animum suggerere poterant, Deum Huic Universo Animæ vicem præstare; quam nonnulli Phrafi haud multum huic diversâ *Totam in corpore toto, & Totam in qualibet parte* prædicaverant.

§ 42. D'Acerio, xlii. *Οὐδὲν ἔστι κενόν πῦρ, καὶ οὐδὲν κενὸν γινώσκον.* | Hinc colligas vult, nec Mortem in se Malam, nec Vitam per se Bonam esse, cum altera sit alterius & Causa & Effectum invicem. Ex omni enim Interitu sit aliquis ortus, & ex nullo non ortu aliquis vicilium (ut ita dicam) nascitur Interitus.

§ 45. D'Acerio, xlvii. *Οὐδ' ἔστι καὶ ἀειδιώμης πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην.* | Non abs re nec similitudo, pulchram enim admodum ejus quod voluit Antoninus imaginem exhibet. Numeri nempe sibi invicem non connectuntur, (unde & numerus apud Philosophos *Quantitas discreta audire solet*) addas licet, vel demas quantum libet, quod reliqui est perinde integrum manet. Subsistunt enim per se Numeri, nec ab antecedentibus suffulti, nec sequentibus facti perfectiores. Quæ verò eveniunt, à Causis efficientibus necessariò pendunt omnia, suntque alia ex aliis apta ita & colligata inter se, ut seorsim existere nequeant. Nos autem ex hac observatione quem percipere debemus fructum, is est; Nimirum cum omnia Divino disponantur Consilio, & ad unum dirigantur Finem, (Dei nempe Gloriam à Communi Totius hujus utilitate redundantem,) ut animum firmiter inducamus nostrum, nihil eorum, quæ nobis obtigerint, aut temere accidere, aut malum esse, posse.

§ 46. D'Acerio, xlviii. *Αἰ τὸ Ἡερκλεῖς μεμνῆς, ὅτι γῆς δυνάτης ὕδαρ γενέσθαι.* | Philosophorum veterum complures, quin & Recentiorum nonnulli Elementa confundi invicem convertere, & in alia facile transire arbitrati sunt. Quod tamen à vero nimum quantum abhorret. Fecit nempe viros, quod Elementa, non in se, & quoad simplices eorum qualitates, sed concreta nimirum intuiti sunt, & qui propius vulgari accessit, modo. Inde factum, ut quod revera partes fecerant tantum, pro rei ipsius alteratione haberetur. Separatio autem ut in aliud sit conversio, quam longissimè abest. Sed nec ista ad accuratum nimis examen vocanda. Sufficit enim in Physicis, si species veritatis adsit probabilis, & Res ita desinat esse.

esse quæ fuerat antea, ut oculi sensus; contemplantium habeant, unde jure suspicentur immutatam. Verum enimverò quicquid tandem de ipso fiat dogmare, Conclusionem moralem, quam hinc nobis hauriendam Marcus obtulit, & rectissime assumi, & nobis usui fore maximo, ex superius notatis abundè compertum arbitror.

Ibid. D'Acerio, xlix. *Μεμνῆσαι δὲ καὶ τὸ καὶ ἀνθρώπου ἢ ἢ ὁδὸς ἀγνοεῖ.* | Hæc dubio procul omni ad fabulam aliquam referenda sunt tunc temporis notissimam. Nobis autem istiusmodi homunciones depingit, qui, quid ævi sit hoc quod jam degitur, (ad cœlestia nempe contendentibus, pro itinere tantum, aut brevi inter eundem hospitio esse) ignari, spem omnem in illo collocant, nec ultra hoc tantilli sibi prospiciunt. Hi sunt revera, qui via quam insistant quod tendat obliiri sunt; & quid jam agant, & quid de illis futurum sit posthac nescii: Sed ebriis similes vanis temulenti curis, divagantur, titubant incerto pede, in alienas se penetrant ades, à recto interim tramite, qui suam ducit domum, toto aberrantes cœlo.

Ibid. D'Acerio, l. *Τέτρο διατρέψαι.* | Idem & à Sacris haurire est fontibus. Deus enim ipse plenus nos & melius Philosophorum quolibet docere non gravatus est, ut se res habeant nostræ. Caro enim conceptit adversus Spiritum. Galat. v. 17. inquit. Quin & hoc addidit ultra, quod maximo nobis solatio esse debet, Spiritum nempe suum Spiritui opulante nostro, contra Carnem bellum simul instaurare. Nos enim certamini per nos minime pares, & quod cum hoste potentiori configatur, & quod à nobis demum stet victoria, ejus auxilio in solidum debemus.

§ 47. D'Acerio liii. *Οὐτως καὶ τὸ εἰς πολλοὺς ἐπὶ μέλλον, ἢ αὐτὸν μὲν μέγα ἔστι νόμιζε.* | Quodcunque enim inter hos interesse poterit terminos, adeo revera exiguum erit, ut minime dignum sit, quod Vir Bonus & Prudens, cujus est altiora sapere, & æterna meditari, in rationes referre suas sustineat. Tantum nimirum abest ut aestimetur magni, quod non omnino deputabitur.

§ 48. D'Acerio liv. *Πόσι μὲν ἰατροὶ ἀποτρεῖσι, πολλὰς τὰς ἀρῆς καὶ τὰς ἀρῶν σωσώσας.* | Apres avoir tant fait les vains pour avoir guéri quelques malades. "Itaque D'Acerius à nostro Gatakero sensu quam plurimum discrepanti. Siquidem Hic Superbiæ & Ostentationis, Tristitiæ Noster & Desperationis indicio superciliosa censet contracta: De Ægrotis præter spem sanatis D'Acerius, de jam conclamatis Gatakeros interpretatur. Sed revera ne prior ista expositio Verbo minus conveniat, quum fastuosis non *σωσάσαι*, sed *ἐπάραι* potius *τὰς ἀρῆς*, ni mens me fallit, solenne sit. Et Pauperes, Animo demissi, Mœrore confecti *σωσάμενοι*, incedere dicantur om-

nes. Sed si cui hæc tantum sciant satis, sequatur per me licet sententiam utramlibet. Quid senserit D'Acerius penitus est nostri animadvertere, rectè senserit an secus, viderint quibus otium est; nec enim magna inter se committere ingenta animus est mihi. Audiamus autem quid vir Eruditus porro hæc in causâ ad eandem mentem notaverit."

Is (inquit) Imperator factum Medicis haud semel vertit vituperio; Sed nec mirum videri debet, si isti ansam præ cæteris sese offerendi arripiant, quam Amor vite omnibus nimis porrigit amplissimam. Magna enim opus est Sapientiæ alienam ut quis Desipientiam à lucrificando temperet sibi. Inanem itaque gloriam irridet Antoninus, Scientiæ innixam nulli Professorum aliquando non inutili. Unde & illud diverbium ei crediderim in mentem subillis, *Medico cura te ipsum.*

Ibid. *Πόσι μαθηματικὰ ἄλλων ἐνέσται, ἀπὸ μὲν ἀστρολόγους.* | Ludos facit & Astrologos, quos vocant Judicarios, quorum ineptias haud infalsè propinat deridendas, dum è vivis excessum, tantquam magnum quid & memorabile præflagantes inducit. O Capita hominum festiva! Eos, qui ei nati sunt lege ut fato fungantur, magnâ præsumant pompâ functuros. Præclarum artis abstruse mysterium! quæ in ista se penetrare valeat, & prædicere futura, que non fieri non possit etiam lippis & ronsoribus notum est.

Ibid. *Ὡσαννὴ ἐλάτῃ πέπεσσι γινώσκοντες ἐπὶ τῇ Εὐφροσύνῃ, &c.* | Perinde ac *Olive* maturitatem adeptæ ceciderit: Naturam (sive ut D'Acerio placeat magis *Terram*,) quæ protulit collaudans, arbore quæ quæ prodiit, gratias agens. In tibi, Lector, Similitudinem miris undique leporibus venustam, quæque & Officium moneat, & animum tibi verâ voluptate perfundat. Inest enim & Dignitatis & Congruentiæ plurimum, grato isti quod Olive affingit Marcus ingenio. Nobis autem quod inde proficiendum commendavit hujusmodi fere arbitror. Mortem (serius eò an citius devenit fuerit nihil refert) Maturitatem esse tantum, & tempus in quo decerpatur fructus oppido opportunitum. Cui doctrinæ erit & illud confectarium fieri nullo modo posse, ut quis intempestivè moriatur. nec enim crudas percipere solet Natura, sed bene coctas arbori detrahare Olivas. Unde & Eliphaz de Impio peccati pœnas luente, id præter ordinem Naturæ & communem hominum sortem, at iusto potius Dei ultoris judicio obtinere monuit, *Quid enim diem ejus complebitur, & transiet ejus ut Viridis, & arbor sicut Olive florem ejus.* Job. xv. 32, 33.

§ 50. D'Acer. lvi. Δι' ὧν, ἢ ὧν, ἢ ἐν αὐτοῖς. | Mirum nō ex his vel unum aliquod incommodis animum mundo adhaerentem avellere, & vivendi afficere tædio seriō cogitantem sit satis. Sed aut bene nimis, aut malè, nobiscum agitur, quòd ista rarissimè subeant in mentem, vel saltem, ubi subierint, facilè dilabantur. Quæ tamen omnia revocando quotidianæ se præbent occasiones, & sedulò revolvendo Blanditiis vitæ delinitis magnum est opus.

§ 51. D'Acerio lvii. Καὶ πάντες οἰκονομῶντες καὶ κομῶντες. | Innuuntur omnes ista ægritudines Principibus familiares, quas Prudentia Civilis malè comparata, & officiosum peperit Majestatis tuendæ Studium. Quæ res, siqua alia, curis torquet

miseros, dum personā indutos alienā, quasi in Scenam prodire, cogit. Jam verò quam mihi *Dissimulationem* appellare libuit, Antonino visum est satius molliori aliquatenus vocabulo *οἰκονομῶντες*, *Solertiam* si placet, seu *prudentem morum Compositionem* nuncupare. Sed ille quin Fucos nihilominus & Figmenta subaudiverit, quæ suadet Administrationis rerum publica, non est reliquus dubitandi locus. Cum & hæc adeo Principatui necessaria existimantur, ut nō fas quidem sit Regibus, ab iis qui reverà sunt, aliquando diversis non videri. Unde etiam apud Magnates in regulam ferè vivendi cessit istud, *Vita Principum ficta, & ostentationi parata*.

In Librum Quintum.

§ 1. ὅταν δυσκλινὲς ἔσται. | Primo nempe diluculo, quo Operarii ex mercede conductis lecto exurgere moris erat. Apud Veteres enim, qui ad Solis ortum, aut primam, (Septem nobis aut Septimam) usque horam somno indulgebant, desides & veteranos haberi solitos constat.

§ 2. Ὡς εὐκαλον. | Facile quidem. At omnibus? Minimè gentium. Istis utique, qui quid reverà Bonum, & unde petendum sit, rectè callent dignoscere.

§ 3. Μὴ σε παρεμποῦν ἡ ἐπαροχὴ τοῦ πονηροῦ. | Huc faciunt & quæ D. Paulus de se, suisque Laboris Evangelici Sociis est testatus. In omni re approbantes nos ut Ministri Dei, per Gloriam & Ignominiam, per Convitia & Laudes. 2 Cor. vi. 4, 8.

§ 4. Ὁ φέρει τὴν κρίσιν καὶ εἰς πάντα ἀπορροῦν. | Antoninus quā morum fuerit suavitate, Ideæ & Cogitationes scriptis ejus familiares satis sunt indicio. Quid enim tibi Indolis modestiæ & mansuetudinem magis ad vivum depingat, quam quæ is de terra edicere hic loci non est gravatus? Se nempe illam qui pedibus calcet indignum prædicando; quæque in usus illa varios largā suppeditaverat manu, multis adeo abusum modis, ut pro magno haberi beneficio mereatur, quòd ipsum etiamdum sustineat ingratum. Audias, Lector, velim, quam non demirari sat scio non potes, Majestatem Imperatoriam demissa de se non sentientem tantum, sed & profitentem patriam; quæ Omnes quidem fas est, sed quæ vix

Unum tamen & alterum vel ab imā reperias plebe, de se profiteri non dedignantem.

§ 5. Δευτέρωτά σ' ἐκ ἔχου δαυμάσαι. | Jacentes erigere itudet Antoninus, quibus animos alienæ fregerunt dotes; quæ cum nostris ampliores sint, favorem solent & existimationem magnam conciliare; quasque quòd nobis suppetant parcius, neglectui ut habeamur in causâ esse exposculamus. Huic scilicet (de naturâ minus liberali quiritantem, vicinque dolentem suam ausis) ut Poeta sit eximius, datum est; Illi, ut Facundia polleat Oratoriâ, Rem iste publicam qui administrat præ cæteris idoneus, inter deliberandum prudens, & gravissimis negotiis facilè par; Non desinit alter in congressu suavis, qui miro ingenii acumine familiares non oblectat modò, sed & in stuporem planè dat. Ipse ego interea loci, nec Carminibus aptus condendis, nec dicendi peritus, nec Rerum Civilium intelligens, nec ad illos quibuscum est mihi consuetudo sermonem devinciendos compositus. Verum an ista Tibi cur animo cadas causæ sint satis graves, Antoninus in dubium jure vocat optimo. Quæ Ille hic loci contra ea jam missa facio omnia; mihi aliud præterea in præsentia succurrit, quod tecum ut perpendas seriò vehementer velim. Ut enim sic se habeant omnia; ut cogites tamen oportet, quò tandem pacto egregiâ Naturæ liberalitate utantur illi, aut quem inde percipiant fructum, quibus quin invidemus, ægrè nobis temperare possumus. Næ illorum, qui præclaris Animi corporisque ornamentis cumulantur, reperias plerosque turpibus adeo Virorumque indignis vacantes, ut nos etiam illa amplissima munera eadem expetere lege puderet.

deret. Imò Grates potiùs Deo ut habendæ sint quàm maximæ, quòd, cum præstantissimis augere donis non erat visum, à graviori tamen Beneficiis minimè vulgaribus abutendi culpâ, (quod ipsum Beneficii loco habendum est maximi) nos immunēs voluit.

§ 6. Καὶ ὁ δὲ ἐκείνους λογικῇ πινὶ πεινάσσει. | Hem itaque, quæ homines illiusmodi ad gloriam de Beneficiis captandam solent abducere! Ingenii nempe nimis esse delicati, & quod officio devinctos fastidientis potius speciem præ se ferre videatur, grati ut animi indicia respuas. De illis hoc esse Malè magis quàm Benè mereri, quibus paria referendi voluptatem adimas: Quòd cum omnes idcirco nascuntur ut utiles sint invicem, non cuiquam est committendum, ut quibus ipse fuit usus, vices illi ut rependant denuò, nō sustineat; ita enim quòd officio alii defuerint suo, per Ipsum tandem stetit. Legem deniq; & ipsam Justitiam fastidissimè interdicere, ut nō quis beneficiis obstrictus, cum solvendo sit nomina, in ære abscedat alieno. Ista tamen non tam Ratione, quàm Rationis specie quādam probabili abducere, à Marco rectè dicuntur; quāque nullus non avari fordidiq; animi abduci se patitur. Satis enim resutata dedit Noster, hoc unicum contrā referre contentus. Proximus unde beneficium acceperit, non semper expedire ut sciat; Ut sciat tamen, & nescire interea se simul ingratus, nō hoc quidem prohibere, novis illum beneficiis quin cumulare pergamus porro. Quicquid enim de Istius Gratitude fiat, ad nostram saltem virtutem omnibus explere numeris & possumus & debemus. In hoc igitur sis totus vult Antoninus, ut nequid, quod Viro bono decet, tibi deficiat. Aliis si quod suum est curæ sit minus, tuâ id parum refert, Illi viderint.

§ 8. Οὗτως ἐκ πάντων ὅσ' αἰπὼν ἡ ἐμὴ βύνη τοῦ αἵματος ἀντιπαρατίθεται. | Unam quandam Causam ex universis confictam causis statuit, quò magis Accidentales istas, quas Philosophorum placuit nonnullis in hunc censum ascribere, & Fato adnectere, Causarum eximat numero. Causa siquidem Necessaria & per se determinata, certa, una, simplex non esse nequit. Accidentales autem, (dato quòd ejusmodi causæ sint) sibi nusquam constare poterunt; sed infinitæ, vagæ, & multiplices sint oportet; ideò præsertim, quoniam Accidentia varia & quamplurima, quò minus in eodem cohereant subiecto, nihil est quod obstat. Fatum utiq; Legem à Deo dimanantem, Dei Comitem indivisam à Platone dictum accepimus. Christianam si requiras loquendi formulam *Divinæ* nuncupatur *Providentiæ Ratio*, & *Voluntas Beneplaciti*, cuius decretum aut esse frustra, aut non frustra obliiti, nullum potest.

Ibid. Τῆς συμφορῆς αὐτῆς αἰπὼν ὄζει. | Ista, si ad mentem Stoicorum exponas, & falsa sunt & impia; sed suppetit alia benignior, cuius cpe nec ore Christiano efficiantur indigna, Interpretatio. Enimverò moram Deo gerere perviciacia quoties recusat nostra, & oculi animorum veritati ejus occluduntur ultro, ipsi, quantum in nobis est, Exitium machinamur Deo.

§ 9. Μὴ συγκλινεν, μηδὲ ἀπαιδῶν, μηδὲ ἀναπείθειν. | Id sibi dat negotii Antoninus, ut ad bonam spem excitet dejectos animi, ideò quòd virtuti studentibus, & sedulò enixis, conatus parum ex sententiâ processerant. Facile enim fieri posse innuit, ut quæ vehementius excupimus, minus assequamur tamen. Verum imbecillitatem nostram à recto nos depellere incepto haudquam est æquum; quin potius Antei instar, cui, ut fabulantur Poetæ, novæ ex tellure tactâ succrescebant vires, ita nobis est comparandum, ut quoties propolito excidere contigerit, fortiores resurgamus. Nobis, inquam, Christicolis præsertim, quibus major & Spes affulsit, & Adjutor semper est præsto! *Dei enim ipsius in infirmitatibus nostris persequitur Virtus, & quum Infirmi sumus, vel tunc Potentes sumus.* 2 Cor. xii. 9, 10.

Ibid. Σὺ δ' ἄλλο ἤθελες, & ἕκαστ' οὖρον. | Et hoc verissimum. Nec enim quas nobis indixit Leges Natura Animo & rectæ Rationi vim inferunt ullam. Sed Naturæ potiùs ab Improbis vis oblata est maxima, quoties Libidines effrenatæ invitam subijciunt, & Vicia nostra turpissimam indignanti inurunt maculam.

Ibid. Τί δ' ἔστιν ἀρετὴν ἔχον. | Audin' loquendi formulam Affectibus & Voluptatibus nostris usitatissimam; sed jure longè meliori à Philosopho Virtutis causam dicente usurpatam? Ut ita tandem nos, quibus falsâ duâ specie ad vitia olim impulsus sumus blanditiis, iisdem solidis rationum momentis, ad Veri Bonique studium vehementius excitaret.

Ibid. Αὐτῆς δ' ἀρετῆς τῆς ἀρετῆς, ὅταν τὸ ἀπαιδῶν καὶ εὐρεῖν, &c. | Optimè. Animus, quòd rem gerat benè, nec usquam impingat, à prudentiâ asserit proficisci. Hinc sequitur, penes homines esse ipsos, ut valeant, ut prosperè se fiant, cum ut prudentes simus id in nostro situm potestate liquet. Sin minùs; frustra esset Dominus Christus suis perinde præcipiens, *Prudentes ut sint veluti Serpentes, ac Simplices sicut Columbae.* Matt. x. 16.

§ 10. Τὰ μὲν ἀρετὰ ἐν τοιαύτῃ τρεφόνται ἐγκυλίῳ. | Id Antonino erat in animo, ut omnibus patefaceret, quantum à recta aberraverint viâ, dum in Scientiâ, Opibus, Voluptatibus, Negotiis denique, Rebus, ut verbo dicam, externis quibuscunque, spera collocarent suam, & summum.

sumum inibi Bonum esse hallucinarentur. At ista revera Quantilla, quamque nihili prorsus habenda sunt omnia! Scientia quidni obscuritas aera, & levis ad summum conjectura? Voluptates & Divitiæ Imbecillitas tantum, & Vanitas, & Vecordia! Negoria denique onus inutile, & affidua animi Aegritudo.

§ 11. Περὶ τὴν ποτὲ ἀεὶ νῦν χροῖαν τῆς ἐμαυτοῦ ψυχῆς. | Quæstio minimè omnium iners. Si enim talia de nobis multi sciscitarentur, & responsa percontanti animo sincerè, & ut se res haberet redderemus; vel hoc uno demum pacto quantum ad mores in melius mutandos effici posset, haud faciliè aut dictu est, aut excogitatu.

§ 12. Οὗτος καὶ οἱ πολλοὶ φανταζομεν τὴν διαφοράν. | Habet utique etiam vulgus rude, unde vera Bona dignoscere queat. Illud à naturâ acceptum ferri satis constat. Ista autem, cum subobscura sit, & rerum externarum Ideis involuta, quin & violento affectuum impetu distorta, ita fit ut parum proficiat Notitia. Quæ enim Bona sunt nec meditari satagunt plerique, nec nota debito prosequi studio.

§ 14. Ὁ λόγος καὶ ἡ λογικὴ τέχνη διυλόμενοι εἰς ἐκείνους ἀρετὴν ποιοῦσι. | Rationem ad Bonum equendum per se sufficere contendit: nec rebus opus esse adventitiis. Quæ animo adde non sunt ad veritatem adjumento, ut ab his, nè in errorem abducant, suisque impediunt illecebris, potius metuendum sit.

§ 15. Οὐδὲν τέττον ῥήσιν. ἀνθρώπων, ἀ ἀνθρώπων καὶ ἀνθρώπων, ἐκ ἐκείνων. | Cuius jure merito sit mirum, quod, cum constantissimæ quibus vera Bona à falsis fecernantur, omnibus ferè in promptu sint Regulæ, hominum tamen multò pars maxima de istis perperam judicare pergant. Vera nimirum Bona ejusmodi sunt, quæ ab hominum naturâ divelli nequeunt; quæ Hominem suis absolvunt numeris; & ad justam animæ cogitantis perfectionem perducunt; quæ deniq; non habeas despiciatū citrà magnam tui dedecus, & meritissimum vituperium. En tibi, Lector, Criteria, quæ neq; in Divitias, neque in Gloriam, neq; in Voluptatem cadere possunt. Istis igitur cum nullo conveniant modo, falsa & speciosa tantum Bona esse ista certo tibi sit certius.

Ibid. Οὐκ ἐν τῷ ὑποφρονεῖν — ἐπεὶ δὲ λόγος ὡς. | In eandem prorsus mentem Longinus, cui, quantum huic inerat Argumento pontoderis, ex iis quæ sequuntur, faciliè dixeris constituisse. Sciendum (inquit) quid in communi vitâ nihil est magnū, cujus Contemptus Magnū quid reputetur; ut, verbi gratiâ, Divitiæ, Honores, Decora, Regna, &c. quæcumque hercle Tragicum fastum extrinsecus adhiberi multum præ se ferunt: Non utique prudens viro

Bona existis videantur, quorum despectus Bonum non mediocriter confectatur. In majore igitur Admiratione & Præstis illis qui hæc ipsa possident, illi sunt, qui quum habere possint, quæ sunt animi magnitudine, tamen despiciunt.

§ 16. Οἷα δὲ πολλοὶ φανταζομεν, ποταμὸν ποταμὸν ἢ διὰ νοῖα. | Nec hoc aliter fieri potest. Quod enim cogitamus idipsum & sumus. Hinc vera, candida an nigra, inuritur nota, & ex hoc uno quid quisq; sit Hominis dijudicare est. Rationem hanc tibi satis manifestam! Penes nos Cogitationes nostras in solidum esse voluit Natura, ("Cogitationem hinc loci cave pro quolibet Intellectus actu, sed sensu strictiori, pro Morali tantum, intelligas.") Hinc efficitur, ut, quales esse volumus, ii ut essemus, nobis semper sit integrum. Animi igitur studia, & Voluntatis tenorem in homine distinguendo momenti habere plurimum, æquissimum fateare necesse est. Longinus in Tractatu mox laudato, quod melius veram similitudinem assequamur, Ingenium, jubet, pro virili ad magna assuescere; & Cap. 3.

dare operam, ut ea tanquam prægnantia & plena reddamus generosa audacis & animi præsentia. Si hac, ut in arte quis præstet Oratoriæ appositè præcipiantur, quantò magis virtutem consentibus, ut ad summum pertingant Philosophia culmen, & sedulo inculcanda dixeris, & festu apprimè necessaria.

Ibid. Ἐστὶν ἀρετὴ καὶ εὖ ζῆν ἐν ἀλλή. | Inanes Aulicorum caulationes, & fallitem, quem ignavia obducere solent suæ, abstergit facum; dum quæ Aulæ vitio vertunt impedimenta, à seipsum proficisci omnia luculenter ostendit. Nec ista Simulatio Antonini aut Aule aut Temporibus erat propria; ubique enim perinde & vivitur & simulatur. Haud paucos utique reperias, qui, cum se ruri continentes vitam egissent ferè inculpatam, in vitia deinde & Aulæ & Urbis familiaria delapsi, moribus mutatis novas consuetudines, & mutatam obtendunt locum. Hæc aliam nempe vitam, & majorem peccandi licentiam postulare. Dum in mediis degitur spurciis, quidni alienâ vicentur labe? Vitæ scilicet rationem ad eorum quibuscum agas exemplar exigendam; quod si, Virtus unde exulat, ibi illam scetere solus, & brachia contra torrentem frustra dirigit, & pueris tandem debebis ludibrium. Atqui frigidus istos omnes & fuitiles prætextus damnat Marcus, viro Rationis compoti indignos; cujus est officium, naturæ munera quantum poterit excolere, & quæ Animal à Deo ita instructum exornatumque decent, nullibi non & constantissimè proficere, & agere sedulo, & aliis ob oculos suspicienda ponere.

Ibid

Ibid. Οὐδὲν ἕτερον ἔχον καὶ σαρκίαν, &c. | Homines eâ sub Lege nati, ut sibi invicem beneficerent, rationibus hisce evicturus est. Lex autem ubique obtinuit, nec cum loco mutatur. Nihil itaque refert, ruri degatur an Aulæ; siquidem eadem utrobique teneris lege. Reliquum est igitur, in aulâ perinde ac ruri benefaciendum: Jam verò ut beneficias, bene vivas oportet; ergo etiam in Aulâ bene vivere & potas perinde & debes; Quod erat demonstrandum.

Ibid. Ἀγαθὸν τὸ λογικὸν ζῆν κοινονία. | Societas nempe commune illud vinculum est, cujus ope connectimur adde & coalescimus unâ, ut partes ejusdem Totius se singuli cogitare debeant. Ejusmodi sanè est hæc Societas & Communio, ut nequid cuiquam sibi soli, & de proprio sit, quod non & aliorum interlit. Quicquid igitur incommodi membrorum aliquid cepit, Dolor & Detrimendum per omne confectum corpus distillat necesse est.

§ 18. Οὐδὲν ἕτερον συμβαίνει ὅ ἐν ἐκείνῳ πέφυκε εἶναι αὐτῷ. | Tria sunt, quibus Mala ut aequo feramus animo tuadet Antoninus. Primum, quod à naturâ unde ea ferri possint habeamus. Secundum, quod complusculos reperias eadem indies vel graviora passos, absque tamen quod se malis premi aut miseros esse sentiant. Tertium, quod plerosque præ arrogantia & fastu quodam tragico, perinde dura fortiter tolerare, quin & in se accerere ultrò, minimè pigeat. Quænam autem & quàm turpis est ista Ignavia, quam animo excutere Vitium & Pertinacia possunt, Virtus verò & Officiû ratio non possunt?

§ 19. Οἷον δὲν κελεύειν κατὰ τὴν εἰσὴν αὐτῷ, τι αὐτὰ αὐτῷ ποιῆν τὰ ὑπερῶτα. | Videri forsitan posset Antonino potius rescribi debuisse αὐτὰ quàm αὐτῷ. Quæ de rebus nempe ipsi, quàm quæ de seipso animus decreverit, ad rem fore magis. Sed Textum sollicitare non est opus. Imò consultius hoc multo, & expressius, quod ad causam & originem de Objectis externis sententiarum attinet. Longè utique omnes aliter de his existimamus; eaque gravia aut leviora, insuperabilia, aut victa facilia pronunciamus, perinde ac ipem de nobis & opinionem bonam aut sequiorem prius animo concepimus. Permagis itaque refert quid de se quisque sentiat. Nec mediocriter es nactus ad virtutem adjumentum, si magna de Te ipso polliceri audeas.

§ 20. Καθ' ὅσον μὲν λόγον ἡμῶν εἶναι οἰκονομῶμεν ἀνθρώπων. | Quali in Improbos animo esse oporteat, hic nos in se docendum recipit. Vitium utique, cum, quin Homines perinde sint prohibere nequeat, nec eos quod minus & ipsi diligamus, obflare debuit. Antorem nempe communis omnium sibi vendicat Natura, quâ nisi sublatâ,

nec iste citra nostram auferatur culpam. Sunt Homines, inquam, ad Improbi tamen & malevoli, & quibus quod non prolixius fecerimus bene, non tam per nostram fortean Illiberalitatem, quàm per illorum steterit perviciaciam. At isto tandem pacto, affectum erga eos minus proclivem (fateor) sunt meriti, Animum aversum prorsus, & odio flagrantem, nullo modo. Cum his mirum nî ita agendum, ut cum Sole, Lunâ, Ventis, Imbribus, ceterisque horum similibus usu solet venire: pariter enim ad res nostras hæc se habent omnia. Moras nobis necere, & impedimenta interficere possunt, quò minus opus inceptum feliciter exigamus: Animum autem Agentis vitare, & consilium in pejus vertere non possunt. Agenti vero, quantumvis interturbato, bene tamen volenti, unde ingens suppetat solatium, haudquaquam deficit. Restat igitur vero nos afficere malo Hominum vel Malevolentissimos non posse. Enimvero quum quod nobis meditantur malum in se demum recidat omne, eorum Nequitie nos ut miserescat potius, quàm illa quod infensio nobis reddat, longè æquius est. Præceptum sane sibi aberimus, nec semel tantum à Marco inculcatum. Quæ etenim huc faciunt plura dadum habuisti ad Lib. iv. c. 1.

§ 22. Ὁ τῇ πόλει καὶ ἐπὶ βαλόντων ἐπὶ τὸν πολιτὴν βλάπτει. | Civitatem nancupat Mundum; cujus in gratiam sunt omnia. Quicquid autem singulis videtur partibus noxium, id Corporis Universi Commodo expedire, jam sæpius est monitum, quàm ut plura hic sit dictu opus.

Ibid. Εἰ δὲ ἡ πόλις καὶ βλάπτεται, ἐπὶ ἐξ ὧν βλάπτεται, εἰ δὲ ἡ πόλις βλάπτεται, καὶ ὁρίζοντος τοῦ βλάπτοντος. | Particulam negativam per totam periodum interficere non dubitat D'Acerius, quod olim & Gatakero placuit. Sed textum is postea sollicitare detestavit, sensum satis commodum nactus, & à Mente D'Acerii plurimum distantem. Interpretes hosce inter se componere, & uter magis arriserit sequi, Tibi, Lector, permitto; cui uterque ut in promptu sit, curavi. Quæ vero is, quem jam Latinum tibi in manus trado, adnotare perrexerit porro, hujusmodi fere sunt. De privatis tantum injuriis hæc ab Antonino dicta velim intelligas; quoties nempe à jure licet cedere Tuo, citra aut Jus commune violatum, aut Privatorem alios in discrimen vocatos. Hæc etenim, ubi integra esse nequeant, à nobis stat Stoicorum Sententia. Supplicia nempe de Improbis fumen- da, quin & hæc ut quæ exigat læsus, non tam Sevitie & Animi in vindictam ferocis, quàm Dilectionis esse & Benevolentie. Hoc ipsis expedire pœnas luentibus, nequid in posterum faciant Simile. Expedire & Aliis, ut ab Hominum nequam furore liberati, magis sint in tuto: & alienis moniti malis

malis iustitiam discant; omni praesertim spe scelus impune fore, si minus fecerint, penitus sublata. Atque ita quidem hæc se res habet; nec enim Præteriti ergo poena exigitur, cum sapientissime Damna ejusmodi fuerint, ut in integrum rescari nequeant; ut queant tamen, at Improbis qui hæc inculat dolore nequitiam pensantur. In futurum utique Lex omnis prospicit poenalis, ne ceteri scilicet serpente Vitiatorum tacti contagio, & exemplis impune peccantium audacioris facti, animos in omne nefas fumant; & gens humana perruptis quasi repagulis, præceps ruat in deterius.

Ibid. *Τὸ τὸ παγεδύδρον.* | En quoy consiste cette offense, & qu'est ce, que c'est? | Nam quid tandem est hoc Injurie, & in quo delinqui dixeris? | Hæc sunt quibus novissimè jam dicta probat, Civitatem nempe non ladi. Ut sit enim, quod cepisse nos opinamur damnum, quantum fieri poterit, maximum; at si Te unum cum isthoc contuleris Universo, atque ita deinde rem perpendas; Nova erit rerum facies, & subductis rite rationibus, tantum de priori detrahetur Summa, ut quod reliquum ne hilo quidem æstimari meruerit. "Ita locum hunc & interpretatus est, & notis auxit D'Acerius, in eandem prorsus quam supra monuimus mentem; Veram sane si satis per se spectes, sed à Textu vulgato nimis alienam."

§ 23. *Οὐδὲν ἔσται, καὶ τὸ παγεγυρὸς, τὸ δὲ ἀπειρον τὸ τε παραχολύτος καὶ μέλλοντας ἀχρὲς ὅτι πάντα ἐκασταύτωνται.* | Stoicorum plerique nihil prorsus esse in præsentia autumabant; Omnia verò vel Præterita vel Futura. Quod autem præsens vulgo dici solet, id, si accurate, & ut Philosophis decet, loqui velimus, nihil esse præterea, quàm Præteriti finem, & Initium Futuri, adeo ut nequid quod in medio subsistat, superlit amplius. Ineptum sane Dogma, & quod Temporis naturam planè pessundatum ibat: Antonino igitur tam Subtili esse haudquaquam placuit. Præsens ille à nobis quantà cum celeritate abreptum sit, per τὸ παγεγυρὸς indigitar duxit satis. Ità enim quod res est dixit; Omnia scilicet in jugi esse fluxu, & vix in manus venire nobis prius, quàm prorsus subtrahantur. Lapsus nempe adeo comparatum iste, ut quæ ab immenso Futuri temporis Profundo emergunt sese, in altero Præteriti temporis Profundo continuò submergantur. Imaginem rei vivam satis & idoneam exhibent ista, & quam Lectori in optimo collocemus dispiciendam lumine, bene meritam.

§ 24. D'Acerio xxv. *Μέμνησο τῆς συμπαθείας ἐστὶν, ἢς ἀλλήλων μετέχεις.* | Et nervosa simul & venusta Argumentatio. De causis enim efficientibus, variisque rerum Principiis, quibus condendæ conservandæque huic quanta quanta est cælorum terrarumque compagi, Divinæ visum est Pro-

videntiæ uti, quantilla, quàmque pauca sunt, quæ ad nostris singulos pertingunt? Hominum tamen plerique, iniquissimā quæ sunt Philautiā & Arrogantiā, ita se solent componere, tanquam in suis ipsorum tantum gratiam facta, ad Ipsos, ut ad ultimum finem referri deberent omnia; Divinam utique sibi soli Providentiam invigilare somniat Homuncionum quilibet: Nec quidquam Illi præter id unum esse curæ, tota ut volvatur factorum series, totum isti administraretur Universi Corpus, ut particulæ istæ perexiguæ in usum fore maxime prævideret Deus.

§ 28. *Τὸ γράσωνι μήτε ὀργίζε.* | Vitium hic perstringit, quo non aliud iniquius, & tamen nemini non familiare nimis. Quotus enim est quisque, qui ob ea, quæ natura peccavit sola, amicis non succenset; nec interim, dum jure nullo indignari sustinet, amicos (quod fieri debuit potius) eorum quæ stomachum movent non gravat commonefacere? Quæ verò Antoninus de mendis Coporeis, ea ad Animi defectus, pari, imo verò meliori multò jure spectare, fac sis semper intelligas.

Ibid. *Σὺ δὲ λόγον ἔχεις.* | Cui & Ratio est in promptu, & res perspecta, Illius est cæteris antevertere. Nec per officiosum nimis silentium committendum est tibi, ut aliis ludibrium debeat amicus haud à Te monitus. Ignarus pariter, Imprudens, aut Libidinofos si sit, id ut sentiat, corrigaque, maturam si dederis operam, Officio Tu functus es tuo. Sin munia inprimis necessaria, quoniam minus fortasse sint grata, obire recuses, non Amicitiam privatam tantum, sed & communem Humanæ generis Benevolentiam turpissimā adulatione læliti. Hujus enim legis sanctissimè cautum est, *Alienum ut Lumen Lumine accendas tuo.*

Ibid. D'Acer. xxix. *Οὐτὲ τετραγώνος, ὅτε πέντε.* | Articulum hunc cæteris à me sejunctum, sequenti adnexum: vulgatorum exhibent complures; quin & Interpretum plerique sensum hinc ni fallor enervent ab Antonini mente alienissimum. Is enim, quantum mihi in præsens est conjicere, & ab ignavâ demissione, & à tumidâ elatione animi temperandum vult. Scortorum moribus propior est Illa, quibus nihil aut forder, aut pudorem incutit. Tragicos Hæc spirat, qui personam exuere nescii, vanissimo turgent fastu, & Thraßones nunquam non agunt. Falsa utrinque occurrit Species, & simulatio parum honesta; Bono minimè omnium Viro, nedum Principe digna.

§ 30. D'Acer. xxxi. *Ὁ πῦρ δὲ νῦν κοινοῦνός.* | Mundum ita à Deo conditum esse instructumque; constat, ut Humani generis commodo inserviret maximè; quin & genus pariter humanum non sibi nasci solis æquum erat. Nascimur utique Naturæ

Naturæ inprimis Auctori, unde & Deum diligere, & primum nobis & palmarium jure meritisimo Officium habetur: Aliis deinde ejusdem confortibus Naturæ, ex quo sit, ut secundas sibi posulet Proximi Dilectio; ab istis utique duobus munibus tota Lex & Prophetia & prædicta & complentur. Matt. xxii 40. Gal. v. 14.

§ 31. D'Acerio xxxii. *Πᾶς σεπτιμύνηξ υἱὸς τοῦ θεοῦ, γονεῦσι, ἀδελφοῖς.* | Vestem adiecit de subditos. Nec enim Lex ulla apud Principem antiquior esse debet, quàm Illa quæ Subditorum jura huic mandat tuenda. Consuetudinem itaque Regiam de Officiis, quæ Deo, Parentibus, Libris, Domesticis deberi constat se percontantem, istius quod Regem, quatenus Rex est, obstrictum habuit, minimè omnium oportuit oblivisci. Sed Principum plerisque quantumvis proclive sit omnia sibi falso existimare licita, at de Marco tale quid nefas est credere. Hunc itaque Officii Locum ed magis verbis demitor prætermisim, cum illum quin & in animo habuerit, & summa is Religione sit prosecutus, debio nihil est loci.

Ibid. *Καὶ τέλει ἡ λειτουργία.* | En tibi, Lector, Imperatorem, quæ jure demirere optimo, se scilicet idcirco tantum in terris agere, ut suo defungatur munere, aliisque se præbeat utilem, ultro profitemem.

Ibid. *Πότα δὲ πῶς καλὰ.* | Examen Antoninus hinc de integro orditur. Istac autem perinde intelligenda duco, ac si dixisset; Num tot quæ te oblectent jam antehac præclara vidisti, ut vehementi admodum diutius in terris commorandi desiderio tenere? Quinam alius huic loco bene quadret sensus, nōrunt alii fortasse, mihi fateor, parum liquet.

§ 32. D'Acer. xxxiii. *Διὰ τὴν συγχέσιν ἀπεχθονεὶ καὶ ἀμαρτίαις ἰσχυρὰ ἐνέχον καὶ ὀπισθοστα.* | Planè divina sunt ista, & quæ satis laudando non sum; Nonnullis utique, qui Deos profitentur, parum forsitan arritura. At nobis nōndominus ea futilis exponere liceat. Imperator Sapientissimus hæc primum omnium statuit, *Unam tantum esse Scientiam.* Illam scilicet, quæ ad Dei cognitionem ducit. Nec enim aliud est Deus, aliud Ratio quæ Universum hoc administrat. Multis interea loci scientias falsò creditas studio & lætantiis, haud insolens esse novimus, illos qui Veræ huic incumbunt uni, ludos facere. Nec mihi quidem in dubio est, quin ad Antoninum utique liscivientium linguarum petulantia dudum pervenerit; Is mirum ni profanum sapè aliàs repræsserat impetum, & hic loci retundit indignandus, dum Rudes nuncupando & Imperatoris Animam in ipsos convitia retorquer sua. Hos itaque interrogatos voluit, melius edoctos, & quod longè præstantius est eligentes, quorūm conturbare adeo sit agant, & loco dimovere importuni. Videtur autem ad

illud Heracliti non obscure alluissè, qui dum exquisita irridet Scientiæ, ob quam Homeri, Hesiodi, Pythagoræ, Xenophanis, Hecarsi, aliorumque complurimorum celebrantur Nomina, id illi vertit vitio, quòd ad Sapientiam nec vel paululum quidem conferat momenti, nec Intellectus revera excultum magis exornatumque præster. A Genuinâ interim Scientiâ nimium quantum distorla, cujus in eo præstantia sita est omnis, quod Spiritum, quo Universa reguntur, quantum fas est cognoscant, aut saltem in illi sic studio tota.

§ 37. D'Acer. xxxvi. *Εἰ μὴτε γὰρ καὶ δὲ πῶτα καὶ, μὴτε ἐνέργεια καὶ κατὰ ἐξουσίαν.* | In gravissimis ubi nobis obvenerint primum infortunis, id sedulo inquirendum, an nostrâ fuerint culpa. Id enim si ita fieri compertum sit, non est quòd flere plorare veterem. Sin autem innocuos feriant ruina, nihil est quod vicem doleamus nostram. 1 Pet. iii. 13. *Quod si contingat, ut propter Injustitiam patiamur;* adeo non aegrè ferendum, ut serio potius triumphare fas sit, & laudare fortunam nostram, qui isto digni honore habeamur.

Ibid. *Τῆς ὁ δὲ ἀρχὴν ὅς κοινὴ.* | Societas ista communis non nisi Injustitiâ ladicur. Injustitiam autem in significatu laxiori ut accipiat Lector commendus est; in eo scilicet qui omne etiam Impietatis & Vitii genus in se complectitur.

§ 36. D'Acer. xxxvii. *Καὶ δὲ πῶς.* | Sem ut referri debuit potius *ἐξ ἑν.* Nec enim tam ipso detrimento, quàm detrimenti opinione, quæ omnia præter modum exaggerare solet, ista exprimuntur lachrymæ. Hæc semel atque iterum antehac Marcum submonuisse memini.

Ibid. *Ἀλλ' ὅς δ' ἔργον ἀπλῶς τὸν ἐν πῶς ὁρῶν ἀπῆται, μνημονεύει ἐν ὁρῶν, ὅπως ὁ δὲ.* | Locus inprimis egregius. Jam antea, ne animum abripi temerè, & mali imaginatione alieni vitari pariamur, disertè præceperat. Id tamen, cum sortem iniquam miserantibus solenne sit, monens pergit porò, quo tandem fieri possit passus sit istis levamini sinus & solatio, & ipsi interea nō assilimur. Non esse nimirum opus, ut ad rigorem Philosophicum, & exquisitam Veritatis amplexationem noster omnis exigatur. Istud Subtilitatis nec illorum dolor, nec Nostra fert Humanitas. Infusa nempe eris ab animo jam faucio & perturbato fidei opinionem avellere meditatus; Frustra, impotentium doloris impetum retundens, & Animi dissilientes partes (cujus esse creditur dolorem ex alterius dolore concipere) si hoc in uno hærere, *Nihil est prorsus, quod vel ille vel tu doluit.* Quin potius illorum te demittas ingentium, nec eodem abuti sarcophago, siquidem pudeat querimoniis. Infortunium ad tempus agnoscas magnum, licet; sed ad tempus hoc, & ex composito esse tantum & Te novam in dēre memineris personam. Quod enim gratia & ignum dixeris aliena, ut hujusmodi & ceterorumque

atque utilis, qui solida Rationum momenta nondum capiunt, id paucillum, imò nullum reverà, & apud Te, malum fac semper existimes. Ita enim & Parvulis haud gravatur obsequi; & Senem imitari, qui ad Puerilem se captum accommodans, Turbinem ab Alumno, ac si res esset plurimi, & omnium exoptatissima, vehemente sibi dandum postulavit: Haud immemor interea Turbinem esse tantum; & in ludicris istiusmodi Illorum quibuscum res est imbecillitati aliquatenus obsecundare, Viro esse Sapienti neutiquam indignum. Imaginem autem Senis hujus cum Puerò ludentis, ab aliquà tunc temporis Comœdia factis notà petiisse Marcum, non vero est ab simile.

Ibid. D'Acer. xxxviii. Ἐπεὶ τοὶ ἄλλοι καλὸν ἐπὶ τοῖς ἐμβόλοις. | Quo satis tu donec dans ceteri Tribune, aux bonapartes, avec tes beaux discours; & tes Oraisons jacobines? Quid igitur Tibi cum istis rostris? Quoribus Orationes compæ, & Laudationes amicorum funderis? De loco emendando, variisque Eruditorum hac in causâ sententis, non est, quod post Gatakorum Lectori moræ sim; quin & ejusdem de mente Antonini cramben recoquere detracto, quem Dignitatem quandam aut Honores ambien-

tium, vel ambientibus suis saltem operâ faventium fastum putat Ille, & officiosam nimis sedulitate perstrinxisse. Videamus si placet potius, quid senserit D'Acerius, à Nostratè hîc sane, sicubi loci longè diversissimus. "Antonino (inquit) maxima id semper fuit curâ, ut Amicos Cognatâque demortuos nullis non Officiis & Honoribus prosequeretur, quos aut suadebat Pietas, aut Mos induxerat Patrius. Horum nec Ille quidem in Ultimis censendus, quo quis vitâ sanctiorum Virtutes oratione funebri suscepit prædicandas. Jam verò Stoici, qui Conciones publicas (ostentationis præsertim compositas gratiâ,) improbabant maxime; longè aberat ut istis in Amicorum funere Laudationibus veniam darent; Inutiles nempe rati, & Audientibus periculosas; quæque non tam vero Virtutis, quam falso Sui amore inflatos accenderent animos. Marcus igitur, Senis instar nuperrimè memorati, Notam hic loci Censoriam etiam insis inurendam curavit, quæ etiam à mente multum aliena sua, pro Morum tamen quâ erat facilitate, consuetudini vulgò invalenscens obsecutus, vel ipse, quoties res postulabat, facere non est designatus.

In Librum Sextum.

§ 4.

Τοι ἐκ δυνάμεως εἶπε ἡ φύσις ἢ ἡ φύσις, ἢ ἡ φύσις. | De Materiâ hîc loci ad Placita Philosophorum differit Antoninus. Ex his non deerant, quibus Unam illam esse, & usquequaque

Simplicem, visum est. Elementa verò quæ dicuntur, è variis ejus partibus nexis simul aptisque inter se compingi. Huic erat consentaneum, Elementa (si ita loqui fas sit,) tum denique Mortem obire, cum singulæ Vaporis instar evanescerent partes, & formam exuta priorem in Primam Materiam reverterentur. Aliis placuit potius, Elementa ipsa totidem Rerum Principia prædicare; à se invicem toto genere diversa, nulloque communis Essentiæ vinculo conjuncta. Hos itaque si sequamur duces, substantiâ istis constata Elementis, tum demum propriè dicuntur Mori, si, partibus earum disjunctis dissipatisque, in suum quæque resolvatur, unde ortum duxerat prius, Elementum. Particulæ Aereæ, verbi gratiâ, si in Aeris, Terrestris in Terram, ubi denud remigraverint.

§ 7. Σὺ μὲν οὖν Θεῶ. | Actiones enim nostræ & Studia universa, iustâ non possunt non perfectio-

ne destitui, & nihili prorsus esse, quantumvis in se præstantissima, nisi cum Deo & incepta, & peracta, ad eundem ceu finem ultimum demum diriguntur.

§ 9. Κατὰ τὴν τοῦ Θεοῦ ὁλὴν φύσιν ἐκείνη πᾶσι, & ἡ φύσις αὐτῆς ἡ πᾶσι φύσις. | Mundum hunc materialem à seipso regi, nemini persuasum esse potest cordato; quippe quem & Rationis & Sensationis expertem prorsus liquidò novimus. Reliquum est igitur, disponi hunc gubernariq; à Naturâ quâdam Materiæ toto genere diversa. Illa verò Totius ut sit Natura necesse est, quæ Totum & olim condidit, & jam permeat: Nec enim Natura particularis, quæ partium vel unam, vel plures pertingit, Universo regendo conservandoque par esse potuit. Dato autem quòd ejusmodi sit, ab Universali Naturâ distincta; & at unde illam dixeris originem traxisse? Si aliam quandam Universalem ab hoc Toto junctam statuas, non nostræ tantum Rationi contraria, sed & inter se planè pugnantis sunt ista. Age verò, te ultra interrogatum velim, non unde orta fuerit modò, sed & utinam existat hæc Natura? Mundum hunc num suo amplior complexu ambiat, an angustior ab Illo sit circumfusa?

Utrinque

§ 9, 10, &c.

Annotationes D'Acerianæ in Lib. VI.

xxxv

Utrinque Noli nestuntur, è quibus haud facili te expedias negotio. Diversa enim à Mundo Natura si intrâ commoretur, Mundum ut persuadendum eat, quàm illum ut conservet sospitem, multo abest propius. Ponatur itaque, si placet, extrâ mundum. At illum ubinam loci Philosophum reperias, qui spatium & substantiam isto, quod jam Omnia in se complexi conceditur, Universo distincta & capaciora, concipere queat animo? Ex his utique efficitur, Mundum ab eodem & Authore semel fabricatum, & Gubernatore nunquam non administratum. Quæ qui sibi persuasa habet, nâ illi dubio erit procul, quæcunque singulis hujus Fabricæ partibus assignentur, ea istis, & esse reverà congrua, & præ cæteris expedire.

§ 10. Ἦτοι κακόν. | Antoninum, à quo fonte omnia profluxerint, vel levissimam in se dubitationem admisisse, cave sis ne ullus existimes. Sugeret nempe compluscula nulla non hujus Opusculi Pagina, quæ Authorem à turpi suspitione liberent. Sed id, More disputantibus ulitato, adversariorum sententiæ dandum censuit, ut, quò melius Argumenti procederet ratio, Falsum ad tempus pro Vero putetur. Eo scilicet consilio, ut Disciplinam sive Epicuream, sive Stoicam sectantibus, Mortem minime malam, minime reformidandam ostenderet. Posito itaque, quòd omnia temere & fortuito eveniant, (quod Epicurum fomniâsse notum est) Posito itidem Divino disponi omnia Consilio; Sententiæ tamen inter se inimicissimæ hoc in uno saltem conveniunt, quòd Utraque Mortem æquo opperendam animo suadeat; Utraque ne Summum aut metum dicam, aut opes, diserte vetat.

§ 11. Ὅταν ἀνασφύγγῃς ἡδὺ πρὸς περιεσφοκὸν εἰσὶν διαταραχθήναι. | Articulus, quo vix alium reperias elegantiorum. Ejus tamen lepores, quoniam omnibus minus forsân in conspectum cadant, accuratius explicare non erit molestum. Animadvertendum itaque, res Circumstantes quoties negotium nobis facessunt, forsân nos excedere, quæ per se tranquilla sunt sollicitatum, ut externa ista in doloris remedium cedant. Oleas vero transcendentem ordinem & concentum rerum disturbamus, nec quem sortita est inter cæteras mundi partes, suum ampliùs anima humana servavit locum. Isto etiam pacto Conventientia, & quasi Continuitas, quæ huic Nostræ cum Animâ Mundi intercessit, soluta est protinus & disrumpit. Cujus commune Hoc est vinculum, ut quod sui est officii id illa agat sedulò, sibi que sit semper par atque constans. Plura possem, sed pluribus haud opus esse arbitror, ut mentem Antonini satis assequatur Lector.

§ 12. Εἰ μὲν γὰρ τε αὐτὰ εἶρε καὶ ἐν πύλαις. |

Noverca Aulam, Philosophum vero Meri compensens, venustam vitamque suis vel largiorem exhibuit. At apud Medicum, (quod in nobis vult Deus) quotiescunque est, qui non Quædam prorsus inverso, ad ista cessanda animam instruit? Autâ Marti in loco & deliciis habitet, Philosophi interim, (Virtute scilicet & Pietate) Novercæ instar, ad quam regere alicuius, & quantum poteris rarissime, nec sine famulo re recipias tedio.

Ibid. Δὲ ἢ καὶ τὸ ἐκείνῳ ἀνεκτὸν εἶναι, καὶ οὐ ἐν αὐτοῖς ἀνεκτὸν. | Locum quem bene notos imprimis dignus, in quo Imperator Magnus proficetur lubens, Philosophiam (quam Virtutem & Pietatem jam sæpius diximus) penes esse unam, & Aulicos Principi toleratu faciles, & illis Principem gratum reddere. Isthic uique adeò, ubi minime omnium illa colitur loci, ut religio sine colatur opus est maximum.

§ 13. Ὅσα γὰρ καὶ Κεφῆς ἢ καὶ αὐτὸ τὸ εἶρε καὶ ἐν αὐτοῖς ἀνεκτὸν. | Xenocratem Philosophum austerâ facie, & gravitate adeò singulari fuisse acceptum, ut in Diverbium venerit; Xenocrate modestior. Crateri severitatem istam, & vultum præ cæteris compositum penitus introspicere libuit, & ad vivum reserare. Quo facto nihil subesse Veri, sed larvam tantum ostentandi gratiâ inductam comperuit. Cum itaque haud parum fraudis & simulatæ sanctimonie etiam apud Philosophos sit deprehensum, quid de aliis cogites, & quantum falsæ existimationis ab illis detrahas oportet, ut res ipsa quomodo se habeat, rectè intelligas? His enim qui è vulgo sunt, aliquid semper adjicere de proprio, & solenne est magis, & minus culpandum. Articulus, ni fallor, agnoscis Lector, longè quàm primâ visus est facie elegantiorum.

§ 14. Τὰ αὐτὰ εἶρε ἢ αὐτὰς; συνεκτὸν γὰρ. | "Quod ad prius hujus Divicenis membrum Gatakero ferè vestigiis inestit D'Acerius, ad posterius quod attinet, ecce tibi quæ sequuntur." Antoninus substantias animâ præditas in Animalia Rationalia & Irrationalia haud contentus dividere, tres instruit Classes duxit satius. Harum Prima Brutorum omnem complexa est familiam. Secunda Generis Humani complures, quibus Anima quidem suppetit Rationalis, ita tamen, ut præterquam quod artibus habiles præstet, & rebus exquiretis ciliandis idoneos, nihil ultra pertingere videatur. Tertia denique Viros verè Sapientes, Animas illustres, puras, & lumine plenas, ipsi cognatas & similes Deo, cujus etiam genuinas se sentiunt particulas.

Ibid. Κατὰ τεχνικὴν, ἢ ἀλλὰς πρὸς ἐνέργειαν. | Tertiam hanc tertiæ huic classi, utpote vulgaribus [e 2]

ingeniis duobus tantum digitis sublimiorem, Mechanicam illam solentiam, & curiosam rerum minus utilium indagatorem adscribendam censet; quibus qui se totos dederant Philosophastros, sub conficto *Virtuosorum* nomine recentioribus mos est deridendos propinare. Quin & Artium Excultores qui se profitentur, quibus Magnum quiddam videtur, Concham, Vas fistile Sinicum, Pictam Tabellam, aut *Æs* coactum debitis (si Diis placeat) laudibus evehere. Nugarum autem qui sagunt itarum, quanti quanti sibi videantur, Animæ tamen Universalis & Politicæ, unde dignitas & præstantia vere humana profecta est omnis, participes illos Marcus existimari noluist.

§ 15. *Ὅτιον δὲ ἐστὶ τὸ εὖ πρὸς ἐλπίαν τὸν ἀνθρώπου ἀποδιδόναι.* | Quid de ipso moriendi actu aut mollius excogitari potuit, aut familiarius? In singula utique momenta respiratur; Est autem, quando id à nobis sit ultimò faciendum; nec repetendus ut olim *Ær*, sed tum demum effandus est torus. Huc autem si res redit omnis, quàm nullo negotio moriamur, cuivis hinc facile constare poterit.

§ 16. *Αἱ δὲ παιδαγωγίαι, αἱ διδασκαλίαι ἐπὶ τῇ ἀποδιδόναι.* | Ad id nempe aut contendunt, aut contendere debent, ut idoneos præstent singulos quod muneris erit sui strenuè exequendo. Illic verus est Institutionis & Disciplinæ finis, Practicus scilicet, qui tamen à plerisque qui pueros suscipiunt educandos, adeo nunc quibus vivitur dierum neglectui habetur, ut illum complures ne in animo habeant quidem, alii verò non pauci ne dum norint. Unde & illud haud abs re dictum; *Institutionem hodiernam ad id præcipuè collinasse, non ut Bonos aut Sapientes, sed ut Doctos reddat potius. Ad Rixas & Altercationes ingeniosos, ad Agendum habet & tardè efficiuntur. Virtutem callide declinare solent, amare & ex animo persequi nesciunt.*

§ 20. *Ἐν τοῖς γυμνασίοις ὁ δὲ πρὸς κατὰ φύσιν ἐλπίαν.* | Appositam hoc, ut nihil supra. Mundus enim nobis pro Campo aut arenâ est, ubi animum exercendo periclitari debemus. Nos autem, ea est vel ignorantia vel Infelicitas, Exercitationes ludosque ut in vera & internecina degenerent practica, haud raro committimus. Huic itaque in remedium Sulticia, Articulus, quem ob oculos jam habes, adhibendum censuit Antoninus.

§ 21. *Ἐγὼ δὲ ἐμαυτὸν καὶ διὰ τὸν πρὸς, &c.* | Rem hinc species nobis obijcit, quæ nos vel inter agendum morari, vel ab officio prorsus suscipiendo distingere solent; eo nimirum consilio, ut ubi cuiusmodi sint animo cogitaverimus, nostræ nos pudeat Ignavia, qui nugis & ineptiis, quæ virum Bonum & Sapientem neutiquam haberent, sollicitum, Virtutem à suo dimoveri loco pati-

§ 23. *Τὸς αὖθις ἀλόγως ζῶντες, καὶ κατὰ φύσιν περὶ ματαιοῦ.* | His ut utamur libero jubet animo, illi nimirum innixus argumento, quòd res imperfectas quasque in gratiam & usum Perfectiorum effinxerit Deus. Cujus Dogmatis adeò liquida est Veritas, & humanæ Menti obvia, ut etiam, citra Deum diserte testantem, lumine innouerit suo.

§ 25. *Ἐνθυμὸν δὲ πᾶσι καὶ τὸν αὐτὸν ἀνθρώπου χεῖρον γίνεται συμπαγὲς ὅμως καὶ ἑνός.* | De his quæ in Animi simul fiunt, adeò fuscè Gatakerus, ut quæ in eandem planè mentem Nostræ Hic annotaverit, adjectis nihil est opus. Corporeas autem Operationes quod attinet, is porro quæ sequuntur. Nec minus Nostrum cuique mira esse debent, quæ in corpore facta novimus, provinciam licet nacta brevioribus terminis circumscripam. Functiones membrorum variae, motus agiles & innumeri, Nervorum, quibus ista administratur machina. Intentiones diversæ, usus superflendus: Mutuæ inter se patrium Convenientiæ; Crebre imò perpetuæ Mutationes, & intus exorte & ab extrâ factæ; ut verbo omnia, Innumera illa & plane infinita, quæ subtilissimum & vigilantissimum Animadversorem facile fugiunt; Hæc omnia mentem adeò saltem occupare est æquum, ut cum ista in mortali & finito nunquam non rite peragantur, quæ in mundo eveniunt, quantumvis multa, quantumvis magna & operosa, ab immensâ tamen Dei potentia, facili & plane nullo negotio disponi possent omnia, ut ne fidem ulli detrectemus.

§ 26. *Ἐάν τις οὖν σκεψάμενος, πῶς γινώσκῃ τὸ Ἀντωνίνου ὄνομα.* | Imago ista, de medio licet sumpta habet tamen & suos lepores, nec ad rem facit minus, quàm quæ Magna solent Magnis componere. Marcum igitur hoc voluisse existimo, Antonini non amplius nomen efficitur, si è literis quibus constare debuerat, unica tantum inter scribendum prætermittatur: Illorum itidem, quæ Viri Boni officium constituunt simul, quoties Animus cuiuslibet vel unum habuerit neglectui, Totum deficit, & quæ supersunt laude excidunt sui. Ità etiam se Legem habere satis constat, quæ, cum compluresculla nobis imperet, se tamen in solidam violatam putat, si præceptorum cuivis minis fecerimus satis. Nec enim, quæ ab Antonino monita jam habes, ab illo Jacobi Apostoli Axiomate notissimo videntur multum distantia, *Jacob. ii. 10. Quisquis totam Legem servaverit, inaperget autem in uno, omnibus tenetur, (reus scilicet.)*

§ 29. *Ἀρχὴν δὲ ἐν ᾧ βίω τὸ σῶμα τοῦ καὶ ἀπαιδῆ, ἐν τούτῳ τὴν ψυχὴν παραπαιδῆν.* | Latius pater hac Animadversio, quàm Lectorum vulgus, imò (nec enim id dicere gravabor) quàm vel Ipsum facile Authorem habuisse in animo crediderim. Animam in virtutis Studio corpore

citius.

citius deficere, illi notare fuit satis. Corpus enim vires extemplo rescindendas curare, fractis semel conatibus nullum cedere, sed repulsarum patiens animos resumere denud, & opponere se fortius obstaculis. Quæ omnia & Animæ, ut se Studio ad virtutem haud minus pertinaci atque invictò accingat, documento esse debent. Nobis autem, & id ultra, quod illi perinde in opprobrium cessit, succurrat observandum. In ista nempe quotidiana Spiritus contra carnem luctâ, animum concidere priorem, & præ turpissimâ omnium ignaviâ, armis confestim traditis, hosti se ultro sub jugum mittere. Quin & alium ex hoc Effato, eumque haud inutilem eruere nobis sensum licebit. Corpus nimirum in Vero ejus Bono, vel ità saltem Vilo, ambiendo, ab inceptis nunquam desistere; Omnia experiri; nec recusare labores, nec pericula reformidare, nec præteritis desessum animum despondere: Mentem ex adverso, Viam Virtutis vix dum ingressam nihil non expavescere; primâ difficultatis facie turbari prorsus, & prius quàm ed eventum fuerit, ut quantum possit experiat, herbam dare protinus, & de victoriâ desperare.

§ 30. *Ὅτι καὶ ἀποκαταστήσῃς.* | "Quod Gatakerovisum est infamem Caesarum Libidinem & Spurcilliam omni genere flagitia notasse, id de Tyrannide magis affectatâ, intellectum maluit D'Acerius. Ità ergo ille". Quod nobis animi sui sensum redderet Antoninus explicatiorem, novum ei libuit de proprio vocabulum eudere. Perinde enim sonat, ac si dixisset, *Curæ ne Caesarissis*, h. e. Ad Crudelem Dominationem, & ad Mores Caesarum Tyrannicos, longe ablit ut ipse componas tuos. Imperatorum nempe Sapientissimus execrandam istam ambitionem, quæ primi Caesaris stimulat, populares & patriam justâ spoliarent libertate, & in ditionem redegerant suam, quanto in odio & detestatione haberet, hoc demum patet optimè designatum iri existimavit. Regeras fortasse. At qui tandem factum est, quòd ille Vir Sanctissimus, Jugum à moribus suis alienissimum, postquam damnaverat adeò perhorrueratque, non disregerit protinus, & pristina Populo restituerit jura? Respondeo. Longè aliter sub Antonino se Res habuerunt Romanæ. Potestas enim, quæ faceret cum prima in Patricios & Plebem impetum, omnium erat iniquissima, consuetudine tandem stabilita, & longo temporis tractu legitima est facta. Nec jam aut necessarium, aut tutum fuisset Leges diu receptas temere religare; aut Imperium, per se licet injustum, ne in melius quidem mutare.

Ibid. *Ἐν τῷ μέλει ἐπαίεσθαι.* | Delicioribus forsitan, ut nunc sunt homines, ista minus placeant; qui Antonino laudi ducerent potius, si

ab hoc Encomio temperasset sibi. Me verò quod attinet, qui nec rem parvi pendendam, nec Verecundiam hoc lasam pasto arbitror, quòd & hujus minimè sit oblitus, & mihi vehementer gratulor, & illi gratias habeo maximas.

§ 31. *Ἀνάντης καὶ ἀναγκὰς πάντων.* | Hic loci seipsum statim à somno videtur allocutus, occasione ab insomnio quodam minus jucundo congruenter satis arreptâ. Animo igitur somnum sibi jubet ultra excutere, ut ità tandem expergefatus torus, de rebus externis dijudicet universis perinde ac jam de isto judicasset insomnio. Verba sensus plena, & quæ acuminis & eloquentiæ Specimen haud mediocriter præ se ferunt.

§ 32. *Τὸ πᾶν ἰσχυρὸν ἂν ᾖ μόνον τὸ πρὸς ἀνελκόμενα.* | Præteritum revocare nefas, Futurum ad nos ulque nondum pervenit: Hoc igitur quod præ manibus est curare debemus unum; eoque vehementius in id animum intendere, quoniam de præsentī tantum vocabimur in judicium: Nec enim quales aut olim fuimus, aut posthac fore speraverimus, sed quales sumus, in isto demum nostrâ referet die. In quo quidem Argumento multus est D. Hieronymus, Ezechielis Caput Trigesimum Tertium Commentariis illustrans suis. Caterum, nec ità tamen de præterito securus esse licet, ut quæ olim fecerimus fecus, non nobis sæpenumero subeant in mentem, & veris plorentur lachrymis. Siquidem parum habuit Davides Peccata in posterum missa facere, nisi & crebrâ etiam recordatione animum obfirmasset contra. Nec frustra est, quòd mores jamdudum mutatus, motus tamen adhuc inclamaverit, *Desolationes meas ego agnosco, & Peccatum meum observatur mihi jactator.* Psal. li. 4.

§ 33. *Οὐκ ἔστιν ὁ πόνος τῇ χειρὶ, ἢ δὲ τὸ ποδὶ πρὸς τὴν οὐσίαν, μέλει δὲ ἀνὰ πῶν ὁ πρὸς τὸ πρὸς, καὶ ἡ χεὶρ τὸ πρὸς χεὶρ.* | Ratiocinatio solidis suffulta Argumentis. Ità sumus omnes à Naturâ comparati, ut Manus, Oculi, Pedes, singula denique corporis membra quod sui esset officii nullo exquantur negotio. Quoties autem iis in his deficere contigerit, id aliunde, & præter naturam fit. Quod inde colligit Antoninus, haud minus & ipsum recte innititur Rationi. Dum Homo in iis est, quæ ad Hominem pertinent, nec æquo amplius premitur, nec vero afficitur malo. Sarcinam causetur forsitan suis imparem humeris, at nequicquam & iniqua sunt istæ querimonie. Huc enim ferè & ista redeunt, sed levissimè tantum immutata, quæ Regum olim conscripserat Sapientissimus; *Si remisse te gerat, & dixeris Vires non superpetunt; Qui inspector est cordis Ipse intelligit, & Servatorem anime tuæ nil fallit. Reddeque is homini juxta opera sua.* Prov. xxiv. 10, 12.

§ 34. *Ἡμεῖς ἡμεῖς δὲ σὺν ἡμῶν, &c.* | Hinc officium

efficitur contra Epicurum, Voluptatem summam hominis Bonum esse non posse; quæ omnibus nullo competeret discrimine. Dedit enim exierat Antoninus, summum Bonum nihil esse istiusmodi, quod in homines nequam & perditos cadere queat.

§ 35. Οὐκ ὁρᾷ τις οἱ βέλτεροι περὶ τὰ ἀρμόζοντα ἡδὲ ἀρετῆς πρὸς τὸ ἰδιώτην. Capiculum hoc rite intellectum & proinde plurimum poterit, & oblectare. Cum enim Artifices Mechanici artis imperitos suæ ineptè cavillantes sustineant, nec tamen istis ab inepto dimoventur ineptiis, quin artis rationes enixe nihilominus servant & tueantur; Idem contendit Marcus par esse, Homo ut in suâ, omnium quorumque sunt uspiam artium dignissimâ præstantissimâque fiat constanter. Hominis utique Ars id circa ut in veritatem, Virtutem ut colat, & bene agat. Huc igitur ut operam det, & quantum poterit incumbat sedulo, nec ab illâ se depelli patiatur fas esse, eodem efficitur argumento. Præsertim cum quicquid effutiverit contra Imperitiorum & Scelerum Colluvies, id omne adeo non propositum quod mutet dignum, ut ne ægrè quidem ferendum esse, existiment qui veram adepti sunt sapientiam.

Ibid. Εἰ δ' ἀρχιτέκτων καὶ ἰατρῶν. Demirere forsitan Antoninum, quod de Mechanicis & Vulgariis verba faciens, Architectos & Medicos memoraverit simul. Et isto sane pacto parum illius Scientiæ consultum est honoris, cui tamen Hominum pars maxima, & olim cesserunt, & etiamdum cedere priores non gravantur. Quod Architectos spectat, id minus jure sit mirum, quos Mali multo majoris quam Boni Humano generi Autores novimus. Ordines enim compoliti, & exquisitè adificandi formæ, non tam Commodo nostro, dum aedes pulchrè extructas moliantur, quam, dum luxum suadent & sumptus immodicos, Incommodo cesserunt maximo. Medicos autem, quos *Diis secundos* nuncupare, & Scientiam, quam cælo delapsam prædicare non est novum, quod parvi adeo fecisset Antoninus, quid sit in causâ haud facile esset dictum, nisi Stoicæ gnaris disciplinæ. Illa enim, præ fastuoso externorum omnium despectu, Corpus ut se haberet, parvi referre avertumabat, de Animæ interim unus Salute sollicita. Nec ista multum à Platonica abhorret Scholâ, quæ in Scientiâ Morali, quâ ad Dei nostrique; ducimur notitiam, cum esset tora, quicquid erat prætereâ aut Artium aut Scientiarum, pro Mechanicis, & nullius profus pretii habere non dubitavit.

§ 38. Τὴν ποταμὸν κίνησιν, καὶ σέπτον, καὶ τὴν ἀνέστην τῆς ἀρετῆς. Utrumque perinde necessarium duxit, & Motum, & Continuitatem Materię. Hæc si demas, mortua sunt omnia. Videtur autem isthic Epicuri de Vacuo dogma datâ operâ depugnare.

§ 40. Οὐκ ἔστιν, ἐγγεγραμμένον, ὅτι εἰ τις δὲ κατεπαρῆται ποιεῖν, εἴ τι. Magna huic inest Articulo gratia. Et Lectori ut ob oculos magis conspicua subijciatur, paucis tentandum. Atterit Antoninus quæ à Peritis formantur Instrumenta, utibus quibus destinata sunt ad amissum convenire; hoc autem idem sit Formæ vi, quam ab opifice sunt adepta eisdem; nec opus esse, ut qui semel apta effinxerit, sit semper illis præstid Omissi adiutor Sui. Si igitur ista, vel Absente Authore, officio satis faciunt sunt, quanto magis Naturæ opera debita sponte præstare munia existimandum est? præsertim cum hæc Authore destituit nequeant, sed quem Creatorem habuerunt olim, eundem & Gubernatorem & Cooperatorem habeant indivisam. Ex his utique cogas vult Antoninus, Hominem, quo Natura non aliud condidit perfectius, si præceptis ejus morem gerat sedulo, suâ de spe, & sine proprio decidere non posse: Nam & Animam hominis ritè dispositam nihil aliud velle, præterquam quod vult Deus, sive (ut ad mentem Stoicorum loquar propius) Anima Mundi; cuius & Ipsa pars est, & cui nexu indissolubili adhæret. Idonea vide sis Lector rationum firmitas, & quibus si benigniorem paulò interpretationem adhibeas, veritatē Christianā maximè consentanea.

§ 42. Οἷός ἐστι καὶ καλὸς καὶ κακὸς ἐν τῷ δόγματι, καὶ χρύσιον καὶ μέντοι. Chrylippi verba apud Gatakerum habes, necnon & Plutarchi censuram; quibus quæ sequuntur postea subiungere visum est D'Acerio. Non hinc efficitur Homines Malos rerum Naturæ necessarios; sed tantum non inutiles esse. Monente Chrylippo — Quæ nisi perperam intellexisset Plutarchus, nā ille à censoriâ severitate temperasset sibi. Quas enim ille causatus est in hoc argumento difficultates & ineptias minimè ferendas, *Vitium*, (verbi gratiâ) si naturæ in commodum cedat, non amplius Deo adversari, nec esse cur ab illo odio habeatur; concidunt istæ extreplō omnes; nec est quod Chrylippum istis expediendi multi laboremus. Rem enim ne minimè quidem tangunt gentium, nec omnino prohibent, Philosophi essatum illud quin & verissimum sit nihilominus, & laude dignissimum. Rectius itaque Antoninus, & appositè ad hanc quæ nunc agitur causam, ut nihil excogitari queat aptius. Ut verbo omnia. Cum id in nostro vertatur arbitrio, Peritisne placeat magis, an rudibus & ignavis operariis acenseri; & Facta nostra an proprio splendore laudarique decore velimus, seu potius deformia sint adeo atque turpia, ut ex nostris malefactis benefacta magis niteant aliena; Cum nos, inquam, sit penes, utrum horum malum accipere, id agit Marcus, ut Homine nihil indignius esse evincat, quam si quis

quis ad deteriore partem animum applicuerit.

§ 43. Μὴν δ' ἵλασθαι τὰ τὰ ὑπὲρ ἀξίῳ ποιῆναι. In istos jam operam confert medicam, qui gravissimo laborantes morbo, omnia sollicitè ambiunt, forte nunquam suâ contenti, nunquam non invidentes aliena. Argumentum verò ita tandem optimè processurum pollicetur, si alia secum recogitantes, & quomodo se habeant cætera universi hujus partes, ad ista velint exempla animum componere. Cælestia vel primo sic constaret inuitu & Terrestria Corpora, suis incumbere Officiis singula, alienis se nunquam rebus immiscere; Munia vero longe diversissima adeo obiri sedulo, compolite, amice, ut in unum eundemque finem conspirant universa; mutuas invicem operas præstari, quibus in publicam semper aliquantum utilitatem proficitur. Hinc Totius Conservatio, hinc in Immenso isto, quas in hoc humano corpore notavit Apostolus, Concordiæ & Commoditates; ut nequa partium, tam variæ licet sint, tam dillicite, & discrepantes, (si scilicet spectas) cuiquam tamen & Sociis vel minimæ, probro illud obijcere possit, *Te mihi non est opus*. 1 Cor. xii. 21.

§ 44. Εἰ μὴ ἐβλάδυστο πρὸς τοὺς οἰκείους, &c. Monendus est iterum Lector, Antonino de Providentiâ, quam dicunt, Particulari, ne levissimam quidem subitilem dubitationem; sed ita loqui par erat, probaturo, quod etiam si Generalem tantum admisseris, ita nostram singuli minimè essent curæ, vel ita tamen quæcumque evenierint æquo ferenda esse animo; præsertim cum secum quisque recolere debeat, ista si minus nostro-ipsorum privati, at communi tamen Totius Commodo, & aptissimè congruere, & summo opere expedire: Saltem vero Corporis Membrorum cuiuslibet Salutis nimum quantum esse anteponendam. Nec hic tamen sistit pedem Marcus. Id etiam evincendum ultra in se recipit; quod, si quis excors adeo atque impius esse posset, qui Neminis non Providentiæ modò, sed & Existentiæ detrectet fidem; vel hoc absurdissimo omnium posito dogmate, summum Homini Bonum non nisi in Virtute & Justitiâ reperiri uspiam posse. Assertio quidem & vera in primis, & laudabilis, quæque vetano nonnullorum ex hodiernis Fingento non contrarietur modo, sed & justissimum incutiat pudorem. Nec enim monstra hominum desunt, qui Christicolæ Titulo quantumvis insigniti, asserere tamen non erubescunt, quod, Demptâ in Deum fide, datoque res illum non curare nostras, nihil esset reliqui, quod nos à malo reprimat prætereâ; nec Legem, nec sceleris Discrimen, nec Virtutis aut Viti, Justitiae & Injustitiæ discrimen superesse; & proinde privati cuiusque Commoda quocumque querenda modo, cum quicquid cuiuslibet libuerit, id omne illi non licere non possit.

Ibid. Ἡ ἡμῶν δύναμις, ἡμῶν εὐχρημα. Et isthic etiam Marcus, quantum ego aliorum, artificis est usus minimè vulgari; Concesso etenim Impiis quod postulerant, suo vel inde vim adstruit Argumento. Iti utique in horas & agere solent & loqui, quæ Divinæ & Existentiæ, & Providentiæ, vel ab invitis tum creditæ, tum reformidatæ manifestos peragunt. Haud opus igitur est pluribus, ut illos redarguas, quorum ratiocinationes ipsa redarguit quotidiana consuetudo.

§ 45. Ὅταν εὐεχθῶνται σταυρὸν δέλτης, ἐνδύμεται περὶ ἡμῶν ὅς τι συμβέβηκεν. Articulum hunc quoties aut oculis revilo, aut cogitatione revolvō, incredibili me voluptate, & miris ejus amoribus affectum sentio. Nos certè nimium felices; si ad Antonini ingenium mores componeremus nostros: Si Amicorum & Contubernaliū virtutes in conspectum subicerentur frequentes, quibus tanquam Tabulis mirâ depictis arte, avidi pascantur oculi; novæque explorando venustates occupati, magis in dies magisque oblectentur. Sed plerisque, ut nunc vivitur, in sequiorem partem omnia. Paucissimi enim Virtutes alienas, vel illas quarum compotes ipsi sunt, vel quibus destituti, intantum in moribus viciandis turpis potest Philautia, cujus Venenum, seu serpentem late contagionem, quod melius retundamus, id serid & supenumero recolendum est animo. Illorum nempe quibuscum intercessit consuetudo, nobis deputatum iri Virtutes, & quantum ex his profecerimus exemplis, rationem aliquando exaturum Deum: Nam & illorum benefacta eum ideo voluisse conspicua, non ut Inertibus & Otiosis, imò Improbis forsitan, aut ludo fiant, aut spectaculo saltem inutili, sed quod alios etiam suo perstringerent fulgore; ad bona & præclara stimulant ignavos; jacentes & timidos erigerent; rudibus denique Documento essent & Exemplari, ad quod, tanquam ad speculum oculos & animum intendentibus, & mens & vita edingeretur sua.

§ 54. Τὸ πρὸς σὺνεν καὶ συμφορῶν. &c. Eodem recidit istud Proverbiale, quo & illa hæc in causâ de Bono Societatis publico, & mutua Partium Sympathiâ jam superius memorata. Nec itaque jam nota illa satis atque trita Lectori obtulisse, nisi ut D. Paulum nostro consentaneum exhiberem simul; Sive patitur unus membrum (inquit ille) simul dolent omnia membra; sive honore afficitur unus membrum, congratulantur omnia membra. For autem estis Corpus Christi, & Membra particularia. 1 Cor. xii. 26, 27.

§ 55. Ἡ καὶ ἐν τῷ κόσμῳ, &c. De istiusmodi videntur locutus, qui illos, à quorum ope vel magna utilitatem percipere, vel se solites tueri possunt soli, non negligiti habent tantum, sed & respiciunt præstati, & convitiis lætantur. Hos omnium perditissimos jure merito pronunt-

& Nobis & Universe huic Compagi optimè confulitur. Nihil itaque homini aut gratius esse debuit aut familiarius. Nos interea loci iniquitatis nostræ ut pudeat fas est, postquam ab aliis immutatis commodum haud leve perceperimus, istis vicissim à nobis immutatis profici, si aegre sustineamus. Bellum ita demum instauramus denuò, quod istis intercessisse fratribus accepimus, inter quos æternis ut imperarent vicibus quando convenerat, qui natu erat minor compos rerum fœsus injusto se praelio tueri regnantem, quam exalto tempore reponere sceptrum maluit. Vices autem nostras in re qualibet detrectare, omnium est invidiosissimum.

§ 20. D'Acer. xxi. "Ο δὲ θέλει, ἢ ὅς ἐ θέλει, ἢ δὲ νῦν ἐ θέλει. | Tria in hoc insinuantur Articulo, quæ unoquoque in Officio convenient oportet; sin minus, Perfectum illud, & Suis absolutum numeris esse nequit. Faciendum utique & Quod vult Deus, & quomodo vult, & quando vult. Si vel in harum non primâ tantum claudicat, sed quæ posterius nominantur due, quæque inferioris vulgò noto haberi solent Conditiones; mancum est & frustra quodcumque aggressus fueris. Ut enim id exequi quod Deo perplacet nobis sit cura, si tamen aut tempore agamus alio quam vult, aut modo quem is probat parum, jam non illius, sed nostræ hoc est voluntati obsequi. Nos itaque perinde ac Antoninum, hæc ut habeant sollicitos & sola, & omnia, æquum est.

§ 22. D'Acer. xxii. "Ιδιον ἀνθρώπου φιλεῖν καὶ πρὸς φίλους. | Christo itaque ut *amicos diligamus*, & bene precetur *is qui nobis male dicunt* precipienti, non est quoddam morem gerere ulli gravemur; cum & Ethnicum ista humane naturæ non congrua tantum maximè, sed & propria & pecuniaria habeamus confitentem. Atque ita quidem se res habet. Quisquis enim Dominum Jesum naturæ dissentaneum quid vel iussisse, vel jubere potuisset existimat, nã ille totâ errat viâ.

§ 23. D'Acer. xxiv. Δειδὼν ἢ δὲ τὸ διαλυτῶσαι τὴν κατὰ φύσιν. | Hoc inde elicitur quod Natura, ut jam antehac dictum est, Totum illud de eadem effinxerit Materiâ. Materie verò, quippe Sensû experti, dissolvi nihilo molestem est magis, quam compingi pridem fuerat. Et ista quidem, Materiâ quod spectat ipsam, verissima sunt. Ad Nos autem quantum attinet Animâ Sensitivâ præditos, quid tandem ab istiusmodi Ratiocinatione ad dolores levandos promovetur quæ? Ut enim Materia nihil doleat, at Anima dolore non perinde immunis est. Efficeretur sanè aliquid, si nobis esset in proclivi Materiam Animâ sejungere, atque affectu omni eximere penitus; veluti vestimenta arcâ depromere, aut vinum dolio faciliè effundimus prius, quam vas ipsum diffringatur. Il-

lud quum nostrâ non sit in potestate situm, haud pluribus est opus, quibus Stoicos omnem præter modum suam venditare *Impassibilitatem* evincatur.

§ 24. D'Acer. xxv. Τὸ ὑπὸ τὸν τὴν πρὸς τὸν ἀνθρώπου. | Articulum si per se spectes venustissimum Editiones vulgatae fœdissimè deturpârunt, dum proximè sequentem contrexerunt unâ. Id agit Antoninus, ut Iram omnino præter Naturam apertissimo commonstret Argumento. Omne utique Naturæ consentaneum formam ejus adornare magis, & amores intuituum excitare; Quod verò naturæ incongruum est & contrarium illam dehonestare potius, & spectantibus fœdissimum parere. Hinc quid de Ira statuendum nulli non potest constare, de quâ rectè notavit Seneca, *Linguit decor omnis Iratos*.

Ibid. D'Acer. xxvi. Εἰ γὰρ καὶ ἡ συναισθησις τῶ ἀνθρώπου οὐκ ὀφείλει, τίς ἐπὶ τῶ ἡν αἰτία; | Sententiam hic loci Stoicorum exponit, à Platone dudum depromptam, *Satis nempe esse Mori, quam videri & vitis obratum vivere*; quod & illud etiam Tyræta reddit, *Aut Virtus aut Mors*. Quam tamen ita nobis exhibuit Imperator Sapientissimus, ut plus etiam inde commodi capere, & Sentum illi tum elegantiorum, tum & ampliorum multò adhibere Christianis liceat. Eodem enim recidit fœdè, ac si dixisset, *Spatium vite nobis idcirco vidulum, ut vitis animum eximamus, inutile demum fore, & graviore cessurum incommodo, ex quo corde obrumari, & Officiis negligentiores fœdè*, quid rerum nobis agatur, aut quod sum prodicatur vivendi copia, fuerimus profus oblit. Hoc demum pacto magnam in Capitulo gratiam deprehendes, quod, si cum vulgatis legas, crudum nimis & deforme videtur.

§ 25. D'Acer. xxvii. "Ινα αὐτὸ καρδὸς ἢ ὁ νόστος. | Quoad nempe illum in hoc rerum itatu continere visum Deo fuerit. Ut enim Mundum existimaret æternum, longissimè aberat Antoninus.

§ 35. D'Acer. xxxvii. Πλατωνικόν. | Vel hinc, Lector, tibi liquet quod nos forsân dudum monuisse memineris, Antoninum quæ tibi inter lecitandum, aut præ ceteris complacita erant magis, aut ului fore maximo præfenerat, ad Memoriz subsidium, chartis illinere solitum. Ita verò quæ jam Platoni refert accepta, in sexto de Republicâ Libro reperire est. Pag. 486. Edit. Hen. Stephan.

§ 36. D'Acer. xxxviii. Ἀντιδινικόν. | Quod tamen Alexandro tribuit Plutarchus. Si rectè: & Illud vel eo nomine verè Magnum, & in hoc effato Monumentum vel Indis devictis & honorificentius & perennius erectum meritò dixit is.

§ 37. D'Acerio xxxix. Ἀγέρον ὅτι, τὸ ὅριον ὡς αὐτοὶ ὁρίζονται. | Observationem habes & bellam cum primis, & sensus prægnantissimam. In Motibus affectuum internis quantumlibet concitatis vultum novit Animus componere, & Speciem saltem quandam Tranquillitatis ut præ se ferat efficere, cum tamen Ipse interea loci perturbatus, & gravissimis distentus curis sit. At quo tandem pacto fieri putandum est, quod extrâ & in aliud agendo sit faciliè par, idem intus & in sese effectum ut nequeat præstare? Aliis ut opem largam satis & opportunam conferat mutuo, cuius ipsa interrim inops summâ labore egestate? Et hic quidem Nodus D. olim Augustinum implicitum habuit, à quo tamen feliciter satis expedit sese in *Lib. Confess. Artic. VIII*. Causam enim scrutatus, quamobrem Anima, cum in corpus tantum possit, sit adeo tamen impos sui, invenit tandem à defectu Voluntatis id omne profectum. Quicquid enim corpori faciendum præcipit, id validè vult, & firmiter injungit; in se vero ipsam quousque imperium exerceat, hæret plerumque penderque instabilis, & ab incæpto se facile dimoveri patitur. In his utique paratur minis, quoniam & vult quoddam modo & non vult simul, Animo subinde distracto divulsoque, & nusquam sibi diu constanti. Hinc etiam sit, ut Leges vixdum fixæ resiliantur protinus, & rata omnia mandata pro irritis illicò habeantur.

§ 43. D'Acerio xlv. Μὴ συνεπιθρονεῖν. | Id Stoicis nonnulli vertebant probro, quòd Misericordiam vitâ postulare non dubitarent; Illud nempe ne ferendum quidem, aut ullâ dignum existimantes veniâ, si qua Philosophia Sapientia perfectionibus illam autumaverit accensendam, quòd Affectus tam benefici expertem se præstet. Et mihi sanè in mentem succurrit Phocionis effatum hæc in causâ minimè infectum. *Porinde scilicet esse, si quis humano de pectore misericordiam, atque iras de Deorum delubris, suscipiat*. Istas autem vituperationes, quantum ego saltem conjicio, non tam solidis Rationum fundamentis, quam speciosa quidam similitudine Veri nixas, & Stoicis injuriâ obiectas puto maximâ. Nec enim id agit Disciplina, omnium apud Veteres longè præstantissima, ut Misericordiam affectum extinctum eat funditus, Affectum humanæ præ ceteris Naturæ congruum, & rebus inclinatis maximè salutarem. Hoc illi erat quidem in animo, ut Affectum per se Bonum non derando, & iustos intra limites continendo, ne in deterius vergeret, efficeret. Quod quò magis fieret, & levibus de Causis vetuit, & fœdâ Molorum opinione cruciari; quin & Commiserationis nostræ sensum, ab inani & impiâ pieternque lamentatione temperantes, officiis potius temporaliis maximè quæ miseris in commodum & solatum

cedere possint, ut indicandum curemus, præcipit. Nec hoc sanè qui hortantur, frustra sunt; cum & Hominum pars magna se suo fœcisse facis Officio arbitrari solent, quoties miseris & egenis illud dixerint, quod nonnullis vituperio ducit Jacobus Apostolus, ut *abeant scilicet in pace, calefiant, & saturantur, nec tamen eorum quid dederint, quæ Corpori sunt necessaria*, Jac. ii. 16. Misericordiam itaque vitâ insimulabant Stoici non Omnem prorsus, sed Inutilem tantum, & Otiosam, & à ratione rectâ alienam; quæ, scilicet, vel modum servare nescit, vel manum & Sinu, (ut ad Paginæ Sacre ritum loquar) depromere recusat. His utique D. etiam Paulum ad stipulantem habes, qui *Flore* quidem *Nos cum sentibus* voluit, sed Lachrymas steriles omnino & inefficaces Deum poposcisse, id vero minimè omnium dixit. Audiamus si placet Hieronymum Apostoli mentem optimè affecutum. *Cum sentes flere* (inquit ille) *& nihil cum possis fieri conferre, Substantionis non Pietatis indicium est, quibus & consentanea sequuntur ista, si demum, ut quid deest cum vicinis flet, qui lachrymas stenti abstergendis curat*. Ut verbo omnia. Stoici videntur idem ferè quod D. Johannes præcepisse, qui Filiis ejus, (Christi nempe Nomen professis,) ne diligant alium *Sermonibus & Linguâ solum, sed Operibus & Veritate*, edicit, 1 Joh. iii. 18. Opera nempe Misericordie & probat & suadet, tum Apostolus, tum Philosophus, ita tamen Uterque, ut dum agris opem & medelam ipsi adhibemus, ne nosmet eodem corripimus morbo patiamur. Ita verò præcepta adeo non immani Perarum ingenio mores assimilant humanos, ut Bonitati potius Divinæ amulari studeant, quæ Animam alieni miseriam doloris, longè tamen extra periculi jactum sublimem collocant, & Hominem doloris expertem prorsus, præ inconcussa Sapientie tranquillitate, reddendum in se recipiunt.

§ 45. D'Acerio xlviii. Ὡς μακάρις, ὅσα καὶ ἄλλοι πρὸς τὸν ἀνθρώπου, ἢ τὸ σωζεν πρὸς τὸ σωζεν. | Locus de Platoni Gorgia delumptus, Pag. 512. ubi Socratem inducit veras Artis Dicendi commoditates explicantem; Callida autem Argutias validis refutantem argumentis, quibus artes alias huic idcirco postputandas narrat, quod & Nostræ Saluti & Alienæ Facundia præ ceteris optimè consulat. Reponit Socrates, illud Commodi longè minoris esse reverè, quam vulgò estimari solet; Nam & hoc etiam aliis perinde, Mechanicis putâ, deberi laudat, quæ tamen nullo plane habentur pretio. Sed, ut Oratoria sit peculiare, at Virtutem constar in hoc neutiquam esse sitam, ut vel reipsum, vel alios serves quousvis; fieri etenim potest, ut illicitis servantur modis, istque Virutis nonnunquam adversissimis: Nec Vitam apud nos vel ipsam tantum esse debere, ut quodcum-

que huic expediat tuenda, id plurimi protinus duci mereatur. Quid igitur restat, quod existimationem sibi magnam jure postulet? Quid denique, nos ut in illo sinu toti digram censamus? Iussit nempè Una: Quæ sola Bonos facit, quæ Legibus morem & ipsa gerit, & ut alii gerant, curat sedulo. Miranda planè sunt illa. Sed quid illa dicam, cum & tota Dissertatio ejusdem sit Propaginis, & quæ ab Omnibus Virtutis & Sapientie studiosis perlegatur, relegaturque sæpius, dignissima.

§ 47. D'Acerio xlix. *Περὶ τοῦ πᾶν ἀφ' ὧν δέξιν.* | Astrum curius non idè Marcus contemplandos vult, ut otioso suspicientes animo sterilem inde capiamus voluptatem; Sed his occupati studiis, quæ non possumus non demerari, ad illa ut nos componamus exempla. Nam & Lumina Cælestia in ordine semper suo permanentia, à recto nusquam deflectunt tramite; Conditori in omnibus morigera, & nobis quod ut tam Documentis essent, quam Ducibus, in sublimi emicantia: Locus elegantia plenus, & quem si non eodem quo novissime laudatum Patre, at Nobili saltem flemmate progenitum facile agnoscis.

Ibid. *Ἀποκρίσεις ἰδ' αἱ τῶν φαντασίᾳ τὸν ὕπνῳ τῶ χρομῶ βίᾳ.* | Egregium hoc, & verum ut nihil supra. Illud utique est cogitationum humanarum proprium, ut Animum & Mores Cogitantis effingant, in sui paulatim similitudinem tractos.

§ 48. D'Acerio, l. *Καλὸν τὸ τῶ Παλάτων.* | Nondum illud mihi apud Platonem occurrit. Sed hoc nimirum voluit Marcus; Nemini Mundum penitus innotescere, nisi desuper spectanti. Loco utique opus est edito, ut inde despiciamus Totum, iustas rerum Magnitudines, Modumque, Rationem & Ordinem uno complexi intuitu. Ita etenim nobis demum constaret, quæ hic inter se confusa videntur & contraria, in Commodum cedere, & optimè invicem disposita Nature faciem adèd non deformare, ut absolvant potius, & multo reddant elegantiores.

§ 49. D'Acerio li. *Ὁμοιῶν ἰδ' πάντως ἔσται.* | Præsentia liquidum Futurorum tanquam Semina sunt: quod facit & illud Solomonis in Ecclesiaste. Eccles. i. 9, 10. *Quid est quod fuit? Ipsam quod factum est. Quid est quod factum est? Ipsam quod faciendum.* Nihil sub sole novum. Nec valet quicquam dicere, Ecce hoc recens est: Jam enim præcessit in sæculis, quæ fuerunt ante Nos. Cap. iii. 15. Et alibi: *Quod factum est ipsum permanet, & quæ facta sunt jam fuerunt, & Deus infusuratur quod abest.*

§ 51. D'Acerio liii. *Καὶ στίσις καὶ πόσις, &c.* | Sunt isti apud Euripidem Veraculi, quibus id agit ille, ut homunciones ridendos omnibus dete-

standosque propinaret, qui de vita adeo sunt anxii, ut ista curent cogitentque sola, quæ ad hanc protelandam conducunt. In *Poem* scilicet *ἀνθρώπων καὶ ἰδ' ἡ γένεσις* superstitiose solliciti, ceterorum negligentes. Sed hæc incaustum omnia: Instat enim hora & signo dato eundem vel invititis. Hunc utique Euripidis locum notaverat Antoninus, quod minus in vitium istud vitam inhonestè trahendi delaberetur. Vita etenim si venum daretur pretio, haud tanti Sapiens emendam putaret, ut turpibus adèd & servilibus vacaret semper Ministeriis. Nos autem, ut vel Mala nobis profint aliena, cogitemus velim, quantum in Animum impendi cure fas sit, cum Corpus tanto curare studio plerique minime graventur.

§ 53. D'Acerio lv. *Ὅτις ἔχον ἐπιπλάσσει δὲ νῆα καὶ πᾶν κοινὸν λόγον, καὶ ἔσται δεινόν.* | Ratio Communis five Universalis tantumdem apud Stoicos valet, quantum ipse Deus. Deus autem cum nequid possit Nature suæ contrarium, inde efficitur, quæcumque à Deo fiunt, & Utilia, & Bona esse omnia.

§ 55. D'Acerio lvii. *Μὴ θεβήσῃς ἀλλότρια ἰγχεμονίᾳ.* | Nobis ad agendum natis aliena facta anxie scrutari minimè vacat. Ad id potius intendendus animus, ut quæ Ratio fecerit Universalis, ea nostra ipsorum privata comprobet Ratio; Nostra autem quæ fecerit privata, ut illa vicissim Communis nulla improbet. Sed istis defungi Officiis Anima non potest, nisi & Corpori pravit, & suæ in omnibus Origini congruenter agat. Optimè sanè Monitum & Antonini Philosophiæ accommodatissimè.

§ 56. D'Acerio lviii. *Ὅς ἀποπειρηκὸς δὲ καὶ καὶ νῦν βεβήκωκα, &c.* | Genuina hujus Articuli Mens subobscura, nō me fallit plurimum, isthoc demum recidit. Quod, quemadmodum si nobis esset hodierno die moriendum, nihil esset rerum omnium quod eslagitarem magis, quàm melius vivendi ut spatium protrahatur; Idem, quo nunc sunt res nostræ loco, agendum sedulo. Ut ii nempè simus homines, qui potissimum esse volumus, quantum fieri poterit primum: & consilia maturando, mortem quantumvis cecleriter appetentem prævertamus. Quod ita tandem fiat, si Mundo jam mortui, Deo in posterum vivamus uni. Huc etenim faciunt quæ olim D. Paulus, Ita & Vos existimate vos mortuos quodam esse peccato, viventes autem Deo, in Jesu Christo Domino nostro. Rom. vi. 11.

§ 59. D'Acerio lxi. *Ἐρδὼν ἢ παρὰ τῶ ἀγῶνι.* | Bona scilicet Indoles, & Mens recte disposita, fortis ad instar vivi, donec haurias fluxu perennis; sua cessas, arefcit illicò, nec se distendit amplius. Hæc utique Bonis operibus crebro repetitis fornicata; quibus dum incumbimus strenui excitatur in-

dies atque reficitur; sin otiosam permittas, languescit protinus; & brevi extinguitur. Imaginem rei huic ferè geminam sacra nobis exhibuit Pagina. Ita enim de Gratia Divinæ Domini ipse Jelas, *Fontem* illam nuncupans in humano pectore *agua Salientis in Vitam æternam*, Joh. iv. 14.

§ 60. D'Acerio lxii. *Δὲ καὶ τὸ σῶμα πεποιηται, καὶ καὶ διαείρεται.* | Cap. xix. 30. *Amicus Corporis, & Ritus Domini, & legesque Homini emanant de illo*, (inquit Auctor Ecclesiastici) Præceptum igitur utile quidem Omnibus, at illis præsertim qui Aulæ assuescunt apprime necessarium, suis dedit hic loci Antoninus.

§ 61. D'Acerio lxiii. *Ἡ βίωσις τῆ παλαιῆς ἐκαστοῦ ἵππερ τῇ ὁρῶσιν.* | Illis quæ jam huic adscripsit Perioche Catakerus potest & illud accedere. Saltantem, non ad ea tantum paratum, quæ sibi sunt ipsi facienda, sed & quid ab aliis etiam saltantibus uni, fieri debeat, probe gnarum esse: Luctantem contra, præter Animi solertiam, Corporis robur, & Generosam Audaciam, nihil quo præmuniatur, aut ad pugnam paratur in promptu habere posse. Quæ ipse agat non edoctus antea, sed & re discat nata oportet. Ipsa enim Pugna ansam præbet, istum vel effugiendo fallendi, vel ferendo fortiter perseverandi, & utrinque & technas & Vires adversarii reddendi irritas. Huic non multum est absumile, quod à D' Paulo accepimus, monente, quod Christicolis *lucta sit non adversus carnem & sanguinem, sed adversus Imperia & Potestates, adversus Principes, & Spirituales malitias, quæ sunt in sublimi.*

§ 63. D'Acerio lxv. *Πᾶσι ψυχὴ ἀκρεὴ σέρεται ἀληθείᾳ.* | Et hoc verissimum sæpius inculcat Plato. Nemo hominum ignorat volens. Sed vitio in servitute addidit, & cæco abrepti impetu, *Malam quod volumus, facimus* sapientiam. Infelices scilicet, & malum esse nescii. Rom. vii. *Bonum autem quod volumus non facimus*, nihil nempè minus quàm Bonum rati. Ità enim de hæc re edisserit D. Paulus; qui etiam Sanctis Jesu Christi Sermionibus concedere recusantes, non *Superbos tantum & turgentis, sed & Ignaros, & nihil Sciētes natos*, i. Tim. v. 4. Timotheum autem, ut se gerat erga homines istiusmodi, plurimum interesse alicui monet. Cum *Servum Domini placidum esse oporteat, aptum ad docendum tolerantem malos, cum lenitate corripientem eos qui resistunt veritati, expertum scilicet, nam illis aliquid daturus sit Deus respicientiam ad cognitionem veritatis*, 2 Tim. ii. 24, 25.

§ 61. D'Acerio lxvi. *Ὅτις ἐν τῇ τῶν δὲ σαρκὸς λόγῳ ἐκαστοῦ ὅτι πᾶν ἐνδεδωκεν.* | Vide in, Lector, quantum in illis subitatis. Perinde enim est ac si dixisset, *Intendere tantum volens, te tui ipsius opus esse scire facere.* Hominum autem cum

neminem reperias ridiculum adèd atque mollem, quem ista haud pudeat de se predicare, illos morderet, qui verbis quidem multum ab his diversis, re autem verà eadem planè se passos agnoscunt.

§ 66. D'Acerio lxviii. *Πῶς ἴσμεν εἰ Τηλαγῆς, ἢ Τηλαγῆς Σακερῆς, &c.* | En tibi Capitulum verè Aureum! in quo animi Magnitudinem, & Hominis Perfectionem ad vivum depictam conspicerè liceat, ut Allucinationi hæc in causâ nihil amplius sit loci. Qui igitur se Magnos haberi cupiunt, hoc se metiantur modulo par est, iusto quidem illo, & ab omni adulatione perquam alieno. Hinc tandem faciliè constabit, jure illam merito existimationem adepti sint necne, quam tamen ut ne promeretur, & adipiscatur hominum quilibet, per se flet unum necesse est.

Ibid. *Τηλαγῆς, ἢ Τηλαγῆς.* | *Qu'il avoit plus de vertu, que Τηλαγῆς.* Nam Τηλαγῆς fuit præstantior Sacerdos. Ita vertit D'Acerius, quo ductus argumento sequentia doceant. Aegidius (inquit) Menagius, cujus felicissimis lucubrationibus plurimum debent humaniores Literæ, in suis ad Diogenem Laertium Observationibus, locum hunc mihi videretur Apolline secundo satis emandasse. Is enim Adjectivum Τηλαγῆς vulgo putatum, pro Nomine habuit proprio. Quæ quidem Emendatio eò pluris apud nos esse debet, quod Illi primo quem sciam Omnium, quotquot Antonino operam dederunt suam, mendi aliquid hic loci delituisse suboluit. Τηλαγῆς autem iste Philosophus ab infimâ erat classe, de quo Dialogum quandam composuit Æschines, Τηλαγῆς nomine insignitum: Iustinodius tamen, ut Elogii habendus sit an Satoræ potius loco, haud injuriâ ambigi possit. Hujus etiam meminere & Athenæus, & Libellus iste, qui Demetrio Phalereo adscribit vulgò solet.

Ibid. *Μὴδὲ μὴδ' ὁ δαδὼν πινὲς ἀγροῖα.* | Alienæ tum demum assentiamur, imò & inservimus planè infelicia, quoties præ nimis anxio hominem cuiquam vel placendi studio, vel metu displicendi, officium prodimus, & menti nostræ vim illatam patimur; quoties etiam Rerum humanarum momentis ducti, & Veritatis gnari, illam tamen in iniquitate, uti loquitur D. Paulus, *decimus*, Rom. i. 18.

§ 67. D'Acerio lxix. *Ἡ φύσις ἐκ ὧν ὅτις οὐκ ἐστὶν, &c.* | Nam quo tandem fieri potuit pacto, ut res Incorporæ cum Corporeis & Materialibus mixte coalescerent unâ? En itaque, quod nobis omnium maximè mirum esse debuit; Animam ita per corpus omne diffusam, ut ne ullum ei terminum hic vel illic circumscribas loci, sed Numinis ad instar præsentem ubique, permeantem, & vivificantem quicquid hujus est molis. Hujusmodi verò Abstractiones cum insolentes nobis sine

nimis, adeo non (uti debuit) sæpius & familiari-
ter iteramus, ut vix demum ista posse animum in-
ducamus credere.

Ibid. D'Acerio lxx. *Αἶαν ἐνδὲ ραυτὶ δῖον ἀνδρῶν*
ῥαυτὶδός, καὶ ὑπὸ μινδὸς ῥαυτὶδῶναι | Aulcutes ve-
lim Lector, Auribus Animoque pariter attentissi-
mis. Antoninus Opinioni vulgo receptæ se for-
titer opponit, quæ rumore cumprimis multo, splen-
dore etiam & gloriâ haud vulgari, opus esse exi-
stimat, ad virum cæteris præstantiorem & verè
Magnum constituendum. Potest enim, (inquit
Marcus) dignus esse qui suspiciatur, etiam si vel
plebi antecellendi non sit manifestus. Error au-
tem iste quantum abhorreat à vero, Imperator Sa-
piens faceret lubens. Quin & Viros Vitæ Divinæ
proximè æmulos præ cæteris latuisse complusculos
notissimum est. Sed quid Homines dicam, cum
et ipsum de industria latuisse Deum, qui Dominus
Jesús quâ suam instituerit vitam ratione animad-
vertunt, universi nōrunt. Accedit, quod Athenis e-
tiam in mediâ illâ Altarium & Superstitionum turbâ,
ne ullam quidem Vero Devotam Deo reperit
D. Paulus, præter Aram illam Unam Deo Ignoto
adscriptam, *Act. xvii.*

Ibid. D'Acerio lxxi. *Μὴ ὅτι ἀπὸ λήθους διαλε-
κτικὸς καὶ φυσικὸς ἐστὶς, διὰ τὸ τοῦ ἀποργῶν καὶ ἐλπί-
δους.* | Nihil est quod nos pudeat, illis quæ nos-
tra non sunt in potestate caruisse. Quæ verò in
promptu posuit, & cordibus quasi nostris inseruit
Deus, horum si nos patimur indigos & expertes
vivere, id jure & probro vertendum est & vitio.
Ea tamen est & Cæcitas hominum & pervicacia, ut
his Parvi pensis ista interea loci maximo habeantur
pretio. Quod minùs esse debet mirum, si quæ ho-
mines perperam præ cæteris sibi eligunt, in gra-
vissimum illis haud rarò cesserint incommodum.

§ 68. D'Acerio lxxii. *Ἀβίσιος διαζήτου, &c.* —
Καὶ πῶς κατὰ τοὺς ἀνθρώπους βέλονται | Opini-
onem istam passim irrideri notum est nimis, nec
immerito sanè; Cum quicquid olim Animæ in se
tuosque Affectus Juris erat & Imperii, id omne
pessundedit vitiata Naturæ labe, nequitiam nisi
Gratiæ unius ope redintegrandum. Iste tamen Ar-
ticulus & ferendis infortuniis utilis esse potest, &
elegantis atque acuminis egregius optimo jure
haberi.

Ibid. *Τέχνης ἀνθρώπου ἡ Θεῶν.* | Istud ἡ vim
disjunctivæ hic loci obtinere nonnullis existimat, quo-
circa *De l'homme, & de Dieu* Artis *Humanae* & *Di-
vinæ* vertendum duxit D'Acerius: Id Antoninum
velle ratus, quod hoc etiam Deo cum Homini-
bus conveniat, ut Bonis Virtutis (si ita loqui fas

sit) Operibus, tanquam Arti cuidam, & vitæ In-
stituto utrisque communi, & Ille & Isti incum-
bant sedulo. Hoc, alibi fuit enarratum licet, &
Ideam in paucissimis sublimem non laudare ne-
queo.

§ 69. D'Acerio lxxiii. *Μήτε σφύζην, μήτε νε-
κῶν* | Festinationi nimirum vel Invidi, vel Temerarii
& Præcipitis indicium est Animi; Torpor itidem
Ignavi & parum Cogitantis. Vide Lector, si libet, &
per otium licet, quæ nos ad istos Horatii Verlicu-
los, *Epist. 2. Lib. 1.*

— *Quod si cessas, aut strenuus anteis*
Nec tardum opporior, nec præcedentibus inflo.
Modus utique inter Temeritatem & Oscitantiam
servandus, & ad virtutem contendentibus, nec
concitato nimis, nec inertis, sed cauto, sed firmo,
sed assiduo gradu incedendum est.

§ 72. D'Acerio lxxv. *Ὁ ἀνὴρ ἡ λογικὴ, &c.* | Ob-
servatio usquequaque egregia. Animus enim ad
ampliora natus quicquid nec sui simile est, nec
publicæ Societati utile, id omne, quippe quod an-
gustum nimis & jejunum, neglectui habendum sibi
& fastidio, merito existimat. Quod si Animos gens
omnis humana sic inducerent suos, Proh! quantum
curarum inanum, quæ jam sollicitos nos habent &
impeditos, hæc una Cogitatio prorsus amandaret?

§ 73. D'Acerio lxxvii. *Ὅτι οὐδὲ πεπονηκὸς*
ἦς, καὶ ἄλλος ἐπὶ πεπονηδὸς, πῇ ἐπὶ ζήτησις πείνη;
Recte Ille, at Nobis inclyta magis affulit spes.
Nec enim ob Conscientiam Boni operis tantum, &
ingentem inde profecturam animi voluptatem, ut
laxi & alacres beneficiamus par est; sed & illâ eti-
am fiduciâ freti, Deum, quod pollicitus est, abundè
liberaturum fidem; Illorum nempe, quæ in occul-
to fecerimus, præmium se nobis assatim in propa-
tulo redditurum, *Matth. vi. 4.*

§ 74. D'Acerio lxxviii. *Οὐδὲς καὶ μὴ ἀρετῆ-
κός ἀρέτῃ δὲ πρῶτος καὶ ὑψίστος.* | Verum illud
& ad rem, ut nihil supra. Universæ etenim com-
pagi, cuius & Nos partes sumus, quoties consi-
limus bene, in nostrum id ut ne recidat Commo-
dum neutiquam fieri potest. Hinc utique Sacra
Literæ ista apposuit perquam connectunt simul,
Bene agere, & eadem operâ Divites fieri in Bonis O-
peribus, jubendo, *1 Tim. vi. 18.* Rectè itaque Cle-
mens Alexandrinus, & Accipientes dare Beneficium,
& Dantes accipere monuit. Sed inter hominum in-
numeros ad Rem faciendam heu! nimium atten-
tos; (Rem aliunde, imo quocunque modo facien-
dam,) quàm paucissimos reperias, qui ut hoc de-
mum difciscant pacto diligentem intendant ope-
ram.

In Librum Octavum.

§ 1.

Αἰ τὸ τοῦ σφύζην τὸ ἀκάνοδος. | Exi-
stimationem, quam ob Philoso-
phiæ studium adeptus erat, an-
cipitem nimis & periculosam
jure merito suspicatur Antoni-
nus. Aurem enim si Philautia

insuffranti accommodasset facilem, in fastum atq;
Arrogantiam quàm proclive illi fuisset incidere?
Vitiū, omnibus quidem quantum uspiam est
hominum incommodum & grave, Principibus
verò præ cæteris exitiosum. Hunc igitur quò
minùs in scopulum impingeret, vitâ ab illis
qui naufragium facere solent oppositâ planè, iter
instituit solertissimus Gubernator. Quæ nempe de
seipsis sciunt verissimè, sed scitu minùs forsân ju-
cunda, ista Alii ut animum quantum poterit ce-
lentur suum, ne cogitantibus ægritudinem asse-
rant, solliciti cavent; proximos utique fallere haud
contenti, nisi in fucos & Sibi faciendos ingentem
impendant operam. Marcus contrâ, Philosophus
ut is merito habeatur, æquum esse negat; ut sit
autem reverâ Philosophus ne ullo prorsus fieri
posse modo fatetur. Siquidem his tantum is jure
debetur honos, qui totum vitæ spatium, & omne
animi studium in unam erogant Virtutem. Quæ
cum Otiosis contingant solis, ipsum utique à Phi-
losophiâ perquam abesse procul, ad quam seriū
quàm par erat animum adjecerat suum; & ex quo
adjecisset gravissima Reipublicæ Negotia, & nun-
quam non importunæ curæ, ab illo invitum ab-
straxissent studio, & quò minùs ad istam adspirare
laudem possit, etiamdum pergant prohibere. Hanc
itaque aliis, quibus eam promereri vacaverit, con-
cedendum potius; Contemplationes operosiores,
quæ hominem sibi vindicant integrum amandan-
dum procul statuit; Sarcinam ut ita tandem in
brevius compendium colligeret, & quod per oti-
um possit id saltem effectum daret. Naturæ, sci-
licet, & rectæ Rationi obsequendo, affectus sub ju-
gum animo mittendo, Bonum agendo quàm pote-
rit strenuè, Malum religiosissime vitando, Di-
vinæ denique Voluntati in omnibus se suæque per-
mittendo. Is etenim veræ Philosophiæ finis est ul-
timus, & nostri cuilibet, præ animi Impotentia
modo ne defuerimus officio, demum assequendus.
En tibi, Lector, quo redeat hujus Capituli Sum-
ma. Egregium sat scio agnoscis, fac sis tibi præ-
stes & Utile. Nam nec parum se profecisse sciat,

quisquis Antonini exemplo edoctus, se penitus
perspectum habere, & sibi haud iniquus Judex,
rectam de Virtutibus & Vitiis, Doribus & Dese-
ctibus animi sui, sententiam dicere poterit.

Ibid. *Πεπνέσται δὲ σὺ πῶς πλανήσεις.* | Ha-
bet & Salomonem in Ecclesiastæ suo hoc itidem
consistentem. Felicitatem verò si tanto quæsitam
impendio & labore Reges & Potentissimi & Sapi-
entissimi non erant assequendo, Ubiam tandem
loci Idiotæ, quibus angustior multò & Mens &
Res est, id se Theauri reperturos speraverint?

Ibid. *Οὐκ ἐν Συλλογισμοῖς.* | Nam quo ponit
hoc fieri pacto? Syllogismus, (Ars nempe ratio-
cinandi omnis) non est ipse Finis, sed Mediis tan-
tum annumerandus, quibus ad finem contenditur.
In illo igitur, ut summum Bonum ponatur, imò
ut in illo quis positum existimet, adeo est à ratione
alienum, ut nihil magis. Atque isthoc sane ad
vanitatem Sciolorum redarguendam, haud indig-
num judicavi, quod hic obiter monerem.

§ 2. *Καθ' ἑαυτὸν πρῶτον ἐρώτα σταντὸν, πῶς*
μοι αὐτὴ ἔχει; | Huic li ut par est obtemperatum
esset Regulæ, Honores & Famam ambientium va-
nis simul & sollicitis conatibus aliquis saltem per-
neretur Modus. Heus etenim; quò festinas Bone
Vir? aut quid illud est rei, cui vehementer adeo
contentione inhias? Quod enim jam agis, si ho-
minis sit Liberi & Sapientis Officium, nihil in eo
desideratur ultra: Quorsum igitur Operis Boni
Conscientiâ haud contentus, inanem tibi Laudis
umbram, & popularem admirationem mercedis
loco quæras?

Ibid. *Ἰσχύς Θεῶν.* | Bona facere indefinen-
ter suæ Naturæ vi, & Malum in se admittere non
posse, Deo competunt soli, & semper. Hominum
autem quisquis huic Universæ Virtutis legi obse-
quitur, ad Dei exemplum animum is moresque
componit suos. Id unum atque idem agit, sed co-
natu minùs felici: Eodem tendit loci, sed secu-
rus longè, & pallibus infinitum quantum haud æ-
quis. His enim geminum quid Antoninum &
ante hac submonuisse memini, ubi Sapientem eā-
dem cum Deo in arte versatum depinxerat.

§ 3. *Ἀλέξανδρος δὲ καὶ Γαῖος, καὶ Πομπηῖος*
ἡ σφὴς Διογένη καὶ Ἡρακλείτου, καὶ Σωκράτους;
Articulus is Magnorum titulos nimium quantum
minuit deprimitque, dum Imperatorum quos un-
quam viderat hominum vitâ lividissimos Celeber-
rimosque,

rationum fundamentis innixa. Rem enim si quis aquâ perpendat lance, animo nimirum à Cupiditate, & Commodi ratione libero, qui tandem te turpius illusum dederis, quam si famam & plausus populares affectes, rumusculos præsertim posthumes, si quam poteris vehementissimo aucupere Studio. Nonne Homines unde ista tibi polliceris, & ignoti sunt, & nondum in lucem editi, tum & imperiti, & nihili prorsus, quos si nolle tibi contigisset, nec tute æstimare, nedum sustinere posses? Infandum quantum hoc à rectâ ratione abhorreat, & quod vel secum adeo pugnet, ut rem omnium absurdissimam nec verbis expedire, nec cogitatione assequi hominum quisquam valeat.

§ 45. D'Acer. xviii. *Ἀεὶ τὸ πρὸ αἵματος, ἢ αὐτὸ κακὸς μὲ ἔχει*. Siquis adeo esset semper compos sui, ut de singulis examen illud accuratius instituire posset, nihil apud nos tanti futurum arbitror, ob quod mens nostra se habeat malè. Pluris enim hoc est externa facere, quorum vel quæ maxima, vel quæ gravissima vulgò existimari solent, quoties nobis obtingunt, si animus ignavio paulò cedat locum, atque herbam porrigat, jure quidem merito rogitemus indignabundi

Cui tantum de Te licet?

§ 47. D'Acer. i. *Ἀπὸ ἐν ἐν τῷ ζῶντι ἀνθρώπου, ἢ καὶ ἐν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, &c.* | En quod illis respondas, qui se solent in risum vertere, cum isto vehementioris animi impetûs proposito, *Nec vivere mihi est cordi, id ne fiat.* Excedas igitur de vitâ, sed æquo fæc excedas animo, eodem utique quo, si omnia ex voto processissent, esses usus. Quod postea adiecit, Viro vel Christiano dignissimum est. Hanc Antonini mentem fuisse nullus dubito, quam tamen Interpretes minùs assecuti locum nobis fœdè mutilatum dederunt. Id quod idoneis etiam argumentis evincere nobis esset in promptu, si Criticam in præfens provinciam ornandam suscepissemus.

§ 50. D'Acer. liii. *Σίμων πλεῖς ἀφ' ἑσ. βέλτε ἐν τῇ δόξῃ, ἔκλεινον.* | Id Antonino erat cura, ut in illorum ne impingeret infirmitas, qui omnia, quorum Commoditates ipsi non habent compertas, damnare confestim nulli dubitant; *Quamobrem ista in mundo?* rogantes. Jam verò ne tempus in eo terneret, ut cui quodque Bono sit, ostendat; quod & sibi operesum nimis, & Lectori gravissimo fuisset tædio, satis id habuit monstrare; Quod, quæ nobis aut incommoda videntur sapius, aut supervacua, natura tamen ex usu esse maximo; Eamque his instructam, illa demum in lucem proferre, quorum & elegantiam meritò demitatur, & utilitatem inde haud mediocrem percipimus. Scitum sane habes Articulam, Viro & Probo imprimis & Philosopho undique consentaneum.

Ibid. *Ἀρκέται ἐν καὶ χάρις τῇ ὁμοιότητι, καὶ τέρει τῇ*

ἰδιῳ. | Pulchrè dictum. Natura scilicet in se per Materiam operatur solam. Artificis utique locum nata; Formæ igitur tantum illius ab arbitrio pendet; Materiam igitur si desuperis, rerum ne minimam quidem effingere valet Natura. Ille ergo Dei & Naturæ vires inter se quodammodo discernere discas; & aliqualem saltem, minùs perfectam licet, Mundi de nihilo creati Ideam animo concipere. Dei id opificium unius esse potest, citrà, & supra naturam agentis; vel hoc Caputulum efficit. Sed ista quæ captum exuperant nostrum, satius est ut Fidei depurentur omnia.

§ 52. D'Acerio lvi. *Ὁ μὲν καὶ αἰδὸς ὅτι ἐστὶ νόμος, ἐκ αἰδὸς ὅτι ἐστὶν.* | Quenquam hominum rudem adeo & recordem esse, ut an Mundus sit nesciat! Elementa scilicet, Terra, Cælum, ceteraque quibus compages hæc pulcherrima conficitur sensus fugere non possunt. Sed longè aliud voluit Antoninus. Scit nempe Mundum esse is unus, qui, Unde fuerit, à Quo formatus olim ac dispositus, Cui denique sit etiamdum cura, nec non & Quo communi partes ejus connectantur vinculo, Quem denique in hoc universo locum is ipse sortitus fuerit, & ad Quid operis à Natura constitutur, caput cogitatque. Duplex enim ista notitia, quâ & Mundum noscitis & Teipsum, in hacet simul, ut hæc parte demptâ, illius etiam ut expers his necesse est. Venuista quidem illa, & fani consilii plena.

Ibid. *Τὸς ἐν φαίνεται σοὶ ὁ τὸν ἥδ' ἐκείνου ἐπινοῶν, &c.* | An quisquam est Lectorum, qui dum antecessis inhereret, eo demum perventurum speraverit Antoninum? Conclusionem improvisam forsân, sed quâ nihil aut solidum magis, aut acutum dixeris. Nam nec vulgari sæpe aliis usus artificio, hanc quâ sibi peculiarem in laudem vindicat, ejusmodi Veritates notissimis exculpendi principiis, quas procul à conspectu latitantes non nisi oculatissimus quisque cogitando assequi potuisset.

§ 54. D'Acer. lviii. *Μηκέτι μόνον συμπτῶν τῷ αἰετῶνι ἀεὶ, ἀλλὰ ἡδὲ καὶ συμπεριεῖν τῷ αἰετῶνι πάντα νοσῶν.* | Habet etiam & Suum Anima humana Cælum natale, purum illud imprimis, & morbis ejus magis aptum levandis, quam quod solent corporibus agrotis præscribere Medici. Et nobiscum sane actum esset optimè, si agnus ad illud pari confugeretur Studio, quo de salute anxii ad hoc maturare sagunt.

§ 55. D'Acer. lix. *Τενικὸς μὲν ἡ κακία ὅθεν βλάπτει τὸν κόσμον.* | Malitia ut Mundo obit generatim, fieri neutiquam potest; quippe quæ per se ne existit quidem, naturam Accidentis tantum nata, & proinde Animæ dum adhaeret nostræ, illam unam Malo afficit. Quin & ipsa eo tantum usque afficitur malo Anima, donec istam expuere

Miseriam,

Miseriam, & periculo expedire sese præ Ignavia aut Impotentia cessaverit sua. Hujus autem Articuli veritatem evicit Epictetus, & rei Imagine ad vivum depictâ rem illustravit. *Ὁμοῖον αὐτοῦ (φύσιν) ἡ ψυχή, αὐτὸς τὸ σπυρίον, &c.*

Εὐχρί. cap. xxxiv. *Ὡς ἐπὶ καὶ τοῦτο ἐν λόγῳ γίνεται. Quemadmodum (inquit) aberrandi causa meta non ponitur, sic nec Mali Natura in*

Mundo existit. Cujus Argumenti vis huc demum recidit. Posito, quod Malum reverà existat, sequeretur, metâ id vicem nancisci, apud istos qui in se ultro admittunt; sed Contrarium liquet; id nempe quotquot uspiam sunt hominum summo conari Studio, ut Malum devitent. Nemo est enim, qui Malum sibi vult, ut animum ad malè agendum qui deditâ instituit operâ. Istud igitur quoties quemvis affectare contingat, non id est Malum quâ Malum animo amplecti, sed Malum sub falsâ Boni specie latitans. Meta utique, ad quam interea loci contenditur, non nisi illud speciosum est & falsò creditum Bonum. Hæc igitur cum ista se habeant, (quæ quin ita habeant sese dubio non est locus) si Malum omnino existeret, eò demum existere dixerimus, quò illud homines defugerent. Quod tantundem est, ac si idcirco dixeris existere, ut ne existat prorsus. Eò etenim tandem ut deveniatur necesse est, & in istud impingas ineptiæ omnium absurdissimæ, Metam indeo poni, ne Meta sit loco. Oculis scilicet animosque de præmio decertantium, ne ad se attrahat; quod si forsân attraxerit, at hoc idcirco fieri tantum, non quò attingant demum, sed ab isto ut quam poterunt longissimè aberrant scopo.

§ 56. D'Acer. lx. *Τῷ εὐθὺς περιεργεῖν τὸ πρὸ πολλῶν περιεργεῖν ἐπὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἐστὶν, &c.* | Liberum Arbitrium, cuius ope vel ad bonum se, vel ad malum comparent, omnibus ex æquo distributa est Natura. Ad hoc autem vel illud eligendum nihilo magis ex eo definitur animus meus, quòd vicinus jam idem elegerit. Vis enim ista esset & necessitas, cui cum Arbitrii Libertate nequaquam convenire poterit. Hinc sequitur, Alium quemlibet, Vir Bonus, aut Malus, Felix aut Infelix ut ipse sim, neutriquam posse præstare. Ab illius sane monitis & Exemplo mihi profici poterit plurimum, sive his edoctus ad Bona me sentiam stimulatam acris; sive, si is minus rectè vixerit, quæ in illius vitâ displicent, ut in meâ emendanda curem scilicet; Potest etiam fieri, ut alieni tactus vicii contagio, ad illius facinora eadem audacior; Atqui Mores meos nec in melius hoc pacto, nec in deterius mutare queam, quin ipse propriæ voluntatis attentum præberim prius. Nihil est utique quod alios incutemus, aut vicem dolamus nostram; quorum enim tristes in cassum jactentur querimonie, cum, ut Seneca rectè monet, Bono lo-

co res humane sunt, quod vultis nisi vitio suo miser est.

§ 57. D'Acer. lxi. *Ὁ ἡμεῖς καὶ τὰ κατὰ φύσιν καὶ πάντα γὰρ κινεῖται, ἡ αὐτὴ ἐκείνου.* | Antoninus hic loci, Imagine perquam eleganti adhibitâ, Animæ nobis naturam, & operandi morem delineat; sua qui debeat obire munia, & alios ad Sapientiam instituere, luculenter ejusdem imaginis ope docet. Soli utique similis illa, qui dum objecta sibi corpora illustrat, suo nativo lumine, nec ista impertit, nec seipsam spoliât. Lucem diffundit quidem, aeris quaque versum ambientis ministerio usus, sed quicquid interim de proprio est, id omne sibi integrum asseruat. Radii etiam solidis quoties & opacis obvenierint corporibus, non pereunt prorsus, & incassum emittuntur, sed cursu tantum leviter immutato, descriproque Reflexionis, quem nuncupant, Angulo, isti qui Incidentie dicitur æquali, lucem hoc coacti diverticulo aliò tantum deferunt suam. Ita nempe ut & nostra se componat Anima fas est. Aliis ut dum faciem præfert, aut lumen de lumine accendit suo, ab Origine Cœlesti ne divelli se patiatur: Ne denique concidat extemplo, aut frustra se esse suspicetur, quoties illi, quod diffundere gessit, luminis obstititur. Sed vim & repulsum sustineat fortis, quodque iste noluit Homo, in alterum potius, qui capiendo sit magis, deflectat Beneficium. Nec enim qui nostris conatibus renituntur contrâ, animum vero afficere damno magis queant, quam corpus opacum Solem aut lumine exuere, aut in eorum reddere. Id nempe sibi obest soli; quod dum alieno opponit sese officio, Autori quidem nihil detrahit, sibi verò, oblata privato luce, & in tenebris adhuc manenti, efficit plurimum. Huc demum redit Argumentum à Sole petitum. His animum si advertas sedulo, obfirmata inter disputandum pertinacia, Adversariorum acrimonia, & impetus cedere nescis, minùs te urent male; Dum omnia hæc æquo ferens animo, quæ Huic forsân incassum cesserunt Rationes, illius in usum melioribus auspiciis transferendas curaveris. De ipsâ Similitudine hoc unum restat monendum; Solem nempe, non nisi per motum acci lumen corporibus sustinere, nec absque isto Medio in nos agere posse; Mentem verò humanam lumen suum vi suspente dispersit, nec illi aliquo opus esse Medio, quod ætati sit adjumento. Animam itaque non tam Soli, quam ipsi Deo similem, hæc in causâ jure meritissimo prædicaveris.

Ibid. *Ἡ γὰρ χάρις ἐστὶν πάσι ἐστὶν.* | Ex his conji cere est, quid Antoninus de Lucis Radiis senserit. Utique nihil aliud, quam illa quædam tenuiora, & genuinam solis Substantiam in longum extensam radios credidisse. Nec mirum, cum qui ab istâ erant Schola Philosophi, Rerum Physica

rum Imperiti nimis, lumen Primum à Secundario dignoscere nulli calluerint. Partes dico Corporis Lucidi, quod Fontis vice fungitur, ab isto lumine, quod rivorum instar, in corpora objecta inde defluxit. Potest tamen & huic Imperatoris Idæ benignior adhiberi Interpretatio, si de Materiâ tantum circa Solem agitâ locutum dixeris, quæ semper, nervi instar tenet, prompta & ad impressiones quavis apta, actionem à Sole inceptam pergit porro transmittere, & quos ipse primus ciebat motus, ex omni parte producere.

§ 60. D'Acer. lxxv. Ἀλλος βέλθ', ἄλλος τὸς ὀρέγεται. | Avidam nimis & præcœcem animi festinationem hic loci damnat, Sapientiæ studiosis in-ger agendum perquam solennem. Dum enim ad Scopum, Jaculi instar, rectâ contendunt, præ in-tempestivâ acceleratione implicent se sape, & impediunt magis; & viam ad metam quò moliuntur vehementius, eò ab istâ longius abcedunt. Sagittæ quidem est ad scopum quò dirigitur directo tramite collineare, nec ab istâ desleclitur lineâ, nisi quatenus à suo aberrat scopo. Sed menti nostræ nec eandem insistere viam licet, nec, si liceret, expedit. Omnia illi sedulo indaganda, nec illud de quo queritur unum, sed & alia huic similia & cognata perpendenda; sic nisi multis diverticulis, & longis ambagibus verum assequi non potes, si res perspectas habere penitus animus tibi sit. Iste Motus interea Menti nostræ perinde congruus, & pro recto habendus, ac ille quem Sagittæ familiarem novimus. Tantundem enim efficit; dum ad metam accedit propius, etiam si ab illâ declinare videatur. Insigne hujus articuli exemplum ipsum habes Platonem. Is inter Dialogos multis & prolis ad eò digressionibus indulget, ut ab Incepto non ræd excurrere prorsus, imò Propositi vel oblitus videatur; Cordato tamen Lectori & volupi est sapientius animadvertere, & mirari simul contin-

git, quàm egregio tandem artificio, qui divagantis, imò incogitantis ferè speciem præ se diu tulerat, omnia ad rem perducatur; & quæ temerè confusa eras suspicatus, ea demum ut demonstrationis vim habeant simul sumpta, quitandem efficiat. Quin & id adicere nullus dubito, quisquis ista, quæ Platonis parum gnari otiosa existimare solent, aut missa fecerit, aut alio, cogn. directo ordine disposuerit; illum non de elegantia tantum Platonis, sed & de argumentorum c-tiam vi, & rei certitudine haud parum detracturum.

§ 61. D'Acer. lxxv. Εἰσέναι εἰς τὸ ἡγεμονικὸν ἐκείν', &c. | Præceptum universi utile, sed Principibus apprimè necessarium; qui & præ inmensâ ferè Potentiâ nihil non possunt, & summo attenti imperio nimium sunt proclives. Illis, in primis, quò magis pollent eò expedit magis ut animi animumque dum præbent omnibus faciliem, ne temerè tamen vel cuiquam adhibeant fidem, vel de quoquam iudicium ferant. Nam nec illi esse satis debet, si quæ vel dixerint vel fecerint sui, habeant comperta, nisi & ingenium cuiusque habeant perspicuum, & quo ista dicta & facta sint animo, eisdem intelligent. Huc, ni fallor, facit Prius hujus Articuli Membrium. Ad Posterius quod attinet, Fraudem illud & simulationem astutam, tam mores & Actiones externas, quàm Affectus & Cogitationes animi vitiantem, amandandam procul jubet. Ista dico omnia, quæ Civilis (quam vocant) Prudentiæ, & Republicæ melius administrandæ Commoditates in Virtutum quidem censum adscribere non videntur. Sed Scientia tamen Moralis & Divina Veritas, (à quibus id omnium abhorret maximè, ut aut quavis de causâ, vel alienam induas specie, vel rem quamlibet, vitio contamines,) Vulpinas nihilominus versutis, & culpæ postulant gravissimæ, & summo notant odio & vituperio dignas.

In Librum Nonum.

§ 1.

Ἀδὴν ἀσχεῖ. | Dogma verissimum, idemque scitu adeò necessarium, ut ejus ne Ethnicos quidem ignaros voluerit Deus. Proximus igitur, si ve à te male audiat, si ve opis assistit indigeat tuæ, quam tamen conferre possis.

Sive Alii bonus, at Tibi nequam ipsi, aut nec Tui tantum sed & alieni prodigus fueris; si Tempus denique & Talenta fidei commissa tuæ, vel male assumpta, vel otiosa prorsus Spem Domini fefellerint; Pietatis te scias, perinde ac Justitiæ læsæ obstrictum crimine. At quantò rectius, (quod nostri nos ut pudeat in causâ esse debet) de his Antoninus, quàm Christianorum multò pars maxima; qui istis parum habitis pensis in Deum hoc pacto peccari non animum advertunt?

Ibid. Ὁ δ' ἄνθρωπος ἀδελφὸς ἀσχεῖ. | Cogita quantum à Marco iterum nos distemus intervallo; qui, reum impietatis dum is vel Involuntarium peragit mendacium, acriores nos vel Voluntario præstare, & Speciosas quantum possumus excusationes comminisci, (Indignum dictu) haud erubescimus.

Ibid. Μάχηται δὲ ὁ δὴ πᾶσι πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἐμὲν παρ' ἐαυτὸν. | Plena sensus omnia, nec vel unica vox occurrit, quæ suo pondere destituatur. Hoc utique vult Antoninus: Liberum Arbitrium supernè dono datum esse, necnon & idoneam Verum à Falso discernendi Facultatem, ejusmodi saltem, quæ æternas Veritatis rationes & regulas dignoscendo satis esset. Has autem à Deo fundamenti vice positas, aut facis instar in omni accensas pectore, ut illarum ope ad majora & difficiliora progredi valeamus. Hinc sequitur, Hominum Ignorantiam pro Voluntariâ duci, & vitio illis verti debere; per ipsos siquidem quod ignorent stetit, qui Scientiæ mediæ & adjumenta Nature susceperat, neglectui habuerunt. Quorum utique spretoium & effectus, & supplicium est Animus in posterum occæcatus; ut mendacium à veritate nequeat amplius internoscere. Vide sis, Lector, quantum Scientiæ vel ex hoc uno Dogmate se præbeat eliciendum, quantumque quod demirare divini Veritatis in Philosopho Pagina Sacra rudi effulserit.

Ibid. Ἀρχὴ γὰρ τὸν πᾶσιν μέγιστον πᾶσι τῇ κοινῇ φύσει. | In hunc impiegit seculum Platonem,

tes, à Naufragii periculo non prius liberatus, quàm ad Sacra confugisset, & qui pios impiosque maneat exitus, animo serid recoluisse. Mei (inquit) pene moti sunt pedes, pene effusi sunt gressus mei. Quia zelavi super iniquos, pacem peccatorum videns, &c. Donec intrem in Sanctuarium Domini, & intelligam in novissimis coram. Psal. 73.

Ibid. Συλλαβῶσαι πᾶσι λόγους ἡς ἐπιδράω. | Nihil enim nisi prævium & certis præstiturum legibus evenire fassi sunt Stoici, siquidem Deum & præsentisse, & animo quasi effluxisse non futura tantum, sed & possibilia omnia illis visum est. Primaria verò ista & Universalis (si ita loqui fas sit) Providentia, quin Deus se singulis immisceat eventibus, nulla prohibet. Penes enim illum est unum qui destinaverat, decreta præstare & persicere sua. Parum scilicet illi fuisset, à primo statim rerum Exordio formasse semel, atque ordine disposuisse omnia; Quod tamen Regibus solenne novimus, qui de Legibus ferendis tantum solliciti, latis postea permittunt rempublicam. Sed Dei Bonitas nec initium, nec modum, nec finem capit; Effentia Divina comes indivulsa; nec præsens modò, modò absens; sed & semper & ubique præstid habemus Deum. Ità tamen adest Singularis, ut ne Ullo claudi possit aut contineri; ita etiam omnibus providet, ut ad singula simul pertingat, & virtutem ubique actu & perfectè exeret suam.

§ 3. Νῦν δ' ὁ δὴς ὁσὸν σὸς ἐν τῇ διαφωνίᾳ τῆς συμβιβάσεως. | Cave ista intelligas Opinionum dissidia, quæ de rebus per se indifferentibus nunquam non oboriuntur. Alia nempe Marci animum subiit eaque gravior, & minus aequè ferenda Sententiarum pugna, momentosa illa, & ad naturam nostram spectans, quoties utique de Bono & Malo, Justo & Injusto, Veritate & Religione utrinque acerrimè disceptatur. Nec dissendum, quòd nihil ferè vivendi nos tadio afficiat magis, quàm si hujusmodi dissensionibus vexati, quotidianas contumelias suffere cogamur, quas vel in nosmet, (sed id parum est,) imò quas in ipsam Deum, & sacrosancta illius instituta homines obdormat nequam ore sacrilego evomentes non perhorrescant.

§ 5. Ἀδὴν πᾶσι δὲ μὴ πᾶσι πᾶσι, ὁ δὴς ὁσὸν πᾶσι. | Non enim solum natus est Homo, ut nequid in se adveniret Mali, sed ut aliquid etiam faciat Boni: quod Christus & alibi, & isthæ præsertim dissidatissimo nos docuit exemplo, quo Ser-

tum ibant invicem, ut Principes instituendos in se recipere, *Secundum Artem* quod dici solet, imperitare edoctos, ad Administrationis itaq; Publicæ argutias Philosophia dogmata componebant. Promissa is jure ridet, ut inania & subtilia nimis. Quisquis enim bene imperare studet, civilem is prudentiam in eo præsertim politam intelligat, quæ Deus jussit, illa ut agat, & sola, & sedulo. Hoc demum uno Ethicæ & Politicæ inter se convenient pacto. Nec pluribus, aut exquisitâ magis opus est arte, cum vel hæc Sola Regula Imperatori bono sit satis. Discordes autem inter se qui in gratiam reponere volunt Scientias, (quod solent imperiti, & officiosè seduli.) offensiones quas lenire satagunt accedunt magis. Neque enim, ut nunc vivitur dierum, vel huic, vel illi concedas quidquam, quin alteram plus æquo deftras; & alieno impendio, alteri compares commodum.

Ibid. Μὴδὲ τὴν Πλάτωνος πολιτείαν ἐλπίε. | Quoties in Sophistas hic loci notatos, & surilem eorum subtilitatem illudi contigerat, ad Platonis de Republicâ Libellum confingere solenne illis erat. Huic utique objectioni & Homuncionum istiusmodi grandiloquentiæ ut obtutetur os, Rempublicam, qualem depinxit Plato, in terris ne sperare quidem fas esse, (Tantum abest ut quis actu effingat,) responderet Antoninus. Illam itaque Ideam Deo soli, qui nihil non potest, perficiendam relinquant; Hominum liquidem & Principum vel Potentissimos tantum de se promittere, extremæ esset dementia. Horum utique Leges & Autoritatem, quantæ quantæ sint, Mentis tamen Subditorum, atque Animi Sententia fugiant, falsantque necesse est. Accedit, quod ipse Plato speciem hanc ita expressisse videatur, non eo consilio, Principes & Respublicas ut hoc se modulo metirentur; sed Imaginem pulcherrimam & utqueque perfectam ob oculos ponentes, similitudinem saltem aliqualem, & quantam vitæ humanæ patitur ratio, ut assequi possent; Vitæ vero & Defectus quibus singula urgentur Imperia, ut eo facilius & adverti queant & emendari; quin & Virtutes etiam & Præstantias, quas minus forsitan perfectas adepta sunt, ut Reges cum isto contendentes Archetypo, & sentiunt, & excolant, & quantum fieri poterit, promoveant. Quid igitur, forsitan rogit, Principi faciendum, qui Rempublicam eo usque perfectionis & felicitatis adduci possit, ne sperare quidem esset ausus? Id nempe unum, ut ad id quod in se est strenuus intendat animum, Deo se præstet in omnibus morigerum, & quæ nec vis nec sapientia humana efficere valeat, ea ut omnia si aactus virtute Dei Opt. Max. committat commendæque Curæ & Consilio.

Ibid. Καὶς δὲ δογματῶν μεταβολὴς πᾶσι ἢ δὲ ἀπὸ τοῦ ὁρίαν | Rectè monitum. Principibus nihil

supereft, quod à mentis parum sanæ subditis sperent, præter obsequium simulatum tantum, vel à supplicii metu, vel lucri spe profectum. Istos vero mentis esse parum sanæ existimo, qui Verum à Falso, Justum ab Injusto fecernere, Quid deceat & oporteat, dignoscere non valent. Socrates utique id in se non immeritò suscepit probandum, quodd, quod quisque doctior est & sapientior, eo sit Imperanti obsecutus libentius. Quod si verum est (& est dubio procul omni verillimum) inde efficitur, Principes tum demum optime rebus suis consulere, cum Bonarum Literarum Studiis Fautores & Patronos se præstent maximè propitios. Ab his mirum nō folio Regali, non modo Fulgor & Decus, sed & salus, & Stabilitas, & Tutamen ingens accedit.

Ibid. Ὑπαγε νῦν καὶ Ἀλέξανδρον, &c. | In his se jactare exemplis Sophistarum turbæ familiare erat; & Viros suæ, quam præ se ferebant, Arcis regnandi peritos prædicare. Rem ad accuratius examen vocatam noluit Antoninus; ne quid in tanta nomina peccare videretur. Quod vero missum fecerat, ipse haud obscure innot, *οὐκ ἔστιν ἵψι* jubendo, fuerintne vel illi Principes, quales existimari vellent maxime, & quotidianæ vitæ consuetudo an morum Gravitati tantopere laudatæ congruerit. Nam Philosophicam unicam esse Gravitatem opinandum, cum & Tragicam præterea & Theatricam, ostentationi compositam, & tam omnem & elaboratam novimus. Justitia vero fraudis omnino expertis, & intemerata est, & simulare nescia, & sibi semper constans.

Ibid. Ἀπὸν δὲ καὶ αἰδῆμον τὸ φιλοσοφίας ἔργον. | Viden' Lector Antoninum, ut se paucis graphicè depinxerit? Gravitationem fastuosam istius putat Principis, qui Scientiæ Civili primas, Morali vero & Divinæ non nisi secundas partes tribuit. Modestiam ex adverso & Morum Simplicitatem illi peculiare reponit, cui Religio & Virtus in primis habentur, Artes vero Politicæ eā tantum tenus ducuntur laudi, quæ Dei & Naturæ Præceptis nullæ repugnant. Aberat utique quàm longulimè Marcus ab istâ Politicorum sententiâ comprobandâ, quæ Res administrantibus publicas nihil fere non licere; Imperio potius à communi scilicet Justitiæ solutis Legē, novas & liberiores rationes excogitandas; Religionem autem, & Mentis sibi conciliæ reverentiam, & præstitum in omnibus Deo obsequium adeo non Imperantibus prodest; autumat, ut quàm maximè officiant. Nec his animum vacare posse ineptiis, nisi & suo & Reipublicæ summo periculo.

§ 31. D'Acer. xxxiii. Οὐκ ἔστι περὶ τῆς Justitiæ in quo posita sit paucis docet. Actiones scilicet ut culpā vacent parum refert, nisi & Intentiones, & Cupiditates pure sint, & Injurie criminis expertes.

§ 34. D'Acer. xxxvi. Ὅσα οἴσιν. | En Judicium! quo nemum unquam aut æquius tulerit aut prudentius. Atat, quantum est hominum istiusmodi, & quam vano se essent fultu; tanquam ab ipsis sive laudantibus, sive vituperantibus, Bonum & Malum alienum penderet omne?

§ 35. D'Acer. xxxvii. Τὶ ἐν λέγεις ὅτι ἐν τῷ πέντε, καὶ ὅτι πέντε αἱ καὶ ἑξήκοντα. | Prolatantiam atque impietatem notat Antoninus, qui Mundi hujus ordinem vitii insimulare non veretur; sed temerè & fortitè fieri omnia, perfrixi quæ sunt fronte, contendunt. Hocce est hominis? Hocce Vermiculi, Terræ scilicet & Cineris Officium, Deum ut in judicium provocet, quæ verò, non vires modò, sed & captum plane exsuperant, de his quod perperam atque inconsulto fiant, decretoriè ut audeat statuere? scilicet Naturam istè Universalem, à quâ & ipse conditus est, privato subicere, examini, & stulticia manifestam peragere, in se recipit, qui hæc audent. Effectum mirum nō suâ se Causa sapientius jactat & præstantius. Proh exeam & sacrilegam Homunculi arrogantis audaciam!

Ibid. Ἀλλὰ κατακέκαται ὁ κόσμος ἐν ἀδολογητοῖς κακοῖς συνήχεσθαι. | Quod ne supponendum est quidem fieri ullo posse pacto. Nec enim in Deum tam Optimum quàm Maximum immanitatis istud cadere censendum est, ut Operum suorum quodvis eo tantum effingeret, quo miserum reddat. Quin itaque rem ut se habeat recte dijudicemus; & ipsam Maledictionem, unde omnia proveniunt infortunia atque incommoda, non Dei operibus annumerandum, aut Illi tribuendum Authori, sed ab ipso Homine exortam cogitemus. Nam, quod Antonino quidem minus suboluit, Peccati est ista Supplicium, & ab hac unica profecta Causa. Sed si Deum adhuc Authorem obtundas, at memineris velim, istud non Creatoris esse Voluntarium, sed Judicis in solidum & Gubernatoris Opus, coactum quodammodo & necessarium. Hinc illa Dæmonis in Mundum Potestas. Deus autem adeo non perditum & damnatum voluit Mundum, ut, restituendi servandique ejus gratiâ, Humanam in se suscipere Naturam, & morte omnium contumeliosissimâ affici, non fuerit ipse gravatus.

§ 38. D'Acer. xli. Εἰ μὴ ἡμῶν, ἐκεῖ τὸ κακὸν, τὰ καὶ δὲ ἡμῶν. | Facta ex parte aliena, ex æquo præsertim & bono æstimare, res est omnium difficillima. Tutiùs itaque multò & consultiùs Illi, quibus omne prorsus judicium de rebus istiusmodi ferre religio est; ne sibi dum minus temperant licentiam alieno arrogat dispendio. Ab istis itaque seu perperam, seu temerè prolatis quò magis caveant nomine Christiano insigniti, Dominus ipse firmiter injungendo præce-

pit suis, *Ne judicetis*; Quod tamen si facere nihilominus præsumpserint, & cujo & quanto id futuri sint periculo, ut ibidem ostenderet, adjicere visum est, *Ut ne judicemini*. Quos enim iudicio iustitiae judicabimini, & quod nō iustitiam iudicetis, contra metietur vobis. Matth. vii. 1, 2. Sed quorsum Proximum culpæ postules, vel temet-ipsò fortean minus obnoxium? Nam Qui loquitur contra fratrem, & damnat fratrem, loquitur contra Legem, & damnat Legem. Jacob. iv. 11. Dato tamen, illud quid peccasse at sibi nimium peccavit unum, suoque ipsius, non tuo damno. Fieri tamen potest, ut ne peccaverit quidem; Judicium igitur Dei te satius est expectare, qui omnium gnarus cum sit, & Cordium Scrutator, universis secundum Opera sua redditurum; & quod iudicem decet officio nequitiam defuturum pro certo habeas.

§ 39. D'Acer. xlii. Τὶ πῶς ἡγεμονικὸν λέγεις τὸν νοῦν, ἐφ' ᾧ οὐκ ἔστιν; | "D'Acerius hic loci (si quis alius) pene desperati, Casaubonum secutus est; cujus emendationes apud Gatakerum videre est. Rem verò ipsam ita pergit porro exponere. Quoties Perii dixeris, de Anima dictum puta. Quippe quod Anima competat soli, Corpori enim quantumvis immutato, ut pereat tamen, contingere non potest. At simul cogites velim, quàm ineptæ sint istæ & quàm inanæ querimonie. Nam & ipsa cum expertis materiæ sit, Anima, ut etiam ab Interitu procul & immunis sit, oportet; nec illi metuendum est ne divulsis denique dissipatisque particulis, illa pereat unà; quæ non ab his mutuo connexis & coalescentibus originem aut formam suam traxerat. Rectè sane procedit Argumentum, si rem serio despicias; sed cum hominum plerique, adeo esse subtilibus minimè contingat; hanc istis ratiocinationibus accensendam arbitror, quas inter sublimia atque Arcana Philosophiæ recondita collocatas, pauci admodum mentis humanæ viribus assequi valeant. "Gratiæ itaque Benignissimo Deo, eo prolixius agende sunt, quæ nostræ miserræ imbecillitatis, Animam Immortalem in Scriptis ipse Θεομύθεος luculenter narravit; Veritati ejus falli & mentiri nesciæ, certo scilicet atque omnium validissimo, Fundamento ut innixa Fides nostræ quæ cogitando agrè capere possumus, credendo facile amplectamur."

§ 40. D'Acer. xlii. Τὶς δὲ σοὶ εἶπεν, ὅτι ἐν τῇ εἰς τὸ ἐπ' ἡμῶν οἱ θεοὶ συλλαμβάνονται. | Egregius sane Locus, nec levi tantum oculo perstringendus. Antoninum enim Veritatis Christianæ rudem, Divinæ Gratiæ, (vel temet inficio) vindicem nactus es, & Asertorem minimè contemnendum. Hem itaque disertè profitentem, Voluntatis Libertate quidem hominum generi concessa, nostræque primis insitæ naturæ, & facultate cuique quod suum est præstandi, & Virtutem

tem excolendi fecisse Deum copiam. Quin & perrexisse porro; quodque ut facere possimus pridem dederat, id ut velimus etiam, jugi opis ejus accessu, efficere. Ita tamen efficere, ut ne nuper illa vires suffecta, pristinis animi facultatibus officerent, sed Arbitrium Homini relinquerent adhuc, fervarentque integrum. Ea enim est influxus Divini suavitatis, ea lenitas inenarrabilis, ut Animos vi nullâ cogat, trahâtve, sed demulceat, sed flectat, sed suis (ut verbo venia) blandis, suprà quàm quod dici potest, illecebris, ad virtutem pelliceat volentes. In hoc itaque sita est ejus efficacia, ut ita demùm adjuti, non eligendi facultate spontemur; sed illa prout promptique eligamus, quæ, absque hic esset adjumento, minime omnium eligemus.

§ 41. D'Acer. xlv. *Τῷ νῦν ἀποστολῆναι δὲ καὶ τὸ ὄργανον δὲ τῆς ἀνάστασης.* | Nobis id imprimis videndum, quam præsertim ob causam hic terrarum

degarat. Corporis & Animæ salus annon præceteris omnibus spectanda, curaque esse debeat. Quod cuius facile adeo patet, ut dubio nihil restet loci. Id enim agendum est unum, ut quæ ob oculos habemus, ut propositum vivendi scopum cogitantes, mores nostros actionesque singulas his congruentes rationibus componamus; apta denique media ut curemus adhibenda, & ejusmodi tantum, quæ ad finem ultimum & homine dignum, nos tandem perducere queant.

§ 42. D'Acer. xlv. *Ὡς εἰ δὲ ὁρῶμεν, ἀποκρίναι ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι βλέπει.* | Appositum id ab Hieronymo notatum. "Sicut singula Corporis membra, citrà mercedis intuitum, suis fungi officiis non gravantur; Nobis itidem convenire, qui in Corpore multò præstantiori membrorum vices sustinemus, ut munia gratuito obeamus læti; nec alio quovis præter Bonum Commune opus esse debere ad bonè faciendum incitamento.

In Librum Decimum.

§ 1.

ΣΗ, φανερωτέρας τῆς περικειμένης σοῦ σὺν αὐτῷ. | Animam Corpore dilucidior fieri posse non est quod miremur, si immortalē illam & permanentem, naturæ immutabilis, quæque semper constet sibi: istud verò varium & in horas mutabile, sibi nunquam ferè non diversum vitam porro nactum non brevem & tantum caducam, sed acceptam mutuo, & aliunde adscitam, cogitaverimus. Jam verò Anima tum demum dilucida facta censenda est, cum officio eam defungi, cum Originis memorem stemmate tam nobili se dignam præstare, cum ad Formam Primitivam, Perfectum scilicet rerum omnium Exemplari mente divinâ conceptum, summo se studio adjungere ipsam, & componere, manifestò liquet. Obicuratam vicissim & perspectu difficilē dixeris, si in corpus demerita tota, à Facultate sensitivâ adeo abest propè, ut Substantiam ibi sublimem, & ratione nobilitatam frustra quæras. Hoc enim animus humanus cum Deo commune habet, quod cum oculis corporeis Neuter sit cernendus, ex operibus tamen suis palam se faciat uterque, ut nemundus quidem ipse se magis præbeat conspicuum.

Ibid. *Ὅτι πάντα σοι πέφυκε.* | Omnia tum Animo adesse putandum, cum Deo sit conjunctissimus, atque ejus Amore & Studio utique quaque plenus.

§ 2. *Παράγειν τὴν σὸς ἢ φύσιν ἐμπληρῆν, ὡς ὁ*

ἐρῶν μόνον διοικηθῆναι. | Monitum quod nobis ex usu esse maximo, modò obsequi velimus, poterit. Regulam nempe certissimam præstantissimamque complexum, quâ licita ab illicitis distinguere valeamus. Sed cogitatum simul id velim, Deo quàm clementi & benigno utamur, quàmque bono. sine loco res nostræ, quibus nihil est vetitum, nisi quod in nos admissum naturæ nostræ vel Animalis, Rationali nociturum sit. A vel quibus autem natura non læditur, ea licere omnia pro certo habendum.

§ 3. *Φθαρσις αἰῶνος σε ἐπαυξήσων.* | Si id Philosophis solatio esse potuit, at quanto magis Christianis gratulandum, quibus suppetunt Malorum levamina, ab isto longe diversa? Certis nimirum & indubitatis exploratum habent illi argumentis, Brevit quæ vitam hanc caducam argunt *incommensurabilem*, gloriam ista passis *semperiternam* atque *immensam* tandem aliquando esse *consecutura*. 2 Cor. 4. 17.

§ 7. *Εἴτε κατὰ τοιοῦτον ἐκπνεύσας, ἢ τρε, &c.* | Qui ab Academiâ erant, & à Stoâ Philosophi, cum in Sacras Literas (quantum ego conjicio) fortè incidissent, Mundum inde in extremo desolaturum die, novos autem Cælos, & novam postea terram fore, inibi didicerant. Mente verò Spiritus Sancti parum intellectâ, quicquid aut ipsorum Placitis prius receptis, aut vanis animi incerti cogitationibus convenerat maxime, id ferè hæc in causâ deinde commenti sunt. Ex illis nonnulli Mundum multis renovatum vicibus, at flammis

flammis tandem iri penitus absumptum; Alii rena centem jugiter, in æternum permaniturum, nec crebris incendiis (quæ & futura agnoscebant) tam abhorrendum, quàm sordibus expurgandum, quibus tandem restinctis, omnia in pristinum reversura locum somniabant. De flammis tamen expiatoriis viderint eruditi; & equid illis ante periret Esaias, Babylonem peccatis fadissimè conspiratam sic olim allocutus. *Habes carbonem ignis, sede super eos, hi tibi erunt auxilio.* Ibid. xlv. 13, 14.

Ita quidem Lxx: Senes sed longe aliter Hebræa veritas, Non, inquit, *prima ad calcitrandum se, focus ad sedendum coram eo se fuerunt tibi quibus laborasse.* Sed ut unde devenit erat redeamus. Omnia, inquam, in pristino statu futura denuò autumabant, Socratem verbi gratiâ revisiturum, & ab Anyto Meliticoque fore ut iterum insimuletur, ab eodem etiam Judicem concessu iniquissimum capitis huius supplicium. Imaginem in istis videre est Christianæ Resurrectionis perpetam intellectæ & Veritatem hominum deliramentis deformatam quos nondum de Philosophiæ tenebris, ad eximium Evangelii Lucem dignatus erat Deus accersere.

Ibid. *Υπόθε δὲ, ἐπὶ ταῦτο σε λίαν περισπλέκει.* | Corpora nostra mutari in horas, & ab illis esse longè diversa quæ nascentibus fuerant, cum primâ sic facie durum nimis, & quod paucis fidem faciat; ad captum vulgi se demittit Antoninus. Supponit itaque quod plerique sibi persuasum habent, à Vero quantumvis alienum. Quod tamen eo facit libentius, quoniam ab istâ concessione rei de quâ agitur probandæ nihil esset periculi metuentum. Dato enim, quod idem nobis etiamdum sit corpus, quod à parentibus traditum accepimus, at illud tamen iri nequit inficias, & crescere id, & enutriti, & vivere non posse, nisi nova accedit materies, nisi & immutetur postquam accesserit, & istâ mutatione labantem sustineat & renovet molem. Quin & id etiam ut elargiri oportet, & Novam istam, & illam pristinam materiam mutationem adhuc aliam manere; Mortem dico quæ utramque mox in sua cuiusque Elementa remissura est. Hoc, si mens me fallit, voluit Antoninus, cuius animum si sim affectus, loco prius in quo hæere vili sunt, aut hallucinati Interpretes, gaudeo me lucis aliquantum centulisse.

§ 8. *Ὁνόματα ἀνθρώπων παύειν πάντα ἀγαθὰ, αἰδύμενα.* | Pravum præfractumque hominis ingenium vel hinc advertas, qui, quod possunt, respuunt; quod nequeunt efficere, id summo profectum studio. Speciosa nomina & laudem virtutis immortalem promereri possunt, id utique nolunt: Mereri, inquam possunt, alii verò ut pro meritis Titulos, & laudes tribuant debitas, id efficere non possunt. Huic tamen uni totis viribus

incumbunt. Quin & ab aliis si id consequi potuissent, Quid inde capiendum est Commodi? Siquidem bene merentibus, nec omnibus contingit, nec solis, ut Audiant bene. Hoc interim Nihil, Hoc Incertum in votis est; Illo & Certo, & vere Magno, neglecto fere, & ubique contemptui habito.

Ibid. *Ἐάν δὲ αἰὶν, ἐπὶ ἐκπνεύσει, ἀπὸ τοῦ σώματος ἀναστάντα.* | Hoc Iustos præsertim meritis, qui quoniam Virtutes se posse assequi universis desperant, ne ulli profus omnium stulent. Quo quid à mente sanâ abhorret magis? Virtutes enim opem sibi mutuo & incrementum ferunt, & alie paulatim ex aliis nascuntur. Nec ea est humanæ Naturæ fors, ut ad culmen nobis semel, & per saltum (quod aiunt) perventum fuerit; sed elivus iste abruptus pedetentim conscendendus; nec quisquam est Bonus aut Sapiens, quia Is ut esset, multo illi labore, & longo temporis Impendio sternerit.

§ 9. *Μίμηθ' ἡθελήσας, ἡθόια.* | Ex his vel una quævis sufficit, animam à Deo abstrahendo, nisi arctissimo illi nexu ut constringatur, operam demus. Quod si fuerit factum, omnia nobis deperendis frustra erant, cum, testante Apostolo, Nihil prorsus, *Neque Mors, neque Vita, neque Angeli, neque Principatus, neque Præsentia, neque Futura, neque Ulla alia Res creata separare nos valeat* à Charitate Dei, quæ est in Christo Jesu Domino nostro, Rom. viii. 38, 39.

Ibid. D'Acer. x. *Ὅποσα ὀρυσιλογητὴς εἰσὶν ἡμεῖς καὶ περὶ πάντων.* | "Cassat bonum, ut solet, fecutus, qui pro ὅποσα. legendum ποσα censuit novam hinc orditur Periocham D'Acerius; Sensu à vulgatis quàm alieno vide sis apud Gatakerum, Nobis interea Nostri vestigiis insistendum." Anteps, "inquit is," & periculosa nimis res est Philosophiæ Naturalis studium, quod, oculos dum in res merè corporeas intentos detinet, Animum interim ab Intellectuali illâ & Incorporali Naturâ detorquet, Solo Vero, & Bono, & Uno; Deo nempe nos facit immemores, & immentis ejus perfectionibus quod minus immoremur, prohibet: Hinc mirum nî D. Paulus à Philosophiâ & inani Descriptione cavendum monuit, Coloss. ii. 8. Quamquam nec Antoninum Scientiam hanc in solidum amandasse existimem. Nam & inde haud parum caput commodi, Theoriæ modo Praxin adhibeamus comitem; & Mundi hujus Ornatum atque Ordinem stupendum plane, est ratione, eoque contemplerur consilio, ut ad Cultum Deo præstandum ad Sapientiam ejus & Potentiam præ quantum potissimum suspiciendam demirandamque aptiores facili, nos inde profecisse plurimum sentiamus.

Ibid. *Αὐθάδης αἰδέσθαι λαοδόνον, ἐπὶ ἀνθρώπων.* | Recte statuit. Duo siquidem hic loci in se susceperat probanda; utrumque notatu dignissimum.

mum. Primum, Quod Voluptas à Rerum Physicarum Notitiâ profecta, nec pura esse potest, nec Plena, nisi & Actiones inde enascantur genuinæ, quæ ortum & parentem prodant suum. Cui contentaneum & secundum, Voluptatem non rectè æstimari, quoties de externis ejus indicibus tantum fertur Sententia: Externa nimirum ista veram Hominis naturam nec constituunt, nec pertingunt quidem. Tanti proinde habenda sunt singula, quanti ipsum Hominem juvando sunt, Animam scilicet & Mentem veris, solidis & inculparis perfundendo gaudiis. Hinc sequitur Axioma illud vulgare

Scire tuum nihil est nisi Te scire hoc sciat Alter.

Perf. Sat. 1.

Inanes tantum & ineptos sapere, qui quod intus reperire nequeunt, id foris incallum requirunt. Voluptatis interea loci sincere, quæ à Sapientiâ proficiscitur rudes isti sunt prorsus & inexperti. Latet quidem illa, sed eò magis liquida est & integerata in animo recondita, sed ipsum recondentem mirifico sui sensu demulcet, oblectatque.

Ibid. D'Acer. xi. Καὶ τίνες δύναται αὐτὸ διδόναι τε καὶ ἀφαιρῆσαι. | Hæc secum animo quisquis recolat à rebus finitis incertisque (cujusmodi omnes ad unam sunt res Creatæ) animum haud magno abstrahet negotio; & ad Deum adjiciet Unum. Illum siquidem penes est unum, & dare omnia, & auferre, pro libitu suo.

§ 11. D'Acer. xiii. Εὐδῆται προσέχοντι ἐπιδουθεῖ. | Is restâ proficisci censendus est, qui nihil non Justum facit, & Legibus æquos obtemperat; Is denique Deum sequi, qui quicquid decreverit Ille æqui boni consulit, & ad Voluntatem Divinam Patiens animum comparat suum. Utrumque conjunxit Antoninus, haud abs re sanè, à se enim quantumvis distantia videantur, aut reverâ distent, ita tamen sibi mutuam præstant opem, ut Virtutum alia nunquam non alteri subveniat. Qui verò in Illâ minùs se præbuit strenuum, in Istâ itidem ut se der turpiter necesse est.

§ 12. D'Acer. xiv. Τὶς ἑσπνοίας ἡγεῖα, παρὲν σκοπῶν ἢ δὲ ἀπορρίπτει. | Nihil Omnibus quidem, at Principibus præsertim, periculofum est magis, quàm leves istæ Suspiciones, quas abundans spe solet & anxia nimis Cautela animo subicere. Siquid agere debemus, satis constat hoc fortiter agendum, nec quid deinde sit futurum, sollicitos esse Decet. Sin minus quid expediat per te noveris, consilium ab aliis petendum. Scrupuli verò inanes & superstitiosi, At ita demum hoc forsitan, vel illud eveniet abjiciendi illicò, quippe qui & Animum suspensum teneant, & ab Incepto alieni omnino sint.

Ibid. Ἐπεί τι ἡγὲ συνέλθῃς ἀπὸ τέτυ. | Quoties animi pendebitis, quod fieri debuit omittitur,

aut à justo præ Ignaviâ desistitur incepto, in gravius multò damnum impingimus, quàm quodvis à rebus profectum externis infligere posset infortunium. Locum hunc ex sensum prorsus existimo, si Codices sequimur vulgatos; Unde ut aliquid saltem erui posset, hætenus enim in me mutandum suscepi, ut de meo βλαβερόν ἐστι adjicerem. Quæ si aliis arriserint minus, superest & illis eadem in Textu depravatissimo, quod è re sit magis excegitandi Copia.

Ibid. D'Acer. xv. Φαιδρὸν ἄμα καὶ συνεπικὸς ἐπὶ λόγῳ καὶ πᾶν ἐπὶ λόγῳ. | Articulum ("ita enim fecerim distinxit D'Acerius") habes eximium. Quicquid agitur rerum, si cum tumultu, & strepitu, & animo agas perturbato, rationem tibi deficere, id certo est indicio. Quod enim de Deo Pagina Sacra, illum nec in Turbine, nec in Procellis, sed lenè potius spirante Zephyro Numinis præsentiam exhibitam voluisse; de Sapientiâ idem pari potest jure prædicari. Suavis illa pars & placida, turbam fugit, & ab impera abhorret plurimum; in tranquillo degit, & Animus quo se habet melius, eò minus ut concitatus sit & sui inops, semper facit.

§ 13. D'Acer. xvii. Τοῖσι μὲν ὅτι τῆς κλῆρας, τοῖσι δὲ ὅτι τῆς τετρακτῆς. | Istis sane solenne est morum agere Censores, & de alienâ, ut liber. famâ decernere, quos si in occultâ domùs sequi liceret, & quid illis clam testibus fiat edificare; vel si Lucerna, (ut olim luit Lucianus) nocturnas posset Libidines, & quæ suadent Solitudo & Tenebræ inhonesta, verbis explicare, ampla satis inde suppleret vices referendi materia. Larvæ etenim severæ virtutis detractâ, ita omnibus effect palam, istiusmodi Simulatores, à jus in aliena facta dicendo præ cæteris sibi maximè temperare debuisse.

Ibid. Οἷα δὲ κλέπτειν, οἷα δὲ ἀρπάζειν. | Idea cumprimis bella & talis plena. Ab iis etenim ex raptò plane vivitur, qui eo processerunt insolentia, ut singulis Laudem & Viruperium pro Arbitrio decernant suo. Illud quod Forum agant nullâ autoritate muniti, missum in præsens facio. hoc potius advertendum animo, quàm iniquè causas dijudicent, de quibus illos omnino judicare haud est æquum. Solenne scilicet habent, pessimo omnium furto, alienis detrahare laudibus, quo facilius ex harum detrimento, aliquid incrementi accedat suis. Quin & Prærogativam Deo, siqua alia peculiarem arrogare non verentur sibi, illum nempe quâ cordium is agit scrutatorem & de intimis animi Cogitationibus statuit. Damnant enim Legem, quod olim à Jacobo notatum memoravimus) & ipsam in jus rapiunt justitiam. Jam verò Sacræ Literæ rapinæ istum arguunt, qui se parem cum Deo autumare ausus fuerit, Phil. ii. 6.

Id autem est se parem, imo vel ipso Priorem Deo æstimare, Proximos ad nostrum Tribunal sistere, & in quos juris nihil nobis est, eorum de factis pro imperio cognoscere & statuere.

Ibid. Μέγα δ' ἐστὶν, ὅταν δὲ καὶ πῆσι, αἰδώς, &c. | Quod nihil argumento deesse posset, quod hominum iniquam simul & vesanam arrogantiam ad virum depingat, illud etiam visum est Antonino, tanquam ex abundanti, adjicere. Rapina ista, si in manus aut pedes esset admittit, excusatiorem paulò dixeris; Id verò omnium est flagitiosissimum, quâ sui parte egregias sibi & præstantissimas comparare est Virtutes, illius ut ope noxam potius & reatum ingentem Injusti Fallique homines deditit operâ impingant sibi.

§ 15. D'Acer. xix. Ζῆλον ὅς ἐν ὕπνῳ. | Id ni fallor vult. Ità esse cuique vivendum ac si quocunque degas in loco, is omnium & amantissimus, & sibi exoptatissimus esset. Editiores enim Loci, & Domicilia in montium verticibus extructa, apud Veteres præ cæteris magno habiti pretio notissimum est. "Quaquam aliter Gatakerum periochen hanc accepisse Lectorem minimè fugit, cui uter ad mentem Antonini propius, dijudicandum relinquo.

Ibid. D'Acer. xx. Εἰ μὲν ἐρευνῶν, σκοπτενὰ πῶς. | Platonis illud Marcum in animo habuisse nullus dubito. Socratem is induxerat, Homines Justitiæ quàm infensi sunt, referentem. Tanto nimirum illos odio eam atque adversatione habere, ut si ipsa se Justitiæ humanam induta figuram, oculis corporeis cernendam exhiberet, ne impune quidem esset factura; Sed Virtutis tam eximia impatiens, morte quam poterant atroci & contumeliosâ maximè, homines illam multaturos autumat.

§ 19. D'Acer. xxiv. Πρὸς δὲ λόγῳ δὲ ἐδ' ἔλθον πῶς, καὶ δὲ οἷα. | Nobis etiam haud ineptè in eos, qui insolentius efferrunt sese, & Dominatum sibi vindicant, ista docet Antoninus transferenda, quæ Datus olim ille Horatianus, Imperium Hominis detrectans vitis irretiti, & sui parum potentis, Tunc mihi Dominus Rerum imperiis hominumque Tot tantisque minor? quem ter Vindicta quaterque Imposita haud unquam misera formidine preceat? Serm. Lib. 2. Sat. 7.

§ 20. D'Acer. xxv. Τότε συμμύσει, ὅτε ἐκείνη εἶται. | Illorum redarguit errorem qui res omnium forsitan ex usu futuras fasti, calamitofas tamen in præsens criminantur. Is contra, ubi primum agere quid decreverit Natura, ex illo nobis esse usui contendit. A Naturâ enim ipsum eque tempus præstitui; idoneum apprimè & congruum. Adeo ut nequid unquam sit ab illâ factum, nisi, & quod fieri debuit, & quando fieri debuit maxime!

§ 23. D'Acer. xxviii. Τὰ τὸ Πλάτωνος, σικόν

ἐν ὕπνῳ. | Locum habes in Theæteto, Socratem nempe Commoitates & Prærogativas enarrantem, quibus & Magnates gaudere & Philosophi; & ob quas vel Hi vel Illi potius anteposendi videantur. Ἀγροίκον δὲ καὶ ἀ-
παίδευτον ἀπὸ ἀρχαίας ἐδὲν ἡλὸν ἔσθ' Edit. Seran. 1. 147.

ρομῶν τὸν τοῖτον ἀναγκάσειν γίνεσθαι σικόν ἐν ὕπνῳ τὸ τέρας ἀπεισέλευσθαι. Itaque & hujusmodi Philosophum necesse est propter nullam negotiorum exercitationem, non minus rusticum & imperitum esse, quàm Pastores. Utopis qui perinde manibus in Urbe, ac illi Cautè septo in monte circumdatur. Ad illa verò Marcum incircò alluisse arbitror, quò nobis inde colligendi locum daret, quòd cum Sapiens in medio Urbis tumultu, ruris sibi delicias, & solitudinem servet integram. Animi Tranquillitas, ab hominum iidem quolibet, qui sibi non ponit obicem, & reperiri possit ubiuis loci, & facile conservari.

§ 25. D'Acer. xxx. Κῆρα δὲ ἐν νόμῳ. | Lex, vel quod Marco tantundem est, Deus. Is nempe Lex esse vivens, immutabilis, & sempiterna. Unde & Legem à Platone Sapientum Deum, & à Socrate in Minoe τὸ ὕπνῳ ἐδ' ἔλθον, Inventionem ejus quod est nuncupatam auguror.

§ 26. D'Acer. xxxi. Ὡς καὶ τὴν βέλτερον καὶ τὴν ἀναισθητὴν ἐρευνῶν. | Vis illa Naturalis, (Plasticam vocant,) cujus ope stupenda planè ista Fœtus & generandi, & efformandi, & ad maturitatem usque perducendi mysteria ritè peraguntur, oculos longè fugit corporeos; nec nisi animo eam omnino videndam objicimus: Pariter se habet & illa, quâ corpora sive sursum, sive deorsum feruntur. Unde eruditus haud levis semper animum subicit dubitatio quâ demum de causâ facultas hæc originem traxerit; Ipsa etenim Corpora nec Gravitare per se, nec Levitate prædicta satis constat. Videndum itaque, an inde fiat, quod Omnia sui similium appetentia, his præsertim consociare se, & tanquam in amplexu ruere avidè contendant, quod Stoicis placuit magis; An, quod Aliis Vero visum est similis, id omne Terræ circa suum centrum motu sit potius tribuendum; quæ dum rapidissimâ rotatur agitatione, partes suæ Universas à Centro abigit quodammodo arcetque. Istæ igitur Particulæ vel longius inde absunt vel propius, velocius etiam aut segnius capessunt fugam, quo se aut fortius impulsas, aut placidè magis, motas sentiunt. Quibus Motus imprimitur minus, illa ab aliis magis motis magnâ vi pulle recidunt illicò: & ex casu tam subitò, tamque violento, nomen & existimationem Corporum graviorum adipiscuntur. Horum enim periclitare vulgò perhibetur, Centrum versùs descendere, & ab illo agrè avelli.

§ 29. D'Acer. xxxiv. Ἐρῶται σαυτὴν, εἰ ὁ δαίμων δεινὸν διὰ τὸ τέτυκται. | Si singulis theoriam ad examen vocatis, suo tantum unum quodque ponderemus pondere, ex istis omnibus, quæ moribundes male habent, vix ullum restaret, quod tanti apud nos esset, ut ejus unius gratiâ, vel vitæ incommoda sustinendas vel mortem molestè ferendam existimarem.

§ 31. D'Acer. xxxvi. Καὶ ἐρ' ἐχέτω τὸ ἀνάλογον. | Ad idoneam fragilitatis humanæ recordationem id forsân videatur satis, Omnes ut Præclaros præsertim qui antehac de vivis excesserunt, animo Viros recolas. Sed cum ii sumus, qui nos notraque, alienis anteferebam habeamus universi, hinc fit, ut ista fortius animum commoveant Exemplâ, quibuscum aliqua nobis intercessit vel necessitudo, vel Conditionis, vel Eventuum Analogia. Quod huic locum dedit consilio, ut in alios sine delectu quodam, tanquam in speculum inspicientes, quid nobis & futurum sit, & factum opus, aprius, & verius, & facilius ediscamus.

Ibid. Τὸ ἀπὸ τοῦ μετὰ τὸν ἐκείνου ἐν τῷ ἀπείρω χρόνῳ. | Vitum est Stoicis, Mundum sepius, vel potius semper repetitis vicibus resciri, & renovari. Imaginem etiam aliquam subobscuram niter, Resurrectionis à mortuis, animo eos effinxisse, inducit ut credam Locus in Chrysippi de Providentiâ Libello in paucissimis memorabilis. Hæc (inquit ille) quum sic se habeant, satis constat id, nec rerum naturæ, nec rationi recte repugnare, ut temporum Periochis olim revolvendis, in eandem post obitum rursus, & Formam & Conditionem revertamur. Ab Stoicis tamen non eadem omnino quæ nunc sunt renascitura, sed illis similia tantum; (Non eundem verbi gratiâ, Socratem, sed huic & virtute & fortunâ geminum) videretur potius placuisse.

§ 33. D'Acer. xxxviii. Κρεῖττον γίγεται ὁ ἀνθρώπος καὶ ἐπιεικτέρας, ὁ οὐδὲν χροῖστος τῆς σεσημασμένης. | Ista enim Infortunia, Ignis ad instar, quo aurum excoquitur, defecatiorem virum & nitidiorem præstant. Sanctior ita demum & augustior factus, haud ineptè de se dici posse sentit, quod olim de Mario Florus, Redit ab Africa Marius clade major, siquidem Carcer, Catene, Fugæ, Exiliique horrefecerunt dignitatem.

Ibid. Οὐδὲν βλάπτει νόμον. | Legem Ordinem scilicet rerum à Deo constitutum nequaquam per-

turbant aut Universi faciem deturpant hominum infortunia. Elegantiæ liquidem & ad Bonum commune convenientiæ tantundem habent res adversæ quantum quæ secundæ sunt maximè. Sunt enim & ista in manu Dei posita & ejus Instrumentorum perinde funguntur viæ; ad opera tam Bonitatis quam Justitiæ exequenda pariter apta; sive ut his spectatâ magis effulgeat Bonorum virtus, sive Improborum Malitiæ ut aliquis ponatur modus. Præclara sane, & quæ Animum verè Philosophicum sapit Ratiocinatio.

§ 36. D'Acer. xli. Τίνας ἀποδείξεις τὸ συμβαίνει κακόν. | Antoninum ista locutum cave mortem in Malorum censu reposuisse existimes; sed vulgi potius ingenio Sermonem attemperasse, qui Mortem Malorum gravissimum supremumque rati, quoties Inimicos, aut sibi Incommodos è medio sublatos videant, vehementer solent gaudere. Quod non Pusilli tantum, sed & Malevoli, & Immanis animi certissimo est indicio.

Ibid. Καλεῖται μὲν ἑδὲν ἡμῶν ἵν' | Is enim est vir Bonus, ut Peccata licet damnet, & summo habeat odio, ipsi tamen peccanti æquum se semper & Benevolam præstat. Inscitatur nempe Viri, non Homines, non castigat errantes, sed emendat.

Ibid. Ἐρ' ἡμῶν δὲ πόσα ἄλλα ἔστι, δὲ ἀπὸ τοῦ ἀπὸ ἀπὸν ἡμῶν; | Cum ista Imperatorem eximium adeo, & suis meritò dilectissimum subierit Cogitatio, quid demum plerisque & vulgaribus copinandum? Me vero in hac Perioche delectant plurimum, quæ ubique nitent, Ingenii Mansuetudo, & mira in Alios Benevolentia; In Ethnico quidem eò impensius laudandæ, quod etiam apud Christi nomen profectos occurrant (heu!) parum frequentes.

Ibid. Μὴ μὲν περὶ τὰ τοῦτο ἔλαττον εὐμενὲς αὐτῶν ἀποδοῖ. | En quantum Cautele, ne quid in Charitatis peccetur Legem; si quæ nobis in Mertis solatium adhibemus remedia, ad odium vel Inimicissimi cuiusvis impulerint.

§ 38. D'Acer. xliii. Ἐκείνο, εἰ δὲ, ἀνθρώπος. | Animam dicit. Mors enim cuiusque est quædam; Corpus autem, si accuratè loqui velimus, non tam Homo est, quàm Hominis Instrumentum. Huic non illud puto multum absumille, quod D. Petrus, 1 Epist. iii. 4. Oculum cordis hominum nunciat.

In Librum Undecimum.

§ 1.

P'rof. v. 9.

Hebr. xii. 11.

Gal. v. 22.

Rom. vi. 21.

vii. 5.

Ὁν καρπὸν ὅν φέρει αὐτὴ καρπὸν τῆς
Vox isthæc Fructus ubi quid ab Animâ prolatum denotet, eodem prorsus recidit, quo formulse loquendi Scripturæ Sacris usitatissimæ. Nam & Illis etiam familiares novimus; Fructus Lucis, Fructus Justitiæ, Fructus Spiritûs; quibus ex adverso opponi solent Fructus Peccati, & Affectus Carnis. Hos etiam Tenebras, Injustitiam, & Malitiam audire, haud infrequens est aut ignotum. Spiritûs autem Fructus laudati contra hujusmodi sunt. Dilectio, Gaudium, Pax, Longanimitas, Benignitas, Mansuetudo, Bonitas, Fides, Justitia, Sapientia, Temperantia. Jam vero inter Hos & Illos interest plurimum, quoad ista præsertim duo, hic loci haud abs re notanda. Prius attingit Antoninus, Animam nempe & se, & suis quos proferit Fructibus frui & gaudere; Cum Corpus Carnis Fructibus haud perinde fruatur; sed ad ritum Animantium cæterorum se habeat, in quibus nec Ovis sua profunt vellera, nec mella Apibus. Posterius, ad Fructus durationem attinet; Qui carnis sunt, brevi utique interituri, cum illa pereunt funditis; Quos autem caput Spiritus, perenne carpit & perpetuos; ipse omnis Expertus interitus, illis perinde sempiternis nunquam non gavisurus. Has utinam Differentias, Essentiales quidem illas & Immutabiles, perpenderemus seriò. Quod qui ex animo fecerit, illum & Periochen hæc pulcherrimam habiturum & impensam quantum poterit præstantioribus navaturum operam, nullus dubito.

Ibid. Τὸ μὲν ἐκ τῆς αἰσθητικῆς. | Ex omnibus hic terrarum degentibus, Anima humana, & in se longè præstantissima & à nobis jure merito maximo habenda est pretio. Quoties enim rebus illam Corporeis postponimus, (quem quidem Errorē sepe sepius erramus) in illorum demereri vanitatem, nobis inurimus maculam. Hanc autem cæteris quod oportet anteferebant, ad Deum accedimus propius, cognitione quâdam artiori illi conjuncti; quin & imperii quodammodo cum Illo consortes, qui, Terrestria despiciens, universa submittit sibi.

Ibid. Οὐδὲν ἀρ' ἐδὲν δὴν γὰρ λόγος ὁρῶν, καὶ λόγος διχνομήνης. | Miram in hoc loco deprehendere videor Sapientiam sublimem quidem &

reconditam ut Interpretum plerosque verus fugerit sensus. Id vero, nī & mens me fallit mea voluit Antonius; Parem eò usque & Animæ nostræ, & Legis esse Sortem, & idonea utrique suppetere Argumenta, cur se cæteris putet præstantiorem. Utamque nempe nihil esse aliud præter Veritatem, & Justitiam perfectissimam. Unde cogas licet Animam eandem esse cum Lege, cum utriusque Ratio eadem sit. Hinc jus & potestas omnia iudicandi, cum ipsa interea loci, nullius sit judicio obnoxia; Quibus etiam prærogativis Lex gaudet, Anima vero nūi & ipsa Lex esset, iisdem gaudere non posset. Quod vero Marcus Animæ (à Deo nimirum institutæ) tribuit, idem & D. Paulus Spirituali (quem nuncupat,) Quod omnia scilicet dijudicat, ipse vero à nemine dijudicatur, 1 Cor. ii. 15.

Idem utique cum Deo sentit Vir Spiritu Sancto imbutus, nec illum secutus ducem aut errare potest, aut ab alio quopiam redargui. Quod Apostolis aliisque Discipulis contigit exploratum habemus satis.

§ 2. Ἐάν τιν ἐμμελῆ φωνὴν καὶ ταμεῖσιν εἰς ἕκαστον ἑστ' ὁδογῶν. | Argumentum si accuratè discutias, idoneum satis; Cui tamen declinando haud una suppetit Ratio. Quidni enim Respondemus contrâ, Musicæ concinnitatem in Sonis non verti singulis, sed in multorum apto concentu; cum compluruli simul commissi, & iustis rationibus ad invicem & distantis distincti, aurem pertingant suaviter demulceantque. Cum denique Harmonia quam vocant inde consuetur, cæque major, vel minor, quò perfectiores, aut minus perfectæ sunt iste Sonorum Commissuræ, & ab Unitate seu numeris suis omnibus absolutâ Concordiâ, aut longius abscedant, aut ad eam accedant propius. Carminum etiam similem agnoscis Rationem, quorum venustatem, singulas aut pensas Syllabas, aut pronuntiando disjunctas frustra eris requirens. Hæc enim à Totâ pariter compage proficiscitur, cujus numerosa verborum congruentia variis ex multis & partibus confecta, in amorem sui rapit, & mixtâ quâdam perfundit voluptate. Hinc utique efficitur, cum harum Rerum Laus & præstantia particulis seorsim, quantumvis rectè dispositis, minimè constet; parum apposita, quibus Mundi Contemptum suadeat, præbuisse illas Marco exempla. Huic tamen ita occurreret Objectioni, si quod in Musicâ & Poësi verissimum haud diffi-

temur, Antonini tamen Argumenta convellere id pernegemus. Elegantia nempe Musica & Poesi peculiariter, ceterisque quæ sensibus corporeis percipiuntur, manca sunt & imperfecta. Nam & id ipsum quod elegantes sint, aut habeantur, non fux habent ditionis sed à loco, tempore, & aliis quibusdam inter se conspirantibus, id pendet totum. Accedit, quod Particulis istæ consentit successivis, quæ se mutuò propellentes, perficientelque, existere simul nequeant; Hinc Imaginem veræ illius Æqualitatis in quâ unâ Exemplar consistit Venuſto absolutum, rudem tantum & debilem Imaginem repræsentare valeant. In illâ igitur Venuſto & Decoro Primo, qui aciem Intellectus defixerit, breves istos & adventitios lepores, quorum Decor omnis in transitu est, facile contemnet. Nec id tamen præter mittendum, Musicæ id laudis jure deberi, quod ex omni inferorum, quæque sensibus percipiuntur voluptatum, & leporum censu, illi ut primæ deferantur æquum est. Nec quævis est alia, quæ Animum dulci perinde deliniat & puro voluptatis sensu. Adeo ut hanc vel ignorare profus, vel non habere in deliciis, & quo Virum gravem decet, favore & studio prosequi, vitio vel indolis parum ingenuæ, vel minus liberaliter instituta, apponi debere existimem.

Ibid. *Χαεὶς ἀρετῆς, καὶ ἥλι' ἀπ' ἀρετῆς.* | Inter hæc & antedicta id interest discriminis, quod Virtutis & Bonarum Actionum Spiritualis quodammodo, & abstractus sit Decor, Pulchritudo quæ sensus fugit corporeos, & Animo cernitur solo. Hinc fieri censendum, quod Verum illud & Unum, unde Venuſtas & Decorum omne proficiſcitur, in his magis ad vivum depingatur, quæ Legibus corporeis soluta sunt. Nec enim nitidam pariter aut Augustam Ideam in crassioribus & Materialibus patitur Natura.

§ 3. *Μὴ καὶ ψιλλῶ περὶ πᾶν, ὡς οἱ χριστιανοὶ* | Haud facile dictu est, quid huic locum dederit cogitando; aut quando obfirmatam adeo patientiam Christianis affinxerit; cum is esset Antoninus, qui Veritatis Professores nunquam non persequi detrectaverit. Ipsa si spectes verba, Martyrum exempla cruces & flammæ intrepidè persequarum ob oculos illi quotidie versata dixeris: Nec tamen, illo Imperante, ubi is agebat loci, quænam accepimus fidei ergo Christianæ Capitis damnatum supplicio. At, quantum mihi conjicere est, istis hæc Censura convenit temporibus, cum intestinè discordiâ & civili bello expergefactus Ethnicorum furor, & in omne nefas audax, in Christianos Asiaticos & Gallicos sæviebat. Horum utique, quos populi vesanae licentiæ devotos in audierat Marcus, firma atque imperterrita, etiam inter moriendum & exquisitissimos cruciatus læta & victrix A-

nimi Constantia ad illum delata pro merè obstinatione habebatur. Quod illis tamen præsertim tribuendum censeo, qui, vel unde & qualis esset hæc vera Animi Magnitudo nescii, vel Christianis infamiae notam incurrere Studentes, eorum etiam virtutes falsò criminabantur. Hinc itaque is felicem hominis vicem prædicat, qui mortem contemneret, non temerè, aut præ animi perviciaciâ, sed rationum momentis & sano præmunitis iudicio posset. Dogma si per se spectes verissimum, more, autem Christianorum quod attinet, & mortem ab illis strenuè exceptam, injuriis admodum & erroneum. Sed ita solent, quibus falsis opinionibus præpedita mens, ut ne quid rectè dijudicent, facit. Illa siquidem Martyrum immota Constantia, & mors placida, validis rationum fundamentis innixa est. Ejusmodi quidem, quæ cum humanum exsuperarent ingenium, minus esse debuit mirum, si Ethnici divinæ lucis expertes, haud illas erant assequendo satis.

Ibid. *Καὶ σπουδῆς.* | Ad veram Gravitatem multa requiruntur. Decorum scilicet & Ordinem in omnibus tuendum, Forti agendum animo, nec periculorum appetenti, nec pavore segnî; Urgens etiam necessitas, Finis viro digni intuitus, qualis quidem citrà Utilitatem alienam consisti nullus potest. Christianis id verti sæpè vitio notum est, quod ultro se supplicii dederint frequentes, nec mortem tam excipere, aut etiam contemnere, quam sollicitos ambire animum induxerint sibi. Hinc istæ Philosophorum Contumeliæ, hinc Constantia vituperia, sed ab istis tantum profecta, qui quid ageretur rerum ignari, suo metiri alios modulo non sunt veriti. Quod enim nullâ necessitate sit, eo in prudentiam quàm gravissimè peccatur, nec tantæ Animi impetu temerario, & levi factum Incogitantia censendum. Christo vero adscriptos, quæ tandem urgere potuit necessitas gravior, quàm Militiæ ut Munus absolvent suæ, in capitis etiam si discrimen sese esset committendum, Morre enim ita, ut decuit, obitâ, incassum cessit Demonis dolus, & quò graviore percussæ sunt Res Adversarii istius damno, eadem etiam operâ ditioni Domini sui tantò uberius accessit incrementum.

Ibid. *Ὅτι καὶ ἄλλοι πᾶσι ἀπερρίκτοι.* | Rectè. Nec enim ex illis quæ facta novimus, exempla nobis fumere solenne est. Sed Justitia potius, & Necessitas consilio sublevata, & gravis Animi Deliberatio in Imitationem trahunt sui. Sed Pompei & Vani fastus Christianos postulari minimè omnium oportuit, quem li essent præsertim, qui in Animo humili, & ab Ostentatione abhorrenti plurimum, laudem & Virtutem ponebant omnem; nec aliter se Servos Jesu Christi credebant, nisi si hominum encomia adeo non captaverint, ut neglexerint quidem & spreverint, in illâ scilicet glo-

riâ quærendâ Toti, quæ ab uno proficiſcitur Deo.

§ 6. *Μετὰ δὲ τῶν τετραγώνων, ἡ ἀρχαία κομῶδία παρῆλθεν.* | Quod melius quod voluit Antoninus, de novo veterique Comœdia genere intelligas, vide sis quæ nos Horatio in Arte Poeticâ adscripsimus, ad Vers. 281. & sequent.

Ibid. *Ἡ μὴ κομῶδία.* | Comœdia vetus eò usque perduravit, donec Lyſander Athenis rerum esset potitus: Media ad Alexandri Magni tempora pertigit; Nova etiamdum locum obtinet.

Ibid. *Ἡ νέα, ἢ ἐπὶ τὴν ἐκ μιμήσεως φιλοτεχνίαν ἐστί.* | In Comœdiâ quidem tum Veteri, tum Media nihil inerat Mimici. Ista enim nec in Personis, nec in Rebus ipsis fieri quid in se admittit. Nominibus quidem confictis usa est, & Civium Præstantiorum Mores exhibuit populo spectandos; sed hæc extrâ Conditiones, à veritate vel latum unguem deflectere, religio erat. Nova autem, eadem premere vestigia dedignata, & plus sibi rata licuisse, de Veritate parum sollicita, & Nomina & Materiam de integro effinxit sibi. Jure igitur in Mimicum hæc delapsa artificium perhibetur, cum non sit jam Vitæ communis Narratio, sed velut Umbra quædam & Species tantum. Hoc itaque genus veritate spoliatum damnandum censuit hic loci Marcus.

Ibid. *Ἡ δὲ δὴν ἐκ τῆς πάλαιας ποιήσεως καὶ δεκατετταρίας αἰῶνις πότε σκοποῦν ἀπέβλεπε.* | Iste finis quis tandem sit cogitandum seriò edixit Marcus. D'Acerius autem his seorsim positis interrogandi affixit notam atque ita demum Antonini Mentem pergit porro explicare. Veteri quidem & Mediæ finem nunquam fuisse utilem haud dissitetur; cum istius generis Comœdiæ moribus emendandis prodesse maxime; Novæ non itidem; utpote quæ populo non tam corrigendo, quàm oblectando, & inani ducendo specie (Antonino Judice) studeat. Veterum usque adeo asperitatem comi mollique recentiorum obsequio antehabendam statuit; illam acerbè utilem, hanc autem nulli prorsus bono jucundam prædicans. Quod Perseum Rex olim de Aristophane, *Illius Consilii & fortiores Athenienses, & hostibus Superiores factos*, minoris putandum arbitror, quam hæc Antonini sit approbatio. Quo magis illis est condonandum, qui id agunt, ut extorrem istum, & exoleum dudum Drammatis morem restituant denuò. Sed & illud ut animo advertat monendus est Lector, quod si fecerit minus, Antoninum forsitan Erroris sibi Authorem sit habiturus, Comœdiam scilicet, nec Veterem nec Mediâ absolute & per se laudari, sed Comparatione tantum institutâ, quâ Novæ antecessendi manifestæ sint. Nec enim Marci aut Ingenio convenit, aut Disciplinæ, hominum ut vitia proferantur palam, & Spectantibus ludo jocoque fiant; Quod & Divinis & humanis

legibus adeo repugnare, ut nihil supra. Nostrum minimè omnium fessellit. Id utique sibi dedit negoti, Novam ut ostenderet Comœdiam culpâ haud minus, imò multò magis obnoxiam quàm Veteriora Drammatis exempla, quæ tamen ut Theatro indigna, Ætas præles amandaverat. Quin & ipsam etiam Tragœdiam longè est ut ab omni eximat censurâ; siquidem Marco, affectibus modum poni, parum videbatur, nisi & cum Stoicis, eliminandos eos evellendosque pectoribus humanis, vel (quod eodem ferè recidit) otiosos omnino & inertes esse debere decerneret. Quæ hæc faciunt plura Lectori occurrant, inter Animadversiones in Aristotelis de Poesi Libellum.

§ 7. *Πῶς ἐναρξὲς περιπατεῖν, τὸ καὶ τῷ ἄλλῳ βίῃ ἐσθλὴν εἰς τὸ φιλοσοφεῖν ἐκ διηγήσεων.* | Præ tot disciplinis inter se dissentientibus. Multi olim de veritate assequendâ desperantes, omnem Philosophiæ curam abjiciebant; id satius arbitrati in tranquillo confidere, quàm si Iter magna instituant negotio, quam potissimum insistendum sit viam incerti. Huic itaque, quo maturius medeat malo, suæ ipsius Vitæ instituto penitiùs introspetto, ad Sapientiam satis esse illud idoneum certissimis comperit indicii. Hunc etenim cum sibi semper Scopum posuisset, Deum & Proximum, ut Charitate quàm potuit maximâ prosequeretur; id unum erat reliquum, ut in illis perseverans se daret præclarè, & Bonorum Operum fructum amplissimum curaret indes edendum.

§ 8. D'Acerio ix. *Ὁμοδαμνῶν μὲν, καὶ ὁμοδυσμῶν δὲ.* | De Textu, & perioche ab antecessis distinguendâ, quin & variis loci interpretationibus, Gatakerus jam fusè satis. Noster verò quid hæc in causâ senserit, docebunt sequentia. Vulgi de Justitiâ, Pietate, & Deo, quas animo concipere solent Opiniones à Verò ut plurimum abhorrent. Ab his itaque cavendum, cogitando, quod Charitatis vinculum commune, quantumvis constrictos teneat, & in eandem quodammodo Arborem ut universi coalescant, faciat; Mens tamen, istis soluta legibus sui esse juris haudquam desinat. Nec id igitur nobis esse committendum, ut, Rationis Prærogativâ turpissimè proditâ, sententias nostras alienis subiectas, aut obsequio deditas patiamur. Siquidem isto demum pacto, qui nobis in Salutem & Commodum cedere debuisset, gravissimo futurus est damno, & certissimo veritatis exitio Amor mutus, & Benevolentia Affectus.

§ 10. D'Acerio xi. *Οὐκ ἐστὶ χρίων ἑδμήα φύσις τέχνης, καὶ οὐδ' αἱ τέχναι τὰς φύσεις μιμνῶνται.* | Id omnium est Artium commune, ut quæ minus sunt perfecta, in perfectiorum gratiam operentur. Natura utique universa cujus ad exemplar, Ars omnis se studet componere, in id etiam cogitationem

nem intendit suam. Quod ubi persuasum tibi, & perspicuum habeas, en genuinam Justitiæ Profapiam! Quorum enim illa? aut quid tandem tibi vult? Hoc unum scilicet, ut vilia subiciat Præstantioribus. Egregium sanè Capitulum in quo & validissimis simul, & maximè perspicuis orationibus evincitur, Justitiæ non à Legibus humanis ortam omnem, sed à Jure Naturali, Divino huic rerum universitati coævam, imò potius illà nimium quantum ætate grandiozem, ab ipso immediate profluxisse Deo.

Ibid. Οὐδ' ἔτι περιττῶς τὸ δῆμον εἶναι ὑπὸ δια-
φωτισμῶς πρὸς τὴν μέσιν. | Hinc sequitur minus perfecta in eorum quæ sunt magis gratiam fieri, quoniam istis si primæ deferantur partes, læditur illic Natura, & rerum interturbatur Ordo. Mihi quidem magno est volupi animo versare tecum, quot & quanta nobis se præbeant, explicita magis & cogitantibus obvia, hujus unius ope (modo ritè intellecti) dogmatis, & ad veritates inde deductæ faciles accommodati.

§ 12. D'Acer. xiii. Ἐπὶ αὐτῶν, ἡ ψυχή, ἡ αἰσθησις, ἡ ἄνθρωπος. | Anima quam ob rem Sphæræ componatur, jam alibi notatum. Eleganter tamen in paucissimis Periochen, quin illustrando aliquid conferam operæ temperare mihi nequeo. In corpus rotundum si lucem intromiseris, Gibbosæ ejus particule Interstitia quædam efficiunt subobscura; per hos enim gibbos stetit, quo minus per Corpus omne se pariter lumen diffunderet. Haud secus cum Animâ itidem actum puta, quæ si sibi similis, & rotunda tota, Lumen divinitus suffulsum excipit ubique lucida. Sed ex quo vitiis depravata sibi facta est dispar, & difformis, obstruuntur extemplo radii cœlestis, & caligo paulatim inducitur, donec obruta tandem tenebris oberret, & Rerum aliarum, & Sui notitiâ penitus spoliata.

§ 13. D'Acer. xiv. Οἷον ὁ φανερὸν. | "Tribus à Gatakero memoratis, & illud de Phocionis morte adjecit D'Acerius". Cicute nempe poculo, à quatuor aliis quibus moriendum erat unâ, epoto, & Carnifice nisi soluto veneni pretio miscere denuò recusante, ex amicis illum quandam alioctum, Argenti ut id paululum hominioni numeraret orâsse, quando Athenis ipsa mors daretur venum. Hæc omnia, si placidè, & ex animo dicta, mortem depingunt ab Antonino laudatam. Quid enim aut Benevolentie indicium luculentius, quàm id Filio in mandatis delisse, à Charitate & Officio ergà populares, ut paternæ indignatus neci, nunquam excidere se pateretur? Atheniensibus autem quid magis opportunum, quàm Crudelitatem simul & Avariciam detestandam dehortari, quæ Capitis multandos supplicio ad mortem sibi propriis comparandis sumptibus adigebat. Sed ista si Ironicè tantum & Scepticè fuerit effatus,

(cujus Antonini Mentem suspicio haud levis incesserat) non tam laude quàm vituperio digna existimat. Morientem utique nil nisi grave & incertum decet; &, quibus perraro esset condonandum, Simulas, Jocus, & Simulatio, ab extremo vitæ actû abesse debent longissimè.

§ 15. D'Acer. xvi. Ὡς οὐρανὸς, καὶ γῆ, καὶ ἕλκος, &c. | Rectè quidem monuit, istas loquendi formulas, quantumvis usitatas, esse tamen Viro honesto nequam dignas: Nec aliter sentit sapiens; sed invaluit consuetudo, & quæ nulli probamus, præmore recepto, & animi incogitantia, facillime in nos admittimus.

Ibid. Ἐπιπείθεις δ' ἀποτίμησθαι σκαλίαν ὄρεον. | Eodem redit, quod vetus illud & bene notum, Pejor est Odio Amoris Simulatio.

§ 16. D'Acer. xvii. Εἰ δ' ἔτι εὐρύς, ζήτην τὴν ἐστὶν καὶ τὴν σὺν φύσιν, καὶ ἔτι τὴν σὺν ἀνθρώπῳ. | Id pro conscripto satis habuit Antoninus, nihil omnino præter Naturam fieri; sed aliquantum tamen nostræ concedit imbecillitati, & anticipatis opinionibus. Cum id & salvo dogmate suo condonari poterat, & præceptis inde deductis obsequium conciliare. Dato igitur, præter naturam obvenire nonnulla, at nostri id esse officii statuit, quod Naturæ sit congruum, ut id summo prosequamur Studio. Hoc autem ita tantum assequi poteris, si Naturæ universali Te Tuæque commendes omnia, committasque lubens. Quod perinde est, ac si Deo in omnibus subjectum, & ejus voluntati toto consentientem conspirantemque animo dixisset.

§ 17. D'Acer. xviii. Ὡς ἐστὶν καὶ τὴν σὺν ἀνθρώπῳ. | In mortis Remedium id nobis cogitandum vult, Rem nullam in pejus mutari, aut ad nihilum posse redigi. Attat Alia quidem sunt, eaque omnium gravissima, à quibus Justi eximuntur soli, quorum scilicet peccata Deus non illis deputaverit exitio. Sed ista Philosophos latuisse non est mirum; cum Veritate Christianâ destituti, Ideam vel nullam, vel falsam nimis & obscuram tantum eorum quæ post obitum futura sunt, animo conceperint.

§ 18. D'Acer. xix. Ἀχθῶν καὶ γὰρ ἀκρόνως ἀδικοῖ. | In promptu est Ratio. Injuria enim & Ingratitudo cum voluntarij insinuent Virtutis & Officii defectum; nec homines, sese vel inficis, vel invitis, ii vel sint, vel videri mercantur, has sibi jure obijci culpas nemo est, qui lubens fateatur. Cui consentaneum est, ut vel suspiciones, vel vituperia præsertim ejusmodi, & illum qui postulat urant malè, & quod à postulante iniquè ipso actum sit, nunquam non postulato videntur.

Ibid. Πολλὰ δ' ἔτι οἰκονομίας γίνεσθαι. | Appositum sanè, quod plurima prius edocendos ostenderet, quæ de factò alieno pronunciandi simus compotes.

Quæ

Quæ cum adeò sint impedita, & scitu difficilia, ut vix unquam assequi possis, consultius esse multò, quoddam probo & prudenti Viro decet magis, ab omni potius hujusmodi in causis Judicio sibi temperare. Observatio huic ferè gemina Virum ex hodiernis celeberrimum, eò usque impulit, ut multa diceret Instituta & Consilia, quæ risum spectantibus fortean moveant, adeò tamen non absurda esse aut inepta, ut si valida quibus nituntur, rationum fundamenta cernere possemus, Prudentia potius Agentis planè demiranda, cogitantes esset in stuporem data.

Ibid. Φυλακτόν, δ' ἔστιν, τὸ ὀργίζεσθαι τὸ καλῶν οὐκ αὐτῶν. | Ne Lenitas & comis animi Candor in turpem adulatorem desueret, & ignavum in peccantes obsequium, id disertè cavendum haud abs re monuit Antoninus. Hominum enim pleriq; modum servare nescii; dum studiosè nimis vitant Vitia, in contraria præcipites se dare solent. Id ne nobis committatur, quanto in hac causâ fiat periculo cogitandum. Ab Assentatione scilicet perinde ac ab Asperitate nimia metuendum; Et illi quicum agitur, & humanæ Societatis in damnum & exitium, utramque cedere pro certo habendum. Et hoc, & illo perimius iusto, nec quid est quod demas dicerim, nisi illud unicum, quod non pariter utrinque pereamus.

Ibid. Ὅσοι δ' ἀπαθεία, ὅσοι οὐκ ἐκείνους, πᾶσι καὶ διδάσκει. | In solidis id corporibus liquet maximè; quorum quæ fortiora dicuntur, firma magis sunt & in se collecta; & idibus externis fractu difficilia. Sed Antoninum cave, de Animi hebetudine, aut sensibus obstupefactis intelligas. Nos indolentes, hoc est, adeò tantum Sensus expertes voluit, ut ab externis læsi ne nobis videamur. Quæ quidem animi sententia, & fortiorem Virum & Turiorem præstabit, quàm potuisset unquam Stupor & mera quæ vocant malorum Insensibilitas.

§ 19. D'Acer. xx. Τέσσαρες μάλιστα ὑπάρχει τὸ ἡγεμονικὸν παραστυλαίεον. | Affectiones istæ, quantum ego conjicio, sunt Suspicio, Maledicentia, Diffimulatio sive Mendacium, & Intemperantia. Pluribus huic Articulo non est opus, quem tamen, cum lucis adscititiæ indigeret maximè, obscurum nimis passi sunt Interpretes.

§ 20. D'Acer. xxi. Τὸ πνευματικὸν οὐ καὶ τὸ πρᾶγμα. | "A Gatakero adnotatis adjicit D'Acerius sequentia." Oppones forsàn, ne Elementa ipsi immorigera esse queant, Deum prohibuisse Creatorem; Rationi verò nostræ cum eligendi potestate, peccandi etiam simul fecisse Copiam, Illud autem vereor, ne nos adeò culpa non liberet, ut graviore potius Injurie obstringat crimine. Noluit ab Hominibus necessitate coactis obsequium sibi præ-

stari Deus, eo nimirum Consilio, ut Amoris attracti delinquentes & lubentiores præstare, & sponte præstantes nostrâ Virtutis adipisci premium possemus. Nos perditos interea loci atque Ingratos! Si tanti immemores beneficii, quod ad obsequium perfectius stimulare nos acris debuit, Jure illo in nostrum verso exitium, ad detestationem omnium impium maximè, & detestandam abutimur; atque illam nobis arripimus gehennam, quàm nisi scientes volentes perpeti non possumus.

Ibid. Μᾶλλον δ' προσβύτερος ἢ δίκαιο παραγυμνῶν. | Causa utrique suis ut sint licetis prioris necesse est. Dempis verò Pietate & Æqualitate, (nam & isthoc Animus redit Æquus) Justitiæ nihil erit super inter homines loci. Ipsa autem si exulet Justitia, Actiones simul justæ, ut amaretur oportet.

§ 21. D'Acer. xxii. Ὑπόληψις ὁμοία ἢ τῶν δὲ πᾶν, τῶν καὶ καὶ καὶ. | Verissimum illud, ad quod tamen Animum pauci intendimus. De Rebus, quænam Vera Bona dici & existimari possitissimum mereantur, parum hominibus inter se convenit. Divitias alii, alii Gloriam, hoc cohonestant titulo; Quod verò ad Bonum facit commune, id collaudant ad unum omnes. Nemo enim, etiam Injustorum, est, Societati quæ noverit humanæ expedire, ea vera esse Bona, qui non vel invitè agnoscat. Hinc efficitur, hæc sola Sapientes sibi expetenda arbitrari, hinc etiam suppetit Ratio minimè contemnenda, Charitatem quamobrem cæteris omnibus antehabere virtutibus solenne sit. Nec id prætermittendum, salutaria quæ hinc erui possent Dogmata vel integro si in unum congerantur sufficere Libello.

§ 23. D'Acer. xxiv. Σωκράτης τὸ καὶ πολλὰν δόξαν λαμβάνει. | Ne eandem sæpius cantilenam caneremus fatius duximus Lectorem, ad illa quæ nos ad Horatium de Arte Poeticâ, amandare.

§ 28. D'Acer. xxix. Οἷον ὁ Σωκράτης, &c. | Xantippen, quam molesta fuerit marito, omnes nōrunt; Quam ut verberibus castigaret, eum & familiaribus quidam hortaretur, is se suis & conjugis Jurgis alienam minimè paraturum voluptatem respondit. Hoc monet Marcus, quò magis id animo recurrat sæpius, quàm ridiculum sit & absurdum, Populo si quid in oculis subijciamus, quod aliis cachinnum moveat, nostro interim impendio. Si igitur domestico aliquo contingat necitatis urgeri incommodo, quanto id alios celare consultius est; quàm proferendo palam ludibrians debere; ut oneri tamen ne detrahatur quicquam, imò adjiciatur plurimum?

§ 29. D'Acer. xxxi. Ὁ δὲ πύργος, ὁ μίσητος, ὁ λόγος. | Venticulum à Tragico quodam deium-
[12]
ptum

ptum huc loci idcirco transtulit Antoninus, quò in animum revocaret, Affectibus qui se dedunt, & Virtutem habent neglectui, pristino se Jure spoliare, nec suffragium, aut alia quavis hominum Liberorum privilegia, quæ virtuti competere possunt uni, sibi in posterum vindicare eos debere. Quod fusiùs à nobis tractatum ad Horat. Epist. 6. Lib. 1.

§ 31, 32. D'Acer. xxxii.

Εμὸν δ' ἐγγέλασθαι φίλον κῆρ,
Μέμνηντα δ' ἀρετῶν χαλεποῖς βάζουσιν ἔπαιον.

Verficulum ab Hesiodo petitum Homero alteri adjunxit Marcus, quò nobis ostenderet, Philosophorum istos factuos insulsosque, qui Virtuti maledicunt, nihil eam aliud præter nomen inane, & merum esse hominum sigmentum contendentes, adeò non ipsi facessere molestias; ut se potius suamque stultitiam ludos faciant. Ridendi enim magis, quàm vel audiendi, vel cum stomacho excipiendi sunt istiusmodi Scioli.

§ 33. τοῦτο δ' οὐ παιδὶον ζῆλον ὅτε ἐκ γῆς δίδωται. | His forsàn locum dederat, Filius ejus Verus,

inter Medicorum manus, præmaturâ abreptus morte.

§ 34. Οὐδὲν δὲσφονον φυσικῶ πιδεῖ ἔργα σωματικῶν. | Ultra etiam proferre pedem possumus, & cum Oreste illo dum mortuum simularet, dicere,

Δοκῶ μὲν ἔδδεν ῥῆμα σὺν κέρδι κακόν.

Existimo nullum verbum commodum & utile turpe esse.

Morte autem nihil reperias, vel Naturæ magis, vel Utilitati consentaneum. Hominum vulgo quantumvis huic reclamante veritati.

§ 38. Οὐδὲν τὸ πρὸς τὸν ὁ ἀζών, ἀλλὰ τὸ πρὸς μαινιδεῖν ἢ μῆν. | Ita quidem. Vita enim omnis Exercitatio quadam, & Certamen est perpetuum, in quo si à nobis steterit Victoria, Præmium reportamus amplissimum Sapientiam: Sin Hosti succumbimus, Stultitia & Infamia nobis in Ignavia sunt supplicium. Ita enim res humanæ comparatæ sunt, ut quod fœcioribus esse possit solatio nihil inter hæc extrema interlit Medii. Verba autem hic laudata loci, ab Epicteto referuntur accepta.

In Librum Duodecimum.

§ 2. Οὐ γὰρ τὸ εἶναι νεοτὴν μόνον ἀπαιτεῖται, ἀλλὰ καὶ εἶναι ἐν τῇ αἰσθητικῇ ἐκείνῃ. | Perioche observatu dignissima. Id utique innuit Marcus, quòd Spiritus Dei quum istiusmodi tantum impertiat sese, quæ sui sunt similia, Immortalia dico & Spiritualia, Materiâ (tanquam Cortice tantum, aut sordido rerum integumento) insuper habitâ, idem à nobis ut fiat pariter, insigni hoc esse documento. Anima siquidem ad hoc perfectissimum composita exemplar, ut sui gaudeat similibus, Corporea verò & Terrestris dedignetur, æquissimum est. Ita tandem ærissima necessitudine ipsi, unde & originem traxerat, Deo conjuncta, & virtutem in deliciis habere unam, cætera verò negligere & vili pendere, familiare illi futurum.

§ 3. Ὅτε τὸ συνέμειναι τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν δύναμιν ἀπὸ τοῦ ἐν ἑαυτῇ. | Non id voluit, Menti nostræ quò vivat libera, Providentiæ jugum esse excutendum, & suæ unius ut sit dictionis; sed potius à Rerum materialium vinculis, ut quantum poterit expediat sese; quæ & ipsam etiam Mentem, quantumvis immateria-

lem, suo solent haud rarò impetu abripere. Donec enim in cœnum demersa in istis hæret omnis, eadem ut deferatur Tempestate, & in carnales affectus ipsa delabatur necesse est. Ista itaque quòd se servitute liberet, & miseriam; sua sibi vindicanda est Dominatio; quæ ita demum recuperatur, si ad Deum, unde defecerat, reversa, pietatis & Amoris nexu in posterum indivulso adjungat sese, & voluntati ejus in omnibus placido modestoque acquiescat animo.

§ 5. Ἐπειδὴν ἀπὸ τῆς ἀποδείξεως, μικρὴν αὖτὴν ἔδειξε. | Capiculus cumprimis elegans & grave, in quo Antoninum suspicias, non Providentiæ & Bonitatis incertum, aut minus quàm par erat, Religioni credulum. Sed in Dei potius Consilio & Benignitate summâ fœtrem fiduciâ, quodcumque is decreverit æquo excipientem animo, & ejusmodi quod omnium fieri debuit maximè existimantem.

Ibid. Εἰ γὰρ δὲ καὶ τὸν ὁ ἀνὴρ καὶ τὸν ἀνὰ τὸν. | Æquissimum id esse omnium, Homines de Morte ut aliquando resurgant, idoneis nititur Argumentis à Paginâ Sacrà faciliè petendis: Justissimum enim Deo convenit, Sceleris supplicium Improbos luere, Bonos autem Virtutis ampla reportare præmia; quæ

in

in hoc rerum quo nunc vivitur statu, neutiquam facta constat. Jam verò, dato quòd Justum sit, ex Antonini principiis Possibile idem esse, restat colligendum. Qui verò Argumentum spissis Ignorantiæ Ethnicæ tenebris involutus, sic tamen insituere potuit; qualem censet, & quàm oculatum futurum, Christianâ veritate imbutus, quæ his positis instrui possint Dogmata, quàm latè pateant, & quantum habeant Virtutis, si penitus perspecta habuisset?

Illud interea loci cumprimis advertendum, quòd Antoninum minimè omnium prohibuerit Rei ipsius Impossibilitas aliqua præsumpta animo, quò minus Mortuorum Resurrectio fidem illi faceret. Nam nec illa quidem, ad quam sese adjunxerat Philosophiæ Disciplinam, ab istâ Sententiâ multum abhoruisse censenda est. Utique D. Paulum hoc Dogmatis Athenis annunciantem quomodo exceperint, memorat S. Lucas, Discipulasse nimirum eum hac in Causâ cum Stoicorum & Epicureorum quibusdam; qui, quum audissent Resurrectionem mortuorum; Alii quidem cavillabantur, alii verò dicebant, audiemus te rursus de hac re. Act. 17. 18, 32. Cavillatos quidem Epicureos faciliè crediderim, Stoicos autem aliud potius, quòd hæc ipsis exponerentur fulius tempus opportunum efflagitasse; utpote quorum Placita à doctrinâ D. Pauli abessent propius, quàm quæ amplexa est, vel Epicuri, vel qualibet alia Philosophorum Schola. Idem etiam Paulus, nihil hæc in re quod naturæ repugnaret gnarus satis, En quantâ fretus fiducia, sermonem coram Agrippâ & Festo habuerit; ad illos nempe delato Causæ judicio, Quid est, inquit, quòd incredibile vobis videatur, Deum mortuos excitare? Act. 26. Atat, quantò illos ad hæc Sententiam parationes vel unius Rationis ductu videre est; eò magis sui pudeat pigeatque multos fas est, qui dum Christi in se nomen suscipiunt, Resurrectionis tamen fidem majori à se amoliuntur studio, & in dubium revocare satagunt vehementius, quàm vel ex ipsis Paganis quibusdam olim erat mos.

Ibid. Οὐκ ἂν εἴη τὸν διαλεγόμενον τοῖς θεοῖς, ἐμὴν ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην εἶναι. | Ejusmodi Discepra-tiones, quibus quæ vel fiant, vel fieri debeant, felicitâ quærimus indagine, Opinionem Justitiæ & Bonitatis Divinæ jamdudum animo præsumptam ostendunt satis. Quod si aliter visum fuisset, istis Qui fieri potest ut Diis &c. percontandis nil superesset loci Aliam tamen Interpretationem verba capiunt ista, eamque nequaquam incommo-dam. Quid enim si illorum loco, Nos non de jure cum Deo disceptaremus, reponatur, Si secus esset, ut de jure secum disceptaremus, neutiquam permittitur esset Deus? Atque ita demum isthoc Marci redibit Argumentatio. Pro summâ quæ est æquitate & clementiâ, id nostræ imbecillitati condonandum

voluit Deus, cum illo ut dicamus causam; quæ nos male habent dubia ponamus; de illius denique Providentiâ inquiramus, quò jure fiant singula, & quibus is ductus argumentis fecerit, ut cogitando rationes (modesto modò & minime procaci animo) exigamus. Ista verò nisi à Deo summopere Justo Bonoque neutiquam nobis indulta fuisset Copia; ideò nimirum indulta, quòd sua & rectissima & æquissima noverit omnia, nos autem quo intropiciamus propius, & dilectiores ejus Consilia, & demiratos magis. Ita enim elucescit Sapientia, parum cogitantibus nimis ignota, & illud à Davide pronunciatum comprobatur luculentius, Fieri nempe, ut justificetur Deus in sermonibus, & vincendi manifestus sit, cum judicatur. Psal. 51. 4.

§ 7. Ὅποιον δὲ καὶ καλῶς λέγουσιν ἀπὸ τῆς θανάτου καὶ σώματος καὶ ψυχῆς. | Nec enim officio facit satis, qui Animæ cogitationes ut puræ sint, operam dat, nisi & Corpus etiam mundum, & ab omni peccati labe immune præstiterit Deo. Namque ita visum est D. Paulo, ut Corpora etiam nostra sistamus adhortari, bestiam vivam, sanctam, acceptam Deo. Rom. 12. 1.

§ 11. Ἡλικίω ἔχουσιν ἐξ ἑαυτοῦ. | Ingens quidem est Homini Potestas, tanta nempe ut optimo res nostras esse loco, modò ritè utamur, sitendum. Hæc verò quanta quanta est, non propriis eam viribus affectui sumus, sed à Benignissimo Adjutore Deo omnem tulimus acceptam.

§ 12. Τὸ ἐξ ἑαυτοῦ φῶς, μήτε θεοῖς μεμψέων. | Naturam enim Deo in omnibus morigeram, Deum autem nihil non æquissimum & optimum, & facere & velle, memineris semper oportet.

§ 14. Ἡ σέβειν ἡ δέσσειν. | Ejusmodi nimirum Providentiam, quum & Antoninus, & Stoicorum consultiores modestioresque crediderunt; Credunt itidem Christiani, nec tamen Naturæ Divinæ aut detrahi immutabilitatem, aut Constantiam & Æquitatem læsam, idcirco quòd præcibus se facilem flexu præbeat, deprecandum.

§ 15. Ἡ δὲ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη ἀναποσβεστήσεται. | Nos Lucernæ fumus-viventes, Lumen autem quo & accendimur & aliis præluere debemus non nisi nostrâ extinguatur culpa. Nostri enim est Officii, Charitatis & Bonorum operum supplemento flammam fovere, & ut indies effulgeat magis curare.

§ 19. καὶ τὸν πνεῦμα καὶ τὸν σώματος. | Affectus in istâ Animæ parte, quæ Animalis vulgò audit, nascuntur. Spiritus nimirum Animales rerum exterarum impulsu agitati, animum etiam concitant commoventque unâ. Istos autem Spiritus, Fiduciarum nomine indigitat Antoninus, quoniam his extrâ Mentem politis, perinde ac nervis lig-

in

num mobile, motu non nostro ducimur, sed alieno. At præstantiorem interea loci facultatem vel inde liquet nobis suppetere, quod etiam inter affectus excitandum aliud quiddam Animus sentiat præterea, quod affectus in iudicium vocare, exultantes comprimere, rebelles debellare & suæ ditionis facere in se recipiat. Quæ omnia potestatem his Affectibus & superiori, & quodammodo contrariam à Naturâ nobis inditam liquidò designant.

§ 23. D'Acer. xxv. *Θεοφρονήσῃ δὲ φερόμεν* *καὶ πῶτε* *Θεῷ*. | Nihil aut in se verius, aut ad nosmet explorandos efficacius. Huius enim, tanquam Tessera cuiusdam ope, & quidnam simus hominum experiri, & quo tandem ducamur Spiritu, semper nobis erit in promptu dijudicare.

§ 24. D'Acer. xxvi. *Ἐπὶ τῆς τοῦ δὲ πρῶτου*. | Cum res humanæ variæ sunt adeo & incertæ, ut omnia temerè obvenire non raro Sapientum animis inciderit suspicio; Cùmque sit nihil prorsus, quod vel Terra capit, vel Aeris Regio, vel Æther sublimis Naturæ aut diversæ, aut Casibus isdem, & Corruptionis legibus immunis, quid tandem est, obsecro, quod te efferas adeo, aut quenam arrogantia idonea suppetit materia? Hominibus quidem illud potius crediderim dolendum, quod se tam valido, tam universo Corruptionis & Misericordie torrente, implicitis sentiant, & simul abreptos.

§ 26. D'Acer. xxviii. *Ὅτι δὲ ἐκείνους οὐκ ἔστιν*. | Animus noster neutiquam pro Deo habendus, sed quod Nobis & in honorem, & commodum cesserit, quam maximum, & præclarum is Dei Opificium est, & Domicilium illi Dilectissimum.

§ 27. D'Acer. xxix. *Πάν ὅσον φέρεται καὶ πῶτε* *ἐπὶ τῆς τοῦ δὲ πρῶτου*. | Quicquid aliis visum fuerit, mihi fateor Tiberius hic loci memoratus, haud levem incus sit suspicionem, ceteros etiam notatos simul ejusdem fuisse farinæ, & ideo se contulisse rus, ut à Turbâ & oculis semoti, turpem degerent & infamem degisse vitam, quali suas Tiberius nobilitaverit Capreas. Ibi is frans Libidini solutis, & in omne genus spureitiam demersus, lulum & lasciviam tanto apparatu, & pompâ tam solenni instituit ut novum quoddam Munus & turpe Ministerium excogitaret sibi *Magistri voluptatum* Titulo cohonestandum.

§ 28. D'Acer. xxx. *Οὐδὲ γὰρ ἴσχυον ἢ ἐμάνθη ἐωρεῖν* *καὶ τῶν πῶτε*. | Materie proprietates sedulo perpendenti, non est quod Animæ Existentia in dubio sit; utpote quæ se oculis animorum exhibeat,

vel quovis corpore apertiùs conspiciendam. Hinc jure optimo à Marco dictum meminimus, *Equando futura es, O Anima, Simplices una nuda, & Corpore te ambiente dilucidior*. | Pari itidem ratione Animæ Naturam & Facultates ubi ferid cogitaveris, aut oculos tibi animi eruas necesse est, aut Dei illic existentiam & liquido cernas, & firmiter credas. Deus enim animæ ut Anima ferè Corpori præstet potior. Quorum neutrum licet oculis assequi corporeis valeamus, at mentis tamen acie utrumque non possumus non videre. Ità demum quod crassa nequit compages, Proprietates & Operationes conspicuæ plus satis, & tantum non palpandæ cogitationi videndum subjecerunt.

§ 30. D'Acer. xxxii. *Ἐν φῶς ἰλάν*. | Id agit ut Proximi dilectionem ita naturæ consentaneam ostendat, ut Appetitus, quo in illam Anima fertur Rationalis, major sit, & vehementior, quam cui Impetum possis compescere nisi & ingenio tuo vim simul inferas, & cum Naturâ bellum geras. Nec idoneis deficiunt argumentis.

Ibid. *Μία νοεῖ ἡ ψυχή καὶ διακεκλιμένη δοκῇ*. | Ad Placita Stoicorum jam loquentem audis Antoninum; quibus Animæ Rationales divinæ Essentiæ Particulæ sunt visæ. Isthoc ii licet asseruerint perperam, id tamen nemo ibit inficias, Animas omnes ejusdem prorsus esse Naturæ; nec nisi unam esse Specie; quantumvis numero plures. Hoc autem posito, rectâ procedit Marci Argumentatio.

Ibid. *Ἀνδράματα δὲ καὶ ποικίλιστα ἀνθρώπων, καὶ ἀνοικέτω ἀλλήλοις*. | Perplexum habes & obscurum in primis locum, cujus an mihi detur nos dos expedire tentandum. Per *Formam* itaque in Substantiâ Rationali, Animum sive intellectum; in Rationis experte, Animam Sensitivam; in Vegetantibus & Inanimatis, quod Principium dicitur Unionis, seu quo continetur Essentia vinculo, voluisse Nostrum arbitror. Jam verò in istis, Naturâ nimium quantum diversis, Formam & Materiam, si per se tantum & simpliciter spectes, nullâ communi cognatione, aut necessitudinis vinculo conjunctas narrat; ne mutua quidem Societatis capaces. Deum vero quod magis immanis Numinis emicaret Potentia, invitas quantumvis & relutantes, artis tamen nexibus, composuisse, & ut postea in Unam Substantiam coalescerent, jussisse. Ceterum Animæ Rationalis conditionem ab hæc diversam esse plurimum. Hæc à Communionem ita quidem adeo non abhorret, ut se simili adjungere summopere gaudeat; idque Studio & Affectu vehementi perpetique, quod nihil restringere prorsus possit; Naturali vero & congruo, nemo uspiam hominum ab illo alienus esse queat.

§ 32. *Πῶς δὲ μέγας τις ὁ δὲ ἰσχύς*. | Animam hic loci Universalem, cave illam intelligas Universalem, qualis apud Stoicos audire solet Deus. Huic etenim nullo modo convenit istius portiuncula (cujus compotes facti sumus singuli) Contemptus, cum illa Augustissimâ Animæ Ideâ, quâ portiuncula isthæc ipsius Dei pars, imò ipsissimus depingitur Deus. Dei utique vel particulam habere despiciatui, & lasti Numinis reos facit, & Marci dogmatis neutiquam constare poterit. Anima igitur Universâ hic loci laudata nihil aliud sonat, præter Animam Mundi Vitalem, unde tanquam de Fonte quodam communi perennique, Spiritus omnium Animales hauriri, & ut opus erat cuique fluxisse, Stoicis placuisse accepimus. Eodem recidit, quod jamjam adnotavimus, de *Unica tantum, licet innumerabilibus dispescatur, & in plures dirimi videatur, Animâ*. Sed ut Antonini me minime fefellerit scopus, Parvi scilicet pendenda, quæ particularum tantum funguntur vice quæque si ad Totum Hoc componas, ne hili quidem locum obtinent; vereor tamen, ut is parum validis innixus rationibus id in præsens suadeat. Quid enim obstat, quod minus Animam Sensitivam magni faciam tamen? Ut enim perexigua sit, at mihi sufficit nihilominus; Nec ullo quod sentiam urgeor incommodo, quia cumlatiorem impertire Natura non sustinuit. Nonne illud extremæ est dementia; (& sane huic prorsus gemina est) lumen ideo aspernari, quod eorum qui quaquaversum diffiunt radios angusta nimis Oculorum foramina perquam paucos capiant? Sed Antonino satis est, si minus in omni, at uno saltem ut sensu vera sint ista. Et habent sanè veri-

simum, eumque Authoris menti, & proposito commodum satis.

§ 33. D'Acer. xxxv. *Πῶς ἐμάνθη ἡ ψυχή τοῦ δὲ πρῶτου*. | Heu quantum nostri plerisque & quàm meriti incurreret pudorem, quæstio illa, sapiùs, quæ debuit, singulis diebus reperita.

Ibid. *Ἐν γὰρ τῇ τοῦ πρῶτου*. | Non illud utique aut Primum omnium aut Maximum sed planè Omne ut ipsum habeatur unum fas est. Nobis autem in sequiorem partem omnia. Siquidem quæ suo tantum Commodo studere debuit, in corpore curando tota est Anima. Et, quod nobis aut dolendum est aut vitio vertendum maximo. Nemo fere hanc aut alloquitur, aut ad agendum stimulat, nisi eo tantum Consilio, ut Corpori prodesse possit, & illi molliùs atque lautius tractando impigrè magis inserviat.

§ 35. D'Acer. xxxvii. *Ὡς ἐν ἰσῶς ἐπὶ τῷ πλεονεκτήσει, &c.* | Rectè quidem. Nec enim interesse quid putandum, Cum (quod jam alibi monuimus) non quamdiu, sed quales vixerimus in extremo referet die: Et Hominum Fidem Virtutesque, ex Actionum non Numero, sed Qualitate potius, & Pondere æstimandas abunde constat.

§ 36. D'Acer. xxxviii. *Ἀνθρώπων, ἐπολιτίζοντες ἐν τῇ μεγάλῃ πατρὶ πόλει*. | Mundo scilicet; quem magnam nobis exhibet Civitatem cogitandum, in quâ Aliæ quæ vulgò nuncupantur Civitates, Diverforiorum tantum, seu Domiciliorum tuentur partes; Quod magis illius & Legibus obsequi, & Salutis consulere; jura denique omnia summâ religione servare, colere, tueri, & præ municipalibus quibuscumque chara maximè, & sancta existimare debemus.

Finis Annotationum D'Acerii.

Exorandus est Lector, Benevolus, ut pro solito candore Editoris Absentia & Negotiis gravissimis Errata condonet; quæ verò sequuntur, ne inter legendum facessant molestiam, ut calamo emendet in Vita M. Antonini.

PAG. 1. lin. 13. post omnia, pone; 11. 17. qui, simul. l. 44. post sapientia dele. 3. 6. post habuit dele. l. 26. præunte. l. 35. Albatrum. 5. 9. etiam. l. 36. ante ponit del. 9. 45. motus eos non ceteri. 10. 35. copias. 13. 10. del. si. 15. 38. post hoc del. l. 16. 33. del. ut. l. 50. accederet. 17. 3. antecederet. 19. 23. in se, ibid. quorum. 20. 37. depulsi. 21. 15. fecerit. 23. 15. ordinar. del. est. 27. 46. Præterea. 28. del. ut. 29. 10. rigentem. 11. aggredieretur. 24. Imperatoria. 26. futa. 32. pro in leg. ut. pro in leg. ut. 34. 8. rō l. 13. del. l. 3. 25. 8. id. 36. 11. munda. l. ult. Consulatu. 37. 38. in Syriam. 38. 23. quam, quoties. 39. &. 43. 9. et. 42. l. 1. Commodum. 43. aut.

Corrigenda in Notis D'Acerianis.

Notat primam Paginarum columnam, b secundam.

PAG. 2. b lin. 9. sermone. 3. a 30. ἰσχύς. 4. b 40. etiam tunc. 5. b 49. infirmitas. 7. a 16. post sacri adde narrat. 10. a 12. dele quod. ibid. 25. futurus. 16. a 45. deperuntis. 18. a 13. insciendum. 20. b 16. quem ob. 21. b 32. experti. 22. a 35. quare deleta m. 23. a 37. sed. 29. b 46. in nostris. 31. b 53. dilectionis. 35. b. 9. te. 36. b 31. dele ut. 38. a 25. dele commi post esse. 39. a 43. possit. 43. b 43. Cultus. 48. a 18. περὶ. 57. b 46. amplexatur. 58. a 11. pelliciat. 58. b 30. lege vel Rationali necessarium sit. A quibus autem. 60. a 17. foveat. ibid. b 4. expositum. 61. a 10. dele imaginem. ibid. b 51. quum.